

Stedsnavn i Nord-Østerdal

JON OLAV RYEN

Stedsnavn i Nord-Østerdal

**med Rondane, Rørosfjella
og Femundstraktene**

KOLOFON FORLAG

© Jon Olav Ryen

Stedsnavn i Nord-Østerdal med Rondane, Rørosfjella og Femundstraktene

Kolofon Forlag AS 2015

Forside- og baksidfoto: Rondane, med Midtronden og Digerronden (foto: Geir Olav Slåen).

Prosjektet produseres på oppdrag fra forfatter/oppdragsgiver/utgiver Jon Olav Ryen

Alle rettigheter/ansvar for prosjektets innhold tillegges Jon Olav Ryen

Henvendelser utover bestilling av produktet bes rettet til Jon Olav Ryen

ISBN 978-82-300-1287-1

Produksjon: Kolofon Forlag AS, 2015

Boken kan kjøpes i bokhandelen eller www.kolofon.com

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med Åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Kopiering i strid med lov eller avtale medfører erstatningsansvar og inndraging og kan straffes med bøter eller fengsel.

INNHold

Forord	7
Innledning	8
<i>Bakgrunn, formål og metode</i>	8
<i>Utvalg av stedsnavn</i>	10
<i>Skrivemåte og oppsett</i>	12
<i>Henvisninger, bruk av kilder</i>	13
<i>Lydskrift</i>	14
<i>Forkortelser, forklaringer</i>	15
Stedsnavn	17
Sørsamiske terrengord	483
Kilder	497
<i>Skriftlige</i>	497
<i>Elektroniske (Internett)</i>	504
<i>Muntlige</i>	505

FORORD

Etter at jeg med god hjelp fra språkinteresserte folldøler hadde fullført ei bok om folldalsdialektene i 2012, begynte jeg å sysle med tanken om å samle stedsnavn fra bygdene i Nord-Østerdal. Utgangspunktet var egentlig et aldri så lite stridens eple fra min egen hjemkommune, nemlig skrivemåten til *Hummelfjellet* (*Håmmålsfjellet*) i Os - og betydningen av dette fjellnavnet. I første omgang avfødte dette en liten avisartikkel i Arbeidets Rett, etterfulgt av et par tilsvær med kommentarer og vennlig kritikk i samme avis. Fra sommeren 2013 har jeg arbeidet jevnlig med stedsnavn fra Nord-Østerdal, samt Rondane og Røros- og Femundsdistriktet. Arbeidet har vært krevende, med stadige farer for misforståelser og feil. Etter utallige telefonsamtaler, søk på Internett, oppslag i kartverk og bøker samt besøk på mange av stedene legges nå resultatet fram i bokform. I tillit til mine kilder håper jeg at lesestoffet er gjenkjennelig og samtidig lærerikt. Stedsnavn inneholder mye kulturhistorie og språkstoff som

kan være vanskelig å oppklare. Jeg har prøvd å lage en faglig oppdatert bok som samtidig er skrevet for folk flest. Noen av forklaringene som her legges fram, vil sikkert egge til motstand og diskusjon. Jeg håper uansett at boka kan bidra til glede over de tusenvis av navn som tidligere generasjoner har brukt og orientert seg etter i våre bygder og fjellstrøk.

Takk til Folldal kommune, som har gitt økonomisk støtte til boka. En særskilt takk går til Geir Olav Slåen og Per Hvamstad, som har bidratt med billedstoff. Anno Museum, Musea i Nord-Østerdalen, har også velvilligst latt meg bruke noen bilder. Museumskonsulent Per Arne Tollefshagen har hjulpet meg med dette. Av trykktekniske hensyn er bildene samlet midt i boka.

Da gjenstår det bare å ønske leseren god tur - til navn og steder fra nordlige deler av Østerdalen og Gudbrandsdalen i vest til svenskegrensen i øst.

INNLEDNING

Bakgrunn, formål og metode

Navn markerer identitet. Vi identifiserer oss med vårt eget navn, men også med navnet på vårt hjemsted eller andre steder vi føler oss knyttet til. Men hva betyr navnene på disse stedene vi ellers kjenner så godt? Mange har sikkert lurt på hva navnet på deres egen hjembygd eller et sted i nærheten egentlig betyr. Eller vi har spekulert på hva kjente navn som *Rondane* eller *Glåma* kommer av. Vi har lest det et eller annet sted, men kanskje glemte det.... En hendig og etterrettelig bok å gripe til for å få forklaring på et stedsnavn, er både raskere og mer pålitelig enn noen sekunders søk på Internett med påfølgende leting i søkeresultatene.

En av inspirasjonskildene for dette arbeidet har vært *Norsk stadnamnleksikon*, som dekker hele landet. Her finnes også mange stedsnavn fra Nord-Østerdal og tilstøtende områder omtalt og forklart. Men adskillige navn på lokale fjell, vassdrag og ulike terrengformasjoner mangler naturlig nok i et slikt oppslagsverk. Det er ellers skrevet mye om lokale stedsnavn fra vårt område i ulike årbøker, tidsskrifter og andre publikasjoner. Men en samlet oversikt over stedsnavn i Nord-Østerdal samt Rondane,

Femundstraktene og Rørosområdet er ikke utarbeidet så langt.

Formålet med boka er å utfylle dette tomrommet så langt som råd. Sikker forklaring på stedsnavn er ikke alltid mulig. Noen navn vil antakelig forbli en språklig gåte, som for eksempel *Angrefttjønnan* i Alvdal eller *Tjåårhte* i Røros. Som oftest kan en likevel finne en eller flere *sannsynlige* forklaringer på navnet. Der to eller flere godt begrunnede tolkninger finnes, har jeg forsøkt å legge fram disse, uten nødvendigvis å ta stilling til hvilken som er den rette. Ulike forklaringer kan noen ganger være like sannsynlige. Et eksempel på dette er tolkningene som er lansert for *Femunden*. Å komme fram til sikre konklusjoner er ofte svært vanskelig. Noen ganger er det heller ikke mulig.

Innen stedsnavnforskningen i Norge har det vært flere skoleretninger. To synspunkter som delvis har stått mot hverandre, har lagt hovedvekten på henholdsvis norrøn mytologi og geografiske forhold. Mens noen (for eksempel Magnus Olsen) la stor vekt på forbindelsen mellom gamle stedsnavn og førkristen religion, har andre (særlig Eivind Vågslid) villet

legge hovedvekten på naturforholdene til stedene. Et eksempel på dette er elementet *tor* i stedsnavn. Det kan (foruten mannsnavnet *Tor*) tolkes som gudenavnet *Tor*. Men Vågslid ville i flere slike tilfeller forklare dette som et lydmalende ord ('torden', 'bulder'). Begge disse synspunktene er viktige, men de bør ikke drives til sin ytterlighet. De to nevnte forskerne la også andre synspunkter til grunn, alt etter sammenhengen. Blant annet kunne også Vågslid bruke materiale fra gamle gudedikt for å tolke flere av de gamle stedsnavnene. Noen ganger kan meningene, både blant fagfolk og legfolk, bli vel ensidige. En seriøs gransking av stedsnavn bør vurdere navnene ut fra flere hensyn, både geografiske, språklige, religionshistoriske og kulturhistoriske. I denne boka har jeg forsøkt å få et så stort tilfang av opplysninger som mulig. Enkelte ganger (som i tolkningen av fjellnavnet *Gia*), har jeg lagt vekt på etymologi for å legge fram en mulig forklaring. *Gia* er for øvrig blant de aller eldste stedsnavnene i Nord-Østerdal, ja kanskje i hele landet. Andre ganger (som ved elvenavnet *Rena*) har jeg tatt med paralleller fra norrøn litteratur for å vise noe av det historiske bakteppet for navnet. Tilsvarende er også opplysninger fra kristen tradisjon (for eksempel ved non-navnene) tatt med der det er naturlig. Som oftest har jeg likevel lagt hovedvekten på språklige og geografiske opplysninger for å forklare navnene. I denne sammenheng har ordbøker og kart vært de viktigste arbeidsredskapene, sammen med litteratur om emnet. I tillegg har samtale med kjentfolk vært

av uvurderlig betydning, samt besøk på flere av stedene. Én ting er å studere kart, noe ganske annet er det å se terrenget med egne øyne, og gjøre seg opp en mening om forholdet mellom navn og lende.

Deler av Røros og Os kommuner har jeg rimelig god kjennskap til fra min oppvekst. Rondane og fjellområdene lenger nord har jeg også blitt ganske godt kjent med gjennom de årene jeg har bodd i Folldal. Men for resten av distriktet hadde jeg mange huller i mine kunnskaper. Underveis i dette arbeidet har jeg prøvd å tette så mange som mulig av disse, ikke minst ved hjelp fra mine informanter. Det har blitt mange telefonsamtaler med velvillige og kunnskapsrike kjentfolk. Sommeren 2014 var jeg på en nyttig "befaring" i Engerdal, med fottur i deler av Femundsmarka, samt kjøring på kryss og tvers av kommunen.

Folkelige forklaringer av stedsnavn, uten direkte språklig eller annen faglig begrunnelse, er også tatt med innen rimelighetens grenser. Folkelig tradisjon kan ofte si noe om den historiske bakgrunnen til stedet, selv om tolkningen av selve stedsnavnet kan være feil. Dessuten kan folkelige forklaringer inneholde både morsomme og historiske poeng - i skjønn forening! Anekdoten om fiskerne fra Vingelen som måtte returnere fra Narbuvoll en aprildag, er derfor tatt med under oppslagsordet *Narsjøen*. Til enkelte navn er også kulturhistoriske opplysninger tatt med.

Utvalg av stedsnavn

Boka omfatter om lag 4.300 stedsnavn som har fått egen oppføring. Disse er hovedsakelig fra kommunene Alvdal, Engerdal, Folldal, Os, Rendalen, Røros, Tolga og Tynset. Når vi under enkelte oppslagsord bruker benevnelsen “vårt distrikt” eller “vårt område”, er det for det meste disse åtte kommunene vi sikter til. Så langt det har vært mulig, er alle *elvenavn* tatt med. Elvenavnene representerer i de fleste tilfeller det eldste sjiktet av stedsnavn i dalførene. Videre er alle *grender* og *tettsteder* i de nevnte kommunene representert med eget oppslagsord. *Innsjøer* og *tjern* det har vært mulig å finne navnet på, er òg tatt med. Av navn på *bekker* og mindre vassdrag er det gjort et utvalg. Det fleste *fjell* samt (større) åser og koller fins også omtalt i boka. Vanligvis er disse angitt med høyde over havet. Noen ganger mangler det imidlertid nøyaktig høydemåling på kartverkene. I slike tilfeller er det angitt et omtrentlig antall meter over havet (moh.), som for eksempel under oppslagsordet *Risbekkåsen*. Anslaget er gitt ut fra høydelinjene på kartet så langt det har vært råd, sammenholdt med omtrentlige høydemålinger angitt på for eksempel yr.no.

Enkelte stedsnavn fra Holtålen og Tydal er også ført opp som oppslagsord. Grunnen til dette er at flere steder her (eksempelvis *Riasten*) har språklig og kulturhistorisk forbindelse med kommunene lenger sør, ikke minst i sørsamisk sammenheng (Røros,

Engerdal). Når det gjelder Rondane, omfatter dette store fjellområdet mange kommuner i tillegg til Folldal. Forholdsvis mange stedsnavn (særlig navn på fjell) er derfor tatt med fra Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Stor-Elvdal for å dekke nåværende Rondane nasjonalpark. En del fjellnavn fra tilstøtende trakter nord for Rondane (Grimsdalen, Dovrefjell) er også tatt med. Enkelte navn fra de andre nabokommunene (Oppdal, Rennebu, Midtre Gauldal, Trysil og Åmot) er òg med i boka, enten som eget oppslagsord (for eksempel *Innset*, *Snøhetta*) eller som belegg under andre oppslagsord. Når det flere steder står “også kjent fra” eller lignende, henvises det til en eller flere av de 13 nevnte nabokommunene. Disse kommunene er også representert med eget oppslagsord, med forklaring av navnet.

Alle *verneområder* (nasjonalparker, naturreservat, landskapsvernområder) i Alvdal, Engerdal, Folldal, Os, Rendalen, Røros, Tolga og Tynset er ført opp med eget oppslagsord, sammen med en kortfattet beskrivelse av geologi, flora og fauna. Når det gjelder ellers vanlige stedsnavn som inneholder ledd med visse terrengbetegnelser (fellesnavn), fins nærmere forklaring under oppslagsordet for vedkommende ledd. Eksempler på dette er *gjelt*, *hø*, *kjøl*.

Gardsnavn er tatt med dersom de har klar sammenheng med vedkommende oppslagsord. Det samme gjelder *slektsnavn* som er i bruk i distriktet, og som inneholder (deler av) stedsnavnet

det er tale om. Et utvalg av gardsnavn som ikke uten videre er lett å skjønne opphavet til, har fått egen oppføring. Når det gjelder *seternavn*, er det gjort et bredere utvalg. Så langt det har vært mulig, har alle seternavn som bygger på personnavn (fornavn), fått eget oppslagsord. Dette gjelder også gardsbruk med endelsen *-voll*. Det som særpreger Rørosdistriktet når det gjelder stedsnavn, er blant annet de mange gardsnavnene på *-voll*. Opprinnelig var de fleste av disse gardene setrer (på dialekten *voller*) til gardsbruk i Ålen. Senere ble setrene til egne bruk. Her kan det bemerkes at uvanlig mange slike steder, særlig rundt Aursunden, har kvinnenavn som førsteledd. For øvrig er det tatt med enkelte seternavn som det ellers kan være vanskelig (og interessant!) å vite bakgrunnen til.

Dyrenavn i tilknytning til stedsnavn inneholder også mye kulturhistorie. Navn som *Kutjønna*, *Veddtrøa* og *Ørnkletten* forteller mye om hvor enkelte dyr og fugler har ferdes og holdt til. I noen tilfeller sier disse stedsnavnene riktignok mer om likheten mellom for eksempel en fjellknaus og vedkommende dyr eller fugl, enn at det er mange av dette slaget akkurat på dette stedet. Noen slike navn kan også referere til en enkelthendelse. Men de fleste av disse navnene gir uansett informasjon om ferdselsårer og tilholdssteder for både husdyr og ville dyr langt bakover i tiden. Av villdyr gjelder dette både rovdyr (særlig ulv og bjørn) og dyr som har vært jaktet på som en del av næringsgrunnlaget (eksempelvis rein).

Her er det også verdt å merke seg at en del dyr har blitt kalt med andre navn enn de vanlige, for eksempel *gråben* i stedet for ulv. Det var ansett som farlig å nevne ulven ved sitt egentlige navn. Slike forhold har også festet seg i navnetradisjonen.

Sørsamiske stedsnavn, så langt de er kjent fra skriftlige kilder, er også med i boka. Sørsamisk språk og kultur er en viktig del av kulturhistorien i den østlige delen av vårt distrikt, og det er derfor naturlig at sørsamiske stedsnavn og terrengbetegnelser er representert i en bok som dette. I vårt område er det Engerdal og Røros kommuner som har innslag av sørsamiske stedsnavn. Så langt det har vært mulig, er alle registrerte sørsamiske stedsnavn fra disse kommunene ført opp med egne oppslagsord. Dette gjelder riktignok ikke mange. Lenger nord (Holtålen, Tydal) er antallet sørsamiske navn betydelig større. Noen av disse har fått egen oppføring, for eksempel *Saantenjaevrie* (*Esandsjøen*).

Det fins en interessant forbindelse mellom stedsnavn i Nord-Østerdal og Bardu og Målselv i Troms. Innflytterne fra Østerdalen (og Gudbrandsdalen) som etablerte seg i disse bygdene fra slutten av 1700-tallet, plantet kjente og kjære stedsnavn fra sitt hjemsted i sitt nye miljø nord i landet. Mange stedsnavn i Nord-Østerdal har ofte tilsvarende navn i Bardu og Målselv, men sjeldnere eller ellers ikke andre steder i landet. Dette gjelder kjente navn som *Østerdalen*, *Tynset*, *Innset* og *Snøhetta*, men også

mange rent lokale navn. Dette forholdet krever imidlertid en egen undersøkelse og er ikke kommentert undervegs i denne boka, selv om det hadde vært fristende.

Skrivemåte og oppsett

Mange av våre stedsnavn har opp gjennom årene naturlig nok fått ulike skrivemåter. Vi har stort sett holdt oss til dagens offisielle navn, slik stedsnavnet er skrevet hos Statens kartverk, på offisielle kart og i leksika. I enkelte tilfeller er alternativ skrivemåte tatt med i parentes etter oppslagsordet (fete typer). Eksempelvis er oppslagsordet *Kvikne* også ført opp med varianten *Kvekne*, som høver best med tradisjonell lokal uttale. Vi har avveket fra offisiell skrivemåte på noen stedsnavn som har fått en uheldig og uhistorisk form, blant annet i Rondane og tilgrensende områder. Dette gjelder spesielt i-former i navn som *Stormyldingi* (offisiell skrivemåte ifølge Statens kartverk). Her bør elvenavnet skrives *Stormyldinga* eller *Stormyldinge*. I-endelsen er uansett ikke basert på dialektisk tradisjon i dette området. Enkelte av naturvernområdene har også fått en uheldig offisiell skrivemåte som ikke er i samsvar med kartverk ellers (for eksempel “Lille Sølensjø”, som burde ha hett *Vesle Sølensjøen*). I slike tilfeller er det offisielle navnet på området ført opp som oppslagsord. Men leseren blir så henvist videre til vedkommende stedsnavn slik det skrives i vanlige kartverk.

En ekstra bemerkning fortjener navn som inneholder *Måsså-* (*Måså-*, ‘mose’). De offisielle navneformene veksler mellom én og to s'er i navnet. Det heter for eksempel *Måssåbudalen* i Tolga, men *Måsåbukletten* i Rendalen ifølge de fleste kart. Begge bygder uttaler imidlertid *måsså* med dobbel konsonant, så alle stedsnavn med dette ordet burde kanskje vært skrevet med dobbel s her. I Øvre Folldal er uttalen annerledes, og tilsvarende stedsnavn kunne her gjerne vært skrevet med én s (*Måså-*). Men dersom en skulle ha gjennomført skrivemåten konsekvent etter uttalen for disse ordene, ville det ha medført nye problemer. Blant annet ville en ikke finne stedet ved vanlige søkefunksjoner på Internett ved en slik “korrigeret” skrivemåte. For å finne disse oppslagsordene, må en derfor i denne boka se både under *Måså-* og *Måsså-*. Selv om navnet skrives med dobbel s, kan det uttales med enkel konsonant (eller omvendt), noe lydskriften vil vise i hvert enkelt tilfelle.

Mange stedsnavn har *Nordre*, *Østre*, *Øvre* og lignende som særskrevet førsteledd. Ofte fins det da et tilsvarende stedsnavn som begynner med *Søndre*, *Vestre*, *Nedre*. I slike tilfeller må en vanligvis slå opp på hovedordet (eksempelvis *Bjørnberget* hvis en søker *Nordre Bjørnberget*). Det ville ellers ha blitt unødige mange krysshenvisninger med gjentakelser av samme stedsnavn. Ved appellativer (fellesnavn) er kjønn på ordet angitt. Dette kan veksle fra bygd til bygd eller mellom beslektede ord, slik som i *floe*, *fly*, *fløy*.

I forbindelse med sørsamiske stedsnavn er det tilsvarende norske offisielle stedsnavnet tatt med, enten med egen henvisning eller utfyllende opplysninger i artikkelen. Omvendt har også en del norske stedsnavn oppført det tilsvarende sørsamiske ved siden av. Når dette er et offisielt navn (eksempelvis *Prahke* for *Brekken*), er det sørsamiske navnet ført opp med fete typer ved siden av det norske oppslagsordet. Dersom et sørsamisk stedsnavn har hatt en mer begrenset bruk, er dette nevnt i teksten under det norske oppslagsordet. Sørsamiske terrengbetegnelser (fellesnavn) er ført opp i egen liste.

Formen på gards- og slektsnavn i skrift og tale trenger også en ekstra kommentar. Ett og samme navn kan vekse mellom nevneform (nominativ) og bøydd kasus (dativ). *Steimoegga* er for eksempel gardsnavn i Alvdal (samt navn på idrettsanlegget i bygda), mens *Steimoeggen* er tilsvarende slektsnavn. Dette henger sammen med at et ord kan ha forskjellig form alt etter hvilken sammenheng det brukes i. I talemålet vil den som behersker alvdalsdialekten, kunne si *ei ska' bortpå egga en tur*, men *han bygde hus oppunder eggen*. I den første setningen brukes nevneformen (*egga*); i den andre dativformen (*eggen*). Mange gardsnavn vil, som de fleste stedsnavn ellers, ha nevneform (*Øya*, *Rya*, *Vangskåsa* osv.). Tilsvarende slektsnavn vil som oftest ha dativform (*Øyen*, *Ryen*, *Vangskåsen*).

Henvisninger, bruk av kilder

I all slags faglitteratur er det alltid vanskelig å bestemme seg for hvor mye en skal henwise til sine kilder undervegs. Dette gjelder både når en skriver med fagfolk som målgruppe, og når en sikter mot en bredere leserkrets. Denne boka er faglig basert, men skrevet for folk flest. Henvisninger til annen litteratur er derfor holdt på et moderat nivå for at teksten skal være lettere tilgjengelig. Bakerst i boka er alle kildene - både skriftlige, elektroniske og muntlige - samlet i eget oppsett.

Som nevnt ovenfor, har *Norsk stadnamnleksikon* dannet et slags mønster for dette arbeidet. Men mange andre kilder er selvsagt benyttet. Her må vi fremheve Kjell Venås' monumentale *Norske innsjønamn III* for Hedmark fylke (1987) samt Knut Bergsland og Lajla Mattsson Maggas *Sydsamisk – norsk ordbok* (1993). I tillegg har tre kartsider på Internett vært svært nyttige: www.nord-osterdal.no (Geodatasamarbeidet i Nord-Østerdal), www.norgeskart.no (Statens kartverk) samt værvarslingsstjenestens nettside www.yr.no, som også inneholder en omfattende søkefunksjon for stedsnavn.

Vanligvis er det henvist til annen litteratur ved å vise til forfatter og årstall, fulgt av sidetall (for eksempel Veka 2000, 10). Ved noen få kilder som det siteres ofte fra, er forkortelser brukt med store bokstaver, etterfulgt av sidetall. Disse forkortelsene finnes i listen på slutten av dette innledningskapitlet, samt i

kildelisten bakerst i boka. Når det er henvist til Ivar Aasens ordbok, er det vist til oppslagsord, mens sidetall er sløffet (den elektroniske versjonen vi har benyttet, er uten sidetall).

I tillegg til de mange skriftlige kildene har de muntlige vært umistelige. I løpet av arbeidet med boka har jeg hatt kontakt med til sammen 130 lokalkjente folk fra de ulike kommunene. Jeg skulle gjerne ha spurt flere, men de jeg har snakket med, har gitt meg gode opplysninger om uttale, geografiske forhold og annet nyttig stoff. Tusen takk til hver især! Alle informantene er listet opp under kildematerialet bakerst i boka.

Lydskrift

Terrengbeskrivelser og stedsnavn uttales naturlig nok ikke likt i dialektene i vårt vidstrakte distrikt. For å angi uttalen så nøyaktig som mulig, er alle oppslagsord, med unntak av sørsamiske, forsynt med lydskrift i hakeparentes. Av plasshensyn er bare uttalen til selve oppslagsordet angitt med lydskrift. Dersom det er flere skriftlige varianter av samme oppslagsord, er disse bare angitt med alternativ skrivemåte, med fete typer, men uten lydskrift. Det finnes flere typer lydskrift. Det internasjonale IPA-systemet krever mange ekstrategn, noe som av både tekniske og økonomiske grunner ikke var aktuelt i en bok som dette. Så langt det har vært råd ved hjelp av vanlige tegn og bokstaver, har vi prøvd å følge lydskriftsystemet i *Norsk stadnamnleksikon*. Enkelte av

konsonantene er imidlertid skrevet på en annen måte, blant annet fordi vi ikke har hatt tilgang på de ellers vanlige fonetiske tegnene for palatal uttale. Når det gjelder vokalsystemet, er det svært komplisert å gjengi dette korrekt på de forskjellige dialektene som er representert i denne boka. Blant annet skulle en trolig brukt en mellomlyd mellom e og æ (som i noen navn på *Hest-*). Lesere som er kyndige i den slags finesser, får bære over med eventuelle unøyaktigheter, og heller fryde seg over språkets rikdom.

Joleik Øverbys liste (udatert) over “ekstrabokstaver” for å gjengi uttalen av dialektene i Østerdalen har vært til stor hjelp. Øverby kjente østerdalsdialektene svært godt, og var trolig den som hadde best oversikt over disse målførene i Norge.

Denne boka bruker disse tegnene og kombinasjonene:

- ä vokal som ligger mellom a og æ
- d* palatalisert d (d med j-lyd)
- ë vokal som ligger mellom e og ø (sjelden)
- kj* ustemt, palatal k, som i østnorsk *kjole*, *kylling*. Dobbel *kj* skrives *kkj*
- l** retrofleks (tjukk) l
- l* palatalisert l (l med j-lyd)
- n* palatalisert n (n med j-lyd)

- ô vokal som ligger mellom ø, u og å, svært mørk jamvektsord, f.eks. *læga* [læg`a] der aksenten ikke viser hovedtrykk, men tonelag
- ò vokal som ligner på ô, men er tydeligere en ø-lyd, bare mørkere enn vanlig ø : Kolon etter vokal viser at vokalen er lang
- ö vokal som ligner vanlig ø, men er bredere enn denne . Punktum etter konsonant viser retrofleks (tjukk) uttale av konsonantforbindelse, som i *Kommeren* [komm`er.n.], der r og n “smelter” sammen, som i østlandsk *Arne*
- sj retrofleks (tjukk) s, som i østnorsk *sjokolade*, *ski*. Dobbel sj skrives ssj
- t palatalisert t (t med j-lyd)
- * Stjerne etter konsonant betyr ustemt uttale, f.eks. r i *Barkald* [bär*`kall]. Dersom stjerne kommer etter dobbel konsonant, gjelder tegnet begge konsonantane For øvrig er vanlige bokstaver i alfabetet brukt (uten kursiv eller fete typer).
- ’ Apostrof foran konsonant eller vokal, evt. diftong, betyr at denne utgjør en egen stavelse, f.eks. *Nehatten* [ne:`hatt`n]. Apostrof er òg brukt for å skille to konsonanter fra hverandre og vise at de tilhører forskjellige stavelser, f.eks. *Harrbekktjønna* (harr`bekk`kjønna]
- ˘ Akutt aksent (høyrevendt aksent) viser at ordet har tonelag 1, dvs. som i *Willy*. Aksenten viser samtidig hovedtrykk, og er plassert bak trykkstavingen
- ˘ Grav aksent (venstrevendt aksent) viser at ordet har tonelag 2, dvs. som i *villig*. Aksenten viser samtidig hovedtrykk, og er plassert bak trykkstavingen. Unntak er
- Forkortelser, forklaringer*
- De fleste forkortelsene er med punktum, men noen er etter sedvane uten (bl.a. km for kilometer)
- adj. adjektiv
art. artikkel, artikler
bl.a. blant annet (andre)
ca. *circa*, omtrent
d. død
dat. dativ (kasus for bl.a. indirekte objekt)
dial. dialekt(er), dialekt-, dialektisk
dr.avh. doktoravhandling
dss. det samme som
dvs. det vil si
egl. egentlig
e.Kr. (år) etter Kristus
el. eller
e.l. eller lignende
ent. entall
etc. *et cetera*, og så videre

evt.	eventuelt	NSL	<i>Norsk stadnamnleksikon</i>
f	femininum (hunkjønn)		(red. Jørn Sandnes og Ola Stemshaug, Oslo 2007)
f.eks.	for eksempel		
f.Kr.	før Kristus	nåv.	nåværende
flert.	flertall	o.l.	og lignende
flg.	følgende	oppl.	opplysning(er)
gen.	genitiv (eiendoms kasus)	osv.	og så videre
hhv.	henholdsvis	pga.	på grunn av
ill.	illustratør	red.	redaktør
inkl.	inklusive	s.d.	se dette (denne, disse)
jfr.	jamfør	sic	<i>sic</i> , slik (brukt om ordet som står foran, særlig etter en overraskende detalj i teksten: 'slik står det virkelig skrevet')
litt.	litteratur		
kl.	klokka		
km	kilometer		
Kr.f.	Kristi fødsel	sml.	sammenlign, sammenlignet
m	maskulinum (hankjønn)	ssp.	<i>subspecies</i> , underart
m	meter	subst.	substantiv
m.fl.	med flere	tilsv.	tilsvarende; tilsvarer
m.m.	med mer	utg.	utgave; utgitt
moh.	meter over havet	v.	verb
m.v.	med videre	vedr.	vedrørende
n	nøytrum (intetkjønn)	>	utviklet til, som har blitt til (om endring av ordformer)
NE	<i>Norske Elvenavne</i> (Oluf Rygh, Kristiania 1904)		
NO	<i>Norrøn ordbok</i> (Leiv Heggstad, Finn Hødnebo og Erik Simensen, Oslo 2012)		Begrepene 'gammelnorsk' og 'norrønt' er brukt om hverandre, om norsk skriftspråk i perioden ca. 800 - 1350 e.Kr.
nom.	nominativ (nevneform av substantiv og pronomen)		

Aaen, Aaeng, Aamo m.fl. Se å.

Abbor- Se også *Åbbor-*, *Åbor-* og *Åbbår-*.

Abborholet [åbb`århò:le] (**Åbbårholet**)

(1) Tjern i Ridalen, Røros kommune (ved Øversjøens vestsida). (2) Tjern i sørenden av Djupsjøen i Elgådalen, Engerdal kommune. Til navnet, se *Abbortjønna* og *høl*. Se også *Åbborholet*.

Abborloken [åbb`årlo:ken] Mindre tjern, *lok* (s.d.) på sørsida av Brekkfjorden vest for Brekken i Røros kommune (vest for Sjøvolltjønna). Til navnet, se ellers *Abbortjønna*.

Abborodden [åbb`årådd`n] (1) Odde, landtunge i Narsjøen, Os kommune (sørøst for Nyvollen og Buvika). (2) Odde, landtunge lengst nordvest i Siksjøen, Os kommune (sør for Holla). Til navnet, se *Abbortjønna* og *odde*.

Abborpiken [åbb`årpi:ken] Haug, kolle (630 moh.) øst for Glåma, sørvest for sentrum, i Os kommune (sør for Løneset og *Abbortjønna*). Til navnet, se *Abbortjønna* og *pik*.

Abbortjønna [åbb`årkjønna] (**Abbortjønna**) (1) Tjern i Engerdal kommune, sør for Valdalen. (2) Tjern i Engerdal kommune, sør for Røa (Storbuddhåen). (3, *Abbortjønna*) Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Drevsjø. (4) Tjern i Engerdal kommune, Sømåkvolvset. (5, *Abbortjønna*) Tjern i Tolga kommune, Hodalen (mellom Drengen og Asmaren). (6, *Abbortjønna*) Tjern i Os kommune, mellom Løneset

og Stormyra ved Glåma, sørvest for sentrum. Blir òg kalt *Storabbortjønna* og *Litlabbortjønna*. (7) Tjern i Røros kommune, ved Tørresberget nord for Aursunden. Også navn på svært mange tjern i Trysil (antakelig 12 forskjellige steder). Tjern med dette navnet har (særlig) god forekomst av fiskeslaget *abbor*, som er alminnelig over hele Østlandet (mer stedvis i Trøndelag). Pga. ulike skrivemåter er det vanskelig å få oversikt over alle tjern knyttet til denne fiskearten. I tillegg er flere tjern lokalt kalt *Abbortjønna*, *Abborloken* e.l. uten at de er navngitt på kartet. Se også *Åbbårtjønna*, *Åbbortjønna(n)*, *Åbbortjønna*; *Skarpabbortjønna*.

Abboråsen [åbb`årå:s`n] Ås (832 moh.) sørøst for Narbuvoll i Os kommune (nordvest for Skalleråsen). Til navnet, se forrige art.

Abelholet [a:b`elhò:le] Tjern nordvest for Rambergssjøen i Røros kommune (vest for Skjevdaalen). En som het *Abel*, har gitt stedet navn. Til sisteleddet, se *hol* II.

Abelvola [abb`elvo:la / a:b`el-] (**Abbelvola**) Fjellknaus (926 moh.) nordøst for Rivdalen, mellom Tyllidalen og Brydalen i Tynset kommune (vest for Taggarvola). Ifølge et sagn skal det ha vært to trollbrødre som het *Abbel* og *Taggar*. Det eldste trollet bodde i Kommeren. Kona hans het *Komma*, og fjellet skal ha fått navn etter henne. Det andre trollet, som bodde i *Storvola* og *Eggevola*, hadde ei kone som het *Ra*. Hun skulle være spesielt god til å fiske.

Mellom Kommeren og Eggevola renner elva Riva. Her fisket trollkona med noe som liknet ei rive. Komma misunte Ras fiskelykke. Det ble kjebling og hat mellom konene, noe som også smittet over på mennene deres. Abbel og Taggar møttes siden en gang og tok til å trette mens de stod på hver sin vol. Det utartet seg til steinkasting, og snart haglet det med store steiner gjennom lufta. En mengde store steiner ble liggende igjen på hvert fjell. Det ene ble siden hetende Abelvola, og det andre fikk navnet Taggarvola (Streitlien 1978, 22-23). Det kan hende at navnet opprinnelig har vært *Allberrvola* ('fjellet som er helt bart', A.D. Østigaard, personlig meddelelse). Vola er snau på toppen. Til sisteleddet, se *vol*.

Abrahamshøgda [a:b´rahamshøgda] Høyde på nordsiden av Aursunden i Røros kommune (sørvest for Attåbakhøgda), 888 moh. Mannsnavnet *Abraham* er trolig etter ei gruve som lå i området (Abrahamsgruva). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Adamstjønna [a:d`amskjønna] Tjern (egl. vik) ved Tufsingas utløp i Femunden, Os kommune. Før oppdemminga på 1700-tallet var dette et tjern uten direkte forbindelse med Femunden. Navnet skal skrive seg fra en mann ved navn *Adam* fra Tufsingdalen (Venås 1987, 97).

Adamsvollen [a:d`amsvål'n] (1) Gard ved Langvika, Rien i Røros kommune. (2) Seter i Nordridalen, Røros kommune, mot grensen til Tydal. I nærheten heter det *Adamsletta* og *Adamsfossen* (i

Storelva). En som het *Adam*, er opphavet til navnet. Til sisteleddet, se *voll*.

Akselvollen [aks`lvål'n] Gard i Røros kommune, nordøst for Glåmos, sør for Vika ved Aursunden. Førsteleddet er mannsnavnet *Aksel*. Til sisteleddet, se *voll*.

Akshaugen [aks`høu'n] Fjell vest for Fiskevollen ved Sølensjøen i Rendalen kommune, 1164 moh. Førsteleddet sikter helst til *kornaks*, jfr. *Åkeråa* ('åkerelva') som renner ut i Sølensjøen sørøst for fjellet. Begge navnene kan sikte til korndyrking her i eldre tid. Det er gjort funn av kornpollen som viser at det er dyrket korn ved Vesle Sølensjøen (dvs. noe lenger nord) i vikingtiden, kanskje også enda tidligere (Bergstøl 2008, 94). Trolig har det vært åkerbruk også her ved selve Sølensjøen før i tiden, under bedre klimatiske forhold enn i dag.

Allmannvola [al`mannvo:la] Høyde, ås (967 moh.) øst for Savalen i Tynset kommune, nordøst for Gråvola. Allmannavegen i middelalderen gikk etter det flate høydedraget her (Streitlien 1978, 18).

Alvdal [älv`dä:l] Kommune og dalføre i Nord-Østerdal, Hedmark fylke. Førsteleddet i navnet kommer av *elv*, og refererer til *Glåma* (s.d.), altså 'elvedalen', 'dalen langs elva'. Til forskjell fra Stor-Elvdal ble Alvdal tidligere kalt *Lilleelvdal* (lokalt *Vetlelvdalen*).

Ametartjønna [å:`me:tarkjønna] Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune, nord for Store Gunnarsjøen (henger

egl. sammen med denne). Navnet, som etter uttalen burde ha vært skrevet *Åmetartjønna*, kommer av ordet *åmetar*, kjent fra lokalt målføre og svensk. Ordet betyr 'tømmermåler', en tidligere yrkesbetegnelse på en som målte opp tømmeret på vegne av skogeieren (jfr. svensk *måta*, 'måle'). Se Venås 1987, 560.

Amundvollen [a:m`unnvåll'n] Gard på sørsiden av Djupsjøen i Røros kommune. Navnet er etter berggesell *Amund Larssen* (1671-1713), som festet denne vollen. Til sisteleddet, se *voll*.

Anda [a:n`a] Elv i Rendalen kommune, med utløp ved Andrå i *Storsjøen* (s.d.). Til navnet, se *Andrå*.

Anddalen [a:n`dä:'l.n.] Dalføre i Rendalen kommune, langs elva *Anda* (s.d.).

Andersvollen [ann`er.s.våll'n] (1) Seter øst for Langsjøen i Tolga kommune, sørøst for Bekkengvollen. (2) Seter nordøst for Brekken i Røros kommune, nord for Høgvollknippen. En mann ved navn *Anders* er opphav til seternavnet. Til sisteleddet, se *voll*.

Andrå [and`rå] Gard på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, mellom Sjøli og Åkrestrommen. Pga. sisteleddet (*å*, s.d.) er dette trolig opprinnelig et elvenavn (= nåværende *Anda*, s.d.?). Førsteleddet er kanskje gen. av fuglenavnet *and*. Men det kan også komme av gammelnorsk *ǫndurr* ('ski'). Både *Andrå* og *Andraa* er brukt som slektsnavn. Se NE, 4; NSL, 72; Veka 2000, 40.

Andråsberget [and`råsbærje] *Berg* (s.d.) øst for Andrå ved Storsjøen i Rendalen kommune, 769 moh. Se *Andrå*.

Andtjønna [a:n`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Andrå ved Storsjøen. Herfra renner elva *Anda* (s.d.). I nord(øst) ligger *Andtjønnekletten* (750 moh.).

Andviktjønna [ann`vi:k`kjønna] Tjern ved Femundselva i Engerdal kommune, nordvest for Sennsjøen. Navnet er sammensatt av fuglenavnet *and* og *vik*, 'buket'. Vika det siktes til, ligger i Femundselva nordøst for tjernet, sør for Kviløya. *Andvikbekken* renner gjennom tjernet og ut her.

Angelbekken [ang`'lbebben] Bekk i Engerdal kommune, med utløp i *Småsjøelva* (s.d.) nordøst for Sorken. Navnet kommer av norrønt *ǫngull*, 'fiskekrok'. I den lokale dial. heter det å *angle* om å 'fiske' (med stang, helst om småfisk).

Angelvika [ang`'lvi:ka] Vik i sørøstre del av Øversjøen, nord for Rien i Røros kommune. Til første del av navnet, se *Angelbekken*.

Angrefttjønna [ang`greftkjønnän] Tjern sør for Breisjøen i Sølndalen, Alvdal kommune (nord for Holmsjøen). Navnet er gåtefullt (jfr. Venås 1987, 100: "Slik namnet er skrive, er det ikkje råd å koma med noko tydingsframlegg"). Hvis en tar utgangspunkt i *greft*, kunne en likevel kanskje vise til navn som *Greftåsen* (Trysil) og gardsnavnet *Greften*

(Vang; Løten), som antakelig henger sammen med *grøft* ('renne', 'grop'). Førsteleddet er verre å forklare, men kan tenkes å komme fra fuglenavnet *and* el. *angel* ('fiskekrok', sml. *Angelbekken*).

Anstubbodden [*ann`stubbådd`n*] *Odde* (s.d.) på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune, mellom Jonasvollen og Munkfoten. Navnet kommer av *andstubble*, 'fuglekasse for and'. Sml. *Stubbandtjønna*.

Anvisåsen [*an`vi:så:s`n*] Ås, kolle (873 moh.) i Os kommune, nordvest for Hummelvoll, nær grensen til Tolga. Navnet kan henge sammen med *v. anvise*, 'vise', 'peke ut'. Dette kan gå på at åsen er forholdsvis markant i landskapet og viser retning for vegfarende, eller at det kan være påvist malm her (Rygh 1900, 416). *Anvisås* er navnet på et bureisingsbruk på østsiden av åsen.

Arasjøen [(h)ä:r`äsjo:`n] (**Årasjøen**) Innsjø i Rendalen kommune, nord for Sølensjøen. Førsteleddet kan komme fra gammelnorsk *ari* ('ørn'), evt. dyrenavnet *hare* (Venås 1987, 100).

Aresttjønnan [*arr`estkjønnan / a:r`*] (**Nedre** og **Øvre**) Tjern i Røros kommune, nordøst for Storhittersjøen. Se *Arestvollen*. Navnet har også vært skrevet *Arenttjønnan* (av mannsnavnet *Arent?*).

Arestvollen [*arr`estvåll`n / a:r`-`*] (1) Setervoll sørøst for Orvos i Røros kommune, ved Enarsvola. (2) Seter ved Bergstaden i Røros kommune,

på østsiden av Hittersjøen. Det kan ha skjedd en arrestasjon her, el. bakgrunnen kan være at en arrestant har bodd på stedet. Det er kjent at straffedømte i gammel tid ble forvist til mer bortgjemte steder, og fikk lov til å slå seg ned på setervoller o.l. Navnet kan imidlertid også henge sammen med *Aresthøgda*. Ifølge O. Gjelsvik kommer dette fjellnavnet av mannsnavnet *Arest* (Ernst). En familie på Røros ble kalt *Arestan* (Gjelsvik 1936, 145). Til sisteleddet, se *voll*. Se òg *Aresttjønnan*.

Askarsholen [*ar.s.`ga:r.s.ho:`l.n.*] Skogsområde, li vest for Lonahovda (nord for Sollund) i Folldal kommune. Sisteleddet er *hol I* (s.d.). Se ellers *Askarstjønna*.

Askarshovda [*ar.s.`ga:r.s.håvda*] Kolle (ca. 940 moh.) vest for Lonahovda i Folldal kommune (nordvest for Lonasætran). Til navnet, se *Askarstjønna* og *hovde*.

Askarstjønna [*ar.s.`ga:r.s.kjønna*] Tjern nordvest for Storhøe (Storhøa), øst for Smørbollen, i Folldal kommune. Uttalen som her er registrert (informant f. 1940), stemmer med K. Venås' gjengivelse av en eldre uttale fra 1942. Ifølge Venås 1987, 101-102 dreier det seg om flere små tjern, mens kjentfolk nå mener at det bare er ett tjern som har dette navnet. Myrområdet der tjernet ligger, heter *Åsgardfloen* ifølge kartet, men heter lokalt *Askarsfloen*. Her ligger fire små tjern (noen av dem er igjengrodd). Lonabekken (tidligere kalt *Askarsåe*) renner herfra. Navnet har trolig blitt

forvansket. Skrivemåten og uttalen stemmer ikke overens, noe som gjør tolkningen desto vanskeligere. En mulig forklaring er at det opprinnelig har hett *Åsskardstjønna*(n). Dvs. at *Askar* kommer av *ås* + *skard* ('fjellkløft'). Terrenget langs bekkens nedløp, med flere dype kløfter, kan passe med denne forklaringen. Men navnet kan òg henge sammen med det gamle navnet på Lonahovda, *Elsgardshovda* (s.d.). Uttalen av *Elsgards-* og *Askars-* er nesten sammenfallende. At mannsnavnet *Asgeir* el. *Åsgeir* ligger til grunn, er derimot mindre trolig. En lydutviklingen fra *Asgeir* > *Askard* synes lite rimelig. Navnet er dessuten ikke brukt i bygda før i nyere tid.

Asmaren [ass`ma:`r.n.] Innsjø sørøst for Drengen i Hodalen, Tolga kommune. Navnet er trolig bestemt form av et gammelt mannsnavn *Asmarr*, som er kjent fra middelalderen (dog ikke fra Hodalen i nyere tid). Et sagn forteller om to forbrytere fra Brydalen som sammen med en hund slo seg ned ved sjøene *Asmaren*, *Drengen* og *Stikkelen* (s.d.). De fisket i sjøene, og hunden fikk bena fra fisken og ble fet, mens karene var magre. Men når de òg begynte å ete bena, ble de også fete. Karene het *Asmar* og *Stikjill*, mens hunden het *Drengen*. I en annen versjon sies det at hunden het *Stikjill* (Venås 1987, 102; sml. 150). Et annet sagn forteller at en som het *Asmar*, hadde drept lensmannen på Tynset og søkt tilflukt her. Bak disse sagnene kan det ligge et historisk minne om en veidemann (el. flere) som holdt til i området. Ifølge en helt annen forklaring

henger sjønavnet sammen med norrønt *marr*, 'sjø'.

Asmarloken [ass`mar.l.o:ken] Vik ved sørenden av *Asmaren* (s.d.) i Hodalen, Tolga kommune. Vika har bare så vidt forbindelse med sjøen gjennom to smale sund (*Asmarstrømmen* mot vest, *Stikkelen* mot nord og øst). Den kan derfor oppfattes som et eget tjern (*lok*, s.d.).

Aspbakken (asp`bakken / åsp`-) (1) Bakke på stien fra Holla mot Narbuvoll i Os kommune, like øst for Korsen. (2) Bakke nord for Skårhåmmårdalen i Røros kommune (vest for Sundet), nedenfor Midter Prestvollen. Treslaget *osp* (*Populus tremula*) er gjerne blitt kalt *asp* i målføret. Jfr. også *Asprøstbakkan* (mot garden *Aspheim*, nord for Tynset sentrum).

Astrupstøtta [ast`rupstøtta] Minnestøtte ovenfor Nordre Slåsæter (nord for Hardbakken), nordvest for Dalholen i Folldal kommune. Støtta er satt opp som et minnesmerke på stedet der polarforskeren *Eivind Astrup* (1871-1895) ble funnet død i januar 1896. Han hadde gått på ski fra Hjerkinntredje juledag og døde her under uklare omstendigheter. Det er ikke klarlagt om han døde av vådeskudd eller om han tok sitt eget liv.

Atjønna [a:`kjønna] (1) Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune, sør for Stormyrtjønna. (2) Tjern nord for Sorken i Engerdal kommune, sør for Krokåtsjøen. Tjernene har noenlunde

samme form, og kan minne om bokstaven *A* (jamføringsnavn). Sml. *Otjønnna*.

Atna [at'na / at'ne / æt'ne (eldre) / at'na (Sollia/Stor-Elvdal)] (1) Sideelv til *Glåma* (s.d.), med utspring i Verkilsdalen i Rondane. Renner gjennom Atndalen i Follidal og Stor-Elvdal kommuner og munner ut ved Atnosen. (2) Grend i Stor-Elvdal kommune, ved Atnosen. Navnet kommer trolig av *eta* ('ete', 'grave'), dvs. 'elva som har ett seg ned i elveløpet'. Det kan også henge saman med gammelnorsk *etja* ('drive fram'), og sikte til sterk strøm i elva. Begge forklaringene høver godt med elvas ferd gjennom deler av dalen. Jfr. NSL, 77.

Atnbrua [at'nbru:a] Grend i Stor-Elvdal kommune, nord for Enden i Sollia. Førsteleddet kommer av *Atna* (s.d.). Sisteleddet *bru* kommer av at hovedvegen (fylkesveg 27) krysser *Atna* her, ved en større foss ved den sørøstlige enden av Atnsjøen.

Atndalen [at'nda:l'n. / æt'n- (eldre) / at'n- (Sollia/Stor-Elvdal)] Dalføre i Follidal og Stor-Elvdal kommuner, langs elva *Atna* (s.d.). Også gardsnavn (Stor-Elvdal). I denne boka er *Nordre Atndalen* brukt om dalførets nordre del, fra grensen mellom Stor-Elvdal og Follidal i sør til Grimsa i nord.

Atnglupen [at'nglu:pen / -glo:pen] Fjell på grensen mellom Stor-Elvdal og Rendalen kommuner (1029 moh.), nordvest for Atnosen. Til betydningen av navnet, se *Atna* og *glup*.

Atnosen [at''no:s'n] Grendelag i Stor-Elvdal kommune, ved utløpet av elva *Atna* i Glåma nordvest for Koppang. Også gardsnavn. Navnet er sammensatt av *Atna* (s.d.) og *os* ('elvemunning', 'elveutløp').

Atnoset Naturreservat i Stor-Elvdal og Rendalen kommuner, opprettet i 1989. Omfatter dalsidene på begge sider av Glåma nord for Atnosen. Her finner vi mange seter (såttåer) som viser nivået på en rekke bresjøer fra siste istid. På østsiden av Glåma strekker verneområdet seg et godt stykke sør for selve Atnosen. Til navnet, se *Atnosen*.

Atnsjøen [at'nsjø:'n / at'n-] Innsjø i Stor-Elvdal og Sør-Fron kommuner, nordvest for Atnbrua. Navnet kommer av elva *Atna* (s.d.), som renner gjennom sjøen.

Atnsjømyrene [at'nsjø:myræn / at'n-] (**Atnsjømyran**) Våtmarksområde i Follidal, Stor-Elvdal og Sør-Fron kommuner, ved nordenden av Atnsjøen. Naturreservat siden 2001. Rikt fugleliv (bl.a. krikkand, kvinand, enkeltbekkasin og gluttsnipe), høy vegetasjon (starr).

Attåbakhøgda [att'åba:khøgda / att'e-] Kolle, høyde i Røros kommune (893 moh.) nord for Kurråsvollan ved Aursunden. Navnet kommer av uttrykket *att å bak*, 'baklengs', 'bakover på ryggen'. Dette sikter trolig til at fjellet er bratt (attkeik, bakoverlent). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Auma [ô:m'a] (1) Elv i Tynset

kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) på grensen til Alvdal. (2) Elv i Alvdal kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) sør for Langodden. (3) Grend i Tynset kommune, ved elva Aumas (1) utløp på grensen til Alvdal. *Auma* kan komme av gammelnorsk *aumr* ('ynkelig', 'fattig'), *ymja* ('låte'; 'murre') el. kanskje *åme* ('orm'). P. Hovda har foreslått enda en tolkning av *aumr* ('hjelperen', 'som gir mat'), noe som kan sikte til godt fiske i elva. Dette synes som den beste forklaringen. Elvene er kjent for å være fiskerike. Jfr. NSL, 78; NO, 56.742; Hovda 1966, 19-22.

Aumdalen [ô:m`dä:'l.n.] (1) Seterdal i Tynset kommune, nordøst for Tyllidalen. (2) Seterdal i Alvdal kommune, (nord) vest for Bellingmo (sør og vest for Blåvola og Urds kardkampen). Også navn på seter i samme dal. Til navnet, se *Auma*.

Aumskardtjønnan [ô:m`ska:lkjønän] Tjern nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, ved grensen til Alvdal (nord for Skarvhøa). Navnet kommer av *Aumskardet* nord for tjernene, der elva Auma i Alvdal har sine kilder. Til navnet, se *Auma* og *skard*.

aur I (grus, sand) Se *ør*.

aur II [æur`- / ô:r`-] Sammensetningsledd som i stedsnavn enkelte ganger kan referere til fiskeslaget *aure* (ørret), jfr. *Søndre* og *Nordre Aursjøen* (Rendalen), *Aursjøen* (Trysil), *Aurtjønnan* (Engerdal). Også i gardsnavn (*Aursjøbekken*, Alvdal). Ut fra uttalen

i målføret også skrevet *ør*; se *Ørsjøen*, *Ørsjøtjønnan* (Rendalen).

Aursjøen [ô:r`sjø:'n] (**Nordre** og **Søndre**) Innsjø i Rendalen kommune, mellom Hanestad og Barkald. Også navn på innsjø i Trysil. Til førsteleddet, se *aur* II. Se også *Ørsjøen*.

Aursjøtjønnan Se *Ørsjøtjønnan*.

Aursunden [æur.`s.u:'n] (Lydskriften i NSL er unøyaktig for nom. ent. Lokal uttale har tre stavelser i nevneformen, ikke to). Innsjø i Røros kommune, vest for Brekken. Elva Glåma renner gjennom sjøen. Førsteleddet er helst *aur*, 'grus', 'sand'. Sjøen har mange grunner med sandbanker. Siste del av navnet er derimot vanskeligere å forklare. Hvis endelsen er *-und* (ukjent betydning, sml. *Femunden*), er det merkelig med s-en midt inne i navnet. Dette kan likevel forklares som en forbindelseskonsonant for å lette uttalen, evt. som genitivs s. Dersom det er *-sund* ('smalt farvann') som utgjør siste del, kunne dette passe godt med de fysiske forholdene. Det er mange trange sund og fjordbotner i Aursunden. Problemet med denne løsningen er at det knapt finnes sjønavn som er sammensatt på denne måten; en ville ha ventet *Aursundsjøen* e.l. (NSL, 79). Navnet kan imidlertid ha blitt forkortet. En kan også tenke seg at sjøen opprinnelig het *Aurr* (Hovda 1975, 38).

Aurtjønnan [ô:r`kjønna / æur`-] (**Auretjønnan**) (1) Tjern i Engerdal kommune, øst for Femundsanden (ved Kvemskjølen). (2, *Auretjønnan*) Tjern

i Røros kommune, sør for Brekken sentrum, øst for Botnet (nord for Tufsingen). Samme navn også i Nord- og Sør-Fron. Til førsteleddet, se *aur II*.

Avlauptjønna [a:v`lô:pkjønna] (**Avlauptjønnan**) Tjern ved Sæter i Tufsingdalen i Os kommune (nordøst for gardene). Tjernet har, i motsetning til mange andre i dette området, både inn- og utløp. Kanskje dette er årsak til navnet. Det ligger mange tjern og loker i dette myrområdet. Noen vil si *Avlauptjønnan*, dvs. om flere av disse tjernene.

Avsjøen [a:v`sjø:n] Innsjø på Dovrefjell i Dovre kommune; en av kildene til *Folla* (s.d.). Navnet betyr antakelig 'sjøen som ligger avsides til'. Avsjøen ligger lenger unna bygda (dvs. Dombås, Dovre) enn den noe større *Vålåsjøen*. Se NSL, 82.

Baggeroe [bagero:'e] (Lokalt) navn på strekningen ned mot Folla fra gardene Sollund, Torud, Dalflyen og Bjørklund, sørøst for Dalholen i Folldal kommune. Førsteleddet er *bagg* ('ungdyr av storfe'). Det har vært beiteområde for ungdyr i dette området. Sisteleddet (*ro*, s.d.) betyr her 'krok', 'hjørne'.

Bagghaugen [bägg`hæu'n] Haug, liten høyde ved Tufsingas utløp i Femunden (nord for Adamstjønna), Os kommune. Til førsteleddet, se *Baggeroe*.

Baggtjønna [bägg`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, ved Kivsjøen. Til førsteleddet, se *Baggeroe*. Like ved tjernet ligger *Baggåsen*.

Bakkekampen [bakkekamp'en] Fjellknaus (1189 moh.) i Nordre Atndalen i Folldal kommune. Navnet kommer av beliggenheten ovenfor (øst for) garden *Gravmobakken* (s.d.), til daglig kalt *Bakken*. Tidligere ble kampen også kalt *Stodsbukampen* (Streitlien 2001, 451; jfr. *Stadsbuøyen*). Se ellers *Bakktjørna*. Til sisteleddet, se *kamp*.

Bakkekletten [bakk`klett'n] Fjellknaus nord for Tufsingdalen (ovenfor Fjellvang) i Os kommune, 926 moh. Navnet er antakelig blitt til med utgangspunkt i gardene *Bakken* sørøst for kletten (på østsiden av Tufsinga). Se ellers *Bakktjørna*. Til sisteleddet, se *klett*.

Bakkelokan [bakk`lo:kän] (**Bakkløkan**) 7-8 små tjern nord for Siksjøen i Os kommune. Førsteleddet kommer av *Bakken* i Tufsingdalen (se forrige art.). Se ellers *Bakktjørna*. Til sisteleddet, se *lok*.

Bakkletten [bakk`klett'n] Ås sør for Storsjøen i Hodalen i Tolga kommune, 917 moh. Navnet kommer av *Bakkvollen*, som ligger nordøst for kletten, lenger ned mot sjøen. Se ellers *Bakktjørna*. Til sisteleddet, se *klett*.

Bakktjønna [bakk`kjønna] Tjern sørvest for Kjemsjøen i Alvdal kommune. Til navnet, se *Bakktjørna*. Tjernet er òg kalt *Kjemsjøtjønna* (s.d.). *Bakktjønna* fins også i Tydal.

Bakktjørna [bakk`kjønna] Tjern øst for Yset i Kvikne, Tynset kommune. Førsteleddet er terrengbetegnelsen

bakke ('skråning'). Se også *Grøntjønnan* (*Grøntjønnan*).

bakli [ba:k`li:] f Nord- el. østvendt li, dalside som vender unna sola. Jfr. *Baklivola* (Engerdal), *Baklivollen*, *Baklimyran*, *Baklia* (Røros), *Baklie*, *Baklisætran* (Folldal), *Baklidalen* (Tynset), m.fl.

Baklidalstjønna [ba:k`li:da:l.s.kjønn]a] Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (Myssmørdalsfjellet). Tjernet ligger inne i *Baklidalen*, en sidedal til Tunndalen. Se *bakli*.

Baklitjønna [ba:k`li:kjønn]a] (**Baklitjønn**e) (1) Tjern sørøst for Elgådalen i Engerdal kommune. (2, *Baklitjønn*e) Tjern i Baklia ved Kvita i Folldal kommune (nord for Storhovda). Se *bakli*.

Baklivola [ba:k`li:vo:la] Ås sørøst for Elgådalen i Engerdal kommune, 897 moh. Se *bakli* og *vol*.

Bakolaskarven [ba:k`o:laskarven] Fjell ved Gloføken (nordvest for Gloføkkampen) i Rendalen kommune, 1274 moh. *Bakola* kan bety 'steinura på baksiden' (jfr. *ole*). En annen mulighet er at navnet henger sammen med dial. *bakol* (*bakor*), 'del av hestesele til bruk i kjøring i nedoverbakke'; sml. neste art. Sisteledet er *skarv*, s.d.

Bakpåholmen [ba:k`på:hålmen] Holme i Isteren i Engerdal kommune (Balvika). Navnet er trolig lagt på holmen av folk på Elvålvollen. Sett fra denne vollen

ligger holmen bak Fjerdingsholmen.

Bakselabakken [ba:k`sæ:labakken] Bakke på vegen mellom Østagerenda og Fiskevollen i Rendalen kommune, omtrent 2 km vest for Milskiftmyra. Navnet kommer av at en måtte bruke *baksele* når en kjørte med hest her pga. det bratte terrenget (bakselen er den delen av seletøyet som går fra selepinnen og bak lårene på hesten). Samme stedsnavnet finnes kartfestet også i Sør- og Nord-Fron, men tilsv. navn fins trolig også andre steder der det har vært tømmerkjøring el. mosekjøring med hest.

Bakselamyre [ba:k`sælamy:re] Myrområde mellom Stadsbuøyen og Mjovassdalen i Folldal kommune, sør for Tangberget. Til navnet, se *Bakselabakken*.

Bakselarandan [ba:k`sælarandän] Åsrygger (ikke angitt på kartet) i Lonadalen, vest for Lonabekken, nordvest for sentrum i Folldal kommune. Til navnet, se *Bakselabakken* og *rande*.

Baksidvassberget [ba:k`si:vassbærge] *Berg* (s.d.) (sør)øst for Høvringen i Sel kommune, ved utkanten av Rondane nasjonalpark, 1327 moh. Berget ligger på baksiden av Høvringsvatne, dvs. på vestsiden. Jfr. *Solsidvassberget*.

Balvika [bäll`vi:ka] Vik i nordøstlige del av Isteren i Engerdal kommune. Balvika strekker seg som en lang utstikker sørøstover fra Bjørnfjorden (nordre del av

Isteren), og danner en østlig ytterkant av sjøen. Navnet kunne etter skrivemåten og plasseringen i terrenget tenkes å komme av gammelnorsk *barð*, 'bredd', 'kant', men uttalen i dag stemmer dårlig med dette. K. Venås antyder at *bell* ('kolv i bjølle') kan være førsteleddet, men dette stemmer heller ikke godt med den første vokalen i navnet (Venås 1987, 109; sml. *Bellsvika* i Savalen). Førsteleddet fins i flere stedsnavn i Nord-Norge (bl.a. *Ballangen*), men også her er betydningen høyst usikker. Det kan ha samisk opprinnelse. Sisteleddet er *vik*, 'innskjæring i strandlinje'.

Balvikåsen [bäll'vi:kå.s'n] Ås (824 moh.) øst for *Balvika* (s.d.) i Engerdal kommune.

Bamsegga [bams`egga] Egg, haug (766 moh.) i Dalsbygda i Os kommune, sør for Gruvåsen (vest for Litjhåen, Langsåa). Førsteleddet sikter til bjørn. Se ellers *egg*.

Bandet [bann'e] Smal fjellrygg (ca. 1360 moh.) sør for Marsjøfjellet (nordvest for Rundhøa) i Folldal kommune. Navnet er trolig et jamføringsnavn, ut fra likheten med et *band*, her kanskje om 'smal strimmel', 'snor' e.l. Fjellformasjonen strekker seg som et band i nord-sørretning mellom Storhøa og Vesl-Marsjøen. Også navn på fjellskar i Trysil (nord for Sennsjøen, nær grensen til Engerdal).

Bangardsvola Se *Mogardstjøenna*.

Bangen [bang'en] Gard i Tynset kommune, øst for sentrum (på sørsiden av Glåma, nord for Hugudalen). Navnet kommer av *bang*, 'terrasse', 'flatt høydedrag'. Også slektsnavn. Jfr. Veka 2000, 49.

Bangenkvøvet [bang'enkvølv] Senkning i fjellterrenget (*kvølv*, s.d.) vest for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune (mot Sarakvøvet). Like østenfor ligger *Bangenrabben* (896 moh.). Til førsteleddet, se *Bangen*.

bank [bank] m Liten forhøyning i landet, jordrygg. I vårt distrikt ofte brukt i lokale stedsnavn som *Banken*, *Bankan*, *Kløverbanken* o.l. Andre steder i landet sikter ordet gjerne til forhøyning i sjø- el. havbunn.

Bannarhøa [bann`arhø:a] Fjell i Tolga kommune, 1082 moh., vest for Telsjøen. Navnet kan tilsynelatende henge sammen med *banne* ('sverge'), men dette er uvisst. Til sisteleddet, se *hø*.

Barkald [bär*`kall] Grend ved Glåma lengst sørøst i Alvdal kommune, mot grensen til Rendalen. Navnet skriver seg fra gammelnorsk *barki* ('strupe'), i stedsnavn brukt om terreng som "struper" seg sammen i kløfter o.l. (jfr. den nærliggende *Barkaldfossen* og *Jutulhogget*). Ordet *barkje* om 'strupe' er ennå kjent i målføret flere steder i distriktet. Sisteleddet *-ald* er en gammel avledning som har mistet betydningsinnhold, men kanskje opprinnelig har betydd 'høyde' (se *Skjerallen*). Til *Barkald* er laget flere navn

i området (*Barkaldåsen* på østsiden, *Barkaldvola* på vestsiden m.fl.). Også gards- og slektsnavn.

Barkaldtjønna [bär*`kallkjønna] Tjern på Barkaldåsen i Rendalen kommune, nær grensen til Alvdal. Til navnet, se *Barkald*.

Basdalen [ba:s`da:l.n.] Dal øst og sørøst for Hylleråsen i Engerdal kommune. *Basdalsbekken* renner gjennom dalen og ned i Røa nord for grensen til Trysil. Navnet kommer trolig av v. *base* ('bale', 'tumle'), f.eks. om elgen når den strever seg fram i snøen. Terrenget er stedvis bratt og vanskelig å ta seg fram i. Det fortelles at en som het Petter Ness, en gang skal ha sklidd helt ned i bunnen av Basdalen. Området der han mistet fotfestet, er kalt *Farligbakkli*.

Baskottjønna [bäsk`etkjønna / bask`ot-] Tjern ved Rykroken i Grimsbu, Folldal kommune, øst for Storhåmmårn. Navnet fins ikke på offisielle kart, men er kjent fra muntlig tradisjon. *Baskot* el. *basket* betyr 'vanskelig'; 'uvorden' på folldalsmålet. Her kan det kanskje sikte til at terrenget rundt tjernet, som ligger på ei myr, er vanskelig å ta seg fram i. Navnet ser ut til å være en blanding av målet i Nedre og Øvre Folldal, og kan være feilskrevet hos Venås (Venås 1987, 110). Er også blitt kalt *Kastosttjønna* (s.d.). Det offisielle navnet i Kartverket nå, *Bastosttjønna*, må være en sammenblanding el. misforståelse. Lokalkjente kjenner ikke til dette navnet annet enn fra kart. Tjernet har imidlertid enda et navn som folk i

nærområdet bruker: *Håmmårtjønna*, etter fjellknausen vest for tjernet (Storhåmmårn).

Basmoen [ba:s`mo:n] (Tidl.) gard ved Strømmen i Alvdal kommune, også kalt *Elsan*. Førsteleddet i navnet er trolig etter en som var arbeidsformann (*bas*) ved smeltehytta (Eggset 2011, 244). Til sisteleddet, se *mo*. Forsamlingshuset *Basheim* ligger sør for Basmoen.

Bastosttjønna Se *Baskottjønna*.

Baugen [bæu`n] Grend i Alvdal kommune, nå ofte kalt *Vestate* (s.d.). Også gardsnavn. Til navnet, se *Baugberget*, som ligger nordvest for grenda.

Baugberget [bôgs`bærje] Bratt fjellknaus sørvest for sentrum (Steia) i Alvdal kommune, 907 moh. Førsteleddet *baug* (av norrønt *baugr*, 'noe som er bøyd') kan komme av at formen på berget minner om baugen på en båt. Det har en karakteristisk form, godt synlig fra flere kanter av bygda. Til sisteleddet, se *berg*. Sml. *Bogen*.

Bealjehkh Sørsamisk navn på *Sylan* (s.d.) i Tydal kommune. Navnet (med flert.endelsen *-h*) har kanskje sammenheng med *bieljje*, 'øre' (legemsdel), dvs. 'fjellene som har ører'.

Bekkedalstjønna [bekk`edä:l.s.kjønna] Tjern øst for Storsjøen (Flenøya) i Rendalen kommune. Det er flere bekker og bekkedaler i området. Jfr. *Bekkedalsåsen* vest for tjernet.

Bekkelytjønna [bekk`ely:kjønna] Tjern i Øversjødalen i Tolga kommune, vest for garden *Bekkely* (mellom Heggeråa og Orva).

Bekkelægret [bekk`elæ:gre] Seter, *læger* (s.d.) sør for Elgsjøen i Oppdal kommune, nordvest for Fyfkældalen og Flåman. Det renner flere bekker i området; men navnet kommer helst av *Hemtjønnebekken*, som renner på sørsiden av lægret.

Bekkfettan [bekk`fettän] (1) Utmark, eng sør for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (Skarvdalen, ovenfor Bergvollen). Området ligger på østsiden av Storbekken. (2) Eng øst for Svarthølen i Nördalen i Os kommune (nedenfor Saravollen og fylkesvegen, ved Nøra). Det renner en bekk på østsiden. *Fet* (s.d.) betyr 'eng, frodig grasvoll ved vann'.

Bekkholtjønna [bekk`hø:lkjønna] Tjern i Grimsbu, Folldal kommune, sørvest for Kroktjønna. Det midtre leddet kunne etter skrivemåten tenkes å komme av *hól* ('haug', 'ås'), men på målføret i Grimsbu uttaler en navnet som *høl*: *Bekkhøltjønna*. Navnet sikter trolig til *Bekkhølen*, en kulp i Bubekken som renner vest for tjernet (Venås 1987, 110 har en annen tolkning). Sml. *hol* I og *høl*.

Bekkosen [bekk`o:s'n] Garder på sørsiden av Aursunden i Røros kommune, nord for Hitterdalen. Gardsnavnet betyr 'stedet der bekken renner ut' (se *Os*). Bekken har så igjen fått navn etter gardene, og heter *Bekkosbekken* (med utløp i Aursunden).

Bekkestjønna [bekk`o:skjønna] Tjern i Røros kommune, sørvest for *Bekkosen* (s.d.) ved Aursunden. Nordvest for tjernet ligger *Bekkosvola* (888 moh.).

Bellingan [bæll`ingän (flert.); -`ingen (Alvdal) / -`æ:n (Tyllaldalen) (ent.)] (1) To fjellknauser i Alvdal og Tynset kommuner (1140 og 1117 moh.), mellom Bellingmo og Tyllaldalen (Hokstadvangan). På mange kart har *Veslbellingan* og *Måna* byttet plass. Egl. heter det *Bellingan* (*Storbellingan*) bare om den ene toppen. Navnet er tolket som 'tvillingene' (av gammelnorsk *billigr*) eller 'bergknollene' (av nynorsk *bell*). Tyllaldalsformen kan godt forstås som 'bell-enden'. (2) To mindre holmer i Femunden i Røros kommune, utenfor innløpet til Synnervika. Her synes den første av tolkningene ovenfor som den mest sannsynlige ('tvillingene').

Bellingmo [bæll`ingmo: / bell`-] Grend ved Glåma i Alvdal kommune, nordvest for Barkald (av gardsnavnet *Bellingmoen*). Til navnet, se *Bellingan* og *mo*. Mange eldre folk sier heller *Strand* (s.d.) om grenda.

Bellingtjønna [bæll`ingkjønna / bæll`æ:n-] Tjern i Alvdal kommune, sørøst for Storbellingan (se *Bellingan*).

Bellsvika [bells`vi:ka] Vik i Savalen i Tynset kommune. Førsteleddet *bell* ('kolv i bjelle') kan sikte til formen på vika (som kan se ut som en *bell* i Savalen). Men førsteleddet kan også tolkes som bergknoll e.l., som da kan være Savalberget like ved (Venås

1987, 111). Nordvest for vika ligger *Bellsvikvangan* og *Bellsvikmyran*. Se òg *Bellingan*.

Bendiksetra [ben´dikse:tra] Seter nord for Aursunden (Klasvollen), øst for Gjeltsjøen, i Røros kommune. Setra har navn etter en som hette *Bendik* el. *Bendix* (sml. neste art.). I denne delen av vårt distrikt heter det ellers nesten bestandig *voll* (s.d.) om ‘seter’.

Bendiksvollen [ben´diksvåll'n] Gard på nordsiden av Aursunden i Røros kommune (ved Tørresvollen, vest for Sakrisvollen). Stedet er antakelig oppkalt etter *Bendix Knudsen Wigen*, som levde på slutten av 1600-tallet (se Aspaas 1974, 308). Se ellers forrige art.

benk Se *Benkjin*.

Benkin [ben`kjin] Fjellterrasser i Grimsdalen, Dovre kommune (nord for Tverrlisætre). Se *Benkjin*.

Benkjin [ben`kjin] (1) (Nordre og Søre) Avsatter, terrasser i fjellsiden ned mot Musvolåe i Rondane, Sel kommune. (2) (Nedre og Øvre) Fjellterrasser i Haverdalen, Dovre kommune (sør for Gravhøe). Navnet er flert. av *benk*, dial. for ‘strandlinje etter bresjø’ (fra siste istid). Jfr. *såttå*.

Bentvollen [bent´våll'n] (1) Seter øst for Orvos i Røros kommune (sør for Flatvollen). (2) Gard sørøst for Gjössvika ved Bergstaden i Røros kommune. (3) Seter nord for Bergstaden, vest for Enarsvola, i Røros kommune. (4) Seter

øst for Brekken, nord for Bolagen, i Røros kommune. Mannsnavnet *Bent* (Bernt) ligger til grunn for seternavnet. Til sisteleddet, se *voll*. Se også *Berntvollen*.

berg [bærg / bæRJ] n Lite fjell, bratt fjellknaus, høyde med nakent fjell; fjellgrunn. Mye brukt som (del av) stedsnavn over hele vårt distrikt. Sml. *Marsjøberget*, *Skriduberget*, *Tangberget* (Folldal), *Stor- og Litlsjøberget*, *Tovbergan* (Engerdal), *Gråberget* (Røros; Rendalen), *Baugberget* (Alvdal) osv. Også (del av) gards- el. slektsnavn (*Berg*, *Bakken-Berg*, *Bergseth*, *Berger*, *Berget* osv.). Noen av de eldste gardene i vårt distrikt er *Berg* (Dalsbygda, Os), *Kveberg* (Alvdal) og *Olsberg* (Tyllidalen, Tynset).

Bergatjønnna [bær´jakjønnna] Tjern i Engerdal kommune, mellom Isteren (Bjørnfjorden) og Femunden. Tjernet ligger mellom Nordre og Søndre Bjørnberget. Førsteleddet er flert. av *berg* (s.d.). Sml. også *Bergetjønnna*.

Bergebekktjønnna [bær`jebekk'kjønnna] Tjern på Kvikneskogen, Tynset kommune, vest for Myssmørdalsfjellet. *Bergebekken* renner herfra mot nord og ender ned i Langtjernet. Det heter *Langtjønnberga* ved bekkens nedløp. Dette er en mer sannsynlig bakgrunn for navnet enn at bekken (og tjernet) er oppkalt etter Myssmørdalsfjellet (Venås 1987, 112), selv om det også ligger i samme området. Til førsteleddet, se *berg*.

Bergedalstjønnne [bærjeda:l.s.´kjønne] (**Bergedalstjønnin**) (1) Tjern i Nordre

Atndalen, Follidal kommune, sørvest for Gammeldalen. Navnet knytter seg til en bratt dal (*Bergedalen*) ovenfor tjernet (mot sørvest). (2, *Bergedalstjønning*) Tjern nord for Rondvatnet i Rondane, Dovre kommune. Navnet kommer av *Bergedalen* mellom Digerronden og Smedkinnin. Det er til dels store berghammer og steinformasjoner langs bekken som renner her. Til førsteleddet, se *berg*.

Bergedalstjøna [bær`jeda:l.s.kjønna] Tjern nordvest for Vesl-Børsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Det er ingen bergedal, kløft e.l. i området der selve tjernet ligger, men det renner en bekk fra tjernet og ned i Orkla lenger nord. Til førsteleddet, se *berg*.

Bergekåsa [bær`jekå:sa] Grasbevokst dalsøkk i Gammeldalen, sør for Telneset i Tynset kommune. Navnet er sammensatt av *berg* (s.d.) og *kås* (s.d.). Det er ei bratt skråning her (på østsiden av dalen).

Bergekåstjøna [bær`jekå:skjønna] Tjern i Gammeldalen, sør for Telneset i Tynset kommune. Tjernet er tatt med hos K. Venås (Venås 1987, 112), men ikke navngitt på kartet. Det er imidlertid avmerket et lite tjern som ligger nedenfor (vest for) *Bergekåsa* (s.d.), så det må være dette tjernet som er ment.

Bergeloken [bærj`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) sørvest for Holla ved Narbuvoll i Os kommune. Tjernet ligger på ei myr mellom flere berg, bl.a. *Lortitberget* og *Hollberget*. Til førsteleddet, se ellers *berg*. Sml. også *Bergeloken*.

Bergerønningen [bær`jerønningen] Gard i Alvdal kommune, sør for Strømmen. Navnet kommer av *berg* (s.d.). Det siktes til Brandvålsberget, evt. Strømsberget like ved garden. Til sisteleddet ('rydning'), se *Rønning*.

Bergetjøna [bær`jekjøna] (med **Nedre** og **Øvre**) (1, *Nedre* og *Øvre Bergetjøna*) Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune, nord for Andrå. Det kan være *Valsjøberget* i sør el. *Strandvollberget* i nordvest, evt. det bratte terrenget ellers, som har ført til *berg* i navnet. (2) Tjern øst for Harrsjøen i Rendalen kommune. Tjernet ligger ved siden av *Finndalskampen*. (3) Tjern sør for Bjørnholla i Rondane, på grensen mellom Sør-Fron og Sel kommuner. Også navn på to andre tjern i Sel (*Bergetjøne*) og ett i Trysil. Til førsteleddet, se *berg*. Sml. også *Bergetjøna*.

Berghåmmåren [bærj`håmmå:r.n.] (1) Fjellknaus nordvest for Vingelen (nord for Gjeldalen) i Tolga kommune, 1033 moh. (2) Fjellknaus øst for Eidet (nordvest for Helgesknausen) i Tolga kommune, ca. 730 moh. (3) Fjellknaus nord for Smedåsen i Dalsbygda, Os kommune (vest for Vangsgjeltvollen), 776 moh. Antakelig også lokalt navn på knaus, berg e.l. flere andre steder. Til førsteleddet, se *berg*; til sisteleddet, *håmmår*.

Bergeloken [bærj`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) nordvest for Vingelen sentrum i Tolga kommune. Tjernet har fått navn etter *Berghåmmåren* (1, s.d.) vest for tjernet.

Bergset [bær.s.`et] Tettsted i Rendalen kommune, sør for Elvål. Opprinnelig gardsnavn, som siden er blitt brukt om hele tettstedet. Førsteleddet er vel helst *berg* (s.d.), men det kan òg komme av gammelnorsk *birki* ('bjørkeskog'). J. Bergstøl har nylig lansert en tredje forklaring: Bergset (*Birkisetr*) kan ha tilhørt det samme handelsnettverket som bl.a. Bjarkøy, Nidaros og Birka (Uppland, Sverige) i middelalderen. Disse stedene fikk handelsprivilegium ut fra den såkalte Bjarkøyretten, og fikk dermed navnet *Birk-* el. *Bjark-* knyttet til seg (Bergstøl 2008, 216). Til sisteleddet, se ellers *set*. Jfr. Venås 1987, 113 (til *Bersetsjøen*).

Bergstaden Se *Røros* og *Staden*.

Bergtjønnna [bærj`kjønna] (1) Tjern i Røros kommune, nordøst for Flensjøen (Flensmarka). Det er ikke noe fjell el. høyde med *berg* i navnet i nærheten, så tjernet har helst fått dette navnet fordi det er *berggrunn* (fjellgrunn) her. (2) Tjern i Røros kommune, nord for Langen gård (ved Synnervika). Tjernet ligger ved *Nordberget*. Også navn på tjern i Rennebu og Holtålen. Se også *Bergetjønnna*.

Berntvollen [bær.n.t.`våll'n] Seter, *voll* (s.d.) nord for Rismosjøen i Røros kommune (ved Tørresvollen). En som het *Bernt*, har gitt stedet navn. Se også *Bentvollen*.

Bersetsjøen [bær.s.`etsjø:`n] Mindre innsjø i Rendalen kommune, nordvest for *Bergset* (s.d.), som navnet kommer av.

Bersettjønnna [bær.s.`etkjønna] Tjern i Rendalen kommune (nord på Østamyra), sørøst for *Bergset* (s.d.).

Bersfjellet [ber.s.`fjelle] Høyde, mindre fjell (ca. 875 moh.) nordøst for Bergstaden i Røros kommune (vest for Storzartz gruve). Navnet er trolig blitt knyttet til fjellet fordi gruvearbeiderne (*bersan*) gikk forbi her på vei til og fra arbeidet. Se ellers neste art.

Berstjønnna [ber.s.`kjønna] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, sørøst for Yset. Navnet kommer av *berse*, 'gruvearbeider', 'berggesell'. Nord for tjernet ligger det gamle gruveområdet til Kvikne kopperverk; i øst renner *Grubekken*.

Bersvensavollen [bær.`s.vensavåll'n] Gard i Røros kommune, øst for Kvitsanden ved Bergstaden. Mannsnavnet *Bersven(d)* ligger til grunn for gardsnavnet. Like nordenfor ligger *Bersvensåsen*. Til sisteleddet, se *voll*.

Beverbekken [be:v`erbekken] Bekk i Røros kommune, med utløp i *Vaula* (s.d.) vest for Vauldalen. Til navnet, se *Bjorbekken*.

Biernevæjra Sørsamisk navn på *Bjørnhåmmåren* (s.d.) i Røros kommune, på grensen til Tydal. Det sørsamiske navnet betyr 'bjørnejegeren' (av *bierne*: 'bjørn'; *væjrah*: 'som gjerne vil streife omkring på jakt'). Sml. Bergsland/Magga 1993, 353.

Bijie Mokkenjaevrie Sørsamisk navn (ikke offisielt) på Övre Muggsjön i Härjedalen, Sverige. *Bijie* betyr 'øvre', 'over', mens bakgrunnen for *Mokken* er uklar. Dette kan være en sørsamisk omforming av førsteleddet i det norske navnet *Muggsjøen* (s.d.), men det kan òg henge sammen med *mehkie* ('krok'; 'dalbotn'; 'enden av noe'). *Jaevrie* betyr 'sjø'. Sml. Sjaggo 2011, 47.

Bikkdalen [bikk`da:l.n.] Dal(søkk) nordøst for Brynhildsvollen ved Aursunden i Røros kommune (ved Mortenstjøna, nordøst for Renhåmmårdalen). Navnet er trolig etter en hendelse med kjøring med lass (som vellet).

Bikkjeloken [bikkj`elo:ken] Tjern mellom Fjellsjøen og Orvsjøen i Røros kommune (nord for Litlfjellsjøen). Også navn på tjern i Trysil. Navnet kan komme av en hendelse med en hund (drukning?).

Billeelva [bill`æ:lva] Elv i Hitterdalen, Røros kommune. Renner fra *Storhittersjøen* (s.d.) og ut i *Grunnsjøen* (s.d.). Ved elva ligger garden *Billehaugen* (òg skrevet *Billahaugen*). Garden, og senere elva, har fått navn etter familien *Bille* som kom til Røros i 1730-årene. Jfr. Kvikne 1957, 444.

Bingen (Binggarden) Se *Bingtjøna*.

Binghøe [bing`hø:e] Fjell, fjellrygg (1300 moh.) sørvest for Peer Gynt-hytta i Rondane (sørøst for Formokampen), Sel kommune. Førsteleddet *binge* (sml.

neste art.) sikter her kanskje til at fjellryggen(e) sett fra enkelte kanter kan minne om formen på en bing.

Bingtjøna [bing`kjønna] Tjern i Os kommune, sørøst for sentrum (sør for Bingegga, vest for Skreddartjøna). Navnet kommer av garden *Bingen* (Binggarden), som ligger nord for tjernet. Gardsnavnet henger antakelig sammen med *binge* ('avdelt rom til husdyr'; 'stor kasse'). Det er òg mulig at det kommer av slektsnavnet *Bing*, etter Jens Bing (rådmann i Trondheim på slutten av 1600-tallet, eier av flere gardar i Os).

Bjerta [bjær.t.`a] Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) ved Femundsenden. Navnet kommer antakelig av gammelnorsk *bjartr* ('lys', 'klar', 'skinnende'). Ved utløpet heter det *Bjertoset*, med *Bjertodden* litt lenger vest. *Gløta* (s.d.), som renner litt lenger nord, har antakelig omtrent samme betydning.

Bjorbekken [bjo:r`bekken / bjø:r`-] Bekk i Kvikne i Tynset kommune, med nedløp i *Orkla* (s.d.) ved Støa nordøst for Orkelbogen. Navnet kommer av dyrenavnet *bjórr* på gammelnorsk ('bever'). Se også *Bjorbekken*.

Bjorholen [bjo:r`ho:l.n.] Tjern på Atnsjømyrene (nordvest for Tostintjøne) i Nordre Atndalen i Folldal kommune. Navnet betyr 'beverhaugen' (se *Bjora* og *hol* I). Tjernet har vel opprinnelig hatt et annet navn, el. et tillegg, som refererte til selve vannet (jfr. Venås 1987, 115).

Bjøllkubakkbotn [bjøll`ku:bakkbått'n] Smal grasslette i dalsøkk øst for Eidsmoen i Tolga kommune, like sørøst for Geitryggen. Ei bjelleku ble slått i hjel av en bjørn her på 1800-tallet. Kua var trolig fra Telvangen, ei av setrene i området.

Bjønn- Se også *Bjørn-*.

Bjønnagna [bjønn`angna] Sted i Gammeldalen (Kløftenget) sørøst for Telneset i Tynset kommune. Her la bjørneskytteren Embret Erikson Nordigard (f. 1774) ut åte (*agn*) til bjørnen. Embret lå på vakt på en haug i nærheten. Sml. *Bjønnstille*.

Bjønnbakken [bjønn`bakken] (1) Bakke i Holøydalen i Tolga kommune, ovenfor Søndmør (øst for Kvennhusbekken, om lag 600 m sørvest for Søndmørtjønnen). (2) Bakke vest for Svukuriset i Engerdal kommune. En bjørn hadde hiet sitt her, enda det bodde folk på gardene like ovenfor (Andersen 1969, 236). Navnet vitner om forekomst av bjørn i trakten.

Bjønnaldalen Se *Bjørndalen*.

Bjønnhøa [bjønn`hø:a] Fjell (1253 moh.) sør for nedre del av Einunndalen, sørøst for Fatfjellet, i Follidal kommune. I det samme området er det mange stedsnavn knyttet til dyrenavnet *bjønn* el. *bjørn* (*Bjørnåssætran*, *Bjørndalen*, *Bjønnntjønnen*, *Bjønnkletten*), noe som tyder på at det har vært mye bjørn her. Til sisteleddet, se *hø*.

Bjønnhåmmåren [bjønn`håmmå:r.n.] Fjellhammer øst for Narsjøen i Os kommune, 875 moh. Øst for Bjønnhåmmåren ligger *Bjønnhåmmårkåsa*. Til navnet, se *Bjørnhåmmåren*.

Bjønnkletten [bjønn`klætt'n] *Klett* (s.d.) nord for Einunnfjellet i Follidal kommune, 1030 moh. Til førsteleddet, se *Bjønnhøa*.

Bjønnkuven [bjønn`ku:ven] Setergrend i Tolga kommune, nord for Erlia. Litt nedenfor og sør for setrene er det en liten, rund topp som kalles *Kuven* (se *kuv*). Navnet forteller at det har vært bjørn i traktene.

Bjønnkåsa [bjønn`kå:sa] Eng, *kås* (s.d.) sørvest for Knappåsberget (nordvest for Hodalen) i Tolga kommune. Det er kjent at det har vært mye bjørn i dette området. Tre bjørner ble skutt her i 1870- og 1880-årene. Det ble da brukt åte av hest (Neset 2009, 119-120).

Bjønnsten [bjønn`ste:n'n] (1) Stor stein vest for Gardvika i Savalen i Alvdal kommune (Gardvikåsen, om lag 700 m nordvest for Naustermoen). En hendelse med en bjørn ligger trolig til grunn for navnet. (2) Stor stein like øst for Litlrøåsen (Lillerøåssætra) i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen. Det fortelles (fra 1880-årene?) at Jon Bakken og Hans Røen en vårdag på ski rekte sporene av en bjørn fra Rølia nordøstover hit til Litlrøåsen. Sporene viste at bjørnen hadde vært oppå denne

steinen (Andersen 1969, 240). Jfr. også *Bjørnstein* i Nord-Fron.

Bjønnstille [bjønn`stille] Sted sørøst for Åkrestrommen i Rendalen kommune, på vestsiden av Renåa (350 m nordøst for Renåfallet). Det ble en gang lagt ut åte av en død hest her i forbindelse med bjørnejakt. Kåre Mistereggen (f. 1932) husker at hans far fortalte dette. Sisteleddet er trolig v. *stille* i betydningen 'gå varsomt', 'liste (seg)'. Sml. *Bjønnagna*.

Bjøntjønna [bjønn`kjønna] Tjern i Einunndalen, Follidal kommune, øst for *Bjønnhøa* (s.d.). Også navn på tjern i Sør-Fron. Se også *Bjøntjønna*.

Bjønnvika [bjønn`vi:ka] Vik på sørsiden av Nørdersjøen i Hodalen, Tolga kommune. Navnet viser trolig til en hendelse med en bjørn.

Bjønnåsen [bjønn`å:s'n] (**Bjørnåsen**) (1) Ås nord for Børstusjøen i Tynset kommune, 845 moh. (2, *Bjørnåsen*) Ås øst for Kvilten i Engerdal kommune (nord på Kvisleflået), 816 moh. (3, *Bjørnåsen*) Ås nord for Hanestadjjølen i Rendalen kommune, 831 moh. (4, *Bjørnåsen*) Ås, tange nordøst for Gjersjøen i Tolga kommune, sør for Måsådalen, ca. 925 moh. (5, *Bjørnåsen*) Ås (ca. 920 moh.) vest for Kvebergstjønna, øst for Juliåsen, i Alvdal kommune. (6, *Bjønnåssætran*) Se *Bjønnhøa*. (7, *Bjørnåsen*) Ås (ca. 810 moh.) øst for Tamnesvola ved Aursunden i Røros kommune. Samme navnet fins også i bl.a. i Trysil, Åmot og Midtre Gauldal. Det kan også være

flere steder med dette navnet enn de som er regnet opp her, da det er svært vanlig. Navnet er trolig oppstått pga. en hendelse med bjørn el. tidvis stor forekomst av rovdiret.

Bjøntegård [bjønn`ga:l.n. / bjønt`egå:l] (**Bjøntegaard**) Gards- og slektsnavn i Øvre Rendal (Østagrenda, sørøst for Bergset), Rendalen kommune. Betydningen er antakelig 'Bjørn uti gard', om navn på eier etter deling av et gardsbruk ('uti' som et retningsvisende ord for å skille garder fra hverandre). Jfr. *Bjøntevika* (Sølenesjøen), *Bjøntehaugen* m.fl. i samme kommune. Se Veka 2000, 61.

Bjøra [bjø:r`a] Elv i Tolga kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) øst for Erليا. Navnet kommer av norrønt *bjórr*, 'bever' (NE, 16-17). Jfr. *Bjøråa* (Stor-Elvdal).

Bjørbekken [bjø:r`bekken] Bekk flere steder, bl.a. i Rendalen, Os og Engerdal kommuner (i Røros og Midtre Gauldal: *Bjørsbekken*). Førsteleddet er som i *Bjøra*, s.d.

Bjørbekkkloken [bjø:r`bekklo:ken] Tjern i Engerdal kommune, Sømåkvolveret (øst for Langtjønna). Se *Bjørbekken* og *lok*.

Bjørbekktjønna [bjø:r`bekk'kjønna] (1) Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Flenkjølen. (2) Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Søre Osdalssjøen. (3) Tjern i Engerdal kommune, sør for Femundsundet. (4) Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Drevsjø. (5) Tjern i Røros kommune, sør for Harsjøen og

Korstjøna. Til navnet, se *Bjørbekken* og *Bjøra*.

Bjøreggan [bjø:r`eggän] Område og naturreservat (opprettet 1989) i Tolga og Os kommuner, ved elva Bjøras utløp i Glåma øst for Erlia. Kupert terreng, med en rekke terrasser, eskere (grusrygger) og dødisgroper fra siste istid. Til navnet, se *Bjøra* og *egg*.

Bjørgan [bjørg`an] (med **Nordbjørgan**) Gard (tidligere også prestegard) sørøst for Kvikne kirke i Kvikne, Tynset kommune. Her ble dikteren Bjørnstjerne Bjørnson (1832-1910) født. Navnet kommer av gammelnorsk *bjǫrg*, 'berg', helst brukt om høye, framstikkende og bratte berg el. knauser. Garden ligger i bratt lende. Også gardsnavn i Trysil og fjellnavn i Midtre Gauldal. Jfr. gardsnavnet *Bjørga* (Oppdal, Midtre Gauldal) og slektsnavnet *Bjørgen* (bl.a. Midtre Gauldal). Sml. Veka 2000, 61.

Bjørholmen [bjø:r`hålmén] Holme i Femundselva i Engerdal kommune, ved grenda Snerta. Samme navnet fins i Trysil. Førsteleddet er som i *Bjøra*, s.d.

Bjørkkjølen [bjø:r`kjô:l.n.] Ås (932 moh.) i Tolga kommune, sørøst for Telneset (mellom Teldalsvola og Blåkletten, nær grensen til Tynset). Til førsteleddet, sml. neste art. Sisteleddet *kjø* (s.d.) sikter til høydedraget som åsen danner.

Bjørkkletten [bjø:r`k`klett`n] Ås, *klett* (s.d.) nord for Erlia i Tolga kommune, sørvest for Hørtjønnan, 877 moh. Det

vokser mye bjørk (*Betula*) her. Også kalt *Toljekletten* og *Graskletten*.

Bjørklauvtjøna [bjø:r`k`lô:vkjøna] Tjern i Tolga kommune, sørøst for Blåkletten. Det vokser bjørk (*Betula*) i området, selv om tjernet ligger forholdsvis høyt (924 moh.).

Bjørkoddén [bjø:r`k`ådd`n] (1) Odde, utstikker på sørsiden av Kvennvika i Femunden, Engerdal kommune. Naturreservat fra 2005. Her er det bl.a. gamle furutrær og død ved i tillegg til bjørk (*Betula*). (2) Odde i nordvestre enden av Sølensjøen i Rendalen kommune (øst for Åroa). Til sisteleddet, se *odde*.

Bjørkrøsttjøna [bjø:r`k`røstkjøna] (**Bjørkrusttjøna**) Tjern øst for Hylleråsen i Engerdal kommune, nord for Røsætra. Navnet viser til skogsområdet (*røst*, s.d.) øst for tjernet, fra Røa mot Slåttbekken. Til førsteleddet, se forrige art. Nord for tjernet finner vi elvepartiet *Bjørkrøstfloén* (Røa). Jfr. også *Bjørkrustbekken* (Rendalen) og *Bjørkrusta* (Trysil).

Bjørkvisla [bjø:r`kvill`a] Gren av Glåma ved Telneset, Tolga kommune. Førsteleddet er som i *Bjøra*, s.d. Til sisteleddet, se *kvisl*. Jfr. Nesset 1974, 138.

Bjørkøya [bjø:r`k`øya] Holme i Femundselva i Engerdal kommune, nordvest for Snerta. Det vokser bl.a. bjørk (*Betula*) på holmen, som er svært frodig. Det er gammel engslått her. Det er mulig at sisteleddet *øy* (s.d.) her like gjerne skal tolkes som 'eng ved vann'.

Bjørn- Se også *Bjønn-*.

Bjørnbasket [bjønn`baske] Sted mellom Kollutholen og Fallet i Folldal kommune, nordøst for Holen og Blæsterburuste. Det er fortalt at en gardbruker fra Streitlien kom ut for bjørn her. Det oppstod et drabelig basketak mellom mannen og bjørnen, som skal ha blitt drept med kniv.

Bjørnberget [bjønn`bærje] (**Nordre** og **Søndre**) Berghamrer (955 og 951 moh.) mellom Isteren og Femunden i Engerdal kommune. Navnet er sammensatt av dyrenavnet *bjørn* og *berg* (s.d.).

Bjørnberga og Isteren Område mellom Isteren og Femunden i Engerdal kommune, samt en del av selve Isteren (Bjørnfjorden og Balvika). Naturreservat siden 2005. Mange furuskogtyper, stedvis urskogpreg. Våtmarksområdet ved Isteren er rikt på ender, lommer og rovfugl, bl.a. fiskeørn. Se også *Bjørnberget* ovenfor.

Bjørndalen [bjønn`da:ˈl.n. / ˈ-ä:ˈl.n.] (**Bjørndalen**) (1) Vestlig sidedal til Einunddalen i Folldal kommune, øst for Fatfjellet. Opprettet som naturreservat i 1989. Her er det flere terrasser i ulike nivåer etter smeltevann fra siste istid. Sml. *Bjønnhøa* i samme området. (2) Fjellskar nordøst for Brydalen i Tynset kommune, ned mot Speka ved Øver Spekehogget. (3) Dal sørvest for Orkelbogen i Kvikne, Tynset kommune. (4, *Bjørndalen*) Mindre dal nordvest for Litldjupsjøen i Dalsbygda, Os kommune, vest for Skarvan. (5,

Bjørndalen) Mindre dal i Dalsbygda, Os kommune (Åslia, på nordsiden av Vangrøftdalen). *Bjørndalsbekken* renner her. (6, *Bjørndalen*) Dal øst for Sjølisand i Rendalen kommune, vest for Slemma. (7, *Bjørndalen*) Dalsøkk sør for Urds kardkampen og Auma (Aumdalen) i Alvdal kommune, nord(øst) for Gammelsætra. *Bjørndalen* er vanlig navn også i Nord-Fron, Sør-Fron, Sel, Stor-Elvdal og Ringeby. Det har utvilsomt ferdes (mye) bjørn i disse dalstrøkene. Som et eksempel kan nevnes at Johaugen i Dalsbygda hadde ei sommerseter som het Livollen i Åslia, ikke langt fra (5) ovenfor. Setra ble fraflyttet fordi bjørnen var så lei mot buskapen (Gjermundsen 1999, 158).

Bjørndalshøa [bjønn`da:l.s.hø:a] Høyde sør(vest) for Orkelbogen i Kvikne, Tynset kommune, 917 moh. Nord for fjellet ligger *Bjørndalen* (3, s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Bjørnfjorden [bjønn`fjo:ˈr.n.] Nordligste del (arm) av Isteren i Engerdal kommune. Førsteleddet er dyrenavnet *bjørn*, som vel først har vært knyttet til berget østenfor (*Bjørnberget*), og så deretter har blitt en del av navnet på fjorden (Venås 1987, 117). Sisteleddet *fjord* betyr her 'arm av innsjø' (sml. *Løvffjorden*).

Bjørnhollia [bjønn`olli:a] Turisthytte vest for Musvolkampen i Rondane, Sel kommune, ved grensen til Folldal og Sør-Fron. Navnet er sammensatt av dyrenavnet *bjørn* og *li* ('skråning') som første og siste ledd. Det midtre leddet

er etter skrivemåten *hol* ('grop'). Men ifølge I. A. Streitlien (Steitlien 1980, 25) burde navnet skrives *Bjønnol-lia*, hvor det midtre leddet kommer av *ole* (med tjukk l), dvs. 'ur' (steinur). Dette kan passe med terrenget, og stemmer dessuten godt med lokal uttale. Jfr. også *Bjørnholbekken* i Engerdal.

Bjørnhåmmåren [bjønn`håmmå:r.n.] (sørsamisk **Biernevæjra**) Fjellknaus på grensen mellom Tydal og Røros kommuner, 1102 moh. (sørøst for Viglsjøen). Også litt lenger mot nordvest (Viglfjella), i Tydal, heter det *Bjørnhåmmåren*. Det har ferdes mye bjørn i området. Til sisteleddet, se *håmmår*. Se også *Bjønnhåmmåren* (Os).

Bjørnskardkampen

[bjønn`ska:lkampen] Fjellknaus (1366 moh.) sør for Einunndalen i Folldal kommune, nord for Fatfjellet. I nordvest ligger *Bjørnskardet* (se *skard*). På sør- og vestsiden av Einunndalen må det ha ferdes mye bjørn, ettersom usedvanlig mange navn begynner på *Bjørn-* el. *Bjønn* i disse traktene. Sml. *Bjørndalen*, *Bjønnhøa*, *Bjønntjønna* m.fl.

Bjørnskora [bjønn`skò:ra] (**Bjønnskåra**) Skar, juv nordvest for Heggeriset i Engerdal kommune, sør for Lerådalen. Sml. også *Bjønnskora* i Trysil (nordvest for Engerneset). Til førsteleddet, sml. *Bjørntjønna*. Sisteleddet er *skor*, s.d.

Bjørntangen [bjønn`tangen] (1) Ås, fjellrygg mellom Kvikneskogen og Magnilla i Tynset kommune (sørøst for Eidsfjellet), 967 moh. (2) Fjellrygg

på grensen mellom Folldal og Tynset kommuner, sør for Låg-Gia, 1379 moh. Førsteleddet er dyrenavnet *bjørn*. Til sisteleddet, se *tange* (2).

Bjørntjønna [bjønn`kjønna] (**Bjørntjønnan**, **Bjørntjønne**) (1, *Bjørntjønnan*) Tjern i Tolga kommune, nordøst for Gjersjøen. (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Finnstad. (3) Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Andrå. (4) Tjern i Engerdal kommune, på sørøstre del av Kvisleflået (sør for Lortsætra). (5) Tjern i Engerdal kommune, øst for nordre del av Hyllsjøen. (6, *Bjørntjønne*) Tjern nederst i Mjovassdalen i Folldal kommune, nord for Tangsætre. Også navn på tre tjern i Midtre Gauldal. Førsteleddet er dyrenavnet *bjørn*, som vitner om forekomst av bjørn el. en hendelse med rovdyyret. Se også *Bjønntjønna*.

Bjørnvadfossen [bjønn`va:fåss'n] Foss i elva Lona i Tynset kommune, vest for Lonsjøen. Navnet sikter til et vadested der bjørn har ferdes (sml. forrige art.).

Bjørnåsen Se *Bjønnåsen*.

Bjørnåsfjellet [bjønn`å:sfjelle] Fjell (1140 moh.) nordøst for Gjersjøen i Tolga kommune, sør for Sletthøa. Dyrenavnet *bjørn* fins også i navnet på tjernene sør for fjellet (*Bjørntjønnan*, s.d.). Øst for *Bjørntjønnan* heter det *Bjørnåsen*. Fjellet har fått navn etter denne.

Bjørnåsløkan [bjønn`å:slo:kän] 5-6 små tjern sør for Bjørnåsen på Kvisleflået i

Engerdal kommune (se *Bjønnåsen*, 2).
Til sisteleddet, se *lok*.

Bjørnåstjønna [bjø:nn`å:skjø:na] (1)
Tjern i Rendalen kommune, nord for
Hanestadjjølen. Tjernet ligger vest
for *Bjørnåsen* (se *Bjønnåsen*). (2) Den
største av *Bjørnåsløkan* (s.d.) i Engerdal
kommune. *Bjørnåstjønna* heter det også i
Midtre Gauldal.

Bjørøya Se *Bjørøya*.

Bjørsjøen [bjø:r.`s.ø:n] Innsjø sørøst for
Bjørkåsen i Hodalen, Tolga kommune.
Til navnet, se *Bjøra*, som har sitt utspring
her. Det heter også *Bjørsjøen* i Stor-
Elvdal (sørvest for Atna).

Bjørsjøkletten [bjø:r.`s.ø:klett`n]
Fjellknaus sør for *Bjørsjøen* (s.d.) i
Hodalen, Tolga kommune, 1075 moh.
Også kalt *Veslekletten*. Til sisteleddet, se
klett.

Bjørsjøloken [bjø:r.`s.ø:lo:ken] Tjern
sør for *Bjørsjøen* (s.d.) i Hodalen, Tolga
kommune. Til sisteleddet, se *lok*.

Bjørsjøtjønna [bjø:r.`s.ø:kjø:na] Tjern
sør for *Bjørsjøen* (s.d.) i Hodalen, Tolga
kommune, nordøst for *Bjørsjøloken*.

Bjørtjønna (bjø:r`kjø:na) (**Bjørtjernet**)
Tjern i Kvikne i Tynset kommune (sør
for Børlogardan, på vestsiden av Orkla).
Til førsteleddet, se *Bjøra*.

Bjørøya [bjø:r`øya] Slette nordøst for
Engvoll i Grimsbu, Folldal kommune
(øst for Ryfetten bru, rett nedenfor

Rykrokveien og Bjørbekken). Navnet
betyr 'beverenget'. Til førsteleddet,
se *Bjøra*; til sisteleddet, øy. Jfr.
Bjørøye nedenfor Dalgardan i Folldal.

Blakka [blakk`a] Elv i Engerdal
kommune, med utløp i *Engeråa* (s.d.)
nord for Heggeriset. Opphavet til navnet
er uvisst, men det kommer helst av
blakk, 'blekfarget', 'grumset', 'melkefarget'
(NE, 18). Stedsnavn med tilsv. førsteledd
Blak(k)- kan øg henge sammen med
et gammelnorsk mannsnavn *Blakki* el.
Blakkr. Sml. lignende elvenavn som
Kvita, *Grøna*.

Blakksjøen [blakk`sjy:`n / bla:k`-] Innsjø
i Engerdal kommune, øst for sentrum og
Blakksjøhøgda. Til navnet, se *Blakka*.

Blakksjøhøgda [blakk`sjy:høgda /
bla:k`-] Fjell øst for sentrum i Engerdal
kommune, 1104 moh. Navnet kommer
av *Blakksjøen* og elva *Blakka* (s.d.) øst
og sør for fjellet. Østre Blakksjøhøgda
er gjerne kalt *Luvhøgda* (s.d.). Folk i
Heggeriset sier helst *Hundshøgdhøa* (sic)
om fjellet, jfr. Hundskampen i nordvest.
Til sisteleddet, se *hø* (2).

Blakkstøten [blakk`stø:t'n / bla:k`-] Ås,
kolle i Engerdal kommune, 997 moh.,
nordøst for Heggeriset. Førsteleddet
kommer av elvenavnet *Blakka* (s.d.). Til
sisteleddet, se *Haftorsstøten*. Også kalt
bare *Høa* (se *hø*).

Blankhåen [blank`hå:`n] Tjern, *hå*
(s.d.) nord for Rien i Røros kommune,
ved grensen til Tydal (ved sørenden av
Langen). Til førsteleddet, se neste art.

Blanktjønnna [blank`kjønna] (1) Tjern i Engerdal kommune, Kvisleflået. (2, *Store* og *Vesle Blanktjønnna*) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for riksveg 3, ved Moen). (3) Tjern ved Ulvatnet i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Innset (Rennebu). (4) Tjern nordøst for Bellingmo i Alvdal kommune, mot grensen til Tynset (øst for toppen av *Blanktjønnvola*, 1028 moh.). (5) Tjern i Røros kommune, sørvest for Orvsjøen (på nordsiden av Brannomshøgda). (6) Tjern i Røros kommune, nord for Storwartz gruve (nordvest for Klettjønnna). (7) Tjern i Røros kommune, nord for Aursunden (på nordsiden av Abrahamshøgda). Enkelte kart viser to tjern med dette navnet her (det ene er noe større, og ligger nordvest for høgda). Navnet kommer helst av at det er blank, lys bunn i tjernene.

Blankåshamran [blank`å:shamran] Fjellhamrer nord for Elgådalen i Engerdal kommune, høyeste punkt 1050 moh. Førsteleddet *blank* kan sikte til lys stein el. mose som kan glitre i solskinnet, særlig ved frost. Til sisteleddet (flert.), se *håmmår*. *Våallantjaerhvie* (s.d.) er blitt brukt som sørsamisk navn på hamrene.

Bleketjønnna [blækk`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, ved svenskegrensen (Kvisleflået). Navnet skriver seg fra dial. *blekke*, om store blad som flyter på vannet, antakelig bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*). Jfr. Venås 1987, 120; Galten 2008, 184.

Blekutjønnne [blek`ukjønne / ble:k`ukjønna] (**Blekutjønnna**) (1) Tjern

vest for Breisjøen (Nordsjøen) i Alvdal kommune. (2, *Blekutjønnna*) Tjern ved Atnsjømyrene i Sør-Fron kommune, nær grensen til Follidal og Stor-Elvdal. Navnet kommer av dial. *bleku*, 'småfisk' (blankaktig røye som ikke er gytemoden). *Blekutjønnna* heter det også i Trysil (nordøst for Slettås).

Blindsildebekken [blinn`sildebekken] Bekk i Røros kommune. Renner fra Stortjønnna og ut i *Kaldekjøllbekken* (s.d.) øst for Sevattedalen. *Blindsild* er et annet navn på ørekyte (liten karpefisk).

Blindtjønnna [blinn`kjønna] (1) Tjern i Røros kommune, sørøst for Tamneset ved Aursunden. (2) Tjern i Røros kommune, vest for Muggsjølia, Femundsmarka. (3) Tjern i Røros kommune, sør for Feragshåen. Det er påfallende at navnet ikke finnes andre plasser i landet, men altså tre steder i den østlige delen av Røros. Navnet kommer kanskje av norrønt *blindr*, 'skjult', 'bortgjemt'. Jfr. elvenavn som *Hørta* og *Dagdylju* (s.d.).

Blisterbekken [blist`erbekken] Bekk i Røros kommune med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Glåmos (sørøst for sentrum, vest for Svarthølen). Samme navn på bekk i Stor-Elvdal, Holtålen og Tydal. Navnet kommer av *blistre* ('plystre'; 'pipe', 'hvine'), her kanskje som et lydmalende ord om låten fra bekk.

Blodmyra [blo:`my:ra] Myr vest for Grimsbu i Follidal kommune, sørvest for Håneskletten og Klettsætran. Også kalt *Brandsnesmyra*. Her, omtrent der

Svensbekken har sitt utspring, skal det ifølge folketradisjonen ha stått et slag mellom kviknedøler og dovringer. Den samme tradisjonen vil ha det til at kviknedølenes hærfører falt her, og ble begravet i full rustning. Området er delvis rødfarget. Den rødfargede sanden og steinen kommer av den store malmåra i området. Folldal Verk hadde betydelig gruvedrift her i flere år (Nordre Geitryggen gruve).

Blokkodden [blåkk`ådd`n] Nes, større *odde* (s.d.) sør i Drevsjøen i Engerdal kommune, vest for Drevsjø. Her ligger et villmarksmuseum med samme navn. Førsteleddet sikter til 'steinblokk'.

Blostrupmoen [blo:`stru:pmo:`n] Gard i Alvdal kommune (Plassen, nordøst for Ligård). Navnet skriver seg fra den første brukeren her, *Brostrup Pedersen* (1738-1818). Fornavnet ble senere uttalt *Blostrup*, som siden gikk inn i gardsnavnet (Eggset 2013, 503). Til sisteleddet, se *mo*.

blæster [blæst`er / blest`er] (**blester**) m Primitiv ovn (smeltegrop) til utvinning av jern fra myrmalm. Ordet hører sammen med v. *blåse* (en brukte store blåsebelger ved smeltingen). Mange stedsnavn over hele vårt distrikt inneholder dette ordet, f.eks. *Blæsterbakken*, *Blæsterburustan*, *Blæsterburuste* (Folldal), *Blæsterbekken* (Rendalen), *Blæstermyra* (bl.a. Os), *Blæsterkjølen* (Engerdal). Òg i gards- og slektsnavn (*Blæsteregga*, *Blæstermoen*, *Blæsterdal*, *Blæsterdalen*). Se også flg. art.

Blæsterbekktjøna

[blæst`erbeck`kjønna] Tjern øst for Søndre Rensjøen i Rendalen kommune. *Blæsterbekken* renner herfra over myrområdet *Blæsterbekkjølen* og ned i Renåa lenger nord. Til navnet, se *blæster*.

Blæsterbutjøne

[blæsterbu:`kjønne] Tjern i Nordre Atndalen (sør for Stadsbuøyen) i Folldal kommune. Navnet forteller at det har det stått ei bu her med *blæster* (s.d.).

Blæsterdalen

[blæsterda`l.n. / blæst`er-] (1) Gard mellom Atna og Grimsa i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nordvest for Stadsbuøyen. (2) Gard vest for Glåma i Alvdal kommune, sør for sentrum (Vestate). Også slektsnavn. *Nordre Blæsterdalen* kalles et mindre dalføre i Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *blæster*.

Blæsterdalskollen

[blæsterda:l.s.`kåll`n] *Kolle* (s.d., 877 moh.) i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nordøst for garden *Blæsterdalen* (s.d.). Også kalt bare *Kollen*.

Blæsterhåen [blæst`erhå:`n] *Hå* (s.d.) øst for Håvollen i Os kommune (Nördalen, utvidelse av elva Nøra). Til førsteleddet, se *blæster*.

Blæsterloken

[blæst`erlo:ken] *Lok* (s.d.) i Engerdal kommune, Heggeriset. Til førsteleddet, se *blæster*. Her er det funnet jernklumper opp til 9 kg etter smelting av malm på stedet (Venås 1987, 123).

Blæstertjøna [blæst`erkjønna] Tjern nordvest for Nonsåsen i Dalsbygda,

Os kommune. *Blæster* (s.d.) i navnet viser at det har foregått smelting av malm i nærheten. Flere steder i samme området har fått navn etter tjernet: *Blæstertjønnegea*, *Blæstertjønnefloen*, *Blæstertjønnebekken*.

Blæsteråsen [blæst`erå:s`n] Ås, kolle (715 moh.) ved Fåset (nordvest for Kinndøl) i Tynset kommune. Se *blæster*.

Blåberget [blå:´bærje] *Berg* (s.d.) øst for Øversjøen i Øversjødalen, Tolga kommune, ca. 1020 moh. Det heter også *Blåberget* to steder i Dovre. I fjellnavn vil fargenavnet *blå* vanligvis sikte til at fjellet ser blått (el. mørkt) ut på avstand, gjerne fra en bestemt kant.

Blåbærbakken [blå:´bæ:rbakken] Bakke, haug (ca. 730 moh.) nord for Båntjønna og Dalseng i Vingelen, Tolga kommune. Navnet vitner om godt terreng for blåbær (*Vaccinium myrtillus*).

Blåbærfloen [blå:´bæ:rflø:´n] Myrområde nord for Nonsvola i Vingelen, Tolga kommune. Øst for floen heter det *Blåbærli*. Til sisteleddet, se *floe*. Se ellers *Blåbærbakken*.

Blåbærknausan [blå:´bæ:rknô:sän] Berg, knauser (ca. 780 moh.) øst for Eidet i Tolga kommune, på nordsiden av Svartåsen. Se *Blåbærbakken* og *knaus*.

Blåbærli Se *Blåbærfloen*. Navnet fins ellers i Oppdal og Midtre Gauldal. Jfr. *Blåbærbakken*.

Blåbærsaen [blå:´bæ:rå:s`n] Ås (930 moh.) øst for Granberget-grenda i Engerdal kommune, sørvest for Veslfjellet (Litlfjellet). Jfr. *Blåbærbakken*.

Blåhammeren [blå:´håmmå:r.n.] (**Blåhåmmåren**) Fjellhammer (ca. 800 moh.) sør for Yset i Kvikne, Tynset kommune (nordøstlige del av Brentfjellet). Samme navnet fins i Tydal og Midtre Gauldal (*Blåhåmmåren*). Navnet er sammensatt av fargenavnet *blå* (se *Blåberget*) og *håmmår* (s.d.).

Blåhølet [blå:´hô:le] Søkk nord for Misterlia i Rendalen kommune (om lag 1,5 km sørøst for Kvernnesvola). Fargenavnet *blå* sikter kanskje til blåleire på stedet. Til sisteleddet, se *hol II*.

Blåkampen [blå:´kampen / blå:´-] Fjell nordvest for Atnbrua i Stor-Elvdal kommune, sør for Gravskardhøgda, 1621 moh. Til førsteleddet, se *Blåberget*; til sisteleddet, *kamp*. Sml. *Blåkollen*.

Blåkletten [blå:´klett`n / blå:´-] (1, også kalt *Nordkletten*) Fjell nordvest for Raudsjødalen i Tolga kommune, 1236 moh. Navnet *Nordkletten* er òg brukt, trolig fordi den ligger som den nordligste av flere kletter i dette området (jfr. *Storkletten* og *Langkletten* litt lenger mot sørvest). (2) Fjell sørøst for Sålekinna i Tolga kommune, 1295 moh. (3) Ås, fjell like sør for (2) ovenfor i Tolga kommune, 1204 moh. Til førsteleddet, se *Blåberget*; til sisteleddet, *klett*.

Blåkollen [blå:´kåll`n] Fjell, *kolle* (s.d.) (sør)vest for Atnsjøen i Rondane,

Sør-Fron kommune, 1580 moh. Til førsteleddet, se *Blåberget*.

Blåloken [blå: `lo:ken] Mindre tjern, *lok* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, mellom Tverrelva og Litjnøra, vest for Magnusbua). Det er usikkert hva fargenavnet *blå* her sikter til (sml. *Blåhølet*).

Blårandfjellet [blå: `rannfjelle] Fjell vest for Tegningsdalen i Rendalen kommune, 1238 moh. De to første leddene er fargen *blå* (se *Blåberget*) og *rand* ('kant', 'stripe'). Jfr. *Kuven*.

Blårytjønnan [blå: `ry:kjønän] Tjern i Alvdal kommune, nordvest for Bellingmo og Blåvola. Førsteleddet er fargen *blå*, mens andreleddet er *ry* (s.d., om slett, gjerne steinet, mark; rabb). Det heter *Blåryan* nordøst for tjernene. Fra disse renner *Blårybekken* ut i Auma.

Blåskarven [blå: `skärven] Parti av fjellet Tron (ca. 1435 moh.) i Alvdal kommune, sør for selve toppen. Navnet er sammensatt av fargen *blå* (se *Blåberget*) og *skarv* (s.d.).

Blåtron [blå: `trä: `n] Parti av fjellet Tron (ca. 1345 moh.) i Tynset kommune, øst for selve toppen. Navnet er sammensatt av fargen *blå* (se *Blåberget*) og *Tron* (s.d.). Navnet brukes trolig helst av folk i Tyllaldalen.

Blåvola [blå: `vo:la] (1) Fjell nordvest for Bellingmo i Alvdal kommune, 1186 moh. (ved Urds kardet). Dette er

et ganske høyt og bratt fjell, men kan likevel minne om ei vol (dvs. forholdsvis flataktig fjelltopp). (2) Fjell, høydedrag vest for Øybakken i Tufsingdalen, Os kommune, 1007 moh. Til førsteleddet, se *Blåberget*. Til sisteleddet, se *vol*.

bog [bo:g] m Sving, krok (på f.eks. elv); side, kant (fra norrønt *bógr*). Se *Orkelbogen*, *Rivbogen*. Jfr. også neste art.

Bogen [bo:g `n] Annet navn på *Musvola* (s.d.) sørøst for Breisjøseter i Alvdal kommune. Til navnet, se forrige art. *Bogen* brukes helst av solliværing; *Musvola* av alvdøler. Fjellet ligger nær grensen til Sollia (Stor-Elvdal). *Bogen* er av enkelte også brukt om dalsøkket mellom Musvola og Grytvola. Sml. *Baugen*.

Bolagen [bo:l`agen / bål:l`-] Innsjø i Røros kommune, sørøst for Brekken. Også navn på innsjø på svensk side. Elva *Borga* (s.d.) forbinder disse, og er antakelig opphav til førsteleddet i sjønnavnet. Til endelsen *-agen*, se *Feragen*.

Bolagstjønnan [bo:l`agskjønnan / bål:l`-] Tjern i Røros kommune, øst for *Bolagen* (s.d.).

Bomskytthaugen

[bomm `skytthå:gen] Haug, liten høyde på sørsiden av Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (på Bakosgieltfloen, øst for Nyvollbekken). Navnet skal komme av at en elgjeger som var på post her, skjøt bom.

Bondetjønna [bonn'ekjønna] Tjern sør for Orvsjøen i Røros kommune, øst for Brannomshøgda. Tjernet er også kalt *Langtjønna* (noe som for øvrig passer med formen på vannet). Navnet *Bondetjønna* kan ha sammenheng med at en gardbruker hadde fiskerett her, el. en hendelse med en gardbruker. Mannsnavnet *Bonde* kan også ligge til grunn. Tjernet ligger i et område hvor det ellers har vært mye gruvevirksomhet (jfr. bl.a. Kongens gruve i nordøst).

Bondåsen [bonn'å:s'n] Ås (860 moh.) nordøst for Fåset i Tynset kommune, øst for Brennvangen. Også tidligere navn på to gardar på østsiden av åsen. Navnet kommer muligens av mannsnavnet *Bonde* (Rygh 1900, 403), selv om dette knapt har vært brukt på Tynset.

Boren [bò:'r.n.] (**Nordre og Syndre**) Fjellknaus øst for Breisjøen i Sølndalen, Alvdal kommune, 1062 og 1025 moh. Til betydningen, se *Borga*. Jfr. *Borren*, *Bårn* m.fl.

Borga [bår`ja] Elv i Brekken, Røros kommune. Kommer fra svensk side, renner gjennom Bolagen og løper ut i *Aursunden* (s.d.) ved Borgosen vest for Brekken sentrum. Navnet kommer sannsynligvis av *borg*, som kan ha noe ulike betydninger: 1. 'Vern', 'bygdeborg' (av stein, mur). 2. 'Høyde', 'berg' som kan benyttes som borg. 3. Allment om 'berg', 'fjell' e.l. Jfr. NSL, 100. Se ellers *berg*; *Bjørgan*.

Borgosen [bårj`o:s'n] Elveutløp ved Brekken i Røros kommune. Elva

Borga (s.d.) renner ut i Aursunden her. Også gardsnavn. *Borgos* er brukt som slektsnavn. Til sisteleddet, se *Os*.

Borhaugtjønna [bo:r`hòukjønna / bår` -] Tjern i Rødalen, Tynset kommune, nordøst for Brattboren. Førsteleddet *Bor-* kommer antakelig av *borg* (se *Borga*).

Borkhus [bår*k`hu:s] Garder, grendelag i Folldal kommune, nordvest for Dalholen. Navnet betyr trolig 'hus til tørking av bark'. Tidligere samlet en inn bark (hovedsakelig av furu) som en tørket og kjørte hjem vinterstid. Det har fra gammelt av vært frodig furuskog her (Streitlien 2001, 330). Også slektsnavn.

Borkhuskollen [bår*k`hu:skål'n] Ås nordvest for Dalholen i Folldal kommune, 1021 moh. Navnet kommer av gardsnavnet *Borkhus* (s.d.). Til sisteleddet, se *kolle*.

Borkhustjønna [bår*k`hu:skjønna] Tjern ved Storsjøen i Rendalen kommune, øst for Andrå. Østenfor tjernet ligger *Borkhusdalen*. Til navnet, se *Borkhus*.

Borkhusvadet [bår*k`hu:sva:e] Vadested over elva Einunna sør for Døllisætran i Folldal kommune (øst for Fundindammen). Navnet vitner om at vadestedet ble brukt av folk fra gardene *Borkhus* (s.d.) på vei til setra i Setaldalen. Gardsnavnet fins i flere stedsnavn i dette området (*Borkhusbekken*, *Borkhusvegen*). *Borkhusvadet* er òg brukt om et vad over Depla nedenfor Depltjønning.

Borren [bårr´n] (1) Berg nordvest for Kvilvangen i Os kommune, 818 moh. (2) Berg mellom Hodalen og Kåsa (nord for Skjæran) i Tolga kommune, 994 moh. Også gardsnavn i Holtålen. Navnet henger trolig sammen med *borg* ('berg', 'fjell'; se *Borga*).

Borrfjellet [bårr`fjelle] (1) Fjell i Narjordet i Os kommune, vest for Korssjøen, 1055 moh. (2) Fjell(knaus) vest for Korssjøen i Røros kommune, nordøst for (1) ovenfor, ca. 920 moh. Til førsteleddet, se *Borren*.

Borrloken [bårr`lo:ken] Tjern øst for Narsjøen i Os kommune, nordvest for Holla. Navnet kommer av berget *Borren* (1, s.d.), som ligger sørøst for tjernet. Til sisteleddet, se *lok*.

Borrtangen [bårr`tangen / bår.`t.angen] Fjellrygg (ca. 1000 moh.) i Narjordet i Os kommune, vest for Korssjøen. Utgjør nordre del av Borrfjellet. Til førsteleddet, se *Borren*. Sisteleddet er *tange*, s.d.

Borrtjørna [bo:r`kjønna / bårr`-] Tjern vest for Rødalen, Tynset kommune. Tross ulik skrivemåte (her *Borr* med to r'er) er vel førsteleddet som i *Borhaugtjørna* (s.d.), dvs. av *borg*, 'berg', 'fjell'.

Borsa [bor.s.`a] (**Borsen**) Gard i Alvdal kommune (Brandvålen), også kalt *Brandvold nordre*. Navnet kommer av *Bortistu* (*Bortistuggu*). Sml. *Søsa*, *Usa*. Også brukt om *Storsteigen*.

Bortertangen [bor.t.`er.t.angen] Fjellrygg sørvest for Sattåhaugen i

Dalsbygda, Os kommune, ca. 1020 moh. Fjellryggen utgjør en sørøstlig utløper av Tverrfjellet. Navnet ('tangen, fjellryggen lenger borte') kommer antakelig av at denne ligger lenger unna vollene ved Snudda (Snuddvollen, Åsvollen m.fl.) enn Snuddtangen og Midttangen. Til sisteleddet, se *tange*.

Bortjøna [bö:r`kjønna] Tjern ved Villsjøen i Rendalen kommune. Førsteleddet må vel være som i *Borga*, s.d. Hos Venås 1987, 124-125 er leddet *Bor-* drøftet ganske inngående, men uten forslag til hva det kan bety.

Bortre Stormyrbekken Se *Hitre Stormyrbekken*.

Borveggen [bö:r`veggen] (**Buruveggen**) Fjell (1114 moh.) vest for sjøen Tarven i Rendalen kommune (øst for Villsjøen og Bortjøna). Førsteleddet kommer antakelig av *borg*; se *Borga*. Navnet er kanskje ikke opprinnelig. Ifølge J.B. Bull har fjellet tidligere hett *Buruveggen* (dial. *buru*, 'hunnbjørn', 'binne'). Borveggen heller bratt ned mot sjøen, og danner nærmest en loddrett vegg mot øst. Også navn på fjell (ås) i Trysil. Sml. Bull 1916, 266.

Bostin (**Bosten**) Se *Tælpiggen*.

botn Se *Styggebotn*.

Botnan [bått`nan] (**Botnangardan**) Navn på garder og grendelag i Kvikne i Tynset kommune, nord for Kvikne kirke. Terrengordet *botn* kan ha ulike betydninger (jfr. *Styggebotn*), men betyr her helst 'dalbotn'. Gardene ligger nede

ved Orkla. Det kan også siktes til den innerste delen av dalen sett sørfra; dalen blir smalere nord for Botnan.

Botnet [bått´ne] Sørøstligste del av Aursunden i Røros kommune, sørvest for Brekken. *Botn* betyr her 'innerste del av fjord'. Sml. *Savalbotn*.

Botnlaustjønna [bøtt´nlô:skjønn]a
(1) Tjern på vestsiden av Tyllidalen, Tynset kommune, ved grensen til Alvdal (tjernet henger sammen med *Kvebergstjønn*a). (2) Tjern i Gardvikåsen, Alvdal kommune, vest for Savalen. Navnet har vel blitt lagt på tjernene pga. gjørmebotn e.l., og derfor blitt kalt *botnlaus*, 'bunnløs', 'uten (skikkelig) bunn'.

Bottkollen [bått´kåll'n] *Kolle* (s.d.) sørvest for Verkjessætre i Grimsdalen i Dovre kommune (øst for Tverrgjelet), 1303 moh. Like nordøst for kollen ligger *Ytre Bottjønn*e, med *Fremste Bottjønn*e i sørvest. Navnet på kollen kommer trolig av navnet på tjernene (*bott*, 'bunn').

Bottølen [bör.t.´ö:l.n. / bött´-] (med **Litle Bottølen**) Berg øst for Isteren i Engerdal kommune, vest for Sorken, 905 og 780 moh. Førsteleddet er antakelig *botn*, 'bunn'; 'innerste del av dal el. fjord'. *Bottølen* ligger mellom Femunden og Isteren, ved sørenden av begge sjøene. Sisteleddet er helst dss. *tæl* (s.d.), hvis en ikke skal tenke på *hol* ('haug', se *hol* I). Begge tolkningene gir imidlertid omtrent samme resultat: 'Fjellryggen ved fjordbotnen' el. 'haugen ved fjordbotnen'. Uttalen med retrofleks t (som i *bort*)

kunne også tyde på at førsteleddet er *borr*, som vi ofte finner i fjellnavn i Østerdalen (jfr. *Borren*, *Borrtangen* m.fl.). Til betydningen av *borr*, se *Borga*.

Bottøltjønna [bör.t.´ö:lkjønn]a / bött´-] (også kalt **Bottølokan**) (Mindre) tjern øst for Isteren i Engerdal kommune. Det er ett tjern og flere små loker her, sør for *Bottølen* (s.d.). Jfr. Venås 1987, 125.

Brandvollstjønna [brann´vå:l.s.kjønn]a (med **Vesle Brandvollstjønn**a) Tjern nordøst for Tron, sør for Tronsvangan, på grensen mellom Alvdal og Tynset kommuner. Tjernet har navn etter *Brandvålen*, s.d. (som ligger på den andre siden av Tron, i Alvdal). *Brannvålsbekken* (sic) renner fra tjernet ned i Auma lenger nord.

Brandvålen [brann´vå:l.n.] Grend vest for Tron i Alvdal kommune, ved Glåmas østside. Navnet betyr 'brent rydning'; se *brenne* og *vål*. Skrivemåten til første- og sisteleddet har vaklet mellom Brann/Brand og vål/vold/voll. *Brandvold* er gards- og slektsnavn herfra (også skrevet *Brandvoll*).

Brandvålsberget [brann´vå:l.s.bærje] Berg (nord)vest for Brandvålen (på vestsiden av Glåma) i Alvdal kommune, 974 moh. Berget er stupbratt mot øst. Til navnet, se *Brandvålen* og *berg*. Også kalt *Svarerberget* (s.d.). Den nordøstlige delen av berget, mot Strømmen ovenfor Bergerønningen, kalles *Strømsberget*.

Brannen [bra:´n] Åsrygg (ca. 790 moh.) sør for Botnet (Aursunden) i Røros

kommune, på sørsiden av Røragåsén. Se *brenne*.

Brannfjellet [brann´fjelle] Fjell i Røros kommune, sør for Djupsjøen, 975 moh. Samme navn også i Sel. Se *brenne*.

Brannomshøgda [brann´omshøgda] (1) Høyde nord for Galådalen i Røros kommune, sør for Storfjellsjøen, ca. 885 moh. (2) Høyde nordvest for Orvos i Røros kommune, sør for Orvbergsfjellet, 957 moh. Førsteleddet er antakelig dat. flert. av subst. *brann* (se *brenne*). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Brattangen [bratt´tangen] (1) Fjellrygg i Hummelfjellet, øst for Hodalen i Tolga kommune, 1302 moh. (2) Fjellrygg nord for Øversjødalen i Tolga kommune (nordvest for Svarthaugen), 958 moh. Fjellryggene er temmelig bratte (og kvasse). Til sisteleddet, se *tange*.

Brattboren [bratt´bårr'n] Fjell vest for Rødalen i Tynset kommune, 1176 moh. Det er flere fjell med *bor* ('berg', 'fjell') som sisteledd her; dette er noe høyere enn *Storboren* (s.d.) like ved. Til navnebetydningen, se *Borga*.

Bratteggjøna [bratt´eggjøna] Tjern i Engerdal kommune, vest for Vonsjøen. Ifølge navnet skal det være ei bratt egg i nærheten, antakelig er denne på østsiden av tjernet etter kartet. I vårt distrikt er egg (s.d.) vanligvis brukt om en kvass rygg i landskapet, men sjelden om høyere fjellrygger.

Brattfalltjøna [bratt´falljøna] (1) Tjern på grensen mellom Os og Røros kommuner, nordøst for Siksjøen. (2) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune, nordvest for Finnrohøgda (Litjnørdalen). Navnet forteller om en foss e.l. i nærheten.

Brattfallstentjøna [bratt´fallste:nkjøna] Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune, nord for *Brattfalltjøna* (2, s.d.). Navnet viser til stein i el. rundt tjernet, i tillegg til at den ligger i nærheten av selve Brattfalltjøna.

Brattfallvadet [bratt´fallva:e] Vadested i Røbekken i Narjordet, Os kommune, vest for Kojesletta. Terrenget er bratt her.

Bratthøa [bratt´hø:a] (1) Fjell nordøst for Eventjønnehøa i Tolga kommune, mot grensen til Os. Fjellet består av en rekke topper. Den høyeste (1221 moh.) ligger i Tolga kommune, de andre på grensen til Os: *Nordre Bratthøa* (1204 og 1187) og *Bratthøtangen* (1157). Fjellet er temmelig bratt, særlig sett fra sør og nordøst. (2) Fjell nord for Aumdalen i Tynset kommune, 1010 moh. (3) Fjell nordøst for Savalbotn i Tynset kommune, 996 moh. Ingen av de to sistnevnte fjellene er spesielt høye, men har bratte, markante topper. Til sisteleddet, se *hø*.

Bratthøroa [bratt´høro:a] Dalbotn i Dalsbygda, Os kommune, øst for Nordre Bratthøa. Se *Bratthøa* (1) og *ro*.

Brattlifjellet [bratt´li:fjelle] Fjell sørøst for Hitterdalen, øst for Harsjøen, i Røros kommune (990 moh.). Det er bratte

lier både på øst-, nord- og vestsiden av fjellet.

braut [bræut] (**brøt, brott, brøtt**) f/m/n Kant i terrenget, bakkekant, avsats. Det heter *braut* i Øvre Folldal og lenger vest, ellers i vårt distrikt vanligvis *brøt* / *brott* / *brøtt*. Jfr. *Brottet* (mange steder, bl.a. Tynset, Røros, Rendalen, Os), *Tunnbrottet* (Tynset), *Urds kardbrottet*, *Brottåsen* (Alvdal), *Brøttet* (flere steder i Os), *Småkollbrottet* (Røros) m.fl. Sml. *brekke*.

Bredalslia [bre: 'as.li:a] To garder i Narjordet, Os kommune, nordvest for Høsøyvollan. Gardene ligger høyt oppe i lia. Dalføret er bredt her, og navnet ser ut til å passe perfekt til terrenget. Navnet var det imidlertid *Abraham Bredal* fra Røros som brakte med seg. Han bygde seter her (Gjermundsen 2001 B, 99). *Bredalslien* er brukt som slektsnavn.

Bredalslihåen [bre: 'as.li:hå: 'n] Tjern i Narjordet, Os kommune, nedenfor *Bredalslia* (s.d.). Også kalt *Litlenarjordshåen*. Håen ligger like ved elva Nøra, og har forbindelse med denne. Til navnet, se ellers *hå*.

Breen [bre: 'n / bre: 'an] Garder (bygdelag) i Dalsbygda i Os kommune. Navnet er sammensatt av *bred* ('vid') og *vin* ('naturlig eng', 'beite'). Navn med *vin* er svært gamle, og tilhører en navnetype fra førkristen tid (før år 1000). *Breen* er også brukt som slektsnavn (Os, Tolga m.fl.), samt gards- og bygdenavn i Trysil og Oppdal. Se ellers Gjermundsen 1999, 117-118; Veka 2000, 73. Sml. *Veen*.

Breidglupen [brei`glu:pen] Stort fjellskar i Rondane, Dovre kommune, vest for Dørålsglupen. Førsteleddet er 'bred', 'vid'. Til sisteleddet, se *glup*.

Breisjøen [brei`sjø: 'n / bre: ' -] Sjø vest for Storsølnkletten i Alvdal kommune (øg som felles betegnelse på selve Breisjøen samt nabosjøene *Midtsjøen* og *Nordsjøen*). Navnet henspiller helst på sjøens brede, vidstrakte form. Det har også vært hevdet at navnet heller kommer av (*is*)*bre*. Det er skuringsstriper fra is i fjellsidene. Uttalen i Alvdal kan tyde på den siste tolkningen. I Øvre Folldal uttales imidlertid navnet med diftong. Dette tyder på at den første tolkningen er rett (adj. 'bred' uttales *bre* i Alvdal; *brei* i Øvre Folldal).

Breisjøkinn [brei`sjøkjinna / bre: ' -] (**Breisjøkinna**) Fjell sør for Breisjøen i Alvdal kommune, mot grensen til Stor-Elvdal, 1408 moh. Til første del av navnet, se *Breisjøen*. Sisteleddet er *kinn* (s.d.), 'bratt fjellside'.

Breisjøseter [brei`sjøsæ:ter / bre: ' -] Turisthytte (tidligere seter) i Alvdal kommune, ved *Breisjøen* (s.d.).

Breitjønne [brei`kjønne] Tjern nordvest for Straumbu i Nordre Atndalen, Folldal kommune (mellom Atna og fylkesvegen, sør for Merraverma). Dette er et forholdsvis rundt og bredt tjern. I Ringebu (på Ringebufjellet) finner vi *Indre, Søre og Nørdre Breitjønnet*.

Breivadet [brei`va:e] Gammelt vadested over Folla nordvest for Dalholen i Folldal

kommune, nedenfor Frisvoll. En gammel ferdselsveg fra Tofte i Dovre til Folldal kom ned ved Dalslåen og krysset elva her. Veggen gikk videre via Depldalen mot Trøndelag og Nidaros. Sml. *Brevad; Dølvadfjellet*.

Brekka [brekk`a] (1) Grend i Tynset kommune, sørvest for sentrum. (2) Gardsbruk i Rendalen kommune, sør for Midtskogen. Til betydningen, se *brekke*.

brekke [brekk`e / brækk`e] f Stor, bratt bakke; lang skråning, helling (av norrønt *brekka*). I gards- og bygdenavn brukt både i nom. (*Brekke, Brekka*) og dat. (*Brekken*). Både *Brekken* og *Brækken* er brukt som slektsnavn. Jfr. *Brekkebekken, Storbrekka, Brekkli* (Alvdal), *Brekkenget* (Rendalen), *Brekkaåsen* (Tynset), *Finnsbrekka* (Tydal) m.fl. Se ellers forrige og flg. art.

Brekken [brekk`en] (sørsamisk **Prahke**) Bygd og tettsted øst for Aursunden i Røros kommune (egen kommune til 1964). Til betydningen, se *brekke*.

Brekkefjellet [brekk`fjelle] Fjell mellom Feragen og Botnet i Røros kommune, 928 moh. Se *brekke*. Også kalt *Våttåfjellet* (s.d.).

Brekkefjorden [brekk`fjo:r.n.] Østlig arm av Aursunden i Røros kommune, ved Brekken. Til førsteleddet, se *brekke*. Til sisteleddet, sml. *Løvffjorden*.

Brekkaåsen [brekk`å:s'n] (1) Ås (790 moh.) vest for Fåset i Tynset kommune. (2) Ås (ca. 570 moh.) nordøst for Auma

i Tynset kommune, vest for Brekka. Til førsteleddet, se *brekke*.

Brenna Se *brenne*.

brenne [brenn`e] f Avsvidd mark i skog el. fjell; avbrent jordstykke til dyrking (fra gammelnorsk *brenna*). Svært vanlig som stedsnavn i usammensatt form, *Brenna*. Også mye brukt i sammensetninger, som *Unnsetbrenna* (Rendalen), *Brennhovda, Mikkalbrenna* (Folldal), *Brenthaugen* (Engerdal, Tynset, Trysil, Stor-Elvdal), *Brennbakkmoen* (Alvdal), *Brennvola* (Alvdal, Tynset, Rendalen, Røros), *Mikkelsbrenna* (Engerdal), *Brennknaabben* (Oppdal) osv. Ordet *brenne* ligger til grunn for mange gards- og slektsnavn i og rundt vårt distrikt, f.eks. *Brandsnes, Brendryen* (Folldal), *Brennodden* (Folldal, Engerdal, Rendalen), *Brenn, Brenna* (Rendalen, Os), *Brennbakken* (Tynset, Os), *Brennmoen* (Tolga), *Brennhaugen* (Dovre, Sør-Fron m.fl.), *Brennan* (Rennebu, Holtålen).

Brennegga [brenn`egga] (1) Åskam, dalside i Folldal kommune, sør for Folla ved Einabu. (2) Åskam i Os kommune, ved Vangrøfta i Dalsbygda (sør for Kvennegga). Navnet tyder på at det har vært skogbrann i området. Jfr. *brenne; egg*.

Brenneggtjønnna [brenn`eggtjønnna] Tjern på Fonnåsfjellet i Rendalen kommune. Til navnet, se forrige art.

Brennfjellet [brenn`fjelle] (1) Fjell, ås nordvest for Hanestad i Rendalen

kommune (vest for Gröttingbratten), ca. 930 moh. (2, Tynset kommune) Se *Brennrabben* (1). Også fjellnavn flere steder i Stor-Elvdal, Rennebu, Midtre Gauldal og Ringebu. Navnet vitner om brann (lyngbrann), se *brenne*. Sml. også *Brentfjellet*.

Brennhaugtjønna [brenn`hòukjønna] Tjern sørøst for Eidet i Tolga kommune, øst for Geitryggen. *Brennhaugen* ligger nord for tjernet. Til førsteleddet, se *brenne*.

Brennhovda [brenn`håvda] Høyde, kolle (1051 moh.) i Folldal kommune, øst for Nygruva. Førsteleddet kommer av *brenne*, s.d. Til sisteleddet, se *hovde*.

Brennhøe [brenn`hø:e] (**Brennhøgda**) (1) Fjell i Rondane (nasjonalpark), Dovre kommune, øst for Svartdalen. (2, *Brennhøgda*) Fjell på grensen mellom Rendalen, Tolga og Tynset kommuner, sørøst for Raudsjødalen, 1163 moh. (3, *Brennhøgda*) Se *Brennrabben* (1). (4, *Brennhøgda*) Høyde på Fonnåsfjellet i Rendalen kommune (øst for Brenneggtjønna), 972 moh. Også navn på fjell i Sør- og Nord-Fron (*Brennhøa*) og Sel. Navnet tilsier at det har vært (lyng)brann her. Se ellers *brenne* og *hø*.

Brennhåmmåren [brenn`håmmå:r.n.] Fjellhammer (947 moh.) sørøst for Elgå i Engerdal kommune (nord for Dalset). Førsteleddet (se *brenne*) tyder på at det har vært brann her. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Brennkampen [brenn`kampen] Knaus, ås (755 moh.) øst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune. Navnet tilsier at det har vært brann (se *brenne*) i området. Til sisteleddet, se *kamp*.

Brennkletten [brenn`klett'n] Knaus, ås (1021 moh.) nordøst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune, nordvest for Neksjøhøgda. Navnet, som også fins i Ringebu, tyder på at det har vært (lyng)brann i området. Se *brenne* og *klett*.

Brennknatten [brenn`knar.t'n.] Fjellknaus, fjellskrent (1318 moh.) vest for Kakelldalen i Folldal kommune, sørøst for Storhøe. Navnet er sammensatt av *brenne* og *knatt* (s.d.), dvs. 'fjellskrenten der det har vært brann'. Navnet sikter antakelig til at det har vært lyngbrann et sted i området.

Brennknollen [brenn`knåll'n] Haug, *knoll* (s.d.) nordvest i Einunndalen i Folldal kommune, sørvest for Småbakkan, 1056 moh. Etter navnet har det vært brann her (se *brenne*).

Brennkollen [brenn`kåll'n] *Kolle* (s.d.) øst for Døllisætran i Einunndalen, Folldal kommune, 1056 moh. Til førsteleddet, se forrige art.

Brennrabben [brenn`råbben / brenn`-] (1) Fjellrygg øst for Brydalen i Tynset kommune, 1068 moh. Øst for rabben ligger *Brennfjellet* (1147 moh.). Sør for dette igjen, på Vakkerfjellet i Rendalen kommune, ligger *Brennhøgda* (ca. 1190 moh.). (2) Knaus øst for Kåsa i Tolga kommune, 1019 moh. (3)

Høydedrag nordøst for Olavsgruva i Røros kommune (vest for Bukkvollan og Bukkhaugen), ca. 790 moh. Navnene tyder på at det har vært brann (lyngbrann, evt. skogbrann) på disse stedene. Til førsteleddet, se *brenne*. Se ellers *rabb*.

Brennslættloken [brenn` s.l.ettlo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Røros kommune, øst for søndre del av Korssjøen. Navnet kommer av *Brennslættet* (910 moh.) nord for tjernet. Førsteleddet kommer av *brenne*, s.d. Skrivemåte og uttale tyder på at det er *slætte* (n) som ligger til grunn for midtre del av navnet, jfr. Aasen 1873 (*Slætte*): “Engstykke, Græsmark hvor man slaar Hø; især i Fjeldene. Fjellslætte, Skogslætte.” Ordet er ført opp som hunkjønnsord i nynorskordbøkene, men er intetkjønnsord i vårt distrikt. Se også *Småslættjøna*.

Brenntjøna [brenn`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Kvisleflået (nord for Nysætra, på sørsiden av Herjåa). Også navn på tjern i Stor-Elvdal og Trysil. Til førsteleddet, se *brenne*.

Brennvola [brenn`vo:la] (1) Fjell (936 moh.) i Alvdal kommune, vest for Barkald. (2) Fjell (1068 moh.) i Alvdal kommune, vest for Sølensætra og Franksætra i Søndalen. (3) Ås (844 moh.) i Røros kommune, nordøst for Nordvika i Femunden. (4) Fjell (968 moh.) i Tynset kommune, mellom Tyllidalen og Brydalen. (5) Ås, høyde (ca. 915 moh.) øst for Tyllidalen i Tynset kommune, nedenfor Veslevola. (6) Ås,

høyde (ca. 860 moh.) øst for Unset i Rendalen kommune, ved Rødvola. Navnet betyr ‘fjellet der det har brent’. Jfr. *brenne*; *vol*.

Brennvolltjøna [brenn`vållkjønna] Tjern i Dalsbygda i Os kommune, nord for Gruvåsen og Storfloen (innen Storflotjøna naturreservat). Tjernet ligger på *Brennvollfloen*, øst for *Brennvollåsen* og *Brennvollhaugen*. Til førsteleddet, se *brenne*. Se ellers *voll*.

Brennvoltjøna [brenn`vo:lkjønna] (**Store** og **Vesle**) Tjern i Alvdal kommune, vest for Barkald. Navnet kommer av *Brennvola* (1), s.d.

Brentfjellet [brent`fjelle] (1) Høyde sørvest for Yset i Kvikne, Tynset kommune (nord for Hyllbekktjøna), ca. 950 moh. Navnet (se *brenne*) sikter til brann i området. Samme navnet fins i Ringebu.

Brenthaugloken [brent`hæulo:ken] *Lok* (s.d.) sør for Elgådalen i Engerdal kommune, sørøst for Storsjøen. Nordøst for loken, mot fylkesveg 654, heter det *Brenthaugen* (805 moh.). Se ellers neste art.

Brenthaugtjøna [brent`hæukjønna] Tjern sørvest for Elgå i Engerdal kommune. Tjernet ligger nær Femunden, øst for *Brenthaugen* (694 moh.), nord for *Brenthaugvika*. Ifølge navnet har det vært brann i området (se *brenne*).

Brenthøgda [brent´høgda] Høyde, kolle nord for Glåmos i Røros kommune, sørøst for Marksteshøgda, ca. 855 moh. Førsteleddet forteller at det har vært brann her, jfr. *brenne*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Brentmyrtjøna [brent´my:rkjøna] (1) Tjern i Os kommune, nordvest for Narsjøen. (2) Tjern i Røros kommune, nordvest for Hagavika i Aursunden (Botnet). Begge tjernene ligger i et større myrområde der det må ha vært brann. Jfr. *brenne*.

Brestet [brest´e] (1) Kant i terrenget nord for sentrum i Os kommune, ved vegen mot Gammelvollia og Røros (sørøst for Kvernåsen, ovenfor Solstad). (2) Terrenkant nord for Svarthaugen i Øversjødalen i Tolga kommune (sør for Stenrabben). (3, *Breste*) Skogslid nord for Hovdet i Tynset kommune (vest for Gammeldalsvangan, nord for Kjøebekken). *Breste* (n) betyr 'kant i terrenget', 'bakkekant' i målføret. I Budalen i Midtre Gauldal heter det *Brestan*.

Brevad [bre:´va:] Gard nord i Kvikne, Tynset kommune, sør for Storfossen. Navnet kommer av at det har vært et (bredt) vadested over Orkla her. Jfr. også gardsnavnet *Brevadslia* (på vestsiden av Orkla) og *Brevadstjørna* (nord for garden, ovenfor Brevadsætra). Se også *Breivadet* (Folldal).

Brevadfossen [bre:´va:fåss´n] Foss i Vangrøfta i Dalsbygda, Os kommune (Vangrøftdalen, vest for Myrtrøvollen). Til navnet, se *Brevad*.

Brevadstjørna Se *Brevad*.

Brevan [bre:v`an] Gard i Folldal kommune, mellom sentrum og Krokhaug, ved Folla sør for Grøtlien. Navnet kommer opprinnelig fra brukeren Østen Andersson Indsæt (1728-1792), som også var postbærer ved Folldal gruver. Stedet ble derfor kalt Brev-Østen-plassen, forkortet *Brevan* (Streitlien 2000, 448).

Brimmedalen [brimm´eda:´l.n.] (**Nedre** og **Søndre**) Dal øst for Galten i Engerdal kommune (nordvest for Galtåsknappen). Navnet henger trolig sammen med *brem*, 'kant'.

brott, Brottet Se *braut*.

Brunatjørnan [bro:n´akjønnän] Tjern øst for Stor-Gardsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Tjernene ligger på fjellet *Kviknebruna* (s.d.). Fjellnavnet kommer av dial. *bron* (*bryn*), om kant i terrenget (fjellkant).

Brurhøgda [bru:r´høgda] Fjellparti i Rendalen kommune, på grensen til Tolga og Tynset kommuner nord for Spekesjøen; høyeste topp 1282 moh. Førsteleddet *brur* ('brud') er vanlig i mange norske stedsnavn, og kan noen steder være jamføringsnavn (likhet med en brud). Andre steder er det knyttet til sagn om brudefølge el. brud som skal ha ridd utfor et stup e.l. Kanskje kan førsteleddet i noen av disse navnene opprinnelig ha vært *brugde* ('kant', 'karm') som så har blitt blandet sammen med *brur*. Bakgrunnen for fjellnavnet i

Rendalen skal ifølge et sagn være at et brudefølge frøs i hjel i dette området. Det kan òg tenkes at navnet har oppstått pga. selve formasjonen på fjellet. Brurhøgda består av to små fjellrekker som er plassert overfor hverandre som brur mot brudgom (to jevnstore topper mot vest; tre mot øst, med Vedhundfløyet imellom). Sml. Bull 1916, 73; NSL, 107. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Brya [bry: 'a] Elv i Tynset kommune. Renner gjennom Brydalen og ut i *Finnstadsjøen* (s.d.) mot grensen til Rendalen. Navnet kan kanskje komme av *brye* ('trau', 'uthult trefat') el. *bru* (NE, 24; NSL, 107-108). *Bryu* (Øvre Folldal) og *brøe* er fortsatt kjent i målførene i Nord-Østerdal om mattrau til husdyr el. om vasstrau under slipesteinen. A.D. Østigaard (personlig meddelelse) har foreslått at navnet heller betyr 'den skinnende' (av norrønt *brjá*). *Brya* er også gardsnavn i Oppdal.

Brydalen [bry: 'dä:l.n.] Bygd i Tynset kommune, øst for Tyllaldalen. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Brya* (s.d.).

Brydalstjøenna [bry: 'dä:l.s.kjøenna] Tjern i Tynset kommune, nordvest for *Brydalen* (s.d.).

Brynhildstjøerna Se *Brynjulvstjøerna*.

Brynhildsvollen [brynn`ilsváll'n] (**Brynnildsvoll**) (1) Garder og grendelag på nordsiden av Aursunden (Brekkfjorden) i Røros kommune, nordvest for Brekken. Tidligere

egen skolekrets. Også slektsnavn (*Brynhildsvoll*). Opphav til navnet skal være en som het *Olluf Brynnilds* (d. 1690; se Kvikne 1957, 338). (2) Setervoll (nå nedlagt) i Trongdalen i Tolga kommune. Det er verdt å merke seg at det ved Aursunden og ellers i Rørosdistriktet er mange gardar og setrar med kvinnenavn som førsteledd (jfr. *Evavollen*, *Ellenvollen*, *Gunnhildvollen*, *Lisbetvollen*, *Martavollen*, *Ragnhildvollen*, *Storgunnhildsvollen* m.fl.). Flere av disse navnene går trolig tilbake til ei som var buedeie på stedet. Til sisteleddet, se *voll*.

Brynjulvstjøerna [brynn`julfskjønna / brønn`øsj-] Tjern i Tynset kommune, vest for Stai i Kvikne. Tidligere skrevet *Brynhildstjøerna*. Navnet er ikke entydig. Er det et kvinne- el. mannsnavn, el. er bakgrunnen en helt annen? Ifølge én tradisjon skal ei kvinne ved navn Brynhild ha druknet her. K. Venås (Venås 1987, 134) har med utgangspunkt i eldre uttale foreslått at navnet heller går tilbake på *brunn* ('brønn') og *hol* el. *høl* ('hull'). Dette kunne kanskje passe med at tjernet er svært dypt, men tolkningen er likevel usikker.

Brønnåtjøenna [brønn`å:kjønna] Tjern på østsiden av Tyllaldalen i Tynset kommune (sørvest for Rivåsen). *Brønnåa* renner herfra og ned i Tysla. Navnet kommer trolig av 'brønn', 'oppkomme'. Til andreleddet, se *å*.

brøt(t) Se *braut*.

Bråkdalen [brå:k`da:'l. n.] Dalføre vest for Sagtindan i Rondane, Sel kommune. Førsteleddet *bråk* betyr vel helst 'brak', 'alarm', og henspiller kanskje på lyden av steinras som kan gå her (?).

Bråkdalsbelgen [brå:k`da:l.s.bælgen] Fjell sør for Sagtindan i Rondane, Sel kommune, 1915 moh. Til førsteleddet, se *Bråkdalen*. Til sisteleddet, se *Smiubelgin*.

Bråkdalshø [brå:k`da:l.s.hø:e] (**Indre** og **Fremre**) Fjell i *Bråkdalen* (s.d.) i Rondane, Sel kommune, 1596 og 1607 moh. Til sisteleddet, se *hø*.

bu Se *Grimsbu*.

Buabekken [bu:`abekken / -bækken] (1) Bekk i Alvdal kommune. Renner fra Buabekktjønna og ut i *Einunna* (s.d.) på grensen til Folldal, nord for Egnund (Øvre Røsta og Krokmoen). (2) Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Marsjøen* (s.d.) fra nordøst. (3) Bekk i Folldal kommune. Kommer fra Tverrgjelet øst for Pikhetta og renner i hop med Tøftbekken og siden ned i *Folla* (s.d.) sør for Dalholen. Også bekkenavn i Oppdal. Navnet kommer av *bu* ('lite, enkelt hus'); i (1,2) antakelig i betydningen 'fiskebu'. Sml. *Grimsbu*.

Buabekktjønna [bu:`abekk'kjønna] Tjern vest for Lomsjødalen, sørøst for Strålsjøen, i Alvdal kommune. Se *Buabekken*.

Bubakktjønna [bu:`bakk'kjønna] Tjern i Tynset kommune (Kvikneskogen), nordøst for garden *Bubakken*.

Førsteleddet siker til ei fiske- el. slåttebu som stod her (Kvikne 2001, 34). Sml. *Grimsbu*.

Bubekken [bu:`bekken / bu:'-] (1) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Grøna* (s.d.) nordvest for Grøndalen seter. (2, også kalt *Gammelløbekken*) Bekk i Tolga kommune, med utløp i *Humla* (*Håmmåla*, s.d.) sørøst for Hummelvoll. (3) Bekk i Tynset kommune, med nedløp i *Stor-Børsjøen* (se *Børsjøen*) i Kvikne. (4) Bekk i Tynset kommune, med nedløp i *Falningsjøen* (s.d.) i Kvikne. (5) Bekk ved Grimsbu i Folldal kommune. Renner det korte stykket fra Butjønna ved Kvebergsøya ut i *Grimsa* (s.d.) litt lenger nord. (6) Bekk i Os kommune, med nedløp i *Fjellsjøen* (s.d.) sørøst for Forollsjøen. (7) Bekk i Os kommune, med nedløp i Fjellsjøbekken og videre i *Dalbusjøen* (s.d.) øst for Forollsjøen. (8) Bekk ved Narbuvoll i Os kommune, med utløp på vestsiden av *Narsjøen* (s.d.). Ellers kjent bekkenavn fra Stor-Elvdal, Åmot, Trysil, Ringeby, Sør- og Nord-Fron. Navnet viser i de fleste tilfellene til hvilebu el. mosebu; noen steder også fiskebu. Se ellers *Grimsbu*.

Budalstjønna [bu:`da:l.s.kjønna] Tjern sørvest for Rien i Røros kommune, øst for Langtjønna og Åbborholet. Navnet ('tjernet i dalen med buer') har neppe direkte forbindelse med Budal i Midtre Gauldal. Til førsteleddet, jfr. *Grimsbu*.

Buddhåen [budd`hå:'n] (**Litlbuddhåen** og **Storbuddhåen**) To tjern (håer) på grensen mellom Engerdal og Røros kommuner, langs Rogen-

Roastenvassdraget (mellom Øvre Roasten og Rogshåen). Merkelig nok ligger håene et godt stykke (3 km) fra hverandre, med flere andre håer imellom. Førsteleddet har uvisst opphav (av svensk dial. *budda*, 'vaske'; el. en forkortelse for *Buodden*?). Sisteledet er *hå*, s.d. Jfr. Venås 1987, 136.

Buhogna [bu: 'hångna] Fjell på grensen mellom Os og Holtålen kommuner, øst for Forollsjøen (1212 moh.). Førsteleddet sikter vel her til fiskebu(er) ved Forollsjøen. Til sisteledet, se *hogn*.

Buhøgda [bu: 'høgda] (med **Nordre** og **Søndre**) (1) Fjell øst for Tufsingdalen, på grensen mellom Engerdal og Os kommuner. *Nordre Buhøgda* (1058 moh.) ligger i Engerdal kommune, *Søndre Buhøgda* (1112 moh.) i Os. Til sammen ofte kalt *Buhøgdan*. (2) Fjell øst for Snerta (grenda) i Engerdal kommune, 1128 moh. Førsteleddet *bu* sikter til hvilebu el. mosebu (1), evt. seterbu (2). Til sisteledet, se *hø* (2).

Bukkbekktjøna [bukk`bekk`kjønna] Tjern i Røros kommune, sør for Håsjøen (Flensmarka). *Søndre Bukkbekken* renner herfra og ut i Håsjøen). Til førsteleddet, se *Bukktjøna*.

Bukhammeren [bukk`håmmå: 'r.n.] Knaus, *håmmår* (s.d.) sørvest for sentrum i Tynset kommune (nordvest for Haveren, øst for fylkesveg 30), 669 moh. Førsteleddet sikter trolig til 'geitebukk', kanskje ut fra likheten med en bukk, el. til en hendelse. Navnet føyer seg inn blant flere stedsnavn knyttet til

husdyr i dette området, sml. *Haveren*, *Geitryggen*. I Midtre Gauldal (øst for Budalen) heter det *Bukkhåmmåren*.

Bukktjøna [bukk`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Storsjøen (sørøst for Andråsberget). Navnet sikter kanskje til en hendelse med en geitebukk (?). Også navn på tjern i Holtålen.

Bukletten [bu: 'klætt`n] (1) Fjell vest for Breisjøen i Alvdal kommune, 1532 moh. (2, også kalt *Bumannkletten*) Ås sørvest for Grimsbu i Folldal kommune (nordøst for Sørli), 835 moh. Her er det ei grotte der bygdefolket ifølge et sagn skal ha gjemt unna en skatt i en bukjele (i forbindelse med ufredstider?). Førsteleddet kan i (1) kanskje sikte til fiskebu ved Breisjøen, mens det i (2) antakelig går på hvilebu el. slåttebu. Tidligere var det mange slåttebuer på engene nede ved Folla. Disse var godt synlige oppe fra Bukletten. Sml. *Grimsbu*.

Bukstjøna [bukk`kjønna] (1) Tjern i Røros kommune, nord for Glåmos (øst for Brenthøgda). (2) Tjern i Røros kommune, vest for Rødalen gruve og Røsjøen, mot grensen til Holtålen. (3) Tjern i Rendalen kommune, øst for Finnstad. Navnet er antakelig oppstått som et jamføringsnavn (alle tre tjernene kan på kartet minne om klesplagget bukse).

bulle [bull`e] m Knaus, kolle, ås (av *bulle*, 'boble', 'knopp'; el. *bolle*, 'skål?'). Fins i enkelte stedsnavn ved Brekken i Røros (*Dravlbullen*, *Møssmørbullen*). Sml. *Smørbollen*.

Bumannkletten Se *Bukletten*.

Buoddloken Se *Svartmyrloken*.

Buoddtjønna [bu: `åddkjønna] Tjern ved Tufsinga i Tufsingdalen, Os kommune, sørvest for Solvang. Navnet refererer til en odde der det står el. har stått ei bu. Tufsinga danner med sine mange svinger flere odder her. Nord for tjernet finner vi *Buodden*, *Buøya* og *Nønder Buodden*.

Bursjøen [bu:r `sjø: `n] Innsjø i Engerdal kommune, øst for Sorken (sør for Storjyltingen). *Bur* kan ha samme betydning som *bu*, jfr. *Busjøen*. Her skal det ha vært mange buer til bruk ved kullbrenning og hogst (Venås 1987, 137).

Buru [burr `u] (**Burua**) (1) Elv i Kvikne, Tynset kommune. Renner fra Stor-Børsjøen og ut i *Orkla* (s.d.) vest for Orkelbogen. (2, *Burua*) Bekk i Stor-Elvdal og Rendalen kommuner, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) nordøst for Lia gard. Navnet kommer helst fra gammelnorsk *bera*, 'binne', 'hunnbjørn' (NO, 67). Dial.ordet *beru/buru* er kjent fra bl.a. Rendalen, Alvdal og Folldal med denne betydningen. Navnet kan kanskje ha blitt lagt på elva fordi den brummer som ei binne, el. pga. forekomst av bjørn i området. En annen mulighet (Venås 1987, 140) er å knytte navnet til dial. *burru* ('grop', 'fure', som i *nåssåburru*). Navnet fins òg som elvenavn i Midtre Gauldal og Åmot. Jfr. *Børsjøen*.

Burufjellet [burr `ufelle] Fjell nord for Stor-Børsjøen i Kvikne i Tynset kommune, 965 moh. Til navnet, se

Buru. Også fjellnavn to steder i Midtre Gauldal.

Buruveggen Se *Borveggen*.

Busjøen [bu: `sjø: `n] (1) Innsjø i Tolga kommune, sørvest for Gjersjøhøa (sørøst for Magnillsætra). *Busjødalen* er en del av landskapsvernområdet *Magnilldalen - Busjødalen* (s.d.). (2) Innsjø på svenskegrensen i Rødalen, Engerdal kommune (nord for Litsjøen). Navnet kommer av *bu* (her vel om 'fiskebu', men jfr. også *Grimsbu*). Også navn på to sjøer i Holtålen; den ene ligger ved grensen til Røros nord for Aursunden.

Busjøskarven [bu: `sjø: skarven] Fjell (1069 moh.) nord for Aursunden i Røros kommune, nordøst for Klinkenhåmmåren. *Busjøen* (s.d., Holtålen) ligger et stykke nord for fjellet. Kalles også *Sødalsskarven*. Elva Storsøa har sine kilder nordøst for fjellet. Til sisteleddet, se *skarv*.

Busjøvola [bu: `sjø: vo: la] Fjell (960 moh.) i Tynset kommune, sørøst for Magnillsætra. Øst for vola, på den andre siden av grensen til Tolga kommune, ligger *Busjøen* (1, s.d.). Til sisteleddet, se *vol*.

Busta Se *Varglibusta*.

Bustadtjønna [bu: `stakjønna] Tjern i Folldal kommune, på nordsiden av Folla sørøst for sentrum. Navnet er etter garden *Bustad*, som ligger like nord for tjernet, opp mot fylkesvegen. Garden bestod opprinnelig visstnok av fire gamle

gruveplasser (Streitlien 2000, 562). Til førsteleddet, se ellers *Grimsbu*.

Bustfloen [bust`flo:`n] Myr, *floe* (s.d.) i Femundsåsen, (nord)øst for Langen gjestegård ved Langensjøen i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Bustmyra*.

Bustmyra [bust`my:ra / buss`-] (**Bustmyran**) (1) Myr i Tufsingdalen i Os kommune, vest for Øybakken. (2, *Bustmyran*) Myr i Tufsingdalen i Os kommune, (sør)vest for Sæter, ovenfor Liset. (3) Myr i Tufsingdalen i Os kommune, nord(øst) for Røsta. (4, *Bustmyran*) Myr nordøst for Gjeddssanden ved Siksjøen i Os kommune, mellom vegen til Siksjølia og sjøen. (5) Myr nordvest for Botnet (Aursunden) i Røros kommune, nord for Klokkarvollen. (6) Myr nord for Brekkfjorden (Aursunden) i Røros kommune, nordvest for Sundtjøenna. Tilhører det store slåttemyrområdet *Sølendet* (s.d.). (7) Myr vest for Orvos i Røros kommune, nordøst for Storfjellsjøhøgda (sørvest for Tverrødalsbua). (8) Myr øst for Hitterdalen, nord for Langen, i Røros kommune. Nordvest for myra ligger *Bustmyråsen* (788 moh.). Navnet er også kjent fra Trysil. *Bust* sikter trolig til 'grastust', 'stivt gras'.

Bustmyrloken [bust`my:r.l.o:ken] Tjern øst for Hitterdalen i Røros kommune, nord for Langen (se *Bustmyra*, 8). Til sisteleddet, se *lok*.

Butjøenna [bu:`kjønna / bu:´-] (**Butjøenne**) (1) Tjern nordøst for Nedre

Tallsjøen i Tolga kommune. (2) Tjern på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner, øst for Magnillkroken. (3) Tjern i Folldal kommune, ved Kvebergsøya i Grimsbu. (4) Tjern sørvest for Narjordet i Os kommune, sørøst for Mosebuhøgda i Hummelfjellet (nord for Galåtjøenna). (5, *Butjøenne*) Tjern nederst i Mjovassdalen i Folldal kommune, nord for Tangsætre. (6) Tjern vest for Busjøen i Rødalen i Engerdal kommune (nær svenskegrensen). (7) Tjern vest for Femundshytta i Engerdal kommune (på østsiden av Nordre Buhøgda). (8, også kalt *Nestjøenna*) Tjern i Sømåkvolveret i Engerdal kommune (mellom Abortjøenna og Øvre Pulltjøenna). Navnet refererer til *bu* i betydningen 'fiskebu' de fleste stedene. Også navn på tjern i Oppdal, Nord-Fron, Midtre Gauldal og Holtålen. Jfr. *Grimsbu*.

Buvika [bu:`vi:ka] (1) Vik i vestre del av Femunden, nordøst for Sømådalen i Engerdal kommune. (2) Garder (grendelag) i Engerdal kommune, se (1) ovenfor. Som slektsnavn er brukt *Buviken*. *Bu* sikter her til 'fiskebu'. Gammelt hadde rendølene fiskevær her med buer og båthus. (3) Vanlig navn også ved andre sjøer el. tjern, f.eks. på østsiden av Søndre Valsjøen i Rendalen og i Narsjøen i Os (øst for Nyvollen). Jfr. *Grimsbu*.

Buåstjøenna Se *Litlrøtjøenna*.

Byringen [by:r`ingen] (**Store og Vesl-**) Fjell sør for Flenkjølen (øst for Sjøli og Slemma) i Rendalen kommune, 1038

og 974 moh. Navnet kommer kanskje av gammelnorsk *bjórr* ('kile', 'trekant') og kan være et jamføringsnavn (sml. NSL, 112-113, *Byre*). Det er òg foreslått at *Byringen* henger sammen med fjellnavnet *Borren* o.l., med betydningen 'borg'; 'berg' (Venås 1987, 139; se *Borga*). Sør for Store Byringen ligger *Storbyringtjønna*; sør for Veslbyringen finner vi *Veslebyringtjønna*.

Bærhaugen [be:r`hæu'n] Haug, kolle nord for Aursunden i Røros kommune (øst for Abrahamshøgda, nordvest for Klasvollen), ca. 825 moh. Navnet tilsier at det kan være bra med bær (helst krekling) her.

Bølhøgda [bø:l`høgda] (**Nordre**) Fjell sør for Ramstindan i Rondane (nasjonalpark), Ringebru kommune, 1365 moh. (*Søre Bølhøgda*, 1258 moh., ligger like utenfor nasjonalparken). Førsteleddet kan komme av gammelnorsk *bæli* el. *ból*, 'bosted', 'gard' (?), jfr. NSL, 114 (*bøle*). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Bøljarhaugen [bølj`arhæugen] Haug mellom Verket (sentrum) og Husgardan i Folldal kommune (ovenfor fylkesvegen, nordvest for Gorbekkklykkja). Bakgrunnen for navnet (av dial. *bølje*: 'brøle', 'belje') skal være at folk har opplevd skrømt her. Sml. *Underjordshaugen*, *Skrømtbakken*.

Børli (bø:r`l.i:a] (**Børligardan**) Navn på gardar og grendelag i Kvikne i Tynset kommune, nord for Kvikne kirke. *Børli* er også navnet på den bratte lia nord

og opp for gardene. Navnet kommer muligens av gammelnorsk *bjórr*, 'bever' (Rygh 1900, 431).

Børsjøen [bør.`sjø:'n] (**Stor- og Vesl**) Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Gia (Låg-Gia). Fra Stor-Børsjøen renner elva *Buru* (s.d.), som har gitt navn til sjøen. *Børsjøen* er sjønavn også i Selbu.

Børsjøhø [bør.`sjø:hø:] (**Store og Vesle**) Fjell (1303 og 1135 moh.) øst for Låg-Gia i Kvikne, Tynset kommune. *Børsjøen* (s.d.) i nord har gitt fjellet navn. Til sisteleddet, se *hø*.

Børstusjøen [bør.`s.t.usjø:'n] Innsjø i Tynset kommune, sør for Kvikneskogen. Midtleddet er forkorting av *stugu* ('stue'), mens førsteleddet kanskje kommer av mannsnavnet *Børge* el. *Byrge* (slik Venås 1987, 141). Det er likevel svært sjeldent at en såpass stor sjø har personnavn som førsteledd. *Børstubekken* har sitt utspring her. Øst for sjøen ligger *Børstuvola* (934 moh.).

Børsungbekken [bør.s.`ongbækken] Bekk i Dovre og Folldal kommuner. Renner fra Børsungtjønne og ut i *Folla* (s.d.) lengst vest i Folldal. *Børsung* finnes òg i gardsnavnet *Børsungsæter* øst for bekken. Børsungsæter var allerede rundt 1750 omtalt som "en forlatt seter", og noen har gjetten på en forbindelse med garden *Bergsens* på Dovre. Dette er imidlertid uvisst (Streitlien 2001, 353). Garden *Bergsens* nede ved Folla sør for Børsungsæter er et forholdsvis nytt bruk (fra 1920-tallet). Navnet har dermed

uvisst opphav. Heller ikke betydningen er klarlagt. Endelsen *-ung* er kjent fra mange gamle innsjønavn (*Øyungen, Årungen, Skjennungen, Leirungen* m.fl.), med usikker betydning (av *anгр*, 'vik?'). Sml. Rygh 1900, 391; Indrebø 1924, 250. Se også *Øyungen*.

Børsungsæter Se *Børsungbekken*.

Børsungtjønn [bør.s. `ongkjønne] Tjern nordøst for Hjerkinsholen ved Hjerkin, Dovre kommune. Til navnet, se *Børsungbekken*.

børte [bør.t. `e] n Stort dalsøkk i fjellområde som ender i en botn (dalbotn). Stedsnavn som inneholder dette ordet, har gjerne fjellsider på tre kanter (sml. Sundet 2008, 134-135). Ordet er svært vanlig i stedsnavn i Rendalen og Engerdal. Jfr. bl.a. *Horndalsbørtet, Rossbekkbørtet, Uglåbørtet, Børtet, Børtmyra* (Rendalen), *Sagbekkbørte, Lauvbekkbørte, Kvislbørte* (Engerdal). *Børte* kunne tenkes å ha sammenheng med gammelnorsk *bjartr* ('lys', 'skinnende'). I så fall kan navnet ha blitt knyttet til slike områder pga. bekker og små tjern som gir landskapet et glinsende preg. Det er likevel mer sannsynlig at ordet kommer av subst. *botn* (om rundaktig, bratt dal el. uthulning i fjellet).

bøtn Se *Styggebotn*.

Bågåskardshøgdi [båğ`aska:r.s.høgdi] Fjellområde sørvest for Vuludalen i Rondane (Sør-Fron kommune), høyeste topp 1364 moh. Navnet er sammensatt

av *bågå* ('bue') + *skard* (s.d.) + *hø* (s.d., her flert.). *Nørdre* og *Søre Bågåskardet* er to fjellskar som skjærer inn mot fjellene fra sørvest.

Bånholmen [bå:n`hålmen] Holme i Isteren i Engerdal kommune, nordvest for Gløtberget. Navnet skal komme av at ei kvinne fra garden Vorraberget (Moavollen) fra Drevsjø fødte et barn på denne holmen. Hun var sannsynligvis på reise til el. fra Rendalen. Til førsteleddet, se *Båntjønn*.

Bånskardet [bå:n`ska:le] Fjellskar mellom Nørdre og Søre Bølhøgda i Ringebu kommune (sør for Flåtjønn, på vestsiden av fylkesveg 27). Det er fortalt at ei mor frøs i hjel her med det vesle barnet sitt da hun var på vei over fjellet til Sollia. Til førsteleddet, se *Båntjønn*.

Bånstenen [bå:n`ste:n`n] Stor, flat steinblokk ved den gamle veien fra Tyllidalen til Brydalen i Tynset kommune (i hellinga ned til Brønnåa). Ikke avmerket på offisielle kart, men beskrevet hos Streitlien 1978, 55. Konene fra Tyllidalen på vei til seters brukte å hvile her med småbarna, og gjerne skifte på dem om nødvendig. Den flate steinen er nærmest som et stort, fint bord. Etter en annen tradisjon skal ei kvinne ha født et barn her. Til førsteleddet, se neste art.

Båntjønn [bå:n`kjønna] Tjern i Vingelen, Tolga kommune (sør for Dalseng, vest for Stormyra). Førsteleddet er ganske sikkert dial. *bån*, 'barn'. Navnet kommer da antakelig av en hendelse

med et barn, men uvisst hvilken. Noen informanter mener at navnet sikter til bunnforholdene i tjernet (bunnen er full av gjørme). Selv om denne forklaringen kan stemme med terrenget, er den vanskelig å forene med det språklige grunnlaget for navnet ('bunn' heter *botn* i målføret). Jfr. *Sorgentjønnna*.

Bårn [bò: 'r.n.] (med **Sorbårn**) Fjell (1079 og 993 moh.) på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner, mellom Sølensjøen og Isteren. Navnet kommer helst av *borg* ('berg', 'fjell', se *Borga*). Jfr. *Boren*.

Båten [bå:t 'n] Terrengformasjon mellom Kjerringa og Råtåsjøen i Follidal kommune (på vestsiden av veien innover mot Einunndalen). Terrenget er kupert, med mange søkk og hauger, og danner på dette stedet en slags båtform. Også navn på et skar i Dovre (sørøst for Dombås) og steinsetting formet som en båt ved Dørålsvatnet.

Båthusberget [bå:t 'hu: sbærje] Fjell (1092 moh.) i Elgådalen i Engerdal kommune, (nord)vest for *Båthussjøen* (s.d.). Fjellet danner en sørlig utstikker av Djupsjøberget. Til sisteleddet, se *berg*.

Båthussjøelva Se *Båthussjøen*.

Båthussjøen [bå:t 'hu: ssjø: 'n] Innsjø i Elgådalen i Engerdal kommune, nordvest for Herbensen. *Båthus* er det vanligste ordet i målføret for 'naust' (hus el. skur for båt og fiskeredskaper), men *nøster* er også brukt. Fra sjøen renner *Båthussjøelva* ut i *Djupsjøen* (s.d.).

Båthustjønnna [bå:t 'hu: skjønna] Tjern sør for Elgå i Engerdal kommune, vest for *Båthussjøen* (s.d.). Samme navn på tjern også i Trysil.

Båttjønnna [bå: 'kjønna] Tjern i Vingelen, Tolga kommune, øst for Kovertjønnan. Til navnet, se *Båvola*. Sml. Venås 1987, 142.

Båttjønnna [bå:t 'kjønna] Tjern på grensen mellom Tolga og Os kommuner, vest for Hørtdalen. Navnet viser antakelig til bruk av båt på tjernet.

Båvola [bå: 'vo: la] Fjell i Vingelen, Tolga kommune (1064 moh.), sør(øst) for Gjersjøen og Kovertjønnan. Stedsnavnet er enestående i denne sammensetningen i Norge, men jfr. *Båfjellet* (Grane, Nordland) og *Båberget* (Skjervøy, Troms). I Ringsaker og Gjøvik fins gardsnavnet *Båberg*, på Østre Toten *Båkinn*. Alle disse er òg egl. fjellnavn, som i Tolga, og har helst å gjøre med folketro i forbindelse med berg og fjell. Førsteleddet kan dermed komme av *buar* i betydningen 'beoer i berget el. fjellet', dvs. troll (jfr. Rygh 1905, 69 om *Baafjeldmoen*). Til førsteleddet er dannet *Båttjønnna* (s.d.), *Båttjønnbekken* og *Båttjønnhaugan* (nordøst for Båvola). Til sisteleddet, se *vol*.

Daelietjahke Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Store Lifjellet* (s.d.) i Engerdal kommune. *Daelietjahke* betyr 'fjellet som vender mot dalen', 'dalfjellet'.

Dagdylju [da: g` dylju] Større bekk i Follidal kommune, med utløp i *Folla*

(s.d.) sør for Dalholen. Navnet betyr 'bekken (elva) som skjuler seg for dagen' (Vågslid 1963, 44). Sisteledet kommer av *dølje* ('gjemme', 'skjule'). Navnet er kanskje lagt på vassdraget fordi det renner på skyggesiden (baksiden) av Mesæterhøe og dalføret lenger ned mot Folla. Også del av gardsnavn i Folldal (*Dagdyljuøya*, *Dagdyljuøyen*). Jfr. *Hørta*.

Dagrostjøne [da:g`ro:skjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørøst for Elgevasslien (Liagardan). Ei ku som het Dagros, skal ha gått seg ned her (Streitlien 1980, 19). Rett nord for tjernet heter det *Dagrosaugen*.

Dagvolsjøen [da:g`vo:lsjø:ˈn] Innsjø øst for Brekken, Røros kommune. Navnet kommer av fjellet i vest, *Dagvola* (1042 moh.). Sett fra bebyggelsen i Brekken ligger fjellet "der dagen kommer", dvs. mot øst. Se ellers *vol*.

Dalberget [da:l`bærje / -`bærge] *Berg* (s.d.), fjellhammer øst for Rien i Røros kommune, nord for Strickertvollen, 920 moh. Også kalt *Dalfjellet* (2, s.d.).

Dalbusjøen [dä:l`busjø:ˈn] Innsjø øst for Forollhogna i Dalsbygda i Os kommune, på grensen til Holtålen. Navnet betyr antakelig 'Busjøen som ligger i en dal' (K. Venås), jfr. *Butjønna* i nordvest. Det finnes imidlertid ikke skriftlige kilder som bekrefter at sjøen har hett *Busjøen* (s.d.) tidligere. Se Venås 1987, 142-143.

Dalbusjøhøgda [dä:l`busjøhøgda] Fjell (1239 moh.) i Os kommune, sørøst for *Dalbusjøen* (s.d.). Til sisteledet, se *hø* (2).

Dalen [da:ˈl.n.] Bygd i øvre del av Folldal kommune, nordvest for sentrum. Tidligere egen skolekrets; den siste som hadde nynorsk som hovedmål i Hedmark fylke (til 1997). *Dalholen* (s.d.) utgjør sentrum av bygda. *Dalen* (*Dahlen*) er vanlig slektsnavn herfra.

Dalfjellet [dä:l`fjelle / da:l`-] (med **Inner Dalfjellet**) (1) Fjell i Dalsbygda, Os kommune, vest for Vangrøftdalen (nordvest for Nørderrhogna), 1036 moh. (2) Se *Dalberget*. (3, *Inner Dalfjellet*) Fjell nord for (2) ovenfor, 953 moh. Dette fjellet ligger lenger inn (dvs. lenger unna, oppover fra setrene ved sjøen) enn (2). *Dalfjellet* betyr helst 'fjellet som vender mot dalen' (dvs. ligger nærmest bebyggelsen el. setra). I (1) kan dette gjelde selve Dalsbygda evt. Vangrøftdalen; i (2) dalføret kalt Østerdalen ovenfor Strickertvollen.

Dalgardsgrende [da:l`ga:l.s.grenne] Grendelag øst for Dalholen i Folldal kommune. Navnet viser til bygdenavnet *Dalen* (s.d.). Grenda består av *Nordgardan* og *Sørgardan* (*Søgardan*).

Dalholen [da:l`ho:ˈl.n.] Tettsted og bygdelag i Folldal kommune, sørøst for Hjerkin. Sisteledet kommer av *hol* I (s.d., 'skogkledd, lav ås'). Også gardsnavn.

Dalhøa [da:l`hø:a] Fjell (989 moh.) i Kvikne i Tynset kommune, mellom Ølset og Stor-Sverjesjøen. Navnet betyr trolig 'fjellet som ligger nær dalen' (evt. 'fjellet som er vendt mot dalen'). Til sisteledet, se *hø*.

Dalsbygda [dä:l.s. 'bygda] Bygd i Os kommune, nordvest for sentrum. Bygda består av to hoveddalfører: *Tjurudalen* og *Vangrøftdalen* (s.d.), og en skulle i utgangspunktet tro at navnet skriver seg fra disse. Navnet kommer imidlertid av den eldste garden i bygda, *Dal*. Denne har igjen trolig navn etter det brede dalføret som åpner seg nordvest for Vangrøftas utløp i Glåma. Sml. Gjermundsen 1999, 20.

Dalselva Se *Håelva*.

Dalshøgda [da:ls 'høgda] (**Stormyrhøgda**) Ås, høyde (897 moh.) nord for Rambergssjøen i Røros kommune. Navnet kommer antakelig av at høyden ligger nær dalen (dalbunnen), nærmere enn f.eks. Tamneshøgda. Navnet *Stormyrhøgda* er òg brukt. Det er flere myrer i området (mot sør, nord og øst). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Dalstjønna [da:l.s. 'kjønna] (**Nordre** og **Fremre**) (1) Tjern i Røros kommune, på nordsiden av Rismojøen, sørøst for Bergstaden. Dette er egl. ett tjern, med en holme i midten. Retningsbestemmelsene *fremre* ('som ligger lengst framme') og *nordre* er helst gitt fra *Mølmannsdalen* lenger øst. (2) Tjern i Røros kommune, sørøst for Rismojøen. Førsteleddet kommer antakelig av *Mølmannsdalen* (se *Mølmannsdalslia*).

Daltjønna [da:l'kjønna] (med **Inner Daltjønna**) Tjern øst for Rien i Røros kommune, nordøst for Strickertvollen. Et lite dalføre kalt Østerdalen vest

for tjernet (tjernene) er antakelig bakgrunnen for navnet.

Damfløta Se *Flendammen*.

Damtjønna [damm`kjønna] (**Damtjørna**) (1) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (nord for Solbakken og Lykkja). (2, med *Søndre Damtjønna*) Tjern i Tynset kommune, vest for Værådalen (nordøst for Kommeren). (3, *Damtjørna*) Tjern i Tynset kommune, vest for Falningsjøen i Kvikne (sørvest for Hælfjellet). (4) Tjern i Folldal kommune, ved Moskaret i Grimsbu (se *Moskardtjønnan*). Førsteleddet *dam* kommer av at det har vært el. er en demning her. Samme navn på tjern i Holtålen og Rennebu.

Dansarhaugen [dans`arhæugen] Haug (ca. 735 moh.) nordvest for sentrum i Folldal kommune (Husgardan, på oversiden av fylkesvegen nordøst for Brohaug). Haugen er forholdsvis flat på toppen. Her var det dansetilstelninger tidligere, bl.a. under andre verdenskrig (da det ellers var forbudt med offentlige sammenkomster av ulike slag). Samme navnet fins i Åmot.

Dansarsten [dans`arste:n / -ste:n'n] Stor, flat stein nord for Orregga på Brenneset ved Litl-Engeren i Engerdal kommune. Dette har vært et populært danse- og møtested.

Daudmannsvika [dæu`mannsvi:ka] Vik nord i Marsjøen i Folldal kommune. Navnet kommer muligens av dårlige forhold for fisken i denne delen av sjøen.

Dellokan [de:l'lo:kän] Mindre tjern, vannpytter nordøst for Yset i Kvikne, Tynset kommune (nord for Svartsjølikletten). *Delbekken* renner hefra. Navnet viser trolig til subst. *dele* ('skille', 'grenselinje').

Depla [dæpp`la] Elv i Øvre Folldal, Folldal kommune. *Norddepla* renner fra *Depljtjønnan* (*Depljtjønnin*) sør for Råtåsjøen og siden sammen med *Meddepla* og *Sørdepla* før elva renner ut i *Folla* (s.d.) nord for Dalholen. Til tolkningen av navnet, se *dipil*.

Deptangen [dæp`ltang`en] Fjellrygg (1218 moh.) sørøst for Pikuthøe i Folldal kommune, mellom Norddepla og Meddepla. Se *Depla* og *tange*.

Depljtjønnin Se *Depla*.

Derekshåmmåren [de:r`ikshåmmå:r.n.] Ås, hammer vest for Hyllingen i Røros kommune, 835 moh. Førsteleddet kommer av mannsnavnet *Didrik*, i målføret uttalt *Derek* el. *Derik*. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Dereksletta [de:r`eks.l.etta] Slette ved enden av Kloppgjeltegga sør for Bakos i Os kommune (vest for sentrum). Stedet har navn etter *Didrik Pederssen Bakos*, som i 1880-åra begynte å rydde en plass her. Arbeidet stoppet imidlertid opp, og ble til utmark (senere igjen oppdyrket). Se Gjermundsen 2001 A, 200.

Didriksvangen [did`riksvangen] Seter i Kvikne, Tynset kommune, sør for Falningsjøen. En mann som het *Didrik*,

har gitt setra navn. Det er mange setrer i dette området som kalles *vang* (s.d.).

Didrikvollen [de:r`ikvåll`n] Gardsbruk i Røros kommune, ved Bergstaden (sørøst for Gjössvika). Stedet har navn etter en som het *Didrik*. Til sisteleddet, se *voll*.

Digerhogna Se *Gåeblietjahke*.

Digerkampen [dig`rkamp`en / di:g`er-] (1) Fjell (1421 moh.) på nordsiden av nedre del av Einunndalen i Folldal kommune, sørvest for Vesl-Marsjøen. (2) Fjell (1493 moh.) på grensen mellom Oppdal og Folldal kommuner, øst for Unndalsvatnet. Også kalt *Ivakammen* (av mannsnavnet *Iva* el. *Ivar* + *kam*, 'høydedrag'), jfr. *Ivakvelvet*, *Ivabekken* og *Ivavollen* nord og vest for fjellet. Fjellene er forholdsvis store til å kalles *kamp* (s.d.).

Digerkletten [di:g`erklett`n] Fjellknaus (1021 moh.) på østsiden av Langsjøen i Tolga kommune, sør for Blåkletten. Til sisteleddet, se *klett*. Kletten er ikke særskilt høy, men har forholdsvis bred form. Se ellers *Dirkletten*.

Digernestjønnna [di:g`er.n.eskjønna] Tjern ved Isteren, Engerdal kommune. Tjernet ligger på et stort nes (*Digerneset*) som stikker ut i Isteren sør for Bjørnfjorden.

Digerronden [dig`rånd`n] Fjelltopp i Rondane, Dovre kommune, 2016 moh. Ligger i samme fjellrekke som *Midtronden* og *Høgronden* (s.d.). Førsteleddet er *diger*, 'stor', 'svær'. Til sisteleddet, se *Rondane*.

dike [di:k'e] (**dikje**) n (f?) Grøft; gjørmehull, gjørme (av norrønt *diki/dik*). Jfr. *Svartdiket* og *Svartdika* (ved Fjellsjøen, Røros), *Lortdikjet* (Tolga og Folldal), *Skjetdike* (Tolga), *Lortdiket* (Røros), *Lorthikjan* (sic!, Folldal), *Lerdiket* (Alvdal), *Langmyrdiket*, *Storflodiket* (Os). Jfr. *lort*.

dipil [dip`il / dipp`il / dypp`-] m Vasspytt, dam; lite tjern; samling av stillestående vann. Ordet (jfr. nynorsk *depel*) fins i enkelte stedsnavn i vårt område: *Dipilan* (bl.a. sør for Stugusjøen / Stubsjøen, Tynset), *Dipillen* (sørøst for Magnillsætra, Tolga), *Dippillen* (ved Savalen, Tynset), *Dipilen* (ved Furusjøen, Sel). Samme ordet ligger også til grunn for elvenavnet *Depla* (Folldal), s.d.

Dirkletten [di:r`klett`n] *Klett* (s.d.) vest for Langsjøen (øst for Orvdalssætran, nord for Gloføken) i Tolga kommune, 1037 moh. Førsteleddet er sammendragning av *diger*, 'stor', 'svær'. På den andre siden av Langsjøen finner vi *Digerkletten* (s.d.).

Divillen [div`ill`n] (1) Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Elvål (vest for Kampan). (2) Gardsbruk i Rendalen kommune, på nordsiden av Østamyra (sørøst for Bergset). Navnet har trolig samme opphav som *Divlet* (s.d.).

Divlan [div`län] (**Divelia**) Parti av vestre Engerdalslia (sørvest for Engerdalssætra) i Engerdal kommune, mellom Hylltjønnbekken og Kvannbekkskora. Navnet er trolig flert. av *divle*, 'vasspytt'; se neste art.

Divlet [div`le] (**Drivla**) Ås ved Plassen i Alvdal kommune, 920 moh. (ovenfor/nordvest for Lian). Opprinnelig har dette merkelige navnet ikke vist til åsen, men til et lite tjern i nærheten. E. Vågslid nevner i *Stadnamntydingar* et tjern som heter *Tjørndivle*, "eit stykke ovanfor der Fold renn ut i Glåma". Dette navnet skal bety 'vasspytt', dvs. et svært lite tjern (Vågslid 1963, 37). Åsen i Alvdal ligger i samme området som stedet Vågslid nevner, og navnet *Divlet* er antakelig blitt ført over fra tjernet til åsen. Det er imidlertid vanskelig å si nøyaktig hvilket tjern el. lok navnet opprinnelig kan ha vist til, da kartet ikke viser noe slikt i nærheten. Vannet kan være inntørket. Varianten *Drivla* må være en senere omforming av navnet. Fra Telemark kjente I. Aasen ordet *Hol-dyvle* med betydningen 'pøl', 'sump' (Aasen 1873).

Djupdalen [ju:p`da:l.n.] (1, *Djupdal*) Gard ovenfor (øst for) Røsta ved Hummelvoll i Os kommune. (2) Gard sørøst for Gjettjønna ved Bergstaden i Røros kommune. (3) Dalsenking nord for Dørålflye i Rondane, Dovre kommune. (4) Bekkedal nordøst for Dølplassen i Alvdal kommune. Også gards- og terrengnavn i Sel, Sør-Fron, Ringebu, Rennebu, Midtre Gauldal og Holtålen. Navnet forteller om (dypere) dalsenking i terrenget.

Djupdalstjønna [ju:p`dä:l.s.kjønna] Tjern vest for Kviltan i Engerdal kommune, nord for Risbakken. Tjernet ligger ikke i noe utpreget (dypt) dalføre, men har fått navn etter *Djupdalsbekken* som renner herfra og gjennom en

trang dal mot sør. Også navn på tjern i Holtålen og Nord-Fron.

Djupholet [ju:p`hò:le] (1) Tjern i Grøtådalen, Engerdal kommune. Tjernet ligger i et stort søkk i terrenget, og er selv ganske dypt. (2) Dypt søkk i Nordre Atndalen i Folldal kommune, øst for fylkesvegen ved Blæsterdalen (nord for Revsgrenhaugen). Også navn på høl (kulp) i Tydal og Nord-Fron (Lågen). Se ellers *hol* II.

Djuphåen [ju:p`hå:'n] (1) Tjern i Hyllingsdalen, Røros kommune (egl. innerste del av en sørøstlig sidegren av Hyllingen). (2) Tjern, høl i Røros kommune, langs Røavassdraget på grensen til Engerdal (sør for Røvollen). (3) Høl, utvidelse av elva Sølva i Alvdal kommune, nord for Breisjøen (Nordsjøen), øst for Rundhåen og Langhåen. Navnet tilsier at dette er en dyp *hå* (s.d.).

Djuploken [ju:p`lo:ken] (1) Tjern vest for Storelva i Nordridalen i Røros kommune, mot grensen til Holtålen. (2) Tjern ved Djupsjøen (Elgådalen) i Engerdal kommune. Tjernene er små, men dype. Til sisteleddet, se *lok*.

Djupsjøberget [ju:p`sjø:bærje] Fjell, *berg* (s.d.) i Elgådalen i Engerdal kommune, 1112 moh. Fjellet ligger vest for *Djupsjøen* (2), s.d.

Djupsjøen [ju:p`sjø:'n] (1) Innsjø i Røros kommune, mellom Bergstaden og Hitterdalen. Nordøst for sjøen ligger flere håer, bl.a. *Djupsjøhåa*. (2) Innsjø i Engerdal kommune, sørøst for Elgå

(Elgådalen). Sjøene er forholdsvis dype, men navnet kan òg komme av at de ligger dypt i lendet. Se også *Litldjupsjøen* og *Stordjupsjøen*.

Djupskardtjøenna [ju:p`sjkal:lkjøenna] Tjern i Røros kommune, mellom Harsjøen og Røragen. Tjernet har antakelig navn etter det forholdsvis dype fjellskaret mellom Kvernberget og Storhøgda. Sørvest for tjernet ligger *Djupskardhøgda* (983 moh.).

Djupskorra [ju:p`sjkårra] Dypt søkk, fjellskar nord for Aursunden og Abrahamshøgda i Røros kommune (nordvest for Nedre Stenbutjøenna). Navnet kommer av *skor* (s.d.), 'kløft'. Sml. *skard*.

Djuptjøenna [ju:p`kjønna] (**Djuptjøennan**, **Stor-Djuptjøerna**, **Litl-Djuptjøerna**, **Djuptjøenne**) (1) Tjern og naturreservat nord for Rien (øst for Storhåen) i Røros kommune, opprettet 2009. Våtmarksområde; også viktig for reindrift. (2) Tjern sørøst for Glåmos i Røros kommune, ved Gråhøgda. (3) Tjern nordvest for Glåmos i Røros kommune, sør for Svarttjøenna. (4, *Djuptjøennan*) Tjern øst for Grådalen i Røros kommune. (5) Tjern ved Hyllingen nordøst for Brekken i Røros kommune (Hyllingsdalen). (6) Tjern ved svenskegrensen i Engerdal kommune (Kvisleflået). Tjernet kalles også *Storsømmeltjøenna* (s.d.). (7) Tjern vest for Vonsjøen i Engerdal kommune (tilhører *Kratltjøennan*, s.d.). (8) Tjern nordvest for sentrum i Vingelen (nord for Bjørkly) i Tolga kommune. (9) Tjern

i Rødalen, Tynset kommune. (10, *Stor-Djuptjørna* og *Litl-Djuptjørna*) Tjern i Kvikne, Tynset kommune, øst for Innerdalsvatnet. (11, *Djuptjønne*) Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, ved Gammegarden. Også navn på tjern i Tydal og Midtre Gauldal. De fleste tjernene har fått dette navnet fordi vannet er dypt, men noen steder kan navnet ha blitt lagt på tjernet fordi det ligger i et større søkk i terrenget.

Dokkampen [dåkk`kampen] Fjellknaus (902 moh.) i Alvdal kommune, nord for Finnbudalskletten (sørvest for Baugsberget). Tilhører fjellområdet *Dokkan* (s.d.). Til sisteleddet, se *kamp*.

Dokkan [dåkk`an / `än] Fjellknauser sør for Baugsberget i Alvdal kommune, høyeste punkt 1056 moh. Området består av en rekke knauser og kletter, bl.a. *Høgkletten* (*Skardkletten*, s.d.) og *Dokkampen*. Navnet er kanskje oppstått pga. det småkuperte landskapet (av *dokk*, 'søkk', 'fordypning').

Doktertjøna [dåkt`erkjøna] (1) Tjern i Bergstaden, Røros kommune (mellom Sundvegen og Johan Falkbergets veg). (2) Tjern nord for Aumdalen (seter) i Alvdal kommune (*Dokkan*). En ikke navngitt lege (dial. *dokter*) har gitt tjernene navn. I (2) skal navnet ha oppstått da en doktor tok til å sette ut fisk her (Venås 1987, 149).

Doloken [do:`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Engerdal kommune, Sømåkvolver (like øst for Langtjøna). Det stod en utedo ved loken i mange år.

dolp [dålp] m/f Grop, søkk, senkning i terrenget. Jfr. *Dolpan* (øst for Ruglsjøen, samt øst for Brattlifjellet i Røros; også i Midtre Gauldal og Holtålen), *Taterdolpe* (Dalholen i Folldal) m.fl.

Dovre [då:v`re] (1) Kommune og bygd i Nord-Gudbrandsdal, Oppland fylke. (2) Nasjonalpark i Dovre og Folldal kommuner, opprettet i 2003. Strekker seg fra Einbuggdalen og Grimsdalen i sør til Avsjøen og Veslhjerkinnshøe i nord. Viktig område for villrein, med svært rikt mangfold av fjellplanter, bl.a. finnmarksrørkvein, stivsilde, grynsilde, dovrevalmue og mogop. Også mangfoldig fugleliv, med f.eks. bergand, sjøorre og kongeørn. Ledegjerder, fangstgroper osv. vitner om fangst av villrein i forhistorisk tid. Spor fra siste istid, bl.a. dødisgroper. Bygdenavnet (opprinnelig gardsnavn) er ikke sikkert tolket. Mulige forklaringer: 1. Navnet kan henge sammen med adj. *djup* og v. *duve*, og bety 'dal' el. 'kløft' (NSL, 123). 2. På gammelnorsk het bygda *Dofrar* (NO, 109). Dersom dette tilsvarende det nynorske ordet *davre* ('spakne', 'minke'), kan navnet tydes som 'stedet der vinden (uværet) spakner', 'stedet som gir ly' (E. Vågslid i *Norsk Allkunnebok*). Dovrebygda ligger lunt til sør for Dovrefjell.

Dovrekvitdalen [dåv`rkvi:t`da:`l.n.] Seter lengst sør i Kvitdalen i Folldal kommune. *Dovre* (s.d.) som førsteledd i navnet henger sammen med at det er dovringer som har hatt setrer her. Også kalt *Dovre-Kvitdalssetrin*. Sml. *Kvitdalen*.

Dragonstenan [drag`o:nste:nan] Større steiner sør for Botnet (Aursunden) i Røros kommune (nordvest for Stensåsen). *Dragon* er gammel betegnelse på ryttersoldat. Her var det planer om å stanse svensk fremrykning (Gjelsvik 1936, 117).

Dravbullen [drav`'bull'n] Høyde (858 moh.) ved Brekkfjellet nord for Feragen i Røros kommune. Første del av navnet må komme av melkeproduktet *dravle* (osteaktig matrett av innkokt melk). Hvorfor dette navnet er lagt på høyden, er uklart, men det kan ha sammenheng med seterdrift i området. Litt lenger mot nordøst heter det *Møssmørbullen* (s.d.). Et lignende navn i Trysil er *Dravlemyra*. Sisteledet (trolig dss. *bolle*; se *bulle*) kan sikte til at høyden kan minne om en bolle (skål) som er snudd opp-ned.

Drengen [drengr`en] Mindre innsjø i Hodalen, Tolga kommune. Sjøen er en del av Hodalen landskapsvernområde (se *Hodalen*), og tilhører et større sjøsystem bestående av *Nørdersjøen*, *Drengen*, *Asmaren*, *Stikkelen* og *Storsjøen* (s.d.). På gammelnorsk kunne *drengr* ha flere betydninger, bl.a. 'stokk', 'stang'; 'rep'. Kanskje kan navnet på sjøen ha oppstått fordi den kan minne om et tau som ligger sammenkveilet el. i en bue. Det beslektede ordet *drangr* ('smalt skjær', 'bergodde') kan også ligge til grunn (sml. Caprona 2013, 1107). Til sagnet som knytter seg til sjøen, se *Asmaren*.

Drevsjø [dræ:v`sjø:] Tettsted i Engerdal kommune, sør for Femunden. Se *Drevsjøen*.

Drevsjøen [dræ:v`sjø:'n] (1) Innsjø i Engerdal kommune, sør for Femunden. (2) Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Sølensjøen (nord for Tanntjøna). Førsteledet i navnet kan komme av et bortkommet elvenavn (*Drevja*), som igjen henger sammen med *drevje* ('bløt masse'). Jfr. dial. *drevju* (Øvre Follidal), om drikke av vann og mjøl o.l. til kyr. Et annet forslag knytter navnet til subst. (*snø*)*drev* og v. *drive*. Det er værhardt på og ved disse sjøene. Samme sjønavnet fins også i Trysil. Sml. NSL, 125 (som går inn for den første tolkningen) og Venås 1987, 150-151 (som støtter den andre). *Drevsjømoen* er gards- og slektsnavn; *Drevsjø* også brukt som slektsnavn.

Drukningssodden [drok`ningsadd'n] Odde nordvest i Isteren i Engerdal kommune, sør for Elvålsvollen. Navnet vitner om en drukningsulykke. Til sisteledet, se ellers *odde*.

Drykkjedalen [drøkk`edä:'l.n.] Dalføre i Rendalen kommune, ved elva Flenas øvre løp. Til navnet, se *Drykkjetjøna*.

Drykkjetjøna [drøkk`ekjøna] (**Drykkjevattnet**) Tjern i Rendalen kommune, vest for Flenkjølen. Navnet henger sammen med *drykk* ('drikk', 'driking'). Kanskje kan en spesiell betydning av dette ordet ligge til grunn her. I lokal dial. heter det å *drøkke se* (Ytre Rendal) el. *drøkke i hæl se* (Øvre Rendal) om å *drukne*. Noen konkret hendelse om drukning her er imidlertid ikke kjent (Venås 1987, 152).

Drøppelhaugbekken

[drøpp`'lhoubekken] (**Drøppelbekken**)
Bekk i Rendalen og Alvdal
(*Drøppelbekken*) kommuner. Renner ut i
Storbekken vest for Barkald. Til navnet,
se *Drøppelhaugen*.

Drøppelhaugen [drøpp`'lhòu'n] Haug,
fjellknaus (913 moh.) i Alvdal kommune,
vest for Barkald. Førsteleddet skriver
seg vel fra *drople* ('skvette', 'smådryppe').
Rundt haugen er det en mengde små
tjern og loker.

Durrie Sørsamisk navn på *Skarddøra*
(fjellskar i *Skardsfjella*, s.d.) i Tydal
kommune. *Durrie* betyr 'skar', 'pass',
'dal mellom fjell', altså tilsv. det norske
navnet.

Dyrestjøna [dy:r`eskjøna] Tjern
i Rødalen i Engerdal kommune, nær
svenskegrensen. Førsteleddet kommer
neppe av *dyr* (*reinsdyr*), ettersom vi da
ville ha ventet *Dyrtjøna*. Det er heller
mannsnavnet *Dyre* som ligger til grunn
(Venås 1987, 153).

Dyrmannsåsen [dy:r`mannså:s'n]
(**Høgåsen**) Ås (787 moh.) nordøst for
Svartvika i Feragen i Røros kommune.
Navnet skal komme av at feragsinger
en gang hogde trær (tømmer?) ulovlig
i dette området. Hogsten ble imidlertid
oppdaget, og de måtte betale en større
bot for dette. Det ble dermed en
temmelig dyr affære.

Dølbekken [dò:l`bekken] (1) Bekk
i Rendalen kommune, med utløp i
Grottingnea (s.d.). (2) Bekk i Alvdal

kommune, med utløp i *Auma* (s.d.) i
samme kommune. *Dølbekksætran* ligger
ved utløpet av denne bekken. Navnet
(*døl*: 'mann fra dalen') henger sammen
med at veien til Gudbrandsdalen gikk
her.

Dølbekkhøa [dò:l`bekkhø:a] (Med
Vesle Dølbekkhøa) Fjell (1323 og 1133
moh.) sørvest og vest for *Dølbekksætran*
i Alvdal kommune. Til navnet, se
Dølbekken og *hø*.

Døljovollen [dò:l`jovòll'n] Seter i
Tolga kommune, mot grensen til Os,
mellom Milskiftet og Langen. Navnet er
sammensatt av *døl* ('mann fra dalen'),
mannsnavnet *Jo* og *voll* (s.d.).

Døllia [døl`i:a] Li, fjellside øst for
Fundins sørende i Folldal kommune
(innerst i Einunndalen). Førsteleddet
døl sikter antakelig til 'gudbrandsdøl';
'person fra dalen' (Streitlien 1943,
17). En gammel ferdselsveg gikk her.
Nedenfor *Døllia* ligger *Døllisætran*. Jfr.
også *Døllibekken*, med utløp i Einunna.

Døllihøe [døl`ihø:e] Fjell (1258 moh.)
øst for Fundin i Folldal kommune. Se
Døllia og *hø*.

Dølperhammaren

[dò:l`pæ:rhammà:r.n.]
(**Dølperhåmmåren**) Fjellhammer
nord for Nedre Spekehogget, nordøst
for Brydalen i Tynset kommune (ca.
890 moh.). Navnet kommer av en *døl*
(kanskje gudbrandsdøl) ved navn *Per*.
Det er fortalt at en som ble kalt *Døl-Per*,
falt utfor denne stupbratte bergveggen

ned mot Speka og omkom. Jfr. også gardsnavnet *Dølperstua* (*Dølperstuen*) i Rendalen (øst for Storsjøen, ved Andrå). Til sisteleddet, se *håmmår*.

Dølplassen [dô:l'pläss'n] (**Øvre** og **Nedre**) (1) Gard i Alvdal kommune, sørvest for Skammelsberget ved fylkesveg 29 mot Folldal. Navnet er sammensatt av *døl* ('person fra dalen', her om gudbrandsdøl?) og *plass* ('husmannsplass'). Jfr. også *Dølplassbekken* og *Dølplasslia*. *Dølplass* er brukt som slektsnavn. (2) Gard i Rendalen kommune, sør for Sjølisand (nær grensen til Åmot). Til navnet, se (1).

Dølrøsta [dô:l' røsta] Skogsområde, li i Tynset kommune, nordøst for Telneset (sørøst for Måsåtøa). Til førsteleddet, se *Dølplassen*. Sisteleddet er *røst*, s.d.

Døltjønnan se *Stordøltjønne* og *Vesldøltjønne*.

Døltjønndalen [dô:l'kjønndä:'l.n.] Dalføre øst for Grimsa og Såtålia (sør for Grimsbu) i Folldal kommune. Dalen har navn etter *Vesldøltjønne* og *Stordøltjønne* (s.d.), der *døl* vel betyr det samme som i *Dølplassen* (s.d.). Vest for dalen ligger *Døltjønnsætra*. *Døltjønnebekken* renner gjennom dalen og ut i Grimsa.

Døltjønnan [dô:l'kjønnän / dø:l'-] To tjern i Folldal kommune, mellom Setaldalen og Oppdal grense (nordvest for Borkhussætra). Navnet kommer av *døl*, her vel om østerdøl (til forskjell fra folk på nordsiden av fjellet).

Dølvadfjellet [dô:l'va:fjelle] Fjell sør for Innerdalsvatnet i Kvikne, Tynset kommune (1032 moh.). Det er flere navn på *Dølvad*- i området sør(øst) for fjellet: *Dølvadsætra*, *Nedre Dølvad*, *Dølvadbekken*, *Dølvadkjerka* (skar) m.fl. *Dølvadet* er et gammelt vadested over Orkla ved *Orkelbogen* (s.d.), langs ferdselsåren som gikk her. Førsteleddet *døl* ('person fra dalen') sikter til at folk fra Gudbrandsdalen og Østerdalen fór forbi her på vei nordover til Trøndelag.

Døråe [dørå:'e] Elv i Rondane (Dovre kommune). Utgjør øverste del av elva *Atna* (s.d.). Førsteleddet *dør*- henger trolig sammen med subst. *dør* (jfr. 'døråpning'), og kan sikte til dalåpningen ved Dørålseter (NSL, 128; Hovda 1972, 78). Både stedsnavnet og subst. *dør* uttales med kort vokal i den lokale dial. Deler av lokal, folkelig tradisjon setter førsteleddet i forbindelse med subst. *dyr* (helst 'reinsdyr'), og vil se en gammel jakt- og fangsttradisjon i elvenavnet (NE, 35 nevner begge tolkningene). Sisteleddet er *å*, s.d.

Dørålen [dørå:l.'n.] Dalstrøk i Dovre og Folldal kommuner, sørøst for Styggghøin i Rondane. Landskapsvernområde fra 2003, med viktig trekkområde for villrein. Til førsteleddet, se *Døråe*. Sisteleddet kommer trolig fra gammelnorsk *áll* ('stripe', 'ål') og sikter til renna som dalen og elva danner.

Dørålseter [dør`å:lsæ:ter] Seter, nå turisthytte, i Dørålen i Rondane (Dovre kommune). Til navnet, se *Dørålen*.

Dørålsglupen [dør`å:l.s.glu:pen] Juv, fjellskar i Rondane (Dovre kommune), nord for Dørålseter. Til første del av navnet, se *Dørålen*. Til sisteleddet, se *glup*.

Dørålstjørnin [dør`å:l.s.kjønnin] Samling av flere tjern nordøst for Dørålseter i Rondane (Folldal kommune). Til navnet, se *Dørålen*.

Dørålsvatnet [dør`å:l.s.vatne] Tjern sørvest for Dørålen i Rondane (Dovre kommune). Til navnet, se *Dørålen*.

Døvhanstjønnna [dø:v`hanskjenne] Tjern i Rendalen kommune, øst for Nordre Osa (sørvest for Ryensjøen og Langtjønnan). Navnet skriver seg fra en døv mann som hette Hans. Like ved tjernet er det en setervoll som heter *Døvans*.

egg [egg] f Kvass, smal rygg i landskapet, smal jordrygg; ås (vanligvis skogbevokst). I vårt distrikt vanlig stedsnavn i lavere terreng (skogsterreng), sjeldnere som navn på (høyere) fjell. Jfr. likevel *Høgegga* (1512 moh.) og *Lågegga* (1410 moh.) nord for Einunndalen i Folldal. Ellers vanlig i gards- og slektsnavn (*Egga*, *Eggen*, *Langegga*, *Eggan* m.fl.).

Eggevoltjønnna [egg`vo:lkjønnna / æi`e-] Tjern i Tyllaldalen, Tynset kommune, på Eggevola (vest for toppen). *Eggevola* (1128 moh.) ligger øst for Reitkletten, på egga som heller bratt ned mot Rivdalen. Se *egg* og *vol*.

Eggultjønnna [egg`u:lkjønnna] Tjern nordøst for Hylleråsen i Engerdal kommune, vest for Storkjølen (mellom Storolabekken og Rustbekken). Andreleddet kommer helst av *kul*, slik at navnet opprinnelig har vært *Egg-kultjønnna*. Tjernet ligger i kupert landskap. Se ellers *egg*.

Egne Hjem [e:g`ne jemm] Boligfelt nord for sentrum i Folldal kommune. Navnet skriver seg fra tiden med gruvedrift i bygda. Tradisjonelt bodde arbeiderne på Verket i leiligheter (brakker) øst for Gorbekken, mens funksjonærer og andre i lederstillinger bodde på vestsiden av bekken, i egne boliger. Denne delen av boligområdet ble derfor hetende *Egne Hjem*.

Egnund [eng`nunn / ein`unna] Grend i Folldal og Alvdal kommuner, ved Einunnas utløp i Folla. Navnet kommer av *Einunna* (s.d.). Også brukt som slektsnavn (se *Einabu*).

eid [ei / e:] n Nes, landstripe mellom to vann, halvøy; veg langsmed vann. Òg om tverrdal mellom to bygder (betydningen er vaklende). Ordet kommer av gammelnorsk *eið*, jfr. svensk *ed*. Vanlig (i) gards- og slektsnavn (*Eid*, *Eide*, *Eidet*, *Røsteidet*, *Lilleeide*, *Storeide*, *Eidehaugen*, *Eidsmoen*). Også i stedsnavn, f.eks. *Eidsfjellet* (s.d., Tolga/Tynset), *Eideflye* (Folldal), *Eidemyreggan* (Os), *Eidsfossen* (Tolga).

Eidsfjellet [ess`fjelle] Fjell (1121 moh.) øst for Støa i Kvikne, Tynset kommune, på grensen til Tolga. Til førsteleddet, se *eid*.

Eidskampen [ess´kampen] Fjell vest for Magnillsjøen på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner (sørøst for Eidsfjellet), 990 moh. Til navnet, se *eid* og *kamp*.

Einabu [ein`abu:] Gardsbruk i Folldal kommune, nær grensen til Alvdal, like ovenfor Einunnas utløp i Folla. Dikteren, språkgranskeren og presten Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934) overtok denne garden etter sin far. Hans sønn Ivar Mortensson-Egnund d.y. (1907-1973) var prest i Folldal og Alvdal. Til førsteleddet i gardsnavnet, se *Einunna*. Til sisteleddet, se *Grimsbu*.

Einståkkåkletten [engn`støkkøklett`n] *Klett* (s.d.) i Alvdal kommune, 1028 moh., på grensen til Folldal (nord for Øvre Kolvet). Navnet kommer av dial. *egnståkkå* (Alvdal) / *einståkkå* (Folldal), 'avsides', 'øde'.

Einståkkåglupen [ein`ståkkåglu:pen] Fjellkløft sør for Einunndalen i Folldal kommune, nord for Einståkkåhøe. Til første del av navnet, se *Einståkkåkletten*. Til sisteleddet, se *glup*.

Einståkkåhøe [ein`ståkkåhø:e] (**Einståkkåhøa**) Fjell sør for Einunndalen i Folldal kommune, 1542 moh. Til navnet, se *Einståkkåkletten* og *hø*.

Einståkkåskardet [ein`ståkkåska:le] Fjellskar sør for Einunndalen i Folldal kommune. Til første del av navnet, se *Einståkkåkletten*. Til sisteleddet, se *skard*.

Einunna [ein`unna / engn`- / e:n`-] Sideelv til *Folla* (s.d.) i Folldal kommune. Renner gjennom Einunndalen med utløp ved Egnund på grensen mellom Alvdal og Folldal kommuner. Elvas øverste løp, i Oppdal, heter *Unna*, som kan komme av *unnr* ('bære', 'bølge'). Man har også gjetten på at *unna* i betydningen 'trives' kan ligge til grunn. I norrøn mytologi var *Unnr* datter til havguden Ægir. Førsteleddet kommer helst av treslaget *einer* (*Juniperus communis*), men også her er det foreslått en alternativ tolkning, ved å gå ut ifra *Egn-* som førsteledd (*agn*, 'lokkemat for fisk'). Ifølge enda en forklaring kan den første delen av navnet henge sammen med fjellnavnet *Gia* (s.d.). Vi vet at elva av eldre folk også kunne bli kalt *Ia* [i:'a], med samme uttale som *Gia*. Som vi ser, har elva hatt ulike navn, og det er neppe mulig å fastslå hva som er den aller eldste formen (sml. Sæter 1920, 61; NSL, 132). Se også *Egnund*; *Unsetåa*.

Einunndalen [ein`unnda:'l.n.] Fjelldal i Folldal kommune, langs elva Einunnas løp (ovenfor Markbulidammen). Norges lengste seterdal. Mange spor fra siste istid, bl.a. strandlinjer og terrasser. Til navnet, se *Einunna*.

Einunndalsranden [ein`unndal.s.rand'n] Naturreservat (opprettet 1989) i Einunndalen, Folldal kommune. Området består hovedsakelig av en stor esker (grusrygg fra siste istid) på vestsiden av elva Einunna, sørøst for Nistugusætra. Til navnet, se *Einunna* og *rande*.

Einunnfjellet [ein`unnfjelle] Fjell nordøst for Moskardet i Folldal kommune, vest for Einunnas nedre løp. Høyeste punkt 1211 moh., kalt *Varden* (s.d.). Til navnet, se *Einunna*.

Einåsen [e:n`å:s'n / e:n`er-] (**Eneråsen**) Ås (958 moh.) vest for Tyllidalen i Tynset kommune, nær grensen til Alvdal (nord for Kvebergstjønna). Førsteleddet kommer av treslaget *einer* (*Juniperus communis*).

Eksingbekken [æks`ingbekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Nea* (s.d.) ved Hanestad. Til navnet, se *Eksingedalen*. Samme bekkenavn også i Stor-Elvdal.

Eksingedalen [æks`ingerda:'l.n.] Dalføre i Engerdal kommune, sørvest for Valdalen. Lokalt helst kalt *Eksingerdalen*. Lenger vest ligger *Eksinge(r)myra*. Det har vært flere utslätter i dette området. Navnet kommer helst av dial. *eksing*, et fellesnavn for flere slags grassorter, helst om grovt, stritt gras (ofte sølvbunke, *Deschampsia cespitosa*, el. finnskjegg, *Nardus stricta*). Jfr. også *Eksingrøsta* i Engerdal (sørøst for Risbakken) og *Eksingedalen* i Stor-Elvdal (nord for Atnbrua).

Eksinghølet [æks`inghø:le] Myr(hull) på vestsiden av fylkesveg 28 midtveis mellom Kvennlia og Brenna i Os kommune, om lag 700 m (sør)vest for Nyvollen. Stedet ligger på ei myr med et avlangt tjern. Til navnet, se *Eksingedalen* og *hol II*.

Eldåkampen [ell`å:kampen] (**Søre og Nørdre**) Fjell i Rondane (nasjonalparkområde) sør for Vulufjellet i Nord-Fron kommune, 1224 og 1213 moh. Navnet kommer av elvenavnet *Eldåa* (med utløp i Frya i Sør-Fron), som har sine kilder nordvest for Nørdre Eldåkampen. Førsteleddet *eld* ('ild') sikter trolig til at elvevannet er kaldt og "svir som ild". Andreleddet er *å* ('elv', s.d.). Til sisteleddet i fjellnavnet, se *kamp*.

Elensetra [e:l`nse:tra] Seter sør for Sandneset ved Aursunden i Røros kommune. Første delen av navnet kommer av kvinnenavnet *Ellen* (uttalt med lang førstevokal).

Elgdalen [ælg`da:'l.n.] Dal (kløft) sørvest for Søre Sandom i Nordre Atndalen, Folldal kommune. Til førsteleddet, se *Elghaugen*.

Elgevasshøe Se *Stor-Elgevasshøe* og *Vesl-Elgevasshøe*.

Elgevasslien [ælg`vassli:n / ælgevass'-] (**Søre, Midtre og Nørdre**) Garder på vestsiden av Atna i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørøst for Liakollen. Også slektsnavn (tidligere òg skrevet *Lien*). Gardene ligger innunder lia opp mot *Elgevatnet* (s.d.) lenger vest.

Elgevatnet [ælgvatt`ne] Tjern nordøst for Neverbudalen i Folldal kommune. Navnet sikter helst til godt elgterreng i området. Somme vann el. sjøer kan òg ha fått *elg* knyttet til navnet pga. ei særskilt hending med en elg (f.eks. drukning) el. at elger ofte har badet her.

Elghaugen [ælj`hæu`n] Haug (823 moh.) nordøst for Kommeren i Tynset kommune (Værådalen). Det skal være godt elgterreng her. I Trysil finner vi *Elgshøgen* (øst for Østby).

Elgrøsta [ælj`røsta] (1) Bjørkeli i Engerdal kommune, sørøst for sentrum (fra Tuvbekken nordvest for Hestbekkjølen og opp på Blakkmoen). (2) Granli i Engerdal kommune, nord for Hylleråsen (øst/nordøst for Hyllvang). (3) Område sørvest for Kivsjøan (øst for Mjovassmyra) i Rendalen kommune, mot grensen til Stor-Elvdal. (4) Høyde (ca. 670 moh.) i Os kommune, på østsiden av Østre Tjønnan (Rotvikjølen), ved Tufsingas utløp i Femunden. Navnet vitner om godt elgterreng. Til sisteleddet, se *røst*.

Elgsgardshovda Se *Lonahovda*.

Elgshøgda Se *Elgspiggen*.

Elgsjøen [ælj`sjø:`n] Innsjø i Oppdal kommune, vest for Unndalsvatnet. Mellom sjøen og Unndalsvatnet ligger *Elgsjøtangen* (1494 moh.). Samme navnet fins i Holtålen og Tydal (*Elgesjøen*). Se ellers *Elgevatnet*.

Elgsløtloken [ælj`s.løttlo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Vingelen i Tolga kommune, sørøst for Langsætran (sør for Movollen, på nordsiden av Lona). Det heter *Elgsløttet* ('grasmarka der elg ferdes') vest for tjernet. Til andreleddet, se ellers *Brennsløttloken*.

Elgsmyrhaugan [æ:l.s.`my:r:hòuän] Hauger, koller (789 moh.) nordvest for Hodalen i Tolga kommune, på østsiden av fylkesvegen og Bjøra (nordvest for Stortjønna). Nordøst for haugene ligger *Elgsmyrstrypet*. Førsteleddet er dyrenavnet *elg* (gen.).

Elgspiggen [æ:l.s.`piggen / ælj`-] (**Elgpiggen**) Fjell øst for Spekesjøen, på grensen mellom Rendalen og Tolga kommuner, 1604 moh. Førsteleddet er helst dyrenavnet *elg* (gen.). Til sisteleddet, se *pigg*. Fjellet er også blitt kalt *Elgshøgda* (se f.eks. Bull 1916, 161). Arne Bakken (personlig meddelelse) har pekt på en annen mulighet når det gjelder tolkningen av fjellnavnet: Førsteleddet kan komme av *heilagr* ('hellig'), og vise til at Elgspiggen fra gammelt av var oppfattet som et hellig fjell. Navnet må i så fall ha gjennomgått en betydelig endring i uttale over tid. Elgspiggen er svært markant i landskapet nord for Rendalssølen.

Elgsåtangen [æ:l.s.`å:tangen] Fjellrygg, *tange* (s.d.) nordøst for Vesle Orkelsjøtangen i Kvikne, Tynset kommune (vest for Dølvadsætra), ca. 910 moh. Første del av navnet kommer av *Elsåa* ('Elg-elva', s.d.) nord for tangen.

Elgtjønnbakken [ælj`kjønnbakken] Bakke nordøst for Strålsjøåsen i Alvdal kommune (Skarvdalen, ca. 2 km øst for Kløftvangen). Nede på myra nord for bakken ligger det to små loker og et tjern (ingen av dem er navngitt på kartet). Dette er godt elgterreng.

Elgå [ælj`å:] (**Elgaa**) Bygd på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, sørvest for Svukuriset. Elgå har Norges sørligste faste samiske (sørsamiske) bosetting. Til navnet, se neste art.

Elgaa [ælj`å:a] Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) sørvest for Elgå. Navnet er sammensatt av dyrenavnet *elg* og *å* (s.d.). Også gardsnavn (*Elgaa*, nom.) og slektsnavn (*Elgaaen*, *Elgaaen*, dat.). Førsteleddet vitner om forekomst (og fangst) av elg i disse traktene fra gammelt av.

Elgådalen [ælj`å:da.'l.n.] Grend og dalføre i Engerdal kommune, sørøst for Elgå. Også gardsnavn. Til navnet, se *Elgaa*.

Elgådagna [ælj`å:hångna] Fjell øst for Elgå i Engerdal kommune, 1460 moh. Til første del av navnet, se *Elgaa*. Til sisteleddet, se *hogn*. Det sørsamiske navnet *Gealta* (s.d.) er òg blitt brukt om fjellet.

Elgåsjoen Se *Litl-Elgåsjoen*.

Eliasvollen [ell`i:asvåll'n] Seter øst for Vika ved Aursunden i Røros kommune (nedenfor Baklia). Til sisteleddet, se *voll*: Setra er oppkalt etter en ved navn *Elias*.

Eliavangen [ell`i:avangen] Seter i Tyllidalen i Tynset kommune, nordøst for Gammelvangen. Setra er oppkalt etter ei (budeie?) som het *Elia*. Til sisteleddet, se *vang*.

Elingsåa [ælj`ingså:a] (**Ælingsåa**) Bekk, mindre elv i Rendalen kommune, med utløp i *Rena* (s.d.) sør for Bergset. Uttalen viser at navnet neppe kommer av mannsnavnet *Elling*. K. Venås regner med at en rot *al* med betydningen 'vokse' kan ligge til grunn for navnet. Lokalkjente har merket seg at elva kan vokse og minke raskt (Venås 1987, 157). Jfr. *Elingsåkletten* (827 moh.) samt garden *Elingsåmoen* ved bekkens utløp. I godt samsvar med uttalen, men inkonsekvent i forhold til skrivemåten *Elingsåa*, skrives navnet på to tjern i området *Ælingsåtjønnna* (s.d.). Til sisteleddet, se *å*.

Elingsåtjønnna Se *Ælingsåtjønnna*.

Ellandkollen [ell`ankåll'n] *Kolle* (s.d.) i Follidal kommune, nordøst for Dørålseter på grensen til Dovre, ca. 1110 moh. Førsteleddet er mannsnavnet *Elland*.

Ellefsvollen [ell`efsvåll'n] Seter nord for Langsjoen i Tolga kommune. Førsteleddet er mannsnavnet *Ellef* (Eiliv), jfr. garden *Ellefs plass* i Øversjødalen. Til sisteleddet, se *voll*.

Ellensvollen [ell`nsvåll'n] (1) Seter øst for Orvos i Røros kommune (nordøst for Krullen). (2) Seter nordvest for Hodalen i Tolga kommune (Knappåsen). (3) Seter nord for Erlia i Tolga kommune (Bjønnekuven). Til navnet, se neste art.

Ellenvollen [ell`nvåll'n] Gard ved Aursunden i Røros kommune (Vika). Vedr. kvinnenavn (her *Ellen*) som

førsteledd i gards- og seternavn, jfr. bl.a. *Elensetra*, *Evavollen* og *Brynhildsvollen*, alle ved Aursunden. Til sisteleddet, se *voll*.

Elsåa [æ:l.s.`å:a] Elv i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Innerdalsvatnet* (s.d.). Uttalen tyder på at navnet kommer av dyrenavnet *elg*, dvs. 'Elg-elva'. Til sisteleddet, se *å*. Elva kommer fra to tjern sørvest for Innerdalsvatnet, *Stor-Elsåttjørna* og *Litl-Elsåttjørna*.

Eltdalen Se *Storelthøa*.

elvbakke [ælv`bakke / ælvebakk`e] m Bakke ved elv, bakke ned mot elv. Jfr. *Nordre Elvbakken* (Øversjødalen, Tolga), *Elvbakken* (Nordre Atndalen, Folldal), *Elvbakkan* (Midtre Gauldal).

Elvbergan [ælv`bærjån] (**Elvberga**) *Berg* (s.d.), fjellknauser mellom søndre del av Isteren og Femunden i Engerdal kommune, sør for Bottølen. Her er en rekke knauser på litt over 800 moh., den høyeste 838 moh. Førsteleddet refererer antakelig til elva Gløta, som renner på sørsiden.

Elvdal [ælv`dä:l] (**Søre Elvdal**, **Nordre Elvdal**) Dalføre og grend i Engerdal kommune, langs *Femundselva* (s.d.). *Søre Elvdal* var tidligere vanligvis regnet fra Husfloen i sør til Granberget i nord. *Nordre Elvdal* omfattet Femundsundet med Ulvågrenda og Galten. Både Søre og Nordre Elvdal var tidligere egen skolekrets. Jfr. *Alvdal*.

Elvhøgda [ælv`høgda] Fjellrygg i nordlige del av Hummelfjellet (nordvest for Gråhøgda) i Os kommune, 1326 moh. Navnet kommer av at elva Glåma renner nede ved foten av fjellet, på vestsiden. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Elvsætertjøna [ælv`sæ:terkjønna] Tjern ved Femundselva i Engerdal kommune, nordøst for Elvbrua. Tjernet ligger nord(vest) for *Elvsætra* (se *sæter*).

Elvål [ælv`å:l] Grend i Rendalen kommune, nord for Bergset. Navnet kan skrive seg fra dyrenavnet *elg* (i så fall kan det ha hett *Elgjarvåll* i gammelnorsk). En annen mulighet er å tenke seg *Eldvål* som opprinnelig form av navnet, med betydningen 'ild' i førsteleddet (om *brenne* e.l., dvs. avsvidd stykke i skog el. fjell). Til sisteleddet, se *vål*.

Elvåsen [ælv`å:s'n] Ås (589 moh.) sør for Fåset i Tynset kommune (sørøst for Brekkåsen). Åsen ligger forholdsvis nær Glåma (på vestsiden av elva og riksvegen). Også navn på ås i Rennebu og Holtålen (Haltdalen).

Emmertjøna [emm`er.t.kjønna] Tjern øverst i Rødalen, Engerdal kommune (øst for Langsjøen). Tjernet ser ikke ut til å være navngitt på kart, men har vært kjent i Engerdal med dette navnet. Navnet kommer av mannsnavnet *Embret* (*Embret*), en kortform av *Ingebrigt*. Se Venås 1987, 158.

Enan [e:n`an / -`än] (1) Gard i Kvikne (Yset) i Tynset kommune. (2) Li vest for Skjellåvollen i Sølendalen i Rendalen

kommune. Navnet kommer antakelig av treslaget *einer* (*Juniperus communis*), på dial. *ene*.

Enarsvola [e:n`ar.s.vo:la] Fjell, ås sørøst for Orvos i Røros kommune, 885 moh. Også kalt bare *Vola*. *Enarsvollen* (s.d.) har kanskje gitt navnet til fjellet, av mansnavnet *Einar*, i målføret uttalt *Enar*. I Tydal finner vi *Enarsbekken* og *Enarstjønnan*. Til sisteleddet, se *vol*.

Enarsvollen [e:n`ar.s.vall'n] Seter sørvest for *Enarsvola* (s.d.) i Røros kommune. Til sisteleddet, se *voll*.

Endretjønnan [en`drekjønnan] Tjern sør for østre del av Håsjøen i Røros kommune (Flensmarka). Førsteleddet er mansnavnet *Endre*.

Enerbekken Se *Seksertjønnan*.

eng [eng] n Grasmark (til slått el. beite). Vanlig i stedsnavn, som *Volenget* (Engerdal og Alvdal), *Korsenget* (Os), *Floenget* (Os og Tolga), *Engfloen* (Tynset), *Nautenget* (Rendalen) etc. Også mye brukt som (del av) gards- og slektsnavn, f.eks. *Enget*, *Engvoll*, *Engåvoll*, *Engan*, *Aaseng*, *Åseng*, *Daleng*, *Moseng*, *Strømsengbakken*, *Engebakken*, *Storenget*, *Stubbenget*, *Tuvenget*. Utmarkslåttene ble ofte kalt *eng*. Foruten navnene ovenfor, sml. f.eks. *Sivertsenget* og *Langgrubbenget* (Grimsbu i Folldal), *Langenget* (Dalsbygda i Os), *Stigersenget*, *Torgersenget* (Nørdalen i Os), *Fåsetenget* (Narjordet i Os), *Nygardsenget* (Dalsbygda og Narjordet i Os). Sml. *gjøtt*, *slått*.

Engelsmannhølen [eng`elsmannhø:l.n.] Kulpe, *høl* (s.d.) i Atna i Nordre Atndalen, Folldal kommune (like sør for avkjøringen til Liagardan). Navnet skal, tross skrivemåten (og uttalen), komme av at en *engelsk mann* som arbeidet ved Verket i Folldal, ofte fisket i denne kulpen.

Engelsvika [eng`elsvi:ka] Vik på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, mellom Næstad og Skaret. Førsteleddet kommer helst av norrønt *ǫngull*, 'fiskekrok'. Jfr. *Angelvika*. Noen sier imidlertid *Engelskvika*, og mener at navnet har med *engelsk mann* å gjøre.

Engera Se *Engeråa*.

Engerdal [eng`er.d.ä:l.n.] Kommune og dalføre nordøst i Hedmark fylke. Opprettet som egen kommune i 1911 av deler av Ytre Rendal, Øvre Rendal, Tolga og Trysil. Navnet kommer av *Engeren*, s.d.

Engerdalssætra [eng`er.d.ä:l.s.sæ:tra] Grend (opprinnelig setergrend) i Engerdal kommune, sørvest for Drevsjø. Navnet er sammensatt av *Engerdal* og *sæter*, s.d.

Engeren [eng`er.n. / eng`-] (**Engersjøen**, med **Litl-Engeren**) Innsjø i Engerdal og Trysil kommuner, sør for Heggeriset. Sjønavnet er trolig eldre enn navnet på *Engeråa* (s.d.), og kommer fra gammelnorsk *ǫngr*, 'trang', 'smal'. Dette kan sikte både til sjøens og dalens form. *Litl-Engeren* (på kart og skrevet *Lille Engeren*) ligger lenger nord, nordvest

for Engerdal sentrum. Begge sjøene er forholdsvis lange og smale (Engeren er omtrent 17 km lang; Litl-Engeren 2 km). Det har også vært hevdet at navnet kommer av *eng* ('grasmark'), men dette er lite trolig pga. etterleddet *-er*.

Engerneset [enger.n.e:s'e] Grend i Trysil kommune, ved sørenden av *Engeren* (s.d.). Til sisteleddet, se *nes*.

Engeråa [eng'erå:a] (**Engera**) Elv i Engerdal og Trysil kommuner. Danner innsjøene *Litl-Engeren* og *Engeren* og flyter sammen med *Trysilelva* (s.d.) lenger sør. Det heter *Engeråa* i Engerdal kommune, før elva renner ut i Engeren. Når den renner ut av Engeren i Trysil, heter elva *Engera*. Til navnet, se *Engeren*. Til sisteleddet, se *å*.

Engjottjønna [eng`jo:tkjønna] Tjern i Rendalen kommune, nær grensen til Engerdal, sørvest for Femundsundet (nord for Kvannholet). Navnet betyr 'tjernet ved grassletta i skogen'. Til første del av navnet, se ellers *eng* og *gjot*.

Engloken [eng`lo:ken] Tjern nord for Hodalen i Tolga kommune (nordøst for Knappåsvollan). Førsteleddet (*eng*, s.d.) refererer til de mange slåttengene som ligger i det frodige området på østsiden av Storfloen (*Langkåsenget*, *Øvensenget*, *Dølmoenget* m.fl.). Til sisteleddet, se *lok*.

Engåa [eng`å:a] (med **Store Engåa**, **Vesleengåa**) (1) Bekk, mindre elv med utløp i *Narsjøen* (s.d.) ved Engåvollen i Os kommune. Av bekkenavnet kommer gardsnavnene *Engåvollen*, *Engåhaug*

og *Engåbakken*. (2) Elv (*Store Engåa*) i Hodalen i Tolga kommune, med utløp i *Drengen* (s.d.). (3) Bekk (*Vesleengåa*) i Hodalen i Tolga kommune, med utløp i *Luråa* (s.d.). Navnet er sammensatt av *eng* og *å* (s.d.).

Engådalsløgda [eng`åda:l.s.høgda] Fjell sør for Narbuvoll i Os kommune, 1194 moh. Fjellet har navn etter dalføret som *Engåa* (1, s.d.) følger. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Enkjefloen [enkj`eflo:'n] Myr øst for sentrum i Tolga kommune (ovenfor fylkesvegen sørøst for Brennmoen, nordvest for Tangvollen). Stedet har navn etter ei enke, men bakgrunnen for navnet er ellers ukjent. Til sisteleddet, se *floe*.

Enoktjønna [e:n`åk'kjønna] Tjern vest for Rien i Røros kommune, mellom Sætertjønna og Storhøgda. Førsteleddet er mannsnavnet *Enok*.

Envola [e:n`vo:la] Fjell sør for Skånboraket og Skånsjøen i Rendalen kommune, 919 moh. Førsteleddet er trolig som i *Enan* (s.d.), dvs. treslaget *einer*. Til sisteleddet, se *vol*.

Eriksbekken Se *Hollelva*.

Eriksrudhøe [ei`riksruhø:e] (**Eiriksrudhøe**) Fjell i Nordre Atndalen, Follidal kommune, 1535 moh., sørøst for gardene *Eriksrud* (som også er slektsnavn). Eriksrudgardene har navn etter rydningsmannen *Eirik Larsson*, som startet opp i 1755. Sisteleddet

i gardsnavnet betyr 'rydning'. Til sisteleddet i fjellnavnet, se *hø*.

Eriksvollen [e:r`iks`vål`n] Seter i Vingelen (nordvest for Gjeldalen, øst for Lona) i Tolga kommune. Navnet på vollen går tilbake til en som het *Erik*. Også seternavn i Holtålen. Se ellers *voll*.

Erlia [æ:r.`li:a] Garder og grendelag nordøst for sentrum i Tolga kommune, på nordsiden av Glåma. Førsteleddet i navnet kommer trolig av 'elv', dvs. 'elvia', 'lia der elva (= Glåma) renner' (Veka 2000, 108). Alternativt kan navnet henge sammen med norrønt *elri* (treslaget 'or', 'older', NO, 133). Også brukt som (del av) slektsnavn (*Erlien*, *Erlimo*). Jfr. *Erlineset*, *Erliøyan* (nordøst for selve Erlia); *Erli*, *Erlihaugen* (gardsnavn, Follidal), *Erlia* (seternavn, Røros), *Erlihøgda* (Røros), *Erlibekken* (ved Siksjøen, Os).

Ertkjølen [æ:r.t.`kjô:`l.n.] Myrområde nordøst for Drevsjø i Engerdal kommune (ved svenskegrensen, nord for Lillebo). *Ert* henger antakelig sammen med gammelnorsk *elptr* el. *alpt* (fuglenavnet 'svane'), jfr. *Storelthøa*. Folkelig tradisjon knytter navnet til *erteplanten*: Noen av de første innbyggerne i grenda Lillebo hadde under spilljakt om våren fått kontakt med en bjørn. Karene skjøt mot bjørnen med en haglladning som hadde harde erter i blandingen. Bjørnen ble søkk borte etter skytingen, men senere på året ble det oppdaget en erteplante her på kjølen (Sundet 2008, 140-141). Til sisteleddet, se *kjøl*.

Essandsjøen [e:`sannsjø:`n] (**Essandsjøen**, **Esanden**, sørsamisk **Saantenjaevrie**) Innsjø (nå regulert) i Tydal kommune. Regnes som et av landets beste fiskevann. Elva *Esna* renner herfra og ut i *Nea* (s.d.) i samme kommune. Del av rent sørsamisk område til 1700-tallet. Elve- og sjønavnet må henge i hop på en el. annen måte. En kunne tenke seg at navnet kommer av *eisa*, 'fare fort fram', 'haste'. Dette passer imidlertid dårlig på elva Esnas langsomme løp, uten store fall. Ifølge en alternativ tolkning (K. Bergsland i NSL, 137) er sjønavnet omformet fra *Øysand*, dvs. 'slette langs vann' (se *øy*) og 'sandstrekning'. Elvenavnet kan da være blitt til etter navnsettingen på sjøen. Denne tolkningen rimer godt med sannsynlig betydning av det sørsamiske navnet *Saantenjaevrie*, s.d.

Esskrokettjønnen [æss`kro:kettkjønna] Tjern i Vingelen, Tolga kommune, nord for Båvola. Navnet er sammensatt av bokstaven *S* og adj. *kroket* ('bøyd'). Navnet passer godt til tjernet, som former en *s*. Tjernet kalles også (sammen med andre tjern) *Koversjøen*, s.d.

Estensvangen [est`nsvangen] Seter nordvest for Gruva (sør for Storbekken) i Kvikne i Tynset kommune, sørøst for Yset. Til navnet, se *Estenvollen* og *vang*.

Estensvollan [est`nsvällän] Gard øst for Orkelbogen i Kvikne, Tynset kommune (på østsiden av riksvegen og Orkla). Til navnet, se *Estenvollen*. Det finnes en tradisjon for at kong Øystein over Oppland skal ha falt i strid med

trøndere her (Kvikne 2001, 77). Kongen dette gjelder (Øystein Illråde?), levde på 700-tallet, så tradisjonen er neppe historisk troverdig. Til sisteleddet, se *voll*.

Estenvollen [est`nváll'n] (1) Gard ved Bergstaden i Røros kommune (Gjøssvika). (2) Gard nordøst for Bergstaden i Røros kommune, ved Hittersjøen. (3) Seter nordøst for Brekken i Røros kommune, sørøst for Hyddvollen. *Esten* er den vanlige formen av mansnavnet Øystein i målføret. Se ellers *voll*.

Evavollen [e:v`aváll'n] (1) Gard ved Bergstaden (Gjøssvika) i Røros kommune. (2) Garder på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, vest for Ryttervollen. Gardene ved Aursunden har navn etter *Eva Wetzel*, d. 1739. *Evavoll* er brukt som slektsnavn. Til sisteleddet, se *voll*.

Eventjønnna [e:v`enkjønnna] Tjern nordvest for Vingelen i Tolga kommune, på grensen til Kvikne (Tynset). Navnet kan skrive seg fra brukeren *Even* på Rød (Røe) på 1500-tallet (Eggen 1968 A, 227; jfr. Venås 1987, 161).

Eventjønnhøa [e:v`enkjønnhø:a] Fjell nordvest for Vingelen i Tolga kommune, på grensen til Kvikne (Tynset), 1152 moh. Til navnet, se *Eventjønnna*. Sisteleddet er *hø*, s.d.

evje Se *øvje*.

Fabbrotjønnna [fabb`rokjønnna] Tjern ved Femundsenden (Femundtunet) i Engerdal kommune, rett sør for Kopparleden. Til navnet, se *Fabroåsen* (som skrives med én b; navnet på tjernet skrives med to).

Fabroåsen [fabb`roå:s'n] Ås (ca. 685 moh.) i Os kommune, vest for samløpet mellom Glåma og Vangrøfta. Navnet kommer av dial. *fabro*, 'farbror', 'onkel på farssiden'. Også gardsnavn.

Fadervårkjølla [fa:d`ervå:rkjølla] Oppkomme i Rødalen i Engerdal kommune. Det fortelles at en som fant igjen kua si her, bad fadervår som takk. Til sisteleddet, se *kjølle*.

Faldet Se *Fallet*.

Falkberget [falk`bærje / -`bærge] (1) Fjellknaus øst for sørenden av Innerdalsvatnet i Kvikne, Tynset kommune, 964 moh. (2) Gard i Rugldalen i Røros kommune (på vestsiden av Ruglsjøen). Dikteren *Johan Falkberget* (1879-1967) het opprinnelig Lillebakken, men tok senere Falkberget som slektsnavn, da hans mor var herfra. Jfr. *Ratvollen*. Til førsteleddet i navnet, se *Falkfangarhøgda*. Sisteleddet er *berg*, s.d. Også navn på fjellknaus i Tydal.

Falkefengar'n [falkefæng'ar.n.] Lokalt navn på *Falketinden* (s.d.) i Rondane. Til navnet ('Falkefangeren'), se *Falkfangarhøgda*.

Falken [falk'en] Dalføre og seterområde (*Falksætran*) nord for Vangrøftdalen i

Dalsbygda, Os kommune. Til navnet, se *Falkfangarhøgda*.

Falketinden [falketinn´] Fjelltopp vest for Dørålfye i Rondane (1592 moh.), på grensen mellom Dovre og Sel kommuner. Av kjentfolk gjerne kalt *Falkefengar'n*. Til førsteleddet, se *Falkfangarhøgda*. Sisteledet er *tind*, 'høy, spiss fjelltopp'. I Dovre (Dovre-fjell) finner vi også *Falketind*.

Falkfangarhøgda [falk`fangarhøgda] (**Falkfangerhøgda**) Navn på fjell el. høyder flere steder nordøst i vårt distrikt (to steder både i Engerdal og Røros; jfr. *Falkfangarhøa*, Oppdal, *Falkfangarvola*, *Falkhyttvola*, Tydal). Slike stedsnavn har antakelig sammenheng med at det har vært fanget falker (rovfugler i familien Falconidae) ved disse stedene, til bruk i falkejakt (dresserte falker som fanget fugler i luften). Den samme forklaringen kan antakelig gis på andre stedsnavn med forstavelsen *Falk-*. I noen få tilfeller, f.eks. *Falkberget* (s.d.) i Røros kan navnet ha blitt knyttet til stedet pga. likheten med en falk (jamføringsnavn). Til sisteledet, se *hø* (2).

Falkhøgda [falk`høgda] Fjell nord for Vangrøftdalen i Dalsbygda (nordøst for Kløftåsen), Os kommune, 1151 moh. Jfr. *Falkhøa* (Rennebu og Oppdal). Til førsteleddet i navnet, se *Falkfangarhøgda*. Til sisteledet, se *hø* (2).

Falkpiggen [falk`piggen] Fjellknaus nord for Vangrøftdalen i Dalsbygda (vest for Falkhøgda), Os kommune, 986 moh. Til navnet, se *Falkfangarhøgda* og *pigg*.

Falktjørna [falk`kjønna] Tjern i Dalsbygda, Os kommune, nord for Falkpiggen (øst for Fjellsjøen). Til førsteleddet, se *Falkfangarhøgda*.

Fallbekktjønn [fall`bekk`kjønna] Tjern nordvest for Orvos i Røros kommune (mellom Røsjøen og Nordre Langtjønn). Tjernet har navn etter *Fallbekken*, som renner herfra og ut i *Tverrøa* (s.d.). Navnet på bekken kommer av fall, dvs. høydeforskjell i terrenget. Også navn på bekk i Holtålen og Rendalen.

Falldalen [fall`däl.n.] Trangt dalføre, dyp bekkedal øst for Strupen, nord for Tyllaldalen, i Tynset kommune. Til navnet, se *Fallet*.

Fallegga [fall`egga] Egg, bratt ås (433 moh.) (nord)øst for Jutulhogget i Rendalen kommune, mellom Tysla og fylkesveg 30. Se *Fallet* og *egg*.

Fallet [fall`e / fall`e (Folldal, dat.)] (**Faldet**) Navn på steder med stor høydeforskjell i elveløp el. terreng, f.eks. i Folldal (ved Grimsa, nær grensen til Dovre), Tynset (ved Kløftbekken i Kvikne, vest for Søndre Magnillsjøen) og Engerdal (bl.a. i Snerta). Også brukt i sammensetninger, f.eks. *Renåfallet*, *Andfallet*, *Tegningfallet* (Rendalen), *Lerfallet* (Engerdal) og som gards- og slektsnavn (Folldal).

Fallfossen [fall`fåss'n] (1, *Øvre Fallfossen*) Foss, juv i Grimsa i Folldal kommune, sørvest for Fallet (på sørsiden av Grimsdalsvegen, nær grensen til

Dovre). (2, *Nedre Fallfossen*) Foss nederst i Mjovassdalen i Folldal kommune, ved utløpet av Mjovassbekken i Grimsa. (3) Foss i Grimsdalen i Dovre kommune (Tjønnbekken, se *Fallfosshøe*). Navnet sikter til stort fall i elveløpet.

Fallfosshøe [fall`fåsshø:e] Fjell i Grimsdalen i Dovre kommune, nord for Grimsdalshytta, 1343 moh. *Fallfossen* (3, s.d.) ligger på vestsiden av fjellet, hvor Tjønnbekken går i et større stryk. Til sisteleddet, se *hø*.

Falninga [fæ:l.n.`inga] Elv i Kvikne, Tynset kommune. Renner fra *Falningsjøen* (s.d.) og ned i *Ya* (s.d.) sør for Plassætran. Nåværende elvenavn kommer av sjønavnet, og er neppe opprinnelig. Elva kan tidligere ha hett *Fala* ('den bleke'); sml. *Kvita*, *Blakka* m.fl. På grunn av uttalen er en sammenheng med ordet *ferding* ('ferdsel') lite rimelig. Se NSL, 139; Venås 1987, 162-163.

Falningsjøen [fæ:l.n.`ingsjø:'n] Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Yset. Sjønavnet henger sammen med *Falninga* (s.d.).

Falningsjøhøa [fæ:l.n.`ingsjøhø:a] Fjell på østsiden av *Falningsjøen* (s.d.) i Tynset kommune, 1134 moh. Se ellers *hø*.

Fantgrubba [fant`grubba] Søkk, *grubbe* (s.d.) nordøst for Solbråten i Narjordet i Os kommune, ovenfor veien til Litlenarjordet. Til navnet, se ellers *Fantsteinen*.

Fantholo [fant`holo] Hule, grop nordvest for Dalholen i Folldal kommune, 2-300 m sørvest for Eidebrua. Til navnet, se *Fantsteinen* og *holo*. Et tilsv. navn er *Fanthulua* i Trysil (sørøst for Engerneset).

Fantkjerringmyra [fant`kjerringmy:ra] Myr nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune (nord for Hundsjøen). *Fantkjerring* var vanlig navn på kona til en fant (se *Fantsteinen*). Se også *Færrkjerringhøa*.

Fantkoiehaugen [fant`kåjhæu'n] Eng, haug (nå nydyrking) om lag 2 km sør for Galten i Engerdal kommune. Navnet forteller at her har det stått ei *fantkoie*, dvs. enkelt husvære for *fanter*. Se ellers *Fantsteinen*.

Fantodden [fant`ådd'n] Odde (s.d.), nes på sørsiden av Aursunden i Røros kommune, nordvest for Valset ved Botnet. Til førsteleddet, se *Fantsteinen*.

Fantora [fant`o:la] Steinur (*ole*, s.d.) i Sømådalen, Engerdal kommune (øst for Haugen). Et fantefølge som var på veg fra Sorken til Haugen, kom ut for styggvær og søkte ly for overnatting blant de store steinene her. Til førsteleddet, se *Fantsteinen*.

Fantrønningen [fant`rønningen] Slette nord for Litlrøåsen i Engerdal kommune (sør for Vikjølen, på vestsiden av Røa). Til førsteleddet, se *Fantsteinen*. En fant som ble kalt Kristian Sukkertopp, ryddet her. Til sisteleddet, se *Rønning*.

Fantsletta [fant` s.l.etta] (også kalt **Færretsletta**) Slette på nordvestsiden av Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (nord for Tallsjøvollen). Se *Fantsteinen*.

Fantsteinen [fant` ste:n'n] Stor kampestein ved den gamle ferdselsvegen (kjerkevegen) mellom Narjordet og Narbuvoll i Os kommune, på vestsiden av Nøra nordvest for Storhåen. Steinen danner et naturlig ly for vær og vind, med skråttliggende "tak". Her hendte det at *fanter* (landstrykere, tater) overnattet el. søkte ly på sine ferder før i tiden. Mange stedsnavn med *fant-* vitner om steder og ruter med slik ferdsel. Jfr. *Fantbekken* (Sollia, Stor-Elvdal), *Fantåsen* (Trysil) m.fl. Se også forrige og flg. art., samt bl.a. *Færrkjerringhøa* og *Tatersletta*.

Fantstigen [fant` sti:en] Sti i Galådalen i Røros kommune, nord for Ustuvollen og Nygardshaugen. Til navnet, se *Fantsteinen*.

Farligbakkli Se *Basdalen*.

Fasteplassen [fast` eplass'n] Gardsbruk i Folldal kommune, øst for sentrum (nedenfor fylkesvegen, nordøst for Bustad). På enkelte kart feilskrevet *Festeplass*. Navnet kommer av mansnavnet *Faste*, etter brukeren Faste Oleson (1754-1804).

Fastevollen [fast` evåll'n] Seter på sørsiden av Djupsjøen i Røros kommune (øst for Trongsundet). Førsteleddet er mansnavnet *Faste* (jfr. *Fasteplassen*). Til sisteleddet, se ellers *voll*.

Fatet [fa:t` e] Botn mellom Fatfjellet og Grønringen i Folldal kommune, nord for Grimsbu. Jfr. også *Fatet* i Sel, nord for Karihaugen. Fjellformasjonen kan minne om et *fat* el. ei skål (jamføringsnavn om større fordypning i terrenget). Se også *Storbekfatet*.

Fatfjellet [fa:t` fjelle] Fjell (1471 moh.) i Folldal kommune, nord for Grimsbu. På sørsiden av fjellet ligger setergrenda *Fatfjellsætran*. Til navnet, se *Fatet*. Av seterfolk i Kakelldalen er fjellet er også kalt *Slågåhøa* (av *slågå*, s.d., 'bredt søkk i fjellterreng').

Felhansbåtstøa [fe:l` hansbå:tstø:a] Landingsplass for båt i sørenden av Galtsjøen (øst for Galthue) i Engerdal kommune. Navnet er etter Hans Olsen Femundsanden (f. 1809), som ble kalt *Fel-Hans*. Tilnavnet sikter visstnok ikke til 'fiolin', men til etternavnet *Feil* (derav *Fel*).

Fellingåsen [fell` ingå:s'n] Ås, kolle (904 moh.) nordøst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune (øst for Klettmyra). Navnet kommer vel av gardsnavnet *Fellinga* (*Fellingen*), som fins flere steder i Rendalen. Dette igjen henger antakelig sammen med *trefall* (felling av trær) (Rygh 1900, 372).

Femmerbekken Se *Seksertjønnna*.

Femunden [fæm` unn / fæ:m` - / -` un'n] Norges tredje største innsjø, nordøst i Hedmark og sørøst i Sør-Trøndelag fylker (Engerdal, Os og Røros kommuner). Rikt sikfiske; også god

bestand av ørret, gjedde, abbor, harr, lake og røye. Minst fire tolkninger av sjønavnet er lansert: 1. Førsteleddet kan komme av en gammel ordstamme *feim* ('skum', jfr. engelsk *foam*). Dette kan i så fall passe med at sjøen danner betydelige bølger under gitte værforhold. En variant av denne tolkningen er å sette navnet i sammenheng med nynorsk *feim* ('råme', 'tynn hinne av dogg'). 2. En annen mulighet er å knytte førsteleddet til *fim* ('myrjord'). Dette ordet er kjent fra svenske dial. med betydningen 'sjø i myrlendt område', og fra jysk ('grasdekke'). Det er store myrstreknings langs deler av sjøen. 3. Sjøen er også blitt kalt *Femulavatnet*. *Femula* er da forstått som mulen på ei ku (jamføringsnavn). 4. Ifølge enda en forklaring kommer sjønavnet av et nå glemt elvenavn: *Femunna* ('fem-elva', enten til tallet 5 el. til *fim*, 'snøgg'). Til den siste tolkningen kan en tenke på de fem elvene som renner ned i Femunden fra øst: Mugga, Røa, Revlinga, Elgåa og Sorka. Sisteledet - *mund* (evt. - *und*) er brukt som endelser på sjø- og elvenavn også ellers, men med usikker betydning. Jfr. NE, 47-48; NSL, 142; Bull 1916, 130; Nystu 1974, 128-129; Venås 1987, 163-164.

Femundselva [fæm`unsælva / fæ:m`-] Elv i Engerdal kommune (deler av elva danner grense mot Rendalen). Renner fra Isteren og Galtsjøen sørover mot *Sennsjøen* (s.d.) i Trysil og heter deretter *Trysilelva*. Til navnet, se *Femunden*.

Femundsenden [fæm`unsæ:n / fæ:m`-] Garder og turiststed ved sørenden av Fe-

munden i Engerdal kommune. Til navnet, se *Femunden*.

Femundshytta [fæm`unshytta / fæ:m`] (**Femundshytten**, **Gammelhytta**) Gard og turiststed på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune, nord for Jonasvollen. Til første del av navnet, se *Femunden*. Sisteledet er *hytte* i betydningen 'smeltehytte', 'sted for smelting av maln'. Her var det tidligere ei smeltehytte under Røros kobberverk (1739-1822). Navnet er også brukt som etternavn (*Femundshytten*).

Femundsklauva [fæm`unsklæuva / fæ:m`-] Nes mellom Synnervika og Nordvika i Femunden, Røros kommune. Til første del av navnet, se *Femunden*. Sisteledet er et jamføringsnavn, ut fra likheten mellom neset og en *klauv* på klauvdyr. Jfr. *Urdliklauva*.

Femundslia [fæm`unslia / fæ:m`-] Landskapsvernområde på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, opprettet i 2003 (nord for Elgå, mellom Femunden og Femundsmarka nasjonalpark). Opprinnelig vernet i 1971, store deler endret til nasjonalpark i 2003. Blokkmark med naturskog av furu. Til første del av navnet, se *Femunden*.

Femundsmarka [fæm`unsmar*ka / fæ:m`-] (1) Område i Engerdal og Røros kommuner, grovt regnet fra Femunden til svenskegrensen. Landets sørligste område for samisk reindrift. (2) Nasjonalpark øst og nord for Femunden i Engerdal og Røros kommuner. Opprettet 1971, utvidet 2003. Særpreget

villmark med tykkstammet, glissen furuskog, uberørte vassdrag og snaue fjellrygger. Store deler av området er dekt med stein og ur. Til første del av navnet, se *Femunden*. Sisteledet er *mark*, s.d.

Femundsundet [fæm`unsunne / fæ:m`-] (**Sundet**) Grend sør for Ulvågrenda i Engerdal kommune, mellom Ulvåberget og Femundselta. Også gardsnavn. Til førsteledet, se *Femunden*. *Sund* ('smalt farvann') refererer her antakelig til et smalere parti av Femundselta.

Femundsåsen [fæm`unså:s'n / fæ:m`-] (1) Ås (744 moh.) øst for sørenden av Langsjøen i Engerdal kommune, nordvest for Buvika. (2) Ås (ca. 680 moh.) sørøst for Femundselta i Engerdal kommune, like sør for Åstjønnå ved fylkesveg 26. (3) Ås (ca. 780 moh.) nord for Synnervika (Femunden) i Røros kommune. Til navnet, se *Femunden*.

Femundtjønnå [fæm`unkjønnå / fæ:m`-] Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Isterfossen (sør for Snauåsen). Til navnet, se *Femunden*.

Feragen [ferr`a:gen / førr`- / førra:g'en (eldre)] Innsjø og grend i Røros kommune, sør for Brekken. Grenda ligger nord for selve sjøen, sørøst for Røragen. Også slektsnavn. Førsteledet inneholder kanskje et tapt elvenavn (til *fara*, 'fare av sted' el. *før*, 'renne', 'grop?'). Navnet tilhører ei særskilt gruppe sjønavn på norsk og svensk side øst for Røros, alle med endelsen *-agen* (*Bolagen*, *Røragen*; *Fjällbolagen*, *Malmagen*, *Skärvagen*). Denne endelsen kan henge

sammen med svensk *ave*, i norske dial. kjent i formen *av* (m), med betydningen 'vasspytt', 'trang vik' (jfr. latin *aqua*). I Värmland er det også en innsjø med navnet *Agen*; i Engerdal *Litle Skjervagen* (s.d.). Se NSL, 142-143; Indrebø 1924, 240; Reitan 1932, 46; sml. Venås 1987, 440 (til *Skjervagen*).

Feragselta [ferr`agselta / førr`-] Elv i Røros kommune. Renner fra *Feragen* (s.d.) og over i *Håsjøen* (s.d.).

Feragsfjellet [ferr`agsfjelle / førr`-] Fjell(område) i Røros kommune, nordvest for *Feragen* (s.d.), 910 moh. Her har det vært flere kromgruver, bl.a. Røtjønngruva og Lekgruva.

Feragshåen [ferr`agshå:n / førr`-] Vik, smal arm i sørvestlige enden av *Feragen* (s.d.) i Røros kommune. Til sisteledet, se *hå*.

fet [fett / fætt] (**fætt**) m/f Eng, frodig grasvoll ved vann (fra gammelnorsk *fitjar*). Jfr. f.eks. *Fetten* (nord for Hornset, Rendalen og ved Orkelbogen, Tynset), *Størfetta*, *Fettan* (Kveberg, Alvdal), *Bjørffettstøa* (Bellingmo, Alvdal), *Fættan* (ved nordenden av Femunden, Røros), *Lonfættan* (nordvest for Vingelen, Tolga), *Langfættan* (nordvest for Orkelbogen, Tynset), *Fættan* (nord for Vingelen, Tolga). Ordet fins også i gards- og slektsnavn (*Fetten*, *Ryfetten* i Grimsbu, Follidal; *Steiffetten* i Alvdal; *Fettrommet* i Dalsbygda, Os). Jfr. også *Feta* (*Fætta*), *Fættan* og *Fættan* i Holtålen m.fl. Øy (1, s.d.) har lignende betydning.

Fetabbortjønna Se *Storfetabbortjønna*.

Fetthåen [fett`hå:'n] *Hå* (s.d.), utvidelse av *Elgåa sørøst* for *Elgå* i Engerdal kommune (vest for *Dalset*). Til førsteleddet, se *fet*.

Finkhue [fink`hu:e] (**Finkhuggu**) Gard i Tynset kommune, på vestsida av *Glåma* ved *Auma bru*, nær grensen til *Alvdal*. Nabogarden heter *Strømshoved* (*Strømshuggu*). Det sistnevnte navnet sikter vel til at strømføringen i *Glåma* begynner å øke herfra og sørover (*huggu*, 'hode', om øvre del av noe). Jfr. *Strømsøyen*, *Strømsøyen* og *Strømmen* litt lenger sør langs *Glåma*. *Strømshoved* er også slektsnavn. Sisteledet i navnet *Finkhue* er vel dss. i *Strømshoved*. Førsteleddet skal visstnok komme av det gamle ordet *finkel*, brukt om svakt brennevin (Streitlien 1973, 558-559). Deler av *Aumagrenda* er blitt kalt *Finkgrenda*, trolig som en (humoristisk) hentydning til at det ble produsert brennevin her.

Finnbakken [finn`bakken] Samisk sommerboplass øst for *Gammelgården* i *Sylen* i Engerdal kommune, nær svenskegrensen. Her var det bl.a. melketrøer for rein. Disse trøene ble senere til fint og godt gjødslet grasmark for garden i *Sylen*. Navnet er ikke registrert ellers på offisielle kart i vårt distrikt, men navn som *Finnbakktjønna* (s.d.) tyder på at navnet trolig er brukt flere steder. Jfr. *Finnkoja* (3).

Finnbakktjønna [finn`bakk'kjønna] Tjern i *Røros* kommune, sør for

Finnfloen og *Tjäärhte*. Til førsteleddet, se *Finnfloen*.

Finnbekken [finn`bekken] (1, også kalt *Finndalsbekken*) Bekk i *Rendalen* kommune, med nedløp i *Rena* (s.d.) sør for *Bergset*. (2, også kalt *Finnrobekken*) Bekk i *Rendalen* og *Tolga* kommune, med nedløp i *Orva* (s.d.) i *Rendalen* kommune. I *Midtre Gauldal* fins også en bekk ved samme navn. Til førsteleddet, se *Finnstad*.

Finnbudalen [finn`bu:dä:'l.n.] Dalføre nordvest for *Aumdalen* i *Alvdal* kommune, øst for *Vardfjellet*. Til de to første leddene, se *Finnstad* og *Grimsbu*. Gjennom dalen renner *Finnbudalsbekken*, med *Finnbudalskletten* (931 moh.) på østsiden og, litt lenger nord, *Finnbudalstjønna* på vestsiden.

Finndalen Se *Finndalskampen*.

Finndalskampen [finn`dä:l.s.kampen] Ås, fjellknaus (794 moh.) i *Rendalen* kommune, øst for *Harrsjøen* på *Hanestadjjølen*. Navnet kommer av *Finndalen*, en trang dal i nordøst, ned mot selve *Rendalen* (ovenfor *Hårset*). Til førsteleddet, se *Finnstad*. Se ellers *kamp*.

Finnelia [finn`li:a] Li, åsside vest for *Høsøya* og *Glåma* i *Røros* kommune (nord for *Rektørvollen* i *Gammelvollia*). Til førsteleddet, se *Finnfloen*.

Finnfloen [finn`flo:'n] Stort myrområde mellom *Rien* og *Hyllingen* i *Røros* kommune. Naturreservat fra 1990. Rikt

fugle- og planteliv, bl.a. er tranestarr og hodestarr påvist. Gode moltemyrer. Førsteleddet i navnet (*finn*, 'same') viser at området har vært kjent som sørsamisk fra gammelt av (jfr. det svært gamle stedsnavnet *Tjåårhte* sørvest for Finnfloen). Til sisteleddet, se *floe*. Nord for Finnfloen heter det *Finnfloodden* og *Finnflovika*, der *Finnflobekken* renner ut i Rien.

Finnfloklumpan Se *Tjåårhte*.

Finngubbøra [*finn`gubbø:ra*] Sandbanke i Rønsjøen i Engerdal kommune. En eldre same holdt til ved Rønsjøen og fisket ofte her. Til førsteleddet, se *Finnfloen*; til sisteleddet, *ør*.

Finnhaugan [*finn`hòuän*] Seter vest for Stugusjøen (Stubsjøen) i Tynset kommune, nord for Gløta (øst for Gløtkroken). Landskapet, særlig nord for setra, er preget av hauger og koller. Til førsteleddet, se *Finnfloen*.

Finnholet [*finn`hò:le*] (**Finnhølet**) Parti av bekkedal (elvedal) langs Litltverrelva i Dalsbygda i Os kommune (nordøst for Myrtrøvollen). Til navnet, se *Finnfloen* og *hol* II.

Finnkneppen [*finn`kneppen*] (**Finnknippen**) Fjellknaus i Røros kommune, 899 moh., vest for Rien (øst for Sætertjønna). Til førsteleddet, se *Finnfloen*. Sisteleddet er *knepp* (*knipp*), s.d.

Finnkoihaugen [*finn`kåjhæu`n*] Haug i Holtålen kommune, på nordsiden av Dalbusjøen (øst for Forollsjøen, nær grensen til Os). Her har det vært et enkelt husvære for samer. Til de to første leddene i navnet, se *Finnkoiloken*.

Finnkoihåen [*finn`kåjhå:`n*] *Hå* (s.d.) i Grøtåa i Engerdal kommune, vest for Grøtådalsætra. Det er flere navn som viser samisk virksomhet i dette området (jfr. *Finnvolltjønna*). Se ellers *Finnkoiloken*.

Finnkoiloken [*finn`kåjl:oken*] Tjern i Røros kommune, Femundsmarka (mot grensen til Engerdal, nordvest for Røvollen). Navnet betyr 'det lille tjernet ved samekoia'. Til førsteleddet, se *Finnfloen*. *Koje* (*koie*) betyr 'enkel hytte', 'tømmerhoggerhytte'; i Nord-Østerdal også om slåttebu, fra gammelt av et slags skur av trestammer tekt med torv; dessuten om gamle (samisk hustype). Til sisteleddet, se *lok*.

Finnkoja [*finn`kåja / -`kå:ja*] (**Finnkojan**) (1) Samisk boplass i Tufsingdalen i Os kommune, sørvest for Nordset (sørøst for Finnroa). (2, *Finnkojan*) Samiske sommerboplasser nord for Finnflovika ved Rien i Røros kommune. (3, *Finnkojan*) Samisk sommerboplass nederst i Syløyan, vest for Sylen i Engerdal kommune. Det er tilsvarende boplasser også opp langs Varga (Storsteindalen) samt på *Finnbakken* (s.d.) øst for Gammelgården i Sylen. Til navnet, se *Finnfloen* og *Finnkoiloken*.

Finnloken [finn`l:oken] Tjern, *lok* (s.d.) i Røros kommune, mellom Litlfjellsjøen og Fjellsjøen (vest for Orvsjøen). Til førsteleddet, se *Finnfloen*.

Finnroa [finn`ro:a] (1) Område vest for Sæter og Nordset i Tufsingdalen, Os kommune. (2) Dalbotn i Rendalen kommune, mellom Elgspiggen og Gloføken. (3) Dalbotn ved Finnrokampan, Rendalen kommune. Navnet skriver seg fra sørsamisk bruk av disse traktene, jfr. *Finnfloen* og *Finnstad*. Til sisteleddet, se *ro*.

Finnroan Se *Nordre Finnroan*.

Finnrobekken [finn`ro:bekken] (med **Nordre Finnrobekken**) (1) Bekk i Rendalen kommune, med nedløp i *Nordre Spekesjøen* (s.d.). (2) Bekk i Rendalen kommune, vest og sør for Finnrokampan. Renner sammen med flere andre bekker ned i *Neka* (s.d.). (3, *Nordre Finnrobekken*) Bekk i Tynset kommune, med nedløp i *Nordre Spekesjøen* (s.d.), om lag 1 km nordvest for (1) ovenfor. Til navnet, se *Finnroa*.

Finnrohøgda [finn`ro:høgda] Høydedrag nordvest for Sæter og Nordset i Tufsingdalen i Os kommune, 1060 moh. Se *Finnroa* og *hø* (2).

Finnrokampan [finn`ro:kampän] Fjell vest for Spekedalen i Rendalen kommune, høyeste topp 1127 moh. Til navnet, se *Finnroa* og *kamp* (her flert.).

Finnrøstan [finn`röstän] Li, *røst* (s.d.) sørøst for Storsjøen i Hodalen, Tolga

kommune (nordvest for Borren). Navnet er et minne om sørsamisk virksomhet i området, jfr. *Finnfloen*, *Finnstad* m.fl.

Finnshøa [finns`hø:a] Fjell i Einunndalen, Follidal kommune, sørøst for Marsjøen, 1523 moh. Til førsteleddet, se *Finnstad*. Sisteleddet er *hø*, s.d. Etter et gammelt sagn bodde Finnshøgubben, en overnaturlig skapning, i Finnshøa. Han reiste somme tider med stort bryllupsfølge til Tollevshaugkyrkja i Grimsdalen (Streitlien 1980, 20). *Finnshøa* er også fjellnavn i Oppdal (øst for Drivdalen).

Finnsjøen [finn`sjø:'n] Innsjø sørøst for Atnbrua i Stor-Elvdal kommune. Til førsteleddet, se *Finnstad*. Mange steder i området er oppkalt etter sjøen, jfr. *Finnsjøbekken*, *Finnsjøknappen*, *Finnsjøvola*, *Finnsjøfjellet*, *Finnstad* (nede ved Atna).

Finnskjegget [finn`sjegge] Slette øst for Grimsmoen i Follidal kommune (på østsiden av Grimsa, midtveis mellom Reinslivegen og Kvebergsøya). Her vokser det mye av planten *finnskjegg* (*Nardus stricta*). Sml. lignende navn som *Finnskjeggrya(n)* (Røros, Os), *Finnskjeggrubba*, *Finnskjeggrybakken* (Røros), *Finnskjeggvollen*, *Finnskjeggtroa* (Midtre Gauldal) m.fl.

Finnstad [finn`sta] Grend nord for Unset i Rendalen kommune, mot grensen til Tynset. *Finnstad* og *Finstad* er også gards- og slektsnavn flere steder (Rendalen, Trysil, Sollia/Stor-Elvdal). Navnet kommer helst av

finn ('same'), jfr. *Finnfloen*. Finnstad i Rendalen ligger riktignok utenfor el. i utkanten av det som i dag er kjent som sørsamisk område, så noen vil hevde at mansnavnet *Finn* kanskje kan være opphav til stedsnavnet. Jfr. likevel *Finnroa* (s.d.) nordøst for Finnstad og *Finnaldalen* (s.d.) sør for Bergset, noe som viser at deler av Rendalen har vært knyttet til sørsamisk virksomhet fra gammelt av. *Finnaldalen* kan imidlertid også henge sammen med innvandring fra Finland på 1600-tallet. Sisteledet - *stad* ('bosted'; 'sted') tyder på at dette er et gammelt navn. Stedsnavn som ender på *stad*, er ellers ganske sjeldne i Nord-Østerdal (jfr. dog Hanestad samt gardsnavn som Frenndstad, Hokstad, Gullikstad og Svarstad). Se NSL, 144-145 (vedr. *Finn*-); 421-422 (vedr. *stad*). Sml. også Bull 1916, 123; Østigaard 1980, 66; Fjellheim 1999, 35 (kart over sørsamiske områder på 1600-tallet), Sundet 2008, 212-213 (funn av sørsamiske gjenstander fra vikingtiden) og Bergstøl 2008 (sørsamiske funn fra jernalder og middelalder i det nordøstlige Hedmark); Braseth 2014.

Finnstadhøa [*finn`stahø:a*] Fjell (1016 moh.) nordvest for Brydalen i Tynset kommune. Fjellet ligger et godt stykke nord for *Finnstad* (s.d.), men har navnet derfra. Til sisteledet, se *hø*.

Finnstadkletten [*finn`staklett'n*] Fjellknaus, *klett* (s.d.) på grensen mellom Rendalen og Tynset kommuner, vest for Finnstadsjøen (høyeste punkt 983 moh. ligger i Tynset). Til første del av navnet, se *Finnstad*.

Finnstadsjøen [*finn`stasjø:n*] Innsjø på grensen mellom Tynset og Rendalen kommuner, mellom Finnstad og Brydalen. Til første del av navnet, se *Finnstad*.

Finnstadåa [*finn`staå:a*] Elv i Rendalen kommune. Renner fra Finnstadsjøen; heter *Unsetåa* (s.d.) lenger sør. Til første del av navnet, se *Finnstad*. Se ellers *å*.

Finntjøna [*finn`kjønna*] Tjern i Tolga kommune, øst for Grantevet (nordvest for *Finnåsen*). *Finntjøna* er også navn på to tjern i Oppdal, samt seternavn i Midtre Gauldal. Vi kjenner til at sørsamer har hatt tilhold i Oppdal og Tolga ved siden av de mer tradisjonelle samiske traktene lenger øst og nord (Fjellheim 1999, 35-47). Navnet er vanlig også ellers nordover i sørsamisk område (bl.a. Snåsa, Overhalla og Namsskogan), og kommer av *finn*, 'same'. Se ellers *Finnstad*.

Finntjøna [*finn`kjønna*] Tjern nord for Storlihøa i Kvikne, Tynset kommune (øst for Brevadstjøna og Flatfjellet). Førsteledet kan her kanskje komme av norrønt *finn*, 'villmark' (Venås 1987, 166), men det er minst like sannsynlig at navnet også her kommer av *finn* i betydningen 'same'. Sml. *Finntjøna*.

Finntomastjøna [*finn`tomaskjøna*] Tjern øst for Grådalen i Røros kommune (Stenfjellet). Navnet går tilbake til en same (*finn*) ved navn *Tomas*. Jfr. *Finnfloen*.

Finntrøa [fɪnn`trø:a] Område (nes) ved Finnfløvika i Rien, i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Finnfloen*. Sisteleddet er *trø*, s.d.

Finntrøan [fɪnn`trø:än] (1) Slette nordvest for Raudsjødalen og Skittenkletten i Tolga kommune, sør for Skårdalen og Vesltela. (2) Slette nord for Øversjødalen og Svarthaugen i Tolga kommune, vest for Haugtjønnna. Her har det vært reintrøer. Til førsteleddet, se *Finnfloen*. Sisteleddet er *trø*, s.d.

Finntrøgrubba [fɪnn`trø:grubba] Søkk, *grubbe* (s.d.) nord for Langsjøen i Tolga kommune, om lag 800 m øst for Gammelvollan. Til navnet, se forrige art.

Finnvolltjønnan [fɪnn`vållkjønna] (1) Tjern (trolig sju) i Grøtådalen, Engerdal kommune, vest for Grøtådalsætra. (2, *Nedre, Øvre Finnvolltjønnan*) Tjern øst for Grøthogna i Engerdal kommune, mot svenskegrensen. Her ligger det en mengde tjern og loker, mellom 20 og 30. *Øvre* og *Nedre Finnvolltjønnan* er brukt som navn på sju av disse. Til førsteleddet, se *Finnfloen*. Med andreleddet *voll* (s.d.) kan menes boplass for samer, el. god grasmark etter reintrøer. *Voll* betyr ellers vanligvis 'seter' i denne delen av vårt distrikt.

Finnåsen [fɪnn`å:s'n] Ås (684 moh.) i Tolga kommune, sørøst for Grantevet. Åsen ligger like sørøst for *Finntjønnna* (s.d.).

Firerbekken Se *Seksertjønnna*.

Firkanthaugen [fi:r`kanthou'n] Haug, terrengformasjon ved Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune (sør for Østre Hummelvoll), ca. 610 moh. Haugen har en firkantet form.

Firkanthøgda [fi:r`kanthøgda] Fjell i Rendalen kommune, øst for Finnstadsjøen, 1266 moh. Formen på fjellet kan minne om en firkant. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Firkantmyra [fi:r`kantmy:ra] Myr i Rendalen kommune, øst for Sjølisand, mellom Fuglåsen og Skjerberget. Ifølge kartet danner ikke myra en tydelig firkant nå, men området kan ha endret karakter siden navnet ble gitt.

Firkanttjønnna [fi:r`kantkjønna] Tjern nord for Raudsjøen i Tolga kommune. Tjernet har en bortimot firkantet form. Hodølene sier gjerne *Hakettjønnna*; et navn som også sikter til den kantete fasongen på tjernet (Venås 1987, 166).

Fiskarholo [fisk`arholo] Større grop, søkk sør for Stadsbuøyen i Nordre Atndalen i Folldal kommune (på østsiden av fylkesvegen, nordvest for Blæsterbutjønne). Det var hoppbakke her tidligere. Nede i søkket ligger det et tjern (ikke navngitt). Navnet sikter til fiske, enten i dette tjernet el. et av de andre i nærheten. Til sisteleddet, se *holo*.

Fiskedammen [fiskedamm`en / fisk`dammen] (1) Dam mellom Holen og Fallet i Folldal kommune, vest for fylkesvegen. (2) Dam nordvest for Støa i Kvikne, Tynset kommune (nord for

Orkelbogen, sør for Rundfloen). (3) Dam nedenfor Bakkensætra i Litlrøåsen i Engerdal kommune. Navnet viser til at vannet er oppdemt med tanke på fiskeoppdrett. Kjent også fra Trysil (trolig også brukt lokalt andre steder i distriktet).

Fiskeslågabekken [fisk` s.l.ågabækken / fiskes.l.åg` å-] Bekk vest for Kakelldalen i Folldal kommune. Renner sammen med flere mindre bekker ned i Skardebekken nord for Storhøe og siden ut i *Kakella* (s.d.). Flere andre bekker i området har *slågå* ('bredt søkk i fjellterreng') i navnet. Førsteleddet tilsier at det er bra med fisk i nettopp denne bekken. Sml. *Midtslågabekken*, *Steinslågabekken*.

Fiskevollen [fisk` våll` n / fissj` e-] Fiskevær ved vestsiden av Sølensjøen i Rendalen kommune. Et av landets rikeste innlandsfiskevær, med særlig god bestand og fangst av sik og røye. Til sisteleddet, se *voll*.

Fiskløstjønna [fisk` ló:skjønna / fësk` - / fisjk` læus- (Røros)] (**Fisklaustjønna**, **Fisklaustjønnan**) (1) Tjern i Rendalen kommune, mellom Storsjøen og Veksen. *Fisklaustjønna*: (2,3) To tjern i Alvdal kommune, begge ved Haustsjøen (ett på sørsiden av sjøen; ett på vestsiden). (4) Tjern nordøst for Rien i Røros kommune. (5) Tjern nordøst for Brynhildsvollen ved Aursunden, sør for Langtjønna, i Røros kommune. (6) Tjern sør for Rihåen i Røros kommune. (7) Tjern sørvest for Langvika i Rien i Røros kommune (vest for fylkesvegen og Kjerresttjønna). (8, *Fisklaustjønnan*)

Tjern mellom Nedre og Midtre Muggsjø i Røros kommune. Det er mange større og mindre tjern i dette området, men det er uklart hvor mange av disse navnet omfatter. (9, vanligvis skrevet *Stortjønna*) Tjern i Alvdal kommune, mellom Fjellrøstvola og Brennvola (sørvest for Barkald). Samme navnet er også brukt i Trysil og Åmot (*Fiskeløstjennet*). Navnet på slike tjern forteller at det er forholdsvis lite fisk her, el. ikke fisk overhodet. Én versjon (til 9 i Alvdal) forteller at fiskegarnene en gang revnet slik at fiskerne ble uten fisk.

Fisktjønna [fisk` kjønna / fësk` - / fisjk` - (Røros)] (**Fisketjønne**, **Fisktjønnan**) (1, *Fisketjønne*) Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, mellom Blæsterdalen og Myrbekken. (2, *Fisketjønne*) Tjern nord(vest) for Grimsdalsgruva i Folldal kommune. Herfra renner Storgåså. (3) Tjern i Tolga kommune, Vingelen (Gjeldalen). (4) Tjern i Rendalen kommune, nord for Kivsjøan. (5, *Fisktjønnan*) Tre tjern i Engerdal kommune, vest for Snerta (nordøst for Nordre Brenna). (6) Tjern i Engerdal kommune, nordøst for Heggeriset (øst for sørenden av Hundsjøen). (7) Tjern i Engerdal kommune, sørøst på Ulvåkjølen (nordøst for Sundsætra). (8) Tjern i Engerdal kommune, Rødalen. (9) Tjern i Tynset kommune, vest for Storvola, Tyllaldalen. (10) Tjern i Tynset kommune, Rivdalen (Tyllaldalen). (11) Tjern i Tynset kommune, nordvest for Gardvika i Savalen (sørøst for *Fisktjønnkletten*, 1114 moh.). (12) Tjern i Tynset kommune, mellom Lomsjøen og Sørsjøen (sør for Kvikneskogen).

(13) Tjern i Røros kommune, sørøst for Feragen tettsted (øst for Sandvikjtjønnna).

(14) Tjern i Dalsbygda i Os kommune, sørøst for Gruva (nordvest for Bamsegga). Antakelig finnes det flere tjern med dette navnet enn det vi har registrert her. Navnet vitner om at dette er el. har vært gode fiskevann. Vanlig navn også bl.a. i Dovre, Oppdal og Trysil. Sml. *Storfiskjtjønnna*.

Fisktjønno [fisk`kjønno:ken]

Tjern i Tolga kommune, Vingelen (Gjeldalen). Tjernet er oppkalt etter *Fisktjønnna* (3, s.d.), som ligger litt lenger øst i Gjeldalen. Merkelig nok er *Fisktjønno* adskillig større enn *Fisktjønnna* her. *Lok* (s.d.) betyr ellers et lite tjern, vannpytt.

Fiskvik se *Fiskvika*.

Fiskvika [fisjk`vi:ka] Vik øst i Rihåen i Røros kommune, sør for Rien. Navnet tilsier at dette er et bra sted å fiske. Jfr. også gardsnavnene *Fiskvik* og *Fiskvikmoen* (sørvest for Åkrestømmen i Rendalen, ved vestsiden av Storsjøen). *Fiskvik* er også brukt som slektsnavn (Tyllaldalen, Rendalen).

Fjellborga [fjell`bårja] Elv i Røros kommune (Viglen), med utløp i *Bolagen* (s.d.). Elva kommer fra Sverige og renner gjennom en mengde tjern på norsk side, bl.a. Storhåen. Til navnet, se *Borga*.

Fjellenghøa [fjell`enghø:a] Fjell vest for Savalbotn i Tynset kommune (vest for Mogardsdalen), 1139 moh. *Eng* sikter antakelig til det frodige området på

sørøstsiden av selve fjellet el. til slette nedre i Mogardsdalen. Til sisteleddet, se *hø*.

Fjellengtjønnna [fjell`engkjønna] (med **Store** og **Vesle Fjellengtjønnna**) Tjern vest for Savalbotn i Tynset kommune, mellom Sandvikkletten og *Fjellenghøa* (s.d.). Det tre tjernene ligger på rekke og rad fra sørvest mot nordøst, med det minste nærmest *Fjellenghøa*.

Fjellgjelten [fjell`jell*ⁿ] Tjern nord for Aursunden i Røros kommune, mot grensen til Holtålen. Navnet sikter til at tjernet ligger høyere til fjells enn *Gjeltsjøen* (s.d.), som ligger nærmere Aursunden. Navnet er ført opp i formen *Fjellgjelta* (*Fjellgjella*) hos Indrebø 1924, 262.

Fjellguttsjøen [fjell`guttusjø:n] Innsjø i Engerdal kommune, Elgådalen. Til leddet *guttu*, se *Gutua*. *Fjellguttsjøen* ligger noe høyere enn *Gutulisjøen* (s.d.) lenger sør.

Fjellægret [fjell`læ:gre] Seter, *læger* (s.d.) i Kvikne i Tynset kommune, øst for Vesle Orkelsjøtangen.

Fjellrøstvola [fjell`røstvo:la] Fjell i Alvdal kommune, 1053 moh., vest for Barkald. *Fjellrøst* betyr 'skoglund i fjellet' (el. opp mot fjellet); se *røst*. Til sisteleddet, se *vol*.

Fjellsjøen [fjell`sjø:n] (1) Innsjø i Dalsbygda i Os kommune, sørøst for Forollsjøen. (2, (sørsamisk *Raarhkovejaevrie*) Innsjø i Tjerråfjella,

nordvest for Rien i Røros kommune.

(3) Innsjø vest for Orvsjøen i Røros kommune. Sjøene ligger i fjellterreng. Se også *Litlfjellsjøen* og *Storfjellsjøen*.

Fjellsjøelva [fjell`sjø:ælvə] Elv i Røros kommune. Renner fra *Fjellsjøen* (2, s.d.) vestover til *Busjøen* (s.d.) i Holtålen.

Fjellsjøhøgda [fjell`sjø:høgda] (1) Høyde (1094 moh.) i Dalsbygda i Os kommune, sørvest for *Fjellsjøen* (1, s.d.). (2) Høyde (ca. 1035 moh.) i Tjerråfjella i Røros kommune, nordøst for *Fjellsjøen* (2, s.d.). (3) Høyde (885 moh.) nord for Galåen i Røros kommune, øst for *Storfjellsjøen* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Fjellsjøhåen [fjell`sjø:hå:n] Tjern nord for *Storfjellsjøen* (s.d.) i Røros kommune (nordvest for Galåen), mellom Nordvika og Fjellsjøbekken. Til sisteleddet, se *hå*.

Fjellsjøtjønnan [fjell`sjø:kjønnan] Tjern på østsiden av *Fjellsjøen* (2, s.d.) i Tjerråfjella i Røros kommune.

Fjelltjønnna [fjell`kjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, nord for Savalen (vest for Mjøvatnet). (2) Tjern i Tynset kommune, nordvest for Savalen (nord for Fisktjønnkletten). (3) Tjern i Follidal kommune, nord for Moskaret i Grimsbu (se *Moskardtjønnan*). (4) Tjern i Røros kommune, vest for Feragen (mellom Gjetsjøhøgda og Falkfangerhøgda). (5) Tjern i Røros kommune, sørvest for Røragen. Alle tjernene ligger i fjellområder (om ikke nødvendigvis høyt til fjells).

Fjelltjønnhåmmåren

[fjell`kjønnhåmmå:r.n.] Ås, fjellknaus (750 moh.) vest for Røragen i Røros kommune, også kalt *Storhaugen*. Navnet kommer av *Fjelltjønnna* (5, s.d.) i sørvest. Til sisteleddet, se *håmmår*.

fjerding [fjæ:l`ing / fe:l`] (**fjordung**, **fjordong**, **fjording**) m En fjerdedel av ulike måleenheter. En *fjerding* (*fjordung*) var som distanse mål en fjerdedel av en gammel norsk mil, dvs. 2,82 km. Ordet forekommer i stedsnavn flere steder, bl.a. *Fjordungskollen* (grenseområdet mellom Alvdal og Follidal), *Fjordungsbekken* (Rendalen), *Fjerdingsholmen*, *Fjerdingsodden*, *Fjordongsodden* (Engerdal), *Fjordungstjønnna*, *Fjerdingsbekken* (Os), *Fjordungsgjelta* / *Fjerdingsgjelten* (også slektsnavn; Vingelen, Tolga), *Fjerdingsshammaren* (Rendalen). Som (del av) gardsnavn refererer navnet antakelig til fjerdeparten av landskkyld (opprinnelig årlig leie som en leilending betalte til jordeieren).

Fjetrytjønnna [fjett`erkjønnna] Tjern i Engerdal kommune, Rødalen. Navnet kommer sannsynligvis av subst. *fjetre*, som kan ha noe ulik betydning i ordbøkene. I lokalt målføre betyr det helst 'sledenagle' (Venås 1987, 168), men det kan òg menes tverrtre på en slede el. trestykket mellom mei og tverrtre. I alle fall sikter navnet til (bruk av) slede, kanskje i forbindelse med en hendelse med kjøring med hest. Det har vært en utslått under garden Rønning (Hylleråsen) her. Det kan også tenkes at navnet sikter til størrelsen el. formen på tjernet, som er forholdsvis lite (som en nagle e.l.).

fjording Se *fjering*.

fjordong Se *fjering*.

fjordung Se *fjering*.

Fjordungstjønn [fjɔ:l'ongskjønnə] Tjern i Os kommune, nord for Siksjølia (nordøst for Skrekletten). Til navnet, se *fjering*.

Fjordungstjønnan [fjɔ:l'ongskjønnän] Tjern i Alvdal kommune, nordvest for Follandsvangen (nær grensen til Follidal). Noen kjentfolk vil si *Fjordungstjønn*, dvs. om bare ett tjern. Til navnet, se *fjering*.

Fjorføllet Se *Hesten*.

Fjøla [fjɔ:l'a] Fjellrygg ved Marsjøfjellet, Follidal kommune, 1338 moh. Navnet henspiller vel på formen på fjellet, som kan minne om ei *fjøl* ('bord', 'bordstykke'). Øst for denne fjellryggen ligger *Saga* (s.d.).

Fjølburøsten [fjɔ:l'burøst'n] Seter og turisthytte nordøst for Håsjøen i Røros kommune, nordvest for Feragshåen. Navnet er sammensatt av *fjølbu* ('enkelt hus av trefjøler') og *røst* (s.d., 'skogholt').

Fjøsdalen [fjɔ:s'dä:l.n.] Trang bekkedal nord for Storrøsta i Brydalen i Tynset kommune (på østsiden av Brya). Det har stått et sommerfjøs her.

Fjøshøa [fjɔ:s'hø:a] Fjell vest for Dølbekksætran i Alvdal kommune, 1381 moh. Førsteleddet sikter kanskje

til fjøs på den nærmeste setra i området (Kvislåsætra). Til sisteleddet, se *hø*.

Fjøsrabben [fjɔ:s'räbben] *Rabb* (s.d.), ås (ca. 1005 moh.) i Alvdal kommune, på nordsiden av Tron (vest for Brandvollstjønn). Til førsteleddet, se *Fjøshøa*. Nærmeste seter er Brottvangen.

Fjøstjønn [fjɔ:s'kjønna] Tjern i Rendalen kommune, Grøndalen (øst for Grøndalen seter, like nord for fylkesveg 217). Navnet kommer vel av nærheten til setra, og dermed (ku)fjøs.

Fjøstrøbekken [fjɔ:s'trø:bekken] Bekk i Røros kommune, med utløp i *Dalstjønn* (s.d.) sørøst for Rismosjøen. Bekken renner forbi ei *fjøstrø*, dvs. inngjerding for husdyr i tilknytning til et fjøs.

Fjøsvollodden [fjɔ:s'vållådd'n] *Odde* (s.d.) ved Aursunden i Røros kommune, sørøst for Tamneset (nordvest for Klokkarvollen). Til andreleddet, se *voll*.

Flanderborg [fland'erbårg] Bydel øst for Hyttelva i Bergstaden i Røros kommune. Det er ikke klarlagt hva navnet kommer av. Noen har gjettet på en sammenheng med innvandring fra Flandern i Belgia, men dette er ikke bekreftet.

Flatatjønn [fla:t'akjønnə] Tjern sør for Finnfloen, nordøst for Rihåen, i Røros kommune. Navnet viser kanskje til at tjernet ligger ute på ei myrflate. Landskapet omkring er ellers temmelig kupert, med hauger og hamrer. Jfr. også *Flataffjorden* i Hyllingen sørøst for tjernet.

Flatelva Se *Håelva*.

Flatfjellet [fla:t`fjelle] (1) Fjell (896 moh.) sørøst for Yset i Kvikne, Tynset kommune, vest for Sætertangen og Gråhøa. (2) Fjell (ca. 860 moh.) vest for Storfossen i Kvikne, Tynset kommune, nær grensen til Rennebu (østlig del av Langfjellet). (3) Fjell, ås (ca. 830 moh.) øst for Storfossen i Kvikne, Tynset kommune, nordvest for Storlihøa. Samme navnet fins også i Sel, Oppdal og Rennebu. Fjellene har en forholdsvis flat, jevn form.

Flatskarvåsen [fla:t`skårvå:s'n] Ås, høydedrag (832 moh.) i Dalsbygda, Os kommune, vest for Gruvåsen. Den litt høyere *Skarvåsen* (s.d.) ligger i sørøst.

Flattron [fla:t`trå:n / -`trånn / -`tronn] Flatere parti (1308 moh.) av Tron-fjellet (Tron) i Alvdal kommune, sørøst for toppen. Også kalt *Skredtron*. Til navnet, se *Tron*.

Flatvola [fla:t`vo:la] Høyde, ås i Røros kommune (966 moh.), øst for Brekken. *Vol* (s.d.) er brukt om flataktige, runde fjelltopper el. åser. Førsteleddet i dette navnet fungerer dermed som et forsterkende adj.

Flatvolltjønna [fla:t`vållkjønna] Tjern i Røros kommune, nordøst for Brekken (ved Grønhøgda). Slik navnet nå skrives (og uttales), har tjernet navn etter *Flatvollen*. Det er imidlertid ingen seter el. gard med dette navnet i dette området, hvis da ikke *Flatvollen* andre steder i Røros (f.eks. nord for

Aursunden) har hatt fiskerett her. Har tjernet egl. hett *Flatvol-tjønna*? Sør for tjernet ligger *Flatvola* (s.d.).

Flena [fle:n`a] (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) fra sørøst. Her har mange satt livet til i forbindelse med tømmerfløting. J.B. Bull skriver i bygdeboka for Rendalen: "Langs denne Elv staar der Mærketavle på Mærketavle med ulæselige Navner paa dem, som "blev" [dvs. druknet] i gammel Tid, og i forrige Aarhundrede i alle Fald like opp i 80-Aarene, var det næsten en Vedtægt for Rendalen, at Fløtingen hvert Aar kræver sin Mand" (Bull 1916, 239). (2) Elv i Os og Røros kommuner. Munner ut i *Tufsinga* (s.d.) nord i Tufsingdalen. Også elvenavn i Trysil. Det er lansert fire forklaringer på navnet: 1. Gammelnorsk *fleinn* ('pil', 'våpen med hake') kan ligge til grunn, og sikte til rettlinjet elveløp. Elvene er imidlertid ikke spesielt rettlinjede (bortsett fra kanskje i enkelte partier). 2. Et annet forslag knytter elvenavnet til nynorsk *flein* ('snu', 'bar'). I så fall kan elvenavnet i (2) komme av *Flenskampan* (s.d.), som da er primærnavn. 3. Ifølge en tredje tolkning er det en sammenheng mellom *Flena* og det svenske dial. - ordet *flen* (kanskje 'strandrør', Phalaris arundinacea: meterhøyt gras med flate blad). 4. Navnet kan henge sammen med nynorsk *fleine* i betydningen 'lita, tynn flis'. Den siste forklaringen stemmer godt med naturforholdene til elva i Rendalen. Denne elva fører med seg en mengde skiveformede steiner (Bull 1916, 120). Se ellers NE, 52; NSL, 150.

Flendalen [fle:n`da:l.n.] (1) Dalføre i Rendalen kommune, øst for Storsjøen. (2) Dalføre i Røros og Os kommuner, nord for Tufsingdalen. Også navn på dalføre i Trysil. Navnet kommer av *Flena* (s.d.).

Flendammen [fle:n`dammen] Demning, utvidelse av *Flena sørøst* for Veksen i Rendalen kommune. Til førsteleddet, se *Flena*. På nåværende kart er *Flendammen* markert som fritidsbolig ved nordenden av selve dammen, som ellers kalles *Damfløta* (av *fløyt*, 'utvidelse av elv').

Flenkjølen [fle:n`kjô:l.n.] Større myrområde i Flendalen øst for Storsjøen i Rendalen kommune. Elva *Flena* (s.d.) renner gjennom myra. Til sisteleddet, se *kjøl* (2).

Flensberget [flenns`bærje] Fjell, *berg* (s.d.) i Røros kommune, sørvest for Flensjøen ved grensen til Os, 936 moh. Til førsteleddet, se *Flena*.

Flensjøen [flenn`sjø:n / flenn`-] Innsjø på grensen mellom Os og Røros kommuner, mellom Korssjøen og Femunden. Til førsteleddet i navnet, se *Flena*. Også navn på sjø i Trysil.

Flenskampan [flenns`kampän] Fjell sørøst for Flensjøen, på grensen mellom Os og Engerdal kommuner, høyeste topp 1292 moh. Fire topper ligger her på rekke og rad. Regnet fra øst mot vest finner vi to topper på grensen mellom Engerdal og Os kommuner (1210, 1292 moh.) og to i Os kommune (1214, 1185

moh.). Til første del av navnet, se *Flena*. Til sisteleddet, se *kamp*.

Flensmarka [flenns`mar*ka] Naturreservat (siden 2006) i Engerdal og Røros kommuner, ved nordenden av Femunden. Området består av myrer, skogkledde koller, mindre tjern og dødisgroper. Marka er delvis dekt med stein og ur. Innslag av store furuer som er mellom 300 og 400 år gamle. Førsteleddet i navnet kommer av *Flena*, s.d. Til sisteleddet, se *mark*.

floe [flo:`e] m (1) Myr, myrområde. Svært vanlig (del av) stedsnavn over hele vårt distrikt, f.eks. *Floen*, *Floan*, *Langfloen*, *Storfloen*; *Floenget* (Narjordet, Os), *Svartåsfloan* (bl.a. Hodalen, Tolga). Sml. *fly*. (2) Utvidelse av bekk el. elv; stilleflytende elveparti (av norrønt *flói*). Denne betydningen ligger til grunn for mange navn særskilt i Engerdal, som *Storfloen*, *Bufloen*, *Brefloen*, *Laugarfloen* (Rødalen), *Husfloen*, *Harrfloen*, *Bjørkøyfloen*, *Snertfloen* (Femundselva). Jfr. lignende navn som *hå*, *lok*, *lon*.

Floloken [flo:`lo:ken] Mindre tjern (*lok*, s.d.) sørøst for Eidet i Tolga kommune, øst for Geitryggen. Tjernet ligger på ei myr kalt *Veslefloen* (se *floe*).

Flomhøgda [flomm`høgda / flå:m`-] Fjell sørvest for Innerdalsvatnet i Kvikne, Tynset kommune, 1161 moh. Navnet henger trolig sammen med *flåm* (se *Flåman*). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Flotjønn [flo:ˈkjonna / flo:ˈ-] (1)

Tjern på Ryggen (sør for Evavollen) ved Aursunden i Røros kommune. (2) Tjern sørøst for Tamneset og Tamnesvola ved Aursunden i Røros kommune. (3) Tjern vest for Telneset i Tynset kommune, nord for Milskiftvangen. Navnet kommer av *floe* (1, s.d.). Tjernene ligger i (utkanten av) et myrområde.

fly [fly:] f/n Myrlendt slette; flatt jorde el. mark, snauflate; fjellvidde. Svært vanlig i Øvre Folldal, f.eks. *Fegerflye*, *Kjellflyan* (skyttebane), *Deplflyin* samt gards- og etternavnene *Flyen*, *Dalflyen*. Vanlig også i Rondane (bl.a. *Vidalsflye*, *Storflye*, *Leirflye*, *Dørålflye*). I Engerdal og lengst sør i Os heter det *Flyet* (n). Jfr. *floe*, *fløy*, *flå*.

Flygelen [fly:gˈeln] Dalsøkk, tidligere hoppbakke i Nördalen i Os kommune, øst for Fossan (på nordsiden av Nøra, nordøst for Halvmilenget). Da bakken var ferdigbygget i 1920-åra og den skulle få navn, ble navnet *Flygelen* lansert. “For det måtte ha noe med å *fly* å gjøre”, ble det sagt. Bakken var bygd slik at det ble høye svev.

Fløta [flø:tˈa] Kulp, høl i Femundselta sørvest for Femundsundet, på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner (nordøst for Elvbrua). *Fløt* har grunnbetydningen ‘elveutvidelse’ e.l., jfr. *Fløyta* mange steder lenger sør i fylket (Solør, Odal m.fl.; Venås 1987, 175-176). Noen vil heller sette navnet i forbindelse med *fløting* (tømmerfløting).

Fløtningsjøen [fløttˈningsjø:ˈn]

Innsjø ved svenskegrensen (Lillebo) i Engerdal kommune, øst for Vurrusjøen (størstedelen av sjøen ligger på svensk side og heter der *Flötningssjön*). Første delen av navnet sikter neppe til tømmerfløting, men heller til *flytting*. Navnet skal ha sammenheng med at fiskere fra Heggeriset flyttet mellom to fiskebuer på hver sin side av sjøen (Andersen 1969, 287).

Fløtten [fløttˈn] Gardsnavn flere steder (bl.a. Tynset og Alvdal). Navnet kommer av ‘flat mark’, ‘slette’ (fra gammelnorsk *flōtr*). Også slektsnavn.

fløy [fløy] n Myrområde, flatt fjellområde (vel opprinnelig samme ordet som *floe*, *fly* og *flå*, s.d.). Jfr. *Halvorsfløyet*, *Gjømtbekkfløyet*, *Stollfløyet*, *Hattfløyet*, *Misterfløyet* (Rendalen), *Storhøfløyet* (Alvdal), *Blakksjøfløyet*, (Engerdal), *Fløyet* (Engerdal, Stor-Elvdal), *Hamnbekkfløyet* (Stor-Elvdal) m.fl. Se også *kjøl*.

flå [flå:] n Fjellvidde, vid flate, flatt fjellstrøk; myrområde, gjerne med tjern og bekker (fra gammelnorsk *flå*). Jfr. *Flået*, *Kattflået*, *Kvisleflået*, *Ulvåflået*, *Tuvflået*, *Flåtjønnan* (Engerdal), *Flåtjønn* (Røros, Os) m.fl. Ordet er ført opp med ulikt kjønn i ordbøkene (sml. f.eks. Donali 2007, 149: *flåe* m). I Engerdal (også Trysil) er *flå* imidlertid entydig intetkjønnsord. Jfr. *fløy*; *Flåman*.

Flåfattjønn [flå:ˈfa:tkjonna] Tjern i Tynset kommune, øst for Rødalen (på sørsiden av Vollhåmmåren). Navnet

kommer av *flå* (s.d.) og *fat* ('kar', 'skål'), og sikter til at tjernet ligger i et fjellområde omgitt av høyder, som i et fat (Venås 1987, 176).

flågå Se *Hornflågåen*.

Flåman [flå:m`än / `-an] (1) Flatt fjellområde sørvest for Fundin i Follidal kommune. Her ligger *Flåmsætrin* (*Flåmsætran*). (2) Naturreservat (siden 1989) i Follidal, Oppdal og Dovre kommuner. Omfatter i tillegg til selve Flåman (se ovenfor) bl.a. også Kvittjørnin og dalsystemene langs Råtåsjøbekken. Reservatet inneholder bl.a. lett synlige terrasser, morener og spylerenner fra siste istid. Navnet kommer av dial. *flåm*, 'flatt fjellandskap' (gjerne omkranset av fjell og høyder). Ordet henger antakelig sammen med *flå* (s.d.). Sml. Donali 2007, 150.

Flåtesjøen [flått`åsjø:n / flå:t`a-] (**Flåtasjøen**) Tjern i Engerdal kommune, sør for Elgå (nordøst for Tovbergan). Til førsteleddet, se *Flåtåberget*. Det ble ifølge kjentfolk brukt treflåter her under fiske (Venås 1987, 176).

Flåtjønna [flå:`kjønna] (**Flåtjønnan**) (1) Tjern i Røros kommune, øst for Grådalen (sørøst for Stenfjellet). (2, *Flåtjønnan*) Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Femundsundet (Ulvåflået). (3) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, vest for Gruvetjønnan). Til førsteleddet, se *flå*. Jfr. *Flåtjønna* (Sør-Fron, Trysil) og *Flåtjønnet* (Ringebu).

Flåtåberget [flått`åbærje] Fjellknaus, *berg* (s.d.) sør for Lillebo og Vurrusjøen i Engerdal kommune, 841 moh. Førsteleddet kommer av *flåte*, 'enkel farkost' el. *fløte* ('få til å flyte'). Fjellet har trolig fått navn etter tømmerfløting på Vurrusjøen el. vassdragene i nærheten.

Fokstjønna [fåks`kjønna] Tjern nordøst for Glåmos i Røros kommune. Tjernet ligger på ei myr (Lokfloan) ved Litlmolingas utløp i Aursunden. Det er uklart hva navnet kommer av (Gjelsvik 1936, 77). Jfr. neste art.

Fokstugu [fåkk`stugu] (**Fokstua**) Fjellstue og gard på Dovrefjell i Dovre kommune, nordøst for Dombås. Førsteleddet kan komme av *fokk* ('drev', 'snøfokk'). Det kan være svært værhardt her. Det er òg foreslått at navnet kommer av et (tapt) elvenavn med betydningen 'rev', jfr. engelsk *fox*, tysk *Fuchs* (NSL, 152). Dette ville i så fall stemme godt med *Foksåe* (tidligere *Foksa?*), elva som renner forbi Fokstugu. E. Vågslid har foreslått en tredje tolkning: Ettersom elva har sterkt fall, kan navnet henge sammen med gammelnorsk *fors*, 'foss' (Vågslid 1963, 151).

Folla [fåll`a / -`e / fòll`a] Elv i Dovre, Follidal og Alvdal kommuner, med utspring på Dovrefjell. Renner gjennom Follidalen og ut i *Glåma* (s.d.) ved Alvdal sentrum. Navnet er tolket som 'den brede', 'som danner en bred flate' (S. Bugge; sml. NE, 55-56; NSL, 153; NO, 171). Dette høver godt med det forholdsvis vide dalføret. *Folla* er også navn på mindre elv (bekk) i Holtålen.

Fold er nevnt som elvenavn i Snorres *Edda*.

Follandstjønna Se *Follandsvangen*.

Follandsvangen [fáll`ansvangen] Seter i Sølndalen i Alvdal kommune. Navnet kommer kanskje av *forland*, 'flatt land framfor høye fjell' (sml. Veka 2000, 124). Follandsvangen utgjør et flatt parti på framsiden av Storsølnkletten, sett fra Sølndalen. Til sisteleddet, se *vang*. Sør(øst) for setra ligger *Vesle* og *Store Follandstjønn*a.

Folldal [fáll`da:l / föll`dä:l] Kommune og dalføre i Nord-Østerdal, nordvest i Hedmark fylke. Forbindelsesdal mellom Østerdalen og Gudbrandsdalen. Utskilt som egen kommune fra Alvdal i 1914. Dalen har navn etter elva *Folla* (s.d.). *Folldalen* er også navn på dalføre i Holtålen.

Fonnflåhøgda [fänn`flå:høgda] Fjell (1158 moh.) i Trysil kommune, vest for Engeren, på grensen til Engerdal. Fjellet utgjør nordre del av *Tverrfjellet* (s.d.). Navnet er sammensatt av *fonn* ('snøfonn') + *flå* (s.d., 'fjellvidde'; 'myrområde') + *høgde*. Utstikkere av dette fjellet litt lenger øst (inne i Engerdal kommune), kalles *Søndre* og *Nordre Fonnflåhøa*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Fonnåa [fänn`å:a] Mindre bekk i Engerdal kommune, med utløp i *Engeråa* (s.d.) nord for Heggeriset. Navnet henger trolig sammen med *fonn* (snøfonn). Til sisteleddet, se *å*.

Fonnås [fönn`å:s / fänn`- (Engerdal)] (1) Gard ved Elvål i Rendalen kommune, sør for Fonnåsfjellet. *Fonnås* er et gammelt navn, og har neppe med 'snøfonn' å gjøre, selv om dette ikke er utelukket. Førsteleddet kommer heller av mansnavnet *Forni*, evt. adj. *forn*, 'gammel' (Rygh 1900, 373; jfr. NO, 174). På garden ble det i 1877 funnet ei sølvspenne (Fonnåsspenna) som er datert til ca. 500 e.Kr. (folkevandringstiden). Garden er av de eldste i Nord-Østerdal. (2) Gard i Heggeriset (vest for Engeråa) i Engerdal kommune. Denne garden er mye yngre (1880-tallet, sml. Andersen 1966 A, 180), og navnet kommer vel av *Fonnåa* (s.d.).

Fonnåsfjellet [fönn`å:sfjelle] Fjell i Rendalen kommune, nord for Elvål. Tilhører et større fjellmassiv i Rendalen og Tynset kommuner (jfr. *Kommeren*, som ligger lenger nord og vest). Har en rekke mindre topper, høyeste punkt 969 moh. Navnet på fjellet kommer av gardsnavnet *Fonnås* (s.d.).

Foransjøhagen [får`ansjøha:gen] Gard på Nøra i Os kommune (og kalt *Binggarden*, se *Bingtjønn*a). Navnet kommer sannsynligvis av tysk *Franzose* ('franskmann'). Dette kan henge sammen med at fransk ekspertise antakelig ble benyttet da Nøra smeltehytte ble bygd. *Hagen* el. *hagaen* som sisteledd er typisk for flere av gardsnavnene i grenda (*Presthagen*, *Mestvedhagen*, *Skinnerhagen*, jfr. og jordstykkene *Jenshagaen*, *Dragarhagaen* m.fl.).

Forborgen [får`bårge:n] Fjell øst for Elgåhogna i Engerdal kommune, 1153 moh. Navnet betyr trolig 'det fremre fjellet (berget)'. Jfr. *Forlotten* og *Borga*.

Forda Se *Forollosjøen*.

Forlotten [får.`l.ått'n] (1) Utmarksområde nord(øst) for Vingelsåsen og Skomakaråskletten i Tolga kommune. (2) Slette nord for Telneset, sør for Kvennan, i Tolga kommune (på vestsiden av Glåma). Førsteleddet betyr 'fremre', 'som ligger lengst framme'. Sisteleddet *lott* sikter til del (part) av skog el. jordstykke. Se også *Litjlotten*.

Formokampen [får`mo:kampe:n] Fjell (1428 moh.) sørøst for Høvringen i Rondane, Sel kommune. *Formo* ('moen som stikker fram' el. 'furumo?') er gardsnavn i Sel (også mange andre steder i landet). Til sisteleddet, se *kamp*.

Forollhogna [fårr`ålhångna / fårr`el-] (**Forellhogna**) (1) Fjell på grensen mellom Os, Holtålen og Midtre Gauldal kommuner, 1332 moh., vest for Forollsjøen. (2) Nasjonalpark (opprettet 2001) i Midtre Gauldal, Holtålen, Rennebu, Tynset, Tolga og Os kommuner. Strekker seg mot Gauldalen i nord og øst, og Dalsbygda/Vingelen og Orkdalen i sør og vest. Stor og stabil villreinstamme; mange dyregraver og fangstanlegg. Flere sørsamiske fortidsminner. Til førsteleddet, se *Forollsjøen*. Se ellers *hogna*.

Forollsjøen [fårr`ålsjø:`n / fårr`el-] (**Forellsjøen**) Innsjø på grensen mellom Os, Holtålen og Midtre Gauldal kommuner, nordvest for Vangrøftdalen. Opphavet til sjønavnet er innfløkt, men det må henge sammen med navnet til elva *Forda*, som renner fra Forollsjøen og ut i Gaula i Sør-Trøndelag. Elvenavnet *Forda* er antakelig laget til v. *fara* ('fare', 'renne'), og kan sikte til at elva farer fort av sted i enkelte partier. Men det kan òg menes elva en 'farer over', altså 'elva med vadedstedet'. Jfr. navn som ender på *-ford* i England, som *Oxford*, *Hereford* m.fl. Den andre stavelsen i sjønavnet er trolig den samme som i *Sivilla*, *Magnilla* m.fl. (kanskje av *ile*, 'oppkomme'). Jfr. NSL, 155; Venås 1987, 178.

Fosstjønna [föss`kjønna] Tjern sør for Tunna og Magnillfossen i Tynset kommune. Navnet kommer av en el. flere fosser i bekken som renner fra tjernet og ned gjennom det bratte terrenget mot Tunna.

Franktjønna [frank`kjønna] Tjern i Rødalen, Tynset kommune. Førsteleddet kommer av slektsnavnet *Frank*, jfr. også gards- og slektsnavnet *Frankmo* (*Frankmoen*) i Alvdal og Follidal. Tjernet kan være oppkalt etter gruvearbeider *Peder Olsson Frank*, som arbeidet ved Rødalsgruva på 1700-tallet (Steimoeggen 1966, 468).

Frantjønna [fra:n`kjønna] Tjern nord for Fådalen i Tynset kommune, vest for Tonnvola. Kanskje kan tjernet opprinnelig ha hett *Framtjønna* (*fram* i betydningen 'nærmest'). Det kunne

da være tenkt på at dette tjernet ligger nærmere setrene el. gardene i Fådalen enn andre tjern (f.eks. Karivangtjønna).

Fredriksvollen Se *Freksvollen*.

Frekmyr Naturreservat (siden 1989) og myrområde i Nordre Atndalen, vest og nord for Stadsbuøyen i Folldal kommune. Bl.a. store eskere (grusrygger) fra siste istid, dannet av elver som rant i tunneler under isen. Det offisielle navnet på naturreservatet, *Frekmyr*, er et kunstig navn, og burde helst ha hett *Frekmyre* (s.d., dvs. bestemt form). *Myrbekken* renner gjennom den nordlige delen av reservatet og ut i Grimsa.

Frekmyre [fre:k' my:re] Myrområde i Nordre Atndalen, vest for Stadsbuøyen i Folldal kommune. Inngår i naturreservatet *Frekmyr* (s.d.). Navnet skal komme av den første brukeren i Elgevasslien, *Fredrik (Frek) Person* (d. 1780).

Freksvollen [freks'våll'n] (1) Seter i Tolga kommune, nord for Erlia og Bjørkkletten (Hørddalen, sørøst for Fabrovollen). (2) Seter i Tolga kommune, nordøst for Milskiftet, sør for Langen (Innervollan). Førsteleddet kommer av mannsnavnet *Fredrik* (sml. forrige art.). Til sisteleddet, se *voll*.

Frekvollen [frek'våll'n] Seter i Tolga kommune, nord for Erlia (Klettsætran). Se forrige art.

Fremre Illmanntjønne [frem're ill'mannkjønne] Tjern i Illmandalen i

Rondane, Sel kommune. Til navnet, se *Illmandalen*. Jfr. også *Illmanntjønnin*.

Frendstadtjønna [frenn'stakjønna / freng'-] (**Frendstadtjørna**) (1) Tjern på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner, sørøst for Yset (Kvikne). (2) Tjern vest for Stor-Sverjesjøen i Tynset kommune (Kvikne). *Frendstad* er gardsnavn i Kvikne (ved Orkla, nord for Kvikne kirke), der førsteleddet kommer av det norrøne mannsnavnet *Frændi* ('frende', 'venn'). Av gardsnavnet kommer slektsnavnet *Frengstad*. Til sisteleddet, se *Finnstad*.

Frengstad Se *Frendstadtjønna*.

Fresatjønna [frä:s'akjønna] Tjern nord for Sølnsjøen og Arasjøen i Rendalen kommune. Navnet kommer av v. *fröse* ('fosse', 'skumme'). Kjentfolk kan fortelle at det "uler" i isen når den legger seg her. Kanskje dette er bakgrunnen for navnet, heller enn at det sikter til bekkene som renner inn og ut av tjernet. *Fresa* kan i målføret ha nettopp sidebetydningen 'ule' e.l. (Venås 1987, 179).

Frisvollhovda [fri:s'vållhåvda] Ås (919 moh.) nordvest for Dalholen i Folldal kommune, sørvest for garden Frisvoll. Førsteleddet *Fris* kommer av mannsnavnet *Fredrik* (norrønt *Friðrekr*; Veka 2000, 129). Til sisteleddet, se *hovde*.

Fron Se *Nord-Fron*, *Sør-Fron*.

Froskloken [frösk'lo:ken / fråsk'-] Tjern, *lok* (s.d.) nordvest for Snerta i Engerdal kommune, på østsiden av

Femundselta (sørøst for Kastfloen). Til førsteleddet, se *Froskvika*.

Froskmyra [fråsk`my:ra] Myr nordvest for Søndre Østvangen (Austvangen) i Os kommune. Navnet er sjelden angitt på kart, men kjent fra lokal tradisjon (se kart hos Gjermundsen 2001 A, 152). Til navnet, se neste art.

Froskvika [fråsk`vi:ka] (1) Vik på nordsiden av Vurrusjøen i Engerdal kommune, vest for Lillebo. (2) Vik på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, nord for Sorken (vest for Rørsjøen). Førsteleddet er *frosk* (padde).

Froståltjønna [fròst`òllkjønna] Tjern nord for Savalen, Tynset kommune. Navnet kommer av det nynorske adj. *frostal* ('frostlendt'; 'som tåler lite kulde'). Fra tjernet renner *Frostålbekken* ut i Tunna.

Fruhaugen [fru:`hæu'n] Haug (774 moh.) nord for Galåa i Røros kommune (nordvest for Tyvoll). Navnet skriver seg fra Elisabeth Arnisæus Irgens (1618-1694), frue på Rørosgård og gift med direktøren ved Verket. Hun var også kalt "Gåsfrua" (Gjelsvik 1936, 28).

Frysihel [fry:s`ihæ:l / fry:s`-] Søkk nord for Djupsjøen i Røros kommune, "mellom Sommerhøgda og Litlklethøgda" (Gjelsvik 1936, 143). Stedet er ikke avmerket på våre kart, men tatt med hos O. Gjelsvik, som også skriver at gruvefolkene på Storzartzt fortalte at en mann frøs i hjel på dette stedet.

Frysihelbakken [fry:s`ihæ:lba:kken] Bakke (egg) nordvest for Orvos i Røros kommune. Bakken ligger om lag 700 m sørøst for Arvedals gruve, 300 m fra parkeringsplassen ved Kongens gruve. Det kan være svært kaldt ved dette stedet. Det er helt åpent, uten noen vegetasjon som kan gi ly. Den gamle vinterveien gikk her.

Frysiheltjønna [fry:s`ihæ:llkjønna] Tjern i Engerdal kommune, sør for Storbuddhåen (Røavassdraget, sørøst for Roasten). Navnet kommer vel helst av at stedet er uvanlig kaldt, jfr. forrige art.

Fugga [fugg`a] Elv i Rendalen kommune. Renner gjennom Fuggsjøen og ut i *Mistra* (s.d.) nord for Renåskarven. Navnet betyr trolig 'den skummende' (NE, 319; jfr. engelsk *fog*, 'tåke'). Sml. *Mugga*, *Mistra*.

Fuggdalen [fugg`dä:'l.n.] Dalføre og naturreservat i Rendalen kommune, øst for Lomnessjøen. Naturreservatet (opprettet 2008) strekker seg fra *Mistra* i sør til nærmere Volltjønna i nord. Verneområdet omfatter et helt nedbørfelt uten særlige tekniske inngrep. Her finnes bl.a. gransumpskog og bærlyngfuruskog. Til navnet, se *Fugga*.

Fuggsjøen [fugg`sjø:'n] Innsjø i Rendalen kommune, øst for Lomnessjøen og Fuggsjøvola. Til navnet, se *Fugga*.

Fuggsjøvola [fugg`sjø:vo:la] Fjell (890 moh.) i Rendalen kommune, vest for Fuggsjøen. Til førsteleddet, se *Fugga*. Sisteleddet er *vol*, s.d.

Fuglleken [fugg`lle:k'n] Slette vest for Femunden i Engerdal kommune (sørvest for Jonasvollen og Tømmervika, mot grensen til Os). Til navnet, som også fins i Trysil, se neste art.

Fugllekhaugen [fugg`lle:khæu'n] Ås (800 moh.) i Røros kommune, sørvest for Orvos. Navnet kommer av dial. *fugl-lek* ('paringsleik hos storfugl').

Fugllekåsen [fugg`lle:kå:s'n] (1) Ås (778 moh.) i Røros kommune, nordvest for Synnervika (Flensmarka). (2) Ås (ca. 850 moh.) i Tolga kommune, vest for Vingelen (mot grensen til Tynset, nordøst for Svartåsen). Også navn på to åser i Trysil. Til navnet, se *Fugllekhaugen*.

Fuglåtjønn [fugg`lâ:skjønn] Tjern i Kvikne i Tynset kommune, sørvest for Yset (nordvest for Brentfjellet og Svarttjønn). *Fuglåsen* like ved har gitt tjernet navn. Det kan her gjelde både storfugl (tiur, evt. orre) og småfugl. *Fuglåsen* er ellers vanlig navn bl.a. i Rendalen og Stor-Elvdal.

Fulguttusjøen Se *Gutulisjøen*.

Fundberget [fonn`bæрге / -`bærje] Fjell (1277 moh.) på grensen mellom Folldal og Oppdal kommuner, øst for *Fundin* (s.d.). Til sisteleddet, se *berg*.

Fundhøe [fonn`hø:e] Fjell sør for *Fundin* (s.d.) i Folldal kommune, 1223 moh. Til sisteleddet, se *hø*. Her er det et gammelt anlegg for falkefangst.

Fundin [fond`in] Innsjø (nå oppdemt) i Folldal og Oppdal kommuner. Sjøen strekker seg nå fra øvre enden av Einunndalen i Folldal til Storvollen nordøst for Elgsjøtangen i Oppdal. På Oppdalssiden heter sjøen *Unndalsvatnet*. Opphavet til navnet er ikke klarlagt, men én mulighet er å knytte det til gammelnorsk *fundinn*, 'oppdaget', 'funnet'. Fra norrøn mytologi (*Voluspå*) kjenner vi til en dverg med samme navn; i middelalderen brukt som mannsnavn. Sjønavnet kan imidlertid òg komme av gammelnorsk *fundr*, 'møte' (Stein Dahlen, personlig meddelelse). Elgsjøelva og elva Unna møtes her. Sml. NO, 188; Venås 1987, 183; Ryen 2012, 83 (ikke omtalt i NSL).

Furuhovde [furuhâvd`e] (1) Garder og grendelag (òg kalt *Furuhovdan*) nord for Dalholen i Folldal kommune, ved veggen til Einunndalen. Også slektsnavn. (2) Annet navn på *Tytinghovda* (s.d.) nord og opp for (1). Navnet kommer av treslaget *furu* (Pinus) og *hovde* (s.d.), dvs. 'kollen der det vokser furu'.

Furuknultjønn [fu:r`uknu:lkjønn] Tjern sørvest for Drevsjø i Engerdal kommune (sør for Sørjota). Tjernet ligger på sørsiden av åsen *Furuknulen* (763 moh.). Navnet er sammensatt av trenavnet *furu* (Pinus) og *knul* (s.d., 'kulle', 'ås').

Furuoddtjønn [fu:r`uâddkjønnän] Tjern i Engerdal kommune, mellom Isteren og Femunden, vest for Sorken. Navnet er sammensatt av *furu* (Pinus) og *odde* (s.d.).

Furutjønne [fu:r`ukjønne] Tjerner nord for Dalholen i Folldal kommune, nordøst for Furuhovde. Tjernet ligger omtrent på grensen for barskog (her *furu*, Pinus), noe som vel har gitt det navn. Jfr. *Tallsjøen*.

Fykefældalen [fy:k`fellða:l.n.] Dal i grenseområdet mellom Oppdal og Folldal kommuner, nordøst for Råtåsøho. Navnet kommer trolig av v. *fyke* ('drive gjennom lufta'). Det kan bli svært sterk vind her, særlig når det er sønnavær. Uttalen av andreleddet tyder på annet opphav enn adj. *fæl*. Tanken er kanskje at en *fell* ('dyrepels', 'skinn') lett vil fyke av gårde under gitte vindforhold.

Færrkjerringhøa [færr`kjærringhø:a] Fjell øst for Ørvilldalen i Tolga kommune (vest for Midthogna, mot grensen til Os), 1043 moh. *Færrkjerring* betyr 'fantkjerring', 'farende kone' (jfr. *Fantsteinen*). Til sisteleddet, se *hø*.

Færrsletta Se *Fantsletta*. (Til navnet, se forrige art.)

fæt Se *fet*.

Føllet Se *Hesten*.

Førre Hermann-varden [førr`e herr`mannva:lin] Varde ca. 1 km sør for Blæsterdalssætra og Strømbusætra i Mjovassdalen i Folldal kommune, på stien mot Flatsætra. Varden er oppkalt etter *Hermann Strømbu*, som døde 13 år gammel. Han var odelsgutt fra Nordre Strømbu i Nordre Atndalen, og kjent for å være en oppvakt og aktiv gutt.

Bl.a. bandt han fiskegarn til eget bruk. Hermann døde av lungebetennelse etter bading i Atna sommeren 1908. Året etter ble det født en ny Hermann i den store søskenflokket på 11. Slik fikk den første navnet *Førre* ('den forrige') *Hermann*.

Fåa [få:'a] Elv i Tynset kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Fåset. Navnet kan skrive seg fra norrønt *Fǫð*, 'grenseelva'; her kanskje om gjerde el. stengsel for fiskefangst (Hovda 1975, 30). S. Bugge mente imidlertid at navnet kunne henge sammen med et gotisk ord for 'skum' (NE, 45). Ifølge en tredje tolkning (A.D. Østigaard, personlig meddelelse) betyr elvenavnet heller, den vesle (fattige) elva, jfr. norrønt *fátókr*, 'fattig'. Dette siste forslaget kan passe med at Fåa er sideelv til den adskillig større Glåma.

Fådalen [få:'däl.n.] Dalføre nordvest for Fåset i Tynset kommune, langs elva *Fåa* (s.d.). Flere gardar her heter *Fådal*.

Fåset [få:'set] Grend i Tynset kommune, ved Fåas utløp i Glåma nord for Auma. Likesom Tynset var Fåset opprinnelig navnet på en gard, men navnet er kommet bort som selvstendig gardsnavn. Jfr. likevel det nåværende gardsnavnet *Fåsetbrua*. Til betydningen, se *Fåa* og *set*.

Fåsetodden [få:'setådd'n] *Odde* (s.d.) i Nøra nordvest for Håvollen i Nørdalen, Os kommune. *Fåsetvollen* ligger lenger vest, mot Os, like ovenfor fylkesvegen. Til førsteleddet, se *Fåset* (*Fåa*).

Fåsten [få: 'ste:n] (**Fåsteinen**) Berg, fjellhammer nordøst for Fåset i Tynset kommune (sør for Oddlivangen), 780 moh. Her var det gruvedrift tidligere. På toppen har det også vært krigsvarde, etter det gamle varslingsanlegget gjennom Østerdalen. Berget er bratt, med vidt utsyn over bygda fra toppen. Førsteleddet kommer av elva *Fåa* (s.d.). Sml. *Sten* i Alvdal.

Fåtjønna [få: 'kjønna] Tjern nordøst for Savalen, Tynset kommune. Tjernet har fått navn etter elva *Fåa* (s.d.), som har sin kilde her.

Gaallanavte Ås, kolle (872 moh.) nord for Rien (øst for Blankhåen) i Røros kommune, like sør for grensen til Tydal. Det sørsamiske navnet er sammensatt av *gaallan*, gen. av 'panne', 'skalle' og *avte* (*åvte*), som betyr 'foran', 'framfor'. Jfr. *Gaallanåvte* (Torkilstöten) i Härjedalen (Sjaggo 2011, 41).

Gaejsietjahke Sørsamisk navn på *Skardsfjella* (s.d.) i Tydal kommune. Navnet betyr 'fjellet med spiss topp', 'tindefjellet'.

Galenbotn [gal 'inbått'n] Stor dalbotn sør for Digerronden i Rondane (Dovre kommune). Navnet (adj. *galen*, dial. *galin*) henspiller sannsynligvis på det ville og bratte terrenget. Se ellers *Styggebotn*.

Galenivartjønna [gæ: 'l.n.i:varkjønna] (**Galenivarloken**, **Gløtbergjønna**) Tjern sørvest for Gløtberget i Engerdal kommune (mellom Isteren og fylkesveg

26, sør for Tjønholmen). Tjernet har fått navn etter en som het *Ivar* og som hadde ord på seg for å være gal. Det er ukjent om dette knytter seg til en bestemt hendelse. Vanligvis kalles tjernet imidlertid *Gløtbergjønna*, etter gardsbruket *Gløtberget* like ved. Til dette navnet, se *Gløta* og *berg*.

Galten [gal*''n / gal*t''n] Garder og grendelag i Engerdal kommune, på østsiden av Galtsjøen sør for Isteren. Også slektsnavn. Dyrenavnet *galte*, 'hanngris', føyer seg inn blant mange gamle dyrenavn i vårt distrikt (*Storjyltingen*, *Tron*, *Haveren* m.fl.). Hvis navnet er et jamføringsnavn, er det likevel merkelig at det ikke er knyttet til et fjell el. en høyde. Kanskje har *Galtåsen* sørøst for gardene opprinnelig hett *Galten* (sml. *Jyltingsvola*)? Det kan imidlertid også tenkes at navnet først har vært knyttet til sjøen (vanlig navn på skjær el. deler av sjø andre steder i landet). O. Rygh går en annen veg i sin forklaring, ved å vise til *gjerdsl* ('inngjerdet jordstykke', Rygh 1900, 375). K. Venås følger dette sporet, men tolker navnet som 'fiskestengsel' (Venås 1987, 186; slik også Sundet 2008, 139). Ettersom garden ligger like ved Galtsjøen, kan Venås' forklaring ikke avvises. Forklaringen av lydutviklingen fra *gjerdsl* (*gjelt*) til *galt* virker likevel ikke uten videre innlysende. Bygdebokforfatteren O. Andersen mente også at navnet henger sammen med *gjerde*, men da helst i forbindelse med systemet av dyregraver i distriktet (Andersen 1966 B, 105). -- Alt i alt synes dyrenavnet (dvs. 'hanngris') likevel å

være den beste og enkleste forklaringen, selv om heller ikke den er problemfri.

Galthue [gall*^hhu:e] Smalt parti lengst sør i Galtsjøen i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *Galten*. Sisteleddet sikter til det smale partiet av sjøen, som går over i Femundselva her ('hode' om øverste del av foss e.l.). Stedet er kjent som god fiskeplass.

Galthåen [gall*^hhå:n] *Hå* (s.d.) mellom Isterfossen og Galtsjøen i Engerdal kommune. Førsteleddet er som i *Galten* (s.d.).

Galtsjøen [gall*^ssjø:n] (1) Innsjø sør for Isteren i Engerdal kommune, ved grensen til Rendalen (en del av sjøen ligger i Rendalen kommune). (2) Naturreservat opprettet i 1981 i Engerdal og Rendalen kommuner. Omfatter selve Galtsjøen (1) samt Galthåen og Sætertjønna lenger nord, med tilhørende våtmarksområde. Ender og enkelte sangsvaner kan overvintre her i åpne råker. Naturreservatet utgjør et rikt kulturlandskap med spor av bl.a. tømmerdrift og myrslåtter. Til førsteleddet i navnet, se *Galten*.

Galtåsknappen [gall*^åå:sknappen] Åstopp (på Galtåsen) sørøst for Isterfossen i Engerdal kommune, 980 moh. Til navnet, se *Galten* og *knapp*.

Galtåstjønna [gall*^åå:skjønnna] Tjern sørøst for Isterfossen i Engerdal kommune. Tjernet har navn etter *Galtåsen* i sørvest. Til førsteleddet, se *Galten*.

Galåa [ga:l^åå:a] (**Galåen**, **Gardåa**)

(1) Bekk, mindre elv i Os og Tolga kommuner. Renner fra Galåtjønna, videre langs grensen mellom Tolga og Os, og faller ned i *Hola* (s.d.) nord for Kåsa. (2, *Gardåa*) Elv i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Orkla* (s.d.) ved Litlfossen, like sør for grensen mot Innset (Rennebu). (3, *Gardåa*) Bekk i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Falningsjøen* (s.d.). (4) Bekk, mindre elv i Os og Røros kommuner, med utløp i *Glåma* (s.d.) sørvest for Bergstaden. (5, *Galåen*) Grend i Røros kommune, ved utløpet av (4) sørvest for Bergstaden. Førsteleddet i navnet kommer av gammelnorsk *garðr* ('gard', 'gjerde'). Til sisteleddet, se *å*. Elvenavnet kan tolkes som 'elva (åa) som danner et gjerde', 'grenseelva'. Flere elver med dette navnet danner grense mellom gardar el. bygder. Stedsnavn med *garðr* kan imidlertid også være brukt om stengsler el. "gjerder" i forbindelse med fiske (nett, garn o.l.). Sml. *Gardåa* i Midtre Gauldal (bl.a. mot grensen til Rennebu), Oppdal, Holtålen og Stor-Elvdal. *Galåa* er også gardsnavn (Røros). *Galåen* (dat.) er brukt som slektsnavn.

Galådalen [ga:l^åå:da:l.n.] (1) Dalføre nord for Kåsa i Tolga (delvis også Os) kommune, langs elva Galåa. Naturreservat siden 2001. Bl.a. myrer med uvanlig stor helningsgrad (bakkemyrer). (2) Dalføre på grensen mellom Røros og Os kommuner, langs elva Galåa. Se ellers *Galåa* for tolkning av navnet.

Galåtjønn [ga:l'å:kjønna] Tjern i Os kommune, sørøst for Mosebuhøgda i Hummelfjellet (sør for Butjønn). Herfra renner *Galåa* (1, s.d.), som har gitt tjernet navn.

Gammaldalen Se *Gammeldalen*.

Gammelbuvika [gamm'`lbu:vi:ka] (1) Vik i Grøvelsjøen, Engerdal kommune. (2) Vik nord for Fiskevollen i Sølensjøen, Rendalen kommune. Her har det vært fiskebuer tidligere. Jfr. *Grimsbu*.

Gammeldalen [gamm'`l.d.ä:'l.n. / gamm'`alda:'l.n.] (1) Seterdal langs elva Tela i Tynset kommune, sørøst for Telneset. Naturreservat (1989) med samme navn, med utstrekning fra Telneset i nord til Storkletten i sør. Meget sjeldent dødisterreng, med opptil 50 m høye eskerrygger (rygger av sand og grus), spylerenner, terrasser og seter (sattår). (2) Fjeldal (nord)vest for Savalen i Tynset kommune, sørvest for Rødalshøa. (3, *Gammaldalen*) Seter sørøst for Valdalen i Engerdal kommune, nær svenskegrensen (nord for Valsjøen). Adj. *gammel* i navnet henspiller i (1) kanskje på den relative alderen til setrene (vangene) i området. Etter hvert som det kom til nye, fikk de andre setrene navnet *Gammelsætra*, *Gammelvangen* o.l. Dette kan så ha blitt overført på selve dalen el. deler av denne. I (2) og (3) er bakgrunnen for navnet mer usikker. Det har også vært spekulert på om navnet heller kan komme av *gamme* (samisk hustype), ettersom *Gammeldalen* er svært sjeldent brukt utenom gamle sørsamiske områder (navnet finnes bl.a. i Selbu og Ringebu).

Gammelelva [gam'læl'va] Bekk sør for sentrum i Follidal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) øst for industriområdet (vest for Fredheim). Navnet tyder på at dette er (del av) et gammelt elvefar. Også bekkenavn i Sør-Fron (ved Atnas innløp i Atnsjøen).

Gammelfaret [gam'lfar'e] Elveparti sørøst for Krokhaug i Follidal kommune, nord for Øian. Elva Folla gikk tidligere her, men fikk et rettere løp ved elveregulering i 1930-åra. Det gamle elvefaret danner en serie svinger (meandre).

Gammelhøa [gamm'`lhø:a] Fjell (nord) vest for Savalen i Tynset kommune (vest for Rødalshøa), 1280 moh. Navnet kommer av *Gammeldalen* (2, s.d.) sør for fjellet.

Gammeljøvollen [gamm'`ljo:våll'n] Seter (også kalt *Vangsvollen*) nord for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Skardet). Navnegrunnlaget er en som ble kalt *Gammel-Jo*. I Holtålen (Aunegrenda) er det en setervoll med det samme navnet.

Gammelkoitjønn [gamm'`lkåikjønna] Tjern nord for Rien i Røros kommune (mellom Lakstjønn og Storhåen). Navnet viser til ei gammel koie som står el. har stått her. Se ellers *Kojehøgda*.

Gammelmannshøgda [gamm'`lmannshøgda] Fjell i Røros kommune, ved Gjetsjøen vest for Feragen, 948 moh. Hvordan fjellet har fått dette navnet, er uvisst. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Gammelmanntjøna

[gamm`'Imannkjønna] Tjern i Røros kommune, vest for Rien (ved Brentvollen). Det er uklart hva (hvem) navnet sikter til.

Gammelrabben [gamm`'lräbben]

Høydedrag, jordrygg i Tolga kommune, mellom Telneset og Hodalen (øst for Kolletvola). Dette skal være det eldste mosefjellet (måssåfjellet) der en tok mose (lav) til dyrefôr i Tolga. Til sisteleddet, se *rabb*.

Gammelstutjøna [gamm`es.t.ukjønna]

Tjern i Tolga kommune, sørøst for Magnillsætra. Midtleddet *stu* er forkortelse for *stuggu* ('stue', 'hus'). Navnet viser til en gammel stue ved tjernet.

Gammelsæterelva [gamm`'lsæ:terælv]

Elv i Dalsbygda i Os kommune, med utløp i *Søndre Hanksjøen* (s.d.). På vestsiden av elva, nord for Søndre Hanksjøen, heter det *Gammelsætra* (s.d.). Elva kalles òg bare *Gammelsætra* (!).

Gammelsætertjøna

[gamm`'lsæ:terkjønna] Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Åkre. Navnet viser til *Gammelsætra* (s.d.) sør for tjernet.

Gammelsæteråa [gamm`'lsæ:terå:a]

Mindre elv, å (s.d.) øverst i Tyllaldalen i Tynset kommune. Danner sammen med andre vassdrag elva *Tysla* (s.d.). Til navnet, se ellers *Gammelsætra*.

Gammelsætra [gamm`'lsæ:tra]

(**Gammelsætran**) (1) Vanlig navn på seter el. setergrend i mange bygder, bl.a. Follidal, Os og Rendalen. Navnet viser til at dette er setrer som er eldre enn andre setrer el. setervanger i nærheten. Motsvarende navn er *Nysætran* e.l. Se ellers *sæter*. (2) Se *Gammelsæterelva*.

Gammeltjøna [gamm`'lkjønn`a]

Tjern nord for Heggeriset i Engerdal kommune, vest for Bekerbekkjølen (på nordsiden av veien til Blakkstøtlandet). Det ble satt ut fisk her, men den trivdes ikke så godt. Siden ble *Nytjøna* (s.d.) gravd ut og tatt i bruk.

Gammeltrøomfloen

[gamm`'ltrø:omflo:`n] (**Olinafloen**) Myrområde sør for Kvannåsen i Hodalen i Tolga kommune (ovenfor Rabbenget). Navnet skriver seg fra gardsnavnet *Trøan* (se *trø*). Garden ble delt, og den eldste delen kalt *Gammeltrøan*. Floen er òg kalt *Olinafloen*, etter ei som het *Olina* med tilknytning til Gammeltrøan. Til sisteleddet, se *floe*.

Gammelvangen [gamm`'lvangen]

(**Gammelvangan**) Navn på seter el. setrer flere steder (Follidal, Tynset, Tolga). Se *Gammelsætra* og *vang*.

Gammelvangtjøna

[gamm`'lvangkjønna] Tjern i Aumdalen, Tynset kommune, sør for setergrenda *Gammelvangan* (se *Gammelvangen*).

Gammelvollen [gamm`'lvåll`n]

(**Gammelvollan**) Vanlig navn på seter el. setrer, særlig øst i vårt distrikt (Engerdal,

Tolga og Os). Se ellers *Gammelsætra* og *voll*.

Gammelvollia [gamm`'lvålli:a] (1) Li og setergrend i Os kommune, nordøst for sentrum (nord for Høystad). (2) Li og seterområde ved elva Røa i Røros kommune, sørvest for Orvos. Til navnet, se *Gammelvollen*. Samme navnet finnes også i Midtre Gauldal og Holtålen.

Gammelvolltjønna [gamm`'lvållkjønna] (1) Tjern nord for Langen i Os kommune, øst for Nyvollfloen. (2) Tjern nord for Osvåttakletten i Os kommune, sør for Gammelvollåsen. Samme navn på tjern i Midtre Gauldal. Tjernene ligger i et område med en blanding av eldre og nyere setrer (voller). Se ellers *Gammelsætra* og *voll*.

Gampbakken [gamp`bakken] Bakke i Hodalen, Tolga kommune (nordvest for sentrum, om lag 600 m øst for Myrstad). Det var strevsomt for hestene å dra tunge lass her.

Gampeflyan [gampefly:´ån]
(**Gampeflyin**) Slette sørvest for Sletten i Dalen, Folldal kommune, sørøst for Slåen gamle skole. Hester har gjerne holdt til i området. Til sisteleddet, se *fly*.

Ganka Sørsamisk navn på elva *Nea* (2, s.d.) i Tydal og Selbu kommuner. *Ganka* (*gånka*) betyr 'konge' (Bergsland/Magga 1993, 121), her kanskje brukt pga. elvas størrelse (?).

Gardsjøen Se *Stor-Gardsjøen* og *Litl-Gardsjøen*.

Gardvika [ga:l`vi:ka] Vik vest i Savalen i Alvdal kommune, nær grensen til Tynset. Førsteleddet sikter til *gard* i betydningen 'gjerde', her om stengsel for å ta fisk (se *Galåa*). Jfr. *Gardvikåsen* (også setergrend) nordvest for vika.

Gardåa Se *Galåa*.

Gardåhøgda [ga:l`å:høgda] Fjell på grensen mellom Holtålen og Os kommuner, 1241 moh., nordvest for Tjurudalen. Navnet kommer av elva *Gardåa*, som har sine kilder nord for fjellet, med utløp i Øyungen. Til navnet, se *Galåa* og *hø* (2).

Garmakerdalen [gørr`ma:kerda:´l.n.] Mindre dal, dalsenkning nordøst for sentrum i Tolga kommune, ved fylkesveg 26 mot Hodalen (sørøst for Gammelbrua). En *garmaker* (dial. *gørrmaker*) ved ei smeltehytte var en fagarbeider som stod for renselsesprosessen (*garing*) av svartkopper (Espelund 2005, 55; Nesset 2009, 83). Jfr. slektsnavnet *Garmager* (bl.a. Røros, Folldal).

Garmakervollen [gørr`ma:kervåll`n] Tidligere setervoll i *Garmakerdalen* (s.d.) nordøst for sentrum i Tolga kommune. Til sisteleddet, se *voll*.

Gaukvollen [gæuk`våll`n] (**Gaukvollan**) (1) Gard ved Orvos i Røros kommune (på østsiden av Glåma, ved Tomasvollen). (2) Seter øst for Orvos i Røros kommune, nordøst for Enarsvola (Krullen). (3, *Gaukvollan*, *Nordre* og *Søre Gaukvollen*) Garder mellom Klasberget

og Vika ved Aursunden i Røros kommune. Førsteleddet er fuglenavnet *gauk* (gjøk). Til sisteleddet, se *voll*. Sml. *Gjøkhaugen*.

Gaukåstjøna [gô:k`å:skjønna] Tjern på Litlrøåsen i Engerdal kommune, ved *Gaukåsen* (ca. 875 moh.), nord for Bakksætra. Tjernet er svært lite, nærmest en vannpytt. Til førsteleddet, se forrige art.

Gaula [gæul`a / gô:l`a] Elv i Sør-Trøndelag fylke. Renner fra traktene sør og øst for Kjølifjellet på grensen mellom Tydal og Holtålen, gjennom Gauldalen og ut i Trondheimsfjorden nord for Melhus. Kjent for godt laksefiske. Navnet er meget gammelt og ikke sikkert tolket. Det kan komme av en felles vestgermansk ordstamme *gul-*, brukt om vassdrag. Navnet kan òg stamme fra et gammelt germansk ord for 'gjel' el. 'kløft'. En tredje forklaring vil sette elvenavnet til *gaule* ('tute', 'hyle'), noe som skulle sikte til lyden av elvas mange stryk og fossefall. Se NE, 65; Kuhn 1969; NSL, 167.

Gauldalen [gæul`d.a:`l.n. / gô:l.`] Dalføre langs elva *Gaula* (s.d.) i Sør-Trøndelag fylke.

Gaulhåen [gæul`hå:`n] Tjern, *hå* (s.d.) i Holtålen kommune, vest for Riasten. Elva *Gaula* (s.d.) renner herfra. Gammelt sørsamisk basisområde.

Gaupskardet [gô:p`ska:le] Skar, kløft nord for Bellingmo i Alvdal kommune, mellom Gaupskardkampen og Bellingan.

Fra skaret renner *Østre Gaupskardbekken* ned i Tysla i Tyllidalen, mens *Vestre Gaupskardbekken* faller ned i Glåma ved Bellingmo. Førsteleddet er rovdyret *gaupe* (på dial. *gøpe*); sisteleddet *skard* (s.d.). I Nord-Fron fins et lignende navn, *Gaupholet*.

Gaupskardkampen [gô:p`ska:lkampen] Fjellknaus nord for Bellingmo i Alvdal kommune, 995 moh. Til navnet, se *Gaupskardet* og *kamp*.

Gaupvegen [gô:p`veien] Sti fra Lomnessætra (Bergevollen) mot Skordalen i Rendalen kommune, nordøst for Lomnessjøen. Til førsteleddet, se *Gaupskardet*.

Gautåe [gæut`å:e] Elv på Dovrefjell i Dovre kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) sør for Hjerkin. Ved elvas utløp ligger *Gautåsætre* (her ligger nå *Hageseter turisthytte*). Navnet henger antakelig sammen med norrønt *gjóta* ('gyte', 'tømme ut'), og kan sikte til at elva strømmer over sine bredder til visse tider. Til sisteleddet, se *å*.

Gealta Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Elgåhogna* (s.d.) i Engerdal kommune. *Gealta* betyr 'sammenhengende, langstrakt fjelltopp'. Ordet er gjerne brukt om fjelltopper med snø på. Det samme sørsamiske navnet er brukt om *Storvätteshågna* (1204 moh.) ved Grövelsjön, Sverige.

geile Se *gjele*.

Geit- Se også *Gjet-*.

Geitkletten [je:t`klett'n] (**Gjetkletten**)

Fjellknaus (ca. 930 moh.) i Alvdal kommune, nordøst for Dølplassen (nord for Stei-Langsætra). Førsteleddet er dyrenavnet *geit*, dial. *gjet* (se *Geitryggen*). Til sisteleddet, se *klett*.

Geitryggen [jeit`ryggen] (**Gjetryggen**, **Gjetryggaan**)

(1) Ås (825 moh.) sørøst for Eidet i Tolga kommune, nord for Televangen. (2) Ås (ca. 690 moh.) vest for Haveren i Tynset kommune, nordøst for Sætertjørnan. (3) Åsrygg (ca. 900 moh.) nord for Sandvika i Savalen i Tynset kommune (nordøstsiden av Sandvikkletten). (4) Egg (ca. 720 moh.) sør for Tronsjøen i Tynset kommune, nordvest for Jønnebekkia. (5) Fjellrygg (1262 moh.) sør for Dølbekksætran i Alvdal kommune, sørvest for Øyjkkletten. (6) Ås (1034 moh.) vest for Grimsbu i Folldal kommune. Også gardsnavn. Sør og nordvest for åsen ligger *Søndre* og *Nordre Geitryggen gruver* (nå nedlagt). Sml. *Blodmyra*. (7) Ås (1067 moh.) sørøst for Grimsbu i Folldal kommune, nordvest for Vissmannkletten. (8, *Gjetryggen*) Fjellrygg (ca. 945 moh.) nord for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (Åslia). (9, *Gjetryggaan*) Jordrygger mellom Koian og Røragen i Røros kommune (like sør for fylkesvegen, nordøst for Tuvdansloken). (10) Egg (ca. 660 moh.) sørøst for grenda Ulvåberget i Engerdal kommune, langs veien til Sundsætra (sør for Ulvåa). (11) Haug (ca. 300 moh.) sør for Åkrestrommen i Rendalen kommune, på vestsiden av Storsjøen (nord for Fiskvikstøa). Dette er et

svært vanlig navn, og er trolig brukt også andre steder i vårt distrikt uten at det er avmerket på kart. *Geitryggen* (*Gjetryggen*) fins ellers som stedsnavn i de fleste omkringliggende kommunene. Navnet betegner langstrakte, litt kvasse høydedrag el. rygger i landskapet, og henspiller på likheten med husdyret *geit*. Jfr. andre dyrenavn på fjell i vårt distrikt, som *Haveren*, *Elgspiggen*, *Tron*, *Ruten*, *Rondane* m.fl.

Geitryggrubba [je:t`ryggrubba]

Dalsøkk (*grubbe*, s.d.) ovenfor Røsta ved Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, sør for Gammelvollen (på østsiden av elva). Til navnet, se ellers *Geitryggen*.

Geitsida [jeit`si:a] (**Nordre** og **Søre**)

Fjell (sør)vest for Atnsjøen i Rondane, Sør-Fron kommune, høyeste topp 1530 moh. Også gardsnavn (Sel). Til førsteleddet, se *Geitryggen*.

Geitvola [je:t`vo:la]

Fjell på grensen mellom Stor-Elvdal og Rendalen kommuner, nordvest for Hanestad og Hattfløyet. Til førsteleddet, se *Geitryggen*. Se ellers *vol*.

Gia [i:`a] Fjell nord for Einunndalen, øst for Setaldalen, i grenseområdet mellom Folldal og Tynset kommuner. *Høg-Gia* (1641 moh.) ligger i Folldal; *Låg-Gia* (1452 moh.) i Tynset. Navnet er antakelig meget gammelt. Én tolkning antar en sammenheng med gammelnorsk *gygr* ('jotunkvinne', jfr. NO, 231). Ifølge en annen forklaring (A.D. Østigaard, personlig meddelelse) kan navnet henge

sammen med det norrøne *jór*, 'hest'. Det kan i så fall være et sammenligningsnavn. En tredje, kanskje bedre, mulighet er å knytte fjellnavnet til et gammelt norsk ord *gói*, som betyr 'vintermåned' el. 'snø' (sml. Hovda 1972, 74; NSL, 232). Ifølge I. Mortensson-Egnund kan *Gia* henge sammen med det gamle armenske ordet *jiun*, som også betyr 'snø' (Mortensson-Egnund 1920, 54). Jfr. også latin *hiems* ('vinter') samt gresk *chion* ('snø') og *cheimon* ('vinter'). Alle disse ordene knyttet til vinter og snø kommer sannsynligvis fra samme indoeuropeiske rot. Søker vi langt nok bakover i språkhistorien etter dette sporet, er fjellnavnet *Gia* i slekt med *Himalaya*, 'snøfjellet', 'snøhuset' (sml. Caprona 2013, 857). *Gia* blir snødekt tidlig om høsten i forhold til de andre fjellene i området.

Gihpergaejsie Sørsamisk navn på *Haftorsstøten* (s.d.) i Røros kommune. Førsteleddet kommer av *gihpere* ('særegen, forseggjort kvinnelue med påsydd kant av tinntråd'), trolig et jamføringsnavn. Sisteleddet *gaejsie* betyr 'tind', 'fjelltopp'.

Gitteggga [jitt`egga] *Egg* (s.d.), ås sør for Kolbu ved Heggeriset i Engerdal kommune, ca. 490 moh. *Gitt* er dial. for dyrenavnet 'geit'. Sml. *Geitryggen*.

Gjartrudstjøna [jar.t.`ruskjønna] Tjern i Røros kommune, øst for Brekken sentrum. Tjernet er knyttet til kvinnenavnet *Gjertrud*. Samme navneform også i stedsnavnet *Gjartrudsmyra* i Midtre Gauldal.

Gjeddholet [jedd`hò:le] Kulp, *høl* (s.d.) i sørøstre enden av Rismosjøen i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Gjeddtjøna*.

Gjeddsanden [jedd`sa:`n] Strand på nordsiden av Siksjøen i Os kommune (vest for Siksjølia og Bustmyran). Det fins en god del av fiskeslaget *gjedde* i sjøen, så navnet er rimelig. Sisteleddet *sand* betyr her 'sandstrand', 'sandstrekning'.

Gjeddtjøna [jedd`kjønna / jødd`-] (**Gjeddetjøna**, **Gjøddtjøna**) (1) Tjern øst for Nordre Osdalssjøen i Rendalen kommune, mot grensen til Engerdal. (2) Tjern sørvest for Kvilvangen i Os kommune, øst for Litjnøra. (3, 4, 5) Tre tjern nord for Rien i Røros kommune. Det ene tjernet ligger øst for Storhåen (øst for Åsan); de to andre sørøst for Storhåen (nordøst for Lakstjøna). (6) Tjern sør for Litlrien (vest for Rien) i Røros kommune. (7, *Gjeddetjøna*, *Gjøddtjøna*) Tjern i Hodalen, Tolga kommune, mellom Bjørsjøen og Nørdersjøen. Også navn på tjern i Trysil og Stor-Elvdal. Førsteleddet er fiskearten *gjedde*.

Gjeddvika [jedd`vi:ka] (1) Vik i nordenden av Engeren i Engerdal kommune (sør for Kveen, Heggeriset). (2) Vik på sørsiden av Vurrusjøen i Engerdal kommune (øst for Storsundodden). Se *Gjeddtjøna*.

Gjeddviktjøna [jedd`vi:k`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, Rødalen (ved svenskegrensen). Her er det

tvilsomt om førsteleddet står for fiskeslaget *gjedde*, ettersom denne fisken ikke skal finnes her. Ifølge O. Andersen kommer navnet av ei lang vik (*gjedde*) på nordsida av vannet (Andersen 1969, 301). Ordet *gjedde* med betydningen 'vik' er imidlertid ikke kjent ellers. Da kunne en heller tenke seg at det er et jamføringsnavn (ei av vikene mot nord kan kanskje minne om kjeften på ei gapende gjedde). K. Venås har foreslått en tredje mulig tolkning, nemlig at *gjedde* her heller kan vise til 'død furu' (Venås 1987, 193). Dette er en betydning som er kjent fra andre målfører (sammenheng med ordet *gadd*), og som dessuten kan stemme med terrenget der tjernet ligger. Ifølge en fjerde forklaring sikter navnet til fiskenot; i målføret kan en si *gjedda* om enden av nota.

gjel [jel / je:l] n Trang kløft i berg el. fjell (av norrønt *gil*). Jfr. *Tverrgjelet* (Folldal og Dovre), *Liagjelet*, *Myldingsgjelet*, *Gjelan* (Folldal), *Gjeldalen* (Tolga) m.fl. Sml. *Kluftin*.

gjele [je:l'e] (**geile**) m Veg med gjerde på begge sider (av norrønt *geil*). Vanlig i lokale navn, som f.eks. *Svenskgjelen* (Tolga), *Plassgeilen* (Folldal).

gjelt [jell* / jel*t] f Inngjerdet jordstykke. Brukt som (del av) gardsnavn, f.eks. *Gjelta* (Alvdal, Tynset m.fl.), *Nygjelta* (bl.a. Tolga), *Bakosgjelta*, *Rygjelta* (Os), *Vangsgjelta* (Tolga, Os) og etternavn (*Gjelten*, *Bakosgjelten*, *Langøygjelten*, *Lillegjelten*, *Nygjelten* m.fl.). Sml. også f.eks. *Gjeltkåsa* (Tufsingdalen, Os), *Gjeltvollen* (Tolga og Os), *Gjeltan*

(Alvdal). I noen stedsnavn kan *gjelt* henge sammen med v. *gjete* (som i dial. *gjeltgut*, 'gjetergutt'), f.eks. *Gjeltmyra* (Engerdal; Røros). Sml. *kås*.

Gjelta [jell*'a] (1) Bekk i Røros kommune, med utløp i *Aursunden* (s.d., ved Klasvollen). (2) Vanlig navn på gardsbruk mange steder, bl.a. i Tynset og Os. (3) Navn på jordstykke, ofte ikke angitt på kart, f.eks. i Folldal (øst for Brendryen i Grimsbu, ved Folla). Se *gjelt*.

Gjeltsjøen [jell*'sjø:n] Innsjø nord for Aursunden i Røros kommune (mellom Grønhøgda og Gråhøgdpiken). Til navnet, se *gjelt*.

Gjera [je:r'a] Elv i Tolga og Tynset kommuner. Renner fra *Gjersjøen* (s.d.) og ut i *Magnilla* (s.d.) nord for Lonåsen. Bekken *Storgjera* fører ned i Gjersjøen. Opphavet til navnet er vanskelig å fastslå. Det kan andre steder i landet (Åsnes; Nordre Land) henge sammen med *gardr* ('gard', 'gjerde'), men neppe i vårt distrikt, for her uttales elvenavnet ikke med tjukk l. Ifølge K. Rygh (NE, 70) kommer navnet kanskje av ordet *gjer* ('grådig', 'grisk'), jfr. subst. *gir* ('sterk lyst', 'begjær'). Denne betydningen kan passe til elvas ville og strie løp i mange partier. I Snorres *Edda* finner vi elvenavnet *Gera*.

Gjermundtjøenna [jerr'munnkjønna / jærr'-] Tjern i Engerdal kommune, nordvest for Sorken (sørvest for Rørsjøen). En mann ved navn *Gjermund* har gitt navn til tjernet. Nordøst for Bjørnhollia (Vassbulia, Sør-Fron) ligger *Gjermundtjøenna*.

Gjersjøen [je: `sjø: `n] (med **Litlgjersjøen**) Innsjø i Vingelen, Tolga kommune, vest for Londalen. *Litlgjersjøen* ligger nordøst for selve Gjersjøen. Til navnet, se *Gjera*.

Gjersjøhøa [je: `sjø:hø:a] (med **Nordre Gjersjøhøa**) Fjell vest og nordvest for Gjersjøen i Tolga kommune, 1199 og 1229 moh. Til navnet, se *Gjersjøen* og *hø*.

Gjertrudstjøna [jær.t. `ruskjønna] Tjern sørvest for Yset (sør for Nonshaugen) i Kvikne, Tynset kommune. Til navnet, se *Gjertrudvollen*. Sml. også *Jetrutjøna*.

Gjertrudvollen [jær.t. `ruvåll`n] Navn på tre setrer (setervoller) ved Øversjødalen, Tolga kommune (to nord og nordvest for Øversjøen; én øst for Langsjøen, nord for Åsvollen). Førsteleddet er kvinnenavnet *Gjertrud* (jfr. *Gjertrudgarden* i Øversjødalen). I Rørosområdet kan det hete *Gjartrud*; se *Gjartrudstjøna*. Til sisteleddet, se *voll*.

Gjeta [je:t `a] Elv som renner fra Gjetsjøen og ut i *Feragselva* (s.d.) øst for Håsjøen i Røros kommune. Førsteleddet er ifølge NE, 69-70 dyrenavnet *gjet*, dial. for 'geit'. Dette stemmer imidlertid dårlig med uttalen (tonelag 2, ikke 1). Navnet kan heller henge sammen med v. *gjete*. I området har det vært mye gjeting av husdyr i utmarka. Det samme elvenavnet finner vi i Tydal.

Gjetberget [je:t `bærje] (1) Fjellhammer (925 moh.) i Røros kommune, vest for Feragen (sørvest for Gjetsjøen). Også

kalt *Vardkampen* (s.d.). (2) Mindre høyde (ca. 685 moh.) i Røros kommune, nord for Rørosgård. (3) Fjellhammer (874 moh.) i Røros kommune, øst for Røragen. Førsteleddet er dyrenavnet *geit*, på målføret *gjet*. I forbindelse med fjellnavn er dette helst brukt ut fra likheten med ei geit, sml. *Geitryggen*. Sisteleddet er *berg*, s.d. Òg fjellnavn i Oppdal, Midtre Gauldal og Holtålen (*Gjetberga*). I Dovre (Hjerkinn), Nord-Fron og Ringebru finner vi *Geitberget*.

Gjetfjøsdaalen [je:t `fjø:sda: `l.n.] Dalføre sørøst for Hittersjøen i Røros kommune, vest for Stikkelen. Her renner Stendalsbekken, også kalt *Gjetfjøsdaalsbekken*. Navnet refererer til fjøs for geit, på målføret *gjetfjøs*.

Gjetholman [je:t `håلمان] To små øyer, holmer (en større og en svært liten) på nordvestsiden av Botnet i Aursunden, Røros kommune (øst for Klokkarvollen). Til førsteleddet, se *Gjetrabben*.

Gjethushåmmåren [je:t `hu:shåmmå: `r.n.] Fjellhammer nordvest for Vingelen i Tolga kommune (Gjeldalen), 895 moh. Første delen av navnet betyr 'hus for geiter', sml. *Gjetfjøsdaalen*. Like sør for hammeren ligger det to setrer, Livollen og Sumundsvollen.

Gjethåmmåren [je:t `håmmå: `r.n.] (1) Fjellhammer sør for Stai i Kvikne, Tynset kommune, ca. 640 moh. (2) Fjellhammer sørøst for Gruva (øst for Krokstjøna) i Dalsbygda, Os kommune, ca. 770 moh. Til førsteleddet *gjet* i fjellnavn, se

Gjetberget. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Gjetrabben [je:t`rabben] Jordrygg, *rabb* (s.d.) sørøst for Vika ved Aursunden i Røros kommune (sørøst for Gaukvollan), ca. 860 moh. Navnet kan gå på dyrenavnet *geit*, men også v. *gjete*. Rabben ligger i seterområde. Sml. bl.a. *Gjetstenen*.

Gjetryggen Se *Geitryggen*.

Gjetrygtjønna Se *Jetrutjønn*a.

Gjetsjøen [je:t`sjø:n] Mindre innsjø i Røros kommune, vest for Feragen. Sør for sjøen ligger *Gjetsjøhøgda* (900 moh.) og *Gjetberget* (s.d.). Samme sjønavnet er også kjent fra Trysil. Til navnet, se *Gjeta*.

Gjetstenen [je:t`ste:n] Større stein i Nördalen i Os kommune, vest for Saravollen (midtvegs mellom Åsvegen og Brattbakken). Det ligger flere setrer nedenfor steinen. Til første del av navnet, se *Gjetrabben*. Jfr. *Geitsteinen* i Sør-Fron.

Gjetstraumen [je:t`sjtræumen] Elveparti i Røros kommune, mellom Feragshåen og Håsjøen (nederste parti av Feragselva). Til første del av navnet, se *Gjeta*. Det er delvis sterk strømføring i vassdraget her. Øst for Gjetstraumen heter det *Gjetvadet*.

Gjettjønna [je:t`kjønna] (1) Tjern ved Bergstaden (sørvest for Hagan, på nordsiden av Håelva) i Røros kommune. (2) Tjern nord for Nedre Muggsjøen og Stenkåstjønn

(Femundsmarka). (3) Tjern sørvest for Langvika i Rien i Røros kommune (ved Notåsen). Sml. også *Gjettjønn* (Trysil), *Gjettjønnloken* (Tydal) og *Geittjønn*a (Sør-Fron). Til navnet, se *Gjeta*.

Gjetvola [je:t`vo:la] Høyde, *vol* (s.d.) sør for Tylldalskjølen i Tynset kommune (sørøst for Tronsjøen), 897 moh. Til førsteleddet *gjet* i fjellnavn, se *Gjetberget*.

gjet [jo:t] (**got**, **gjote**) f (Smal) grasslette; langaktig søkk i terrenget. Vanlig (del av) seter- og gardsnavn, samt navn på sletter, myrer og dalstrøk. Jfr. *Storgjota*, *Storgjottjønn*a, *Gjotfloen*, *Jotsætra*, *Koppjota* (Rendalen), *Vehl-* og *Storgjota* (Folldal), *Gjotvola*, *Jota*, *Gjota*, *Gjotåsen* (Alvdal), *Storjota* (Tynset, Rendalen), *Gjotvollen*, *Jotbekken* (Os, Engerdal). Særlig vanlig i Engerdal: *Tanggjota*, *Gjotmarka*, *Gjotbekken*, *Kvannjota*, *Stenjota*, *Trangjota*, *Neverjota* m.fl. Flere steder på kartet også i dat.form (*Nystedjoten*, *Kjølljoten*, Engerdal). Ellers vanlig (del av) gards- og slektsnavn (*Gjota*, *Jota*, *Joten*, *Sørjoten*). Skrivemåten kan variere mellom *got* og *gjet*. Sml. *eng*, *slått*.

Gjotvola [jo:t`vo:la] Fjell (ca. 1050 moh.) i Alvdal kommune, sørøst for Einståkåkletten (vest for Volengvola). Navnet er sammensatt av *gjet* og *vol* (s.d.).

Gjøddtjønna Se *Gjeddtjønn*a.

Gjøkhaugen [jø:k`hæu'n] Haug, ås (ca. 785 moh.) sørøst for Gruva i Kvikne, Tynset kommune (øst for Grubekken).

Fuglenavnet *gjøk* (*gauk*) fins sjeldent i stedsnavn i vårt distrikt (se ellers *Gaukvollen*).

Gjøssvika [jöss`vi:ka] (**Gjøsvika**) Vik, bukt av Håelva ved Bergstaden i Røros kommune, sør for sentrum. Nå også navn på boligområde. Førsteleddet er dss. i *Gjøstjørnan* (se nedenfor). Se også NSL, 176.

Gjøstjørnan [jøs:`kjønnän] (med **Store** og **Vesle Gjøstjøna**, sic) Tjern vest for Savalbotn i Tynset kommune. Navnet kommer av *gjøs*, 'gjørme', 'søle' (Venås 1987, 196), sml. dial. *gjössmyr* om 'bløtmyr' (Donali 2007, 174). Det siktes antakelig til bunnforholdene i tjernene (el. området rundt).

Glasmakervollen [gla:s`ma:kervåll`n] Setervoll mellom Bergstaden og Orvos i Røros kommune (sørøst for Gullikstad). Navnet kommer av yrkes- og håndverkerbetegnelsen *glasmaker*. Til sisteleddet, se *voll*. Lenger sørvest, vest for Sundet (nord for Rognåsen), heter det *Glasmakermyra* og *Glasmakerlaua*.

Glen [gle:n] (1) Tjern nordøst for Kvilten i Engerdal kommune (sørøst for Rotbotntjøna, ved Vurrusjøen). (2) Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune (nordvest for Halvorsjøen). Navnet henger kanskje sammen med *glenne* (s.d.), men dette er usikkert.

glenne [glenn`e] (**gleine**) f Åpen, grasbevokst plass i skog, skogsslette (fra norrønt *glenna*). Sml. *Glennkjølen* (Engerdal), *Glenen* (Rendalen),

Storgleina, *Nordre* og *Søre Glenna* (Folldal), *Grønglenna* (Røros, Rennebu) m.fl. Jfr. svensk *glänta*, 'lysning (i skog)'.

Glitra [glitt`ra] (med **Øvre** og **Nedre Tverrglitra**) Elv i søndre del av Rondane, Nord-Fron kommune, med utløp i Furusjøen. Navnet kommer trolig av v. *glitre*, 'skinne', 'blinke'.

Glitterberget [glitt`erbærje] *Berg* (s.d.) nord for Grådalen i Røros kommune, mellom gardene og Rambergssjøen (på vestsiden av veien), 876 moh. Til førsteleddet, se *Glitra*.

Gloføken [glo:`fø:ken] Fjell i grenseområdet mellom Rendalen, Tolga og Engerdal kommuner, sørøst for Elgspiggen. Den høyeste toppen (1357 moh.) ligger på grensen mellom de tre kommunene. Lenger sørøst ligger *Gloføkkampen* (1325 moh.). *Gloføken* betyr 'fjellet som får glør til å fyke', og sikter antakelig til solas virkning på fjellet, særlig ved solrenning og solnedgang.

Glomma Se *Glåma*.

Glophøgda [glåpp`høgda] (**Store** og **Vesle**) Fjell mellom Holyødalen og Øversjødalen i Tolga kommune, 1140 og 1114 moh. Navnet hører trolig sammen med nynorskordet *gloppe* ('hule'; 'kløft', 'gjel', jfr. *glup*). Fjellet er svært bratt. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Gloppa [glåpp`a] Ås (946 moh.) i Rendalen kommune, nordøst for Unset (sørvest for Brennkletten). Til navnet, se *Glophøgda*.

Glopskaret [glåpp`ska:le / glu:p`-] Kløft i Rendalen kommune, nordvest for Atneosen (mellom Atnglupen og Skarven). Til navnet, se *Glophøgda* og *skard*.

Gloptjøna [glåpp`kjønna] Tjern i Øversjødalen, Tolga kommune. Tjernet ligger mellom Store og Vesle Glophøgda, og har navn etter dette fjellet (se *Glophøgda*).

Gluggen [glugg`n] Fjellskar nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, sør for Vesle Nehatten. Navnet *glugg* ('liten åpning') sikter vel til åpningen i fjellskaret. Navnet fins òg i Ringebu (gammel trekkpassasje for villrein).

glup [glu:p] m Trang dal, fjellskar, kløft, juv. Jfr. f.eks. *Glupen*, *Langglupdalen* (Folldal), *Gluptjønnin* (Oppdal), *Dørålsglupen*, *Glupsætre* (Dovre) m.fl. Se også flg. art.

Glupbekken [glu:p`bækken] (**Indre** og **Fremre**) Bekk i Folldal kommune, mellom Storhøe og Kakelldalen. *Indre Glupbekken* løper via Skardebekken ned i *Kakella* (s.d.) ved Skardebekksætran, mens *Fremre Glupbekken* faller ned i *Kakella* lenger sør, ved Klokkehaugsætre. Bekkenavnet fins også i Oppdal og Nord-Fron. Til navnet, se *glup*.

Glupen [glu:p`en] (1) Juv sørvest for Dalholen i Folldal kommune, mot Pikhetta. Juvet ligger mellom Kyrkja og Tverrgjelet. (2) Juv på nordsiden av Storhøe i Folldal kommune, mot

Kakelldalen (navnet mangler på flere kart, men er brukt lokalt. Jfr. *Gluphøe* like nord for juvet). Navnet (se *glup*) er også kjent fra Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Sel.

Gluphøe [glu:p`hø:e] Fjellside, aksel nordøst for Storhøe (egl. en del av denne) på vestsiden av Kakelldalen i Folldal kommune, ca. 1220 moh. Se *glup* og *hø*.

Glytten [glytt`n] Åpning i landskapet ved Rundtjøne, sør for Setalsjølia i Setaldalen, på grensen mellom Folldal og Oppdal kommuner. Når det kom folk på setra i Setalsjølia sørfra, fikk seterfolket et glimt av dem når de kom forbi dette stedet. Det er kupert her, med store flyttblokker. I målføret i Øvre Folldal heter det *glytt* om 'gløtt', 'glimt'. Se også *Gløtten*.

Gløta [glø:t`a / glø:t`a] (1) Elv i Folldal og Tynset kommuner, med utløp i *Tunna* (s.d.) sørøst for Nytrøa og Sørsjøen. (2) Elv som renner den korte strekningen fra sørenden av Femunden til *Isteren* (s.d.) i Engerdal kommune. Ifølge de fleste fortolkere kommer navnet helst av gammelnorsk *glita* ('glitre', 'skinne', 'glinse'). Dette ordet har igjen sammenheng med subst. *gløtt* ('åpning'). Men navnet kan òg komme av *grjót*, 'stein'. Særlig det svært steinete terrenget ved Gløta i Engerdal inviterer til denne tolkningen. Navn på *Gløt-* og *Grøt-* ser flere steder ut til å ha blitt blandet sammen i tale og skrift (se *Gløtvola*; *Grøttingbratten*). Av elvenavnet kommer stedsnavn som *Gløtlægret*, *Gløtsætra*

(Folldal), *Gløttangen*, *Gløtlisætra*, *Gløtåsen* (Kvikne, Tynset), *Gløtvola* (?), *Gløtbekken* (Engerdal), *Gløtsjøen*, *Gløtkjølen* (Trysil) samt gards- og slektsnavnene *Gløtvold* (?), *Gløtli*, *Gløtberget* m.fl. Jfr. NE, 76; Nystu 1974, 129; Venås 1987, 197.

Gløtbergtjønna Se *Galenivartjønna*.

Gløtdalen [glø:t`da:l.n.] Dalføre i Tynset kommune, langs elva *Gløta* (1), s.d.

Gløten [glø:t`n] Vik i sørvestre enden av Femunden, Engerdal kommune. Til navnet, se *Gløta*, som renner mot vest herfra.

Gløthue [glø:t`hu:e] Øvre enden av elva *Gløta* (2, s.d.) i Engerdal kommune, ved utløpet fra Gløtfosdammen. Sml. *Galthue*.

Gløtlægret [glø:t`læ:gre] *Læger* (s.d.) nord for Einunndalen i Folldal kommune, ved elva *Gløta* (1, s.d.) nord for Gløtsætra.

Gløtten [gløtt`n] Li i Røros kommune, nord for Håelva og Skjevdalen (øst for Nausterbekken). Navnet betyr 'liten åpning', 'glimt'. Det er bratt her, nærmest et skar. Samme navnet fins også i Trysil. Sml. *Glytten*.

Gløtvola [glø:t`vo:la] Grendelag øst for Ulvågrenda i Engerdal kommune, nordvest for Engerdalssætra. Da stedet ligger ganske langt unna elva *Gløta*, er opphavet antakelig et annet enn

elvenavnet. I gamle papirer er stedet noen ganger kalt *Grøtvola* ('steinfjellet', av gammelnorsk *grjót*, 'stein'. Jfr. Andersen 1966 B, 86). Sisteledet *vol* (s.d.) må vise til fjellområdet nordøst for gardene (Volskarven og Vardfjellet). Merkelig nok har slektsnavnet *Gløtvold* et annet etterledd enn grendenavnet, noe som gjør tolkningen av navnet enda mer usikker. Men helst er *Grøtvola* den eldste formen på fjellet og stedet. Dette har så blitt endret til *Gløtvola*. *Gløtvold* kan ha oppstått pga. tanken på *voll* ('grasslette') da gardene ble ryddet.

Glåma [glå:m`a] Norges lengste elv. Renner fra fjelltraktene nordøst for Røros og gjennom Østerdalen, med utløp ved Fredrikstad. Fra Rien til Aursunden er elva gjerne kalt Øvre Glåma. Opprinnelig har Glåma blitt kalt bare *Elva*, derav navn som Alvdal (Litlelvdalen) og Stor-Elvdal. Navnet *Glåma* kan ha sammenheng med jotunen *Glámr* ('den bleikblå'), ut fra fargen på vannet. Et annet alternativ er å sette elvenavnet til gammelnorsk *gláumr* ('ståk', 'gny'). Ut fra Glåmas størrelse i forhold til tilstøtende elver kan også betydning 'stor' komme på tale, altså 'Storelva' (N. Nystu). Vi har samme betydning av *glåm* i nynorskord som *glåmøygd* ('storøyd') og *glåme* ('gjøre store øyne'). Tolkningene er usikre. Jfr. NO, 212-213; NSL, 178; Nystu 1974, 126.

Glåmos [glå:m`o:s] Tettsted og bygd i Røros kommune, vest for Aursunden. Egen kommune til 1964. Førsteledet kommer av *Glåma* (s.d.). Til sisteledet,

se Os. Glåma renner ut av Aursunden øst for Glåmos sentrum.

gnoll [gnåll] m/f Haug, mindre ås, fjellknatt (dial. variant av *knoll*, s.d.). Vanlig lengst sør i Engerdal kommune (*Tørrgnollen, Storgnollen, Vestregnollen, Brenngnollen, Risgnollen, Gnollsætra* m.fl.) og Trysil (*Storgnollen, Ormgnollen, Gnolla, Gnollgolvet, Gnollmyra* etc.).

Godmattjøna [go: `ma:tkjønna] Tjern nordvest for Bergset i Rendalen kommune (sør for Kampan). Navnet har antakelig samme bakgrunn som *Godtjøna*, s.d.

Godtjøna [go: `kjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, nordvest for Savalen. (2) Tjern i Os kommune, vest for Tufsingdalen (sørvest for Gruvetjønnan). Jfr. *Godtjønnan* i Midtre Gauldal. Navnet sikter trolig til godt fiskevann. Sml. *Fisktjøna*.

Godtjønnloken [go: `kjønnlo:ken] (med **Nordre Godtjønnloken**) To små tjern like nordvest for *Godtjøna* (2, s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune. Det renner en bekk fra Godtjøna gjennom begge lokene og videre nordover. Til sisteleddet, se *lok*.

Godtlandsfloen [góll* `annsflo:ʔn / gått´-] Stort myrområde nordøst for sentrum i Tynset kommune, på østsiden av Glåma. Navnet på garden *Godtland* (også slektsnavn) nede ved Glåma kan komme av mannsnavnet *Gaute*, evt. landskapsnavnet *Gotland* i Sverige (Veka 2000, 145). Det siste forslaget virker

imidlertid søkt. Forklaringen kan være enklere, nemlig at navnet viser til *godt land* (jordbruksland). Det er god, steinfri jord her. Til sisteleddet, se *floe*.

Goebletjahke Se *Gåeblietjahke*.

Gofaholmen [goff` ahålmen] Holme i Femundselve i Engerdal kommune, nord for Kviløya (ved Husfloen). Til *Gofa*, se neste art.

Gofastigen [gof` asti:gen] Sti i Nordre Atndalen, Folldal kommune (fra Eriksrud mot Breisjøen). *Gofa* betyr 'bestefar' i målføret. Ordet kan i noen stedsnavn også bety 'bjørn', ettersom dette rovdyret, i likhet med f.eks. ulven, kunne bli omtalt med andre navn. Jfr. her kanskje *Goffadalen* nord for Ulsberg i Rennebu.

Gorloken [gørr` lo:ken] Tjern nordvest for Glåmos i Røros kommune (vest for Djuptjøna). Til førsteleddet, se *Gorrtjøna*. Sisteleddet er *lok* (s.d.), 'vannpytt'.

Gororoe [gor` oro:e] Annet navn på garden Midtre Dalslåen i Folldal kommune, vest for Folla ved Dalholen. Navnet kommer av kvinnenavnet *Goro* (Guro, Guri), antakelig etter Guri Torsteinsdatter Furuhovde, f. 1836. Sisteleddet er *ro* (s.d.), 'krok', 'hjørne'. Garden er òg kalt *Lemenslåen* (Streitlien 2001, 507), jfr. *slå*.

Gorrtjøna [gørr` kjønna] (**Gortjøne, Gørtjøna, Gørrtjøna**) (1) Tjern i Røros kommune, ved Håelva sørøst

for Bergstaden. (2, *Gortjønne*) Tjern i Follidal kommune, nord for sentrum, vest for Grønhøe (Grønhøa). Herfra renner *Gorbekken* ned i Folla. (3, *Gørtjønna*) Tjern i Tynset kommune, nord for Fådalen (på Fådalskjølen). (4, *Gørtjønna*) Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, sørøst for Siksjøen (sørvest for Siksjøplassen, øst for Langtjønnebekken). (5, *Gørrtjønna*) Tjern (egl. vannpytt) nord for Krokettjønna ved Gruva i Dalsbygda i Os kommune. Navnet kommer av *gorr* el. *gørr*, her om 'gjørme', 'søle'. Også navn på tjern i Midtre Gauldal (*Gortjønna*), Nord-Fron og Trysil.

Gortjønne Se *Gørrtjønna*.

Gottormholo [gått`årmholo] Hule like ovenfor Børsungsæter i Follidal kommune (vest for Storhovda, nær grensen til Dovre). En som het *Guttorm*, tok livet sitt her med en barberkniv i 1861. Kniven ble siden utlånt bl.a. til Lesja, Dovre og Alvdal når noen hadde en utvekst i pannen e.l. Gammelt mente man at et våpen el. redskap som noen hadde tatt seg av dage med, hadde magiske og helbredende krefter. Til sisteleddet, se *holo*.

Granbekktjønna [gra:n`bekk`kjønna] Tjern i Femundsmarka, Røros kommune, nordøst for Røsanden (mot grensen til Engerdal). Navnet kommer av *Granbekken*, som renner herfra og ned i Femunden. Til førsteleddet, se *Gransjøen*.

Granberget [gra:n`bærje] (1) Grend, bygdelag i Engerdal kommune, nordøst for grenda Snerta. (2) Berg nord for (1) i Engerdal kommune, sør for Ulvåberget, 870 moh. (3) Berg sørvest for Otnes i Rendalen kommune, øst for Ottlaugkampen, 818 moh. Navnet er også kjent fra Åmot og Trysil (inkl. gardsnavn). Til førsteleddet, se *Gransjøen*. Se ellers *berg*.

Granbergjtjønna [gra:n`bærjkjønna] Tjern vest for Granberget-grenda i Engerdal kommune. Til navnet, se *Granberget*.

Grandalen [gra:n`dä:'l.n. / grå:n`-] (**Gråndalen**) (1) Dal sør(øst) for grenda Granberget i Engerdal kommune, nordøst for Snertas (Snertåas) samløp med Veundåa. (2, *Gråndalen*) Dal vest i Galtåsen i Engerdal kommune, nordøst for Løvhuskjølen. (3) Dal nordøst for Einståkkåkletten og Kolvet i Alvdal kommune, nord for Langåsen (sørvest for Skardtjønna). (4) Dal sørøst for Hummelvoll i Os kommune (nordvest for Flågåen, øst for Saltingssletta). Lokalt er navnet også brukt andre steder. Noen av dalene (dalsøkkene) er små og bortgjemte. Samme navnet fins i Ringebu og Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *Gransjøen*.

Granegga [gra:n`egga] Ås, haug (852 moh.) i Tolga kommune, ved Orvtjønna (nordøst for Elgspiggen). Til førsteleddet, se *Gransjøen*. Sml. ellers *egg*.

Graneggtjøna [gra:n`eggkjønna] Tjern i Sømådalen, Engerdal kommune, vest for Tørråsen. Til navnet, se forrige art. Merkelig nok er ikke *Granegga* markert noe sted her på kartet, men det er flere åser el. rygger i nærheten. En av disse kan ha hett Granegga tidligere, og gitt navn til tjernet.

Granholmen [gra:n`hòlmen / -`hålmén] (1) Holme i Glåma, sørvest for Hanestad i Rendalen kommune (øst for Atnglopen). Dette er egl. ei lita halvøy, ettersom det er fastlandsforbindelse på nordsiden. (2) Landområde ved samløpet mellom Væråa og Finstadåa i Rendalen kommune, sørvest for Finnstad. Heller ikke dette er noen egl. holme, men et område omgitt av vann på tre kanter. (3) Holme i Femundselta i Engerdal kommune, sør for grenda Snerta. Samme navnet finner vi i Trysil og Åmot. Til førsteleddet, se *Gransjøen*.

Granloken [gra:n`lo:ken] *Lok* (s.d.), vannpytt nordøst for Hummelvoll i Os kommune, ca. 1 km sørøst for Skredvollan og Sundvollen. Til navnet, se ellers *Gransjøen*.

Granmyrlokan [gra:n`my:r.l.o:kan] To mindre tjern nordøst for Rihåen i Røros kommune, sørvest for Tjäärhte. Tjernene ligger på ei myr der det vokser gran (se *Gransjøen*).

Granoltjøna [gra:n`o:lkjønna] (**Granåttjøna**) Tjern sørøst for Tamneset ved Aursunden i Røros kommune. Første delen av navnet ser ut til å være sammensatt av *gran* (se

neste art.) + *ole* ('steinur'). Navnet er likevel noe usikkert, da noen også kaller tjernet *Granåttjøna* (av *gran* + *å*, 'elv'). Bekken som renner ut fra tjernet, heter *Granåbekken*.

Gransjøen [gra:n`sjø:n] Innsjø i Rendalen kommune, sørøst for Søndre Rensjøen. Førsteleddet er treslaget *gran* (*Picea abies* ssp. *abies*). Sjøen ligger relativt høyt (891 moh.), i grenseområdet for granskog.

Grantjønnan [gra:n`kjønman] Navn på flere tjern i Grøtdalen, Engerdal kommune (vest for Djupholet). Til førsteleddet, se *Gransjøen*.

Grantevet [gra:n`tæ:ve] Grendelag i Vingelen i Tolga kommune, sørøst for Østvangen. Til førsteleddet, se *Gransjøen*. Siste delen av navnet henger ifølge T. Nesset sammen med *tøve* i betydningen 'tvinne', 'filtre'. *Grantevet* vil da bety 'den tjukkvedte og tette granskogen' (Nesset 1974, 140).

Granåsen [gra:n`å:s'n] Ås (902 moh.) sørøst for Hanestad i Rendalen kommune, øst for Kivfjellet. Også seternavn i Røros (Hitterdalen). Mer vanlig utenfor vårt distrikt (Trysil, Åmot, Stor-Elvdal, Midtre Gauldal). Til førsteleddet, se *Gransjøen*.

Granåttjøna Se *Granoltjøna*.

Grashaveren Se *Haveren*.

Grashøa [gra:s`hø:a] Ås nordvest for Heggeriset i Engerdal kommune, 928 moh. Til sisteleddet, se *hø*.

Grasliberget [gra:s`li:bærje] Ås, *berg* (s.d.) sørøst for Andrå i Rendalen kommune (nordvest for Skramsliberget), 673 moh. Navnet knytter seg til lia ned mot Storsjøen.

Graupbekken [græup`bækken] Bekk nordvest for Dalholen i Folldal kommune, med utløp i Slettabekken (som renner ut i *Folla*, s.d., vest for Sletten og Slettafykkja). *Graup* henger antakelig sammen med *grop*, her om dyp renne som bekken har laget. I Nord-Fron er det mange stedsnavn som inneholder dette ordet (gardsnavnet *Graupe* samt *Graupelia*, *Graupsanda*, *Grauphågårandan* m.fl.).

Gravhøe [gra:v`hø:e] Fjell mellom Grimsdalen og Haverdalen i Dovre kommune, 1488 moh. På østsiden av fjellet ligger *Gravhøtangen* (1291 moh.). Førsteleddet kommer av *grav* i betydningen 'dyregrav', 'fangstgrav'. Det er mange store dyregraver i dette området. I store deler av vårt distrikt er det funnet graver for fangst av både elg og rein. Til sisteleddet, se *hø*.

Gravmobakken [gra:v`mo:bakken] Gard i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nord for Haldogsøyen. Til daglig kalt *Bakken*. Navnet kommer av at det er en rekke dyregraver i det bratte lendet fra Atna og opp mot Bakkekampen ovenfor garden (Streitlien 2001, 451), jfr. *Gravhøe*. Til andreleddet, se *mo*.

Gravskardet [gra:v`ska:le] Fjellskar, kløft i Stor-Elvdal kommune, i grenseområdet mellom Folldal, Alvdal og Stor-Elvdal kommuner, sørvest for Breisjøen. Til førsteleddet, se *Gravhøe*. Det er gamle fangstanlegg med dyregraver i området, den eldste datert til ca. 960 e.Kr. (Eggset 2011, 49). Til sisteleddet, se *skard*.

Gravskardhøgda [gra:v`ska:lhøgda] Fjell (1767 moh.) nord for Atnsjøen i Stor-Elvdal kommune, mot grensen til Folldal og Alvdal. Navnet kommer av *Gravskardet* (s.d.), som ligger nord for fjellet. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Gravtjønna [grä:v`kjønna / gra:v`-] (med **Nordre** og **Søndre**) (1, *Nordre* og *Søndre*) Tjern i Spekedalen, Rendalen kommune (mellom Spekesjøen og Nordre Spekesjøen). (2) Tjern vest for Knappåsvollan i Tolga kommune (mellom Dølvollen og Klokkarvollen). Navnet forteller trolig om dyregraver i området (jfr. *Gravhøe*). Sml. Venås 1987, 204.

Gravåsen [grä:v`å:s'n / gra:v`-] (1) Ås (841 moh.) nord for Grøna (Grøndalen) i Rendalen kommune, sør for Sandtjønna. (2) Ås (ca. 670 moh.) sørvest for Åkrestrommen i Rendalen kommune (mellom Kneppåsen og Nordgardskneppa). (3) Ås (760 moh.) nordvest for Brandvålsberget i Alvdal kommune. (4) Ås (831 moh.) sør for Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, ved grensen til Tolga. Stedsnavnet fins også i Åmot, Stor-Elvdal og Midtre Gauldal. Navnet viser antakelig til dyregraver (jfr. *Gravhøe*).

Grenadervollen [grenn`ade:rváll'n] Seter i Røros kommune, sør for Nedre Håneset. Navnet (*grenader*, om tidligere elitesoldat i infanteriet) henger igjen fra tiden da en egen militær avdeling var stasjonert på Røros. Jfr. *Korporalsvollen*.

Grensemyra Se *Grenserøsta*.

Grensepytten [grens`epytt'n] Mindre tjern nordøst for Atnosen i Stor-Elvdal kommune, nord for Vestre Kjølshøberget. Pytten ligger på grensen til Rendalen. Jfr. *Putten*.

Grenserøsta [grens`erøsta] Høyde (ca. 800 moh.) nordøst for Atnosen i Stor-Elvdal kommune, sørøst for Hanestadvorda. Stedet ligger nær grensen til Rendalen, om lag 1,5 km (sør) øst for *Grensemyra* og 4 km nordøst for *Grensepytten* (s.d.). Til sisteleddet, se *røst*.

Gresjan [gressj`än] Vik lengst sør i Nørdersjøen i Hodalen, Tolga kommune. Det vokser starr og gras her, og kjentfolk mener at navnet kan henge sammen med dette (+ flert.ending *-an*).

Grimsa [grims`a / -`e] Elv i Dovre og Folldal kommuner, med utløp i *Folla* (s.d.) ved Grimsbu. Navnet kan komme av gammelnorsk *grimmr*, 'hard', 'vond' (om elvas graving i terrenget enkelte steder, el. om det værharde dalføret?), men dette er usikkert. Navnet kan òg ha en mytologisk bakgrunn. I norsk folketradisjon var den musikalske Fossegrimen (Grimen) et overnaturlig vesen som oppholdt seg i elver og fosser. I *Edda* er Grim et annet navn på Odin.

Det samme navnet er brukt om en bukk i *Snorre-Edda*. Jfr. NE, 79; NSL, 182; Mortensson-Egnund 1920, 53; Streitlien 1980, 15. Sml. *Haverdalen*.

Grimsbu [grims`bu:] Bygd nordøst for Krokhaug i Folldal kommune, der elvene Grimsa og Folla renner sammen (også elva Kakella renner ut i Folla her). Også gards- og slektsnavn (*Grimsbu*, *Grimsbo*). Til førsteleddet, se *Grimsa*. Sisteleddet *bu* kan i stedsnavn sikte til 1. 'Enkelt hus', 'opplagsrom' (f.eks. seterbu el. fiskebu), som i *Buhogna*, *Bukletten*. 2. 'Gard', 'bosted'; 'bygd'. Bygde- el. soknenavn på *-bu* finnes ellers i landet hovedsakelig i Oppland og Trøndelag, jfr. *Brandbu*, *Ringebu*; *Rennebu*, *Selbu*, *Klæbu* m.fl. Sml. NSL, 109.

Grimsbutjønnan [grims`bukjønän] Samnavn på flere tjern ved Grimsbu i Folldal kommune, øst for samløpet mellom Grimsa og Folla. Ikke på dagens offisielle kart, men se Venås 1987, 204. Flere av tjernene har egne navn, bl.a. *Bekkholtjønnan* og *Kroktjønnan* (s.d.). Kalles også bare *Tjønnan*. Til navnet, se *Grimsbu*.

Grimsdalen [grims`da:l.n.] Fjeldal og seterdal langs elva Grimsa i Dovre (delvis også Folldal) kommune, nordvest for Rondane. Landskapsvernområde siden 2003. Viktig trekkområde for villrein, med mange dyregraver. Også andre kulturminner, bl.a. funn (2013) av sverd og ringspenne fra vikingtiden. Til navnet, se *Grimsa*. *Grimsdalen* er også navn på en mindre sidedal i Oppdal (Drivdalen).

Grimsdalsgruva [grims´da:l.s.gru:va] Gruve (nå nedlagt) i Dovre og Folldal kommuner, vest for Folldal sentrum og Nygruva. Selve Grimsdalen ligger vest for gruveområdet. Til navnet, se *Grimsa*. Se også *Sluskebu*.

Grimsdalshytta [grims´da:l.s.hytta] Turisthytte i Grimsdalen, Dovre kommune. Til navnet, se *Grimsa*.

Grismoen [grims´mo:´n] Stor sandslette ved Grimsas utløp i Folla i Folldal kommune. Innlandets største løsmasseavsetning, naturreservat fra 1989. En rekke eskere (grusrygger), dødisgroper og dreneringsspor vitner om isens bevegelse og avsmelting under siste istid. Til navnet, se *Grimsa* og *mo*.

Grismotjønnen [grims´møkjønnän] Samling av flere tjern (7) ved Grismoen i Folldal kommune. Tjernene ligger i dødisgroper etter avsmelting av store isklumper fra siste istid. Til navnet, se *Grimsa* og *mo*.

Grislehåen [gris.l.´ehå:´n] *Hå* (s.d.) ved Øvre Roasten, på grensen mellom Røros og Engerdal kommuner. Navnet henger sammen med adj. *grissen* el. *glissen*, 'spredt', 'med åpne mellomrom' og v. *grisle*, 'spre tynt utover'. Vannet er flere steder grunt og brer seg utover (Venås 1987, 205).

Grisviktjønnen [gri:s´vi:k´kjønna] Tjern på østsiden av Holmsjøen, sør for Breisjøen, i Alvdal kommune. *Grisvika* (dyrenavnet *gris* + *vik*, 'bukte') har vel vært oppfattet som ei vik av Holmsjøen.

grubbe [grubb`e] f Grop, søkk i terrenget. Vanlig som gardsnavn, særlig i Sør-Trøndelag, jfr. *Grubba* (Røros, Holtålen, Midtre Gauldal, Tydal), *Ernstgrubba* (Hitterdalen, Røros), *Grubban* (Narjordet i Os), *Grubben* (Tynset, Engerdal). Også vanlig i (lokale) terrengnavn, f.eks. *Djupgrubban* (Narjordet i Os), *Djupgrubba* (Os, nord for sentrum; også Tynset og Engerdal), *Storsandgrubba* (Dalsbygda i Os), *Grubban* (Røros), *Vadgrubba* (Korssjøen, Røros), *Storgrubba* (bl.a. Rendalen og Røros), *Potetgrubba* (Tufsingdalen i Os), *Borkgrubban* (ved Telneset, Tolga), *Grubbenget* (Os og Oppdal).

Grubbvølltjønnen [grubb`vøllkjønna] Tjern vest for Rien (Langvika) i Røros kommune. Tjernet ligger like ved setra *Grubbvollen* (som ellers er seternavn både i Os og Tolga). Til navnet, se *grubbe* og *voll*.

Grunnhåen [grunn`hå:´n] Utvidelse av elva Mugga øst for Nordvika i Røros kommune (Femundsmarka). Navnet tilsier at vannet er grunt. Til sisteleddet, se *hå*.

Grunnkratslane [grunn`kräll*an] Samling av tjern (som også kan oppfattes som ett tjern med mange små holmer) i Engerdal kommune, nord for Grøtådalen. Tjernene er grunne, derav førsteleddet. Til navnet for øvrig, se *Kratlvola*, som ligger nordvest for tjernene. Sml. Venås 1987, 206-207.

Grunnloken [grunn`lo:ken] Vannpytt ved Hongåa, nordvest for Litjenget ved

Storfloen, i Dalsbygda i Os kommune. Vannet er grunt. Se ellers *lok*.

Grunnsjøen [grunn`sjø:'n] Tjern nordvest for Storhittersjøen i Røros kommune. Sjøen er ikke dyp; derav navnet. Vest for sjøen ligger flere håer på rekke og rad, bl.a. *Grunnsjøhåa*. Også navn på tjern i Tydal.

Grunntjøna [grunn`kjønna] (1) Tjern på grensen mellom Tolga og Os kommuner, ved Langen. (2) Tjern i Røros kommune, mellom Langensjøen og Feragselva. Til førsteleddet, se forrige art.

Gruva [gru:v`a] (1) Gardsbruk (med *Øvre* og *Nedre Gruva*) i Dalsbygda, Os kommune. På åsen nordøst for gardene var det tidligere ei koppergruve. Slektsnavnet *Grue* kommer fra gardene. (2) Seter ved Kvikne kopperverk i Tynset kommune, sørøst for Yset.

Gruvelsjøen Se *Grøvelsjøen*.

Gruvetjøna [gru:v`kjønna] Tidligere navn på *Åstjøna* (s.d.) i Dalsbygda i Os kommune. Tjernet ligger ved gardene som heter *Gruva* (s.d.).

Gruvetjønnan [gru:v`kjønnän] Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, nord(vest) for Finnrohøgda. Ved tjernene ligger det ei nedlagt sølvgruve. Samme navn (flert.) også i Holtålen.

Gruvhåmmåren [gru:v`håmmå:r.n.] (**Gruvhammaren**) Ås, fjellhammer (922 moh.) i Engerdal kommune, nordvest for

Valdalen. Navnet vitner om gruvedrift. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Gruvkletten [gru:v`klett'n] (1) Fjell (1198 moh.) nordøst for Markbulia i Folldal kommune, nordvest for Trøansætra. Det har vært gruvedrift på nordsiden av fjellet. (2) Berg (961 moh.) nord for Fådalen i Tynset kommune, sør for Raudhåmmåren. Her har det vært gruvevirksomhet flere steder, både på sør- og nordsiden av kletten. Til sisteleddet, se *klett*.

Gruvsjøen [gru:v`sjø:'n] Innsjø nord for Vauldalen i Røros kommune. Det har vært drevet gruvedrift på en kolle i nordøstenden av sjøen.

Gruvsjøfjellet [gru:v`sjø:fjelle] (sørsamisk **Klamhkese**) Fjell (1036 moh.) i Røros kommune, øst for *Gruvsjøen* (s.d.).

Gruvsjølangtjøna

[gru:v`sjø:langkjønna] Tjern nord for *Gruvsjøen* (s.d.) i Røros kommune. Tjernet er langt og forholdsvis smalt.

Gruvsjøklumpen Se *Njuanabaertie*.

Gruvsjøtjøna [gru:v`sjø:kjønna] (**Gruvsjøtjønnan**) (1) Tjern nord for *Gruvsjøen* (s.d.) i Røros kommune. Tjernet er adskillig mindre enn *Gruvsjølangtjøna* (s.d.), som ligger litt lenger mot nord (nordvest). (2, *Gruvsjøtjønnan*) Tjern sør for *Gruvsjøen* (s.d.) i Røros kommune. Det er to større og flere mindre tjern her; det er usikkert hvor mange av disse som hører

til Gruvsjøtjønnan. De andre mindre tjernene (lokene) er ikke navngitt.

Gruvslåttan [gru:v` s.l.åttän]

Utmarksområde, slåtter nordvest for Kløftåsen (sør for Tverrfjellet) i Dalsbygda, Os kommune. En av gardene på *Gruva* (s.d.) har hatt slåtter her. Se ellers *slått*.

Gruvsætran [gru:v` sæ:trän]

(**Gruvsætrin**) Setrer nordvest for sentrum i Folldal kommune, øst for Plassætra og Steinhaugsætra. Setrene ligger nær det gamle gruveområdet (Verket). Til sisteleddet, se *sæter*.

Gruvvedet [gru:v` va:`e] Vadested i

elva Gløta, sør for Røstvangen gruve i Tynset kommune. Førsteleddet viser at det har vært gruvedrift i nærheten. Til sisteleddet, se *vad*.

Gruvvangen [gru:v` vangen] Seter,

vang (s.d.) i Alvdal kommune, vest for Tronsvangen. Sør for vangen var det tidligere ei kobbergruve (St. Knut).

Gruvvola [gru:v` vo:la] Ås (ca. 1005

moh.) på nordøstsiden av Kletten i Vingelen i Tolga kommune. På østsiden av vola har det vært koppergruver. Til sisteleddet, se *vol*.

Gruvåsen [gru:v` å:s`n] (1) Ås (858

moh.) vest for Vangrøfta i Dalsbygda i Os kommune, øst for Skarvåsen. (2) Ås (875 moh.) i Dalsbygda i Os kommune, på sørsiden av Vangrøftdalen (vest for Mosengvollen). (3) Ås (ca. 820 moh.) på østsiden av Knappåsen i Tolga

kommune, nordvest for Kvennan. (4)

Ås (890 moh.) nord for Gammelsætra i Alvdal kommune, øst for Haustdalen og Høgåsen. Navnet viser til tidligere gruvedrift.

Gryta [gry:t` a] (1) Bekk, mindre elv

i Kvikne i Tynset kommune, med utløp i *Orkla* (s.d.) nord for Støa (nordøst for Storåsen). Til navnet, se *Grytbekktjørn*. (2) Skar, dalbotn mellom Vesttoppen og Midttoppen i Snøhetta, Dovre kommune. Her er navnet helst et jamføringsnavn (om stort søkk i terrenget). Også navn på både bekk og dalbotn i Midtre Gauldal.

Grytbekktjørn [gry:t` bekk`kjønna]

(**Grytbekktjørna**) Tjern øst for Litl-Håsjøen i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Midtre Gauldal. Navnet på tjernet kommer av *Grytbekken*, som renner herfra og ned i Ena. Førsteleddet kommer av norrønt *grjót*, 'stein'. Jfr. *Grøtåa* m.fl.

Grytskardet [gry:t` ska:le] Fjellskar

øst for Kvitdalen i Folldal kommune. I nærheten ligger *Grytskardkollen* og *Grytlie*. Navnet her kan være et jamføringsnavn (søkk i terrenget som ligner ei *gryte*), hvis ikke førsteleddet kommer av *grjót* ('stein').

Grøna [grø:n` a] Elv i Rendalen

kommune, med utløp i *Mistra* (s.d.) ved Grønholmen nordøst for Åkrestrommen. Også elvenavn i Trysil, Stor-Elvdal, Rennebu, Oppdal og Tydal. Navnet sikter trolig til fargen på vannet (til visse årstider). Det kan også noen

steder tenkes at navnet kommer av landskapet der elva renner, f.eks. ved at det blir tidlig grønt om våren. Jfr. *Grøndalen*.

Grønbakkhøe [grø:n`bakkhø:e] Fjellrygg sørvest for Einunndalen i Folldal kommune (sør for Kolla), ca. 1405 moh. Navnet sikter til frodig grasvekst oppetter fjellet. *Grønbakken* el. *Grønbakkan* er ellers et svært vanlig stedsnavn (bl.a. Oppdal, Rørø og Rendalen). Til sisteleddet, se *hø*.

Grønbog [grø:n`bo:g] Myrområde i Grimsdalen i Dovre kommune, sør for Tollefshaugen. Navnet sikter trolig til at det blir grønt tidlig her. Sisteleddet er som i *Orkelbogen* (s.d.), dvs. 'bøy', 'krok' (el. 'side', 'kant'). Jfr. også *Grønbogen* nord for Dombås i Dovre.

Grøndalen [grøn`da:l.n. / grø:n`- / -`dä:l.n.] (1) Seter sør for Sølen i Rendalen kommune, på sørsiden av elva Grøna (mot grensen til Engerdal). (2) Òg om hele dalføret langs Grøna. (3) Dal nord for Telsjøen i Tolga kommune (grenseområdet mot Tynset). (4) Dal og felleseter i Kvitdalen i Folldal kommune, nær grensen til Dovre. Ellers vanlig gards- og bygdenavn (Stor-Elvdal, Trysil) el. navn på dalføre (bl.a. Tydal). Også slektsnavn. Førsteleddet er fargen *grønn*, som henspiller på frodig vekst, gjerne der det blir tidlig grønt om våren. I (1) har dalen og setra navn etter elva *Grøna* (s.d.).

Grøndalshåen [grø:n`da:l.s.hå:n] *Hå* (s.d.) nordøst for Brekken i Rørø kommune, ved Hyllingen (egl. en østlig

sidegren av denne). Til navnet, se ellers *Grøndalen* (ikke kartfestet her).

Grønfjellet [grø:n`fjelle] Fjell nordvest for Brydalen i Tynset kommune, 1009 moh. Også navn på fjell i Ringebu og Holtålen. Til førsteleddet, se *Grønvola*.

Grønholhallet [grø:n`hø:luhalle] Åsside nordvest for Heggeriset i Engerdal kommune, nord for Kansbekkdalen. Skriftformen avviker en god del fra den lokale uttalen ('Grønhøluhallet'). Navnet er sammensatt av fargenavnet *grønn* + *hule* (dial. *hølu* el. *hulu*) + *hall* ('skråning'). Navnet henger sammen med et juv litt lenger mot nordvest som kalles *Grønholua* (nedenfor Grashøa). Jfr. *hol* II.

Grønholttjønne [grø:n`hølkjønne] Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, sør for Stadsbuøyen. Førsteleddet er fargen *grønn*, mens midtleddet *hol* er tvetydig. Det er helst *hol* i betydningen 'søkk', 'grop' navnet sikter til her. Noen vil også uttale navnet med lang o, og da er det *hol* i betydningen 'ås', 'haug' som kan ligge til grunn (Venås 1987, 210). *Grønholen* e.l. er imidlertid ikke kjent fra området, så den første tydingen er nok rett (se *hol* II).

Grønholua Se *Grønholhallet*.

Grønhøa [grø:n`hø:a] (**Grønhøe**, **Grønhøgda**) (*Grønhøa*:) (1) Fjell (1105 moh.) øst for Yset i Kvikne, Tynset kommune. (2) Fjell (1433 moh.) vest for Rødalen i Tynset kommune. (*Grønhøe*:) (3) Fjell (1215 moh.) nord for Krokhaug

i Folldal kommune. (*Grønhøgda*): (4) Fjell (988 moh.) nord for Aursunden (Engesvollen) i Røros kommune. (5) Fjell (1028 moh.) nordøst for Brekken i Røros kommune. (6) Østre parti av Brattlifjellet (990 moh.) sørøst for Hitterdalen i Røros kommune. Også fjellnavn i Oppdal og Rennebu. Til førsteleddet, se *Grønvola*. Sisteledet er *hø*, s.d. Sml. også *Storgrønhøgda*.

Grønkampen [grø:n`kampen] Fjellknaus (969 moh.) i Rendalen kommune, vest for Lomnessjøen og Ottaugkampen. Til førsteleddet, se *Grønvola*; til sisteledet, *kamp*.

Grønlokan [grø:n`lo:kan] Tjern, vannpytter (nå grøftet, på oppdyrket mark) nordvest for Synnervika og Langensjøen i Røros kommune (mellom Stortjønna og Grunntjønna). I Trysil (Ljørdalen) heter det *Grønloken*. Navnet sikter kanskje til frodig grasvekst; sml. *Grøntjønnan*. Til sisteledet, se *lok*.

Grønringen [grø:n`ringen] Fjelltopp på sørøstsiden av Fatet (Fatsfjellet) nord for Grimsbu i Folldal kommune, 1375 moh. Grasveksten i fjellet kan fortone seg som et grønt belte rundt det sirkelformede fjellet (sett sørfra).

Grøntjønna [grø:n`kjønna] Tjern på nordsiden av elva Grøna i Rendalen kommune (midtveis mellom Grønholmen og Elvbrua i Grøndalen, vest for Nøklebakkens utløp i Grøna). Navnet på tjernet kommer antakelig av elvenavnet, men det kan også gå på tjernet selv el. på graset omkring. Navnet

fins også i Trysil, Tydal og Oppdal.

Grøntjønnan [grø:n`kjønnän] (**Grøntjønnan**) Tjern, seter og våtmarksområde øst for Yset i Kvikne, Tynset kommune. Opprettet som naturreservat i 1981. Viktig hekkeområde for ender og vadefugl, bl.a. krikkand, brunnakke, toppand og svømmesnipe. Samme førsteledd som i *Grøna* (s.d.). Kanskje kan navnet her heller sikte til fargen på graset og beitet enn på selve vannet. To av tjernene kalles òg *Bakktjørna* og *Nordtjørna* (s.d.).

Grønvola [grø:n`vo:la] (1) Fjell (1075 moh.) i Folldal kommune, sør for Rykroken i Grimsbu. (2) Fjell (1014 moh.) øst for Gjeldalen i Vingelen, Tolga kommune. (3) Fjell (1091 moh.) i Alvdal kommune, nord for Haustdalen. Samme navn på fjell i Tydal og Midtre Gauldal. Førsteleddet beskriver fargenyansen på fjellet el. -området (f.eks. pga. grasvekst langt oppetter fjellryggen på en el. flere kanter). Til sisteledet, se *vol*.

Grønvolloken [grø:n`vo:l'lo:ken] Tjern i Vingelen, Tolga kommune. Navnet kommer av *Grønvola* (2, s.d.) sør for tjernet. Sisteledet er *lok* (s.d.).

Grønåstjønna [grø:n`å:skjønna] Tjern i Alvdal kommune, vest for Plassen (nordvest for Gammelsætra). Det ser ut til at det er to små tjern med dette navnet; de ligger like ved hverandre på *Grønåsen*, på nordsiden av veien inn mot Haustdalen (på nordsiden av Høgåsen). Tjernet (tjernene) kan nå være inntørket. Til førsteleddet, se *Grønvola*.

Grøsjøen [grø: `sjø: `n / gre: ` -] Innsjø i Rendalen kommune, øst for Flendalen og Storbekkfjellet. Sjønavnet kan kanskje komme av v. *grø*, 'få til å gro'. I så fall kunne navnet sikte til at sjøen lett vokser, selv om dette stemmer dårlig med mangel på tilflytende vassdrag (det renner imidlertid en bekk ned i sjøen fra nord). En annen mulighet er at navnet opprinnelig har vært *Grønsjøen* (Venås 1987, 211). Noen uttaler førsteleddet med e-vokal, noe som kan tyde på at navnet heller henger sammen med adj. *grissen* ('glissen', om skogen i området?). Tolkningene er usikre.

Grøtbekken [grø:t `bekken] Bekk vest for Orvos i Røros kommune, med utløp i *Røa* (3, s.d.). Det samme bekkenavnet finner vi også i Oppdal, Trysil, Dovre og Nord-Fron (de to siste: *Grautbekken*). Navnet betyr 'steinbekken' (se *Grøttingbratten*).

Grøtberget [grø:t `bærje] (1) Ås i Hådalen i Røros kommune (nord for Mølmannsdalslia), ca. 765 moh. (2) Ås sørøst for Yset i Kvikne i Tynset kommune (nedenfor Kaltberget), 804 moh. (3) Ås vest for Gardvika ved Savalen i Alvdal kommune, 819 moh. Navnet betyr 'steinberget', 'steinknausen'. Til førsteleddet, se *Grøttingbratten*. Til sisteleddet, se *berg*.

Grøtebratten Se *Grøttingbratten*.

Grøthogna [grø: t `hångna] Fjell (1401 moh.) nordøst for Elgåhogna i Engerdal kommune, nær svenskegrensen. Førsteleddet er som i *Grøttingbratten*, s.d. Til sisteleddet, se *hogn*.

Grøtholet [grø:t `hò:le] Botn, uthulning i fjellet nordøst for Hornset i Rendalen kommune (øst for Østamyra, på sørsiden av Kverninghue). Navnet betyr 'steinhullet', 'steinbotnen'. Se ellers *Grøttingbratten* og *hol* II.

Grøtlia [grø:t `li:a] Garder og grendelag ved Yset i Kvikne, Tynset kommune (nordvest for Kaltberget, mellom Ya og Orkla). Navnet betyr 'steinlia' (se *Grøttingbratten*). *Grøtli* brukes som slektsnavn. *Grøtlien* (dat.) er gardsnavn i Folldal (også dette navnet kommer antakelig fra Kvikne).

Grøtstenen [grø:t `ste:n`n] Større stein nord for Tufsingas utløp i Femunden (sør på Kalfloen) i Os kommune. Navnet er en av mange omskrivninger av den myke bergarten *kleberstein*. Til førsteleddet, se ellers *Grøttingbratten*.

Grøtting Se *Grøttingbratten*.

Grøttingbratten [grøtt `ingbratt`n] Fjell nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, 1142 moh. *Grøtting* (også gards- og etternavn) kommer av gammelnorsk *grjót*, 'stein'. Terrenget i dette området er dekt med delvis svært store steiner (blokksteiner) fra siste istid. Sisteleddet er subst. *bratte*, 'bratt fjellside'.

Grøttingnea [grøtt `ingne:a] (1) Nordvestre del av det øvre løpet til elva Nea i Rendalen kommune, vest og nordvest for Hanestad. (2) Naturreservat (fra 2002) i Rendalen kommune, langs nederste del av Grøttingnea før den løper sammen med Hanestadnea. Bl.a.

urskogpreget granskog som har blitt stående igjen i et område som ellers har vært rammet av brann. Mange lavarter, f.eks. fossenål, taiganål og blanknål. Navnet er sammensatt av *Grötting* (se *Gröttingbratten*), og *Nea* (s.d.).

Gröttingåsen [grøtt`ingå:s'n] Ås (553 moh.) nord for Hanestad i Alvdal kommune, sørøst for Tegningfallet. Til navnet, se *Gröttingbratten*.

Grøttjøna [grø:t`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, øst for Hyllsjøen og Mosahøa. Førsteleddet er det samme som i *Grøtåa*, s.d. *Grøttjøna* er også navn på et tjern i Trysil, sørøst for Engerneset.

Grøtåa [grø:t`å.a] (1) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Roasten* (Røavassdraget, se *Røa* (1)). (2) Bekk, mindre elv i Alvdal og Tynset kommuner, med utløp i *Tysla* (s.d.) øverst i Tyllidalen. Førsteleddet kommer av gammelnorsk *grjót* ('stein'), som i bl.a. *Gröttingbratten*. Sisteleddet er *å*, s.d. Også bekkenavn i Holtålen (Hessdalen).

Grøtådalen [grø:t`ådä:l.n.] (1) Dalstrøk i Engerdal kommune, øst for Stor-Svuku. På sørsamisk er *Krovhte* (s.d.) brukt om Grøtådalen med Grøthogna. (2) Bekkedal i Tynset kommune, øverst i Tyllidalen (i nordvest, mot Tron). Også gardsnavn i Holtålen. Til navnet, se *Grøtåa*.

Grøtåsen [grø:t`å:s'n] Ås (ca. 760 moh.) sørvest for Elvål i Rendalen kommune (på nordsiden av Kampan). Til

førsteleddet, se *Grøtåa*. Samme navnet fins òg i Ringebu.

Grøvelsjøen [grøv`'lsjø:'n / gruv`-] (**Gruvelsjøen**, med **Litle Grøvelsjøen**) (1) Innsjø ved svenskegrensen i Engerdal kommune, sørøst for Sylen. Størstedelen av sjøen befinner seg på svensk side, med navnet *Grøvelsjön*. (2) Naturresevat i Engerdal kommune, opprettet i 1989 (sør, vest og nord for Sylen og Grøvelsjøen). Her er bl.a. strandlinjer og slukrenner fra siste istid i dalsidene. (3, *Litle Grøvelsjøen*) Innsjø i Engerdal kommune, sørøst for Elgåhogna. Herfra renner Grøvelåa ut i Grøvelsjøen. Førsteleddet i sjønavnet kan kanskje henge sammen med norrønt *gróf*, 'grav', 'grop' (NO, 225), jfr. nynorsk *gruvle*, 'grave' (NE, 81; Venås 1987, 208). På sørsamisk også (delvis) kjent som *Guevtelejaevrie* (s.d.).

Grøvelåa [grøv`'lå:a / gruv`la] (**Gruvla**) Elv i Engerdal kommune. Renner fra Litle Grøvelsjøen med utløp i *Grøvelsjøen* (s.d.). Til sisteleddet, se *å*.

Grøvsbekken [grøfs`bekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Tegninga* (s.d.) nordvest for Gröttingbratten. Navnet kommer av norrønt *gróf*, 'grop'.

Grøvtjøna [grø:v`kjønna] Tjern nord for sentrum i Tynset kommune, nordøst for Moan (på sørsiden av Granbekken, ved veien mot Kvannrøstvangen). Tjernet er muligens inntørket nå. Til førsteleddet, se forrige art.

Gråbeinhøa [grå: `be:nhø:a]
(Gråbenhøa) Høyde nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune, vest for Vesterhogna, 992 moh. Førsteleddet *gråbein* (dial. *gråben*) er et gammelt tabuord for 'ulv'. Man mente det var farlig el. skadelig å nevne ulven ved sitt egentlige navn. Det har trolig ferdes (mye) ulv her. Enkelte slike stedsnavn kan øg gå tilbake på en særskilt hendelse. Til sisteleddet, se *hø*. Se også *Ulvdalen*, *Ulvrøstfloen* m.fl.

Gråbeinrya [grå: `be:nry:a] Fjellrabb (ca. 1070 moh.) vest for Nørderhogna i Dalsbygda, Os kommune, ved grensen til Tolga. Til navnet, se *Gråbeinhøa* og *ry*.

Gråbendalen [grå: `be:nda: `l.n.] Dal nordvest for Rien (Øversjøen) i Røros kommune, vest for Storelvavollen. Også navn på dal i Holtålen og Trysil (Jordet). Til navnet, se *Gråbeinhøa*.

Gråbenholet [grå: `be:nhø:le] Søkk, fordypning nordøst for Jamtvollen ved Aursunden i Røros kommune. Se *Gråbeinhøa* og *hol* II.

Gråbenholmen [grå: `be:nhålmen] Holme, lita øy i Øvre Glåma ved Sundet (Aursunden) i Røros kommune. Til navnet, se *Gråbeinhøa*.

Gråbenkåsa [grå: `be:nkå:sa] Utmarksområde sørøst for Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, ved Brennvollan (vest for Flågåen). Se *Gråbeinhøa* og *kås*.

Gråbenletet [grå: `be:nle:te] Parti av bygdaveien ved Engebakken i Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. Her var en halv voksen gutt fra Smedåsen (på 1800 tallet?) ute for ulver da han skulle kjøre vann fra vassåra nord for Skarvenget. Kjøreoksen ble ihjelrevet av ulvene, mens gutten berget liv og lemmer ved å velte av vasskaret, tømme det for vann og hvelve det over seg. Til navnet, se ellers *Gråbeinhøa* og *Langleitet*.

Gråbenloken [grå: `be:nlo:ken] Tjern vest for Sætersjøen i Os kommune, sør for Gammelstukletten. Til navnet, se *Gråbeinhøa* og *lok*.

Gråbenlokan [grå: `be:nlo:kan] Tjern øst for Nordvika i Femunden i Røros kommune (sørøst for Grunnhåen). Se *Gråbeinhøa* og *lok*.

Gråbenmyra [grå: `be:nmy:ra]
(Gråbenmyran) (1) Myr (tidligere slåtteng) ved Fossbakken, vest for Lonåsen, i Tynset kommune. Stedet er ikke navngitt på våre kart, men beskrevet hos Streitlien 1978, 343 ("ein stad nær Fossbakken"). (2) Myr øst for Rya i Narjordet i Os kommune (nordøst for Sønvisgarden, ca. 200 m ovenfor Sommerfjøsbakken). (3, *Gråbenmyran*) Myrområde vest for Storhittersjøen i Røros kommune (sør for Billeelva, vest for *Gråbenhaugan*). Navnet går trolig tilbake til en hendelse med ulv og husdyr (sml. *Gråbeinhøa*).

Gråbensletta [grå: `be:ns.l.etta]
 Slette sørøst for Vika ved Aursunden

i Røros kommune (på Storfloen, mellom Bekkosvola og Klasberget). Til førsteleddet, se *Gråbeinhøa*.

Gråbenstenen [grå:ˈbe:nste:n̩n] Stein ved Bersvegen vest for Orvos i Røros kommune, nordvest for Midtvollen. En ulv tok ei ku for en mann fra Kverningan her. Jfr. *Gråbensten* i Trysil. Til førsteleddet, se også *Gråbeinhøa*.

Gråbensundet [grå:ˈbe:nsunne] Myr i Hodalen i Tolga kommune, nordøst for Nygjelta (vest for Gjeltfloen og Vesleengåa). Dette er et smalt myrområde, derav navnet (*sund* i betydningen 'smal passasje' e.l.). Til navnet, se ellers *Gråbeinhøa* og *sund*.

Gråberget [grå:ˈbærje] (1) Berg i Hådalen i Røros kommune, nord for Mølmannsdalslia, 867 moh. Vest for berget ligger *Gråbergan* og *Gråbergsetra*. (2) Berg sørøst for Harrsjøen i Rendalen kommune, nord for Hårsetvollen, 768 moh. Jfr. også *Gråberg* (gard, Dovre) og *Gråberget* (Sør-Fron, Midtre Gauldal). Førsteleddet sikter til fargen på selve berget (steinen); se ellers *berg*.

Grådalen [grå:ˈda:l̩n.] Dalføre og garder sørøst for Korssjøen i Røros kommune (nord for Tufsingsdalen). Førsteleddet sikter kanskje til fargen på stein el. mose i enkelte partier av dalføret. Også slektsnavn (*Grådal*).

Gråfjellet [grå:ˈfjelle] Fjell (1077 moh.) øst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune (vest for Kulehøgda). Også navn på fjell i Oppdal, Midtre Gauldal,

Rennebu og Åmot. Til fargenavnet *grå* i fjellnavn, se *Gråhøgda*.

Gråflye [grå:ˈfly:e] Li, fjellområde nordøst for Stadsbuøyen og Tangberget i Folldal kommune (nord for Svabudalen). Til førsteleddet, jfr. *Grådalen*. Se ellers *fly*. Også gardsnavn i Folldal.

Gråhaugen [grå:ˈhøu'n / -ˈhæugen] (1) Fjellrygg (914 moh.) nordvest for Barkald i Alvdal kommune, sør for Urskardsætran og Auma. (2) Haug, kolle (751 moh.) ved Husgardan, nordvest for sentrum i Folldal kommune (øst for Larshus). Navnet er også kjent fra Oppdal, Sel og Nord-Fron. Til førsteleddet, se neste art.

Gråhøgda [grå:ˈhøgda] (**Gråhøa**, **Gråhøe**) (*Gråhøgda*): (1) Fjell i Rendalen kommune, 1124 moh., sørøst for Unset. (2, også kalt *Hummelfjelltoppen*) Fjelltopp i Hummelfjellet i Os kommune, 1543 moh. (3) Fjell i Litjnørdalen (sør for Siksjøen) i Os kommune, 988 moh. (4) Fjell sørvest for Tufsingsdalen i Os kommune (sørøst for Sålekinna og Blåkletten), 1152 moh. (5) Fjell, ås i Røros kommune, sørøst for Glåmos (ved Djuptjønnna), 897 moh. (6) Fjellknaus i Røros kommune, nord for Rambergssjøen og Skjevhogda, 980 moh. (7) Fjell på grensen mellom Røros kommune og Sverige, 1184 moh., nordøst for Viglen. Også kalt *Ruten* (s.d.). (8) Fjell i Røros kommune, sørvest for Sevatdalen (nordvest for Kvernskardet), 1080 moh. (9) Høyde vest for Søre Elvdal, på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner, 943

moh. (10) Fjell i Engerdal kommune, 1030 moh., sørvest for Engerdalssætra (Kvitvola). (11) Fjell i Alvdal kommune, 1108 moh., nord for Tegningshøa. (12) Fjell i Rendalen kommune, sørvest for Elgspiggen, 1436 moh. (13) Fjell i Tolga kommune, nord(øst) for Elgspiggen, 1370 moh. (*Gråhøa*:) (14) Fjell vest for Hodalen i Tolga kommune, 1074 moh. (15) Fjell nord for Store Børsjøhø i Kvikne, Tynset kommune, 1058 moh. (16) Ås sørøst for Yset (nord for Eidsfjellet) i Kvikne, Tynset kommune, 995 moh. (*Gråhøe*:) (17) Fjell sør for Dørålflye i Rondane, Dovre kommune, 1751 moh. (18) Fjell sørøst for Gautdalen (på Dovrefjell), Dovre kommune, 1663 moh. (19) Fjell i Folldal kommune, nord for sentrum (sør for Storhøe), 1418 moh. (20) Fjell i Folldal kommune, nordøst for Smørbollen, 1240 moh. (21) Fjellrygg i Folldal kommune, øst for Streitkampen, 1070 moh. (22) Fjell i Stor-Elvdal kommune, nordvest for Enden i Sollia (Rondane nasjonalpark), 1208 moh. (23) Fjell sør for Bågåskardshøgden i Sør-Fron kommune (Rondane nasjonalpark), 1336 moh. Navnet er så vanlig at det trolig også er brukt andre steder i distriktet. For øvrig vanlig fjellnavn i mange av nabokommunene (Stor-Elvdal, Ringebu, Nord-Fron, Sel, Oppdal, Midtre Gauldal og Holtålen). Førsteleddet er fargen *grå*, som for de høyeste fjellene kan sikte til skydekke el. skodde som lett legger seg over toppen. Ellers er det nok mye stein i fjellet som vanligvis er bakgrunn for navnet. Noen steder kan fargen på reinmose (reinlav) som vokser i området, ha gitt navn til fjellet. Til sisteleddet, se *hø*.

Gråhøgdipiken [grå: 'høgdpi:ken] Spiss fjellknaus (969 moh.) nord for Evavollen ved Aursunden i Røros kommune. Til navnet, se *Gråhøgda* og *pik*.

Gråhøgdtjønnna [grå: 'høgdkjønna] (**Gråhøgdtjønnan**) (1) Tjern i Litjnørdalen i Os kommune, sør for *Gråhøgda* (3, s.d.). (2, *Gråhøgdtjønnan*) To tjern i Litjnørdalen i Os kommune, sørøst for *Gråhøgda* (3, s.d.). (3, *Gråhøgdtjønnan*) Tjern sørvest for Søre Elvdal i Engerdal kommune, ved grensen til Rendalen. Her kommer navnet av *Gråhøgda* (9, s.d.) nordvest for tjernene.

Gråkampen [grå: 'kampen] Fjell (1314 moh.) sørøst for Storsølnkletten i Alvdal kommune (sør for Veslsølnsjøen). Også navn på fjell i Ringebu. Til førsteleddet, se *Gråhøgda*. Se ellers *kamp*.

Gråkletten [grå: 'klætt'n] (**Nordre og Syndre**) (1, *Nordre og Syndre*) Fjellknaus i Engerdal kommune (øst for Høyberget i Søre Elvdal), 979 og 1043 moh. (2) Fjellknaus på grensen mellom Rendalen og Stor-Elvdal kommuner, øst for Atnosen (nord for Koppangskjølen), 937 moh. I Stor-Elvdal er det også en annen klett med samme navnet (øst for Evenstad). Til førsteleddet, se *Gråhøgda*; til sisteleddet, *klett*.

Gråknarten [grå: 'knart.n.] Fjell (1369 moh.) nordøst for Høvringen i Rondane i Dovre kommune, på grensen til Sel. Til førsteleddet, se *Gråhøgda*; til sisteleddet, *knart*.

Gråknausen [grå: 'knô:s'n] Fjellknaus (ca. 750 moh.) nordøst for sentrum i Tolga kommune (ovenfor Tollgjelta). Til førsteleddet, se *Gråhøgda*; til sisteleddet, *knaus*.

Grålodden [grå:l' ådd'n] *Odde* (s.d.) på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, omtrent midtveis mellom Revlinga og Haugen gård. Navnet synes merkelig, men kan være en sammendragning av *Gråvol-odden*. Odden ligger i rett linje mellom Femundshytta og *Gråvola* (6, s.d.) nord for Elgå.

Gråndalen Se *Grandalen*.

Grårabben [grå: 'ræbben] (med **Nordre Grårabben**) (1) Fjellrygg vest for Langsfjellhogna i Tolga kommune, 1105 moh. (2, *Nordre Grårabben*) Fjellrygg i Tolga kommune, nordvest for (1), 1060 moh. Til førsteleddet, se *Gråhøgda*. Se ellers *rabb*.

Grårandhovda [grå: 'rannhåvda] Høyde, kolle (ca. 1070 moh.) vest for Storlihovda i Folldal kommune, sørøst for Gravbekklien. Til førsteleddet, se *Gråhøgda*. Høydedraget i nordvest, nedenfor Tverrgjelet, kalles *Grårandan* (jfr. *rande*). Til sisteleddet, se *hovde*. Også kalt *Skrabbhovda* (se *skrabb*).

Gråsida Se *Kraeviesgealta*.

Gråsneset [gråss'nesse] (**Store og Litle**) *Odde, nes* (s.d.) i Femunden, Engerdal kommune, mellom Elgå og Sorken. Førsteleddet kommer antakelig fra tysk

gross, 'stor' (etter tyske arbeidere ved Røros kobberverk).

Gråsnesbukta [gråss'nesbokta] (**Gråssnesvika**) Vik av Femunden i Engerdal kommune, nord for Sorken. Innerst i vika ligger *Gråsnesvollen*. Her opplevde Per Person Embretsen en dramatisk bjørnejakt høsten 1880. Bjørnen ble først skadeskutt, og holdt på å ta Per og jaktkameraten. Men hunden deres oppholdt bjørnen til Per fikk ut patronhylsa som hadde kilt seg fast i børsa, og til slutt fikk avlivet bjørnen (Andersen 1966 A, 539). Til navnet, se *Gråsneset*. Se Venås 1987, 213 vedr. skrivemåten *Gråssnesvika*.

Gråsteinhøa [grå: 'steinhø:a / - 'ste:n-] Fjell (1235 moh.) på nordsiden av nedre Einunndalen (nord for Ørnklettsætran) i Folldal kommune. Til navnet, sml. *Gråhøgda* og *hø*.

Gråtangen [grå: 'tangen] Høyde, *tange* (s.d.) sør for Øvre Hyllingen i Røros kommune, ca. 830 moh. Til fargenavnet *grå*, se *Gråhøgda*.

Gråtjønna [grå: 'kjønna] Tjern på grensen mellom Stor-Elvdal og Rendalen kommuner, nordøst for Mogrenda (nordøst for den adskillig større *Gråsjøen* i Stor-Elvdal). Fargenavnet *grå* kan knytte seg til selve vannet, el. det kan komme av *Gråhøgda* (s.d.) nordvest for tjernet og sjøen.

Gråvola [grå: 'vo:la / grå: '-] (1) Fjell (1037 moh.) nordvest for Kvennan i Tolga kommune, mot grensen til

Tynset (vest for Knappåsen). (2) Fjell (1061 moh.) øst for Savalen i Tynset kommune. (3) Ås (835 moh.) i Tynset kommune, nordvest for Magnillfossen. (4) Berg (962 moh.) ovenfor Baugslia i Alvdal kommune, øst for Høgkletten. (5) Berg, framspring (ca. 1105 moh.) ovenfor Tronsvangen, Alvdal kommune (nedre del av Tron). (6) Fjell (912 moh.) i Engerdal kommune, nord for Elgå. (7) Fjell (900 moh.) vest for Volsjøan i Femundsmarka, Røros kommune. (8) Fjell (1125 moh.) i Folldal kommune, øst for Gammelsætran i Grimsbu. Samme navn også i Stor-Elvdal, Ringebru og Tydal. Til førsteleddet, se *Gråhøgda*; til sisteleddet, *vol*.

Gråvoltjønna [grå: `vo:lkjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, nordvest for Magnillfossen. (2) Tjern i Folldal kommune, nordøst for Gammelsætran i Grimsbu. Dette tjernet er også kalt *Slettfellstjønna* (av *Slettfellet* nordvest for tjernet; se Streitlien 1980, 19). Begge tjernene ligger ellers ved *Gråvola* (s.d.).

Gubbtjønna [gubb`kjønna] (1) Tjern i Femundsmarka, sørøst for Nordvika, i Røros kommune. (2) Tjern øst for Håsjøen i Røros kommune. *Gubbe* betyr helst 'gammel mann', men kan òg stå for 'mektig, stor mann'.

Gudmundshammeren

[gud`munshämmär.n.] Fjellknaus (ca. 260 moh.) på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, om lag 2 km sør for Andrå. Litt nord for denne hammeren, som egl. er et nes, er det et skjær som er lumsk for båttrafikken. En som het

Gudmund, skal ha omkommet her for lenge siden da båten hans støtte på skjæret og sank.

Guevtelejaevrie Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Grøvelsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune. Betydningen av det sørsamiske navnet er 'sjøen på fjellvidda'. Navnet er også brukt på flere tjern lenger nord i det sørsamiske området (Lierne, Namdalseid, Røyrvik).

Guevtelsjaevrie Sørsamisk navn på *Viglsjøen* (s.d.) i Røros og Tydal kommuner. Også dette navnet (jfr. forrige art.) er kjent fra andre sørsamiske trakter, bl.a. Hattfjelldal. Til betydningen, se *Guevtelejaevrie*.

Guevtelsjohke Sørsamisk navn ('elva på fjellvidda') på *Viglåa* (s.d.) i Røros kommune.

Gullgruvhøgda [gull`gru:vhøgda] Høydedrag sør(øst) for Borrjellet i Narjordet, Os kommune (nordvest for Øvre Musholhøgda), ca. 1050 moh. Navnet er kjent fra gammel muntlig tradisjon. Steinen i fjellet inneholder glimmer, noe som har gitt næring til forestillingen om at det fins gull her. Det fortelles at en gubbe fra Sønvisgarden bar med seg gråstein herfra og fikk den fraktet til Bergen for undersøkelse. Men det viste seg at det ikke var noen gullåre i fjellet --. Til sisteleddet, se ellers *hø*.

Gullikstad [gull`iksta: / gøll`-] (med **Nedre** og **Øvre**) Garder i Røros kommune, sør for Orvos (nord for Kneffelvollen, mellom riksvegen og

Glåma). Også slektsnavn. Navnet går trolig tilbake til *Gulich Røraas*, som bodde her på første halvdel av 1600-tallet. Gullik er en variant av mansnavnet *Gudleik* (Aspaas 1974, 226; Veka 2000, 156). Til sisteleddet, se *Finnstad*.

Gullsmedtjønnen [gull` sme:kjønna]

Tjern mellom Isteren (Balvika) og Femunden i Engerdal kommune, på sørsiden av Søndre Bjørnberget. Navnet tilskrives en hendelse med et ektepar som var på veg til Trondheim. De hadde med seg så mye gull og sølv at folk mente mannen var gullsmed. En svenske på Sorken rodde ekteparet over Femunden. Det ble hørt rop om hjelp fra Bjørnberget der tjernet ligger, og folk mente at svensken hadde drept ekteparet, senket dem ned i tjernet og stjålet gullet (Andersen 1966 B, 370). Det finnes også en annen versjon av historien; se *Linnbekktjønnen*.

Gulløya [gøll` øya] Gard på Moan i Alvdal kommune. Navnet har gitt næring til fortellinger om en skatt som skal finnes i nærheten. Ifølge et sagn skal det ovenfor garden være nedgravd en kjele med gull. Uttalen av gardsnavnet viser imidlertid at førsteleddet ikke kommer av metallet gull, men av kvinnenavnet *Gudlaug* (Eggset 2013, 268). Sisteleddet *øy* (s.d.) viser til slette el. landområde ved vann. Garden lå tidligere (før Storofsen i juli 1789) nede ved Folla. Av gardsnavnet kommer *Gulløymoen*, *Gulløytrøa* og *Gulløyholmen* (ute i Folla).

Gultjønnen [gu:l` kjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Storsjøen. Fargenavnet *gul* sikter kanskje til lyse, gulaktige bunnforhold i tjernet, som ligger i myrområdet på nordsiden av Søndre Valsjøen. Navnet ser ikke ut til å være mye brukt, og er ukjent for informanter som ellers kjenner området godt.

Gunmørtroa [gunn` mørtro:a]

Jordstykke, *trø* (s.d.) om lag 1 km sør for Sandbakken i Tynset kommune, sørvest for sentrum. Ifølge et sagn skal ei jente (ved navn *Gunbjørg*?) ha blitt henrettet her fordi hun druknet det nyfødte barnet sitt i bekken like ved. Sagnet kan stemme med en opplysning om at en skarpretter i Tynset i 1632 fikk utbetalt 7 riksdaler for å henrette en fange. En vet ikke om noen annen henrettelse på Tynset (Streitlien 1978, 166). Etter en annen variant av sagnet var det en mann som het *Gunnberg*, som ble henrettet her (Røst 1887/1981, 190).

Gunnarsjøen [gunn` asjø:ʔn] (**Store og Litle**)

Sjøer i Engerdal kommune, øst for Sorken. Sjøenene er oppkalt etter en mann ved navn *Gunnar*. I samme området finner vi også andre sjøer el. tjern med mansnavn som førsteledd (jfr. *Jakobstjønnen*, *Halvorsjøen*). Det kan gå tilbake på fiskere el. noen som satte ut fisk her.

Gunnarstjønnen [gunn` ar.s.kjønna]

(med **Søndre** og **Nordre**) (1) Tjern øst for Hanestad i Rendalen kommune. (2, **Søndre** og **Nordre Gunnarstjønnen**) Tjern øst for Bergset i Rendalen kommune

(nordvest for Skånborket). Tjernene er oppkalt etter en som het *Gunnar*.

Gunnartjønna [gunn`arkjønn] Tjern nordøst for Rien i Røros kommune (Knuglan/ Rihkedgåetietjahke, sør for Holmtjønn). Til navnet, se forrige art. Rett nord for tjernet ligger den noe mindre *Martatjønn* (s.d.).

Gunnhildvollen [gunn`hillvålln] Seter på sørsiden av Aursunden i Røros kommune, nordvest for Valset (Botnet). Ei som het *Gunnhild*, har fått setra oppkalt etter seg. Til sisteleddet, se *voll*. Til kvinnenavn ved voll-navn, se ellers *Brynhildsvollen*.

Gurentjønna [gurr`e:nkjønna / gurr`en-] Tjern sørøst for Kviltan (Rådløskjølen) i Engerdal kommune. Tjernet skal visstnok være oppkalt etter en *Guren Gløtvoll* (Venås 1987, 216).

Gurihåen [gu:r`ihå:’n] *Hå* (s.d.) i Grøvelåa i Engerdal kommune, 1 km vest for Sylen. Håen kan være oppkalt etter *Guri Tølløfsdatter Elgåen* (ukjent fødsels- og dødsår; fikk en sønn i 1777).

Gutua [gutt`u:a] (1) Elv ved svenskegrensen i Engerdal kommune. Renner gjennom Gutulisjøen med utløp i *Dalälven* i Sverige. Langs elva går det en gammel ferdselsveg (jfr. *Gutulisjøen*). (2) Elv, bekk i Engerdal kommune, med utløp i *Fjellgutusjøen* (s.d.) i Elgådalen. Kan betraktes som øvre del av (1). Navnet kommer av gammelnorsk *gata* (*gøtu*), ‘gate’, ‘veg’ (NSL, 188; NE, 201.233).

Gutulia [gutt`uli:a] (1) Li nordøst for Sorken i Engerdal kommune, på nordsiden av Gutulisjøen. (2) Nasjonalpark (opprettet 1968, utvidet 2004) ved svenskegrensen i Engerdal kommune, nord og øst for Gutulisjøen. Storvokst urskog, bl.a. med furuer på nærmere 500 år og grantrær på over 300 år. Setrer fra omkring 1750. Til betydningen av førsteleddet, se *Gutua*.

Gutulisjøen [gutt`uli:sjø:’n] Innsjø nær svenskegrensen i Engerdal kommune, nordøst for Sorken. Til navnet, se *Gutua* og *Gutulia*. Det gamle navnet på sjøen var *Fuluguttusjøen* (‘Falunveg-sjøen’, etter *Fulu*, gammelt navn på byen Falun i Sverige). Vinterstid gikk Kopparleden mellom Røros og Falun over Fjellgutusjøen, Gutulisjøen og etter *Gutua* (Nystu 1974, 132).

Gutulitjønna [gutt`uli:kjønna] Tjern i Engerdal kommune, på nordvestsiden av *Gutulisjøen* (s.d.).

Gutulivola [gutt`uli:vo:la] Fjell nordøst for Gutulisjøen i Engerdal kommune, 949 moh. Se *Gutulia* og *vol*.

Gygerhøe Se *Jegerhøe*.

Gynaren [jy:n`a:r.n.] Ås sørøst for Dalholen, nord for Lurven, i Folldal kommune, 1069 moh. Navnet kommer av *gyne* (‘gløtte’, ‘skotte’), kanskje fordi den lave åsen likesom titter fram i landskapet. Med inkonsekvent skrivemåte heter det i offisielle kartverk *Jynarflåe* og *Jynarlie* henholdsvis sør og nord for åsen.

Gyssdalskjølen [jyss`däl.s.kjø:ˈl.n.] Myrområde, *kjøl* (s.d.) øst for Engeren i Engerdal kommune, mot grensen til Trysil. Samme førsteleddet fins også i *Gyss- vikenget* (nord for Heggeriset) og *Gyss- tjønna* (Trysil). Førsteleddet kan kanskje være avledet av gammelnorsk *gjósa*, ‘sprute’ og sikte til oppkomme el. kilde i nærheten. En annen mulighet (Venås 1987, 217) er å tolke *gyss* som ‘gjørme’ (av *gysje*). Aasen 1873 har oppslagsordet *Gysjemyr*, med forklaringen “en blød Flade, en Sump”. Sml. *Gjøstjørnan*.

Gør- Se også *Gor-*.

Gørrfloen [gørr`flo:ˈn] Myr sørvest for sentrum i Tolga kommune (på vegen til Vingelsåsen, ved Myrhaug). Førsteleddet betyr her ‘gjørme’, ‘søle’. Til sisteleddet, se *floe*.

Gørmakerdalen, Gørmakervollen Se *Garmakerdalen, Garmakervollen*.

Gørsildloken [gö:r.`s.illo:ken] Lite tjern nord for Ulvågrenda i Engerdal kommune (like nord for Søndre Holtjønna). Til første del av navnet, se *Gørsildtjønna*. Til sisteleddet, se *lok*.

Gørsildtjønna [gö:r.`s.illkjønna] (1) Tjern nordvest for Snerta i Engerdal kommune, på vestsiden av Femundselva (sør for Bjørkøya og Sæterbuvika). (2) Tjern nordøst for Lillebo og Vålsjøen i Engerdal kommune, nær svenskegrensen. *Gørsild* er dss. ‘ørekyte’ (liten karpefiskart). I Trysil finner vi foruten *Gørsildtjønna* også *Gørsildbekken*.

Gørtjønna Se *Gorrtjønna*.

Gåblietjahke Variant av *Goeblietjahke*, sørsamisk betegnelse på *Digerhogna* (1294 moh.) nordøst for Elgådalen i Engerdal kommune. *Gåblietjahke* (*Goeblietjahke*) betyr ‘hengefonnfjellet’, ‘snøskavlfjellet’. Det norske navnet er sammensatt av *diger*, ‘stor’ og *hogn* (s.d., ‘bratt fjell’).

Gåebrie Sørsamisk navn på *Kjølifjellet* (1288 moh.) i Holtålen kommune. Navnet har kanskje sammenheng med *gåebli*, ‘hengefonnt’ (?). Jfr. *gåebrie-bealjje*, ‘en (hund) som har brettet, forfrosset øre’ (Bergsland/Magga 1993, 120). Det sørsamiske navnet kan være meget gammelt, for det er ikke lenger kjent som terrengbeskrivelse (Bergsland 1987, 263).

Gåsengtjørnan [gå:s`engkjönnän] Tjern nord for Falningsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Tidligere kalt *Gåstjørnan*; andreleddet *-eng* (s.d.) er kommet til senere (Hagen 1951/1952 I, 23). Navnet kommer av fuglearten *grågå*.

Gåshovda [gå:s`håvda] Ås (1085 moh.) i Follidal kommune, vest for sentrum, nordøst for Vardhøe. Til navnet, se *Gåsåe* (som renner vest for åsen) og *hovde*. Også gardsnavn (*Gåshovde*, vanligvis forkortet til *Hovde*).

Gåstjønna [gå:s`kjønna] (1) Tjern (nord)vest for Bergset og Trønneskampen i Rendalen kommune. (2) Tjern sør for Sætersjøen og Skitjønna (?) i Os kommune (se *Gåstjønnaåsen*).

Også navn på flere tjern i Trysil, Nord-Fron, Holtålen og Midtre Gauldal. Til navnet, se *Gåsengtjørnan*.

Gåstjønnåsen [gå:s`kjønnå:s'n] Ås (ca. 865 moh.) nord for sentrum i Os kommune, vest for Austvangen (Østvangen). Navnet viser til *Gåstjømma* (s.d.), et navn som ikke ser ut til å være kartfestet i nærheten. Enten viser dette til et tjern som nå har tørket inn, el. det kan dreie seg om et av tjernene lenger nord for åsen. Mot Sætersjøen ligger det flere tjern som ikke har navn på kartet. Det er likevel merkelig om det er tjern såpass langt unna som har gitt navn til åsen.

Gåsåe [gå:s`å:e] Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) mellom Folldal sentrum og Dalholen (nord for Øyvang). Førsteleddet er fuglenavnet *gås* (her vel om arten *grågås*). Til sisteleddet, se *å*.

Gåsåtjønne [gå:s`å:kjønne] Tjern nord for Grimsdalsgruva i Folldal kommune, vest for Gynaren. Tjernet ligger i vassdraget til *Gåsåe*, s.d.

Hadtandurrie Sørsamisk navn på *Hyddsjødalen* (s.d.) i Tydal kommune. Til *Hadtan-*, se *Hadtanjohke*. *Durrie* betyr 'skar', 'dal mellom fjell'.

Hadtanjohke Sørsamisk navn på elva *Hydda* (s.d.) i Tydal og Røros kommuner. Førsteleddet i det sørsamiske elvenavnet er trolig dannet av det norske (*Hydda* > *Hadtan*), men det er heller ikke utenkelig at navnet har samisk

opprinnelse (av *haahte*, 'hatt?'). *Johke* betyr 'elv'.

Haftorsstøten [haft`or.s.t.ø:t'n] (sørsamisk **Gihpergaejsie**) Fjelltopp (1146 moh.) øst for Rien i Røros kommune, på grensen til Sverige og Tydal. Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Haftor* og *støt* ('bergtopp', 'spiss'). *Støt* fins i flere stedsnavn i Trysil / Engerdal og nordover, men ikke i selve Østerdalen: *Blakkstøten*, *Mosastøten*, *Stenvikstøten*, *Neverbustøta*, *Hovdstøtan* (Engerdal), *Støtfjellet* (Trysil), *Støta* (Trysil, Engerdal), *Viglstøten* (Røros), *Støten* (Holtålen, Tydal), *Blåstøten* (Holtålen, Tydal), *Rundstøten* (Midtre Gauldal) m.fl. Brukes også om fjelltopp el. høyere fjellknaus på svensk side, f.eks. *Djupgravstøten*, *Rogsstøten*, *Gråstøten*, *Torkilstøten*.

Haftorvollen [haft`orvåll'n] (1, også kalt *Pellevollen*) Seter sørøst for Orvos i Røros kommune, ved Enarsvola. (2) Seter sørøst for Vika i Røros kommune, vest for Bekkosvola. Det noe sjeldne mannsnavnet *Haftor* finnes i enkelte stedsnavn også lenger nord i Trøndelag (Tydal, Selbu, Meldal); sml. *Haftorsstøten*. Sisteleddet er *voll*, s.d.

Hakettjønnå Se *Firkantttjønnå*.

Haksintjønnå [haks`inkjønnå] Tjern i Røros kommune, øst for Hyllingen. *Haksinbekken* renner gjennom tjernet og ned i Hyllingen. Ifølge en informant kan navnet kanskje henge sammen med *eng* (dvs. *Hakseng-tjønnå*). Vedkommende hadde imidlertid ingen forklaring

på førsteleddet *Haks-*. Navnet hører muligens heller sammen med navn på Heksing-; se *Heksingneset*.

Haksinliloken [haks`inli:lo:ken] *Lok* (s.d.) i Røros kommune, øst for Hyllingen (Haksinlia). Se forrige art.

Halamyra [hæ:l`æmy:ra / hæ:l`a-] (1) Myr sørøst for Gløtvola og Stormyra i Engerdal kommune, på sørsiden av Engeråa. (2) Myr øst for Gløtvola i Engerdal kommune, nordvest for Volskafteet. Navnet på myrområdene, som ligger knapt 2 km unna hverandre, kommer av dial. *hælæ* (andre steder: *hålå*), 'tørr furu'. Sml. Galten 2008, 89.

Haldogsøyen [hal`doksøyen] Gard i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nord for grendehuset Rondaheim. En mann som het *Haldog* (Haldo), er opphav til gardsnavnet (Streitlien 2001, 457). Sisteleddet er *øy* (s.d.), i betydningen 'eng, slette ved vann'. Elva Atna renner vest for garden.

Hallaråa [hall`arå:a] (**Halleråa**) Bekk, mindre elv med utløp i *Øversjøen* (s.d.) i Øversjødalen, Tolga kommune. Navnet har helst sammenheng med *Holla* (s.d.), selv om en da skulle ventet *Hallåa*. Eller kan elvenavnet komme av *haldar* (dvs. reinsbuk som i paringstiden er leder for en flokk simler og ungbukker)?

Hallendtjønna [hall`ennkjønna] (**Havlentjønn**a) Tjern ved Nordre Osa i Rendalen kommune, nord for Tarven. Navnet er muligens en sammensetning av v. *halle* ('helle', 'skråne') og subst.

lende ('terreng'). Vest for tjernet er det stigning i terrenget, noe som kan være opphav til navnet. Denne tolkningen er likevel vanskelig å forene med formen *Havlentjønn*a, som er kjent både fra skriftlig og muntlig tradisjon. Jfr. Venås 1987, 222-223.

Hallguttu [hall`guttu] (1) Helling, åsside ved Litlmolinga nordvest for Aursunden i Røros kommune, ned mot Litlmolingdalsvegen sør for Svenskvollen. (2) Helling sørvest for Vollen ved Nøra i Os kommune (nordvest for Fossan). Førsteleddet i navnet kommer av v. *halle*, 'helle', 'skråne'. Sisteleddet kommer av norrønt *gata* (*gøtu*), 'gate', 'veg'. *Hallguttu* er både gardsnavn og (inngår i) terrengnavn flere steder i Trøndelag, bl.a. Holtålen og Midtre Gauldal. Jfr. *Gutua*.

Hallsteinsskardet [hall`stenska:le] *Skard* (s.d.) nordøst for Drevsjø i Engerdal kommune, nordvest for Vålåberget. Stedet er oppkalt etter en som het *Hallstein*.

Hallstenshøgda [hall`stnshøgda] Høyde øst for Røste i Os kommune, ved grensen til Røros, 1008 moh. Høyden har navn etter en mann ved navn *Hallstein*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Hallstensvollen [hall`stnsvoll'n] Gard i Røros kommune, Djupsjølia. Garden er oppkalt etter gruvearbeider *Halsten Halstensen*, som ble bruker her i 1696 (se Kvikne 1957, 155). Til sisteleddet, se *voll*.

Halsteinsvika [hall`stensvi:ka] Vik av Femunden i Engerdal kommune, øst for Kvennvika. Navnet kommer av mansnavnet *Halstein* (i lokalt målføre *Halsten/Hallsten*). Det er blitt fortalt at tre personer ved dette navnet skal ha druknet her. Ifølge en annen overlevering var det tre rendøler som kom ned Tufsinga i en tungt lastet båt, som så gikk ned på veg til Buvika. Den ene av personene i båten het Halstein. Se Andersen 1969, 282; Venås 1987, 223.

Halstjønna [hals`kjønna] (**Søndre** og **Nordre**) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for riksveg 3, nord for Tørresvngen). Navnet er vanskelig å tolke. Det kommer neppe av legemsdelen *hals*, for da skulle uttalen ha hatt tonem (tonelag) 2 i ordsammensetningen, og ikke 1 som i dette tilfellet. Dessuten uttales *hals* på den lokal dial. med tjukk konsonantforbindelse og lang vokal. Dersom 's' i navnet derimot er genitivs s, må førsteleddet være *hal* e.l. Navnet kunne da komme av subst. *hal* i betydningen 'det å hale', 'drag', 'tak'. Dette kunne i så fall sikte til fiske (drag med garn, f.eks.). Men også dette blir vanskelig å forene med uttalen, som har kort a. Tolkningen blir derfor uviss. Sml. Venås 1987, 224. Også mulig forbindelse med slektsnavnet *Hals* (gruvefolk). *Halstjønna* (med *Halshøgda*) fins òg i Midtre Gauldal, nordvest for Forollhogna.

Halterikdalen [hal`*t`e:rikdä:'l.n.] Dalføre (bekkedal) på sørsiden av Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (vest for Fossgruva). En halt mann som het *Erik* (*Halt-Erik*), har gitt

stedet navn. Jfr. også *Halterikrabben* og *Halterikbekken* i samme området.

Halvkoitjønna [hælv`kåikjønna] Tjern i Grøtådalen, Engerdal kommune (nordvest for Grøtådalsætra). Navnet kommer av *halvkoie*, ei slags primitiv tømmerkoie (gapahuk). Tjernet er også kalt *Halvkottjønna* (av *kott*, 'lite hus?').

Halvmilbekken [hælv`mi:lbecken] Bekk i Engerdal kommune, med utløp i *Engeråa* (s.d.) nord for Heggeriset (ved Brustad). Langs bekkens nedløp heter det *Halvmillia*. Navnet er helst oppstått med utgangspunkt i Heggeriset i sør. Det er noe kortere enn ei halv mil fra Engerdal sentrum. Se også *Milskift-*; *fjerding*.

Halvmilegga [hælv`mi:legga] Høyde (ca. 485 moh.) ved Engeren nord for Hylleråsen, sør for Hyllvang og Skogheim, i Engerdal kommune. Stedet ligger midtveis mellom Heggeriset og grensen mot Trysil. Det er om lag ei halv mil begge veier. Til sisteleddet, se *egg*.

Halvmilenget [hælv`mi:lenge] Setervang i Os kommune, sørøst for sentrum (Nördalen). Det er i underkant av ei halv mil hit fra Os sentrum. Til sisteleddet, se *eng*.

Halvmilholmen [hælv`mi:lhålmen] Holme i Glåma i Os kommune, nord for Hummelvoll (nedenfor Åsberget). Navnet er antakelig lagt på holmen med utgangspunkt i avstanden fra (gardene ved) Os sentrum. Det var stor trafikk etter elveisen i eldre tid, i forbindelse

med kjøring av kull og malm til og fra Røros.

Halvmilsskiftet [hælv`mi:lsjifte] Grensemerke på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune. Merket ligger omtrent 5 km sør for Andrå, og er antakelig brukt i forbindelse med fløting.

Halvmilvardodden [hælv`mi:lva:lådd`n] *Odde* (s.d.) på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune, nord for Femundshytta. Odde ligger ganske nøyaktig ei halv mil fra Femundshytta, men navnet kan også være et merke med utgangspunkt nordfra (fra Synnervika el. noe lenger sør). Mellomleddet *vard* viser til *varde*, 'merke'. På (enkelte) kart er det skrevet *Halvmilvaodden*, som er misvisende (som om det hadde med et vadested e.l. å gjøre).

Halvorloken [hall`vo:r.l.o:ken] Tjern sørøst for Tamneset ved Aursunden i Røros kommune, vest for Sjøvolltjønnen. En som het *Halvor*, har gitt tjernet navn. Tjernet er svært lite, som en *lok* (s.d.).

Halvorsjøen [hall`vo:r.sjø:`n] Innsjø i Engerdal kommune, øst for Sorken. Sjøen er trolig oppkalt etter en av de mange som het *Halvor* på garden Søndre Lillebo. Kanskje satte han ut fisk her. Sml. *Gunnarsjøen*.

Halvorstjønnen [hall`vo:r.s.kjønnen] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nordvest for Stor-Innsjøen. Navnet kommer av *Halvorsgarden*, som hadde slått her (Venås 1987, 225). Sml. ellers *Halvorsjøen*.

Halvortjønnen [hall`vo:rkjønnen] Tjern i Femundsmarka, Røros kommune, nord for Muggsjølia. Tjernet er oppkalt etter en som het *Halvor*.

Halvortjønnloken [hall`vo:rkjønnlo:ken] Tjern i Femundsmarka, Røros kommune, nord for Muggsjølia (sør for Halvortjønnen). Tjernet er mindre enn *Halvortjønnen* (s.d.), og kalles derfor *lok* (s.d.).

Halvtakberget [hælv`ta:kbærje] *Berg* (s.d.) nordøst for Vesle Glophøgda i Øversjødalen, Tolga kommune, ca. 915 moh. (på vestsiden av vegen). Navnet sikter trolig til at det bratte berget danner et halvtak, dvs. at fjellet skråner ned til en side. Lenger øst, på den andre siden av vegen, ligger *Halvtakmyra*.

Halvveisbekken [hælv`veisbekken] Bekk øst for (sjøen) Feragen i Røros kommune. Bekken ser ikke ut til å ha utløp i annet vassdrag, men renner ned i jorda omtrent halvveis mellom Stabburbekken og Kvernhusbekken.

hammar Se *håmmår*.

Hammarsjøen [håmm`år.sjø:`n] Innsjø i Engerdal kommune, Elgådalen. Til førsteleddet, se *håmmår*. Fjellhammeren det her er tale om, er antakelig *Herbensen* (s.d.), som ligger nordvest for sjøen.

Hammerskartjønnen [håmm`år.s.kår.s.kjønnen] Tjern vest for Elvål, Rendalen kommune. Navnet kommer av *Hammerskaret* som går bratt

ned mot bygda sørøst for tjernet. Se *håmmår* og *skard*. I lokal uttale er det full utjamning mellom vokalene i de tre første leddene (Venås 1987, 226).

Hammertjøna [håmm`årkjønna] Tjern i Røros kommune, nordvest for Orvos. Også navn på tjern i Rennebu. Til førsteleddet, se *håmmår*. Se også *Håmmårtjøna*.

Hamndalen [hamn`da:l.n.] Dal nord for Gløtdalen i Kvikne, Tynset kommune (mellom Vesle og Store Børsjøhø). Det er godt beite for husdyr her (av norrønt *høfn*, 'hamn', 'beite'). På østsiden av dalen ligger *Hamndalssætra*. Samme navnet fins også på dalføre i Stor-Elvdal og Tydal.

Hamran Se *håmmår*.

Hanakammen [hänn`akammen] Ås ved Unnsetbrenna (øst for Brennly) i Rendalen kommune, 742 moh. Navnet, dial. for *hanekam*, er vel et jamføringsnavn (åsen har utseende som minner om kammen på en hane).

Hanakampen [hänn`akampen] Ås sør for Hanestad i Rendalen kommune, 792 moh. Førsteleddet er dial. *hana* (*hane*, hønsefugl; her jamføringsnavn?). Til sisteleddet, se *kamp*. Navnet fins òg i Sel.

Hanestad [han`sta] Bygd ved Glåma i Rendalen kommune, sør for Barkald. Første del av navnet er antakelig kommet fra *Hanakampen* (s.d.). En sammenheng med et eldre nordisk mannsnavn *Hani* el. *Húni* er òg foreslått, men dette er mindre trolig (*Hane* er ikke kjent brukt

som mannsnavn i Norge). Til sisteleddet, se *Finnstad*. Også gards- og slektsnavn. Jfr. NSL, 195; Veka 2000, 166. Sml. *Hangard*.

Hanestadnea [han`stane:a] (1) Sørvestre del av det øvre løpet til elva Nea i Rendalen kommune. (2) Naturresevat (1989) i Rendalen og Stor-Elvdal kommuner. Området omfatter et bredt belte på begge sider av elva med samme navn (se ovenfor). Her finnes mange velformede seter (strandlinjer) og spylerenner fra siste istid. Til navnet, se *Hanestad* og *Nea*.

Hanestadvorda [han`stavo:la] (**Hanestadåsen**, **Hanestadjellet**) Fjell (890 moh.) sørøst for *Hanestad* (s.d.) i Rendalen kommune, sørvest for Kivsjøan. Til sisteleddet, se *vol*.

Hangard [han`ga:l] Gard i Rendalen kommune, sørøst for Bergset (Østagrenda). Førsteleddet kan ifølge O. Rygh komme av det gamle mannsnavnet *Húni* (Rygh 1900, 371; slik også Veka 2000, 166). Men det er mer sannsynlig at navnet henger sammen med *hane* (hønsefugl); se *Hanestad*. *Hangaard* og *Hangård* er brukt som slektsnavn.

Hanksjøen [hank`sjø:n] (**Nordre** og **Søndre**) Innsjøer i Dalsbygda, Os kommune (søndre del av Tjurudalen). Elva *Hongåa* (s.d.), som renner herfra, har gitt navn til sjøene.

Hansbakkjøna [hans`bakk`kjønna] Tjern sør for Sørsjøtjøna ved Drevsjø i Engerdal kommune. *Hansbakken*

(tidligere kalt Eriksbakken) er navn på gardsbruk ved Drevsjø.

Hansbekkvollen [hans´bekkvåll'n] Seter sør for Elgå i Engerdal kommune, sørvest for Tjønnoddvola. *Hansbekken*, som kommer fra *Hanstjønna* (s.d.), renner forbi setra og ned i Femunden. Til førsteleddet, se *Hansholtjønne*.

Hansholtjønne [hans`ho:lkjønne] Tjern i Nordre Atndalen, Follidal kommune, nordvest for Straumbu. Førsteleddet er mannsnavnet *Hans*, mens andreleddet ut fra uttalen antakelig skal tolkes som *hol* I (s.d.), dvs. om skogkledd ås. Uttalen kan imidlertid ha endret seg, slik at det opprinnelig har vært snakk om et *hol* i betydningen 'søkk' (se *hol* II).

Hansjotjønna [hans´jo:kjønna] Tjern på grensen mellom Engerdal kommune og Sverige, Kvisleflået. Tjernet ligger på svensk side, men tangerer grensen. En mann som het *Hans-Jo*, slo seg ned her en gang (Venås 1987, 228).

Hanstjønna [hans´kjønna] (**Hanstjønnan**) (1) Tjern i Engerdal kommune, sør for Elgå (sørvest for Volsjøen). (2, *Hanstjønnan*, òg kalt *Smålokan* el. bare *Lokan*) Tjern i Engerdal kommune, sør for Elgå (øst for Tjønnodden). I Sør-Fron (sør for Atnsjøen, mot Geitsida) finner vi også *Hanstjønna*, i Rennebu (sørøst for Innset, mot grensen til Tynset og Midtre Gauldal) *Hanstjønningin*. Tjernene er oppkalt etter en mann ved navn *Hans*. Sml. Venås 1987, 228.

Hansvollen [hans´våll'n] (1) Seter i Nördalen i Os kommune, nordøst for Langtjønna (nedenfor Klettvollan). (2) Seter nord for Stikkelen i Røros kommune, ovenfor Tellebondvollen. Også seternavn i Holtålen. Det svært vanlig mannsnavnet *Hans* utgjør førsteleddet; til sisteleddet, se *voll*.

Hansælan [hann`sæ:län] (**Hansælen**, **Hansælgrenda**) Garder, grendelag i Tynset kommune, nordvest for sentrum (øst for Tunna og riksveg 3, nedenfor Utby). Navnet, som også er slektsnavn (*Hansæl*), fins ingen andre steder i landet. O. Rygh har gjettet på at førsteleddet kommer av gammelnorsk *handsal* ('håndslag'), kanskje i forbindelse med et konkret kjøp el. salg. Rygh nevner også en annen mulig tolkning: Sisteleddet kan komme av *hæl*, om terrengformasjon som ligner hælen på en fot, med gen. av *horn* først i navnet (Rygh 1900, 405). Da vil navnet kunne tolkes som 'horns-hælen', 'hælen med den spisse toppen'. Dette måtte i så fall sikte til de karakteristiske eggene nord og øst for gardene.

Haradalen [hä:r`adä:l.n.] Dal, dalsøkk øst for elva Snerta i Engerdal kommune, nordvest for Høyberget. Til førsteleddet, se neste art.

Harahøgda [hä:r`ahøgda] Kolle, fjellrygg sør for Sølen (øst for Halvorsfløyet) i Rendalen kommune, 1034 moh. *Hara* er dial. for dyrenavnet *hare*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Hardbakken [ha:l`bakken] (1) Fjell (1249 moh.) sør for Slåsæter i Follidal kommune, vest for Dalholen. Nordenfor og lenger ned ligger *Veslhardbakken* (ca. 1060 moh.). (2) Stigning nordøst for Stor-Børsjøen i Kvikne i Tynset kommune, sør for Burudalen. Også navn på fjell i Dovre. Navnet sikter vel til tung, lang motbakke. *Hardbakke* kan òg oppfattes som fellesnavn ('lite fjell', 'liten fjelltopp'; se Ryen 2012, 101).

Hardfjellet, Hardfjelltjørna Se *Hælfjellet, Hælfjelltjørna*.

Hardnestjønnan [ha:l`neskjønnän] To tjern ved Savalen i Tynset kommune, øst for Bellsvika. Tjernene ligger på ei myr. *Hardnesvangen* sørøst for tjernene er navnet på setra som hører til en av gardene *Hardneset* i Alvdal (Bellingmo, ved et nes på vestsiden av Glåma).

Härjehogna [hærj`ehångna / -hangna] (**Härjähogna**) Fjell (1184 moh.) nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune, på svenskegrensen. Første delen av navnet er svensk, som i *Härjedalen* (av svensk *härja*, 'herje', 'ødelegge', om hardt vær?). Til sisteleddet, se *hogn*. Også kalt *Østerhogna*, ut fra plasseringen øst (egl. nordøst) for Vesterhogna, men dette er trolig et yngre navn.

Harptjøna [har`p`kjønna] Tjern på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, sør for Andrå. Dersom et tapt elvenavn *Harpa* ligger til grunn, kan navnet kanskje komme av v. *harpa*, 'spille på harpe'. Fossegrimen (kvernkallen) spilte ifølge gammel folketro på harpe og

lokket folk til seg. Navnet kunne henge sammen med denne forestillingen. Ifølge en annen tolkning henger elvenavnet sammen med det islandske v. *harpa*, 'knipe sammen'. Her er det likevel neppe et (nå glemt) elvenavn som tjernet har navn etter, men heller tekstil- og oljeplanten *hamp* (*Cannabis sativa*), som i flere målføre, også i Rendalen, er kalt *harp* (samme ordet er også brukt om lin). K. Venås har foreslått at bakgrunnen for dette navnet kan være at folk tidligere la hamp og lin (*harp*) i bløtt i tjernet. Både i Stor-Elvdal og Trysil finnes tjern med det samme navnet. Jfr. NE, 92; NSL, 197; Venås 1987, 229-231.

Harrbekkfjellet [harr`bekkfjelle / härr`-] Fjell nordøst for Narbuvoll i Os kommune (sørvest for Litlkorssjøen), 959 moh. Til navnet, se neste art.

Harrbekktjøna [harr`bekk`kjønna / härr`-] (med **Øvre** og **Nedre**) (1, **Øvre** og **Nedre Harrbekktjøna**) Tjern nordøst for Narbuvoll i Os kommune, mot grensen til Røros. (2) Tjern i Røros kommune, sør for Håsjøen (Flensmarka). Også navn på tjern i Trysil. Navnet kommer av *Harrbekken*, som renner fra el. gjennom disse tjernene. Førsteleddet er fiskearten *harr*.

Harrtjøna [harr`kjønna / härr`-] (**Hartjøna**) (1) Tjern i Hodalen (nordvest for Nørdersjøen) i Tolga kommune. (2, med *Litj-Harrtjøna*) Tjern sørvest for Drevsjø i Engerdal kommune, sør for Sørsjøen. Litj-Harrtjøna er òg kalt *Hjertetjøna* (*Hjerttjøna*). Tjernet har form som et hjerte. (3, *Hartjøna*) Tjern sørøst

for Ruglsjøen i Røros kommune. Også navn på tjern i Sel (*Harrtjønne*). Til førsteleddet, se *Harrbekktjønna*. Sml. også *Horrtjønna*.

Harsjøen [har.s.`sjø:’n (Røros) / ha:’- (Rendalen)] (**Harrsjøen**) (1) Innsjø på Hanestadjølen i Rendalen kommune. (2) Innsjø sør for Hitterdalen i Røros kommune. Førsteleddet kommer antakelig av fiskearten *harr*, selv om dette er omstridt for (1). Bl.a. pga. ulik vokal i rendalsmålet i fiskenavnet [ä] og sjønavnet [a] er det foreslått at *Harsjøen* her heller kan komme av *hár*, ‘høy’ (Bull 1916, 122; sml. Venås 1987, 231-232). Sjøen ligger da også høyt (677 moh.) i forhold til Lomnessjøen og Storsjøen, som ligger nede i selve Rendalen, mer enn 400 m lavere. Elva *Hårenna* (s.d.) renner herfra. *Harsjøen* er også gards- og slektsnavn (Røros).

Hasundskåra [ha:’sunnskå:ra] Kløft på nordøstsiden av Høyberget i Engerdal kommune, øst for grenda Snerta. Kløfta er oppkalt etter *Svein Hasund*. En dag i 1924 hadde han vært på Høybergshammeren, men glemt igjen jakken sin. Dagen etter gikk han opp igjen for å lete etter den. I den forbindelse gikk han utfor her og omkom. Til førsteleddet, se *skor*.

Hattan Se *Nehatten*.

Hattjønna [hatt`kjønna] Tjern sørvest for Barkald i Alvdal kommune, ved grensen til Rendalen. Hattjønna ligger like nord for Store *Nehatten* (s.d.), som har gitt tjernet navn.

Hattmakerhåen [hatt`ma:kerhå:’n] *Hå* (s.d.), utvidelse av Siksjøåa (Sikåa) i Tufsingdalen i Os kommune, nord for Kvennhussfossen. En som ble kalt *Hattmakeren* (i Tufsingdalen), har gitt stedet navn. Sml. *Hattmakerløken* (Nord-Fron). Yrkebetegnelsen *hattemaker* finnes knapt i norske stedsnavn ellers.

Haugtjønna [hæu`akjønna] (1) Tjern i Røros kommune, nord for Brynhildsvollen ved Aursunden. (2) Tjern ved Brekken sentrum i Røros kommune, øst for Borgosen. Dette tjernet er kjent for sin årlige isfiskekonkurranse. Det er verken inn- eller utløp her, men likevel bemerkelsesverdig mye fisk. Også navn på tjern i Rennebu. Til navnet, se *Haugtjønna*.

Haugen [hæu`’n] Gard og turisthytte ved Femunden i Engerdal kommune, nord for Elgå (sørøst for Femundshytta). Garden ligger opp på et høydedrag øst for sjøen. *Haugen* er ellers naturlig nok vanlig gards- og stedsnavn (også slektsnavn).

Haugsetberget [hòkk`setbærje] Fjellknaus, *berg* (s.d.) øst for Elvål i Rendalen kommune, 862 moh. Berget har navn etter garden *Haugset* nord for Bergset. Navnet har trolig sammenheng med *Haukåa* (s.d.). Garden ligger midt mellom nedløpet til Nordre og Søndre Haukåa.

Haugstjønna [hògs`kjønna] Tjern nord i Tufsingdalen i Os kommune, nordvest for Litlbekken og Åsly (på østsiden av Flena). Se *Haugtjønna*.

Haugtjønna [hòu`kjønna] (1) Tjern ved Nordre Osa i Rendalen kommune, nord for Tarven. (2) Tjern i Tolga kommune, ved vegen mellom Øversjødalen og Narbuvoll, nord for Svarthaugen. Tjernene har fått navn etter terrenget rundt. Kartet viser flere hauger el. koller ved begge tjernene.

Haukhåmmåren [hò:k`håmmå:r.n.] Fjellhammer, berg (ca. 970 moh.) øst for Gruvkletten (nord for Trønsætra) i Marsjølia i Folldal kommune. Til førsteleddet, se *Haukkampen*. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Haukkampen [hòk`kampen] Ås (724 moh.) øst for nordenden av Harrsjøen i Rendalen kommune, ved nedkjøringen fra Hanestadkjølen til Bergset. Førsteleddet er *hawk* (rovfugl). Dette kan være jamføringsnavn, men sikter vel helst til at det har holdt til hauker her. Til sisteleddet, se *kamp*.

Haukskjæret [hò:k`sjæ:re] Berg, fjellknaus øst for Åkrestømmen i Rendalen kommune (vest for Skogberghammaren), 583 moh. Jfr. *Haukskjæra* i Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *Haukkampen*. Se ellers *skjer*.

Haukåa [hòkk`å:a] (**Søndre** og **Nordre**) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i Rena nord for Bergset. Navnet kommer trolig (tross kort vokal i uttalen) av *hawk* (rovfugl), kanskje fordi bekken likesom kaster seg ned den bratte lia som en hauk, el. fordi hauker har holdt til her. En tredje mulighet er at navnet kommer

av v. *hauke* ('rope', 'huie'). Se NE, 93-95; NSL, 199 (*Hauka*).

Hausta [hòst`a] (**Høsta**) Elv i Alvdal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) nord for Plassen. Navnet kommer helst av årstiden *høst*, og kan sikte til at elva vokser raskt i høstregnet (Venås 1987, 233-234) eller at det har vært høstsetrer i dalen (Mortensson-Egnund 1920, 55).

Haustdalen [hòst`dä:'l.n.] (**Høstdalen**) Fjelldal, seterdal i Alvdal kommune, vest for Plassen (mot grensen til Folldal). Her ligger *Haustsjøen* (*Høstsjøen*), hvor elva *Hausta* (s.d.) har sitt utspring, og som har gitt navn til dalen.

Haustsjøen [hòst`sjø:'n] (**Høstsjøen**) Innsjø i Haustdalen i Alvdal kommune. Til navnet, se *Hausta*.

Hauståsen Se *Limåsen*.

Haverdalen [haver.d.a:'l.n.] Fjell- og seterdal i Dovre kommune, nordvest for Rondane. Parallelldal til *Grimsdalen* (s.d.), som ligger lenger nord. Elva *Haverdalsåe* (s.d.) har navn etter dalen. Førsteleddet kommer av gammelnorsk *hafr*, 'buk' (NO, 236), og kan sikte til likheten mellom deler av dalformasjonen og en (reins)bukk. Jfr. *Haveren*; *Døråe*. Reinsjakt og -fangst har vært drevet her og i tilstøtende områder fra gammelt av, men dette er neppe direkte årsak til navnet. Likedan er det antakelig med forholdet mellom navnet på dalen og kornslaget *havre*. Det skal riktignok være funnet havrekorn i området, og en har gjennom pollenanalyser funnet spor

av kontinuerlig korndyrking (havre) fra romertiden, dvs. 0 - 400 e.Kr. De klimatiske forholdene er kjent for å være meget gode i Haverdalen sammenlignet med den mer værharde Grimsdalen. Haverdalen og fjellene omkring er regnet som det beste reinbeitet i Dovre.

Haverdalsåe [haver.d.a:l.s.´å:e] Elv i Dovre kommune, nordvest for Rondane, med utløp i *Grimsa* (s.d.). Til tydning av navnet, se *Haverdalen*. Sisteledet er å, s.d.

Haveren [havv´er.n.] Ås, lav fjellrygg i Tynset kommune, sør for sentrum, høyeste punkt 839 moh. Navnet har samme opphav som *Haverdalen* (s.d.). Åsen, som har tre topper, kan minne om ryggen på en (geite)buk, særlig sett nordfra. Sør for Haveren finner vi *Grashaveren* (874 moh.) og *Haversvangan*; i nord *Haverslia*. Mot vest ligger *Geitryggen* (s.d.).

Havlentjønna Se *Hallengdtjønna*.

Havsjøen [haff sjø:´n (Os) / ha:v` - (Røros)] Innsjø (egl. utvidelse av Glåma) på grensen mellom Røros og Os kommuner, sør for Høsøya. Førsteledet *hav* ville, hvis navnet ikke er ironisk ment, bety at sjøen er svært stor, noe den ikke er. Kanskje kan *hav* i betydningen 'hank', 'håndtak' ligge til grunn. Dette kunne i så fall sikte til formen på sjøen, som er rund som håndtaket på ei bøtte. Med litt fantasi kan en se svingene i Glåma som bøtta, med sjøen som håndtak (Venås 1987, 234; jfr. Indrebø 1924, 88). Også gardsnavn (Os).

Hedningshaugen [he:d`ningshæu`n] Mindre høyde (ca. 670 moh.) ved Femunden i Engerdal kommune, sørvest for Elgå (midtveis mot Elvodden). Opphavet til navnet (av *hedning*, 'hedensk, ikke kristnet person') for stedet er ikke kjent.

Heggebekken [hegg`bekken] (**Heggjebekken**) (1) Bekk i Engerdal kommune, med utløp i Skjerbekken og siden i *Femundselva* (s.d.) i Søre Elvdal. På Rømundfjellet ligger *Heggebekkåsen* (995 moh.). (2, *Heggjebekken*) Bekk i Follidal kommune, med nedløp i *Folla* (s.d.) øst for Depla ved Dalholen. Til førsteledet, se *Heggeriset*.

Heggedalstjønna [hegg`edä:l.s.kjønna] Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune, vest for Store Mør sjøen. Til førsteledet, se *Heggeriset*.

Heggekollan [heggekåll`än] Koller (ca. 970 moh.) ovenfor Fallet i Follidal kommune (øst for Ørnhovdbekken, sørøst for Streite). Til navnet, se *Heggeriset* og *kolle*.

Heggeriset [heggeri:s´e] Grend i Engerdal kommune, ved nordenden av Engeren. Navnet er sammensatt av treslaget *hegg* (*Prunus padus*) og *ris* ('kjerr', 'kratt'). Heggen er karakteristisk for stedet. Dette treslaget var særlig egnet til å lage rivetinder av, og noen steder kan heggen ha blitt utryddet pga. dette (Galten 2008, 152).

Heggeruste [heggerust´e] Skogkledd rygg (*røst*, s.d.) ved Dørålsvegen i Follidal

kommune (sørvest for Jordtjønne ved Blæsterdalen). Til førsteleddet, se forrige art.

Heggeråa [hegg`erå:a] Bekk, mindre elv i Holøydalen, Tolga kommune, med utløp i *Hola* (s.d.) nord for Bekkely. Navnet kommer vel av treslaget *hegg* (se *Heggeriset*), selv om en da ville ha ventet *Heggåa*. Sisteleddet er *å*, s.d. Til navnet er også laget *Heggeråsætra*.

Heggesletta [hegg`s.l.etta] Slette i Slåttdalen nordøst for Unset i Rendalen kommune. Til førsteleddet, se *Heggeriset*.

Heggholet [hegg`hò:le] (**Hegghølet**) (1) Dalsøkk, botn i Kvennlia i Os kommune (knappt 1 km nord for fylkesvegens krysning av kommunegrensen til Engerdal). (2) Dalsøkk øst for Litlvoll i Engerdalssætra, Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *Heggeriset*; til sisteleddet, *hol* II.

Hegghølbekken [hegg`hò:lbecken] Bekk i Hådalen i Røros kommune, med utløp i et tjern nord for Håelva (Dalselva), vest for Nausterbekken. Den trange og fuktige bekkedalen gir gode vekstvilkår for treslaget *hegg* (se *Heggeriset*). Til navnet, se ellers *Heggholet*.

Heggingen [hægg`lingen] Tjern sør for Hjerkin i Dovre kommune, ved Gautåsætre. Tjernet er egl. en utvidelse av Folla. Navnet kan komme av *hegg* (se *Heggeriset*) med endelsen *-ing*. En annen mulighet er å tolke førsteleddet som avledning av *hagl* (nedbør). Indrebø

1924, 89 har med begge tolkningene. Til sisteleddet, se også *Øyungen*.

Heggloken [hegg`lo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) nordøst for Anvisåsen i Os kommune (sør for Småkåsan, nordvest for Anvisåsvollan). Navnet er trolig brukt også andre steder uten at det er kartfestet. Til førsteleddet, se *Heggeriset*.

Heggrøsttjønnan [hegg`røstkjønnan / -än] (**Heggrøsttjønnna**) (1) Tjern i Røros kommune, Femundsmarka (mot grensen til Engerdal, øst for Røsanden og Granbekkhøgda). Det er to større tjern her, samt 3-4 mindre. (2, *Heggrøsttjønnna*) Tjern i Tynset kommune, nordøst for Auma (Ripan, vest for Sætertjønnan og fylkesveg 30). *Heggrøsta* ('skogholt der det vokser hegg') er vanlig navn på utmark (bl.a. Tolga, Tynset og Engerdal). Se ellers *Heggeriset* og *røst*.

Heim- Se også *Hem-*.

Heimbekken [heim`bækken] Bekk innerst i Kakelldalen i Follidal kommune, med nedløp i *Kakella* (s.d.) ved Storvollen. Jfr. også *Heimbekken* i Stor-Elvdal og Oppdal. Navnet er lagt på bekken fordi den på en el. annen måte ligger i retning hjemmet (hjemgarden) sett fra setra (evt. jaktområdet).

Heimfolkranden [heim`fålkrandin] Høyde, bakkekam sør for Borkhussætra i Setaldalen i Follidal kommune. Folk som var igjen hjemme når de andre hadde flyttet på setra, ble kalt *heimfolk*. Når de kom på seterbesøk, kunne en se dem komme over denne bakkekammen (se

rande). *Oss såg døm på Heimfolkranda*, ble det sagt.

Heimkletten [hemm`klett`n] Fjellknaus (ca. 955 moh.) i Alvdal kommune, nordvest for Tronsvangen. Knausen kan være navnsatt med utgangspunkt i setrene opp mot Tron (Tronsvangen), da den ligger på vegen mot bygda herfra. Til sisteleddet, se *klett*.

Heimrabben [hemm`rabben / -`ræbben] (1, også kalt *Hemåsen*) Ås (837 moh.) sør for Finnstad, nord for Neklia, i Rendalen kommune. (2) Se *Hemrabben* (Tynset). Navnet forteller at rabben ligger nærmere bygda (heimen) enn andre høyder i området. Til sisteleddet, se *rabb*.

Heimskardet [heim`ska:le (Dovre) / hemm`- (Alvdal)] (1) Fjellskar sørvest for Barkald i Alvdal kommune, vest for Nordisætervola. Navnet kommer trolig av at dette skaret ligger på vegen hjem igjen til garden fra Aursjøbekksætra. Gjennom skaret går det en sti som ender på denne setra, 2-3 km i nordvest. (2) Fjellskar øst for Hjerkin i Dovre kommune, nær grensen til Follidal (øst for Nonshøe). Her gikk hjemvegen til dovringene fra setrene i Kvitdalen (Dovrekvitdalen). Til sisteleddet, se *skard*.

Heimveitjønna [he:m`veikjønn / `væg-] Tjern i Grøtådalen, Engerdal kommune. Tjernet ligger ved vegen fra setra i Grøtådalen til garden Haugen ved Femunden (Venås 1987, 236).

Heimåsen [hemm`å:s'n] Ås (880 moh.) i Alvdal kommune, nordøst for sentrum og Sjurdhusvangan. Navnet sikter trolig til at åsen ligger ved hjemveien sørvestover fra Nysætra og ned mot bygda.

Hekkelskarven [hekk`'lskarven] Fjellknaus (901 moh.) (sør)øst for Galten i Engerdal kommune, øst for Galtåsknappen. Navnet kommer helst av subst. *hekle*, 'treplate med pigger til å rense lin og hamp' (jamføringsnavn?). Til sisteleddet, se *skarv*.

Heksemtjønna [heks`emkjønna] (1) Tjern i Røros kommune, øst for Harsjøen. (2) Tjern i Røros kommune, sørøst for Harsjøen (ved Tronsmyra). *Heksem* er gardsnavn i Holtålen, kanskje av treslaget *hegg* (*Prunus padus*) + den gamle endelsen *vin* ('naturlig eng'). Jfr. Veka 2000, 177.

Heksingdalen [heks`ingda:'l.n.] Dalføre sørøst for Finnfløvika (nord for Røbekkvollen) i Røros kommune. Til navnet, se *Heksingneset*.

Heksingholet [heks`inghø:le] Søkk, fordypning i terrenget sørøst for Håsjøen (ved Storhåsjømyra) i Røros kommune. Til navnet, se *Heksingneset*.

Heksingneset [heks`ingnesse] Nes i sørøstre enden av Botnet (Aursunden), sør for Brekken i Røros kommune. Ordet *heksing* (samt *heksin* / *haksin*) inngår i navn på flere steder i Rørosdistriktet. Det er ikke kjent fra andre steder i landet. En mulig forklaring kan

være at det kommer av *eksing*, dvs. fellesnavn på flere slags grassorter, ofte sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) el. finnskjegg (*Nardus stricta*). Mindre trolig er det at navnet henger sammen med *heks*, 'trollkvinne', ettersom en da ikke ville ventet endelsen *-ing*. Se også *Eksingedalen* og *Haksintjønna*.

Heksingvika [heks`ingvi:ka] Vik sør for *Heksingneset* (se ovenfor) i Røros kommune.

Heksinia [heks`in(g)li:a] Li, bratt åsside vest for Feragen i Røros kommune (nedenfor Stenskoiehaugen). Til navnet, se *Heksingneset* (?).

Hektoen [hækk`to:'n / hækk`-] Gard i Tynset kommune (Fåset). Navnet, som også er slektsnavn, har uklar bakgrunn. Det er kanskje sammensatt av treslaget *hegg* (*Prunus padus*) og det gamle ordet *to* ('grasslette', 'glenne'), men det språklige grunnlaget er usikkert.

Helenavollen [hel`e:naváll`n] Setrer ved Milskiftet i Tolga kommune, på nordøstsiden av Ossortjønna. Navnet er et fellesnavn på Aasgjeltvollen, Florhaugvollen (Enerhaug) og Åssårbu (Nesset 2009, 239-240). Ei som het *Helena*, var kanskje budeie på en av setrene her. Til sisteleddet, se ellers *voll*.

Helgesknausen [hælj`esknô:s'n] Knaus, fjellhammer i Tolga kommune, øst for Eidet (nord for Geitryggen), 806 moh. Til navnet, se *Helgestjønna* (?).

Helgestjønna [hælj`eskjønna] Tjern i Tynset kommune, øst for Yset i Kvikne (rett sør for Hemstadtjønna). Tjernet er antakelig oppkalt etter en mann ved navn *Helge* (her i gen.). Jfr. Venås 1987, 238.

Helgsjøen [hælj`sjø:'n] Vik nordvest i Aursunden, Røros kommune, ved Litlmolingas og Stormolingas utløp. Navnet kunne tenkes å komme av norrønt *heilagr* ('hellig'), og ha sammenheng med den gamle pilegrimsruten som gikk på nordsiden av Aursunden, gjennom Litlmolingdalen og videre mot Nidaros (se *Sankt Olavsbakken*).

Hellbretsåa [høll`brøttså:a] Bekk i Tyllaldalen i Tynset kommune, med utløp i *Tysla* (s.d.). Nord for bekkens utløp ligger gardene *Høllbrøttet* og *Høllbrøttsdalen*. Gards- og bekkenavnet hører utvilsomt sammen. Navnet kan muligens komme av et hellebrudd (steinbrudd der det brytes heller, *hyllbrott* på dial.) som lå her. Se Grandum 1997, 372-373.432.

Hem- Se også *Heim-*.

Hemattenga [hemm`attenga] *Eng* (s.d.), slått i Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. *Hematt* ('hjemover') tilsier at slåttene ligger på veg hjem til garden (el. setra?). Nærmeste seter er Simensgjeltvollen og Smedåsvollen, men det er ikke sikkert at dette er grunnlaget for navnegivningen.

Hemattstjønna Se *Himmelstjønn*a.

Hemestjønna Se *Himmelstjønn*a.

Hemrabben [hemm`ræbben] (1) Ås, rygg (ca. 835 moh.) i Londalen i Tolga kommune (sørøst for Bjønnåsen, på østsiden av Bjønnbekken). (2) Haug, ås (ca. 860 moh.) øst for Tyllaldalen i Tynset kommune (nord for Reitkletten). Førsteleddet forteller at stedet ligger langs hjemvegen til setra el. garden, jfr. *Hemattenga*. Til sisteleddet, se *rabb*.

Hemstadtjønna [hemm`stakjønn]a] Tjern i Tynset kommune, nord for Savalen. Navnet (*heimstad*: 'hjemsted', 'bosted') kan komme av garden *Heimstad* (Fådalen), el. av at det har vært fast bosetting i området tidligere (Venås 1987, 236).

Hemtjønna [he:m`kjønna] (med **Søndre** og **Nordre**) (1, *Søndre* og *Nordre Hemtjønn*a) Tjern ved Litlråsen i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen. Tjernene ligger ved vegen fra setrene på Litlråsen til Hylleråsen, og har helst navn av dette ('tjernet på/ ved hjemvegen'). (2) Tjern i Oppdal kommune, øst for Knutshøa. Navnet har trolig oppstått fordi det ligger på hjemvegen til Follidal (her kalt *Heimtjønn*e) fra jakt- og fisketraktene i Knutshøområdet. Disse traktene ligger nærmere bosetningen i Follidal enn Oppdal.

Hemtjønnshøa [he:m`kjønnshø:a] Fjell (1555 moh.) i Oppdal kommune, vest for Flåman og Fyfkældalen, nær grensen

til Follidal og Dovre. Navnet kommer av *Hemtjønn*a (2, s.d.) nordvest for fjellet. Til sisteleddet, se *hø*.

Hemvasstjønna [he:m`vasskjønna] Tjern i Tynset kommune, øst for Yset i Kvikne, vest for Grøntjønnan. Navnet kan komme av at dette er av de siste tjernene langs elva Ya på hjemvegen til Kvikne.

Hemåsen Se *Heimåsen*.

Henningsmovollen

[henn`ingsmo:våll'n] Seter (*voll*, s.d.) på vestsiden av Sætersjøen i Os kommune (ved Henningsvika). *Henningsmoen* i Dalsbygda har navn etter den første brukeren der, Henning Jakobssen (d. 1741).

Henningsrya [henn`ingsry:a] Slette i skogsområdet sør for Narjordet i Os kommune (ovenfor den gamle kirkevegen, nord for Sandenget). Her var det tidligere ei seter. Det skal også ha vært fastboende på denne plassen. Ifølge folkelig forklaring kommer navnet av at det har bodd en *hedning* på stedet. Trolig er det heller mannsnavnet *Henning* som ligger til grunn. Det er ukjent hvem dette kan ha vært. Til sisteleddet, se *ry*.

Henriksfjellet [hen`riksfjelle] Høyde, mindre fjell øst for Helgsjøen, nordøst for Glåmos, i Røros kommune, 833 moh. Ifølge O. Gjelsvik (1936, 82) er navnet etter *Henrik Müller* fra København. Han eide ei gruve i området (Aursundgruva). Jfr. også *Henriksvollen* (1, s.d.) og *Henriksmyra* i sør, nærmere Aursunden.

Henriksvollen [hen`riksváll`n] (1) Seter nordøst for Glåmos i Røros kommune (nord for Tørresvollen ved Aursunden). (2) Seter i Tolga kommune, øst for Langsfjellhogna ved grensen til Os (mellom Langen og Grunntjønnna). (3, også kalt *Nymovollen*) Seter i Tolga kommune, nord for Erlia (Klettan). Førsteleddet er mannsavnet *Henrik*. Se ellers *voll*.

Herbensen [hærr`bens`n] Berg (984 moh.) i Elgådalen i Engerdal kommune. Navnet har trolig opprinnelig vært *Herberg-stenen* (*Herbergsteinen*), som så siden er blitt forenklet i uttalen til *Herbensen* (Nesset 2001 A, 48). Denne endringen i uttale (og skrift) må ha skjedd over lang tid, og via flere utviklingstrinn. Det er et stort framspring i fjellet her hvor veifarende ofte skal ha søkt ly (*herberge*) før i tiden. Berget ligger ved den gamle vintervegen fra Dalarna til Røros. Jfr. *Fantsteinen*.

Herbensloken [hærr`benslo:ken] Mindre tjern, *lok* (s.d.) sørøst for *Herbensen* (s.d.) i Engerdal kommune.

Herjåa [hærj`å:a] Mindre elv, bekk i Engerdal kommune. Egl. siste del av Hognsjøbekken, som renner nordover fra Hognsjøen og videre ned i Österdalselven i Sverige. Til navnet, se *Härjehogna* og *å*.

Herr-Jenstjønnan [hærr`jenskjønnan] Tjern nordøst for Rambergssjøen, Røros kommune. Navnet skal gå tilbake til en som hadde en høyere stilling ved Røros kobberverk, og ble omtalt som Herr-Jens.

hesjestø- (hæsj`stø:) (**heskestø-**, **hessestø**) f Samling av staurer (oppreist i bunt) til bruk i høyhesje (òg om gammel utmarksslått). Vanlig sammensetningsledd i stedsnavn bl.a. i Tynset, Tolga og Røros. Sml. *Hesjestøvollen* (Tolga, Holtålen), *Hesjestøenget* (Tolga), *Hesjestøbakken*, *Hesjestømyra* (Tynset), *Hessestømyra* (Alvdal), *Hesjestøvika* (Røros), *Hesjestøbekken* (Tynset, Røros) m.fl. *Heskestø* er gards- og slektsnavn i Tolga. Jfr. *Hesjestøen*, tidl. gard i Folldal. Se også flg. art., samt *stø*.

Hesjestøtjønnna (hæsj`stø:kjønnna] Tjern nordvest for Tylldalskjølen i Tynset kommune (nord for Auma, mot Sætertjønnan, øst for fylkesveg 30). Samme navnet fins også i Stor-Elvdal (*Hesjestøtjønnna*, nord for Atnbrua). Antakelig har det vært utmarksslått ved tjernene. Se ellers *hesjestø-*.

Heskestø se *hesjestø-*.

Hessetjønnna [hess`ekjønnna] Tjern på Atnsjømyrene, på grensen mellom Stor-Elvdal og Folldal kommuner. Navnet kommer helst av *hesje*, som på den lokale (eldre) dial. kan hete *hesse*. Tjernet ligger i et område der det har vært slåttemark (starr og gras). Sml. også *Hesstjønnne* i Sel.

Hestbetan [hest`be:tän] Utmarksområde på nordsiden av Siksjøen i Os kommune (nedenfor vegen til Siksjølia, nordvest for Bustmyran). Her har det vært godt beiteområde for hester.

Hestbetåsberget [hest`be:tå:sbærje] *Berg* (s.d.) i Røros kommune, nord for Nordvika i Femunden, ca. 690 moh. Navnet består av hele fire ledd: *hest* + *beite* (*bete*) + *ås* + *berg*. På nordsiden av berget renner *Hestbetåsbekken*. Navnet forteller at det har vært godt beiteområde for hester her. *Hestbetåsen* kalles høydedraget i nærheten.

Hesten [hest`n] Holme i sjøen Asmaren i Hodalen, Tolga kommune. *Hesten* i usammensatt form er svært vanlig stedsnavn ellers i landet, men i vårt distrikt kjent bare her fra Hodalen (samt Trysil og Nord- og Sør-Fron fra nabobygdene). Lenger sørøst i Asmaren ligger holmene *Merra*, *Føllet* og *Fjorføllet* ('folen fra i fjor'). Til navnet, se *Hestfjellet* og *Hestholmen*.

Hesteskotjønne [hæst`sko:kjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sør for Eriksrud. Tjernet har form som en *hestesko*. Sml. *Hestskotjønna*.

Hestekovatna Se *Hestskotjønna*.

Hestfjellet [hest`fjelle] (1) Fjell (917 moh.) vest for Feragen og Gjetsjøen i Røros kommune. (2) Fjell (1224 moh.) nordøst for Falningsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Førsteleddet er dyrenavnet *hest*. Slike navn kan komme av at stedet el. noe i lendet kan ligne på en hest (jamføringsnavn). Det kan også være knyttet til en hendelse med en hest, f.eks. at en hest har gått seg ned her. Noen steder med *hest* i navnet kan ha fått navn av at det har vært hesteslepp el. at hester har gått på beite i området (sml.

flg. art.). Jfr. Venås 1987, 242.

Hestholmen [hest`hålmén] (1) Holme øst for Halsteinsvika i Femunden, Os kommune (nordøst for Nålodden). Navnet skal komme av at en hest svømte hit fra Tjønnodden på den andre siden av Femunden. Fra holmen til fastlandet på vestsiden er det bare et kort stykke, men hesten var så utmattet at den kreperte her på holmen (Gjelten 1920, 43). Hesten var visstnok solgt fra Tufsingdalen til Elgå, men trivdes ikke på det nye stedet. (2) Holme på Litlrøåsen i Engerdal kommune. Garden Kolbu hadde utslått her. Også navn på øy i Stor-Elvdal (i Glåma, sør for Koppang).

Hesthovberget [hest`ho:vbærje] Fjellknaus på vestsiden av Savalen (nord for Bellsvika) i Tynset kommune, 830 moh. Navnet kan komme av plantenavnet *hestehov* (Tussilago farfara), el. det siktes til hoven på en hest (jamføringsnavn?). Men det kan også tenkes at navnet har blitt forvansket, og at berget opprinnelig het *Hestoberget*. Jfr. *Hestotjørna*.

Hesthovtjønna [hest`ho:vkjønna] Tjern ved Savalen i Tynset kommune, nordøst for Savalberget. Noe lenger nord ligger *Hesthovberget* (s.d.). Det kan synes som navnet *Hesthovtjønna* er blitt blandet sammen med *Hestotjørna* (s.d.). Jfr. Venås 1987, 241-242.

Hestkampen [hest`kampen] Fjell (986 moh.) sørvest for Feragsfjellet i Røros kommune (nordvest for Hestfjellet). Til førsteleddet, se *Hestfjellet*. Se ellers *kamp*.

Hestkletten [hest`klett`n] (1, også kalt *Midtberget*) Fjellknaus på vestsiden av Savalen i Tynset kommune, nord for Savalberget, 829 moh. (2) Fjellknaus nord for Djupsjølia i Røros kommune, øst for Gamle Storwartz gruve, ca. 860 moh. Til førsteleddet, se *Hestfjellet*; til sisteleddet, *klett*.

Hestodden [hest`ådd`n] *Odde* (s.d.), nes i Engerdal kommune, nordvest for sentrum (på vestsiden av Litl-Engeren, ved Brenna). Her har det vært beiteområde for hester.

Hestotjørna [hest`okjø`na] Tjern ved Savalen i Tynset kommune, nord for Bellsvika og Hesthovtjørna. Første del av navnet er en sammendragning av dyrenavnet *hest* og *sto*, 'hvileplass', her om hvileplass el. tilholdssted for hester (Venås 1987, 241). Sml. *Kustfjellet*.

Hestrøsta [hest`røsta] Utmarksområde i Narjordet i Os kommune, (nord)øst for Sønvisgarden (ovenfor Nordgård, nord for Stortrøbekken). Det har ikke vært inngjerding her, men hester har gjerne beitet i området.

Hestskoløken [hest`sko:lo:ken] (1) Tjern i Tufsingdalen, Os kommune (mellom skytebanen og Tufsinga). (2) Tjern ved Hongåa (vest for Storfloen) i Dalsbygda, Os kommune. Løken (tjernet) har form som en *hestesko*. Til sisteleddet, se *lok*.

Hestskotjørna [hest`sko:kjø`na / hæst`- (Øvre Folldal)] (1) Tjern i Einunndalen (Meløyfloen), Folldal kommune.

(2) Tjern ved Grimsmoen, Folldal kommune. (3, 4) *Storhestskotjørna* og *Litlhestskotjørna*) Tjern i Engerdal kommune, Kvisleflået (på kart også skrevet *Hesteskovatna*). Alle tjernene har en form som minner om en *hestesko*. *Hestskotjørna* er også navn på tjern i Midtre Gauldal. Se òg *Hestskotjørne*.

Hesttjørna [hest`kjø`na] (**Hesttjørn**) (1) Tjern i Røros kommune, vest for Feragen. (2, *Hesttjørn*) Tjern i Kvikne i Tynset kommune, ved Storensjøen (på grensen til Midtre Gauldal). Også navn på tjern i Trysil. Til førsteleddet, se *Hestfjellet*. Sml. også *Øykjetjørne*.

Hesttrøkåsa [hest`trø:kå:sa] Jordstykke sør for Østre Sandneset ved Aursunden i Røros kommune (mellom Myrslåumyra og Langmyra). Navnet forteller at dette er et frodig jordstykke (*kåsa*, s.d.) der det har vært innhegning for hester (se *trø*).

Hestveltmoen [hest`vel`*tmo:´n] Slette, *mo* (s.d.) øst for Hylleråsen i Engerdal kommune, ved veien til Litlråsen (drøyt 1,5 km øst for Røbekken). Her ble høyllass el. moselass mellomlagret før videre transport med hest ned til bygda. Mellomleddet kommer av subst. *velte*, 'velteplass', 'sted der en velter el. legger i haug'.

Hiken [hi:k`en] Myrslått nordøst for Hylleråsen i Engerdal kommune. Slåtten ligger i et hjørne (*hik*) av det store myrområdet langs Røbekken (nord for Røa).

Himmelberget [himm`elbærje] *Berg* (s.d.) på nordvestsiden av Haveren i Tynset kommune (sør for sentrum), ca. 685 moh. Navnet sikter vel til at berget er bratt og (forholdsvis) høyt. Berget er noe høyere enn Bukkhammeren, som ligger om lag 300 m lenger vest.

Himmelstjønna [himm`elskjønna] Tjern i Tolga kommune, Vingelen (vest for sentrum, sørøst for Djuptjønna og Bjørkly). Også kalt *Hemattstjønna* ('tjernet på hjemvegen') el. *Hemestjønna* ('tjernet nær hjemmet'). Navnet *Himmelstjønna* kan ha oppstått ved en misforståelse, eller ut fra årsaker som nå er ukjent. Forholdet kan òg være omvendt, slik at *Himmelstjønna* er det opprinnelige navnet, og de to andre har kommet til fordi de er lettere å forstå. Sml. Venås 1987, 243.

Hindalen [hinn`dä:'l.n.] Gard ved Fåset i Tynset kommune, nordvest for Leteng. Førsteleddet er helst dyrenavnet *hind*, 'hunnhjør'. Det er mulig at *Hinda* (?) er et gammelt elve- el. bekkenavn herfra (*Brenthaugbekken* heter nå vassdraget som renner nedenfor garden). Lenger opp ligger gardene *Hindalsbakken* og *Hindalshaugen*. Forklaringen i bygdeboka for Tynset (Streitlien 1973, 438) med at navnet betyr 'den andre dalen' (av adj. *hin*), kunne passe med geografiske forhold, ettersom gardene her ble bygd senere enn de langs Fåa. Men denne forklaringen stemmer ikke med målføret.

Hisjøen Se *Hiåsjøen*.

Hitra Se *Hitterelva*.

Hitre Stormyrbekken [hi:t`re sto:rmy:rbecken] Bekk øst for Elgådalen i Engerdal kommune. *Hitre* og *Bortre Stormyrbekken* er navnet på de øverste grenene av Stormyrbekken, som renner gjennom et større myrområde og ned i *Vala* (s.d.) sørøst for Valdalen. Navnet *Hitre* ('som ligger nærmest') er trolig laget med utgangspunkt i Valdalen gård.

Hitterdalen [hitt`erda:'l.n.] Grend i Røros kommune, øst for Bergstaden. Størstedelen av bebyggelsen er ved Storhittersjøen. Til navnet, se *Hittersjøen*.

Hitterelva [hitt`erælva] Elv (bekk) i Røros kommune. Renner fra *Harsjøen* og ut i *Storhittersjøen* (s.d.). Også (delvis) kalt *Hitra*. Til navnet, se *Hittersjøen*.

Hittersjøen [hitt`ersjø:'n] Innsjø i Røros kommune, like ved (nordøst for) Bergstaden. Navnet kommer etter E. Vågslid muligens av adj. *het* (*heit*), 'varm' (NSL, 215). Se også *Storhittersjøen*, som ligger lenger øst.

Hiåa Se *Hiåsjøen*.

Hiåsjøen [hi:'å:sjø:'n] (**Storhiåsjøen** og **Litl-Hiåsjøen**) Innsjøer i Tynset og Midtre Gauldal kommuner. *Litl-Hiåsjøen* ligger i Kvikne, nord for Falningsjøen, mens *Storhiåsjøen* ligger et par km lenger nord, fra kommunegrensen og nordover. Navnet kommer av elva *Hiåa*, som renner herfra og ned i Ena i Midtre Gauldal. Elvenavnet kan kanskje henge

sammen med 'dyrehi' (NE, 100). Sjøen er òg (tidligere) kjent som *Hisjøen*.

hjell [sjell (Øvre Follidal) / jell] m

Flatere parti i dalside; avsats, terrasse.

Sml. *Hjellkåsbekken*, *Hjellkåsmyra* (ved Isteren, Engerdal).

Hjerkinn [sjær*`kjinn / jær*`kinn]

Grend og fjellstue på Dovrefjell i Dovre kommune. Førsteleddet kommer trolig av *hjord* ('buskap', 'flokk av husdyr'; NO, 216). Sisteleddet er *kinn* (s.d.), 'bratt fjellside'. Også gards- og slektsnavn.

Hjerkinnsdammen

[sjær*`kjinsdammen] Kunstig tjern sørøst for *Hjerkinn* (s.d.) i Dovre kommune. Dammen er blitt til ved avrenning fra gruva på Tverrfjellet.

Hjerkinnsholen [sjær*`kjinsho:ʔn.]

(**Hjerkinnsholen**) Ås sørøst for *Hjerkinn* i Dovre kommune, ved grensen til Follidal, 968 moh. *Hjerkinnsholen naturreservat* på nordsiden av fylkesveg 29 ble opprettet i 1993 for å bevare en av de høyestliggende furuskogene i Sør-Norge (bærlyngfuruskog). Navnet er sammensatt av *Hjerkinn* og *hol* I (s.d.).

Hjertetjønna (Hjerttjønna) Se

Harrtjønna (2).

Hjortetjønnan [jor.t.`kjønnän] Tjern

i Rendalen kommune, nordøst for Atnosen (sørvest for Kjølshøberget, nær grensen til Stor-Elvdal). Det ligger tre tjern ute på ei myr her. En særskilt hendelse (?) med et hjortedyr kan være bakgrunnen for navnet. Navnet

er antakelig av nyere dato, ettersom det ikke har funnes hjort særlig lenge i Rendalen og Nord-Østerdal ellers.

Hjulmakerholmen [ju:l`ma:kerhålmən]

Holme i Glåma ved Orvos i Røros kommune. Til navnet, se *Hjulmakervollen*.

Hjulmakerloken [ju:l`ma:kerlo:ken]

Tjern, (*lok*, s.d.) i Røros kommune, mellom Orvos og Glåmos, vest for Glåma og fylkesvegen (øst for Holtåsen). Til navnet, se *Hjulmakervollen*.

Hjulmakervollen [ju:l`ma:kervålln]

Seter nordøst for Glåmos i Røros kommune, sørøst for Stormolingas utløp i Aursunden. En *hjulmaker* lagde og reparerte hjul (og vogner). Navnet føyer seg inn i rekken av mange andre navn på -voll som har med yrker å gjøre i Rørosområdet, sml. *Pliktfogdvollen*, *Glasmakervollen*, *Snekkervollen*, *Korporalsvollen* m.fl. Navnene reflekterer den allsidige yrkesbakgrunnen til befolkningen i Kobberverkets tjeneste.

Hobdet Se *hovde*.

Hodalen [ho:`da:ʔn.] (1) Dalføre

og bygd sørøst for sentrum i Tolga kommune; utgjør øverste del av elva *Holas* (s.d.) dalføre. Også gardsnavn. (2) Landskapsvernområde opprettet 1989 i Hodalen i Tolga kommune, avgrenset av sjøene Drengen og Storsjøen. Her er et større system av eskere (rygger av grus) som stikker opp som øyer i sjøene. Eskerne ble dannet under siste istid ved at elver som gikk i tunneler under isen,

la igjen store mengder grus, sand og stein. Til tolkningen av navnet på dalen, se *Hola*.

Hodølan [ho:ˈdø:län] Gard nord i Tufsingdalen i Os kommune. Navnet betyr ‘personene fra Hodalen’. Dette sikter antakelig til første kjente bruker (Embret Jonssen Ryalen, ca. 1692-1772) og hans familie. *Hodøl* er brukt som slektsnavn. Jfr. *Hodølsvollen* (Åsvollen), navn på ei seter i Røros (øst for Orvos, mellom Enarsvola og Erlihøgda). Til betydningen, se ellers *Hodalen* og *Hola*.

Hoggebeitet [håggˈbeite] Fjell sørøst for Verkildalsbotn i Rondane, Sel kommune, 1805 moh. Tilhører en større gruppe fjellnavn som har med smedyrket å gjøre, se *Storsmeden*. Et *hoggebeit* er et anlegg for å hogge av jern på ambolten (smiesteet). Jfr. Eriksen 2011, 95.

Hogget [høggˈe] Skar i Tolga kommune, like nord for samløpet mellom Ørvilla og Lona i Vingelen (nord for Gjeldalen). Sml. *Jutulhogget*.

Hoggstabben [høggˈstabbˈn] Fjellknaus (1244 moh.) ved Fatfjellet i Folldal kommune, sørvest for toppen. Navnet er vel lagt på fjellknausen ut fra likheten med en *hoggestabbe*.

Hoggtjønnna [høggˈkjønna] Tjern øst for Jutulhogget i Rendalen kommune, sørvest for Midtskogen. Førsteleddet er det samme som i *Jutulhogget* (s.d.), ‘skar’, ‘juv’.

hogn [hångn / hangn (Engerdal)] f Fjellrygg, bratt fjell, ruvende fjelltopp. Svært vanlig i fjellnavn i Os og Engerdal kommuner: *Forollhogna*, *Buhogna*, *Midthogna*, *Nørderhogna*, *Storhogna* (Os), *Elgåhogna*, *Vesterhogna*, *Härjehogna*, *Digerhogna* (Engerdal); jfr. også *Langsfjellhogna* (Tolga), *Sauhogna* (Midtre Gauldal), *Skråhogna* (Røros) m.fl. Vanlig i svenske fjellnavn, f.eks. *Hågna*, *Lillvätteshågna*, *Storvätteshågna*, *Västerhågna*.

Hognsjøen [hångnˈsjø:ˈn / hangnˈ-] Innsjø ved svenskegrensen i Engerdal kommune, nordvest for Härjehogna. Sjøen er oppkalt etter fjellene med *hogn* (s.d.) i navnet i nærheten (Härjehogna, Litlhogna m.fl.).

Hognsjøhøa [hångnˈsjø:hø:a / hangnˈ-] Fjell (960 moh.) nordøst for *Hognsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune. Til sisteleddet, se *hø*. Merk at høyden på vestsiden av samme sjøen kalles *Hognsjøhøgda* (s.d.).

Hognsjøhøgda [hångnˈsjø:høgda / hangnˈ-] Fjell (997 moh.) vest for *Hognsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune. Til sisteleddet, se *hø*. Sml. forrige art.

Hognsjøtjønnan [hångnˈsjø:kjønna / hangnˈ-] Tjern sørvest for *Hognsjøen* (s.d.) og *Hognsjøhøgda* i Engerdal kommune.

Hogntjønnna [hångnˈkjønna] Tjern nord for Siksjøen i Os kommune, på grensen til Røros. Tjernet har navn etter *Litlhogna* og *Storhogna* i sørøst. Se *hogn*.

Hogsetvollen [hòkk`setváll'n] (**Haugsetvollen**) Gard på vestsiden av Isteren i Engerdal kommune, sørøst for Ormutusjøen. Også kalt *Istervollen*. Dette er en gard med stor avstand til nærmeste nabo, tidligere også uten veg. Hit kom Anna Widén (1890-1973) som husholderske i 1928. De aller siste årene drev hun garden alene. Hennes liv er skildret i Dagfinn Grønsets bok *Anna i ødemarka* (1972). Navnet har kanskje forbindelse med gardsnavnet Haugset (Hogset) i Rendalen. Førsteleddet her kommer antakelig av *haug* evt. mannsnavnet *Hauk*. Men Hogsetvollen kan òg ha fått navnet etter *Hågen*, mannen til den første brukeren her, Gjertrud Jonsdatter Sømåen. Hun kom hit som enke i 1830-åra. Til andreleddet, se *set*; til sisteleddet, *voll*.

Hokstad [håkk`sta] Garder i Tyllaldalen i Tynset kommune. Også slektsnavn (òg skrevet *Hogstad*). Navnet kommer antakelig av mannsnavnet *Hauk* el. *Håkon* (*Håkkå*). Sisteleddet *stad* ('bosted') kan tyde på at navnet er meget gammelt (jfr. *Finnstad*).

hol I [ho:l] m Skogkledd, lav ås el. haug, rundaktig høyde (av gammelnorsk *hóll*). Fins både i stedsnavn (*Kollutholen*, *Dalholen* i Folldal, *Hodalen* i Tolga) og gards- og etternavn (*Dalholen*; *Holen*, antakelig også *Hoel*).

hol II [hol / hò:l] (**høl**) n Hull, søkk, grop; hule; dalbotn (av gammelnorsk *hol*). Jfr. *Kvanholet*, *Tomasholet*, *Rondholet* (Sel), *Langholet* (Rondane, Folldal); *Smørholet*, *Søre* og *Nordre*

Sølenholet (Sølen, Rendalen); *Oks-Larshølet* (Røros) m.fl. Se også *Styggebotn*; *Hølet*.

Hola [ho:l`a] Elv i Tolga kommune, med utløp i *Langsjøen* (s.d.). Navnet kommer antakelig av *hol* ('ås', 'haug'), som igjen henger sammen med adj. *hór* el. *hár*, 'høy', på gammelnorsk. Dette kan sikte til elvas og dalførets (særlig *Hodalen*) beliggenhet forholdsvis høyt i terrenget (7-800 moh.). Terrenget stiger betydelig fra Tolga sentrum til *Hodalen*. Herfra starter *Hola* på sin ferd sørøstover dalføret (Kåsa, *Holøydalen* og *Øversjødalen*). Jfr. *hol I*.

Holbekktjøna [hò:l`bekk`kjønna] (**Holbekktjøna**) (1, *Holbekktjøna*) Tjern i Kvikne i Tynset kommune, ved *Ya* øst for *Yset* (nordøst for *Hemvasstjøna*). (2) Tjern i Røros kommune, nordvest for *Korssjøen*. Navnet er knyttet til *Holbekken* (òg skrevet *Hølbekken* el. *Hulbekken* andre steder uten tilsv. tjern knyttet til seg). Bekkenavnet skriver seg fra *hol* el. *høl* i betydningen 'hule', 'hulrom'. Bekkene med dette navnet har ofte gravd seg innunder torva el. ned i faret og laget store groper. Se òg *Hølbekktjøna*.

Holetjøna [ho:l`kjønna] Tjern nordvest for *Renåvängen* i Rendalen kommune (øst for *Illevollsbusbekken*). Navnet kommer helst av *hol*, 'ås', 'haug' (se *hol I*). Terrenget er svært kupert her.

Holgertjøna Se *Litrvøltjønnloken*.

Holla [håll`a] Terreng-, seter- og gardsnavn flere steder, bl.a. i Alvdal (sørvest for Gardvikåsen), Rendalen (Grøndalen), Tynset (ved Nytrøa) og Os (sør for Narbuvoll, samt nord for Vangen, mot Tjurudalen i Dalsbygda). Navnet skriver seg fra gammelnorsk *holl* ('helling', 'skråning', 'li'). Også slektsnavn (*Holden*).

Hollbutjønnen [håll`bu:kjønnen] Tjern sør for Grøna i Rendalen kommune, på Nysæterkjølen. Tjernet er ikke angitt på kartet, men tatt med hos Venås 1987, 245. Til navnet, se *Holla*. Mellomleddet kan her bety 'seterbu', 'seterhus' el. kanskje 'fiskebu'.

Hollelva [håll`ælv] Elv i Os kommune. Renner den korte strekningen fra Litlkorssjøen til *Siksjøen* (s.d.) i Tufsingdalen. Øverste del av vassdraget kalles også *Eriksbekken*. Elva renner forbi Hollagardene, og har navn etter disse. Se *Holla*.

Hollet [håll`e] (1) Setergrend sørøst for Milskiftet i Tolga kommune, vest for Seljåstjønnen. Setrene ligger i skråningen ned mot Seljåstjønnen. (2) Skråning, slakt fjellterreng nordøst for Blåkletten i Tolga kommune (vest for Sletthøa, ned mot Vesltela). Storbekkvollen sørvest for Hollet er også blitt kalt *Hollvollen*. Til navnet, se *Holla*. Sml. Nesset 2009, 171.

holme [hólms`e / hálms`e] m Lita øy; òg om høyde el. haug som ligger som ei "øy" i terrenget. Jfr. gards- og slektsnavnene *Holm*, *Holmen* og stedsnavnene *Holman* (Tynset, Os), *Holmegga* (Rendalen),

Holmsegga, *Holmsenget* (Os) m.fl. Se også flg. art.

Holmsjøen [hólms`sjø:`n] (1) Innsjø sør for Breisjøen i Alvdal kommune. (2) Innsjø nordøst for Sjøli i Rendalen kommune, nord for Vesle Mørsjøen. Det er tre holmer i den sørlige delen av sjøen i Alvdal; i Holmsjøen i Rendalen er det én holme. Jfr. *holme*.

Holmsliberget [hólms`li:bærje] Fjell, *berg* (s.d.) sørøst for Sjølisand i Rendalen kommune, 728 moh. *Holmslia* er gardsnavn både på øst- og vestsiden av Storsjøen (vest for berget). Navnet viser til den bratte lia ovenfor en nærliggende liten *holme* (s.d.) i sjøen. Det er typisk for flere stedsnavn langs Storsjøen i Rendalen at det samme navnet finnes både på øst- og vestsiden av sjøen, f.eks. *Sæterbekken* (på begge sider), *Mørtjønnen* (på vestsiden), *Mørsjøen* (på østsiden).

Holmsloken [hólms`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) sør for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (nord for Langtjønnen). På nordsiden av tjernet ligger slåtten *Holmsenget*. Til førsteleddet, se *holme*.

Holmtjønnen [hólms`kjønna / hálms`-] (**Holmtjønnen**) (1) Tjern sør for Botnangardan i Kvikne, Tynset kommune (på sørsiden av Orkla). (2, *Holmtjønnen*) Tjern i Nordre Atndalen i Follidal kommune, mellom Myrbekken og Kolbottøye (sør for Grimsa). (3, *Holmtjønnen*) Tjern i Nordre Atndalen i Follidal kommune, nær grensen til Stor-Elvdal og Sør-Fron (Atnsjømyrene, sør for Tostintjønnen). (4) Tjern mellom

Mørsjøen og Holmsjøen (sørøst for Andrå) i Rendalen kommune. (5) Tjern vest for Osdalen og Villa i Rendalen kommune, mot grensen til Åmot. (6) Tjern i Engerdal kommune, Sømåkvolvat. (7) Tjern i Engerdal kommune, Kvisleflået. (8) Tjern nord for Rien i Røros kommune (sør for Stortjønna). Det er en el. flere holmer i tjernene. I (3) er ingen holme tegnet inn på kartet, men det kan ha vært en synlig holme her tidligere. Også vanlig navn i Trysil, Stor-Elvdal (*Holmtjernet*) og Ringebu (*Holmtjønnen*). Se ellers *holme*.

Holmvatnet [hòlm`vatne] Tjern øst for Bergset i Rendalen kommune, nordvest for Skånboraket. Til førsteleddet, se *holme*.

holo [hol`o] (**hulu, hule**) f Fordypning el. hulrom i fjell el. jord; grop, gryte i terrenget (av norrønt *hola*). Jfr. f.eks. *Hæraholo* (Folldal), *Grønhulua* (Engerdal).

Holsetvola [hår.s.`etvo:la / hòr.s.`-] (**Hårsetvola**) Fjell (1105 moh.) i Alvdal kommune, nord for Bellingan, på grensen til Tyllaldalen. Fjellet kan muligens ha fått navnet etter garden *Holset* i Tyllaldalen (av *hol* I og *set*, s.d.). Noen mener imidlertid at bruket i Tyllaldalen er yngre enn fjellnavnet. På den annen side er det heller ikke særlig sannsynlig at fjellnavnet henger sammen med *Hårset* (s.d.) i Rendalen. Til sisteleddet, se *vol*.

Holtjønna [hò:l`kjønna] (med **Nordre** og **Søndre**) (1, *Nordre* og *Søndre*)

Tjern i Engerdal kommune, nordøst for Sølenstua (Ulvågrenda), sør for Løvhuskjølen. Førsteleddet kommer vel av subst. *hol* (n), 'hull', selv om terrenget ved tjernene ikke tilsier dette direkte (Venås 1987, 247). Det nordre tjernet ligger riktignok i et tydelig søkk i lendet. (2) Tjern i Engerdal kommune, vest for Engerdalssætra (Kvitvollia, sørøst for Toresbua). Til førsteleddet, se *hol* II. Også navn på tjern i Midtre Gauldal. Se for øvrig *Holtjønna*.

Holtålen [hålt`å:l.n.] Kommune øverst i Gauldalen, Sør-Trøndelag fylke. Dannet ved sammenslåing av kommunene Haltdalen og Ålen (1972). Førsteleddet i *Haltdalen* (og *Holtålen*) kommer av elvenavnet *Holta*, som muligens har samme betydning som *Horta* (s.d.). Navnet *Ålen* henger sammen med norrønt *áll* ('dyp renne i bunnen av elv'). Dalføret danner flere steder trange, dype renner.

Holtålsåsen [hålt`å:l.s.å:s'n] Ås (765 moh.) nord for Orvos i Røros kommune, på vestsiden av Glåma og fylkesvegen (nordvest for Pustbakken). Skrivemåten har variert mellom *Holtålsåsen*, *Holtåsen* og *Holtåsåsen*. Hos Gjelsvik 1936, 60 skrevet *Holtålsåsen*, som trolig er korrekt form. Til navnet, se forrige art.

Holtåstjønna [hålt`å:skjønna] Tjern sør for *Holtålsåsen* (s.d.) i Røros kommune.

Holøset [ho:l`ø:se] Elva Holas utløp i Langsjøen i Tolga kommune. Til navnet, se *Hola* og *Os*.

Holøydalen [ho:l`øyda:'l.n.] Dalføre i Tolga kommune, sør for Kåsa (Kåsa er også regnet med til dalføret i enkelte sammenhenger). Navnet kommer av *Holøyen* (dat.), 'slette langs elva Høla'. *Holøyen* (*Holøien*) og *Holøymoen* er både gards- og slektsnavn. Jfr. *Høla* og *øy*.

Hondbettet [honn`bette] Jordstykke tilhørende garden Søre Nistugu øst for Dalholen i Folldal kommune. En hund (dial. *hond*) fra denne garden skal en gang ha bitt en person fra garden Søre Uppistugu. Det ble rettssak, og Søre Uppistugu ble tilkjent et jordstykke som erstatning. Dette ble senere utskiftet.

Hongåa [hång`å:a] (**Hångåa**) Elv i Dalsbygda, Os kommune. Renner fra Hanksjøen(e) og ned i *Vangrøfta* (s.d.). Navnet kommer trolig av *hanga* ('henge'), og kan sikte til hengemyr i området som elva renner gjennom (NE, 91), el. at de to Hanksjøene likesom "henger sammen" ved hjelp av elva som renner mellom sjøene (Venås 1987, 227). Sml. *Hanksjøen*; *Gammelsæterelva*.

Hoppet [håpp`e] Foss i Gløta nordvest for Gløtlisætra i Tynset kommune (like ved *Måssåkluet*, s.d.). Til navnet (*hopp*, 'byks'), sml. *Spranget*.

Hoppoppbrenna [håpp`oppbrenna] Område mellom Galtsætra og Gløtvola i Engerdal kommune (sør for Akselmyra). En rendøl som ble kalt *Hopp-opp'n*, var en gang uforsiktig med ild her, og et område ble avsvidd. Se ellers *brenne*.

Hopsætran [høpp`sæ:trån / hòbd`-] Setergrend øst for sentrum i Tynset kommune (nordøst for Kvolvet, vest for Gammeldalen). Førsteleddet i navnet kommer av *hovde* (s.d.), 'høyde', 'kolle'. Det som nå heter *Hopsæteråsen* (923 moh.) nord for setrene, har tidligere hett *Hovdet* (Neset 1974, 136). Det heter imidlertid også *Hovdet* et par km sørøst for setra, men det er neppe denne toppen som har gitt setra navn; bl.a. ligger *Vola* imellom. Til sisteleddet, se *sæter*.

Hoptjønnå [ho:p`kjønna] Tjern øst for Hylleråsen, Engerdal kommune (Litlrøåsen, øst for Litlrøa). Førsteleddet går antakelig på eiendoms- el. bruksforhold, noe en eier (evt. bruker) *i hop*, dvs. sammen. I dette tilfellet er bakgrunnen trolig fiskerett. Jfr. *Hopenglia* (ved Magnillsjøen, Tynset).

Horna Se *Hornoset*.

Hornflågån [hønn`flågån] (**Hornflågan**) Fjellområde nordvest for Vuludalen i Rondane (Nord-Fron kommune), høyeste topp 1650 moh. Både ent.form (*Hornflågån*) og flert.form (*Hornflågan*) er brukt om fjellmassivet. Førsteleddet *horn* kan være jamføringsnavn, om spiss topp som ligner på horn på dyr (om fjellets fem markante toppe?). Det er imidlertid svært godt terreng for reinsjakt her, så navnet kan like gjerne gå på reinshorn. Sisteleddet *flågån* betyr 'vidt fjellområde'; 'fjellterrasse'. Jfr. *Vesl-* og *Storflågån* (Sør-Fron), *Sandflågån* (Stor-Elvdal), *Flågåen* (Os), *Østre Flågåen* (Tolga).

Hornoset [hònn`o:se] Elveos i Mistdalen i Rendalen kommune. Elva *Horna* renner ut i Mistra her. Elvenavnet kan kanskje vise til de mange krappe svingene i store deler av elveløpet (*horn* i betydningen 'hjørne'). Se ellers Os.

Hornset [hor.n.`set / hòr.n.`set / -`sjet (Rendalen), hånn`set (Tolga)] (1) Garder og grendelag nord for Lomnessjøen i Rendalen kommune. Navnet ser nå til å bli uttalt med tonelag 1 av de fleste, men er notert med tonelag 2 hos O. Rygh. Ifølge ham kan navnet henge sammen med elvenavnet *Hårenna* (s.d.; Rygh 1900, 367; slik også Bull 1916, 122). Men det er òg mulig at *Hornset* er oppstått uavhengig av elvnavnet, og at det er et jamføringsnavn (likhet med et *horn* på dyr) som viser til en spiss topp el. ås i nærheten. Det er markante kletter og åser både på øst- og vestsiden av dalen. Til sisteleddet, se *set*. (2) Gard i Tolga kommune, sørvest for Eidet (på sørsiden av Glåma). Til betydningen, se (1) ovenfor.

Hornsjøhøe [hånn`sjøhø:e] Fjell i Rondane (nasjonalpark) i Dovre kommune, sørvest for Haverdalen, 1567 moh. *Hornsjøen* ('sjøen med horn'; jfr. *Horntjøenna*) ligger et stykke lenger nord, med *Hornsjøkollen* (1355 moh.) like nordvest for sjøen. Jfr. Indrebø 1924, 96-97.

Horntjøenna [hònn`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Hanestad. Tjernet har tre ganske tydelige "horn" el. hjørner, derav navnet. *Horntjøennåsen* (857 moh.) ligger

like ved, på vestsiden av tjernet. Sml. *Hundtjøenna*.

Horrhølen [horr`hø:l.n.] Kulp, bakevje i Folla i Folldal kommune, sør for Dalholen (vis-à-vis Saghaugen). Dette er kjent for å være en god fiskeplass. *Horr* er dial. for fiskeslaget *harr*. Se ellers *høl*.

Horrtjøenna [horr`kjønna] Tjern sørøst for Knutshøa i Oppdal kommune, ved grensen til Flåman naturreservat (sør for Hemtjønnshøa) i Folldal. Tjernet er antakelig navnsatt fra Folldal (fiskeslaget er ellers ukjent i Oppdal, og uttales i så fall *harr*). I Folldal også kalt *Råtåtjøenne* (s.d.). Sml. *Horrtjøennin* ved Fokstugu, Dovre (navnet også kjent fra Sel; se Indrebø 1924, 97). Til førsteleddet, se *Horrhølen*.

Hovardshøgda [ho:`va:r.s.høgda] (**Hovarden**) Fjell nordøst for Unset (nord for Misterfløyet) i Rendalen kommune, 1084 moh. Mange kaller toppen *Hovarden* (tidligere også skrevet *Haavarden*). Førsteleddet i navnet kommer trolig av det norrøne adj. *hór* el. *hár*, 'høy'. Andreleddet er gen. av *varde*, 'merke på fjelltopp'. Til sisteleddet, se *hø* (2). På 1800-tallet frøs Gjermund Larsen Løvhaugen fra Unset i hjel her under et voldsomt snøfall da han og kameraten Gunnar Elvål var på vei til vårfiske. Kameraten klarte med nød og neppe å komme hjem i live (Bull 1916, 73-74). I Stor-Elvdal finner vi et tilsv. navn *Hovarden*.

Hovdagrende [håvd`agrenne] (**Hovdagrenda**) Grend i Folldal kommune, vest for sentrum (på sørsiden av Folla). Gardene ligger på østsiden av *Gåshovda*, som har gitt grenda navn (se neste art.).

hovde [håvd`e / hòbd`e (Tynset)] n/m/f Høyde, ås, kolle; framstikkende fjellknaus, bergpynt (av norrønt *hǫfði*). Svært vanlig i Øvre Folldal, både som stedsnavn (*Gåshovda*, *Knutshovda*, *Lonahovda*, *Sæterhovda* m.fl.) og gards- og slektsnavn (*Hovde*, *Furuhovde*). Også kjent i Tynset (*Hovdet*, òg kalt *Hobdet*) og Engerdal (*Århovden*, *Hovde*, *Hovden* m.fl.); dessuten bl.a. Oppdal og Dovre. Ordet fins både i hunkjønn (*Hovdun* [flert.], Dovre) og hankjønn (*Hovden*), men intetkjønn er vanligst (nom. *Hovde*, dat. *Hovda*).

Hovdtjønna [håvd`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, mellom Engerdalssætra og Kvilten (sørøst for Risbakken). Førsteleddet kommer av *hovde*, s.d. Sør for tjernet er det flere steder med *hovd(e)* i navnet (*Hovden*, *Hovdstøtan*, *Hovderoa*). I nord finner vi garden *Hovdeng*. Samme navn på tjern i Trysil.

Hugu Se *Hugudalen*.

Hugubakken [hugg`ubakken] Gard ved sentrum i Tynset kommune, ved utløpet av bekken *Hugu* i Glåma. Garden ligger oppe på en bakke sør for bekkens utløp, nederst i *Hugudalen* (s.d.). Også slektsnavn.

Hugudalen [hugg`uda:`l.n.] Mindre dalføre i Tynset kommune, øst for sentrum. En bekk kalt *Hugu* (*Øvre* og *Nedre Hugu*) renner gjennom dalen og ut i Glåma. Bekken har sannsynligvis navn etter åsen *Hovdet* (942 moh.) sørøst for dalen. *Hovde* og *Hugu* har samme betydning ('hode', her om 'høyde', 'kolle'). Navnet på høyden har – i en annen form – antakelig blitt overført på bekken og siden dalen, mens høyden har beholdt den gamle formen *Hovdet*. *Hugudal* er brukt som slektsnavn. Jfr. *hovde*.

Hujaregga [hu:j`aregga] Egg (s.d.) øst for Erlia i Tolga kommune, på østsiden av Glåma (sørvest for Erlineset), ca. 610 moh. Navnet kommer av v. *huje*, 'rope', 'skrike', og henger sammen med at folk ropte herfra til gardene på vestsiden av elva når de trengte båtskys. Sml. *Røkegga*.

Hujohaugen [hu:j`ohæugen] Høyde (ca. 965 moh.) sørøst for Storlihovda i Folldal kommune, vest for vegen opp til Nysætran (sør for Salmakerbekken). *Hujo* er dial. for uglearten *hubro* på målføret i Øvre Folldal.

Hulbekkdal Se *Hulbekkmo*.

Hulbekkmo [hø:l`bekkmo: / hull`-] Gard i Tolga kommune, nordvest for sentrum. *Hulbækmo* er brukt som slektsnavn. Garden ligger ved *Hulbekken*. Nord for Hulbekkmo ligger garden *Hulbekkdal*. Førsteleddet er antakelig *høl* (s.d., dvs. 'kulp'). Til sisteleddet, se *mo*. Jfr. Eggen 1968 B, 236.

Hulderbakken [hull`erbakken] Bratt bakke etter den gamle setervegen midtveis mellom Gammelvangan og Aumlia i Aumdalen, Tynset kommune (ca. 1 km nord for Kraggtjønna). Budeiene som måtte gå mellom setergrendene for å hente bortkomne dyr, var ofte redde når de gikk over Hulderbakken. Buskaper var også engstelig når den skulle passere. Det er granskog her, med spesiell grastorv. Ifølge folketroen hjalp det å ha med seg ting av stål (kniver, sakser) for å skremme huldra. Se Streitlien 1978, 367. Til navnet, se ellers neste art.

Huldervangåsen [hull`ervangå:s'n] Ås (863 moh.) i Tynset kommune, vest for Auma (nord for Strømsåsen). Det må ha hett *Huldervangen* et sted i nærheten tidligere. Dette navnet er kommet bort, men navnet på åsen bærer minne om at underjordiske holdt til her så setervangen antakelig måtte oppgis. *Huldra* var i norsk folketro ei vakker kvinnelig vette som gjerne holdt til i hauger og berg. Til navnet, se ellers *vang*.

hulu Se *holo*.

Humla [homm`la (Os), hòmm`òla (Tolga)] (**Håmmåla**) Elv i Os og Tolga kommuner, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Hummelvoll (Håmmålvoll). Navnet kan gis ulike tolkninger: 1. Elvenavnet kommer ifølge S. Bugge av norrønt *hǫmulgrýti*, 'tett lag av småstein' (NO, 317; NE, 89). 2. Navnet kan også (dersom uttalen *Homla* legges til grunn) skrive seg fra insektet *humle*. Elvenavnet kunne da sikte til susing fra elva. 3.

Navnet på elva kan være sekundært, og komme av *Hummelfjellet*, s.d.

Hummelfjellet [homm`'lfjelle (Os) / hòmm`òr.s.fjelle (Tolga)] (**Håmmålsfjellet**) Fjell i Os og Tolga kommuner, nordøst for Hodalen, med høyeste topp Gråhøgda (1543 moh.). Fjellnavnet er etter manges mening laget med utgangspunkt i elvenavnet *Humla* el. *Håmmåla* (s.d.). Fjellnavnet kan imidlertid også være eldst, og komme av *Auðhumla* ('mjølkerik, kollet ku') kjent fra norrøn mytologi (*Gylvaginning*, sml. NO, 53). Dette kan passe med den karakteristiske, kollete formen på fjellet, samt med nedarvet uttale i Os. *Humla* er ei forholdsvis lita elv, mens *Hummelfjellet* er svært dominerende i landskapet. Det er derfor mest trolig at fjellnavnet er eldst, og at elvenavnet *Humla* er avledet av dette. Flere av de andre mest markante fjellene i vårt distrikt har også dyrenavn, som *Tron*, *Elgspiggen*, *Rondane*, *Ruten* m.fl. Se også bl.a. *Gia*, *Gygerhøe*, *Fundin*, *Unsetåa* vedr. navn med mulig bakgrunn i norrøn mytologi.

Hummelvoll [homm`'lváll] (**Håmmålvoll**) Grend ved Glåma sørvest for sentrum i Os kommune, nær grensen til Tolga. Til første delen av navnet, se *Humla*. Sisteledet er *voll*, s.d. Også gards- og etternavn.

Hundshammaren [hunns`håmmär.n.] Fjellhammer (760 moh.) i Engerdal kommune, nord for Heggeriset. Navn på *Hund-* kan noen steder komme av at dette har vært gamle rettersteder for hunder, eller på annen måte knyttet til

hendelser med en hund (jakthund?). Til sisteleddet, se *håmmår*.

Hundsholmen [hunns`hålmén] Holme i Femundselva i Engerdal kommune, sørvest for grenda Snerta. Til førsteleddet, se *Hundshammaren*.

Hundshøgdhøa (Hundshøgda) Se *Blakksjøhøgda*.

Hundsjøen [honn`sjø:`n / hunn`-] (1) Se *Storhundsjøen* og *Veslhundsjøen*. (2) Innsjø i Engerdal kommune, nordøst for Heggeriset. Navnet kommer her helst av *Hundshammaren* (s.d.) i sørvest.

Hundsjøtjønnna [honn`sjø:kjønnna] Tjern i Vingelen, Tolga kommune (sørvest for Knausvola). Tjernet ligger mellom *Storhundsjøen* og *Veslhundsjøen* (s.d.).

Hundskampen [hunns`kampén] (med **Fremre** og **Øvre Hundskampen**) Fjellknaus (nord)øst for Engerdal sentrum i samme kommune, vest for Røskalhøgda, 1086 moh. *Fremre* og *Øvre Hundskampen* (924 og 1131 moh.) ligger hhv. nordvest og øst for selve Hundskampen. Til navnet, se *Hundshammaren* og *kamp*.

Hundtjønnna [hunn`kjønnna] Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Hornset. Her ligger òg *Hundtjønnåsen* (877 moh.). Det ser ut til å være usikkerhet om forskjellen på dette tjernet og den adskillig større *Horntjønnna* (s.d.), som ligger litt lenger mot nordvest. Sml. Venås 1987, 249.252. Til navnet, se ellers *Hundshammaren*.

Husfloen [hu:s`flo:`n] (**Nordre**, **Midtre**, **Søndre**) Garder i Søre Elvdal i Engerdal kommune (ved Femundselva, nord for Kviløya). Gardene er oppkalt etter en høl (lon) i Femundselva med samme navn, se *floe* (2). Førsteleddet *hus* viser antakelig til fiskebuer el. slåtdebuer her før den første garden ble bygd (Andersen 1966 B, 7). Også slektsnavn.

Husgardan Se *Husom*.

Husmåssåbakkán [hu:s`måssåbakkán] Li på nordsiden av Vangrøftdalen i Dalsbygda i Os kommune (mellom Storfloen og Litlåsen). *Husmåsså* ble (blir) brukt til tetning mellom tømmerstokkene ved husbygging. Det gjelder trolig særlig furumose (*Pleurozium schreberi*).

Husmåssåegga [hu:s`måssåegga] Egg (s.d.) sør for Gruvåsen (øst for Gruva) i Dalsbygda i Os kommune, ca. 830 moh. Se forrige art.

Husom [hu:s`om] (1) Garder vest for sentrum i Folldal kommune, nord for Folla. Både *Husom* og *Husum* brukes som slektsnavn. (2) Grend, tidligere skolekrets, vest for sentrum i Folldal kommune, på begge sider av Folla (òg gjerne kalt *Husgardan*). Navnet er dat. flert. av *hus*. Jfr. garden *Husomøyen* (*Husøy*) sørøst for Folldal sentrum.

hvelv Se *kvølv*.

Hydda [hydd`a] (sørsamisk **Hadtanjohke**) Elv i Tydal og Røros kommuner. Renner fra svenskegrensen

og ut i *Glåma* (s.d.) nord for Aursunden og Brekken. Navnet har ukjent betydning ifølge NSL, 230, men kan henge sammen med norrønt *ydda*, 'stikke ut' (om odde el. nes). På sin veg gjennom systemet av håer, tjern og sjøer danner elva svært mange odder og formasjoner som kan rettfærdiggjøre en slik tolkning. Se også *Hadtanjohke*; *Hyllingen*.

Hyddhåen [hydd`hå:'n] Utvidelse av elva *Hydda* (s.d.) før utløpet i Glåma nord for Aursunden. Til sisteleddet, se *hå*.

Hyddkleppen [hydd`klæpp'n] Fjell øst for Viglsjøen i Tydal kommune, på grensen mot Sverige, 1069 moh. Til førsteleddet, se *Hydda*. Andreleddet er *klepp*, s.d.

Hyddkroken [hydd`kro:ken] Seter ved *Hydda* (s.d.) i Røros kommune, nær svenskegrensen nordøst for Gruvsjøen. Elva danner en stor sørlig bue (krok) her, før den fortsetter mot nordvest.

Hyddsjødalen [hydd`sjøda:'l.n.] (sørsamisk **Hadtandurrie**) Dalføre ovenfor *Storhyddsjøen* (s.d.) i Tydal kommune. Førsteleddet i navnet er dannet av elvenavnet *Hydda* (s.d.).

Hylla [hyll`a / hyll`a] Bekk, mindre elv i Engerdal kommune, med utløp i *Engeren* (s.d.) sørøst for Heggeriset. Navnet kommer ifølge NSL, 230 trolig av norrønt *hella* ('helle', 'steinhelle'; 'avsats i fjellvegg'). Men det fins en annen tolkning som passer minst like godt til det delvis svært steinete terrenget

langs elveløpet: Elvenavnet kan komme av v. *hyll* (*inn*), i betydningen 'skjule', 'gjemme' (Anna Oline Andersen, muntlig oppl.). Til det siste forslaget, jfr. det norrøne subst. *hulda*, 'noe som dekker el. skjuler'; 'dekke'. Sml. *Dagdylju*, *Horta* m.fl.

Hyllbekktjønnen [hyll`bekk`kjønna] (med **Nedre** og **Øvre**) (1, *Nedre* og *Øvre Hyllbekktjønnen*) Tjern nordvest for Støa i Kvikne, Tynset kommune. Også skrevet *Hyllbekktjønnen*. Fra tjernene renner *Hyllbekken* ut i Orkla. Førsteleddet er antakelig det samme som i elvenavnet *Hylla* (s.d.). (2) Tjern nordøst for Brekken (ved Dagvolsjøen) i Røros kommune. Også herfra renner det en bekk ved navn *Hyllbekken*, med utløp i *Hydda*. Her kommer kanskje førsteleddet av elvenavnet *Hydda* (s.d.).

Hylleråsen [hyllerå:s`n] Bygd på østsiden av Engeren i Engerdal kommune, sør for Heggeriset. Til førsteleddet i navnet, se *Hylla*.

Hyllhammaren [hyll`hämmär.n.] Fjellhammer nord for Hylleråsen i Engerdal kommune (på sørsiden av *Hylla*, sør for Svartåsen), ca. 690 moh. Til navnet, se *Hylla* og *håmmår*.

Hyllingen [hyll`ingen] (med **Øvre Hyllingen**) Innsjø i Røros kommune, nordøst for Brekken. Gjennom denne renner elva *Hydda* (s.d.), som har gitt navn til sjøen. *Hyllingen* er også navn på fjell i Holtålen (på grensen til Tydal).

Hyllingsdalen [hyll`ingsda:l.n.] Dalstrøk i Røros kommune, øst og sør for *Hyllingen* (s.d.). Del av landskapsvernområdet *Skardsfjella og Hyllingsdalen* (s.d.).

Hyllingstjønna [hyll`ingskjønna] Tjern øst for Øvre Hyllingen i Røros kommune. Til navnet, se *Hyllingen*.

Hyllingsvola [hyll`ingsvo:la] Fjell nordøst for Øvre Hyllingen og Hyllingstjønn i Røros kommune, 965 moh. Til navnet, se *Hyllingen*.

Hyllsjøen [hyll`sjy:n] Innsjø i Engerdal kommune, øst for Heggeriset. Herfra renner *Hylla* (s.d.), som har gitt sjøen navn.

Hylltjønna [hyll`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Engerdalssætra (på østsiden av Bujotskarven). Tjernet er lite, og ikke navngitt på alle kart. *Hylltjønnbekken* renner herfra (med utløp i Engeråa), og må ha fått navnet fra dette tjernet. Til førsteleddet, se *Hylla*.

Hyrsa [hy:sj`a / -`e] (**Hør**sa) Elv i Stor-Elvdal kommune. Renner ut i *Atna* (s.d.) like sør for kommunegrensen til Follidal, sør for Straumbu i Atndalen. Navnet er ikke tolket med sikkerhet. Én mulighet er å knytte det til v. *hysje*, i betydningen 'suse' (lydhermende ord). En annen tolkning (Mortensson-Egnund 1920, 53) ser en sammenheng med det norrøne subst. *hors* ('hest', jfr. engelsk *horse*). En tredje forklaring knytter elvenavnet til dial. *hysje* el. *høsje* ('halsband til hund').

Elva "snører seg sammen" der den renner gjennom de trange passasjene ned mot Atna. Mot den siste tolkningen taler riktignok tonelaget (tonelag 2 i *hysje/høsje*, tonelag 1 i *Hyr*sa), men dette kan ha skiftet ved overgang fra fellesnavn til egennavn.

Hyttbekken [hytt`bekken] Bekk i Engerdal kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) ved Femundshytta. Til betydningen, se *Hyttelva*. I Oppdal (vest for Gjevillvatnet) heter det også *Hyttbekken* (og *Hyttedalen*), men der henger navnet antakelig sammen med *hytte* i betydningen 'naken bergpynt', 'fjelltopp' (sml. *Snøhetta*). Tilsv. betydning finner vi i navnet *Hyttedalen* på Dovrefjell.

Hyttedalen Se *Hyttbekken*.

Hyttelva [hytt`ælv] (1, også kalt *Hyttåa*) Elv i Engerdal kommune. Renner den korte passasjen fra *Drevsjøen* til *Vurrusjøen* (s.d.). (2) Elv i Røros kommune. Også denne elva renner en kort strekning, fra *Hittersjøen* gjennom Bergstaden og ut i *Håelva* (s.d.). Førsteleddet er *hytte* i betydningen 'smeltehytte' (jfr. Espelund 2005, 161-172). Jfr. *Femundshytta* og *Hyttbekken*.

Hyttskrivargrubba

[hytt`skri:vargrubba] Søkk, *grubbe* (s.d.) i Gammeldalen sørøst for Telnset i Tynset kommune. En hytteskriver (dial. *hyttskrivar* el. bare *skrivar*) hadde ansvaret for regnskapet ved en smeltehytte. Det var hytteskriveren som skrev under på kjøresedlene som viste

hvor mye malm og kull som ble levert. Nærmeste smeltehytte lå på Tolga.

Hyttåa Se *Hyttelva*.

Hælfjellet [hæ:l' fjelle] (**Hardfjellet**)

Fjell (1167 moh.) vest for Falningsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Navnet kan være et jamføringsnavn, ut fra likheten med en *hæl* (bakre del av fot), med Sverjesjøhøa i nord som fotbladet. Men en annen tolkning er òg mulig, ut fra formen *Hardfjellet*. Her kan navnet sikte til at det er værhardt og stritt i dette området, som er åpent og utsatt for vær og vind.

Hælfjelltjørna [hæ:l' fjellkjønna]

(**Hardfjelltjørna**) Tjern ved Hælfjellet i Kvikne, Tynset kommune. Til tolkningen, se *Hælfjellet*.

Hæradalen [hær`ada:l.n.] Dalsøkk på

nedsiden av Hussætra i Einunndalen i Folldal kommune (på østsiden av avkjørselen opp mot setra). Til første del av navnet, se neste art.

Hæraholo [hær`aholo] Grop, større

søkk i terrenget ved garden Hovde (Deruppe) ved Dalholen i Folldal kommune. Her, nordvest for husene på garden, var det hoppbakke i 1940- og 1950-åra. Førsteleddet (dial.) er dyrenavnet 'hare'. Haren sprang gjerne etter grønt om våren her. Til sisteleddet, se *holo*.

hø [hø:] (**høgde, høyde**) f (1, *hø*)

Ruvende, rundaktig fjelltopp; høyt fjell (av norrønt *høð, hæð*). Jfr. *Storhøa*

(flere steder, bl.a. Folldal), *Bråkdalshøe* (Rondane, Sel), *Stygghøin* (Rondane, Dovre). På mange kart over Rondane og omegn finnes former med - i, f.eks. *Storhøi*. Dette er misvisende, da det ikke har noen rot i lokale målføre.

Det heter her *Storhøe* (Dovre, Øvre Folldal) evt. *Storhøa* (Alvdal og Nedre Folldal). (2, *høgde, høyde*) Mindre fjell, høyde; høydedrag. Sml. bl.a. *Erlihøgda*, *Kvitstenshøgda* (Røros), *Storhøgda* (Røros, Holtålen m.fl.), *Storlihøgda* (Os m.fl.), *Sæterhøgda* (Folldal). Skillet mellom *hø* og *høgde/høyde* er ikke skarpt, hverken språklig el. når det gjelder størrelsen på fjellene. Men ei *hø* er vanligvis betydelig større enn ei *høgde*. Kombinasjon av *hø* og *høgde* kan òg forekomme i samme navn, som *Luvhøhøgda* og *Hundshøgdhøa* (sic!) i Engerdal. Sml. også *Hognsjøhøgda* og *Hognsjøhøa* ved Hognsjøen i Engerdal.

Høen Se *Storhåen* (8).

Høgegga Se *egg*.

Høg-Gia Se *Gia*.

Høghaugtjørna [hø:g`hæukjønna]

Tjern i Røros kommune, nord for Pina ved Håsjøen. Det finnes ikke noen *Høghaugen* her på kartet, men det er flere høgder i området som tjernet kan ha fått navnet etter (f.eks. *Stormyrhøgda*, *Tammeshøgda*). Jfr. *Høghaugtjønn* i Sel.

Høgkletten [høy`klett'n] (**Høykletten**)

(1) Fjellknaus på grensen mellom Alvdal og Folldal kommuner, vest for Kjemsjøen, 1272 moh. (2, også

kalt *Skardkletten*) Fjellknaus sør for Baugsberget i Alvdal kommune, 1020 moh. Fjellene (knausene) er forholdsvis høye sammenlignet med andre kletter i nærheten (se *klett*).

Høgkuven Se *Høykuven*.

Høgloftet [hø:g`låfte] Fjellparti sør for Fremre Illmannhøe i Rondane (Sel kommune). Til navnet, se *Overloftet*.

Høgpiken [hø:g`pi:ken] (1) Berg, fjellknaus sør for Vonsjøen i Engerdal kommune (Grøtådalen), 1021 moh. (2) Haug nordvest for Rismosjøen i Hådalen i Røros kommune (sørøst for Rybrua), ca. 635 moh. Sisteledet er ent. bestemt form av *pik* (s.d.), 'spiss fjellknaus'.

Høggranden [hø:g`rand'n / -randin] (1) Ås, fjellrygg (1155 moh.) i Folldal kommune, nordvest for sentrum (nordøst for Lonahovda). (2) Haug, kolle (ca. 860 moh.) i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nord for Myldingsgjelet (øst for Veslkollhøe). Til å være en *rande* (s.d.), dvs. 'jordrygg', er begge forholdsvis høye, og peker seg ut i landskapet.

Høggronden [hø:g`rånd'n] Fjell nord for Langglupdalen i Rondane, Folldal kommune, 2114 moh. Rondanes tredje høyeste topp, nest etter *Rondslottet* og *Storronden* (s.d.). Fjellet og toppen har en karakteristisk, spiss formasjon. Sisteledet er det samme (her i ent.) som i *Rondane*, s.d.

Høgstdagsknausen [høgs`dagsknô:s'n] Fjellknaus (1072 moh.) på Rømundfjellet i Engerdal kommune. Navnet sikter til at sola står over denne knausen midt på dagen sett fra gardene nede i bygda nord for fjellet (Søre Elvdal). Jfr. også *Høgstdagsskardet* i Stor-Elvdal og *Høgstdagsåsen* i Trysil.

Høgåstjønn [hø:g`å:skjønn / høy`-] (1) Tjern i Tynset kommune, sørøst for Lonåsen (sør for Tverrvola). (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Sjølisand. I begge tilfeller ligger tjernet ved *Høgåsen*. Også navn på tjern i Ringebu. Sml. *Høyåstjønn*.

Høisen [høys`'n] (**Høysen, Høsgarden; Nordre og Søndre**) Garder i Os kommune, sør for Nøras utløp i Glåma øst for sentrum. Det er nærliggende, men ikke sikkert, at navnet kommer av *Høsøya* (s.d.), som ligger lenger nordøst langs vegen til Røros. Også slektsnavn (*Høisen*). Se Gjermundsen 2001 A, 395.

høl [hø:l] m (Større) kulp, helst om kulp i elv (av norrønt *hylr*). Jfr. f.eks. *Hølen* (Tufsinga i Os; Femundselva i Engerdal m.fl.), *Svarthølen* (Rendalen, Folldal, Stor-Elvdal, Os, Røros), *Sauhølen*, *Bekkhølen* (Folldal), *Gjerdinghølen* (Tolga), *Storhølen* (Tydal). Jfr. Indrebø 1924, 237-238.

Hølbekktjønn [hø:l`bekk`kjønna] Tjern på grensen mellom Alvdal og Rendalen kommuner, sørvest for Barkald, øst for Kulhøgda. Til betydningen, se *Hølbekktjønn*.

Hølen Se *høl*.

Hølet [hø:l'e / hol'e (Folldal)] (**Holet**)

(1) Sund mellom sjøene Asmaren og Stikkelen (nord for Storholmen) i Hodalen, Tolga kommune. (2) Myrsøkk i Elgådalen i Engerdal kommune (nordøst for Yttervollen ved Fjellgutusjøen). (3) Søkk sør for Svarthaugen i Øversjødalen i Tolga kommune (på østsiden av veien, nordøst for Halvtakberget). (4, *Nordre* og *Søndre*) Dalbotn nord(øst) for Brydalen i Tynset kommune, nordvest for Langkletten (ovenfor Haugsvangen, på sør- og nordsiden av Jobekken). (5, *Holet*) Dalsøkk sørvest for Stadsbuøyen i Nordre Atndalen, Folldal kommune (på vestsiden av fylkesveg 27). Lokalt er navnet sikkert også brukt andre steder. Til betydning og bruk ellers, se *hol* II.

Høllbrøttet Se *Hellbretsåa*.

Høltjønna [hø:l'kjønna] Tjern ved Kvilten i Engerdal kommune (øst for Bjørklund). Navnet sikter helst til at tjernet ligger i et tydelig søkk i lendet (tjernet ligger på ei lita myr), sml. neste art. Jfr. *hol* II. *Høltjønna* er også navn på tjern i Midtre Gauldal. Se òg *Høltjønna*.

Hølvolltjønnan [hø:l'vål'kjønnan] To tjern i Holtålen kommune, nordøst for Rugldalen, ved grensen til Røros kommune (det søndre tjernet ligger delvis i Røros). Navnet kommer av *Hølvollen* vest for tjernene. Førsteleddet er her antakelig *høl* i betydningen 'hull', 'grop' e.l. (Rygh 1901, 214; sml. *hol* II). Til andreleddet, se *voll*.

Hønnvarshøgda [hønn'va:r.s.høgda] Fjell (988 moh.) i Rendalen kommune, nordøst for Unset (nordvest for Kverninghøgda). Navnet er trolig sammensatt av *horn* + *varde* + *høgde*, dvs. 'høyden med varden som ligner et horn'. Jfr. *hø* (2). *Hovardshøgda* (s.d.) ligger i samme området.

Hørddalen [hør.d.'dä:'l.n.] Setergrend i Tolga kommune, nordvest for Hørttjønnan. Også (helst i Os) kalt *Toljelja* (Neset 2009, 156). Sml. *Hørtaldalen*. Til navnet, se *Hørta*.

Hørta Se *Hyrta*.

Hørta [hør.d.'a (Tolga) / hør.t.'a (Os)] Elv i Tolga kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) nordøst for Erliå (ved Erliøyen). Navnet kan komme av gammelnorsk *hulda* ('den skjulte, bortgjemte'), dvs. 'den skjulte elva' (Neset 1999). Elva renner i en lengre strekning gjennom myrlandskap, innunder høye landtorver. Tilsv. elvenavn fins to steder i Holtålen (*Holda*, *Holta*). T. Neset har tidligere tolket elvenavnet ut fra dial. *hærder*, 'reipkrok'. Dette kunne i så fall sikte til bakevjene i elva (Neset 1974, 143). Sml. *Dagdylju*.

Hørtaldalen [hør.t.'dä:'l.n.] Setergrend i Os kommune, nord(øst) for Hørttjønnan. I Tolga gjerne kalt *Oslia*. Sml. *Hørddalen*. Til navnet, se *Hørta*.

Hørttjønnan [hør.t.'kjønnän] To tjern på grensen mellom Tolga og Os kommuner, vest for Anvisåsen. Til navnet, se *Hørta*.

Høsa [hø:s`a] Elv i Røros kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Høsøya. Navnet er ikke sikkert tolket. Det kan kanskje komme av subst. *høse* ('innsnevring av bekk el. elv') el. v. *høse* ('puste tungt', dvs. et lydmalende ord). Jfr. NE, 115; NSL, 232.

Høsenfjellet [hø:s`nfjelle] Fjell (921 moh.) i Os kommune, øst for sentrum (vest for Høskletten). Navnet henger sammen med *Høsa* (s.d.). Kalles ellers helst *Sundhøgda*.

Høsfjellet [hø:s`fjelle] Fjellknaus (939 moh.) sørøst for Høsøya (nordvest for Hallstenshøgda) i Røros kommune, ved grensen til Os. Til navnet, se *Høsa*, som har sine kilder øst og sørøst for fjellet.

Høskletten [hø:s`klett`n] Fjellknaus (1015 moh.) i Os kommune, øst for Røste og Høsenfjellet. Navnet kommer av *Høsa* (s.d.). *Høsvollen* ligger sør for kletten, nede ved elva Nøra. Kletten er òg delvis kalt *Huskletten*, etter navnet på søndre del av Høsgarden, *Husgarden* (Gjelsvik 1936, 21). På enkelte kart feilaktig skrevet *Høstkletten*. Til sisteleddet, se *klett*.

Høsta Se *Hausta*.

Høstdalen Se *Haustdalen*.

Høsøya [hø:s`øya] Grend ved Glåma i Røros kommune, sørvest for Bergstaden. Navnet ('sletta ved Høsa') er sammensatt av elvenavnet *Høsa* (s.d.) og *øy* (s.d.). Ved Høsas utløp i Glåma like nedenfor grenda er det et stort landområde omgitt

av vann på nesten alle kanter. Glåma gjør en stor sving her. *Høsøien* (dat.) er brukt som slektsnavn (Veka 2000, 204). *Høsøya* er også gardsnavn. Sml. *Høisen*.

Høvringsvatne [høv`ringsvatne] (med **Søre Høvringsvatnet**) Tre større tjern i Rondane (nasjonalpark), sørvest for Bråkdalen i Sel kommune. Første delen av navnet kommer antakelig av *høvre*, en gammel betegnelse på høyder og fjell (egl. om del på hesteselen, bue over ryggen på hesten). Men navnet kan òg henge sammen med *hafr*, 'bukke' (se *Haveren*). Setergrenda *Høvringen* ligger (nord)vest for tjernene. *Vatne* er flert. av *vatn*. Jfr. Indrebø 1924, 100-101; NSL, 233.

Høyberget [høy`bærje] (**Høgberget**) *Berg* (s.d.) øst for grenda Snerta i Engerdal kommune, 903 moh. Også gardsnavn (Engerdal, Tynset). For øvrig vanlig navn ellers i kommunene vest for vårt distrikt (Nord-og Sør-Fron, Sel, Ringebu). Se også *Hasundskåra*.

Høye [høy`e] (**Søndre Høye; Midt-Høye**) Garder på Bergset i Rendalen kommune, sør for Øvre Rendal kirke. Gardene ligger ved en stor gravhaug, og kan ha fått navn etter denne (Bergstøl 2008, 103).

Høykuven [høy`ku:ven] Fjell (1213 moh.) i Alvdal kommune, nordvest for Dølbekksætran (øst for Kampan). Fjellet er ganske høyt i forhold til toppene ellers i området. Det kan òg tenkes at førsteleddet sikter til tørket gras, slik at navnet betyr 'haugen med høy', 'høysåten' e.l. Til sisteleddet, se *kuv*.

Høykuvtjønnna [hø:y`ku:vkjønnna] (**Høykuvtjønnan**) Tjern i Alvdal kommune, sørvest for *Høykuven* (s.d.) og Røskåsen. Navnet blir brukt dels i ent., dels i flert. (-*tjønnan*). Det har vært flere tjern her, men de minste er i ferd med å gro igjen.

Høysen Se *Høisen*.

Høyåstjønnna [høy`å:skjønnna] (1) Tjern i Hodalen, Tolga kommune (øst for Drengen og fylkesvegen). (2) Tjern øst for Vingelsåsen i Tolga kommune, (nord)øst for Storbrentegga. Jfr. *Høyåsmyr* og *Høyåsfloen* øst og nordøst for tjernet. På enkelte kart skrevet *Høysnartjønnna*, men dette navnet ser ikke ut til å være brukt av bygdefolket. (3) Tjern nord for Vingelsåsen i Tolga kommune. Det ligger fire tjern på et myrområde her (de andre tre er trolig ikke navnsatt). Dette må være det samme tjernet som er omtalt hos Venås 1987, 257. Garden *Høyås* (Grubba) ligger på østsiden. Alle tjernene (1-3) ligger i nærheten av en høyere ås el. kolle. Se òg *Høgåstjønnna*.

hå [hå:] m/f Stille vann, vik; tjern. Vanligvis om utvidelse av elv el. del av større sjø. Ordet er typisk for Nord-Østerdal, Femundsmarka og Øvre Gauldalen. Jfr. *Østerhåen* (del av Sølensjøen, Rendalen), *Storhåen* (flere steder, bl.a. Os og Røros), *Håan* (bl.a. Alvdal), *Galthåen*, *Grislehåen*, *Krokåthåen*, *Valhåen* (Engerdal), *Blæsterhåen*, *Bredalslihåen*, *Høshåen* (Os), *Rihåen*, *Feragshåen*, *Skjevvhåen* (Røros), *Gaulhåen* (Holtålen) m.fl.

Også kjent fra svenske stedsnavn. Sml. Indrebø 1924, 241; NSL, 234.

Håa Se *Håsjøen*.

Håan [hå:`ån / hå:`an] (1) Flere små tjern sør for Stråsjøen i Sølndalen i Alvdal kommune. (2) Utvidelse av Glåma ved Sundet, vest for Kvitsanden i Røros kommune. (3) Bekkeos, del av Lonsjøen, nord for Lonåsen i Tynset kommune. (4) Tjern (egl. utvidelse av Bursjøen) øst for Sorken i Engerdal kommune. (5) Tjern sør for Forollsjøen i Dalsbygda i Os kommune. (6) Tjern nord for Viglen i Røros kommune. Navnet er flert. av *hå*, s.d.

Håbudammen [hå:`bu:dammen] Vik i søndre del av Sølensjøen, Rendalen kommune, sør for Vesthåen. Navnet viser til ei fiskebu (*Håbua*) på sørvestsiden av Vesthåen. Sisteledet tyder på at vannet er oppdemt. Til førsteledet, se ellers *hå*.

Hådalen [hå:`da:l.n.] Dalføre i Røros kommune, langs *Håelva* (s.d.).

Håelva [hå:`ælv] Elv i Røros kommune. Renner fra Rambergssjøen gjennom Rismosjøen og senere ut i *Glåma* (s.d.) ved Bergstaden. Navnet kommer av *hå*, s.d. (det er svært mange hær i vassdraget). Første delen av elva heter også *Flatelva*. Mellom Rambergssjøen og Rismosjøen kalles elva delvis *Dalselva*, kanskje med bakgrunn i alle navnene på -*dal* i dette området (Skjevdalen, Tørresdalen, Sevatdalen, Mølmannsdalen).

Håen [hå: 'n] (1) Vik i nordre enden av Stikkelen i Hodalen, Tolga kommune. (2) Vik i østre del av Nedre Tallsjøen i Tolga kommune. (3) Elveos sør i Finnstadsjøen i Rendalen kommune. (4) Tjern vest for Rødalen i Tynset kommune, ved grensen til Folldal (nord for Vesl-Marsjøen). (5) Lon, vik i søndre del av Langsjøen i Engerdal kommune, ved Sømåas utløp. (6) Tjern mellom Sorken og Elgådalen i Engerdal kommune, sør for Nordersjøen (egl. utvidelse av Småsjøelva). (7) Vik, høl i sørøstre enden av Storsjøen i Hodalen, Tolga kommune (vest for Olasvollen). Også navn på vik (elveutvidelse) i Tydal. Til navnet, se *hå*.

Håholmen [hå: 'hålmén] (1) Større holme sør i Sølensjøen i Rendalen kommune. Holmen ligger mellom Vesthåen, Østerhåen og Storhåen, og har en mengde viker. (2) Holme i Galthåen (nordre del av Galtsjøen) i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *hå*.

Håkkårabben [håkk`årabben] Fjellrygg (1042 moh.) vest for Vangrøftdalen, (sør)øst for Bratthøa, i Dalsbygda i Os kommune. Det er mannsnavnet *Håkon* som ligger til grunn for dette stedsnavnet. Håkon (Haagen) Perssen var 11. desember 1744 på tur til Dalfjellet for å hente mose sammen med sønnen. Mosen lunnet de her på rabben. Et voldsomt uvær med snøfokk satte inn, så de måtte lesse av igjen all mosen og kjøre uten lass hjemover, trolig med hver sin hest. Sønnen kom hjem i live, mens Håkon ble funnet omkommet ved Norderhogna i april

året etter (Gjermundsen 1999, 173). Til sisteleddet, se *rab*.

Håkkåtjønna [håkk`åkjønna] Tjern ved Falningsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Tjernets form kan minne om en krok el. hake (dial. *håkkå*).

Håkonsgjeltvollen [hå:k`ons`jell*våll`n] (1) Seter i Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune (nord for Brøttet). (2) Seter sørvest for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune (Urda). Gardsnavnet *Håkonsgjelten* er antakelig etter samme Håkon Perssen som er omtalt under *Håkkårabben*. Se ellers *gjelt* og *voll*.

Håkonsvollen [hå:k`onsvåll`n] Seter øst for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda i Os kommune. Setra hører til garden *Håkonsgjelten* (se ovenfor). Til sisteleddet, se *voll*.

Håkkåtjønna [håkk`åkjønna] Tjern nord for Øversjødalen i Tolga kommune, nordøst for Brennrabben (nær grensen til Os). Navnet skal gå tilbake på en finne ved navn *Håkkå* som gikk seg ned i myrområdet her (Venås 1987, 260).

Håmmåla, Håmmålsfjellet, Håmmålvoll Se *Humla, Hummelfjellet, Hummelvoll*.

håmmår [håmm`år / hômm`òr / hämm`är / hãm`år] (**hammar**) m Hammer, fjellknaus, bratt bergvegg (av norrønt *hamarr*). Vanlig (del av) stedsnavn over hele vårt distrikt, ofte i flert.formen *Hamran*, men også

Håmmåren. I Engerdal og Rendalen ofte skrevet *hammar* (bl.a. *Hundshammaren*; *Rangkløvhammaren*).

Håmmårbotntjønna

[håmm`årbått`nkjønn] Tjern nordvest for Korssjøen i Røros kommune, på nordsiden av vegen mot Narjordet (sørvest for Åbbårtjønna). Tjernet ligger i en dalbunn med bratte hamrer rundt (jfr. forrige art.).

Håmmårhøa [håmm`århø:a / hōmm`ōr-] (1) Fjell øst for Rødalen og Rødalshøa i Tynset kommune, 1243 moh. (2) Fjell nordøst for Stor-Nappsjøen i Kvikne i Tynset kommune, 1018 moh. Navnet er sammensatt av *håmmår* og *hø* (s.d.).

Håmmårtjønna [håmm`årkjønn] / hōmm`ōr-] (1) Tjern sør for Brekken i Røros kommune, øst for Hagavika. (2) Tjern mellom Rien og Viglsjøen i Røros kommune, nord for Røsjøen. (3) Tjern sørøst for Lorthåen ved Hyllingen i Røros kommune. (4) Tjern øst for Kåsa i Tolga kommune (sørvest for Langtjønna). (5) Dss. *Baskottjønna* (s.d.) ved Rykroken i Folldal kommune. Tjernene har fått navn etter en fjellknaus (*håmmår*, s.d.) i nærheten. Også navn på tjern i Sør-Fron og Midtre Gauldal.

Håmohåen hå:`mo:hå:`n] Tjern, *hå* (s.d.) ved elva Holas utløp i Langsjøen, Tolga kommune. Til å begynne med har navnet ganske sikkert vært bare *Håen*. Via *Håmoen* (det vanlige navnet på garden Nesmoen på nordsiden av håen) har navnet etter hvert endret seg til

Håmohåen. Det ligger flere håer i dette området. Til mellomleddet, se *mo*.

Håneset [hå:`nesse] (1) Garder øst og nordøst for Høsøya i Røros kommune. Navnet kommer av neset (*Nedre Håneset*) som Håelva danner i møtet med Glåma nord for gardene. *Hånes* og *Haanæs* brukes som slektsnavn. (2) Nes i sørenden av sjøen Feragen i Røros kommune. Sør og vest for neset ligger *Feragshåen*. Se ellers *hå* og *nes*.

Håneskletten [hån`esklett`n] Fjellknaus nordvest for Grimsbu i Folldal kommune (vest for Kjøsætran), 1219 moh. Navnet må antakelig komme av etternavnet *Hånes* (se forrige art.), men bakgrunnen for navnesettingen er ellers ukjent. Til sisteleddet, se *klett*.

Hånesåsen [hån`eså:`sn] (1) Ås, høydedrag sørvest for Bergstaden i Røros kommune. Toppen av selve åsen er også kalt *Svendsvollseterhøgda* (810 moh., av *Svensvollen* i sørvest). (2) Navnet er òg brukt om grendelaget (Håneset, Tamnesvollen m.fl.) sørvest for toppen av selve åsen. Se ellers *Håneset*.

Hårenna [hår`renna] (**Hårrenna**) (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i elva *Rena* (s.d.) ved Hornset. (2) Dypt elvefar i et parti av elva Hårenna i Rendalen kommune (se ovenfor), naturreservat fra 1993. Barskogsområde med spesiell kombinasjon av kalk, skygge og fuktighet. Sjeldne planter som myskemaure, dalfiol, storrapp og taigastarr m.fl. Navnets førsteledd kommer trolig av gammelnorsk *hár*

(‘høy’; også ‘dyp’). Dette kan sikte til elvas sterke fall ned i selve Rendalen og de dype kløftene den passerer. Elvenavnet kan også tenkes å være direkte avledet av *Harsjøen* (s.d.), som Hårenna kommer fra. Sisteledet er *renne* (‘grøft’, ‘avløp’).

Hårregga [hårr`egga] (**Håregga**) Egg, åsrygg mellom Østerbekken og Kvern-
bekken i Narjordet i Os kommune (øst for
Kølbottenegga) ca. 760 moh. Egga er mar-
kant i landskapet. Navnet kommer mest
sannsynlig av *hår*, ‘høy’ (jfr. forrige art.).
Det offisielle navnet *Hårråegga* (av *hårrå*,
‘hare’) har antakelig oppstått fordi det
opprinnelige navnet ikke har vært forstått.

Hårrå- Se òg *Hara-* og *Hæra-*.

Hårråberget [hårr`åbærje] *Berg* (s.d.)
ovenfor (sørvest for) Saravollen i
Nørdalen, Os kommune, ca. 815 moh.
Førsteledet er dyrenavnet *hårrå*, ‘hare’.

Hårråodden [hårr`åådd`n] Nes,
odde (s.d.) nord for Telneset i Tolga
kommune, på vestsiden av Glåma (sør
for Øran). Jfr. forrige art.

Hårset [hår.`s.et] (med **Nordre**, **Søndre**
og **Hårsetstua**) Garder i Rendalen
kommune, sør for Bergset. Nord(vest)
for gardene ligger *Hårsetberget* (ca.
330 moh.). Også brukt som slektsnavn
(*Haarseth*). Gardsnavnet kommer
sannsynligvis av mannsnavnet *Hårek*. Til
sisteledet, se *set*.

Håsjøen [hå:`sjø:`n] Innsjø i Røros
kommune, øst for Rambergssjøen. Sjøen

tilhører et større system av sjøer, tjern
og håer som utgjør et sammenhengende
vassdrag fra Feragen til Glåma ved
Bergstaden (jfr. bl.a. *Rambergssjøen*,
Håelva). Vestre del av sjøen heter *Håa*
(med *Grunnhåa*). I Trysil finner vi
Nordre Håsjøen. Se ellers *hå*.

Håvardskollen [hå:v`a:r.s.kåll`n] Ås,
fjellknaus (1144 moh.) nordøst for
Borkhussætra i Setaldalen, Folldal
kommune. Førsteledet er trolig
mannsnavnet *Håvard*. Men det kan
òg tenkes at det skal tolkes som
Hovardshøgda (s.d.). Til sisteledet, se
kolle.

Iggeltjørna [igg`lkjønna] Tjern i
Tyllaldalen i Tynset kommune, sør for
Eggevola. Førsteledet kommer av *igle*,
(leddorm av klassen Hirudinea). Igler er
tidligere brukt i folkemedisinen til å suge
blod. Tjernet i Tyllaldalen har en form
som minner om ei igle, så dette kan være
opphav til navnet her (jamføringsnavn).
Se også *Ygletjørna*.

Ijsengealta Fjell (1525 moh.) nær
svenskegrensen i Tydal kommune, nord
for Viglfjella. Det sørsamiske ordet *gealta*
betyr ‘(snødekt) fjelltopp’. Første delen
av navnet henger trolig sammen med et
ord for ‘rim’, ‘frost’ (av *jijisie*), men flere
tolkninger er mulige. Sml. Bergsland/
Magga 1993, 147; Sjaggo 2011, 19.

Illmandalen [ill`mannda:`l.n.]
Dalføre i Rondane, Sel kommune, vest
for Bjørnhollia. Elva *Illmannåe* (s.d.)
renner gjennom dalen. Navnet kommer
av *illmenne* (‘ondt menneske’), fortsatt

kjent i lokale dial. Ifølge sagn skal det ha holdt til en morder i Illmandalen. Navnet på dalen kan her være eldre enn elvenavnet. Kanskje kan *Illmannen* være det opprinnelige navnet på fjellet som nå kalles *Illmannhøe* (NSL, 237).

Illmannhøe [ill`mannhø:e] (**Fremre og Indre**) Fjell på sørsiden av Illmandalen i Rondane, Sel kommune, 1602 og 1643 moh. Til navnets første del, se *Illmandalen*. Se ellers *hø*.

Illmanntjønnin [ill`mannkjønnin] Tjern i Illmandalen i Rondane, Sel kommune. Dette er en samling på hele 14 større og mindre tjern som er bundet sammen av Illmannåe. Til navnet, se *Illmandalen*. Vest for tjernene ligger *Fremre Illmanntjønne* (s.d.).

Illmannåe [ill`mannå:e] Elv i Rondane, Sel kommune, med utløp i *Stormyldinga* (s.d.). Til navnet, se *Illmandalen* og *å*.

Illmyra [ill`my:ra] Myrstrekning i Tynset kommune, nordvest for Finnstadsjøen. Førsteleddet *ill* betyr 'vond', 'lei', her vel fordi myra er bløt og vanskelig å krysse.

Illmyran [ill`my:rän] Myrområde i Alvdal kommune, nordøst for Dølbekksætran. Til navnet, se *Illmyra*.

Illmyrkletten [ill`my:rklett'n] *Klett* (s.d.) nordøst for Dølbekksætran i Alvdal kommune, 954 moh. Til førsteleddet, se *Illmyra*.

Imsa Se *Messelta*.

Ingartjøna [ing`a:rkjøna] Tjern i Engerdal kommune, vest for Granberget (mellom Bjørbekkåsen og fylkesveg 581). Tjernet er oppkalt etter en som het *Ingar*.

Ingebriktsvollen Se *Martavollen* (1).

Ingulfskletten [ing`òl.s.klætt'n] Bratt fjellknaus, *klett* (s.d.) sør for Narbuvoll i Os kommune, 1137 moh. Ifølge et sagn skal en mann ved navn *Ingulf* (i målføret *Ingøl*) har rent på ski utfor det stupbratte fjellet og omkommet. Jfr. en tilsv. hendelse i forbindelse med *Solansberget* (s.d.) lenger øst i det samme dalføret.

Ingulfsvollen [ing`òl.s.våll'n] Seter sørøst for sentrum i Os kommune (Nördalen, på nordsiden av Nøra), mellom Stillbakkvolla og Gammelvolla. Setra har tidligere tilhørt Nysen (Nystu) i Dalsbygda. Navnet på vollen kan kanskje være etter *Ingulf Hallstenssen* (1875-1958), som var fra Nysen. Se ellers *voll*.

Inna [inn`a] (med **Litlinna**) (1) Elv som renner fra Stor-Innsjøen i Kvikne i Tynset kommune og ut i *Orkla* (s.d.) ved Innset i Rennebu kommune. (2, *Litlinna*) Mindre elv, bekk som renner fra Litl-Innsjøen i Kvikne i Tynset kommune, med utløp i *Inna* (se ovenfor) like nord for Stor-Innsjøen. *Inna* kan bety 'den som kommer langt innenfra' (NE, 118). Et annet forslag knytter navnet til en gammel indoeuropeisk rot *eis* med betydningen 'fare fort fram'. I så fall er elvenavnet meget gammelt (Venås 1987, 262).

Innerdalsvatnet [inn`erda:l.s.vatne] Kunstig oppdemmet sjø i elva Innas løp, nordvest for Stor-Innsjøen i Kvikne i Tynset kommune. Gjennom *Innerdalen* ('den indre dalen') renner *Inna* (s.d.). Folk på Kvikne sier like gjerne *Innerdalsmagasinet* om sjøen.

Innertjørna [inn`erkjønne] (**Instetjørna**) Tjern i Folldal kommune, nordvest for Marsjøen. Tjernet ligger *innerst* (lengst "inne", dvs. lengst mot nord) av en rekke mindre vann i Setaldalen.

Innset [inn`set] Bygd i Orkdalen, Rennebu kommune, sørøst for Ulsberg. Tidligere en del av *Kvikne* (s.d.). Første del av bygdenavnet kommer av elvenavnet *Inna* (s.d.). Til sisteleddet, se *set*.

Innsjøen Se *Stor-Innsjøen* og *Litl-Innsjøen*.

Instetjørna Se *Innertjørna*.

Irgensvollen [irg`ensvåll`n] Seter vest for Anvisåsen i Os kommune, nordøst for Hørttjønnan. Setra tilhører *Irgensgarden* i Os. Navnet er etter blikkenslager Henning Irgens, som overtok Moseng Søndre (senere kalt *Irgensgarden*) i 1843. Irgens-navnet (tysk Jürgens) kom til Røros med Johannes Irgens (d. 1659), direktør ved Røros kobberverk.

Ishammaren [i:s`hämmär.n.] *Håmmår* (s.d.), fjellknaus nord for Lomnes i Rendalen kommune, ca. 515 moh.

På hammeren har det lett for å legge seg is. Hammeren ligger mellom Vardhammaren og Skordalshammaren.

Isteren [ist`er.n.] Innsjø i Engerdal kommune, vest for sørspissen av Femunden. Del av naturreservatet *Bjørnberga og Isteren* (s.d.). Sjøen er fiskerik; særlig kjent for sportsfiske ved *Isterfossen* i sørenden. Navnet kan komme av treslaget *ister* (*istervier*, *Salix pentandra*). *Ister* kan imidlertid også bety 'innvollsfett'. Navnet kan i så fall ha oppstått med henspilling på god og fet fisk fra sjøen. Et tredje forslag knytter sjønavnet til det tyske ordet *Instet*, som betyr 'krås' (magesekk hos fugler). At stedsnavn betegner kroppsdeler, er ellers ikke uvanlig (Nystu 1974, 130).

Ivakammen Se *Digerkampen* (2).

Ivarsvollen [i:v`a:r.s.våll`n] (1) Seter i Tolga kommune, mellom Bjørsjøen og Bjørkåsen (Bjørsjølia). (2) Seter i Tolga kommune, i Lettingslia sør for Storsjøen i Hodalen. (3) Seter i Os kommune, Oslia / Hørtaldalen (øst for Strandvollen). (4) Setervoll i Os kommune, Oslia / Hørtaldalen (øst for Rønningsvollen). Navnet er sammensatt av gen. av mannsnavnet *Ivar* og *voll*.

Ivavollen [i:v`avåll`n] Seter øst for Unndalsvatnet i Oppdal kommune. *Ivabekken* kommer fra *Ivakvelvet* nordøst for vollen og renner ut her. *Ivavollen* er òg seternavn i Midtre Gauldal. Førsteleddet er mannsnavnet *Iva* (*Ivar*). Til sisteleddet, se *voll*.

Ivervollen [i:v'ervåll'n] Gardsbruk nord for Ruglsjøen i Røros kommune, på østsiden av fylkesveg 30 (Rugdalen). Førsteleddet er mannsnavnet *Iver*. Til sisteleddet, se *voll*.

Jaggelhøa [jagg`lhø:a] Fjell nordvest for Heggeriset i Engerdal kommune, 1045 moh. Navnet kan komme av *jagle* ('tygge'; 'klippe'), men det er usikkert hva dette i så fall sikter til. Til sisteleddet, se *hø*.

Jakob Monsavollen [ja:k'op måns'avåll'n] (**Galåvollplassen**) Gard i Galåa i Røros kommune. Navnet er etter den første brukeren, *Jacob Mogensen Catz* (1686-1775). Se Kvikne 1957, 76.

Jakobstjønn [ja:k'opskjønna] (**Jakobstjønn**) (1) Tjern i Engerdal kommune, nordøst for Sorken. Navnet er oppkalt etter *Jakob Sorken*, som bygget tjernet fra statsskogene og satte ut fisk her. Han druknet senere i Fjellgutusjøen (Venås 1987, 262). (2, *Jakobstjønn*) Tjern i Follidal kommune, mellom Fjellsyn og Folla ved Dalholen. Navnet skal komme av at en som het *Jakob*, druknet her. Tjernet er inntegnet, men ikke navngitt, på kartet.

Jakopåsen [ja:k'opå:s'n] Ås (946 moh.) i Dalsbygda i Os kommune, øst for Vangen. Navnet er etter en som het *Jakob*, uten at det er nærmere kjent hvem dette var.

Jamt- Se *Jamtvollen*.

Jamtjønn [jamt'kjønna] Tjern i Øversjødalen i Tolga kommune, sørøst for Søndmørtjønn. På østsiden av tjernet ligger *Jamtenga*. Til navnet, se neste art.

Jamtvollen [jamt'våll'n] Gard på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, mellom Evavollen og Kokkvollen. Navnet, som også fins i Holtålen, er sammensatt av *jamte*, 'innbygger fra Jämtland' og *voll* (s.d.). Både *Jamtvoll* og *Jamt* er vanlige slektsnavn i Røros. Førsteleddet *Jamt* finnes ellers i stedsnavn også mange andre steder, særlig i Trøndelag, f.eks. *Jamtbekken*, *Jamtmoen*, *Jamtfloen*, *Jamthaugen*, *Jamtmyra* (Røros), *Jamtgjeltodden*, *Jamtenga*, *Jamtgarden* (Tolga), *Jamtsætra* (Oppdal), *Jamtløkkja* (Midtre Gauldal). Navnene vitner om samkvem og bosettingsmønster på tvers av riksgrensen, ofte i forbindelse med folk som kom og tok seg arbeid på gravene. Sml. Veka 2000, 211.

Jegerhøe [jæ:g'erhø:e / jægrhø:'e] (**Gygerhøe**) Fjell vest i Grimsdalen (nord for Verkjessætre) i Dovre kommune, 1388 moh. Navnet *Jegerhøe* gir i utgangspunktet god mening, ut fra jakt- og fangsttradisjonene i området. Det kan likevel hende at fjellet opprinnelig het *Gygerhøe*, men at dette har blitt endret fordi navnet etter hvert ikke ble forstått. *Gygerhøe* kommer av norrønt *gygr*, som betyr 'trollkjerring', 'jotunkvinne'. Dette kan sikte til steinformasjoner e.l. som kan minne om troll (sml. *Trolltinden*). Nedenfor toppen ligger sju hvite steiner kalt *Gygergeiten*. Til sisteleddet, se *hø*.

Jehanhaugen [je: `anhòu'n] Gard i Alvdal kommune (Plassen), sør for Samuelshaugen. Navnet er etter den først brukeren, Johan Andersen Grimsbu (1767-1841). Navnet *Johan* er i målføret gjerne blitt uttalt *Jehan*.

Jehansdalen [jehans `da: 'l.n.] Dalstrekning mellom Fallet og Sletten i Folldal kommune, sør for sentrum. Her renner *Jehansbekken*. Navnet kommer av mansnavnet *Johannes*, i målføret *Jehans*. Antakelig er det Jehans Ryjord fra Dovre (f. ca. 1614) det siktes til. Han var den første brukeren i Fallet Nordre (Hemmi-Fallet). Jfr. Streitlien 2001, 410.

Jehansskardet [jehans `ska:le] Fjellskar på grensen mellom Folldal og Alvdal kommuner, sør for Kyrkjekletten. Til sisteleddet, se *skard*. *Jehans* (jfr. forrige art.) er trolig etter Johannes Oleson (1791-1890), som var gardbruker på Stadsbuøyen Nordre (Uppistugu).

Jehanstjønne [jehans `kjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nordøst for Fallet. Tjernet ligger på vestsiden av fylkesvegen. Sør for tjernet, vest for Fiskedammen, ligger *Jehanshaugan*. Til navnet, se *Jehansdalen*.

Jensasætra [jens `asæ:tra] Seter (setervoll) i Folldal kommune, nordvest for Geitryggen (sør for Håneskletten). Navnet knytter seg til gardsnavnet *Jensan* (Brandplassen, Bekken). Brukerne her het *Jens* i flere generasjoner.

Jensjovollen [jens `jovåll'n] (1) Seter nord for Erlia og Bjørkkletten i Tolga

kommune, (Hørddalen). (2) Seter vest for Milskiftet i Tolga kommune, mot grensen til Os. Navnet knytter seg til en som het *Jens-Jo* ('Jo, sønn av Jens' el. kanskje 'Jo av Jenesslekten'). Til sisteleddet, se *voll*.

Jensloken [jens `lo:ken] Pytt, *lok* (s.d.) sør for Elgå i Engerdal kommune, øst for fylkesvegen (ca. 900 m nordøst for Treelvhølen). En som het *Jens*, er opphav til navnet.

Jensvollen [jens `våll'n] (1) Garder ved Glåmos (sentrum) i Røros kommune, nordøst og øst for Krokhølen. (2) Gard på østsiden av Storhittersjøen i Røros kommune, trolig oppkalt etter en smelter ved smeltehytta i Bergstaden, *Jens Mortensen* (f. 1631). (3) Gard i Elgådalen i Engerdal kommune. Også gards- og seternavn i Tydal og Ringebru (*Jensvollan*). *Jensvoll* (*Jensvold*) er brukt som slektsnavn. Gardene er oppkalt etter en som het *Jens*. Til sisteleddet, se *voll*.

Jerpsteinen [jær*p `ste:n'n] Stor stein sør for Sjøli i Rendalen kommune. Steinen ligger inn mot land i Storsjøen, mellom Granlund og Nordsveen. Ifølge et sagn skal en jutul ha kastet denne steinen tvers over sjøen etter ei *jerpe* (skogfugl på størrelse med ei rype).

Jervbekken Se *Jervtjønna*.

Jervmyre [jærv `my:re] Myr nordøst for Fallet i Folldal kommune (nord for Bjørnbasket). Til navnet, se *fig. art.*

Jervstenen [jærv`ste:n'n] Større stein 1,5 km sørøst for Kvilvangen i Os kommune (ved Hollstien nordøst for Kjøllan, på vegen opp mot Hollsætra). Ettersom navnet er knyttet til en bestemt stein, er bakgrunnen antakelig en hendelse her med rovdycet *jerv*.

Jervtjønna [jærv`kjønna] (**Øvre og Nedre**) Tjern sør for Dagvolsjøen i Røros kommune, øst for Brekken. Rovdyret *jerv* har ferdes mye i traktene her. Andre stedsnavn i nærheten vitner om det: I øst ligger *Jervbekkhåmmåren* (930 moh.); fra tjernene renner *Jervbekken* ned i Vaula.

Jervåsmoen [jærv`å:smo:n] (1) Slette øst for Bjøreggan og Bjøra i Tolga kommune (nordvest for Dølmovollen). (2) Skogsområde nord for Bjøreggan i Tolga kommune, vest for Bjøra (øst for Hujaregga). Stedene ligger i nærheten av hverandre, øst for Erlia og Glåma. En skulle ut fra navnet vente å finne *Jervåsen* i nærheten. Merkelig nok er dette ikke tilfelle. Men området består av mange åser og koller, og en av disse har antakelig hett *Jervåsen* tidligere. I Ringebru finner vi *Jervåstjønnet*. Til førsteleddet, se *Jervtjønna*. Se ellers *mo*.

Jetrutjønna [jet`ru:kjønna / jært.`-] (**Gjettryggjønna**) Tjern øst for Nedre Tallsjøen (Håen) i Tolga kommune. Tjernet er lite, og ligger på ei lita myr nord for elva Tolja. Navnet, hvis det er riktig, må vel komme av kvinnenavnet *Gjertrud*. Sml. *Gjartrudstjønna* og *Gjertrudstjønna*. Tjernet er imidlertid òg blitt kalt *Gjettryggjønna*. Dette viser

i så fall til terrenget her (om egg el. terrengformasjon som ligner ryggen på ei geit, sml. *Geitryggen*).

Johannesvollen [jo:`hannesvåll'n] (1) Seter i Røros kommune, mellom Stormolingas og Litlmolingas utløp i Aursunden, nord for Helgsjøen. (2) Gard nordøst for Orvos i Røros kommune, øst for Hjulmakerholmen. Navnet er etter en som het *Johannes*. Til sisteleddet, se *voll*.

Johaughøgda [jo:`hæuahøgda] Fjell sør for Bolagen i Røros kommune, 1168 moh. Fjellet kan være oppkalt etter en som ble kalt *Jo Hauga*, eller etter en haug, *Johaugen* (som også er gardsnavn i Dalsbygda i Os). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Jokumsvollen [jo:k`umsvåll'n] Seter i Røros kommune, sør for Nedre Håneset. Navnegrunnlaget er mannsnavnet *Jokum*. Se ellers *voll*.

Jo-Larsavollen [jo:la:r.s.`avåll'n] Seter ved Bergstaden i Røros kommune (Gjössvika). En som het *Jo Larsa* ('Jo Larsson'), er opphav til seternavnet. Se ellers *voll*.

Jonasdalen [jo:n`asda:`l.n.] Dalføre i Tynset kommune, nordøst for Børstusjøen (nord for Stenvola). Dalen er oppkalt etter en som het *Jonas*.

Jonashøgda [jo:n`ashøgda] Fjell (1140 moh.) i Tolga kommune, sørvest for Kåsa. Førsteleddet er mannsnavnet *Jonas*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Jonastjøna [jo:n´askjøna] Tjern ved Femunden i Engerdal kommune, nord for Isteren. Like ved ligger *Jonasåsen* (758 moh.) og *Jonasodden*, begge formodentlig oppkalt etter samme person.

Jonasvollen [jo:n´asvåll'n] (1) Gardsbruk på vestsiden av Femunden, Engerdal kommune, sørøst for Tufsingdalen. Tidligere seter under Jonasgarden ved Femundshytta. (2, òg kalt *Nedre Botnvollen*) Seter nord for Jonasvika i Botnet (Aursunden), sørvest for Brekken i Røros kommune. Mannsnavnet *Jonas* går i det første tilfellet antakelig tilbake på en slekt i Ålen (Andersen 1966 B, 181-182), mens det andre navnet trolig kommer fra Jonas Monsen (Mogensen), f. ca. 1650 (Kvikne 1957, 406). Det kan være tale om samme slekt. Til sisteleddet, se *voll*.

Jonasøya [jo:n´asøya] Landområde (nes) ved Tverrøa i Røros kommune, nordvest for Rørosgård (øst for Storfjellsjøhøgda). Sisteleddet er *øy* (s.d.), her i betydningen 'landområde ved vann'. Mannsnavnet *Jonas* fins i adskillige stedsnavn i distriktet; se art. ovenfor.

Jonsasætra [jons´asæ:tra] Seter (egl. to setrer) i Einunndalen i Follidal kommune, sørøst for Nistusætra (på sørsiden av Einunna). Førsteleddet *Jonsa* betyr 'sønn av Jon', kanskje etter Anders Jonson Torshaugen (Langtjernet, 1754-1823).

Jonsvollen [jons´våll'n] Setervoll (nå jorde) i Hodalen i Tolga

kommune (ovenfor riksvegen, nord for Harrbekkvika i Nørdersjøen). Førsteleddet er gen. av mannsnavnet *Jon*. Til sisteleddet, se *voll*.

Jontjøna [jonn´kjønna] Tjern på Litlrøasen i Engerdal kommune (sørvest for Gaukåsen). En som het *Jon*, bygde seter på Litlrøasen i 1830-årene.

Jo-Olsavollen [jo:´o:l.s.avåll'n] (1) Seter på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, rett overfor Sandneset. (2) Seter øst for Sørensfjellet og Stormolinga i Røros kommune, mot grensen til Holtålen. Navnet er etter en som het *Jo Olesen* (i dagligtalen Jo Olsa). Til sisteleddet, se *voll*.

Jo-Persavollen [jo:´pe:r.s.avåll'n] Seter øst for Håneset Nordre (Hånesåsen), Røros kommune. En som het *Jo(n) Person*, er opphav til navnet. Til sisteleddet, se *voll*.

Jopålsakletten [jo´pålsaklætt'n / -klett'n] (1) Fjellknaus (920 moh.) i Engerdal kommune, øst for Vesle Sølensjøen, på grensen til Rendalen. Også kalt *Vesle Sølensjøkletten* (*Litj-Sølensjøkletten*). (2) Fjellknaus (932 moh.) sør for Narjordet (på vestsiden av Nøra) i Os kommune, nordøst for Storlihøgda. De to første leddene kommer av *Jo Pålsa* (Jon Pålssen, d. 1716), den første brukeren på garden Rya (Jopålsagarden) i Narjordet. Sisteleddet er *klett*, s.d.

Jopålsaloken [jo´pålsalo:ken] *Lok* (s.d.), vannpytt i Øversjødalen, Tolga

kommune. Til første del av navnet, se *Jopålsakletten*.

Jopålsatjønnen [jo`pålsakjønnen] Tjern sørvest for Narjordet i Os kommune, øst for Mosebuhøgda i Hummelfjellet. Til navnet, se *Jopålsakletten*. Jopålsagarden har antakelig hatt fiskerett her.

Jopålsåmmåren [jo`pålsåmmå:’r.n.] Fjellhammer (994 moh.) ved Øversjøen i Tolga kommune. Til navnet, se *Jopålsakletten* og *åmmår*. Det er fortalt at kalver fra Jopålsagarden i Narjordet gikk utfor stupet her.

Jordtjønnen [jo:l`kjønne] Tjern sør for Blæsterdalen i Nordre Atndalen, Follidal kommune, nordøst for Heggeruste. Navnet viser helst til at tjernet ligger nær dyrket mark. Men tjernet har også mye jord i bunnen, så dette kan òg være grunnen til navnelagingen.

Jorpetjahke Sørsamisk navn på (1) *Sushøgda* (s.d.) i Engerdal kommune; (2) *Nersjøskarven* (1099 moh.) nordvest for Busjøen i Holtålen kommune. *Jorpetjahke* betyr ‘rundfjellet’, ‘rundhøgda’, og er også brukt om andre fjell i sørsamisk område, bl.a. i Härjedalen.

jot Se *gjut*.

Joten [jo:t`n] (med **Søndre, Nordre**) (1) Garder i Sømådalen i Engerdal kommune. (2) Gard i Heggeriset i Engerdal kommune (også kalt *Tores*). Også brukt som slektsnavn. Til betydningen, se *gjut*.

Jovangen [jo:’vange] Seter nordvest for Geitryggen i Follidal kommune (Klettsætran). Den som ryddet setervangen, het *Jo. Vang* (s.d.) som benevnelse på seter er ellers heller sjelden i Follidal.

Jovollen [jo:’vål’n] (1) Seter vest for Stikkelen i Hodalen, Tolga kommune. (2, også kalt både *Vangsvollen* og *Rokstadvollen*) Seter nord for Øver Tallsjøen i Tolga kommune (Olaberget). Førsteleddet er det svært vanlige mannsnavnet *Jo* (Jon). Se ellers *voll*.

Juhtemeåelkie Sørsamisk (ikke offisielt) navn på den østlige ryggen av *Store Liffjellet* (s.d.) i Engerdal kommune. Det sørsamiske navnet betyr ‘fjellryggen der flyttevegen går’ (*juhteme*: ‘flytting’; *åelkie*: ‘aksel’, ‘fjellrygg’).

Julekvelsstenen [ju:l`kvellste:n’n] Stor stein på østsiden av Engeren i Trysil kommune, ved utløpet av Trefjerdingsbekken (sør for Storsnes, ved fylkesvegen). En julekveld på første halvdel av 1700-tallet kom to karer fra Heggeriset tilbake fra Trysil etter julehandel. Sjøen var frosset, men isen var usikker. I mørket var det heller ikke mulig å fortsette i det vegløse landskapet inne på land. De måtte derfor overnatte under denne steinen, som hadde overheng og dermed ga et visst ly (Andersen 1969, 417). I forbindelse med vegarbeid rundt 1970 ble steinen sprengt og dumpet i sjøkanten. I 2010 ble en av steinblokkene hentet opp igjen og satt opp som et minne om hendelsen for snart 300 år siden. Sml. *Fantsteinen*.

Julfisktjønn [ju:l' fisjk'kjønna] (1) Tjern i Femundsmarka i Røros kommune, nord for Nedre Roasten og Roastbekken. (2) Tjern øst for Grådalen (gardene) i Røros kommune. Det har vært fisket til jul i disse vannene. Også navn på et tjern i Midtre Gauldal (for øvrig ikke kjent ellers i landet).

Juliåsen Se *Limåsen*.

Jutulgrava [jutt`ulgra:va] Stor steinrøys i Rendalen kommune, nordøst for *Jutulhogget* (s.d.). Stedet, som er vernet som naturminne, ligger øst for Tysladammen, på østsiden av fylkesveg 30 sørøst for Midtskogen. Det foreligger ingen entydig geologisk forklaring på hvordan steinrøysa, som har en horisontal overflate, er blitt til da isen smeltet under siste istid. Sagnet vet imidlertid å fortelle at dette er grava til Rendalsjutulen. Han ble truffet av en kjempestein som Glåmdalsjutulen kastet da Rendalsjutulen prøvde å lede Glåma over i Rendalen.

Jutulhogget [jutt`ulhågge / -høgge] (1, også kalt *Jutulskaret*) Stort juv i Alvdal og Rendalen kommuner, mellom Barkald og Midtskogen. Juvet, som er 2,5 km langt og mellom 100 og 240 m dypt, er Nord-Europas største canyon. Opprettet som naturreservat i 1959, utvidet i 1989. Lavrik furuskog vokser oppe på plataået; nede i selve hogget finnes varmekrevende planter som alm, liljekonvall og kantkonvall. Jutulhogget ble dannet under siste istid da bresjøen øverst i Østerdalen ble tappet ut i løpet av svært kort tid fra 665 til 510 moh.

Navnet er knyttet til et sagn om en *jutul* (stort troll) som hogde ut dette skaret for å føre Glåma over fra Østerdalen til Rendalen. Jfr. *Barkald; Jutulgrava*. (2) Skar sør for Rondvassbu i Rondane, Sel kommune. Sisteledet *hogg* sikter i begge navnene til 'skar', 'juv'.

Jutulhølet [ju:t`ulhô:le] (1) Stor dødisgrop i Ripan naturreservat i Tynset kommune, 500 m vest for Tron ungdomssenter. Dødisgropa er om lag 80 m i tverrmål og 12-15 m dyp. (2) Grop, hull i berget på vestsiden av Gjeldalen i Vingelen, Tolga kommune. Sagnet sier at hullet i berget oppstod da Vingelsjutulene prøvde å lede vannet fra Litjønn til den andre siden av berghammeren. De gav opp foretaket, så det ble bare med dette ene hullet --. Til navnet, se ellers *Jutulhogget* og *hol* II.

Jyltingsvola [jylt`ingsvo:la] Fjell sør for Gutulia i Engerdal kommune, 874 moh. *Jylting* er helst et jamføringsnavn med 'grispurke' (av gammelnorsk *gylda*, beslektet med *galte*). Flere andre stedsnavn i dette området (*Jyltingsbrenna*, *Jylthamaren*, *Storjyltingen* m.fl.) inneholder samme ordet. Sisteledet er *vol*, s.d. Se også *Galten*.

Jynaren Se *Gynaren*.

Jøfrutjønn [jø:'frukjønna] Tjern i Aumdalen, Tynset kommune, sørøst for Lundvangen. *Jøfru* er helst et kunavn, selv om det er vanskelig å finne eksempler på at det har vært brukt i vår tid i distriktet. Førsteledet *Jø* (*Gjø*)

er kjent i andre gamle kunavn, som *Gjøkrone*, *Gjøkoll*, *Gjøbår* osv. (Bull 1916, 206; jfr. Venås 1987, 267-268).

Jøgåsmyra [jø: 'gå:smy:ra] Myrområde øst for Grøndalen seter i Rendalen kommune (sør for Kanalen). Første delen av navnet er antakelig et kunavn (*Gjøgås*), kjent fra Rendalen (Bull 1916, 206) og bl.a. Trøndelag. Ei ku med dette navnet kan ha gått ned her. Sml. også forrige art.

Jønnbekkvola [jønn` bekkvo:la] Fjell (1051 moh.) i Tynset kommune, sørøst for Tronsjøen (nord for Tyllidalen). Navnet kommer av *Jønnbekken*, som renner ned i Tronsjøen herfra. Bekken fører med seg jern (*jønn*), dvs. myrmalm.

Jørgenvollen [jørg` envall`n] Seter, voll (s.d.) nordøst for Bergstaden i Røros kommune, mellom Hittersjøen og Enarsvola. En ved navn *Jørgen* har fått setra oppkalt etter seg.

Jørnvollen [jø:r.n.`våll`n] Seter, voll (s.d.) i Elgådalen, Engerdal kommune. Setra har navn etter en som het *Jørn* (fra Søndre Båttstø).

Kakella [kakell`a / kakk`ella] Elv i Follidal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) ved Grimsbu. Flere forslag er lansert som forklaring på dette navnet, som er enestående i landet: 1. Førsteleddet kan komme av 'kake', 'brød', og andreleddet av 'helle', 'flat stein'. Navnet kan da sikte til gamle dagers forhold da en stekte brød på steinheller (jfr. NE, 123; Streitlien 1980, 16). 2. En

folkelig forklaring har tolket navnet som 'elva som kakker (banker, slår) på steinene'. 3. I. Mortensson-Egnund (1920, 56) foreslo å tolke det første leddet *kakk* som 'klett', 'knaus'. Dette kan sikte til det som nå heter *Kakellkletten*, som elva renner forbi. Det siste leddet kan være en avledning kjent fra andre elvenavn i distriktet (*-ella/-illa*), jfr. *Sivilla*.

Kakelldalen [kakell`da:l.n. / kakk`-] Fjeldal og seterdal nordvest for Grimsbu i Follidal kommune, langs elva *Kakella* (s.d.).

Kakellkletten [kakell`klætt`n / kakk`-] Fjellknaus ved Grimsbu i Follidal kommune, 953 moh. Til navnet, se *Kakella* og *klett*.

Kalberget [ka:l`bærje] Berg, fjellknaus øst for Hanestad (nordøst for Kivfjellet) i Rendalen kommune, 920 moh. Også navn på seter øst for berget. Sisteleddet er *berg*, s.d. Det er usikkert hva førsteleddet i navnet kommer av. Etersom berget ligger i setertrakter, kunne en tenke seg at dyrenavnet *kalv* ligger til grunn, men da har det i så fall skjedd en forskyvning i uttalen.

Kaldkjøllbekken [kall`kjøllbekken] Bekk i Røros kommune, med utløp i *Røbekken* (s.d.) øst for Sevatdalen. Navnet sikter til at bekken kommer fra en kilde med kaldt vann (av *kjølle*, 'oppkomme', 'kilde').

Kaldløken [kall`lo:ken] (**Kaldløken**) Liten bekk ved Flåman i Follidal

kommune, med utløp (via Veslebekken og Flåmbekken) i *Fundin*, s.d. Navnet viser til kaldt vann (oppkomme). Til sisteleddet, se *lok*.

Kaltberget [kal't`bæрге] *Berg* (s.d.) sørøst for Yset og Grøtlia i Kvikne i Tynset kommune, 952 moh. Navnet kommer trolig av *kjele* (norrønt *ketill*), og sikter enten til formasjonen på selve berget el. hullene etter klebersteinsbruddet her. Navnet fins òg i Oppdal.

Kalvbekktjøna [kälv`bekk`kjønna] Tjern i Tyllidalen, Tynset kommune. Bekken som renner fra tjernet og ut i Storbekken (og videre ned i Riva), heter *Kalvbekken*. Navnet forteller at det har vært beiteområde for kalver her.

Kalven [kälv`en / kalv`en] (1, også kalt *Tronkalven*) Mindre fjell i Tynset kommune, nordøst for Tron, 1016 moh. Fjellet ligger som en kalv ved siden av det mektige Tron-fjellet. Til sagnet om at dette fjellet en gang skal kalve, se *Tron*. (2) Høyde, mindre fjell i Dovre kommune, ved grensen til Folldal (sørvest for Fallet), 1045 moh. Høyden ligger inntil *Storkringla* (s.d.). Se for øvrig (1). (3) Gren, liten fjordarm av Nordvika i Femunden, Røros kommune. Se for øvrig (1). Sml. Muri 1975, 121.

Kalvhagaloken [kalv`ha:galo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) sørvest for Orvos i Røros kommune (nordøst for Rørosgård, på vestsiden av Glåma). Navnet kommer av gardsnavnet *Kalvhagan* ('inngjerdinga for kalver').

Kalvhammeren [kälv`hämär.n.] (1) Knaus (ca. 585 moh.) vest for Storsjøen i Rendalen kommune, sørvest for Fiskvik. (2) Knaus (ca. 775 moh.) i Søre Elvdal i Engerdal kommune, sørøst for Olasætra (sør for Høyberget). To kalver fra Nymoene gikk utfor her og slo seg i hjel. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Kalvhuetjøna [kä:l`hukjønna] Tjern nord for Brennmoen i Holøydalen, Tolga kommune. Hva navnet sikter til, er ikke kjent. Det kan imidlertid være et jamføringsnavn. Tjernet er avlangt, med en form som kan minne om et kalvehode.

Kalvkipptjøna [kalv`kji:pkjønna] Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for riksveg 3, nord for Skårtjøna). Også gardsnavn. Navnet er forklart å komme av dial. *kalvkip*, 'niste av kalvekjøtt'. Dette var mat som gjeterne kunne ha med seg før i tiden (sml. Venås 1987, 270). *Kalvkipptjøna* heter det også nordøst for Innset (Rennebu). Jfr. *Kalvkippegga* (vest for Hodalen, Tolga).

Kalvloken [kalv`lo:ken] Tjern i Røros kommune, vest for Bekkosen ved Aursunden. Tjernet, som er lite som en *lok* (s.d.), ligger på Bekkosvola. Tjernet ligger ikke langt fra setrer med naturlig beiteområde for kalver og kyr.

Kamferhaugen [kam`ferhæugen / -`hæu'n] (1) Haug på sørsiden av Ruglsjøen i Røros kommune, mellom Storhaugen og jernbanen, ca. 670 moh. (2) Haug, ås nord for sentrum og Gruvskrabben i Folldal kommune,

ca. 970 moh. Det er usikkert hvordan navnet har oppstått. *Kamfer* er et krystallinsk stoff med særpreget lukt og smak, bl.a. anvendt som slimløsende middel. Navnet kan kanskje ha blitt brakt til Follidal fra Røros med gruvearbeidere. Lignende navn fins også utenfor vårt distrikt, men sjelden (bl.a. Klæbu).

kamp [kamp] m Bred, rundaktig, bratt fjelltopp, gjerne frittstående i terrenget. Jfr. f.eks. *Flenskampan* (Engerdal), *Grønkampen*, *Hanakampen*, *Trønneskampen* (Rendalen), *Kampan* (Rendalen og Alvdal). Svært vanlig i Nordre Atndalen i Follidal (*Kvasskampen*, *Sleukampen*, *Strømbukampen*, *Bakkekampen*, *Perskampen* m.fl.).

Kamptjønna [kamp`kjønna] (**Kamptjønnan**) (1) Tjern i Engerdal kommune, nord for Femundshytta, mot grensen til Røros og Os. Navnet kommer av *Flenskampan* vest for tjernet. (2, *Kamptjønnan*) Tjern i Røros kommune, ved Flensjøen, mot grensen til Engerdal og Os. Også her kommer navnet av *Flenskampan*, som ligger i sør. *Kamptjønna* finner vi også i Stor-Elvdal, nord for Atnsjøen. Her kommer navnet antakelig av *Neskampen* rett sør for tjernet (*Blåkampen* er høyere, men ligger lenger unna). Se ellers *kamp*.

Kanelkenmoen [kanelk`enmo:ʔn] Jorde vest for Krokmoen i Grimsbu, Follidal kommune (sør for Folla). Stedet er oppkalt etter *Kanelken Bersvennsdatter Kjøllmoen* (1800-1881). Hun og mannen Nils bodde en tid på Krokmoen, og de ryddet dette stedet som en liten plass

til seg selv (Streitlien 2000, 49). Til sisteleddet, se *mo*.

Kansbekken [käs`bekken] Bekk i Engerdal kommune, med nedløp i *Engeråa* (s.d.) nord for Heggeriset. Navnet skal komme av at det er svært bratt her, og det bærer "kant i kant" langs bekkens nedløp (muntlig opplysning, Jo Gjermunds). En annen mulighet er at førsteleddet kommer av plantenavnet *kvann* (se *Kvannslådalen*). Også navn på bekk i Trysil (mellom Engerneset og Jordet).

Kardusløken [kar.d.`uslo:ken] (1) Tjern sørvest for Høsøya i Røros kommune, nord for Havsjøen (tett ved Glåma, ved grensen til Os). (2) Tjern nordøst for Sætersjøen, nord for elva Galåa i Røros kommune (nordvest for Flatvollen). *Kardus* er knyttet til navn på sjøer, bekker og tjern også lenger nord i Trøndelag (bl.a. Melhus). Ordet kunne tidligere betegne røyketobakk (el. pose til dette). Dersom dette er opphavet til navnet, kan det kanskje betegne hvilested der en tok røykepause el. "pipehvil" (se *Tobakkpiptjønna* og *Tobakktjønna*). *Kardus* kunne riktignok også brukes om pose til krutt el. dynamitt (øg om selve kruttladningen), men det er vanskelig å se noen forklaring på at dette kan være opphav til navnet. Tross skrivemåten kan forklaringen være en helt annen enn de to forannevnte. Noen steder i landet finner vi nemlig *Karustjønna*, *Karustjern* el. *Karusputten* (bl.a. Drammen, Sør-Fron), der navnet går på fiskeslaget *karuss* (karpefisk). Det samme gjelder trolig *Karrustjern*

(sic) nordøst for Einbuggdalen i Dovre. Denne fisken er kjent for å kunne leve i lengre tid i små tjern, med lite el. ingen oksygentilførsel. Ettersom tjern med både *Kardus* og *Karus* i navnet gjerne er små, ofte bare som vannpytter, er dette kanskje den riktige forklaringen. Til sisteleddet, se *lok.* Sml. Indrebø 1924, 109; Venås 1987, 273.

Karigutlæget [ka:r`igu:tlæ:gre] *Læger* (s.d.), fedriftsplass ved Orkelkroken i Oppdal kommune, sør for Ålbusætra. *Kariguten* (Ole Olsen Nørstegaard 1817-1906, også kalt Karisen) bodde her i flere år med store fedrifter. Han hadde også en gild hest som han spente for og gjerne hjalp folldøler med når de kom for å hente fôr fra myrslåttene. Det går mange anekdoter om Kariguten. Det fortelles at han sent en kveld hadde kommet til Hjerkin. Veggen dit var lang, og før tilbaketuren spekulerte han på hvilken veg han skulle ta tilbake til Orkelkroken. Da skal han ha spurt folket på Hjerkin: *Såg døkk ker e kom frå da e kom?* En annen vending som lever på folkemunne i Oppdal, er Karigutens bemerkning når turen var kommet for å dele ut når de spilte kort: *Det går så furt ikring.*

Karilæget [ka:r`ilæ:gre] Seter, *læger* (s.d.) vest for Unndalsvatnet i Oppdal kommune, nordøst for Elgsjøtangen. Stedet har navn etter ei som het *Kari*. Til *Kariguten* (Karis), se *Karigutlæget*.

Karitjønn [ka:r`ikjønn] (**Karitjønnan**) (1) Tjern ved Renåvengen i Rendalen kommune (på nordsiden av fylkesvegen, vest

for Renå). (2) Tjern på vestsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, sørøst for Mørtjønn (nordøst for Sæterkletten). (3, *Karitjønnan*) Tjern øst for Hylleråsen i Engerdal kommune (ved Stormerramyra). 10-11 tjern ligger her samlet i en slags ring. Også navn på tjern i Trysil. Tjernene er oppkalt etter ei som het *Kari*.

Karivangtjønn [ka:r`ivangkjønn] Tjern nord for Fådalen (nordøst for Gruvkletten) i Tynset kommune. Skogsområdet nord for tjernet heter *Karivangen*, der navnet tilsier at det tidligere har vært seter. På denne setra huserte de underjordiske imidlertid slik at den måtte flyttes. *Vang* (s.d.) er vanlig betegnelse for seter i Tynset, selv om *seter* (*sæter*) og *vang* kan brukes om hverandre. Sml. *Klettvingan* og *Moanlangsætra* henholdsvis sørvest og nordøst for tjernet, som er oppkalt etter ei ved navn *Kari*. Seternavn på *-vang* har ellers sjelden personnavn som førsteledd (Beito 1949, 146-152).

Karlvollen [ka:l`våll`n] Gard nord for Djupsjøen (Djupsjøhåa) i Røros kommune. Garden har navn etter en som het *Karl*. Til sisteleddet, se *voll*.

Karttjønn [kar.t`kjønn] (**Karttjønnan**) Tjern ved Litlråsen (sørøst for Benvegfloen) i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen. Navnet kan komme av *kart* i betydningen 'umoden frukt' (pga. størrelsen?), hvis det ikke er *kart* over terrenget o.l. som menes, altså 'tjernet som fins på kartet' (Venås 1987, 273). Men helst siktes det

til moltekart. Det ligger to tjern like ved hverandre her. Noen sier *Karttjønnan* om begge tjernene.

Kaspervollen [kasp'erváll'n] Gard sør for Storhittersjøen i Røros kommune. Førsteleddet er mansnavnet *Kasper*. Til sisteleddet, se *voll*.

Kasshøgda [kass'høgda] Fjell vest for Feragen i Røros kommune (nordøst for Gjetsjøen), 946 moh. Fjellet har en firkantet form og kan kanskje minne om ei kasse (jamføringsnavn). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Kastfloen [kast'flo:'n] Stilleflytende parti av Femundselva, nordvest for Snerta i Engerdal kommune. Førsteleddet kommer av *v. kaste*, og sikter trolig til notkasting i forbindelse med fiske. Sisteleddet *floe* (s.d.) betyr ellers i vårt distrikt vanligvis myrlendt slette el. våtmark, men her må det gjelde selve vannet el. elva (Venås 1987, 273: "Her går visst namnet på den breie og stille elva og på tjørna attmed"). Jfr. også *Harrfloen* og *Bjørkøyfloen* hhv. sør og nord for Kastfloen, samt *Husfloen*.

Kastflotjønn [kast'flo:kjønn] Tjern sørvest for *Kastfloen* (s.d.) i Engerdal kommune, sør(øst) for Kastflvola.

Kastflvola [kast'flo:vo:la] Ås (849 moh.) på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner, nordvest for grenda Snerta. Åsen ligger (nord)vest for *Kastfloen* (s.d.). Til sisteleddet, se *vol*.

Kastosttjønn [kast'ostkjønna]

Annet navn på *Baskottjønn* (s.d.) ved Rykroken i Folldal kommune. Navnet skal ha oppstått ved at en (gjetergutt?) hadde blitt lei av nistematen sin, som bestod av ost, og kastet den i tjernet (Venås 1987, 274).

Kasttjønn [kast'kjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for riksveg 3, vest for Movangen). (2) Tjern i Tynset kommune, Aumdalen (vest for Rønningsvengen og Arnemovangen). Til førsteleddet i navnet, se *Kastfloen*. Også her sikter nok navnet til godt fiskevann, med *kast* i betydningen 'notkast'.

Katrenaloken [kat're:nalo:ken]

Vannpytt, *lok* (s.d.) mellom Feragen og Falkfangarhøgda i Røros kommune. Ei kvinne ved navn *Katarina* (*Katrine*), i målføret *Katrena*, er opphav til navnet.

Kattjønn [katt'kjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (ved Bubakken). (2) Tjern i Tynset kommune, øst for Orkelbogen, Kvikne (ved riksvegen). (3) Tjern i Røros kommune, nord for Ruglsjøen og Løssidalen, mot grensen til Holtålen. (4) Tjern ved Glåmos i Røros kommune, vest for selve elveoset ved Aursunden. (5, også kalt *Vondtjønn*, s.d.) Tjern nord for Sølensætra i Søldalen i Alvdal kommune. Alle tjernene, med unntak av (5), er små, nærmest som en vannpytt el. dam. Navnet kan ha festet seg som en nedsettende betegnelse pga. størrelsen, el. fordi det bare er småfisk - "kattemat" - i disse tjernene (Venås 1987, 274). Noen steder kan en hendelse med en katt være

årsak til navnet, som også fins i Trysil.

Kattloken [katt`lo:ken] (1) Tjern nord for Brekken, sørvest for Hyddvollen. (2) Myr ved Skåkåsfjellet i Røros kommune, nord for Rismosjøen. (3) Tjern nordvest for Synnervika og Langensjøen i Røros kommune. (4) Tjern ved Aursunden i Røros kommune, nordvest for Borgosen. (5) Tjern ved Aursunden i Røros kommune, vest for Borgosen. Til førsteleddet, se *Kattjønna*. Sisteleddet er *lok* (s.d.), dvs. 'lite tjern', 'vannpytt'. Se også *Storkattloken* og *Litlkattloken*.

Kattugla Se *Kattuglehøe*.

Kattugleberget [katt`ug`lbærje] Fjellknaus nord for Siksjøen i Os kommune, sørvest for Storhogna, 915 moh. Her skal det etter navnet ha holdt til *kattugler*. Til sisteleddet, se *berg*. På nordsiden av berget ligger *Kattugletjønna*. Jfr. *Kattuglebrenna* (Trysil).

Kattuglehøe [katt`ug`lhø:e] Fjell nord for Grimsdalen (vest for Grimsdalshytta) i Dovre kommune, 1553 moh. Fjellet har en rekke topper i nord-sør-retning; den høyeste ligger lengst mot nord. Den sørligste (1465 moh.), nærmest Grimsdalen, heter *Kattugla*. På vestsiden av fjellet ligger *Kattuglehøi naturreservat* (opprettet i 1985; burde vært skrevet *Kattuglehøe*). Til navnet, se *Kattugleberget* og *hø*.

Kattugletjønna Se *Kattugleberget*.

Kattvadet [katt`va:e] Vadested over Vangrøfta i Dalsbygda, Os kommune (sørøst for Nonsåsbakken). Elva er svært grunn her og lett å krysse (så selv en katt, som ikke liker vann, kan komme "tørrskodd" over).

Kikkerthaugan [kjikk`er.t.hòuän] Fjellknauser (sør)vest for Barkald i Alvdal kommune, nord for Kulhøgda, ca. 910 moh. Navnet viser til bruk av kikkert, gjerne i forbindelse med jakt.

Killingholmen [kjill`inghålmén / -`hòlmén] (1) Holme i Grimsa i Folldal kommune, sørvest for Grimsenget (vest for Såtålia). (2) Holme i Glåma i Rendalen kommune, nordøst for Hanestad (sør for Grøtfossen). (3) Holme i Femundselva i Engerdal kommune, ved Femundsundet (nord for Måsåvika). Også navn på mindre øy i Glåma (nordøst for hovedkirken) og Setninga (Sollia) i Stor-Elvdal kommune. Samme navnet finnes i Åmot og Trysil. Navnet forteller i noen av tilfellene kanskje om en hendelse med en *killling* ('kje', 'unge av geit'). På noen av stedene kan det ha vært beite for killinger.

kinn [kjinn / kjinn] f Fjellkant, bratt fjellside, bergside. Jfr. *Sålekinna* (Tolga/Os), *Skjellåkin*, *Breisjøkin* (grenseområdet mellom Folldal, Alvdal og Stor-Elvdal), *Smedkinnin*, *Hjerkinn* (Dovre).

Kinnbøtta [kjinn`bøtta] Tjern i Tynset kommune, Aumdalen (sørøst for Kastjønna). Tjernet ligger i et søkk el. grop, noe som kan ha gitt opphav til navnet. Ei *kinnbøtte* er et kar til å lage smør i.

Kinndøl [kjinn`dô:l / -`dô:län] Gard i Tynset kommune, Fåset (øst for Blæsteråsen). Litt lenger nord ligger garden *Kindølshaug* (også slektsnavn). Det er forholdsvis bratt terreng rundt gardene. Navnet er trolig sammensatt av *kinn* (s.d., 'fjellkant') og *døl* ('person fra dalen'). Jfr. *Hodølan*.

Kinsesåsen [kjins`eså:s'n] Ås (963 moh.) vest for Tylldalen i Tynset kommune (nord for Botnlaustjønnen). Åsen het opprinnelig *Kyndelmesseåsen* (Marit Trøen, personlig meddelelse). Dette har sammenheng med at folk fra Alvdal i gammel tid søkte kirke i Tylldalen. *Kyndelmesse* (2. februar) var en viktig merkedag både i kirkelivet (katolsk lysmesse, *missa candelarum*) og i folketradisjonen. Gammelt ble det sagt at en skulle ha igjen halvparten av vinterlageret med fôr, ved osv. ved denne merkedagen. I Alvdal kalles åsen helst *Tjønnåsen* (trolig etter Kvebergstjønnen nedenfor åsen); tidligere også *Nysæteråsen* (etter Kvebergsvangan, som tidligere ble beskrevet som «Kveberg Nysætra»).

Kittedals-Kroken Gammelt navn på grenda (garden) Kroken i Tunndalen sørvest for Lonåsen i Tynset kommune. Elva Tunna gjør en stor sving mot sør her, rundt Storåsen. Den første delen i navnet har trolig sammenheng med *kjele* (av norrønt *ketill*, jfr. svensk *kittel*), 'kasserolle', 'fat', her om søkk i terrenget.

Kiva [kji:v`a] Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Hanestad. Til navnet, se *Kivsjoan*.

Kivfjellet [kji:v`fjelle] Fjell sør(øst) for Hanestad i Rendalen kommune, 949 moh. Til navnet, se *Kivsjoan*.

Kivsjoan [kji:v`sjø:a] To innsjøer (også kalt *Storsjøen* og *Veslesjøen*) i Rendalen kommune, sørøst for Hanestad. Sjønavnet kan ifølge J.B. Bull komme av finsk *kivi*, 'stein' (Bull 1916, 123). Sjøene har mye og stor stein etter breddene, og har kanskje fått navn i samband med finsk innvandring via Trysil først på 1600-tallet. Elva *Kiva* (s.d.) har trolig fått navn etter sjøene, og ikke omvendt.

Kjelkedalen [kjælk`dä:l.n.] Dalføre i Alvdal kommune, sørvest for Dølbekksætran. Førsteleddet *kjelke* kan henge sammen med at det ble brukt kjelke til å frakte mose til dyrefôr gjennom dalføret (Venås 1987, 278).

Kjelkedalstjønnen [kjælk`dä:l.s.kjønnä] To tjern sørøst for Fjøsøha i Kjelkedalen, Alvdal kommune. Tjernet (tjernene) er ikke navngitt på kartet, men er tatt med hos Venås 1987, 278. Til navnet, se *Kjelkedalen*.

Kjellarhåen [kjell`arhå:n] Elveutvidelse, *hå* (s.d.) av Langselva, nord for Rien i Røros kommune. *Kjellar* ('kjeller') kan sikte til at vannet er dypt her.

Kjellmyrtjønnen [kjell`my:rkjønnä] Tjern øst for Hylleråsen i Engerdal kommune (sørøst for Tørrgnollen). Navnet på tjernet kommer av *Kjellmyra* litt lenger mot sørvest. Førsteleddet kommer av *kjelde* ('kilde', 'oppkomme').

Kjellsvollen [kjells`våll'n] (**Kjelsvollen**)

(1) Seter i Røros kommune, nord for Kokkvollen ved Aursunden (Nedre Sødalen). (2) Gard i Røros kommune, sør for sjøen Langen (Hitterdalen).

Navnet er trolig etter brukeren *Kiel* (Kjell) *Hermansen*, d. omkr. 1700.

(3) Seter i Røros kommune, øst for Orvos (øst for Gaukvollen). (4) Seter i Røros kommune, sørøst for Gjössvika. Førsteleddet er gen. av mannsnavnet *Kjell*. Til sisteleddet, se *voll*.

Kjelåsfjellet [kje:l`å:sfjelle] Fjell øst for Bergset og Skånsjøen i Rendalen kommune, 890 moh. Førsteleddet *kjel* er antakelig en jamføring mellom formen på fjellet og 'kjele', 'kokekar'. Jfr. *Kjelåsen* på den andre siden av dalen, vest for Bergset.

Kjemsjøen [kjemm`sjø:n] Innsjø mellom Haustdalen og Sølndalen i Alvdal kommune, sørvest for Haustsjøen. Navnet kommer kanskje av v. *komme*, om et sted en kommer (*kjem*) fram til, f.eks. på veg til el. fra Haustdalen (?). Sml. Veka 2000, 227 (vedr. *Kjemhus* i Numedal). Forstavelsen *kjem* kan òg forklares som 'tilgjengelig' (Aasen 1873), om et sted som har god adkomst. Å knytte *kjem* til ordet *kam* i betydningen 'tagget fjellrygg' passer derimot ikke så godt på fjellene i nærheten med tilsvarende navn (*Kjemsjøvola*, 1084 moh., *Kjemsjøfjellet*, 1129 moh.). Sjøen har også gitt navn til *Kjemsjøsætra* og *Kjemsjøbekken* i samme området. Jfr. *Kjemsjøen* i Stor-Elvdal (øst for Koppang).

Kjemsjøtjøna [kjemm`sjø:kjøna]

Tjern i Alvdal kommune, sørvest for *Kjemsjøen* (s.d.). Tjernet er tatt med hos Venås 1987, 279, men ikke navngitt på våre kart. Må trolig tilsvare *Bakktjøna* (s.d.).

Kjerka [kjer`k`a] Stor stein på østsiden av (nedenfor) Hovdet (Hobdet) i Tynset kommune, på den gamle flyttingsvegen til høstsetrene i Gammeldalen. Man mente at underjordiske holdt til i denne steinen. Navnet (dial. for *kirke*) er ellers oppstått som et jamføringsnavn. Steinen er flere meter høy. Jfr. *Kyrkja*.

Kjerklehaugan [kjer`k`le:hòuän] Forhøyninger i terrenget i Hodalen i Tolga kommune, på vestsiden av bebyggelsen. Navnet kommer av dial. *kjerke* ('kirke') og *le* (*led*) 'åpning i gjerde'. Her lå det siste leet (grindåpningen) til vintervegen før den fortsatte ut av bygda på vei mot Tolga.

Kjerkvika [kjer`k`vi:ka] Vik, bukt på vestsiden av Narsjøen i Os kommune. Vika ligger nedenfor Narbuvoll kirke. Jfr. forrige art.

kjerr [kjærr] (**kjørr**) f Kratt, tett småskog, ris (av norrønt *kjarr*). Sml. f.eks. *Kjerran* (Røros, Engerdal), *Kjæreng* (Tynset).

Kjerrestjøna [kjerr`estkjønna] Tjern sørvest for Rien (Langvika) i Røros kommune. Tjernet har trolig vært et yndet "fristed" for kjærestepar. Men navnet kan òg komme av sørsamisk *gierehtse*, 'pulk'.

Kjerringbakken [kjærr`ingbakken]

Bakke ved avkjørselen til Halvmilenget nordøst for sentrum i Os kommune (Nördalen). Bakken ligger ved fylkesvegen, like nord for fossestrykene som Nøra danner her. Det fortelles at ei kone en gang skulle gå til Os fra lenger øst i Nördalen. Da hun kom til denne bakken, sa hun ved seg selv: "Nå har jeg gått halve veien. Resten går jeg i morgen." Så snudde hun og gikk hjem igjen.

Kjerringtjønna [kjærr`ingkjønna] Tjern

i Hodalen i Tolga kommune, vest for Ryhaug. Det er blitt sagt at ei kvinne druknet seg her. Antakelig var dette Marit Torgjersdatter, som ble funnet druknet i tjernet i juli 1690. Kvelden før sitt eget bryllup hadde hun tatt på seg de beste klærne sine og gått ut. Man trodde først hun var gått for å møte slektninger som var ventet til bryllupet (Gjermundsen m.fl. 2011, 83-85). Samme navnet fins på tjern i Trysil.

Kjerrtjønna [kjærr`kjønna] Tjern sør

for Elgå i Engerdal kommune (ved Nyrøstvola, vest for Djupsjøberget). Til førsteleddet, se *kjerr*.

Kjerråa Se *Tjerråa*.**Kjerråtjønn**a (kjærr`åkjønna) (1) Tjern

i Ridalen, ved nordvestre enden av Rien i Røros kommune. (2) Dss. *Tjerråtjønn*a (på grensen til Holtålen), s.d. Navnet kommer av *kjerr* (s.d.) og *å* (s.d.). Skrivemåten er svært vaklende mellom Tjerr- og Kjerr-. Se ellers *Tjerråa*.

Kjerstibekkaloken

[kjær.s.t.`ibekkalok:ken] Tjern, *lok* (s.d.) nord for Rien og Storhåen i Røros kommune, sørvest for Movollen. Navnet skriver seg fra ei som ble kalt *Kjersti Bekka* (Bekken).

Kjesaråsknappen [kje:s`arå:sknappen]

Ås, kolle (797 moh.) sørvest for Sølen, øst for Mistra, i Rendalen kommune (vest for Gjota). Førsteleddet kommer kanskje av *keis* ('sving', 'bøy'). Ås og *knapp* (s.d.) har omtrent samme betydning. Til sammen kan de tre leddene i navnet da bety 'åskollen som svinger' el. 'åskollen som danner en bue'. Dette kan for så vidt passe med formen på åsen. Sml. Veka 2000, 222 (vedr. *Keiseraas*, *Keiserud*). Alternativt kan førsteleddet komme av nynorsk *kjese*, 'osteløype'. Navn på melkeprodukter o.l. er ikke uvanlig i stedsnavn (gjerne tilknyttet seterområder, jfr. Lomnesmistersætra nordvest for åsen. Se òg *Dravlbullen*).

Kjondalen [kjo:n`da:l.n.] Dalføre

i Rondane, Sel kommune, øst for Høvringsvatne og Solsidevassberget. Navnet henger kanskje sammen med v. *tjone* ('pusle', 'streve') el. subst. *tjon*, som kan ha flere ulike betydninger, bl.a. 'småarbeid'; 'dyrestell'; 'stakkarlig menneske (el. dyr)'. Tydningen er uvis.

Kjurrua Se *Tjurua*.**Kjurrudalen** Se *Tjurudalen*.**Kjæreng** [kjæ:r`eng] (Øvre, Nedre)

Garder og grendelag i Tynset kommune,

mellom flyplassen og sentrum (øst for Glåma). Førsteleddet kommer trolig av *kjerr* (s.d.). Se ellers *eng*.

Kjøebekken [kjø: `ebekken] (1) Bekk i Tynset kommune, med utløp i Stortela (se *Tela*) i Gammeldalen. (2) Bekk i Tynset kommune, med utløp i Øvre Hugu (se *Hugu*) ved Kolvet sørøst for Hugudalen og sentrum. Bekkene renner i nærheten av hverandre. *Kjøe* betyr 'liten fisk', 'småfisk'.

kjøl [kjø:l / kjô:l] m (1) Åsrygg, fjellrygg, kant i terrenget (med form som kjølen på en båt). (2) Myrområde, (høytliggende) myrstrekning, skogsmark med myr (av norrønt *kjōlr*). Særlig mange stedsnavn i Engerdal har *kjøl* i seg, vanligvis med betydning (2). Sml. f.eks. *Bjertkjølen*, *Båtkjølen*, *Glennkjølen*, *Gyssdalskjølen*, *Galtåskjølen*, *Slaggekjølen*, *Trankjølen*, *Øvstkjeldkjølen* (Engerdal), *Hanestadkjølen*, *Kjølshødalen* (Rendalen), *Kjølbekkdalen* (Alvdal), *Kjølfloen*, *Kjølsetran* (Folldal), *Tylldalskjølen* (Tynset). Jfr. svensk *köl*. Trolig henger også sørsamisk *gieles*, *gielese* sammen med dette ordet. Jfr. Lindberg 1941; Hovda 1975, 45; NSL, 256-257; Caprona 2013, 763.

Kjølitjønna [kjø:l' ikjønn] (**Melitjønn**a) Tjern i Røros kommune, nord for Tjurudalen i Os (vest for Tverrotjønn). *Kjølidalen* følger vassdraget herfra og ned i Hessjøen i Ålen lenger nord. Elva *Kjølja* har en av sine kilder i tjernet, og må være opphav til navnet på både tjernet og dalen. Hva elvenavnet kommer av, er uvisst. Det kan ha samband med *kjøl* (s.d.) i betydningen 'kant i terrenget',

'fjellrygg', for vannskillet går her (*Kjølja* renner nordover; Tjurua mot sør).

En annen mulighet er å knytte navnet til v. *kjøle* (om særskilt kaldt vann?).

Uttalen har imidlertid ikke tjukk l, noe som gjør tolkningen usikker. Navnet kan òg henge sammen med *kjølle*, s.d. *Kjølitjønn*a kalles av folk i Dalsbygda gjerne *Melitjønn*a (av gardsnavnet *Meli*). Ved *Kjølifjellet* i Holtålen ligger *Øvre* og *Nedre Kjølitjønn*a.

kjølle [kjøll' e] f Kilde, oppkomme (av norrønt *kelda*). Jfr. gards- og slektsnavnene *Kjølle*, *Kjøllmoen* og *Kjøllestad* (Folldal). Finnes ellers i stedsnavn som f.eks. *Kjøllan* (sørøst for Kvilvangen, Os), *Kaldkjøllbekken* (Sevatdalen, Røros).

Kjøltjønna [kjô:l' kjønn] (**Store** og **Vesle**) Tjern nordvest for Barkald i Alvdal kommune. Setra *Urdlikjølen* ligger vest for tjernene. *Kjøl* (s.d.) betyr her helst 'myrområde', 'skogsmark med myr' (som er vanlig betydning av *kjøl* lenger øst, særlig i Rendalen og Engerdal).

Kjørdalstjønne [kjø:r' d.a:l.s.kjønn / kjøyr' -] Tjern sørøst for Krokhaug i Folldal kommune, sør for Folla og Gammelfaret (øst for Øian). I *Kjørdalen* sør for tjernet går en gammel kjøreveg.

Kjørtjønne [kjø:r' kjønn / kjøyr' -] Tjern sørøst for Krokhaug i Folldal kommune. Tjernet ligger like ved *Kjørdalstjønn*e (s.d.), bare nærmere Folla, og navnet må vel henge sammen med dette.

Kjørvegrosttjønnan

[kjø:r`veirøstkjønnän] To mindre tjern øst for Sorken i Engerdal kommune.

Navnet kommer av at den gamle kjørevegen mellom Femunden og skogsområdet i øst gikk forbi her (Venås 1987, 281). Jfr. *Kjørvegrosta* sørvest for tjernene. Midtleddet i navnet (*røst*, s.d.) betyr 'skogholt' (gjerne i litt bratt lende).

Kjøtholet [kjøt`hole]

Dalbotn sør for Illmandalen (nord for Indre Illmannhøe) i Rondane, Sel kommune. Navnet kan kanskje dreie seg om lagring av reinsdyrkjøtt i forbindelse med jakt. I dette og andre områder av Rondane fins det mange gamle fangstgroper for rein (sml. Jordhøy 2013, 58-61), så navnet kan øg henge sammen med dette. Til sisteleddet, se *hol* II.

Klamhkese

Sørsamisk navn på *Gruvsjøffellet* (s.d.) i Røros kommune. Det er ikke kjent hva *Klamhkese* (også kjent i formen *Klammekse* / *Klammokse*) betyr. Sml. Sjaggo 2011, 16.

Klaratjøne [kla:r`akjønne]

Tjern vest for Rondvatnet (sørvest for Svarthammaren) i Sel kommune. Navnet kan komme av kvinnenavnet *Klara*, evt. av adj. *klar*, 'blank', 'ren' (?). Nordvest for tjernet ligger *Klarabotn*.

Klasberget [kla:s`bærje]

Berg (s.d.) nordøst for Storwartz gruve i Røros kommune (sør for Sandneset), 905 moh. Berget er oppkalt etter *Claus* (dial. *Klas Rasmussen*, d. 1677. Han var bl.a. tilsatt som pliktfogd og hytteskriver ved Røros kobberverk, og fikk i gang gruve drift

her en kort periode i regi av Øresundske kobberverk.

Klasvollen [kla:s`våll'n] (1) Garder ved Aursunden, nord for Sandneset, i Røros kommune. (2) Garder i Galåen i Røros kommune. (3) Garder nord for Djupsjøen i Røros kommune (Djupsjølia). Førsteleddet er mannsnavnet *Klas* (Klaus). Til sisteleddet, se *voll*.

Klavastrupet [kla:v`astrø:pe] Dal, fjellskar øst for Snerta i Engerdal kommune (vest for Nordre Gråkletten). Navnet er trolig sammensatt av *klave* (dial. *klava*, 'halsbøyle for dyr') og *strupe* ('innsnevring', 'trang passasje'). Det er trangt og bratt her. Sml. *Strypet*.

Klebergruvtjøna

[klæbb`ergru:vkjønna] Tjern sørøst for Grimsbu i Folldal kommune, vest for Reinslitjønnan. Navnet viser til ei nå nedlagt klebersteinsgruve (*Klebergruva*) rett øst for tjernet.

Klemetbakken Se *Klemetkollen*.

Klemetbekken Se *Klemetkollen*.

Klemeti [klemm`eti] (**Klemetti**)

Bosettingsplass i Tufsingdalen i Os kommune, øst (nordøst) for Flenas samløp med Siksjøåa (Tufsinga). Plassen ligger ved et større myrområde kalt *Klemetifloen*, med vanskelig adkomst. *Klemeti* er finsk slektsnavn (Midtdal 1991, 585; Gjermundsen 2001 B, 277).

Klemetkollen [klæmm´etkåll'n] Ås, mindre fjelltopp i Einunndalen i Folldal kommune, nordvest for Digerkampen, 1139 moh. Navnet er sammensatt av mansnavnet *Klemet* og *kolle* (s.d.). Det er blitt fortalt at en fangstmann ved navn Klemet levde i nedre del av Folldal for flere hundre år siden. Det skal være han som bygde og brukte dyregravene i denne delen av bygda (el. av de siste som brukte dem?). Klemet bodde visstnok på *Klemetbakken*, som ligger vest for Moskaret, ved oppkjøringen til Einunndalen. Her er det tufter etter en gammel boplass. Det er mulig, men ikke sikkert, at *Klemetkollen* også har navn etter denne veidemannen (Streitlien 1980, 22). På østsiden av Klemetkollen renner *Klemetbekken* gjennom *Klemetkvolvet*.

Klemmetvollen [klemm´etvåll'n] Gard øst for Glåmos i Røros kommune, ved sørsiden av Aursunden. *Klemmetvoll* er brukt som slektsnavn (av mansnavnet *Klemmet* el. *Klemet*, jfr. forrige art.). Til sisteleddet, se *voll*.

klepp [klepp / klæpp] m Klump, fjellknaus (fra norrønt *kleppr*). I vårt distrikt bare kjent fra Trøndelag. Jfr. *Kleppan* (Røros), *Kleppen* (Tydal, Holtålen), *Rypkleppen*, *Børkleppen*/*Bjørkleppen*, *Killingdalskleppen* (Holtålen), *Hyddkleppen*, *Storkleppen* (Tydal), *Litkleppen* (Holtålen, Tydal). Den sørsamiske formen *kliehpie* med omtrent samme betydning fins i flere stedsnavn i Härjedalen (*Kliehpie*, *Kliehpiengabpe*). Dette sørsamiske ordet er trolig innlånt fra nordisk, evt. omforming av svensk *kläpp*. Se også *Klimpen*.

klett [klett / klætt / klætt] m/f Fjellknaus, bergnabb, ofte med steile, loddrette sider (fra norrønt *klettr*). Vanlig over hele distriktet, f.eks. *Kakellkletten*, *Kyrkjekletten* (Folldal), *Bukletten*, *Nordkletten*, *Svartkletten*, *Vissmannkletten*, *Skarvklettan* (Alvdal), *Jopålsakletta* (Os), *Klettan* (Engerdal, Rendalen, Alvdal, Tolga), *Utistukletten* (Rendalen). Merk at ordet kan ha ulikt kjønn (oftest hankjønn sørvest i vårt distrikt; hunkjønn i øst og nordøst). Også (i) gards- og slektsnavn, bl.a. *Kletten* og *Kletvang*.

Klettan Se *klett*.

Klettdalstjønna [klett`dä:l.skjønna] Tjern i Tolga kommune, mellom Bannarhøa og Tverrhøa sørvest for Hodalen. Tjernet har fått navn etter *Store* og *Vesle Bjørsjøkletten*, som ligger et stykke unna, men er litt høyere og mer markant enn de mer nærliggende Bannarhøa og Tverrhøa. Ifølge K. Venås (1987, 282) er det to tjern som kalles *Klettdalstjønna*. På nåværende kart er bare ett tjern navngitt, men det ligger et annet like ved (uten navn på kartet). Se ellers *klett* til førsteleddet.

Klettloken [klætt`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Engerdal kommune, nordøst for Elgåhogna. Tjernet ligger innunder (sørøst for) Revlingkletten, som førsteleddet i navnet trolig kommer fra (se *klett*). Klettloken tilhører en større samling av loker kalt *Revlinglokane* (s.d.).

Klettsjøen Se *Søndre Klettsjøen*.

Klettjønnna [klett`kjønna] (**Klettjønnan**)

(1) Tjern i Rendalen kommune, vest for Storsjøen og Sjølisand. Tjernet har navn etter *Sæterkletten* i sørøst. (2) Tjern i Alvdal kommune, Veslsøldalen. Her kommer navnet av *Veslsølnkletten* og *Storsølnkletten*, som ligger på hver sin side av tjernet. (3, *Klettjønnan*) To tjern i Røros kommune, sørøst for Hitterdalen, mellom Harsjøen og Røragen. Det må være *Riskletten* el. *Litlkletten* som har gitt dem navn. (4) Tjern i Røros kommune, ved Storzart gruve nordøst for Bergstaden. Navnet sikter her trolig til *Hestkletten* sørøst for tjernet. Til førsteleddet, se ellers *klett*.

Klettsæterklettan [klett`sæ:terklettän]

Fjellknauser sørøst for Finnstad i Rendalen kommune (sør for Neka), 1021 moh. Knausene har antakelig hett bare *Klettan* tidligere. Setergrenda *Klettsætra* i sør er oppkalt etter disse. Siden har dette seternavnet blitt knyttet til knausene, som dermed har fått *klett* (s.d.) både først og sist i navnet.

Klettvolloken [klett`vållo:ken] Tjern sørøst for Sætersjøen i Os kommune.

Navnet kommer av setra *Klettvollen*, som ligger nordvest for tjernet. Se ellers *klett*, *voll* og *lok*. Tjernet ligger på ei myr.

Klimpen [klimp`en] (1, også kalt *Sivilvangklimpen*) Fjell i Tynset kommune, øst for søndre del av Savalen, 1001 moh. (2) Ås i Tynset kommune, vest for Telneset (nordøst for Seljestadvangan), 853 moh. (3) Ås i Tynset kommune, nordvest for sentrum (Tunndalen, øst for Veslsætra), 734 moh.

(4) Berg, fjellknaus i Tolga kommune, sørvest for Gjersjøen, 1148 moh. *Klimp* betyr 'klump', 'snau bergknaus', og er en eldre form av *klepp*, s.d. Sml. Nesset 1974, 136-138.

Klinkenhåmmåren

[klink`enhåmmå:r.n.] Ås, fjellhammer nord for Aursunden i Røros kommune, sørvest for Fjellgjelten, 1047 moh. Sør for hammeren ligger *Klinkengruva*. Navnet sikter trolig til redskapet *klinkhammer*. Til sisteleddet, jfr. dessuten *håmmår*.

Klinkhåmmåren [klink`håmmå:r.n.]

Fjellhammer nordøst for Lonadalen i Follidal kommune, øst for Askarsfloen, ca. 1590 moh. (nordvestlig rygg av Storhøe). Til navnet, som ikke er registrert på kart, se forrige art.

Klitten [klitt`n] Ås, knaus nord for Heggeriset i Engerdal kommune, 817 moh. Navnet er antakelig en sideform av *klett* (s.d.), dvs. 'fjellknaus'. Knausen har en karakteristisk form. Jfr. Aasen 1873, som har *Klitta* ("Bjergknold") som oppslagsord, med henvisning til *klett*.

Klokkaren Se *Trollkyrkja*.**Klokkerkampen** [klåkk`arkampen]

Fjellknaus (ca. 1010 moh.) sørvest for Valleråmoen i Alvdal kommune, nordvest for Valleråkjølen (*Klettan*). Fjellet har kanskje fått navn etter en av gardene lenger nord (*Klokkarhaugen*, *Klokkartrøa*) (?). Yrkesbetegnelsen *klokker* (kirkelig tjenestemann) er svært vanlig i gardsnavn. Til sisteleddet, se *kamp*.

Kluftan Se *Kluftin*.

Kluftbekken [kluft`bækken] (**Indre** og **Fremre**) Bekk vest for Kakelldalen i Follidal kommune, med nedløp i hhv. *Midtslågåbekken* og *Fiskeslågåbekken* (s.d.) øst for Sletthøe. Bekken har flere forgreninger, så *kluft* ('kløft') kan her ha betydningen 'sted der noe deler seg', 'forgrening'. Det er riktignok også flere større fordypninger i fjellsiden langs bekkens nedløp. Disse kan oppfattes som kløfter el. skar. Også bekkenavn i Dovre. Se òg *Kløftesbekken*.

Kluftin [kluft`in] (1) Fjellskar i Rondane, Dovre kommune (Djupdalen, sør for Haverdalsåe). (2) Skar i Nordre Atndalen, Follidal kommune (sørøst for Solvang). (3) Fjellskar i Rondane, Sel kommune (sørvest for Rondvassbu). Navnet er flert. av dial. *kluft*, 'kløft', 'skar', 'gjel'. Jfr. også flert.formen *Kluftan* (bl.a. Mjovassdalen, Follidal). Det heter tilsv. *Kløftan* i Midtre Gauldal og Holtålen.

Kluggu [klugg`u] Skar i Kvikne, Tynset kommune (øst for Børiligardan). Dial. - ordet *kluggu* (f) brukes om bratt, vanskelig terreng. Det er svært uveisomt her, og vanskelig å ta seg fram.

klump [klomp] m Knaus, bergknatt. Jfr. bl.a. *Finnfloklumpan*, *Klumpen* (Røros; også Midtre Gauldal), *Klumpan*, *Skardklumpen* (Røros). Sml. *klepp*; *Klimpen*.

Klumptjønna [klomp`kjønna] Tjern vest for sjøen Feragen i Røros kommune, øst for Kasshøgda. Tjernet ligger like ved et berg kalt *Klumpen* (se forrige art.).

Klunkneset [klonk`nesse] Ås, fjellknaus (838 moh.) i Rendalen kommune, sørvest for Hanestad (vest for Hanakampen og Glåma). Navnet er merkelig. Sisteledet *nes* (s.d.) brukes ellers vanligvis om smalt landområde som stikker ut i elv el. sjø, men her om en fjellformasjon et godt stykke unna Glåma. Knausen kan kanskje likevel minne om et nes der den stikker seg fram i terrenget. Førsteledet *klunk* fins ellers svært sjelden i stedsnavn. Det kan vise til lyden av bjelle, f.eks. i forbindelse med en hendelse med et husdyr. Men det kan også henge sammen med *klukk* (om klukkende lyd fra fugl, f.eks. tiur?).

Kluvan [klu:v`än] Skar, dalbotn sør for Blåskarven, vest for Flattron i Alvdal kommune. Navnet må antakelig henge sammen med v. *kløyve*, 'dele i to', 'sprengé'.

Klyvitjønne [klyv`ikjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Follidal kommune, sør for Blæsterdalen. Navnet kommer av det lydhermende ordet *klyvi* (*klyvy*), dial. for gluttsnipe. Denne fuglen er kjent for sin karakteristiske fløyting.

Kløftan Se *Kluftin*.

Kløftbekkhøgda [kløft`bekkhøgda] Fjell (1215 moh.) på grensen mellom Rendalen og Alvdal kommuner, sørvest for Barkald og Kulhøgda. Fjellet består av en rekke topper som ligger etter hverandre i nord-sør-retning. *Vestre* og *Østre Kløftbekken* kommer fra hver sin side av fjellet og renner ned i Tegninga lenger sør. Navnet sikter trolig til at

begge bekkene (som for øvrig ikke har forbindelse med hverandre) danner en vinkel med Tegninga. Men det kan også være tenkt på de mange sidebekkene som lager en kløftform med bekken de renner ned i. Sml. *Kløftesbekken* og *Kløftet*.

Kløftesbekken [kløft`esbekken] Bekk i Einunndalen i Folldal kommune, med utløp i *Einunna* (s.d.) øst for Nistugusætra. Navneformen er uvanlig (gen.), og skiller seg fra det ellers alminnelige navnet *Kløftbekken* (spesielt vanlig i Rendalen). Navnet kan sikte både til vinkelen bekken danner med Råbekken og til skaret den renner ned gjennom. Se også *Kluftbekken*.

Kløftet [kløft`e] (1) Navn flere steder der elver deler seg el. møtes, f.eks. Tolga (der Vesltela renner ut i Stortela ved Bjørkkjølen), Os (Dalsbygda, der Svartåa møter Hongåa), Kvikne (hvor Ya løper ut i Orkla). Noen steder kan det også hete *Korsen* (s.d.). (2) Navn på juv, skar, søkk e.l., bl.a. Tolga, Alvdal, Tynset, Oppdal. (3) Gardsnavn (Tolga og Tynset; også Rennebu). Av subst. *kløft*, som i terrengnavn kan bety 1. 'sted der noe deler seg' el. 2. 'revne', 'skar', 'juv'. Jfr. *Kluftin*.

Kløfthåen [kløft`hå:n] Tjern, *hå* (s.d.; egl. utvidelse av elva Røa) på grensen mellom Engerdal og Røros kommuner, øst for Øvre Roasten og Storbuddhåen. Håen har formasjon som ei bjørkekløft (av *kløft*, 'vinkel der noe deler seg'). Hit hadde Jo Larsa (1843-1916) gått alene en oktoberdag for å fiske med nett, og

overnattet i bua her. Om natta tok det fyr i bua og klærne hans mens han sov. Han hadde så sprunget ut av døra og ned mot vannet for å slokke. Men i mørket hadde han snublet og støtt hodet mot en stein. Han ble senere funnet død ved vannkanten. Jo var fra Haugen ved Femunden, men hadde flyttet til Røros da dette hendte (Andersen 1966 B, 194).

Kløfthåtjønnan [kløft`hå:kjønnan] Tjern i Engerdal kommune, ved Kløfthåen (Røa). Til navnet, se *Kløfthåen*.

Kløftmyrtjønnan [kløft`my:rkjønnan] Tjern sør(øst) for Kvilten i Engerdal kommune (vest på Kvisleflået). Førsteleddet refererer til stedet der Litlkvisla (Vesterkvisla) og Kvisla (Østerkvisla) løper sammen (se *Kløftet*).

Kløfttjønnan [kløft`kjønnän] (**Kløfttjønnan**) (1) Tjern sør for Aumdalen i Alvdal kommune (øst for Øykjekletten). Det er ikke noe sted som heter *-kløfta* e.l. i nærheten, men navnet kan vise til *Melbekkdalen* sør og øst for tjernene. Dalen er bratt og trang og danner ei bergkløft el. et gjel flere steder. Det er usikkert hvor mange tjern dette gjelder. Området har mange større og mindre tjern. (2) Tjern nord for Siksjøen i Os kommune. Her er det antakelig *kløft* i betydningen 'vinkel' som ligger til grunn. Det ene tjernet har to vikar som danner en skarp vinkel. (3, *Kløfttjønnan*) Tjern øst for Store Børsjøhø i Kvikne i Tynset kommune. Her er det helst samme betydning av *kløft* som i (2), kanskje på grunnlag av vinkelen som

bekken mellom tjernene danner med det største tjernet (Venås 1987, 285).

Kløftåsen [kløft`å:s'n] (1) Ås (842 moh.) nordvest for Vangrøftdalen i Dalsbygda i Os kommune. Åsen utgjør en lang rygg i landskapet mellom Snudda og Tverrelva, som møtes et stykke sørøst for åsen. (2) Åsrygg (ca. 800 moh.) nord for Tunndalen i Tynset kommune, nord for Tunnas aller øverste løp. Kløftåsbekken renner (med flere andre bekker) sammen med Tunna sør og øst for åsen. (3) Åsrygg (ca. 1050 moh.) nord for Haustdalen i Alvdal kommune, på nordvestsiden av Kvitvola (sør for Kolvet). I (1) og (2) er navnegrunnlaget antakelig bekkene el. elvene som renner i vinkel på hverandre og danner ei kløft. Når det gjelder (3), er det kanskje heller det bratte terrenget som har ført til navnet (fjellkløft). Navnet *Kløftåsen* er også kjent fra Tydal. Se ellers *Kløftet* (1) ovenfor.

Kløvsten [klô:v`ste:n'n] (**Kløvstenen**) (1) Stor stein ved munningen av Tufsinga i Femunden, Os kommune (utenfor Tjønna, sørvest for Korneset). Steinen stikker opp av vannkanten, godt synlig på lengre avstand. På sør- og nordsiden av steinen ligger hhv. *Kløvstenskjæret* og *Kløvstenodden*. (2, *Kløvstenen*) Stor stein mellom Korssjøen og Grådalen i Røros kommune, like ved Harrbekken. (3, *Kløvstenen*) Stor stein vest for Nørderhogna i Dalsbygda, Os kommune. Steinen ligger 1 km rett vest for toppen. Navnet forteller at steinene er delt (kløvd) i to. Det er trolig også andre store steiner som har dette navnet i utmarka i distriktet, uten at de er registrert på kart.

knall [knall / knäll] m Haug, mindre ås, fjellknatt (tilsv. *knoll*). Jfr. *Orrknallen*, *Litlknallen*, *Storknallen* (Engerdal), *Knallen* (Tufsingdalen, Os; også Tydal).

Knallra [knäll`ra:] Berghamrer nord(øst) for Heggeriset i Engerdal kommune, øverst i lia nord for veien til Blakkstøtlandet (ca. 820 moh.; ikke avmerket på våre kart). Jfr. *Knallra* i Trysil (sørøst for Hylleråsen, rett sør for grensen til Engerdal). Navnet er sammensatt av *knall* (s.d.) og *ra*, 'Brusrygge'

knapp [knapp] m (Rund) ås, haug, knaus. Vanlig særlig øst i vårt distrikt, jfr. *Knappen* (Rendalen, Engerdal, Stor-Elvdal), *Søndre* og *Nordre Kvitvolaknappen*, *Galtåsknappen*, *Røskdalsknappen*, *Lauvbekknappen* (Engerdal), *Knappåsen* (Røros, Tolga, Tynset), *Knappåsberget* (Tolga), *Knappane* (Rendalen), m.fl. Også bl.a. i Midtre Gauldal (*RisKnappan*) og Ringebu (*Hestknappen*).

Knapptjønn [knapp`kjønna] Tjern, høl øst for Heggeriset i Engerdal kommune, i bekken (kanalen) mellom Hyllsjøen og Hundsjøen. Navnet kan kanskje være lagt på tjernet fordi det er lite og rundt, men det kan også gå på en av åsene i nærheten, kalt *Knappen* (se *knapp*). Samme navnet fins òg i Rennebu.

Knappåstjønn [knapp`å:s`kjønnän] Tre tjern vest for Kvinnan, Tolga kommune. Navnet kommer av *Knappåsen*, som ligger sør for tjernene, mot grensen til Tynset. Til navnet, se *knapp*. Se også *Midttjønn* (4).

knart [knart.] (**knatt**) m Framspring i landskapet, haug med steiner og skrenter; pynt, knaus (fra norrønt *knattr*). *Knatt* og *knart* kan bli brukt om hverandre, også innen samme bygd. Jfr. *Knarten*, *Knartan*, *Brennknatten* (Folldal), *Knatten* (Folldal/Oppdal, Alvdal), *Gråknarten*, *Svartknattan* (Dovre). I Trysil fins også formen *Knetten*.

knatt Se *knart*.

knaus [knæus] (**knøs**) m Fjellknatt, bergskrent. Jfr. f.eks. *Knausan* (Dovre, Folldal), *Storknausen* (Folldal), *Knausen* (bl.a. turisthytte, Tynset; gardsnavn, Oppdal), *Slettknausen* (Alvdal, Os), *Stortjønknnausen*, *Røstknausen*, *Blåbærknausan* (Tolga). Det kan også hete *knøs* (uten diftong): *Knøsvangan*, *Knøsen*, *Knøstjønnna* m.fl. (Tynset). Mange andre terrengnavn på k har lignende betydning, sml. *kamp*, *klett*, *klump*, *kolle*, *knart*, *knepp*, *knipp*, *knul* m.fl.

Knausloken [knô:s`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Tolga kommune, nord for Vingelssætra. Navnet kommer trolig av at loken ligger på nordsiden av *Knausvola* (1041 moh.).

Knaustjønnna [knô:s`kjønna / knæus`-] (1) Tjern i Tolga kommune, nordøst for Kåsa. Navnet kommer av *Prestliknausen* (s.d.) sørvest for tjernet. (2, *Nordre* og *Søndre*) Tjern nordøst for sentrum i Tynset kommune, vest for Gammeldalen. Her viser navnet til *Knausen* (949 moh.), som ligger mellom

tjernene. Se ellers *knaus*. Sml. også *Knøstjønnna*.

Kneken [kne:k`en] Fjellparti nordvest for Litldjupsjøen i Dalsbygda i Os kommune (vest for Storskarven, nederst i Bjonndalen). Navnet kommer av *kneik*, 'stigning', 'bratt bakke'.

knepp [knæpp] m/n/f Se *knipp*. Ordet (i denne formen) fins helst i Røros og ellers i Trøndelag, f.eks. *Kneppen* (Røros, Holtålen, Midtre Gauldal m.fl.), *Gråkneppa* (Midtre Gauldal), *Brattkneppet*, *Gruvkneppen* (Tydal), *Elgsjøkneppen*, *Kneppan*, *Bønnskneppen* (Holtålen), *Kneppskardet* (Oppdal). Men jfr. også *Storekneppet*, *Veslkneppet* (Einunndalen, Folldal), *Nordgardskneppa* (Rendalen), *Langvasskneppan* (Kvikne, Tynset), *Kneppåsen* (Stor-Elvdal / Rendalen). Merk at *knepp* kan forekomme i alle tre kjønn, selv om hankjønn er vanligst.

knipp [knipp] m Bratt fjellknaus, berg; bratt bakke. Ordet kommer antakelig av gammelnorsk *hniþa*, 'henge utover'. Sml. Aasen 1873 (*Knippa*): "en Bjergknold, Fjeldtop". Forekommer i flere stedsnavn nordøst i vårt område: *Knippen*, *Høgvollknippen*, *Storknippen* m.fl. (Røros). Vanlig i Trøndelag ellers, f.eks. *Knippan* (Midtre Gauldal m.fl.), *Middagsknippen* (Midtre Gauldal). Jfr. *knepp*.

knoll [knåll] m Haug, mindre ås, fjellknatt (av norrønt *knollr*). Jfr. *Godknollen*, *Storknollen* (Folldal), *Bjørkåsknollan* (Tynset), *Volknollen*

(Tolga), *Orrknollen* (Engerdal), *Knollberget* (Trysil) m.fl. Jfr. *gnoll*.

Knuglan [knug`lan] (sørsamisk **Rihkedgåetietjahke**) Fjellhamrer nordøst for Rien i Røros kommune, mot grensen til Tydal, høyeste punkt 924 moh. Navnet betyr 'fjellhamrene', 'knausene' (av adj. *knuglet*, 'ujevn').

knul [knu:l] m Knaus, liten ås, forhøyning i terrenget. Kjent bare fra Engerdal i vårt distrikt (jfr. *Knulen*, *Furuknulen*). Sml. også *Storfalliknulen* (Trysil).

Knutshovda [knuts`håvda] Kolle, *hovde* (s.d.) (1085 moh.) nordvest for Streitlien i Follidal kommune, sørvest for sentrum. Også gardsnavn. Navnet går tilbake til en som het *Knut*. Jfr. *Knutshøa*.

Knutshø [knuts`hø:] Landskapsvernområde (opprettet 2002) i Dovre, Follidal, Oppdal og Tynset kommuner. Området ligger øst for selve *Knutshøa* (s.d.) og E6, og vest for riksveg 3. Villreinstamme, med svært gode beiteforhold og rikt planteliv ellers.

Knutshøa [knuts`hø:a] (**Nordre**, **Midtre**, **Syndre**) Fjell øst for Kongsvoll i Oppdal kommune, høyeste topp 1690 moh. (*Syndre Knutshøa*). Mannsnavnet *Knut* går kanskje tilbake på en veidemann som streifet i dette området. Personnavn på (større) fjell er ellers relativt sjeldent (jfr. dog bl.a. *Larstind* vest for Snøhetta i Dovre, *Sørens fjellet* i Røros og *Rømundfjellet* samt *Nilsvola* i Engerdal). Til sisteleddet, se *hø*.

Knuvloken [knuv`'llo:ken] Tjern i Røros kommune, mellom Rien og Rihkedtjahke (Storhøgda). Navnet kommer av adj. *knuvlet* ('ujevn', 'humpet') og *lok* ('vannpytt'). Dette kan neppe gå på fasongen på tjernet, som er avlangt og ellers jevnt i formen. Førsteleddet kan heller sikte til steinete landskap e.l. rundt tjernet, evt. til særskilte bunnforhold i tjernet.

knøs Se *knaus*.

Knøstjønna [knô:s`kjønna] Tjern i Brydalen, Tynset kommune, nordvest for Storrøsta. Tjernet ligger ved to knauser (*Knausen* el. *Knøsen*, 758 og 787 moh.), jfr. *Knøsvangan* litt lenger sør. Til navnet, se *knaus*. Sml. også *Knaustjønna*.

Koian [kå:j`an] (**Kojan**) (1) Garder i Røros kommune, sørvest for Botnet ved Aursunden. Nordvest for gardene ligger *Koieåsen*, 833 moh. (2) Gard i Røros kommune, nordvest for Glåmos, mot Rugldalen. (3) Seter i Kvikne, Tynset kommune, sørøst for Yset (mellom Berstjønna og gruva). Navnet kan være brukt også andre steder uten at det er avmerket på kart. Til betydningen, se *Kojehøgda*.

Koiebakken [kåj`ebakken] Bakke sør for Døllisætran i Einunndalen, Follidal kommune (midtveis ned mot Borkhusvadet). Til førsteleddet, se *Kojehøgda*.

Koieloken [kåj`elo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (nord for Sæterstjønna lengst sør i

Litjnordalen, jfr. kart hos Midtdal 1991, 670). Til førsteleddet, se *Kojehøgda*.

Koietjønna [kåj`ekjønna] (1) Tjern i Vingelen, Tolga kommune (nord for Båvola). Ifølge kartet dss. *Koversjøen*, men oppført som eget tjern hos Venås 1987, 288. (2) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (vest for Brattfalltjønna i Litjnordalen, jfr. kart hos Midtdal 1991, 670). Til førsteleddet, se *Kojehøgda*.

Kojehaugtjønnan [kåj`ehækjønän] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nord for Gløta (vest for Midthøa). Navnet viser til en haug i nærområdet med ei *koje* (enkel hytte, her trolig om seterhus). Det heter riktignok ikke *Kojehaugen* noe sted i nærheten, så dette navnet er enten blitt glemt el. erstattet av annet navn. *Koiehaugen* finner vi derimot både i Os, Rendalen og Midtre Gauldal. Se ellers *Kojehøgda*; Venås 1987, 288.

Kojehøgda [kå:j`ehø:a] (med **Ytre Kojehøgda**) Fjell sør for Hodalen i Tolga kommune, 1118 og 1049 moh. Førsteleddet *koje* (*koie*) betyr 'enkel hytte', 'tømmerhoggerhytte'; i Nord-Østerdal også om slåttebu, fra gammelt av et slags skur av trestammer tekt med torv. Ordet er dessuten brukt om gamle (samisk hustype). Kullbrennere holdt gjerne til i koier mens de passet kullmila. Til sisteleddet, se *hø* (2). Stedsnavn med førsteleddet *Koje* el. *Koie* er ellers vanlig, som *Koietrøa* (Os), *Koievika* (Engerdal), *Kojevollen* (Røros, Os), *Koieplass* (Folldal).

Kokktangen [kåkk`tangen] Ås nord for Kokkvollen ved Aursunden i Røros kommune, 922 moh. Førsteleddet kommer av gardsnavnet *Kokkvollen*, hvor førsteleddet kommer av det tyske slektsnavnet *Koch*, 'kokk' (Veka 2000, 235). Til sisteleddet, se *tange*.

kolbotn [kol`bått'n / kô:l' -] (**kølbøtn**) m Navn på sted der det er brent kull, f.eks. *Yter* og *Øvre Kølbøtnan* (Vingelen i Tolga). Vanlig i sammensetninger, f.eks. *Kølbøtnegga* (Narjordet i Os), *Kølbøttøye* (ved Grimsa, Folldal). Også gardsnavn, bl.a. i Folldal. Slektsnavnet *Botten* (Folldal) har samme opphav.

Kølbøtnen Fritidseiendom på vestsiden av Savalen (Gardvika) i Tynset kommune, nær grensen til Alvdal. Dikterparet Hulda Garborg (1862-1934) og Arne Garborg (1851-1924) bodde her i flere år. Til navnet, se *kolbotn*.

Kolbutjønna [kô:l'bu:kjønna] Tjern i Engerdal kommune, Heggeriset. Navnet kommer av gardsnavnet *Kolbu* på stedet. Dette viser til buer der folk bodde i forbindelse med kullbrenning (for Røros kobberverk). Folk på Kolbugardene sier imidlertid ofte bare *Tjønna*. *Kolbutjønna* er også navn på tjern i Trysil (nordvest for Plassen).

Kolla [kåll`a] Fjell nordvest for Kakelldalen i Folldal kommune (sørvest for Langhøa), 1467 moh. Også navn på fjelltopp på grensen mellom Dovre og Oppdal (øst for Snøheim). Se *kolle*.

Kollberget [kåll`bæрге] *Berg* (s.d.) på sørøstsiden av Liakollen i Nordre Atndalen, Folldal kommune, ca. 960 moh. Førsteleddet er *kolle* (s.d.). Samme navnet fins to steder i Oppdal (vest for Kongsvoll og nordvest for Grønbakken) samt ett sted i Nord-Fron (*Kollberg*, nordøst for Vinstra).

kolle [kåll`e] m/f Rundvoren åstopp, knaus (øg om høyere fjell). Vanligst vest i vårt distrikt, både i usammensatt form (*Kollen*, f.eks. øst for Gia i Tynset, *Kolla* nordvest for Kakelldalen i Folldal) og i sammensetninger (f.eks. *Borkhuskollen*, *Liakollen*, *Ellandkollen* i Folldal, *Blåkollen* i Sør-Fron, *Vasshuskollen* i Dovre). Også i andre sammensetninger, f.eks. *Småkollbrottet* (Rørros). Særlig vanlig på vestsiden av Nordre Atndalen i Folldal (som *kamp* er det på østsiden). Merk at ordet kan være både hankjønn og hunkjønn.

Kolletvola [kåll`etvo:la] (1) Fjell nord for Haustdalen (sørøst for Kolvet) i Alvdal kommune, 1089 moh. (2) Fjell vest for Veslsølna (øst for Follandstjøenna og Måsådalen) i Alvdal kommune, 1086 moh. (3) Fjell(rygg) sørvest for Nonsvola i Vingelen i Tolga kommune, 1010 moh. (4) Fjell sørvest for Bjørsjøen i Tolga kommune, 1022 moh. Navnet er sammensatt av adj. *kollet* ('rundaktig', 'med form som en kolle') og *vol* (s.d.).

Kollutholen [kåll`otho:l.n.] Ås i Folldal kommune, nordøst for Fallet, 1049 moh. Førsteleddet er *kollut*, 'rundaktig', 'med form som en kolle'. Til sisteleddet *hol* ('ås'), se *hol* I.

Koltjøenna [kô:l`kjønna] Tjern i Rørros kommune, øst for Nordvika (Femundsmarka). Det er helst kullbrenning som har gitt opphav til navnet her. Andre steder kan mørk botn el. andre forhold ved selve tjernet tenkes som bakgrunn for navnet, som også er kjent fra Nord-Fron, Ringebu (*Koltjønnet*), Rennebu og Midtre Gauldal.

Kolvet [kålv`e] (1) Seter (*Øvre* og *Ytre*) i grenseområdet mellom Alvdal og Folldal kommuner, øst for Grimsbu (sør og vest for Einståkkåkletten). (2) Seter i Folldal kommune, vest for Moskaret. (3) Skar i Folldal kommune, nordvest for Moskaret. Navnet henger sammen med *kvølv* (s.d.), om (stor) fordypning i lendet. Denne betydningen passer godt til terrenget på alle disse stedene.

Kommandanthåa [komm`andanthå:a] *Hå* (s.d.), elveutvidelse vest for *Kommandantvollen* (s.d.) i Rørros kommune.

Kommandantvollen

[komm`andantvåll'n] Gard i Rørros kommune, nordøst for Djupsjøen (mot Hitterdalen). Navnet kunne tenkes å komme direkte av *kommandant* ('militær sjef'), men navnet oppstod visstnok etter at familien *Commendant* overtok bruket (som tidligere het Fiskevollen) rundt 1700. Se Kvikne 1957, 172-173. Jfr. *Kommandantplassen* i Tynset (Yset) samt slektsnavnet *Kommandantvold*. Se også *Grenadervollen*, *Korporalsvollen*. Til sisteleddet, se *voll*.

Kommeren [komm´er.n.] Fjell øst for Tylldalen (sørøst for Søndre Rivtjønn) i Tynset kommune, 1168 moh. Navnet betyr antakelig 'kloss', 'kubbe', sml. *kumb* i flere norske dial. Se òg *Fonnåsfjellet*. Til sagnet om trollet i Kommeren, se *Abelvola*.

Kommertjønn [komm´erkjønn] Tjern i Tynset kommune, oppe i fjellet *Kommeren* (s.d.). Tjernet ligger vest for toppen.

Kongsbekklægret [kångs´bækkdæ:gre] *Læger* (s.d.) i Setaldalen i Folldal kommune, nær grensen til Oppdal. *Kongsbekken* renner forbi stedet og ned i Orkla lenger nord. Det er vanskelig å si hvorfor det heter *Kongsbekken* (samme bekkenavnet også i Trysil). Antakelig kan det knyttes til en tradisjon el. et sagn om at en konge skal ha reist forbi her.

Kongsskardet [kångs´ska:le] Kløft, *skard* (s.d.) øst for Åkrestrommen i Rendalen kommune. Skardet ligger i omtrentlig nord-sør-retning, med *Vestre* og *Østre Kongsskardåsen* (748 og 865 moh.) på hver side. Gjennom skardet renner *Skardebekken* (*Skardebekken*) med uløp nede i Mistra lenger nord. Til førsteleddet, se forrige art.

Kora [ko:r´a] Lokalt navn på nederste del av elva *Tufsinga* (s.d.) i Os kommune, ut mot Femunden. Navnet kan komme av *kur* ('ro', 'opphold'), og sikte til at elva renner stilt her. En annen, vel mindre sannsynlig, forklaring går ut på at fiskerne holdt *kor* ('andakt') på *Korneset* før i tiden (sml. Nystu 1974, 127-128).

Ifølge en tredje tolkning kan elvenavnet henge sammen med *køl* ('kull'), ut fra tidligere uttale med tjukk l (*Kola*). Navnet kan etter denne forklaringen gjenspeile tiden da store skogsområder her ble hogd ned og brent til kull, som så ble kjørt til Røros kobberverk (Bull 1916, 124). Navnet har neppe sammenheng med *Koren* (s.d.). Til sagnet om tylldølenes enorme fiskefangst i Kora, se *Tylldalsvika*.

Koren [ko:r´n] Gard i Os kommune, ved sentrum (nordøst for brua over Glåma). Navnet kommer antakelig av dial. *kor* ('binge', 'inngjerding til småfe'), sml. *Bingen*. Mellom Øybakken og Øygjelta ved garden var det tidligere små inngjerdingar for kalver.

Kornanderskardet [kånn`annerska:le] Kløft, *skard* (s.d.) i Engerdal kommune, sørøst for Sorken. Til sisteleddet, se *skard*. I samme området finner vi *Kornanderbekken*, *Kornandermyra* og *Kornandertjønn* (s.d.).

Kornandertjønn [kånn`annerkjønna] Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Sorken. Navnet kan kanskje henge sammen med fuglenavnet *and*, som heter *ander* i målføret (Venås 1987, 292). Førsteleddet *korn* er likevel forvirrende (om en egen andeart som har med korn å gjøre?). Jfr. *Stubbandtjønn*.

Korneset Se *Kora*.

Korphaugen [kår*p`hòu'n] Haug, høyde (905 moh.) nordvest for Nordre Mistsjøen i Rendalen kommune. Til

førsteleddet, se neste art. Samme navnet fins i Sel.

Korphåmmåren [kår**p*ˈhåmmå:ˈr.n.]

(1) Bratt fjellknaus (ca. 960 moh.) på nordsiden av Orvbergsfjellet i Røros kommune (nordvest for Orvos og Kongens gruve). (2) Fjellknaus ved Vauldalen i Røros kommune (ikke navngitt på våre kart, men beskrevet hos Gjelsvik 1936, 102: "Svartberget, sør um bekken"). Til sisteleddet, se *håmmår*.

Korphanmeren er også registrert i Åmot (nord for Deset). Det skal være mye *corp* (ravn, svart kråkefugl) som holder til på disse stedene.

Korporalsvollen [kår**p*ˈora:lsvållˈn]

Seter i Røros kommune, sør for Nedre Håneset. Navnet (*korporal*: lavere befalsgrad) vitner om tiden da en egen militær avdeling var stasjonert på Røros (i forbindelse med Røros kobberverk). Sml. *Grenadervollen*, *Kommandantvollen*.

Korsberghøa [kår.s.ˈbærjhø:a] Fjell (1429 moh.) sørøst for Kvislådalen i Alvdal kommune, ved grensen mot Stor-Elvdal og Rendalen (øst for Sølnsjøhøa). Førsteleddet *kors* sikter kanskje til korsformen som fjellet danner (?), sett fra en bestemt vinkel (jfr. *Korssjøen*). Se ellers *berg* og *hø*.

Korsen [kår.s.ˈn.] (1) Samløp mellom to små bekker (ikke navnsatt på kartet) øst for Martavollen i Nordridalen, Røros kommune. (2) Korsformet sund i Øversjøen (ved Øversjøholmen) nord for Rien, Røros kommune. (3, *Søndre*

og *Nordre Korsen*) Nes nordøst for Kvennvika i Femunden (Tjønnan), Os kommune. Neset har en slags korsform. (4) Stikryss på grensen mellom Rendalen og Stor-Elvdal kommuner, vest for Storsjøen (sør for Kneppåsen). (5) Stikryss mellom Holla og Narsjøen, Os kommune. Som disse stedsnavnene viser, er *kors* i betydningen 'kryss' (for øvrig òg brukt om trådvinne ved hesjing) hankjønnsord i flere av våre målfører.

Korsenget [kår.s.ˈenge] Eng (tidligere slått) sør for Narjordet i Os kommune, på vestsiden av Nøra (nord for Tjønningen). Navnet kommer antakelig av at to veger (stier) har møttes her (sml. *Korsen*). I eldre papirer kalt *Korsvegenget*. Til sisteleddet, se *eng*.

Korssjøen [kår.s.ˈsjø:ˈn] (med **Litlkorssjøen**) (1, med *Litlkorssjøen*) Innsjø vest for Grådalen i Røros kommune (*Litlkorssjøen* strekker seg også inn i Os kommune). (2, *Lille Korssjøen*.) Naturreservat opprettet i 1992, øst for Litlkorssjøen (se ovenfor) i Os og Røros kommuner. Barskogsområde, med rik fuglefauna og morenerygger. Navnet kan komme av at sjøen danner en slags korsform, med en "tverrarm" i nord (dette er likevel ikke særlig tydelig). Mindre trolig er det at navnet skriver seg fra vegskille e.l., eller at kors er blitt satt opp her som grensemerke. K. Venås har lansert en helt annen tolkning: Navnet kan ifølge ham komme av *køl*, med bakgrunn i kullkjøring til Røros kobberverk (Venås 1987, 318; se også *Kora*). Også gards- og slektsnavn.

Korssjøfjellet Se *Korssjøvola*.

Korssjøkjerka [kår.s. `sjøkjer*ka] Fjellknaus, hammer vest for *Korssjøen* (s.d.) i Røros kommune, ca. 950 moh. (ved Seterkletten). Navnet er et jamføringsnavn, ut fra likheten med ei kirke (el. -tårn), på dial. *kjerke*.

Korssjøskipet [kår.s. `sjøsji:pe] Berg vest for nordre enden av *Korssjøen* (s.d.) i Røros kommune, ca. 790 moh. (vest for Håmmårbotntjønna). Formasjonen på berget kan minne om et *skip*.

Korssjøvola [kår.s. `sjøvo:la] Fjellrygg, *vol* (s.d.) øst for Litlkorssjøen i Røros kommune, 1120 moh. Også kalt *Korssjøfjellet*. Til navnet, se ellers *Korssjøen*.

Korstjøna [kår.s. `kjønna] (1) Tjern sør for Harsjøen i Røros kommune. (2) Tjern sør for Røa (Roasten) i Engerdal kommune. (3) Tjern nordvest for Femundshytta i Engerdal kommune. Også navn på tjern i Holtålen. Navnet er antakelig oppstått pga. formen på tjernene (likhet med et *kors*). Jfr. *Korssjøen*.

Kottberget [kått `bærje] *Berg* (s.d.) på vestsiden av Nedre Tallsjøen i Tolga kommune, 805 moh. Navnet på denne bratte fjellknausen kan være et dyrenavn, ut fra sammenligningen med en *katt*: *Kattberget* (av norrønt *kǫttr*; se Nesset 1974, 140-141). Sml. de gamle dyrenavnene *Tron*, *Haveren* m.fl. Navnet kan òg ha sammenheng med slektsnavnet *Kot* el. *Kott*. Som med

flere andre stupbratte berg er en tragisk hendelse knyttet til dette stedet. Ei kvinne fra Slåbakken falt ned fra berget og slo seg i hjel (Eggen 1968 B, 301). Sml. bl.a. *Ingulfskletten*.

Kottengenget [kått `enge] Gard nordvest for Neby, vest for Tunna (Moan), i Tynset kommune. Førsteleddet er kanskje som i *Kottberget* (s.d.). En annen mulighet er at det kommer av *kott*, 'lite hus'. Til sisteleddet, se *eng*.

Kottjøna [kått `kjønna] (**Øvre** og **Nedre**) Tjern (nord)øst for Nedre Tallsjøen, Tolga kommune. Navnet har samme førsteledd som *Kottberget* (s.d.), men tjernene ligger noen kilometer unna. Hvis tjernene (tjernet) skulle ha vært oppkalt etter berget, ville vi dessuten ha ventet *Kottbergtjøna*. En annen mulighet byr seg fram ved å se på hvilke setrer som ligger i nærheten. Like nord for Øvre Kottjøna ligger *Flatvollen*. Den første som kom på garden Flaten, skal ha hett *Kot(t)*. Dette er riktignok et uvanlig navn, men kan være korrekt. Sml. Venås 1987, 294.

Koversjøen [kåvv `ersjø:'n] (**Kovertjønan**) Mindre innsjø nord for Båvola i Vingelen, Tolga kommune. Rundt nesten hele sjøen er det flere små loker og tjern. Navnet kan ifølge T. Nesset komme av et gammelt dial. -ord *kover* (av gammelnorsk *kofarn*) med betydningen 'liten hund' (Nesset 2007 B). I. Aasens ordbok har oppføringen *Kovern* (*Koverhund*) med tilsv. betydning (Aasen 1873). Ut fra denne tolkningen kan bakgrunnen for navnet

være en hendelse en gang i tiden med en hund, f.eks. drukning. Sml. *Stor- og Veslhundsjøen* (s.d.) i samme distrikt (nord for selve Vingelen). Se også *Koietjønnna; Esskrokettjønnna*.

Krabbtjønnna [kräbb`kjønna / krabb`-] (1) Tjern i Os kommune, nord for Siksjøen. (2) Tjern i Røros kommune, øst for Nordvika i Femunden. Førsteleddet må vel komme av v. *krabbe* ('krype', 'kravle'), men det er uklart hvordan navnet har oppstått.

Kraeviesgealta Fjell sørøst for Stuggusjøen i Tydal kommune, 1006 moh. Det sørsamiske navnet betyr 'Gråfjell'. Det norske navnet er *Gråsida* (som for øvrig også er navn på fjell i Dovre).

Kraggtjønnna [krägg`kjønna] Tjern i Tynset kommune, Aumdalen (vest for Aumlivangan). *Kragg* brukes om 'forvokst, krokett tre', helst om furu som har mange kvister. Navnegrunnlaget kan være kraggskog omkring vannet, el. kragg(er) som har falt uti.

Kratltjønnan Se *Kratlvola*.

Kratlvola [kräll*`vo:la] Fjell nord for Grøtådalen i Engerdal kommune, 1078 moh. Førsteleddet *kratl* henger sammen med dial. *kratlet* (*krahlet*), 'ulendt', gjerne også om steinet terreng. Sør for dette fjellet ligger *Kratltjønnan* i et område med svært mange små tjern, loker og sjøer (direkte knyttet til fjellnavnet, el. om selve tjernene, dvs. 'de sundrevne tjernene'?). Se også *Grunnkratslane*, som

inneholder samme ordet. Sisteleddet er *vol* (s.d.).

Kremmaren [kremm`a:ʀ.n.] Kampestein i Setaldalen, Folldal kommune, nord for Borkhussætra. Steinen ligger ved vegen til Setalsjølia. En *kremmar* (handelsmann) skal ha overnattet ved denne steinen. Det er mange store blokksteiner i dette området.

Krestenloken [krest`nlo:ken] Tjern nord for Djupsjøen (Bersfjellet) i Røros kommune, vest for Storwartz gruve. Førsteleddet er mannsnavnet *Kresten* (dial. for *Kristen* el. *Kristian*). Ut fra tjernet renner *Krestenbekken* ned i Djupsjøen. Til sisteleddet, se *lok*.

Kriken [kri:k`en] Gardsbruk ved Krokhaug i Folldal kommune, på sørsiden av Folla. Navnet (av *krik*: 'krok', 'bøyning', 'sving') kommer av at garden ligger ved et lite tjern (*Kriktjønnna*) med form som en krok el. bue. På østsiden av tjernet ligger garden *Lillekroken* (*Veslkroken*), som også er slektsnavn samt navn på grendelaget her.

Kriktjønnna [kri:k`kjønna] Tjern ved Krokhaug i Folldal kommune. Se *Kriken*.

Kringletåsen [kring`letå:s'n] Ås øst for Fådalen i Tynset kommune (nord for Bondåsen), 884 moh. Lignende navn er *Kringlethaugen* (Vingelen, Tolga), *Kringletmyra* (nord for sentrum, Tolga). Til førsteleddet, se *Kringlotberget*.

Kringlotberget [kring`lotbærge] *Berg* (s.d.) på sørøstsiden av Veslkringla

i Folldal kommune (sørvest for Blæsterdalen), 1026 moh. Adj. *kringlot* betyr i målføret 'rund', 'som ligger omkring noe'. Se ellers neste art.

Kringltjønna [kring`'lkjønna] Tjern i Vingelen, Tolga kommune, nordvest for sentrum (Gjeldalen). Navnet kommer av *kringle* ('rund skive', 'ring'). Antakelig viser dette til selve tjernet, som har en rundaktig form (selv om det ikke er helt rundt).

Kristianstjønna [krest`'janskjønna] Tjern i Røros kommune, mot svenskegrensen nordøst for Hyllingen. Av mansnavnet *Kristian*.

Kristiansvollen [krest`'jansvåll'n / krist`ians-] Seter i Røros kommune, sør for Orvos (nordøst for Gullikstad). Av mansnavnet *Kristian* og *voll* (s.d.).

Kristoffertjønna [kres`'tafferkjønna] Tjern sør for Øversjøen i Tolga kommune. Navnet kommer vel fra *Kristoffergarden* rett nedenfor tjernet, oppkalt etter en mann ved navn *Kristoffer*. På enkelte kart er tjernet også kalt *Vintertjønna*.

Kroketloken [kro:k`'etlo:ken] Tjern ved Vangrøfta (nordøst for Nonsåsen) i Dalsbygda, Os kommune. Tjernet er egl. en elvesving (meander) som er blitt liggende igjen i form av en kroksjø. Til sisteleddet, se *lok*.

Krokhaug [kro:k`'hæu(g)] Grend og kirkested sørvest for Grimsbu i Folldal kommune, med navn er etter garden *Kroken*. Det gamle kommunesentret

låg på Krokhaug. Navnet kan sikte til svingene elva Folla gjør gjennom grenda, men det er like sannsynlig at *krok-* har festet seg ved navnet fordi selve *dalføret* her dreier betydelig fra sørvestlig til (nord)vestlig retning sett fra Grimsbu. *Krokhaug* er også gardsnavn. Sml. *Kriken*.

Krokloken [kro:k`'lo:ken] Tjern i Flensmarka i Røros kommune (vest for Svartåsen). Tjernet har form som en stor krok. Til sisteleddet, se *lok*.

Kroktjønna [kro:k`'kjønna] (**Kroktjønne**, **Kroktjønna**, **Kroktjønnan**) Vanlig navn på tjern mange steder, bl.a. Alvdal (3), Folldal (2) og Os (3). Tjern med dette navnet danner en mer el. mindre tydelig krok el. sving. Sml. *Kriktjønna*.

Kroktjønnkletten [kro:k`'kjønnklætt'n] Fjellknaus (960 moh.) øst for Børstusjøen i Tynset kommune, sør for Magnillkroken. Navnet refererer til *Kroktjønnan* øst for kletten og Magnilla. Se forrige art.

Kroktjønnsbekken [kro:k`'kjønnsbækken] Bekk i Dalen i Folldal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) vest for Dalflyen. Bekken har navn etter *Kroktjønne*, et tjern med en karakteristisk krok el. bue. Tjernet ligger nede ved Folla, øst for bekkens utløp.

Krokøydalen [kro:k`'øyda:'l.n.] Dalstrekning i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sør for Stadsbuøyen. *Krokbekken* renner her og ut i Atna ved avkjøringen til Liagardan (Elgevasslien).

Andreleddet *øy* (s.d., 'grasslette ved vann') sikter til slettene langs bekken og fylkesvegen.

Krokåthåen [kro:k`åthå:'n] *Hå* (s.d.) i Grøtådalen i Engerdal kommune (egl. en utvidelse av elva *Grøtåa*, s.d.). Førsteleddet er adj. *krokåt*, 'kroket', 'bøyd' (i denne delen av Engerdal snakkes det rørosdialekt). Håen danner en stor S-form. Sml. *Kroktjønna*.

Krokåtsjøen [kro:k`åtsjø:'n] Innsjø i Engerdal kommune, nord for Sorken. Til førsteleddet, se *Krokåthåen*.

Krokåttjønna [kro:k`åtkjønna] Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Krokåtsjøen. Til førsteleddet, se *Krokåthåen*. *Krokåttjønna* er også navn på et tjern i Oppdal. Sml. det vanligere navnet *Kroktjønna*.

Krovhte Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Grøtådalen* (s.d.) i Engerdal kommune. *Krovhte* betyr 'gryte' (trolig innlånt i samisk fra nordisk).

Krullen [krull`n] Setergrend (også navn på seter) øst for Orvos i Røros kommune, nordøst for Enarsvola (med bl.a. Gaukvollen og Hallvollen). I samme området heter det *Krullmoen* og *Krullstien*. Navnet sikter antakelig til *skogkrull*, dvs. skogholt.

Kråkholmen [krå:k`hålmén] (1) Holme i Isteren (vest for Bjørnfjordneset) i Engerdal kommune. (2) Holme i Femunden (nordøst for Sollerøya og Nålodden) i Os kommune. Også navn

på holme i Femundselta (Trysil, nær grensen til Engerdal). Førsteleddet er fuglenavnet *kråke*.

Kråktjønnbekken [krå:k`kjønnbækken] Bekk i Nordre Atndalen i Folldal kommune, med nedløp i *Atna* (s.d.) sørøst for Søre Sandom. *Kråktjønna* fins ikke på kartet her (navnet er derimot kjent fra Trysil). Til førsteleddet, se forrige art.

Kubekken [ku:'bækken / -'bekken] (1) Bekk i Nordre Atndalen i Folldal kommune, med utløp i Kvennbekken og deretter *Atna* (s.d.) sørvest for Søre Eriksrud. (2) Bekk sør for Aursunden i Røros kommune, med utløp i myrområdet nord for Stormyra, på nordsiden av Bukkvollen. Ellers bekkenavn også i Midtre Gauldal, Oppdal og Trysil. Navnet viser til at det har vært kubeite i området.

Kudalen [ku:'da:'l.n.] Dalsøkk, bekkedal nord for boligfeltet på Dalholen i Folldal kommune. Her var det tidligere kubeite. Navnet er også kjent fra Åmot og Nord-Fron.

Kuevja [ku:'evja] Evje, elvebukt nord for Brekken (øst for Sølandet) i Røros kommune, sør for Hyddas utløp i Glåma. Til førsteleddet, se *øvje*. Bakgrunnen for navnet kan være en hendelse med ei ku el. at kyr har holdt til el. holder til her. Jfr. de mange vollene (setrene) i området, bl.a. Skottvollen, Hyddvollen og Nilsvollen.

Kuhølskarven [ku:'hø:lskärven] Høyde (824 moh.) nordøst for Engerdalssætra, sør for Risbakken, i Engerdal kommune.

Sisteledet er *skarv* (s.d., ‘nakent berg’). Første delen av navnet, *kuhøl*, (‘kuhull’, ‘grop etter ku’), viser kanskje til at ei ku har gått seg ned i området. Utgangspunktet for navnet er trolig *Kuhølet* i sørenden av myra som kalles *Kuhølkjølen* (øst for høyden). Nord for *Kuhølet* ligger *Kuhøldammen*.

Kula [ku:l' a] Fjell i Tolga kommune, 1081 moh., på grensen mot Os (mellom Narbuvoll og Galådalen). Navnet er et jamføringsnavn (fjellet er rundaktig, og kan minne om ei kule).

Kulhøgda [ku:l' høgda] (**Kulehøgda**) (1) Fjell sørvest for Barkald, på grensen mellom Rendalen og Alvdal kommuner, 1066 moh. (2) Fjell øst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune (sørvest for Neksjøhøgda), 1179 moh. Til førsteledet, se *Kula*; til sisteledet, *hø* (2).

Kulkjøltjøna [ku:l' kjø:lkjøna] Tjern i Engerdal kommune, nær svenskegrensen øst for Kvilten. Det ligger flere små tjern her, lengst sørøst på *Kulkjølen* (‘myrområdet med kuler’). Til det midtre leddet, se *kjø* (2).

Kuloken [ku:'lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Tolga kommune, nordøst for sentrum (nordøst for Smeltarmyra). Tjernet er trolig inntørket fra tid til annen. Samme navnet fins i Trysil (Ljørdalen). Se ellers *Kutjøna*.

Kultjøna [ku:l' kjøna] Tjern i Engerdal kommune, nord for Isteren. Herfra renner *Kultjønnbekken*, med utløp i Isteren. Tjernet ligger i et svært

steinet, “kulet” landskap (blokkhav). *Kultjønnkvolvet* nord for tjernet forteller også om det kuperte landskapet her (sml. *kvølv*). Se også *Kula*.

Kumyra [ku:'my:ra] Myr øst for Langsjøen i Tolga kommune (sørøst for Gammelvollan). Samme navnet er dessuten registrert i Trysil. Trolig er det også brukt lokalt flere andre steder. Navnet sikter helst til at ei ku har gått seg ned i myra.

Kuneset [ku:'nesse] *Nes* (s.d.), utstikker på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, sørvest for Haugen gård. Litt lenger sør ligger *Little Kuneset*. Til navnet, se *Kuodden*.

Kuodden [ku:'ådd'n] (1) Odde på nordsiden av Storsjøen i Hodalen i Tolga kommune (ved Storholmen). (2) Odde sørøst for Valset ved Botnet, Aursunden, i Røros kommune. (3) Odde, lang utstikker nordvest i Rambergssjøen i Røros kommune (sør for Skjevdalen og Evja). Navnet tilsier at stedene er el. har vært beiteområder for storfe (med god tilgang på vann). Til sisteledet, se *odde*.

Kurråsen [kurr`å:s'n / korr`-] (**Kuråsen**) Gard ved Glåmos (øst for sentrum) i Røros kommune. Førsteledet henger trolig sammen med norrønt *kyrr*, ‘still’, ‘rolig’ (Veka 2000, 244). Glåma renner stilt, i store svinger, ut fra Aursunden her. Slektsnavnet skrives *Kurås* el. *Kuraas*.

Kusten [kust`'n] Fjell i Rendalen kommune, 1012 moh., sørøst for Spekesjøen. Betydningen av navnet er

uklar. K. Venås antar en sammenheng med ordet *kust* (*kustus*), 'disiplin'; 'respekt' (Venås 1987, 299). I så fall kan det henspille på krevende værforhold e.l. i området (?). En annen mulighet er at navnet kommer av *gust*, '(kald) vindpust'.

Kustofjellet [ku: 'sto:fjelle] Fjell i Tynset kommune, nord for Savalen, 985 moh. Navnet er sammensatt av dyrenavnet *ku* og *sto*, 'hvileplass'. Jfr. *Hestotjørna*.

Kusttjønnen [kust`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Spekesjøen. Til navnet, se *Kusten*.

Kutardalen [ku:t`ar.d.ä:'l.n.] Bekkedal sørøst for Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, vest for Gråhøgda. Dalen er en trang, østlig sidedal til Humlas (Håmmålas) øvre løp, ved Trångdalen. Navnet kommer av *kute*, 'springe', 'løpe'. Det går en veg (sti) opp gjennom dalen.

Kuttjønnen [ku:'kjønna] (1) Tjern i Røros kommune, øst for Brekken sentrum. Nordvest for tjernet ligger *Kuberga* og *Kuberget*. (2) Tjern i Tynset kommune, mellom Volsvangan og Åsvangan nordvest for Telneset. Førsteleddet er dyrenavnet *ku*. Samme navn på tjern også i Oppdal, Nord-Fron og Ringebu (*Kuttjønnen*). Slike navn er knyttet til steder der beitebruk og kuhold, ofte i setertrakter, er el. har vært vanlig. Navnet kan òg gå tilbake til en bestemt hendelse med ei ku.

kuv [ku:v] m Kul, rundaktig topp, høydedrag (fra gammelnorsk *kúfr*). Jfr. bl.a. *Kuven* (Rendalen, Tolga), *Kvitkuven*

(Tolga/Tynset), *Høykuven* (Alvdal) m.fl. Sml. også *Kula*.

Kuvan [ku:v`än] Skogsområde mellom Kvilvangen og Narsjøen i Os kommune. Til navnet, se *kuv*.

Kuven [ku:v`en] Fjelltopp (1237 moh.) mellom Store Nehatten og Blårandfjellet i Rendalen kommune, nordvest for Hanestad. Jfr. også *Kuvbekken* (Alvdal) på nordsiden av fjellet. Lokalt heter det antakelig også *Kuven* andre steder i vårt distrikt, uten at det står på kartet. Det samme navnet er registrert i Trysil (Ljørdalen). Se *kuv*.

Kuvlbekken [kuv`lbekken] Bekk i Tynset kommune, Kvikneskogen. Renner fra området øst for Store Børsjøhø og ut i vassdraget nord for Stugusjøen (Stubsjøen). Langs bekkens nedre løp, mellom Røstvangen og Smedplassen, heter det *Kuvlenget*. Navnet sikter kanskje til ujevn terreng (av *kuvlet*, 'ujevn', 'humpet?').

Kuvmillom [ku:v`millom] Fjellskar nordvest for Høvringen i Rondane (nasjonalpark), Dovre kommune. Skaret ligger mellom *Storkuva* (1451 moh.) og *Veslkuva* (1445 moh.). Navnet betyr 'mellom toppene (kulene)'. Se ellers *kuv*.

Kuvola [ku:'vo:la] Ås (850 moh.) på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, vest for Falkfangarhøgda. Åsen har trolig blitt knyttet til husdyrnavnet *ku* pga. setertrakter i nærheten, jfr. *Kuvolsætra* i sørvest. Haugen gård ligger heller ikke langt unna (2-3 km mot

nordvest). Til sisteleddet, se *vol*.

Kuvstongåsen [ku:v`stångå:s'n] Ås, fjellrygg (ca. 995 moh.) ved Øversjødalen i Tolga kommune (sørøstlig utløper av Vesle Glophøgda). *Kuvstong* ('rundaktig stang') sikter helst til formasjonen på fjellryggen. Jfr. *kuv*.

Kvannbekken [kvann`bekken] Vanlig navn på bekk (bl.a. Rendalen og Engerdal), av plantenavnet *kvann* (se *Kvannslådalen*).

Kvannberget [kvann`bærje] Fjellknaus, *berg* (s.d.) vest for Tylldalen i Tynset kommune, sør for Vesltron (1079 moh.). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*.

Kvannbergvollan [kvann`bærjvällän] Setergrend i Tolga kommune, nord for Vingelen. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Andreleddet er *berg*; sisteleddet *voll* (s.d.).

Kvannaldalen [kvann`da:'l.n.] (1) Mindre fjelldal nordvest for Markbulia i Folldal kommune (øst for Gråsteinhøa). (2) Mindre fjelldal vest for Kyrkjekletten i Folldal kommune (fra Stodsbubekken nordøstover mot Kvasskampen). Navnet er trolig brukt (lokalt) også andre steder. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*.

Kvannholet [kvann`hø:le (Rendalen) / `-hole (Sel)] (1) Gard nord for Femundselva i Rendalen kommune, ved grensen mot Engerdal. (2) Dalbotn i Rondane (Sel kommune), ved Bråkdalen. Til navnet, se *Kvannhølet*.

Kvannhølen [kvann`hø:'l.n.] Vannpytt, lite tjern øst for Kåsa i Tolga kommune, (nord)vest for Tynsethøgda (øst for Mattiseggan, nord for Tynsetbekken). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Sisteleddet *høl* (s.d.) betyr 'kulp', 'dyp dam'.

Kvannhølet [kvann`hø:le] Dalsøkk sør for Kvilvangen, Os kommune. Samme navnet også i Trysil (Drevjedalen). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Sisteleddet *høl* (n) betyr her 'søkk', 'fordypning' (= *hol* II, s.d.).

Kvannjota [kvann`jo:ta] Slette, jordstykke sørøst for Kvilten i Engerdal kommune (på østsiden av Storbekkmøya og Kvisla). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Sisteleddet betyr 'grasslette'; 'langaktig søkk' (se *gjot*).

Kvannkåsbakken [kvann`kå:sbakken] Gard i Narjordet i Os kommune (øst for Røbekkmøen). Til de to første leddene, se *Kvannkåstjønnna*. Garden, til daglig kalt *Haugen*, ligger i bakkete landskap.

Kvannkåstjønnna [kvann`kå:skjønnna] Tjern i Os kommune, sør for Forollsjøen. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Andreleddet er *kås* (s.d.), 'frodig jordstykke'.

Kvannriset [kvann`ri:se] Li i Tynset kommune, Spekedalen (nordvest for Ålbyggplassen). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Sisteleddet er *ris* (s.d.), 'kjerr', 'kratt'.

Kvannskardet [kvann`sk:ale] Fjellskar i Tynset kommune, øst for Tyllaldalen og Kommeren. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Til sisteleddet, se *skard*.

Kvannskardtjønna Se *Kvanntjønna*.

Kvannsletten [kvann`s.l.ett'n] (**Søndre** og **Nordre**) Garder ved Krokhaug i Follidal kommune. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*. Gardene ligger på slett, flat mark.

Kvannslådalen [kvann`s.l.åda:'l.n.] Dalføre nord for Høvringen i Rondane (nasjonalpark), Sel kommune. De to første leddene i navnet er *kvann* (skjerimplante, *Angelica archangelica*) + *slå* (s.d.). Steder med *kvann* i navnet forteller at denne planten er, eller har vært, vanlig i området. *Kvann* er gammel nytte- og medisiplante, bl.a. er bladene blitt nyttet som dyrefôr (Galten 2008, 171-172).

Kvannslådalsåe [kvann`s.l.ådal.s.å:e] Bekk, mindre elv i Rondane (nasjonalpark), Sel kommune. Renner ut i Høvringsåe og siden ut i Lågen i samme kommune. Elva har navn etter *Kvannslådalen*, s.d. Til sisteleddet, se *å*.

Kvanntjønna [kvann`kjønna] (med **Søndre** og **Nordre**) (1) Tjern nord for Savalen i Tynset kommune. (2) To tjern (**Søndre** og **Nordre**) øst for Tyllaldalen og fjellet Kommeren i Tynset kommune. Også kalt *Kvannskardtjønna* (Venås 1987, 300). (3) Tjern i Alvdal kommune, vest for Tegningshøa. Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*.

Kvannøybekken [kvann`øybækken] Bekk i Follidal kommune (Husgardan), med utløp i *Folla* (s.d.) sør for Storøymoen. Nede ved bekkens utløp heter det *Kvannøyen*, 'sletteområdet ved elva der det vokser kvann'. Til førsteleddet, se ellers *Kvannslådalen*. Til andreleddet, se *øy*.

Kvannåstjønna [kvann`å:skjønnän] To små tjern øst for Kvannåsen i Hodalen, Tolga kommune (sør for Veslehøgda). Til førsteleddet, se *Kvannslådalen*.

Kvarvet [kvärv`e] Gard i Rendalen kommune, mellom elva Rena og Østamyra sør for Bergset. *Kvarv* betyr 'krets', 'bøyning' (også om omfar av stokker i tømmerhus), og sikter her trolig til at garden ligger ved en krok av Rena (elva har tidligere gått i en skarpere sving nord for garden). Også navn på grend i Sør-Fron.

Kvasskampen [kvass`kampen] Fjell sør for Mjovassdalen i Follidal kommune, nordvest for Kyrkjekletten, 1406 moh. Fjellet er bratt og steilt (*kvast*), særlig mot nord og øst. Til sisteleddet, se *kamp*.

Kveberg [kvøbb`er / kvåbb`år / kve:'bærg] Gard og grendelag i Alvdal kommune, ved Glåma sør for sentrum. O. Rygh anser det for sikkert at dette gardsnavnet hører sammen med *Hveberg* i Vang og Grue, men "kan intet opplyse om Oprindelse og Betydning" (Rygh 1900, 86. Jfr. Veka 2000, 247: "Uvisst førsteledd"). Førsteleddet ser ut til å tilsvare det vanlige ordet for innhegning for krøtter (*kve*), selv om uttalen kan tale imot dette. O.

Røst mente at Kveberg kan ha vært seter for tylldølene (Røst 1887/1981, 188). Sisteleddet er *berg* (s.d.). Øst for garden og grenda ligger *Kvebergsberget* (jfr. tilsv. "dobbeltnavn" andre steder, f.eks. *Bergeberget* i Elverum).

Kvebergsmyra [kvøbb`er.s.my:ra] Tidligere myrområde (nå oppdyrket) vest for Glåma ved Kveberg i Alvdal kommune. Under grøfting her ble det i 1906 funnet ei gammel ski. Den viste seg å være av sørsamisk type, og er datert til ca. 585 e.Kr. (Bergstøl 2008, 73).

Kvebergstjønna [kvøbb`er.s.kjønna] Tjern på grensen mellom Alvdal og Tynset kommuner, øst for Alvdal sentrum, mot Tyllaldalen. Tjernet ligger ved Kvebergsvangan, som hører til garden *Kveberg* (s.d.).

Kvebergsoya [kvøbb`er.s.øya] Gard (tidligere seter) i Grimsbu, Folldal kommune. Til navnet, se *Kveberg* og *øy*. Garden ligger på et sletteområde øst for elva Grimsa.

Kvekne Se *Kvikne*.

Kveldsbetemyran [kvells`be:temy:ran] Myrområde sørvest for Orvos i Røros kommune (nord for Rørosgård, nordvest for Gjetberget). Navnet forteller om kveldsbeite for husdyr.

Kveldshaugen [kvells`hòu'n] Høyde (1081 moh.) nordøst for Veslsølnkletten i Alvdal kommune. Navnet er trolig laget av folket på Veslsølnsætra. Herfra kan en se kveldssola over denne haugen.

kvelv Se *kvølv*.

Kvemsjøen [kvæmm`sjø:'n] Tjern, liten innsjø sørøst for Sorken i Engerdal kommune. Ifølge K. Venås kan navnet komme av nynorskordet *kvam*, 'trang, bortgjemt dal' (Venås 1987, 301). Tolkningen er imidlertid usikker. Jfr. *Kvemsjøåsen* og *Kvemsbekken* i samme området. Se øg neste art.

Kvemskjølen [kvæms`kjô:'l.n.] Myrområde i Engerdal kommune, sørøst for Kvemsjøen. Utgjør nå en del av naturreservatet *Volaberget og Kvemskjølen* (s.d.). Til førsteleddet, se *Kvemsjøen*. Sisteleddet er *kjøl* (2), s.d.

Kvenn- Se også *Kvern-*.

Kvenna [kvenn`a] Bekk, mindre elv i Os og Engerdal kommuner, med utløp i Kvennvika i Femunden. Til navnet, se *Kvennan*. Elvenavnet *Kvenna*, som også finnes andre steder i landet (bl.a. Rauland), kan noen steder henge sammen med plantenavnet *kvann* (se *Kvannslådalen*).

Kvennan [kvenn`än] Grend(elag) og campingplass i Tolga kommune, nord for Telneset. Navnet er flert. av *kvenn*, 'kvern', 'mølle' (i bekk el. annet vassdrag). *Kvennbekken* kommer ned gjennom *Kvenndalen* og renner ut i Møkkelbekken og siden ut i Glåma her.

Kvennbekken [kvenn`bekken / -`bækk-] (**Kvern**bekken) Svært vanlig navn på bekk (bl.a. Tynset, Os, Folldal) der det har vært kvern (jfr. *Kvennan*).

Sml. også *Kvannbekken*.

Kvennbekkvola [kvenn`bekkvo:la] Høyde sør for Sætersjøen i Os kommune, sørøst for Jakopåsen, 865 moh. *Kvennbekken* (s.d.) renner vest for vola og senere ut i Vangrøfta. Til sisteleddet, se *vol*.

Kvennlia [kvenn`li:a] Li, dalside vest for Femunden i Os kommune, nord for Kvennvika. Navnet kommer av elva *Kvenna* (s.d.) som renner ned gjennom lia. Også navn på seter.

Kvennvika [kvenn`vi:ka] (1) Vik i Femunden, Engerdal kommune, nordøst for Sømådalen og Buvika. Navnet kommer av elva *Kvenna* (s.d.), som renner ut her. (2) Vik av Engeren, nord for Hylleråsen i Engerdal kommune. Etter navnet må det også her ha vært ei kvern (*kvenn*) i området. Til førsteleddet, se ellers *Kvennan*.

Kvennvikhøgda [kvenn`vi:khøgda] (med **Litle Kvennvikhøgda**) (1) Fjell på grensen mellom Os, Tolga og Engerdal kommuner, nordvest for Kvennvika ved Femunden, 1075 moh. (2, *Litle Kvennvikhøgda*) Fjell i Engerdal kommune, sør for Kvennvikhøgda (se ovenfor), 829 moh. Til navnet, se *Kvennvika* og *hø* (2).

Kvern- Se også *Kvenn-*.

Kvernbeckettjøna [kvenn`bekk`kjønna] (Også kalt *Åstjøna*) Tjern i Os kommune, sørvest for sentrum og Fabroåsen (nordøst for Nystedvollen).

Navnet kommer av *Kvernbecken*, som renner herfra og ned i Vangrøfta sør for Spellmoen. Til førsteleddet, se *Kvennan*. Også navn på tjern i Oppdal.

Kvernberget [kvenn`bærje] (1) Fjellknaus mellom Harsjøen og Røragen i Røros kommune, 992 moh. (2) Fjellknaus øst for Sjøli ved Storsjøen i Rendalen kommune, 663 moh. Førsteleddet kommer neppe av *kvern* ('mølle') på disse stedene, da det ikke er navnsatt noen *Kvernbecken* i nærheten. Jfr. derimot *Kvernhøgda* (?). Det kan også være et jamføringsnavn. Også fjellnavn i Midtre Gauldal.

Kvernhustjøna [kvenn`hu:skjønna] Tjern i Viglen, Røros kommune (sørvest for Tverrviglen). *Kvernhusbekken* (*Kvennhusbekken*) renner herfra og ut i Feragen. Et *kvernhus* var et hus til å male korn i.

Kvernhøgda [kvenn`høyda] Fjell(rygg) (1101 moh.) vest for Tjurudalen i Dalsbygda, Os kommune. Navnet skal komme av at det ble hentet materiale (stein) til kvernsteiner her. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Kverninga [kvenn`inga] (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Unsetåa* (s.d.). (2) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Rena* (s.d.) mellom Hornset og Bergset. Til navnet, jfr. *Kvennan* (av *kvenn*, 'kvern', 'mølle').

Kverninghue [kvenn`inghu:e] Ås (810 moh.) sørøst for Bergset i Rendalen kommune (øst for Østamyra). Til førsteleddet, se *Kverninga*. Sisteleddet

(‘hode’, ‘høyde’) tilsv. *hovde*, s.d.

Kverninghøgda [kvenn`inghøgda] Fjell øst for Unset i Rendalen kommune, 1275 moh. Navnet kommer av elva *Kverninga* (1), s.d. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Kvernlia Se *Kvennlia*.

Kvernnes Se *Kværnes*.

Kvernnesvola [kvenn`nessvo:la] Fjell (914 moh.) nordøst for Kværnes ved Lomnesjøen i Rendalen kommune. Navnet kommer av *Kværnes* (s.d.), som er skrevet på ulike måter. Til sisteleddet, se *vol*.

Kvernskardet [kvenn`ska:le] (**Skardet**, **Skardhøgda**) Fjell (1128 moh.) sørvest for Sevatdalen i Røros kommune, nord for Neverbuhøgda. Førsteleddet kommer trolig av navnet på bekken som renner nord for fjellet, *Kvernhusbekken* (se *Kvernhusjøenna*). Men det kan òg være at det ble hentet kvernstein her, el. at det vises til plantenavnet *kvann* (se *Kvannslådalen*). Sisteleddet *skard* (s.d.) refererer til fjellskaret i nordvest, mot Gråhøgda. Ved åpningen av skardet heter det *Skarddøra*.

Kverntjøenna [kvenn`kjønna] (**Kvenntjøenna**) (1) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for Støa). *Kvernbebben* renner ned i Orkla vest for tjernet. (2) Tjern i Engerdal kommune, øst for Kvilten. Det vesle tjernet ligger for seg selv, sør for Sandtjøenna. (3, *Kvenntjøenna*) Tjern i Orkdalen (Kvikne) i Tynset kommune, nordøst for Børligardan. (4, *Kvenntjøenna*) Tjern

øst for Siksjøen i Os kommune, nord for Bakkekletten. *Kvennbekken* renner fra ei myr øst for tjernet og ned i Flena. Samme navnet fins også i Rennebu. Til førsteleddet, se *Kvennan*.

kvihl Se *kvisl*.

Kvikndølskletten [kvek`ndô:l.s.klætt'n] *Klett* (s.d.) nordvest for Magnillfossen (sørvest for Gråvola) i Tynset kommune, 811 moh. Til *kvikndøl*, se *Kvikndølstjøenna*.

Kvikndølstjøenna [kvek`ndô:l.kjønna] (**Kviknedølstjøenna**) Tjern i Tynset kommune, øst for Savalbotn. Navnet skal komme av at en mann fra Kvikne (*kvikndøl*) gikk gjennom isen her en vårdag. En gammel ferdselsveg til Kvikne gikk forbi tjernet (Venås 1987, 304). Sør for tjernet ligger *Kvikndølsåsen*.

Kvikne [kvik`ne / kvek`-] (**Kvekne**) Bygd i øvre del av Orkdalen, Tynset kommune. Inntil 1966 egen kommune, deretter delt mellom Rennebu (Sør-Trøndelag) og Tynset (Hedmark). *Innset* (s.d.) sokn gikk til Rennebu, Kvikne sokn til Tynset. Navnet på bygda kommer kanskje fra gammelnorsk *kvikr* (‘kvikk’, ‘levende’) og kan sikte til kvikksand eller kvikkleire (NSL, 273). Også bygdenavn i Nord-Fron.

Kviknebruna [kvik`nebro:na / kvek`-] Fjell øst for Stor-Gardsjøen (vest for Ølset) i Kvikne, Tynset kommune, 1103 moh. Til førsteleddet, se *Kvikne*. Sisteleddet *-bruna* henger antakelig sammen med gammelnorsk *brún*

(dial. *bron/bryn*), om kant i terrenget (fjellkant). Sml. bl.a. *Holbruna* i Oppdal.

Kvikneskogen [kvik`nesko:gen / kvek`-] Skogsområde i Tynset kommune, høyeste parti på riksveg 3 mellom Tynset og Kvikne (ca. 730 moh.). Til første del av navnet, se *Kvikne*.

Kviknetjønnen [kvek`nkjønna] Tjern på grensen mellom Oppdal og Tynset kommuner, øst for Vesle Orkelsjøen. Sett fra nabobygda Oppdal er navnet naturlig, ettersom tjernet ligger på grensen mot el. på veien til *Kvikne* (s.d.).

Kvilhåmmåren [kvi:l`håmmå:r.n.] Berg, fjellhammer (ca. 760 moh.) ved Moskaret i Grimsbu, Folldal kommune. Kvilhåmmåren ligger rett nordvest for den store høyresvingen (Storsvingen) ved starten av Einunndalsvegen. Nedenfor denne hammeren var det en gammel hvileplass på veien opp de bratte bakkene. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Kvilrabben [kvi:l`râbben] *Rabb* (s.d., ca. 940 moh.) nordvest for Gardvika i Savalen i Tynset kommune, sørvest for Fisktjønnekletten (sør for Stormyra). Her har det vært hvilested på den lange veien til bl.a. Strålbergsætra og Rødalen.

Kvilten [kvill*`n] (1) Grend i Engerdal kommune, sør for Drevsjø. Også gards- og slektsnavn. (2) Gard i Brydalen i Tynset kommune. Til betydningen, se *kvisl*.

Kvilvangen [kvi:l`vangen] (**Søndre** og **Nordre**) Garder i Os kommune,

sørøst for Narsjøen. Gardene ligger ved ferdselsvegen fra Os til Tufsingdalen. Navnet vitner om at dette stedet har vært hvilested for lasskjørere og andre fra gammelt av. *Kvilvang* er brukt som slektsnavn. *Kvilvangen* er også kjent som stedsnavn fra Midtre Gauldal (skogsområde sørvest for Støren). Til sisteleddet, se ellers *vang*.

Kviløya [kvi:l`øya] Øy i Femundselva sør for Husfloen i Elvdalen (Søre Elvdal) i Engerdal kommune, nær grensen til Trysil. Øya er stor, over 1 km lang, med forholdsvis smale sund på hver side. Navnet sikter til at folk hvilte her, kanskje helst i forbindelse med slått. Øya har godt slåtteng.

Kvipsdalen [kviss`da:l.n.] Gard i Røros kommune (Hådalen, ved østre enden av Rambergssjøen). Det er usikkert hva navnet kommer av. Også kalt *Ysterdalen* (Østerdalen).

kvisl [kvill*] (**kvihl**, **kvilt**, **kvitl**) f Liten gren av elv, gjerne der vannet står stille el. renner rolig. Òg om eng, slette e.l. ved gren av elv el. der to elver møtes. Jfr. *Kvisla* (s.d.), *Kvislan* (Tolga); *Kvilten* (dat.; Tynset og Engerdal, også slektsnavn), *Kviltå*, *Kviltøva* (Os), *Kvitla* (Røros) m.fl. Se også elvenavnene *Kvisla*, *Kvislåa*.

Kvisla [kvill*`a] (1, også kalt *Kvislåa*) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Drevsjøen* (s.d.). (2) Grend i Engerdal kommune, også kalt *Kvilten* (s.d.). (3, òg skrevet *Kvitla*) Bekk i Røros kommune. Renner det korte stykket fra Borga ved

Bolagen og ut i *Vaula* (s.d.) sørøst for Brekken. (4) Grasslette, eng mellom Elvål og Bergset i Rendalen kommune, på østsiden av elva Rena (det ligger en liten kroksjø her, like ved elva). (5) Forgrenning av Glåma nord for Telneset, Tolga kommune. Elva danner to øyer her. Til betydningen, se *kvisl*.

Kvislbørthøgda [kvill*`bør.t.høgda] Fjell (1054 moh.) i Engerdal kommune, sør for Kvisleflået (øst for Svarthammaren). *Kvislbørte* kalles det slakere partiet (myrområdet) øst for fjellet. Til navnet, se ellers *kvisl*, *børte* og *hø* (2).

Kvisleflået [kvill*`flå:e] Stort myrområde sørøst for Kvilten i Engerdal kommune, mot svenskegrensen. Navnet er sammensatt av *kvisl* og *flå* (s.d.).

Kvisleflået og Hovdlia Naturreservat sørøst for Kvilten i Engerdal kommune, opprettet i 2005. Kvisleflået ble fredet i 1981, og utvidet i 2005 til å omfatte skogslia mot sør og vest. Mange skogtyper, bl.a. høystaudegranskog. Største samling og tetthet av død furu i Sør-Norge. Hekkeområde for mange fugler, også sjeldne (bl.a. sangsvane og fjellmyrløper).

Kvislåa [kvill*`å:a] (1) Bekk i Alvdal kommune. Renner fra Kvislåtjønna gjennom Kvislåskardet og Kvislådalen og ut i Veslsølna (se *Sølna*). (2) Se *Kvisla* (1). Navnet er sammensatt av *kvisl* og *å* (s.d.).

Kvislåtjønna [kvill*`å:kjønna] Tjern (sør)øst for Sølnsjøhøa i Alvdal

kommune, nær grensen til Stor-Elvdal og Rendalen. Til navnet, se *Kvislåa* (som renner nordover fra tjernet). Mot sør og inn i Stor-Elvdal renner *Kvislåbekken*.

Kvislåtjønnhøgda [kvill*`å:kjønnhøgda] Fjell (sør)øst for Sølnsjøhøa i Alvdal kommune, 1289 moh. Navnet kommer av *Kvislåtjønna* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Kvistenloken [kvist`nlo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) sørøst for Stikkelen i Røros kommune (vest for Rauberget). Det er uvisst hva navnet (av *kvist*, 'gren?') sikter til.

Kvita [kvi:t`a] Elv i Follidal og Dovre kommuner, med utløp i *Folla* (s.d.) ved Dalholen. Navnet kommer sannsynligvis fra norrønt *hvítr* ('hvit', 'skinnende'), og kan sikte til vasskum i elva, særlig i den øverste, bratteste delen (Streitlien 1980, 14). Ifølge en annen forklaring (Gunnar Eide, hos Venås 1987, 304) har elva fått dette navnet fordi den under flom graver med seg silt (avleiret slam, på follaldsmålet *kvabb*) og farger vannet grå- el. hvitaktig.

Kvitbekken [kvi:t`bekken] Navn på bekk flere steder, bl.a. i Tolga, Oppdal og Ringebu. Til navnet, se *Kvita*.

Kvitberget [kvi:t`bærje] (1) Fjellskrent, stup (ca. 515 moh.) på nordsiden av Anddalen i Rendalen kommune, sørøst for Andrå. (2) Fjellknaus (836 moh.) nord for Kvilvangen i Os kommune. Samme navn også i Sør-Fron, Nord-Fron og Ringebu. Til førsteleddet, se *Kvitvola*. Se ellers *berg*.

Kvitdalen [kvi:t`da:l.n.] (1) Dalføre og seterdal i Dovre og Folldal kommuner, nordøst for Hjerkin. Gjennom dalen renner elva *Kvita* (s.d.). (2) Gardsbruk i Dovre kommune (lengst inne i selve Kvitdalen, se ovenfor). Helst kalt *Hjerkinnskvitdalen*.

Kvitfjellet [kvi:t`fjelle] Fjell sørøst for Søndre Rensjøen i Rendalen kommune, 994 moh. Også navn på fjell i Rennebu og Ringebu. Til førsteleddet, se *Kvitvola*.

Kvitkuven [kvi:t`ku:ven] Fjell på grensen mellom Tynset og Tolga kommuner, nordøst for Brydalen (sør for Langkletten), 1080 moh. Til førsteleddet, se *Kvitvola*. Sisteleddet kommer av *kuv*, s.d.

Kvitla Se *kvisl*.

Kvitmannen Se *Njuanabaertie*.

Kvitrabben [kvi:t`rabben / -`räbber] (1) Fjellrygg nord for Aursunden (Evavollen) i Røros kommune, ca. 840 moh. (2) Fjellrygg sørøst for Finnstad i Rendalen kommune (sørvest for Langkletten), 1000 moh. (3) Haug, jordrygg øst for Hummelfjell Friluftspark i Os kommune, vest for Litlevollen, ca. 820 moh. Navnet viser til hvit stein el. mose (lav). Til sistleddet, se *rabb*.

Kvitsanden [kvi:t`sa:n] Landskapsvernområde like ved Bergstaden i Røros kommune, opprettet i 2004. Et av de største flygesandsområdene i innlandet i Norge. De hvite sanddynene ble til ved smeltevannsavleiring under siste istid.

Kvitsjøen [kvi:t`sjø:n] Tjern i Tolga kommune, nordvest for Langsætran i Vingelen, øst for Gjera. Navnet kan sikte til lys bunn el. til hvitt skum på vannet. Jfr. *Kvita*.

Kvitskjærtjøenna [kvi:t`sjæ:rkjøenna] Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Åkrestrømmen (vest for Tørråsen). Navnet henspiller på hvitt berg el. fjell, jfr. *Kvitskjæret* nord for tjernet. Til det midtre leddet i navnet, se *skjer*.

Kvitsteinhøa [kvi:t`steinhø:a / -`ste:n-] Fjell (1336 moh.) nord for Einunndalen i Folldal kommune, (nord)øst for Fallsætra. Steiner i fjellet gir det et hvitt preg på avstand. Sør for fjellet ligger *Gråsteinhøa* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Kvitstenen [kvi:t`ste:n'n] (**Kvitsteinen**) (1) Stein ved Storfjellsjøhøgda (500 m nordøst for toppen) i Røros kommune (vest for Orvos og Røa). (2) Stein midtveis mellom Storfjellsjøhøgda og Røsjøen (på sørsiden av Lobekken, om lag 400 m sørvest for Lofloen) i Røros kommune (nordvest for Orvos). (3) Stein sørøst for Storhittersjøen i Røros kommune (ca. 800 m nordøst for Åsvollen, midtveis mellom Rishaugsetta og Jokomslauenget). (4, *Kvitsteinen*) Stein nordvest for Kvikneskogen i Tynset kommune (2 km nordøst for Sløbekksætra, på vestsiden av Stillbekken). (5, *Kvitsteinen*) Stein midtveis mellom Stor-Innsjøen og Litle-Innsjøen i Kvikne, Tynset kommune (200 m sørvest for krysset Dølvadveien / Storinnsjøveien). Disse store, hvite steinene har gjerne vært - og er - utmerkede veimerker. Noen steder (som

i 4) har slike steiner også fungert som grensemerke. Lokalt fins navnet sikkert også andre steder.

Kvitstenshøgda [kvi:t`ste:nshøgda]

Høyde (906 moh.) nordvest for Storzartz gruve i Røros kommune, øst for Erlihøgda. Til navnet, se *Kvitsteinhøa*.

Kvitstenshåmmåren

[kvi:t`ste:nshåmmå:r.n.] Bergknaus (ca. 690 moh.) øst for sørenden av Ruglsjøen i Røros kommune (på østsiden av fylkesveg 30). Her er det ei skjæring med mye hvit stein, lett synlig på avstand. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Kvitstenstjønnna [kvi:t`ste:nskjønnna]

Tjern mellom Sevatdalen og Tørresdalen i Røros kommune, sør for gamle Hådalsvegen. Hvit stein i el. rundt tjernet er opphav til navnet. Sør for tjernet ligger *Kvitstensloken*.

Kvittjønnin [kvi:t`kjønnin / -kjønnän]

(**Kvittjønnan**) Tjern i Øvre Folldal, på grensen mellom Folldal og Dovre kommuner, nordvest for Råtåsjøhø. Til navnet, se *Kvita*, som har sine kilder her.

Kvitvola [kvi:t`vo:la] (1) Fjell nord for Haustsjøen i Alvdal kommune, høyeste punkt 1248 moh. (kalt *Storkampen*). Fjellet tilhører et større system av *voler* i dette området (fra vest mot øst): *Tverrlivvola*, *Skarvdalsvola*, *Kvitvola*, *Kolletvola*, *Grønvola*, *Gjotvola*, *Volengvola*. (2) Fjellrygg, berg ved Skammelsberget i Alvdal kommune, ca. 1050 moh. (3) Fjell i Engerdal kommune, nordvest for sentrum,

høyeste punkt 1153 moh. (kalt *Nordre Kvitvolaknappen*). *Kvit* (hvit) kan sikte til hvitfarget mose (lav) el. stein. Til sisteleddet, se *vol*.

Kvitåsbekktjønnna [kvi:t`å:sbekk`kjønnna]

Tjern i Rendalen kommune, sørøst for Osdalssætra. *Kvitåsbekken* kommer fra området ved *Kvitåsen* (2, s.d.), renner gjennom tjernet og siden ut i Nordre Osa lenger øst.

Kvitåsen [kvi:t`å:s'n] (med **Midtre**, **Vestre** og **Østre**) (1) Ås sør for Fådalen i Tynset kommune, nordvest for Bjørkåsen, 841 moh. (2, *Midtre*, *Vestre* og *Østre Kvitåsen*) Åser sør for Grøna i Rendalen kommune, nordvest for Osdalssætra, 927, 901 og 883 moh. Til førsteleddet, se forrige art.

kvolve Se *kvølv*.

Kværnes [kvenn`ness] (**Kvernnes**)

Garder og grendelag i Rendalen kommune, øst for Lomnessjøen (sør for Lomnes). I samme grenda ligger gardene *Kværnesmoen* og *Kværnesbrenna*. Navnet er sammensatt av *kvern* ('mølle') og *nes*. Skrivemåten veksler mellom *Kværnes* og *Kvernnes*. *Kværnæs*, *Kværness* og *Kværnes* er vanlig slektsnavn. Se ellers *Kvennan* og *nes*. I Trysil er *Kvernneset* gardsnavn.

kvølv [kvølv / kvòlv] (**kvøve**, **kvolve**, **kvelv**) f/n Hvelv, stort søkk i fjellside, dalsøkk mellom fjell el. høyder. Jfr. *Kvolvet* (mange steder, bl.a. Tolga og Alvdal), *Sømåkvolvet*, *Kvølvjtjønnna* (Engerdal, Røros), *Sarakvolvet* (Os), *Rødalskvolvet* (Tynset), *Stadsbukvolve*,

Eiriksrudkvolve, Kukvolve (Folldal), *Fjordungskvolvet, Kvislåkvoltet* (Alvdal), *Storkvolvet* (Rendalen, Alvdal, Oppdal), *Kvelvmyra* (Rendalen). Seter- og terrengnavnet *Kolvet* (s.d.) i Alvdal og Folldal hører også hit.

Kvølv tjønna [kvølv`kjønna] (1) Tjern sør for Isteren i Engerdal kommune, sørvest for Galtåsen. (2) Tjern nordøst for Øvre Hyllingen og Hyllingstjønna i Røros kommune. Til førsteleddet, se *kvølv*.

Kyndelsmessåsen Se *Kinsesåsen*.

Kyrkja [kjr`kj`a] Fjellknaus øst for Pikhetta i Folldal kommune, 1275 moh. Navnet er antakelig oppstått pga. likheten med ei kirke. Fjellet er bratt og steilt, jfr. *Glupen* og *Tverrgjelet* like ved. I Grimsdalen (Dovre) finner vi *Tollevshaugkyrkja* ved setra Tollevshaugen. Se også *Kjerka*.

Kyrkjekletten [kjr`kjeklætt`n] Fjell på grensen mellom Folldal og Alvdal kommuner, nordvest for Breisjøen, 1545 moh. Navnet kan komme av at folk fra nordre del av Sollia tidligere søkte kirke i Alvdal. De tok da fjellvegen over Breisjøen til Sølndalen, på østsiden av Kyrkjekletten (Streitlien 1980, 10). Denne vegen ble gjerne kalt *Kyrkjevegen*. Navnet kan imidlertid òg være et jamføringsnavn, da fjellet, med den karakteristiske "hatten" på, kan minne om ei kirke. Til sisteleddet, se *klett*. Òg kalt *Måsålasset* (sett fra Dalen).

Kyrkjestein [kjr`kjestein`] Større stein ved Mjøvassdalsvegen i Folldal kommune, sørvest for Grimsenget (mellom Brattbakken og Fallbakkan). Navnet henger trolig sammen med formasjonen på steinen (se *Kyrkjekletten*).

kølbotn Se *kolbotn, Kolbotnen*.

Kåppårflata [kåpp`årfla:ta] Slette i Røros kommune, nord for Hittersjøen (på østsiden av Brekkveien, sør for Metlingvollen). Navnet viser til metallet *kopper*, dial. *kåppår*.

Kåppårrullen [kåpp`årrull`n] Bekk i Narjordet i Os kommune, med nedløp i *Røbekken* (s.d.) sør for Enget. Navnet henger antakelig ikke sammen med metallet *kopper*, men *trekopper* (kar brukt til melkeprodukter) og *rulle* ('velte', 'trille'). Det skal finnes mange små runde, fine steiner i bekken. Slike steiner ble lagt oppi trekoppene når de skulle vaskes etter bruk av f.eks. tjukk mjølk. Koppene ble ristet godt, med rullende stein oppi. Ifølge en annen forklaring skal navnet komme av at trekoppene som var lagt ut i bekken for å trutne om våren, rullet av gårde i vårflommen.

kås [kå:s] f Jordstykke i skogområde; frodig eng til slått el. beite; rydning. *Kås* kan noen steder (f.eks. Kvikne) ha spesialbetydninger som 'flatt lende under ei li' e.l. Ordet *kqs* betydde på gammelnorsk opprinnelig 'dunge', 'haug' (av kvister, felte tre o.l.). *Kåsa, Storkåsa* o.l. er mye brukt som (lokalt) stedsnavn. Sml. ellers *Kåsa* (bl.a. grend i Tolga,

s.d.), *Kåsholmen* (Engerdal), *Bjønnskåsa*, *Kåsberget* (Tolga), *Kåsan*, *Kåsåsen* (Os og Tolga), *Mastukåsa* (Os), *Hølkåsa*, *Småkåsan* (Os, Røros), *Stenkåsa* (Tolga, Os, Røros, Trysil), *Okskåsa*, *Per-Svensakåsan*, *Merkeskåsa*, *Mortenkåsan* (Røros) m.fl. Også (del av) gards-, seter- el. slektsnavn, bl.a. *Vangskåsen* (Os), *Kåsbakken* (Røros), *Heggkåsa* (Tolga, Røros, Oppdal), *Rundkåsvollen* (Røros). Se òg flg. art. samt *vål*.

Kåsa [kå:s`a] Grend i Tolga kommune, sørøst for Hodalen. Også gardsnavn bl.a. i Tolga, Røros og Oppdal (*Kåsa*, *Kåsan*). Ellers vanlig (lokalt) navn flere steder. Se *kås*.

Kåsbekken [kå:s`bekken / -bækken] Navn på bekk el. mindre vassdrag flere steder, bl.a. Oppdal, Tolga og Engerdal. Til førsteleddet, se *kås*.

Kåsdalen [kå:s`då:l.n.] Mindre dal sørvest for sentrum i Tolga kommune, vest for Urset. *Kåsbekken* renner gjennom dalen og ut i Glåma øst for Kleven. Til førsteleddet, se *kås*.

Kåslia [kå:s`li:a] Li vest for Skårhåmmårdalen i Røros kommune (vest for flyplassen og Glåma). Navnet henger sammen med *Kåsa* og *Kåsbakken* lenger nord (ved Sundet). Til førsteleddet, se *kås*.

Kåstjønnna [kå:s`kjønna] Tjern i Røros kommune, ved Kåsa på nordsiden av Rambergssjøen (egl. ei vik av sjøen). Til førsteleddet, se *kås*.

Kåsåspiggen [kå:s`å:spiggen] Åstopp, spiss kolle (ca. 730 moh.) sør for Dalsbygda og Vanggrøfta i Os kommune (nord for Kåsåsen og Nystuvollen). Til førsteleddet, se *kås*; til sisteleddet, *pigg*.

Lakaloken [la:k`alo:ken] Mindre tjern i Sømåkvolveret (vest for Abbottjønnna) i Engerdal kommune. *Laka* er dial. for fiskearten *lake* (ferskvannsfisk i torskefamilien). Til sisteleddet, se *lok*.

Lakstjønnna [laks`kjønna] Tjern nord for Rien (nordøst for Råvollen) i Røros kommune. Det finnes ikke laks her (derimot ørret og sik). Navnet kan kanskje ha sammenheng med at en har kalt ørreten for *laks* (ørreten tilhører lakseslekten). Et tjern i Trysil har det samme navnet.

Langberget [lang`bæрге / `-bærje] (1) Berg nord på Einunnfjellet i Folldal kommune (sør for Bjønneklettskaret), ca. 1075 moh. (2) Berg øst for Svarthaugen i Øversjødalen i Tolga kommune, ca. 1005 moh. (3) Berg nord for Stikkelen (øst for Enarsvola) i Røros kommune, 811 moh. (4) Se *Storhøgda* (1). Navnet er også kjent fra Ringebu, Nord-Fron, Sel, Sør-Fron, Trysil og Tydal. Kartet viser at berget er forholdsvis langstrakt på disse stedene. Se ellers *berg*.

Langbrotkollen [lang`brotkåll'n] Ås (1087 moh.) nordøst for Elgevatnet i Nordre Atndalen, Folldal kommune. *Brot* kan i målføret ha betydningen 'skogs- el. fjellterreng med god grasvekst el. bærlyng' (Ryen 2012, 54). Dette er nok meningen her.

Langeeggtjønnan [lang`eggkjønnan]

Tjern i Femundsmarka, Røros kommune, nord for Røa (Roasten). Navnet *Langeegga* er ikke notert på kartet, men det er flere langstrakte egger og åsrygger i området.

Langen [lang`en] (1) Innsjø på grensen mellom Os og Tolga kommuner, øst for Langsfjellhogna. (2) Innsjø i Røros kommune, nord for Synnervika i Femunden, også kalt *Langensjøen*.

(3) Innsjø i Røros kommune, Hitterdalen (øst for Storhittersjøen). (4) Innsjø på grensen mellom Røros og Tydal kommuner, nord for Rien (størsteparten av sjøen ligger i Tydal). Også navn på innsjø i Holtålen kommune. Navnet henspiller på sjøenes avlange form. Også gards- og slektsnavn (bl.a. Røros).

(3) Innsjø i Røros kommune, Hitterdalen (øst for Storhittersjøen).

(4) Innsjø på grensen mellom Røros og Tydal kommuner, nord for Rien (størsteparten av sjøen ligger i Tydal).

Også navn på innsjø i Holtålen kommune. Navnet henspiller på sjøenes avlange form. Også gards- og slektsnavn (bl.a. Røros).

Langensjøen Se *Langen* (2).

Langfjellet [lang`fjelle] (1) Fjell sørvest for Haustsjøen og Kjemsjøen i Alvdal kommune, mot grensen til Folldal (1284 moh.). (2) Fjell nord for Grøvelsjøen i Engerdal kommune, ved svenskegrensen (982 moh.). Også navn på fjell i Rennebu (sørvest for Storfossen, på grensen mellom Innset og Kvikne) og Nord-Fron. Fjell med dette navnet har en lang(smal) form, og består ofte av en rekke topper etter hverandre. Jfr. *Langhøa*.

Langfonnskridu [lang`fånnskri:u] Bekk i Rondane, Dovre kommune. Renner ned i *Haverdalsåe* (s.d.). Navnet er sammensatt av *langfonn* ('lang (snø) - fonn') og *skridu* (s.d.).

Langglupdalen [lang`glu:pda:'l.n.]

Lang, dyp bekkedal nordøst for Rondslottet i Rondane, Folldal kommune. *Langglupbekken* renner gjennom dalen og ut i Stormyldinge nord for Bjørnhollia. Navnet kommer av *glup* (s.d.), 'trang dal,' 'fjellskar'. Jfr. *Breidglupen*, *Dørålsglupen* m.fl.

Langholvatnet [lang`holvatne]

Tjern øst for Verkilsdalen i Rondane, Dovre kommune. Navnet kommer av *Langholet*, en stor dalbotn der tjernet ligger (jfr. *hol* II).

Langhøa [lang`hø:a] (1) Fjell sør for Einunndalen i Folldal kommune, nord for Kolla. Det langstrakte fjellet består av en rekke jevnstore topper (fra sørøst mot nordvest: 1416, 1351, 1490 og 1406 moh.). (2) Fjell sørøst for Spekehogget i Tynset kommune, 1273 moh. Fjellet, som har to jevnhøye topper, er en del av *Spekehøan* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Langhåen [lang`hå:'n] (1) Utvidelse av elva Sømåa i Sømådalen, Engerdal kommune, nord for kirken. (2) Utvidelse av elva Nøra nord for Narsjøen i Os kommune (sørøst for Storhåen). (3) Utvidelse av elva Sølva nord for Breisjøen (Nordsjøen) i Alvdal kommune (øst for Rundhåen). Alle håene er forholdsvis lange og smale. Til sisteleddet, se *hå*.

Langhåmmåren [lang`håmmå:'r.n.]

Fjellhammer (ca. 825 moh.) sørøst for Sandneset ved Aursunden, Røros kommune. Dette er en lang og smal *håmmår* (s.d.) på sørsiden av Svarthåmmåren.

Langkletten [lang`klett'n] (1) Fjellknaus på grensen mellom Tynset og Tolga kommuner, nord for Brydalen, 1256 moh. (2) Fjellknaus i Rendalen kommune, øst for Finnstad, 1113 moh. (3) Fjellknaus i Tolga kommune, på østsiden av Langsjøen (sør for Digerkletten), 895 moh. Fjellknausene er forholdsvis lange (delvis også smale). Til sisteleddet, se *klett*.

Langklettjønna [lang`klettjønna] Tjern øst for Finnstad i Rendalen kommune. Tjernet ligger på nordsiden av *Langkletten* (s.d.).

Langknutvollen [lang`knu:tvåll'n] Seter nordøst for Orvos i Røros kommune (nordvest for Erlihøgda). Setra har navn etter en som hette *Knut*, med tilnavnet *Lang-Knut*. Til sisteleddet, se *voll*.

Langlandsloken [lang`lannslo:ken] Tjern i Litlmolingdalen (nordøst for Ruglsjøen) i Røros kommune, vest for Langtjønna. Navnet sikter til langstrakt landområde, kanskje den lange, smale myra som tjernet ligger på. Til sisteleddet, se *lok*.

Langleitet [lang`leite / -`le:te] (**Langleite**, **Langlete**) (1) Kulp i Unsetåa nord for Unnsetbrenna i Rendalen kommune (øg om jordstykke ved elva i samme området). (2) Område øst for riksvegen mellom Lonåsen og Nytrøa i Tynset kommune (ovenfor Vårli). (3, *Langleite*) Slette nord for Hornset, Rendalen kommune. (4, *Langlete*) Slette på vestsiden av Glåma (Gammelvollia, nedenfor Øyvollen) sørvest for

Havsjøen, Os kommune. (5, *Langlete*) Myrområde ved Tufsingas utløp i Femunden (nord for Adamstjønna), Os kommune. Også gards- og slektsnavn (*Langleite*, Alvdal; *Langlete*, Holtålen). Navnet er sammensatt av adj. *lang* og subst. *leite* el. *lete*, med betydningen 'sted hvor en ser langt framover'; 'høyde med god utsikt' (av norrønt *líta*, 'se'). På steder med dette navnet går dalen el. elva i ganske rett linje, så en har utsyn langt framover (NSL, 283; sml. NO, 395). Ifølge T. Vågslid er *leite* i stedsnavn først og fremst knyttet til høydedrag i rålendt lende (Vågslid 2013, 266).

Langloken [lang`lo:ken] (1) Langstrakt myr i Røros kommune, sør for Rien (nord for Rihåvollen). Det har etter navnet antakelig vært et tjern her tidligere. (2) Lite, smalt tjern i Røros kommune, sør for Brekkfjorden i Aursunden (sørvest for Sjøvollen). Til sisteleddet, se *lok*.

Langmarittjønna [lang`mä:ritjønna] Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Elvål (på Tronsjøåsen). Tjernet er oppkalt etter ei som het *Marit*, trolig ei som hadde med seterstellet på Vestkjølen å gjøre. Det har vært setrer her siden 1600-tallet (Venås 1987, 307). Like nord for tjernet ligger *Langmaritåsen*. Fra tjernet renner *Langmaritbekken* ned i Tronsjøen.

Langmyra [lang`my:ra] (1) Myrområde ved Barkalldkjølen, Rendalen og Tynset kommuner. Opprettet som naturreservat i 1990. Flere starrarter, bl.a. sveltstarr og granstarr. (2) Vanlig navn på langstrakt

myr el. myrområde mange steder, bl.a. i Alvdal og Engerdal. I Røros heter det *Langmyrhøgda* to steder (vest for Feragen og på nordsiden av Aursunden).

Langneshåmmåren

[lang`neshåmmå:r.n.] Høyde vest for Feragen i Røros kommune, 825 moh. Navnet kommer av *Langneset* i Feragen, øst for fjellet. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Langrustkampen [lang`rustkampen]

Berg, fjelltopp (1057 moh.) nord for Straumbu i Nordre Atndalen i Folldal kommune. Navnet er sammensatt av adj. *lang* + *rust* ('skogholt', se *røst*) + *kamp* (s.d.). *Langruste* heter lia nedenfor kampen.

Langryåsen [lang`ry:å:s'n] (1) Ås (848 moh.) sørøst for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune (nordvest for Myrvollen). Også navn på seter i samme området (øst for Storfloen). (2) Ås (ca. 760 moh.) sørvest for Hyllingen i Røros kommune (øst for Torsvollen). Navnet sikter til ei langstrakt *ry* (s.d.), dvs. rabb el. steinet slette, i nærheten av åsen.

Langryåstjønna [lang`ry:å:skjønna]

Tjern nordvest for *Langryåsen* (1, s.d.) i Dalsbygda i Os kommune, på østsiden av Hongåa.

Langselva [langs`ælvə] Elv i Røros kommune, nord for Rien mot grensen til Tydal. Renner det korte stykket fra *Kjellarhåen* (s.d.) til *Storhåen* (3, s.d.). Navnet henger kanskje sammen med at elva renner langsetter landskapet som går i øst-vestretning mot nordre enden

av *Storhåen*. Sml. neste art.

Langsfjellhogna [langs`fjellhångna] Fjell nordøst for Vingelen i Tolga kommune, 1210 moh. Førsteleddet *langs* ('parallelt med'; 'bortover') er antakelig knyttet til fjellet pga. de tre toppene (1108, 1210, 1141 moh.) som ligger i ganske rett linje. Fjellet tilhører et større system av hogner (se *hogn*) i området, nemlig *Langsfjellhogna* (Tolga), *Midthogna* og *Nørderhogna* (Dalsbygda, Os). Tilsammen har disse sju topper som ligger på en rekke fra sør mot nord.

Langsjøen [lang`sjø:n] (1) Innsjø i Tolga og Engerdal kommuner, nordvest for Sømådalen. (2) Tjern i Folldal kommune, ved Fundin (vest for Fundindammen). (3) Tjern i Engerdal kommune, Rødalen (mot svenskegrensen, sør for Busjøen og Litsjøen). Til navnet, se *Langen*. *Langsjøen* og *Langsjøvollen* (*Langsjøvold*, *Langsjøvoll*) er gards- og slektsnavn (Engerdal og Tolga).

Langsmaltjønna [lang`sma:lkjønna]

Tjern nordvest for Korssjøen og Storrøtjønna i Røros kommune (sørøst for Kvernskardet). Tjernet er langt og smalt.

Langsvola [langs`vo:lə] Fjell i Tydal kommune, ved grensen til Holtålen og Røros (øst og sørøst for Riasten). *Nordre Langsvola* (956 moh.) og *Syndre Langsvola* (927 moh.) danner her en bue rundt sommerlandet *Mahkalahke*. Fjellet består ellers av en rekke topper på ca. 900-950 moh. Førsteleddet kan kanskje

sikte til at fjellet ligger langs ferdselsåren fra Ridalen mot Stuggudalen. Navnet kan imidlertid òg være en forkortelse for *Langensvola* (av sjøen *Langen* øst for Syndre Langsvola). Til sisteleddet, se *vol*.

Langsåa [langs´å:a] Elv, større bekk i Os kommune (Dalsbygda). Renner fra *Langen* (s.d.) og ut i *Vangrøfta* (s.d.). Førsteleddet kommer vel av *Langen*, selv om en heller ville ha ventet formen *Langenåa* (*Langsåa* forkortet form av *Langensåa*, med genitivs s?). Også i Holtålen (ved Øyungen) er det en bekk kalt *Langsåa som* renner fra en sjø som heter *Langen*. Sisteleddet er *å*, s.d.

Langsåstjønnna [langs´å:skjønnna / -´å:kjønnna] (**Østre** og **Vestre**) Tjern i Dalsbygda i Os kommune, sør for Gruva. Slik navnet nå er skrevet, er navnet knyttet til *Langsåsen* (‘åsen som går i lengderetningen, langsmed dalen’), der tjernene ligger. Noen sier imidlertid *Langsåtjønnna*. I det siste tilfellet knyttes navnet til elva *Langsåa* (s.d.), som renner øst for åsen.

Langtjønnna [lang´kjønnna] (1) Landskapsvernområde (opprettet i 2003) i Røros kommune. Omfatter søndre del av Feragen og Langtjønnna nord for Femunden med tilstøtende område. Særegent kulturlandskap knyttet til bl.a. fløtningsanlegg mellom Femunden og Feragen. Rik vegetasjon. (2) Svært vanlig navn på avlange, smale tjern, bl.a. Alvdal (4), Tolga (4), Rendalen (5) og Tynset (9).

Langtjønnhøgda [lang´kjønnhøgda] Høyde (996 moh.) sør for Siksjøen i Tufsingdalen, Os kommune (sørøst for Gråhøgda). *Nordre* og *Søndre Langtjønnna* ligger henholdsvis nordvest og øst for fjellet. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Langvatnet Se *Øvre Langvatnet* og *Nedre Langvatnet*.

Lappvollen [lapp´våll´n] Grasslette ved *Grøvelsjön* i Sverige (Idre), nær norskegrensen (sjøen heter *Grøvelsjöen* på norsk side, i Engerdal kommune). Dette er en gammel sørsamisk boplass (Fjellheim 1999, 46). *Lapp* er vanlig svensk, også eldre norsk, betegnelse for ‘same’. Til sisteleddet, se *voll*.

Larslitjønnna [la:r.s.´li:kjønnna] Tjern i Tynset kommune, øst for Innerdalsvatnet i Kvikne. *Larslia* ligger mellom Innerdalsvatnet og tjernet, og er oppkalt etter en som het *Lars*, men uvisst hvem (Venås 1987, 308).

Larssvehøe [la:r.s.´svehø:e] Høyde, fjellrygg (ca. 1100 moh.) vest for Lonadalen i Folldal kommune, nord for Skansan. Nedenfor høyden renner *Larssvebekken* ned i Lonabekken. Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Lars* + *sve* (‘ryddet skogland etter brenning’) + *hø* (s.d.). Ei bu kalt *Larshuset* stod her tidligere. Navnet er trolig etter *Lars Steinhaug* (1875-1941), bruker på Søre Dalflyen.

Lassevollen [lass´evåll´n] Seter, *voll* (s.d.) nord for Rismosjøen i Røros kommune (ved Gråbergsetra). En som het *Lasse*

(Lars), har gitt vollen navn.

Laumyrloken [læu`my:rloken] Tjern øst for Siksjøen i Os kommune, nordvest for Bakkekletten. Det er flere navn på *Laumyr-* sør for tjernet (bl.a. *Laumyrroa*, *Laumyrbekken*). *Laumyra* ligger ved sørenden av Siksjøen. Navnet sikter til at det har stått (står) ei el. flere løer (høyløer) på myra. Løe kalles *laue* i målføret. Til sisteleddet, se *lok*.

Lausåa [lô:s`â:a] (**Løsåa**) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Rena* (s.d.) ved Hornset. Førsteleddet sikter trolig til løsmasser i el. ved bekken. Jfr. gardsnavnet *Lausåmoen*. Til sisteleddet, se *å*. Også bekkenavn i Sør-Fron.

Lauvneset Se *Løneset*.

Lauvåskletten [lô:v`â:sklætt`n] Knaus, *klett* (s.d.) i Tynset kommune, nordvest for Brydalen (nord for Oppmåshøa), 991 moh. Navnet knytter seg til *Lauvåsen* på nordsiden av kletten. Se ellers neste art.

Lauvåstjønnna [lô:v`â:skjønnna / læuv`-] (1) Tjern i Engerdal kommune, vest for Kvilten. (2) Tjern øst for sentrum i Tynset kommune, mot Brydalen (sørvest for Hovdet, på sørsiden av fylkesvegen). (3) Tjern ved Nordre Osa i Rendalen kommune (sørøst for Borveggen). (4) Tjern øst for Krokstjønnna i Grimsbu, Follidal kommune. Også kalt *Ygletjønnna* (2, s.d.). (5) Tjern i Røros kommune, mellom Brekken og Tamneset (sørøst for Tamnesvola og Lauvåsvola). Dette tjernet er også på enkelte kart kalt *Lauvåstjønnna* (av dial.

laue, 'løe'). *Lauvåstjønnna* fins også kartfestet i Sør-Fron, Rennebu og Trysil. Navnet kommer av en nærliggende *Lauvåsen*, der navnet forteller at det vokser el. har vokst løvrik skog.

Lauvåstjønnna Se *Lauvåstjønnna* (5).

Lebladtjønnna [læb`blakjønnna] Tjern nord for Hyllsjøen ved Heggeriset, Engerdal kommune. *Leblad* på den lokale dial. viser til 'store blad som flyter på vassflaten' (Venås 1987, 311). Plantene det siktes til, kan f.eks. være storvassoleie (*Batrachium floribundum*) el. soleinøkkerose (*Nuphar pumila*). Jfr. Galten 2008, 120-121.127-128. Se også *Bleketjønnna*.

lega Se *læga*.

Legertjønnna [læ:g`erkjønnna] Tjern i Oppdal kommune, mellom Hemtjønnshøa og Fundin (vest for Flåmbekken, nær grensen til Follidal). Navnet kommer av *læger* (s.d.). Jfr. *Bekkelægret* nordvest for tjernet. Navnet burde helst vært skrevet *Lægertjønnna*.

Leinåe [lein`â:e] Bekk, mindre elv i Rondane, Sel kommune. Renner ned i *Musvolåe* (s.d.) ved Mjølrakkhaugan. Navnet kommer av gammelnorsk *lein* ('skråning', 'helling'). Sisteleddet er *å* (s.d.).

Leirbekktjønnna [le:r`bekk`kjønnna] Tjern sørvest for Fuggsjøen i Rendalen kommune (sørøst for Fuggsjøvola). Tjernet har ikke inn- el. utløp, men kartet viser en bekk som renner lenger

vest. Denne bekken har antakelig leirbotn, el. renner i terreng med leire.

Leirholomyre [leir`holomy:re] Myr nord for Nordre Eriksrud i Nordre Atndalen i Folldal kommune. Myra ligger på oversiden av fylkesveg 27, like nord for Søre Skriubekken. Det er groper med leire her. Jfr. *holo*.

Leirtjørna [leir`kjønna / -e] (**Leirtjønne, Lertjønna**) (1) Tjern ved Borkhussætra i Setaldalen, Folldal kommune. (2, *Leirtjønne*) Kulp, høl i elva Depla (Sørdepla), nord for Dalholen i Folldal kommune. (3, *Lertjønna*) Tjern nord for Vingelen i Tolga kommune, ved Granslettvollen. Jfr. også *Lertjønna* i Oppdal. Navnet forteller at det er leirbotn i selve tjernet, evt. også i området omkring.

Leirvika [le:r`vi:ka] Vik av Femunden, sør for Femundshytta, Engerdal kommune. Til førsteleddet i navnet, se *Leirtjørna*.

Leiråe [leir`å:e] Bekk, mindre elv i Rondane, Sel kommune, med utløp i Glitra (Nord-Fron). Førsteleddet er jordarten *leire*. Til sisteleddet, se *å*. Navnet kan da bety 'elva med leirbunn' el. 'elva som fører leire med seg'. Sml. NSL, 286 (*Leira*).

Leitjønnan [le:`kjønnän] Tjern øst for Storsjøen (Andrå) i Rendalen kommune, sørvest for Veksen. Til førsteleddet, se *Lekjenna* (her kanskje helst om 'veg', 'retning'). Sml. Venås 1987, 312.

Lekjenna [le:`kjænna] Bekk, mindre elv i Trysil og Engerdal kommuner, med utløp i *Engeren* (s.d.) vestfra, nordvest for Hylleråsen. Førsteleddet *le* (*led*) er svært mangetydig. Det kan i målførene i vårt område bety 1. 'lei', 'farveg'; 2. 'retning', 'kant'; 3. 'ly', 'vern'; 4. 'åpning i gjerde'; 5. 'lei', 'sliten'. Enda en mulighet er å knytte ordet til 6. *leida*, 'helle', 'skråne' (Aasen 1873). Her i bekkenavnet er kanskje den siste betydningen aktuell (slik O. Rygh i NE, 144). Lekjenna renner i delvis svært bratt terreng. Andreleddet i navnet kommer av *tjern*. *Lekjenndalen* og *Lekjennskافتet* (nordvest for utløpet i Engeren) har navn etter bekken. Jfr. *Leitjønnan*, *Letjønna*.

Lekhåmmåren [le:k`håmmå:r.n.] Fjellknaus sørvest for Røragen i Røros kommune (på Feragsfjellet), 962 moh. Førsteleddet kommer av familienavnet *Leigh* (kjøpmannsfamilie på Røros). Jfr. også *Lekgruva* i samme området.

Lemenslåen Se *Gororoe*.

Lemsklinningen [læms`klenningen] (**Lemsklenningen**) Utmarksområde (slått) på nordsiden av Aursunden nordøst for Glåmos i Røros kommune (sørøst for Molingbrua og Naustervollen). Navnet er sammensatt av dial. *lemse* (lefse, i Rørosområdet en god, egenartet lefse påsmurt sukker og smør) og *klenning*, dvs. to sammenlagte *lemsspjeld* (lefse tilskåret som trekanter). Utmarksslåtten har trolig fått dette navnet fordi den har (hadde) form som en trekant.

Lenketjønn [lenk`ekjønna] Tjern sør for Sorken, Engerdal kommune. Hva førsteleddet *lenke* ('kjede', 'bånd') viser til, er uvisst. Tjernet ligger for seg selv uten å være kjedet sammen med andre tjern. Heller ikke er det knyttet til noen bekk.

Lensmannsberget [lens`mannsbærje] *Berg* (s.d.) nordøst for Drevsjø i Engerdal kommune (Jyltingmarka), 772 moh. Navnet går antakelig tilbake på en bestemt hendelse med en lensmann.

Lensmannsmoen [lens`mannsmo:`n] Slette øst for Langtjønn i Nördalen, Os kommune. Til navnet, se *Stillbakken*.

Lera [le:r`a] (**Leråa**) Elv i Engerdal kommune, med utløp vestfra i *Engeråa* (s.d.) nord for Heggeriset og Blakkneset (sør for Brustad og Vangen). Navnet kommer av *leire* (leirjord). I dial. her heter det *lere* (monoftong) og ikke *leire* (diftong).

Lerbekkløken [le:r`bekklo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) ved elva Flena i Os kommune, nord for Tufsingdalen. *Lerbekken* har sitt utløp i elva sør for tjernet. Førsteleddet er som i *Lera*, s.d.

Lerdiket [le:r`di:ke] Tjern nord for Kveberg i Alvdal kommune (sørøst for Hauståsen). Navnet er sammensatt av *lere* ('leire', 'leirjord') og *dike* ('grøft', 'gjørmehull'). Se ellers *Lera* og *dike*.

Lerfallet [le:r`falle] Stryk i elva *Lera* (s.d.) i Engerdal kommune, ved samløpet med Engeråa nord for Heggeriset og

Blakkneset. Sisteleddet sikter til det sterkt fallende terrenget.

Lergruva [le:r`gru:va] (1) Gruve (nå nedlagt) i Engerdal kommune, nordvest for Engerdalssætra. I gruva tok en ut leire (dial. *lere*), ofte brukt i steinmurer, ovner, peiser o.l. (2) Gruve (nå nedlagt) i Røros kommune, vest for grenda Feragen. Denne gruva tilhørte det store kromgruvefeltet i Feragsfjellet. Samme navnet fins òg i Trysil og Tydal.

Lergruvtjønn [le:r`gru:vkjønnan] Tjern mellom Nordvika og Synnervika i Røros kommune. Navnet viser til ei leirgruve som lå i dette området (jfr. forrige art.).

Lerloken [le:r.`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) på grensen mellom Tolga og Os kommuner, vest for Hørtaldalen (mellom Seljåstjønn og Båttjønn). Til førsteleddet, se *Lera*.

Lerskaftet [le:r.`s.kafte] Åsrygg (ca. 950 moh.) i Engerdal kommune, sørvest for sentrum. Førsteleddet kommer av elva *Lera* (s.d.), som renner gjennom Lerådalen vest og sør for åsen. Til sisteleddet, se *skaft*.

Lertjønn Se *Leirtjønn*.

Lervahåen [lær`vahå:`n] Tjern, *hå* (s.d.) nord for Rien i Røros kommune, mot grensen til Tydal. Håen har en særpreget fasong, med svært mange viker og odder. Navnet sikter kanskje til at håen er "lurvete" av utseende (av dial. *lørvet*, 'lurvet', 'fillet').

Lervika [le:r`vi:ka] Vik på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, mellom Jamtvollen og Kokkvollen. Førsteleddet kommer av dial. *lere* ('leire', 'leirjord').

Leråa Se *Lera*.

Lerådalen [le:r`å:dä:'l.n.] Dal nordvest for Heggeriset i Engerdal kommune. Elva *Lera* (s.d.) renner gjennom dalen.

Leteng [le:t`eng] Gard ved Fåset i Tynset kommune (mellom riksvegen og Glåma, øst for Brenthaugbekken). Også slektsnavn. Førsteleddet er dss. i *Langleitet* (s.d.), dvs. 'høyde el. sted med god utsikt'. Sisteleddet *eng* er muligens kommet til sent, ettersom eldre folk uttalte (uttaler) navnet *Lete* (Rygh 1900, 407). Dette tilsvarer også navnet på nabobruket i sørvest (*Leitet*). Litt nærmere Tynset, på den andre siden av riksvegen, ligger *Letåkeren*.

Letjønna [le:`kjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, sørøst for møtet mellom elvene Magnilla og Gjera (nord for Lonåstjønna). (2) Tjern på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner, nord for Gjeråsen. (3) Tjern i Tolga kommune, nordøst for Tallsjøen. Til førsteleddet, se *Lekjenna*. Kanskje kan betydningen 'ly' passe best, i alle fall for (3). Bergsiden ovenfor gjør at tjernet her ligger i le for vind og vær (Neset 1974, 142). Jfr. *Letjønna* i Stor-Elvdal.

Letjønnerget [le:`kjønnbærje] *Berg* (s.d.) nordøst for Tallsjøen i Tolga kommune, 850 moh. Se *Letjønna* (3).

Letningsloken [let`ningslo:ken] Vik på sørsiden av Storsjøen (sørøst for Bakkvika) i Hodalen, Tolga kommune. Vika er innsnevret av et smalt sund, og kan oppfattes som et lite tjern (*lok*, s.d.). Til første del av navnet, se *Letningsåa*.

Letningsåa [let`ningså:a] (**Lettingsåa**) Større bekk med utløp sørfra i *Storsjøen* (s.d.) i Hodalen, Tolga kommune. *Letning* henger vel helst sammen med *letne* ('klarne', 'bli lettere'). Jfr. *Letningsvollan* og *Letningsbekken* i samme området. Noe vakkende skrivemåte har medført at fjellet sør for bekken heter *Lettingshøgda* (s.d.); jfr. også *Lettingskvolvet*. Til sisteleddet, se *å*.

Lettingshøgda [lett`ingshøgda] Fjell i Tolga kommune, nordvest for Holøydalen, 1220 moh. Til navnet, se *Letningsåa* og *hø* (2).

Liakollen [li:`akåll'n] Åstopp (1031 moh.) i Nordre Atndalen, Folldal kommune, øst for Elgevatnet. Navnet skriver seg fra *Elgevasslie* (gards- og slektsnavn: *Elgevasslien*), også forkortet *Lia*, nedenfor kollen. Til sisteleddet, se *kolle*.

Liatjønna [li:`akjønna] Tjern vest for Børligardan og Orkla i Kvikne, Tynset kommune. Ettersom tjernet ligger på vestsiden av elva, sikter vel navnet til den bratte lia opp mot Kviknebruna. Også navn på tjern i Oppdal. Se også *Litjønna*.

Lifjelltjønna [li:`fjellkjønna] Tjern i Engerdal kommune, nord for Fjellgutusjøen i Elgådalen. Sørøst for

tjernet ligger *Vesle Liffellet* (*Litl-Liffellet*, 946 moh.). Lia som navnet viser til, gjelder antakelig fjell- og åssiden nord for (gardene) Elgådalen. *Store Liffellet* (s.d.) ligger lenger øst.

Lille Engeren Se *Engeren*.

Lille Korssjøen Se *Korssjøen*.

Lille Sølensjø Se *Sølensjøen*.

Lillebo [vell*¹bu: / likkj`-] (**Veslbu**, **Litlbu**) Grend nær svenskegrensen i Engerdal kommune, ved østenden av Vurrusjøen. Også gards- og slektsnavn. Navnet kommer av at folk fra Heggeriset, før det ble fast bosetting her, hadde fiskebu både ved Storbusjøen (*Storbosjön*, nå på svensk side) og ved Vurrusjøen. Den minste fiskebua var her ved Lillebo (Andersen 1966 A, 436). Til sisteleddet, sml. *Grimsbu*. Også gardsnavn i Trysil.

Lillerøåsen Se *Litlrøåsen*.

Limåsen [li:m`å:s'n] Ås (876 moh.) i Alvdal kommune, øst for Kvebergsberget. Navnet kommer antakelig av dial. *lime*, 'skinne i grønt', 'bli grønn' (Ryen 2012, 152), som igjen henger sammen med gammelnorsk *lím* ('kvister', 'grener'; jfr. *soplime*). *Limåsen* sikter trolig til at det blir tidlig grønt her. Lenger mot nordvest i Alvdal, øst for Sjulhus, finner vi to andre åser som også viser til årstid: *Hauståsen* (777 moh.) og *Juliåsen* (855 moh.).

Linnbekktjønnen [linn`bekk`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, øst for Gutulia. *Linnbekken* ('Linjebekken', 'Grensebekken') renner nær svenskegrensen, sør for Finnvollen. *Linnbekktjønnen* er ikke navngitt på kartet, men det dreier seg antakelig om et av tjernene øst for Finnvollen. Ifølge en variant av historien om drapet på en gullsmed og kona (se *Gullsmedtjønnen*), var det i dette tjernet ekteparet ble senket. Samme versjon av historien vet å fortelle at det var to brødre om drapet (Østigaard 2007, 34).

Linnjåelkie Sørsamisk navn (ikke offisielt) på *Sjøhøgda* (1121 moh.) sør for Grøvelsjøen ved svenskegrensen i Engerdal kommune. Navnet betyr 'grenseaksel' (Falkenberg 1982/83, 78), jfr. *åelkie* i egen liste over sørsamiske navn.

Lirostjønnen [li:`ro:skjønne] Tjern sørøst for Nygruva, Folldal kommune (ved Brennhovda). Ei ku ved navn *Liros* har trolig gått seg ned her (Gunnar Eide; se Venås 1987, 317).

Lisbetvollen [lis`betvåll'n] Setervoll på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, ved Sakrisvollen. Ei (budeie?) som het *Lisbet*, er opphav til seternavnet. Jfr. *Brynhildsvollen*. Se ellers *voll*.

Litj- Se også *Litl-*.

Litjfjellet [likkj`fjelle] Fjell, berg i Kvikne i Tynset kommune, sørvest for Innerdalsvatnet (øst for Råbekken), 982 moh. Fjellet har kanskje fått navn (*litj*:

‘lille’, ‘vesle’) ut fra sammenligning med *Flomhøgda* (1161 moh.) i nordvest. Flere fjell i Holtålen har samme navnet. Til førsteleddet, sml. *Litl-Svuku*.

Litjgodtjønna [likkj`go:kjønna]
Tjern i Os kommune, øst for Langen mot grensen til Tolga. Til navnet, se *Godtjønna*. Dette tjernet er lite, nesten som en lok, derav førsteleddet (jfr. *Litl-Svuku*).

Litjgråhøgda Se *Veslegråhøgda*.

Litjhelvet [likkj`helvet] Traktformet fordypning ved Svartåas utløp i Hongåa (Kløftet) i Dalsbygda, Os kommune. Navnet er sammensatt av *litj* (‘vesle’) og *helvete* (‘straffested’, ‘pinested’), noe som nok sikter til det smale og dype elvepartiet og det uveisomme terrenget her. Stedet er ellers kjent som en god fiskeplass (beskrevet hos Gjelten 1920, 94-95; men der kalt *Velt-Helvetet* (sic!)). Et lignende navn i Sel er *Veslehelvete*.

Litjhøgda [likkj`høgda] (1, også kalt *Litj-Kvennvikhøgda*) Høyde i Engerdal kommune, vest for Kvennvika ved Femunden, 829 moh. (2) Høyde nord for Stordjupsjøen i Dalsbygda, Os kommune, 925 moh. (3) Fjell øst for Fjellsjøen i Dalsbygda, Os kommune, 1017 moh. I Holtålen (Haltdalen) finnes et fjell med samme navnet. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; se ellers hø (2). Se også *Litlhøgda*.

Litjhåen [likkj`hå:n] Elveutvidelse, *hå* (s.d.) nord for Langen (Langsåa) i Dalsbygda, Os kommune. Til

førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litjkletten [likkj`klett`n] Fjellhammer øst for Fjellvang i Tufsingdalen, Os kommune, ca. 850 moh. Kletten er en del av den noe høyere *Bakkekletten*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; se ellers *klett*.

Litjlotten [likkj`lått`n] Slåtteng ved Litjnøra sørøst for Narsjøen i Os kommune (sørøst for Klettvollen). Ellers vanlig navn på skogteig o.l. flere steder. Ved oppdeling av jordstykker og skogteiger ble de enkelte delene gjerne kalt *lotter*, ofte med et utmerkingsledd foran (*Stor-*, *Litj-*, *Tjønn-* osv.). *Lott* betyr her ‘del’, ‘stykke’, ‘part’. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litjnøra [likkj`nô:ra] Elv med utløp i *Narsjøen* (s.d.) i Os kommune. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; se ellers *Nøra*. På en del kart skrevet *Veslenøra* (som imidlertid ikke stemmer overens med lokal bruk og uttale).

Litjnørdalen [likkj`nô:r.d.a:’l.n.] Dalføre langs elva *Litjnøra* (s.d.), vest og nordvest for Tufsingdalen i Os kommune.

Litj-Orkelsjøtangen Se *Vesle Orkelsjøtangen*.

Litjsundtjønna Se *Sundtjønna*.

Litj-Sæterstjønna Se *Sætertjønna* (8).

Litjtjønna Se *Litltjønna*.

Litjønna [li:’kjønna] (1) Tjern nord for Gammelvangen i Vingelen, Tolga

kommune. (2) Tjern mellom Lomsjøen og Tunna, Tynset kommune. Navnet forteller at tjernet ligger ved ei li, dvs. i nærheten av (sterkt) skrånende terreng.

Litjåsen [likkj`å:s'n] (1) Ås (811 moh.) på vestsiden av Tufsingdalen i Os kommune, nordvest for Røsta. *Høgåsen* litt lenger nord er såvidt høyere. (2) Li, åsside på østsiden av Tufsingdalen i Os kommune, sørøst for Åsly og Litlbekken. (3) Haug (ca. 720 moh.) på østsiden av Tufsingdalen i Os kommune, øst for Solvang (nord for Sagbekken). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sml. *Litlåsen*, *Vesleåsen*, *Veslåsen*.

Litl- Se også *Litj-*.

Litlabborloken [likkj`åbbårlo:ken] Tjern sørøst for Tamneset ved Aursunden i Røros kommune, vest for Sjøvolltjønnna. Loken er noe mindre enn *Abborloken* i sørøst (nærmere Sjøvolltjønnna). *Litlabborloken* henger sammen med *Langloken*, som ellers er adskillig større enn *Abborloken*. Til navnet, se for øvrig *Litl-Svuku* og *Abbortjønnna*.

Litlberget [likkj`bærje] (1) Berg (ca. 915 moh.) i Elgådalen i Engerdal kommune, vest for Djupsjøen. Fjellet har antakelig fått navn ut fra sammenligning med det noe høyere *Djupsjøberget*. (2) Berg (ca. 790 moh.) sørøst for Glåmos i Røros kommune, mellom Valsettjønnna og det adskillig høyere *Klasberget*. (3) Berg (ca. 820 moh.) ved Bukkvollan i Røros kommune, sørøst for (2) ovenfor. Her er kanskje berget sammenlignet

med *Smedberget* (?) like sønnenfor. (4) Berg (ca. 770 moh.) øst for Galådalen i Røros kommune, nord for Galåvollen. *Storåsen* ligger lenger nord. (5) Berg (ca. 830 moh.) ved Skåkåsen nord for Håelva i Røros kommune. Berget ligger på vestsiden av den noe høyere *Rundhaugen*. (6) Berg (ca. 810 moh.) øst for Bergstaden i Røros kommune, vest for Stikkildalen. Her kan det hende at *Skåkåsfjellet* i sør har vært sammenligningsgrunnlaget. *Litlberget* fins også i Rennebu og Trysil. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; se ellers *berg*. Sml. *Vesleberget*; *Storberget*.

Litldjupsjøen [likkj`ju:psjø:en] Innsjø nordøst for Norderhogna i Dalsbygda, Os kommune. *Stordjupsjøen* (s.d.) ligger litt lenger sør. Sjøene er forholdsvis jevnstore. Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*.

Litlebutjønnna [likkj`bu:kjønnna] Tjern i Os kommune, vest for Tufsingdalen (Straumen), nord for Tverrhøgda. Navnet viser til ei lita bu (fiskebu) som står el. har stått ved tjernet. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlebuvatnet [likkj`bu:vatne] Tjern vest for Sømådalen i Engerdal kommune (øst for Småklettan). Til navnet, se forrige art.

Litl-Elgsjøtjønnna Se *Litl-Elgåsjøtjønnna*.

Litl-Elgåsjøen [likkj`æljåsjø:'n] Mindre innsjø sørøst for Elgå i Engerdal kommune. Det er merkelig at sjøen har forstavelsen *Litl-* ('vesle-'), da det ikke er noen sjø som heter

Elgåsjøen el. Stor-Elgåsjøen. Kanskje er sammenligningsgrunnlaget *Volsjøen* el. *Djupsjøen* (s.d.). Begge er adskillig større, og ligger i nærheten. Elva *Elgåa* (s.d.) har sin kilder i dette området.

Litl-Elgåsjøtjøenna [likkj`æljåsjøkjøenna] Tjern sørøst for *Litl-Elgåsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune, øst for *Djupsjøen*. På kartet står det *Litl-Elgsjøtjøenna* om dette tjernet. Dette navnet må være galt (evt. en forenkling), for hverken *Elgsjøen* el. *Elgsjøtjøenna* er kjent i Engerdal. Formen *Litl-Elgåsjøtjøenna* gir derimot god mening. Fra dette tjernet renner det en bekk ned i *Litl-Elgåsjøen*. Tjernet har dermed naturlig nok navn etter denne sjøen. Begge utgjør en av kildene til elva *Elgåa*. Sml. Venås 1987, 319.

Litl-Elsåttjøna Se *Elsåa*.

Litlelva [likkj`ælvva] (1) Mindre elv i Røros kommune, med utløp i *Storvolltjøna* (s.d.) ved *Vauldalen*, nær svenskegrensen. (2) Elv i Røros kommune. Renner fra *Håsjøen* til *Rambergssjøen* (s.d.). Her kommer vel navnet av elvas korte strekning. Førsteleddet er som i *Litl-Svuku* (s.d.).

Litlenarjordet [likkj`narjo:le] Gardsbruk i *Narjordet* i Os kommune, vest for *Nøra* (nordvest for *Grubban*). Til navnet, se *Litl-Svuku* og *Narjordet*.

Litl-Engeren Se *Engeren*.

Litle Skjervagen [likkj`sjerva:gen] Innsjø ved svenskegrensen i Engerdal kommune, øst for *Femundsenden*.

Førsteleddet i *Skjervagen* kommer av *skarv* (s.d.). Her sikter vel dette til bunnforholdene i sjøen ('sjøen med steingrunn', Venås 1987, 440). Til sisteleddet, se *Feragen*. Sjøen kan òg kalles *Stor-Skjervagen*. Sjøen er nesten delt i to av et smalt sund; de to delene er noenlunde jevnstore. *Skjervagen* er også slektsnavn (bl.a. *Røros*). Se òg *Skjervagtjøna*.

Litlesætertjøna [likkj`sæ:terkjønna] Tjern i Engerdal kommune, vest for *Kvemskjølen* (nordøst for *Femundsenden*). *Litlesæteråsen* ligger nordøst for tjernet. Navnet knytter seg til ei seter i nærheten. Se ellers *Litl-Svuku* og *sæter*.

Litlevonsjøvola [likkj`vo:nsjø:vo:la] (**Søndre** og **Nordre**) Fjell (990 og 924 moh.) ved *Litle Vonsjøen* i Engerdal kommune, sør for *Rogen*. Til navnet, se *Vonsjøen* og *vol*. Førsteleddet er som i *Litl-Svuku* (s.d.).

Litleåa [likkj`å:a] Mindre elv, bekk i *Tufsingdalen* i Os kommune, med utløp i *Tjønnan* i *Femunden* (s.d.). Se ellers *Litlåa*.

Litlfiskloken [likkj`fisjklo:ken] Tjern sør for *Brekkefjorden* (*Aursunden*) i Røros kommune, sørvest for *Sjøvollen*. Navnet betyr 'det vesle tjernet med småfisk'. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sisteleddet er *lok*, s.d.

Litlfjellet [likkj`fjelle] (1) Fjell, åskam i Røros kommune, vest for *Bergstaden* og *Sundet*, 847 moh. (2) Fjellparti i

Røros kommune, vest for Bekkosen ved Aursunden (øst for Bekkosvola), ca. 820 moh. Òg fjellparti sørvest for dette, øst for Olavsgruva, ca. 825 moh. (3) Fjellrygg i Røros kommune, sør for Djupsjøen (en del av Rådlausfjellet), ca. 900 moh. (4) Fjell, åskam i Røros kommune, ved svenskegrensen nord for Vauldalen og Gruvsjøen, 944 moh. (5) Fjell nordøst i Kvikne, Tynset kommune, vest for Litl-Hiåsjøen (ca. 1020 moh.). (6) Dss. *Veslfjellet* (2, s.d.) i Engerdal kommune. Svært vanlig navn i Trøndelag, bl.a. Midtre Gauldal og Holtålen. Navnet beskriver et forholdsvis lavt fjell (ås) el. fjellparti. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlfjellsjøen [likkj`fjellsjø:ˈn] Mindre innsjø, tjern i Røros kommune, vest for Orvsjøen. Sjøen er adskillig mindre enn *Fjellsjøen* (3, s.d.) litt lenger mot nordvest. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litl-Gardsjøen [likkj`ga:lsjø:ˈn] Mindre innsjø i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Innset. Til navnet, se *Litl-Svuku* og *Galåa*.

Litlgjersjøen Se *Gjersjøen*.

Litl-Hiåsjøen Se *Hiåsjøen*.

Litlhogna [likkj`hångna] (1) Fjell nordvest for Grådalssetra i Røros kommune, 980 moh. (2) Fjell nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune, ved svenskegrensen, 1048 moh. (nordvestlig utløper av Härjehogna). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *hogn*.

Litlhyddsjøen [likkj`hyddsjø:ˈn] Innsjø lengst nordøst i Røros kommune, vest for Haftorsstøten, ved grensen til Tydal. Elva *Hydda* (s.d.) renner gjennom sjøen og har gitt den navn. Lenger nord, på grensen mellom Tydal og Sverige, ligger *Storhyddsjøen*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlhyllsjøen [likkj`hyllsjy:ˈn] Innsjø øst for Heggeriset i Engerdal kommune, vest for *Hyllsjøen* (s.d.). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlhøgda [likkj`høgda] (1) Fjell i Engerdal kommune, vest for sentrum (østlig del av Kvitvola), ca. 920 moh. (2) Fjell vest for Sattåhaugen i Dalsbygda, Os kommune, 1171 moh. (3) Fjell nord for Korssjøen (Krokbekken) i Røros kommune, 914 moh. (4) Fjell øst for Ruglsjøen (ved Midthøgda) i Røros kommune, ca. 840 moh. Også vanlig navn på mindre høyder el. fjell i Midtre Gauldal og Holtålen. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; se ellers *hø* (2). Se òg *Litjhøgda*, *Veslehøa/Veslehøgda*.

Litlhåen [likkj`hå:ˈn] (1) Vik i sørenden av Forollsjøen i Os kommune. Kan også betraktes som et eget tjern, men har så vidt forbindelse med selve sjøen. (2) Tjern, høl sør for Rihåen, ved Glåmas utløp fra Rien i Røros kommune. (3) Tjern nord for Rien i Røros kommune. Førsteleddet (se *Litl-Svuku*) tilsier at dette er et mindre vann. Sml. *Storhåen*. Til sisteleddet, se *hå*.

Litlkattloken [likkj`kattlo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d., nå gjengrodd) nord for

Koian i Røros kommune, sørvest for Valset ved Aursunden. Litt lenger sør ligger den noe større *Storkattloken*. Til førsteleddet, jfr. *Litl-Svuku*. Til navnet ellers, se *Kattloken*.

Litlinna Se *Inna*.

Litl-Innsjøen [likkj`innsjø:ʔn] Tjern, mindre innsjø i Kvikne, Tynset kommune, vest for Yset. Elva *Litlinna* renner herfra. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *Stor-Innsjøen*.

Litlkletten [likkj`klett'n / `-klætt'n] (1) Fjellknaus øst for Yset, nord for Ya, i Kvikne, Tynset kommune (ca. 1065 moh.). Navnet skriver seg fra den 100 m høyere *Svartsjølikletten* (1158 moh.) litt lenger nord. (2) Fjellknaus vest for Ruglsjøen og Ratvollen i Røros kommune, 871 moh. I sørøst ligger *Storkletten* (919 moh.). (3) Fjellknaus sørøst for Hitterdalen i Røros kommune, øst for Brattlifjellet, 905 moh. I nord ligger den noe høyere *Riskletten* (976 moh.). (4) Fjellknaus nord for Rambergssjøen i Røros kommune, ved Raudhåmmårtjøenna, ca. 960 moh. Denne er så vidt lavest av fire jevnstore klettene kalt *Klettan* (foruten *Litlkletten*: *Storkletten*, *Midtkletten* og *Synner Kletten*). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *klett*.

Litlkorssjøen Se *Korssjøen*.

Litlkrokåttjøenna [likkj`kro:kåtkjøenna] (1) Tjern nordøst for Øvre Hyllingen i Røros kommune, sørvest for Litlhyddsjøen. (2, sammen med et annet tjern kalt *Kroktjønnan*) Tjern

nord for Synnervika i Femunden, Røros kommune. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Midtleddet *krokåt* er dial. for adj. *krokåt*, 'bøyd', 'kroket'. Dette høver med formen på tjernene.

Litllangtjøenna [likkj`langkjønna] Tjern på nordsiden av Nordvika, Røros kommune (nord for Femunden). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Navnet ('Vesle-Langtjøenna') må ses i forhold til *Langtjøenna*, som ligger litt lenger nord.

Litlifjellet [likkj`li:fjelle] Ås, mindre fjell på nordsiden av Hådalen (øst for Rismosjøen) i Røros kommune, 849 moh. *Litllia* ('den vesle lia') ligger på østsiden av fjellet, og har vel fått dette navnet ut fra sammenligning med *Mølmannsdalslia* lenger vest. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlmanntjøenna [likkj`mannkjønna] Tjern i Røros kommune, nord for Korssjøen (ved Røtjønnan). Navnet ('den lille mannen') henger sammen med navnet på åsen øst for tjernet, *Litlmannsåsen* (jamføringsnavn?). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlmolina [likkj`mo:linga] Elv i Røros kommune, med utløp i *Aursunden* (s.d.) nordøst for Glåmos. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *Stormolina*.

Litlmolingtjøenna [likkj`mo:lingkjønna] Tjern nordøst for Ruglsjøen, på grensen mellom Holtålen og Røros kommuner (nordvest for Sørensfjellet). *Litlmolina* (s.d.) har en av sine kilder her.

Litl-Reinstjøna Se *Stor-Reinstjøna*.

Litlrien [likkj`ri:'n] (1) Tjern i Røros kommune, på vestsiden av Riens nordende, øst for Nysetervollen. (2) Naturreservat i Røros kommune, opprettet 2009. Omfatter tjernet Litlrien (se ovenfor) samt andre småtjern og området rundt disse. Våtmarksområdet med sin rike flora har også flekker av gammel skog. Navnet er sammensatt av *litl* ('vesle', se *Litl-Svuku*) og *Rien* (s.d.).

Litlrundhåen Se *Storrundhåen*.

Litlrøa Se *Litlrøsjøen*.

Litlrøbekktjønnan

[likkj`rø:bekk'kjønnän] Tjern på grensen mellom Os og Røros kommuner, øst for Borrtangen i Narjordet (ett tjern ligger i Os/Røros, de andre i Røros). *Litlrøbekken* renner fra det største tjernet og ut i Røbekken og videre ut i Nøra i Narjordet. Navnet kommer av fiskearten *røye*, dial. *røe*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlrøsjøen [likkj`rö:sjø:'n] Innsjø på grensen mellom Trysil og Engerdal kommuner, (sør)øst for Hylleråsen. Sjønavnet kommer av elva (bekken) *Litlrøa*, som renner fra sjøen og ut i Røa lenger nord, ved Litlrøåsen. *Rø* viser til fiskeslaget *røye* som i forrige art, jfr. *Røa* (2). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlrøtjøna (1) Se *Røtjøna* (7). (2, også kalt *Buåstjøna*) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, rett sør for Indre

Gruvetjøna). (3) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (sør for Sætersberget, like nord for Saubua). (2) og (3) er ikke navnfestet på vanlige kart, men se detaljkart hos Midtdal 1991, 670. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku* (tjernene er små). *Rø* kommer av dial. *røe* (fiskearten *røye*).

Litlrøvøltjønnloken

[likkj`rø:vo:lkjønnlo:ken] Mindre tjern ved *Røvøltjønnan* (s.d.) øst for Femunden i Engerdal kommune. Navnet er en kjede av hele fem sammensetningsledd: Litl-rø-vøltjønn-loken. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sisteleddet er *lok*, s.d. Også kalt *Holgertjøna*, etter en oppsynsmann med dette navnet. Det er mange tjern og loker i dette området; mange av dem har ikke navn.

Litlrøåsen [likkj`rø:å:s'n / likkj`rå:s'n] Ås (ca. 880 moh.) og seterområde, nå også hyttefelt, nordøst for Hylleråsen i Engerdal kommune. *Litlrøa* renner ned i Røa her. Til navnebetydningen, se ellers *Røa* (2).

Litlsandtjøna [likkj`sannkjønna]

Tjern sørøst for Nordre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune. Det er sandbotn i tjernet, derav navnet. Også navn på tjern i Holtålen og Midtre Gauldal. Den adskillig større *Storsandtjøna* (s.d.) ligger lenger nord. *Sandbekken* renner gjennom begge tjernene.

Litlsjøberget [likkj`sjø:bærje] Fjell, *berg* (s.d.) i Elgådalen i Engerdal kommune,

1082 moh. Øst for berget ligger *Litlsjøen* (2, s.d.).

Litlsjøen [likkj`sjø:n] (1) Mindre innsjø i Rødalen i Engerdal kommune, ved svenskegrensen (ved Busjøen og Langsjøen). (2) Mindre innsjø i Elgådalen i Engerdal kommune (ved Storsjøen). (3) Mindre innsjø i Røros kommune, ved Røavassdraget (øst for Nedre Roasten). Også navn på tjern i Holtålen (*Litjsjøen*, nordre vik av Forollsjøen) og Midtre Gauldal. Navnet er lagt på sjøen, som flere steder er mer på størrelse med et tjern, ut fra sammenligning med en større sjø i nærheten. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlskogtjøenna [likkj`sko:gkjønna] Tjern nord for Fjølburøsten, på vestsiden av Feragen i Røros kommune. Tjernet ligger i skogsterreng. Førsteleddet (se *Litl-Svuku*) går på tjernets, ikke skogens, størrelse. Sml. den noe større *Storskogtjøenna*, som ligger litt lenger nord.

Litl-Svuku [likkj`svukku] Fjelltopp nordøst for Elgå, Engerdal kommune, 1153 moh. Førsteleddet betyr 'vesle', 'lille', og kan skrives både *Litl-* og *Litj-* i stedsnavn i vårt område, tross lik uttale. *Vehl-* og *Vesl-* har samme betydning. Til tolkningen av *Svuku*, se *Svukuriset*.

Litlsoa [likkj`sø:a] Mindre elv i Røros kommune, med utløp ved Søodden i *Aursunden* (s.d.). Til navnet, se *Storsøa*. Se ellers forrige art.

Litltjøenna [likkj`kjønna] (**Litltjøerna**) Vanlig navn på mindre tjern, bl.a. Røros

(6) og Midtre Gauldal (4). Førsteleddet (se *Litl-Svuku*) forteller at tjernet er lite sammenlignet med andre nærliggende tjern. Sml. *Vesltjøenna*; *Stortjøenna*.

Litltverrelva [likkj`tværrælva] Mindre elv i Dalsbygda i Os kommune. Renner fra Åslifjellet ned i *Tverrelva* (s.d.), som igjen er sideelv til *Vangrøfta*. Både *Litltverrelva* og *Tverrelva* renner omtrent på tvers av elvene de renner ut i. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Litlvola [likkj`vo:la] (1) Ås sør for Brekken (øst for Hagavika) i Røros kommune, ca. 820 moh. (2) Fjell øst for Korssjøvola (mot Grådalen) i Røros kommune, 996 moh. (3) Åsrygg nordvest for Tamnesvola i Røros kommune, ca. 825 moh. Også fjellnavn i Tydal. Alle steder er navnet oppstått ved at det ligger ei større *vol* (fjell) i nærheten. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *vol*. Sml. også *Veslevola*.

Litlvolsjøen [likkj`vo:lsjø:n] Sjø i Femundsmarka, Røros kommune, mellom Volsjøan og Nedre Muggsjøen. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *Volsjøen* (2).

Litløyhøgda [likkj`øyhøgda] Fjell nordvest for Nordre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune, 1041 moh. På sørsiden av fjellet renner *Litløybekken*, med utløp i Tjurua lenger sørøst. Navnet kommer av *Litløya* (*Litjøya*), et utmarksområde nordvest for bekkeosen (av *øy*, 'slette ved vann'). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *hø* (2).

Litlåa [likkj`å:a] Mindre elv i Tolga og Engerdal kommuner, med utløp i Buvika i *Femunden* (s.d.). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sisteleddet er *å*, s.d. Se også *Litleåa*.

Litlåbutjønna [likkj`å:bu:kjønna] Tjern sør for Tufsingdalen i Os kommune, nordvest for Adamstjønn. Tjernet har navn etter ei bu (fiskebu) ved *Litleåa* (sic, s.d.). Se ellers *Litlåa*.

Litlåsen [likkj`å:s'n] (1) Ås (878 moh.) i Dalsbygda i Os kommune (Vangrøftdalen, øst for Simensgjeltvollen). Åsen er kanskje sett i forhold til det adskillig høyere Åslifjellet i nordvest, evt. Urdtangen i nord. (2) Ås (ca. 735 moh.) nord for Klasvollen ved Aursunden i Røros kommune. Åsen er ikke særlig høyere enn Aursunden. (3) Ås (ca. 865 moh.) nord for Sakrisvollen ved Aursunden i Røros kommune. Abrahamshøgda østenfor er noe høyere, men ikke mye (drøyt 20 m). Også navn på ås (inkl. gardsnavn) i Midtre Gauldal, Tydal og Trysil. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se også *Litjåsen*, *Vesleåsen*, *Veslåsen*.

Livangtjønna [li:`vangkjønna] Tjern nord for Fåsten i Tynset kommune, sørøst for Bondåsen. Navnet er trolig en forkortelse for *Oddlivangtjønn*, etter setra *Oddlivangen*, som ligger like ved. *Oddlia* (*Oddlien*) er navnet på en gard nede i bygda sørøst for Fåsten. Til det midtre leddet i navnet på tjernet, se *vang*.

Ljosmyrdalen [jo:s`myr.d.a:`l.n.] Dalsøkk øst for Nygruva i Folldal

kommune. *Ljosmyre* heter det ellers flere steder i Folldal (bl.a. ved Dalholen), dessuten i Sel og Nord-Fron (*Ljosmyra*). Førsteleddet *lj*os ('lys') sikter til vegetasjonen som kan få myra til å virke lys el. hvitaktig.

Ljosåbelgen [jo:s`å:bælgen] Fjell sørøst for Bråkdalen i Rondane (Sel kommune), 1948 moh. Fjellet har i muntlig (og skriftlig) tradisjon flere navn: *Smiuhåmmåren*, *Hammaren* og *Sukkertoppen*. Førsteleddet i det nåværende offisielle navnet kommer av *Ljosåe* (s.d.), som har sine kilder i botnen sør for fjellet. Til sisteleddet, se *Smiubelgin*.

Ljosåe [jo:s`å:e] Elv i Rondane, Sel kommune, med utløp i Vesleula (se *Ula*). Førsteleddet *lj*os ('lys') sikter antakelig til lyse bunnforhold i elva (NSL, 291). Sisteleddet er *å*, s.d.

Ljøsnaa [jøs`nå:a] Elv i Røros kommune, med utløp i *Feragen* (s.d.). Navnet henger trolig sammen med gammelnorsk *ljósna*r, 'lysning', 'glenne i skogen' (?). *Ljusnan* er elvenavn i Sverige. Til sisteleddet, se *å*.

Ljøsnaadalstjønna [jøs`nå:da:l.s.kjønna] Tjern nordøst for Svartvika i Feragen, Røros kommune. *Ljøsnaa* (s.d.) renner gjennom *Ljøsnaadalen*. Elva har (en av) sine kilder i dette tjernet.

Ljøsnaåvola [jøs`nå:vo:la] Ås (828 moh.) øst for Svartvika i Feragen i Røros kommune. Til navnet, se *Ljøsnaa* og *vol*.

Lohn Se *lon*.

lok [lo:k] (**løk**) m Stillerevende, dyp bekk; elveparti med rolig vann, vik i elv; òg om mindre tjern el. pytt, særlig på myr (av norrønt *lókr*). Jfr. bl.a. *Hestskoloken* (ved Tufsinga, Os), *Nordavindloken* (Litjnørdalen, Os), *Lunningsloken* (sør for Djupsjøen, Røros), *Løkan* (sør for Orkla ved Ålbusætra, Oppdal), *Lokan* (bl.a. ved Savalen, Tynset; vest for Orvos og sør for Valset, Røros; øst for Narsjøen, Os), *Loken* (bl.a. mange steder i Tolga), *Kvannløken* (Folldal). Ordet er kjent fra svenske dial., og inngår også i flere svenske stedsnavn (Indrebø 1924, 242; Caprona 2013, 222). Jfr. *lon*.

Lokkarhaugen [låkk`arhæugen] Haug (ca. 920 moh.) i Einunndalen i Folldal kommune, sør for Klemetkollen (ca. 500 m nord for Fallsætra, på vestsiden av Klemetbekken). Se neste art.

Lokkarhøe [låkk`arhø:e] Fjell i Folldal kommune, øst for Kvitdalen, 1244 moh. Navnet går vel tilbake på kulokk el. lokking på andre husdyr i forbindelse med seterdrift og gjeting. Til sisteleddet, se *hø*.

Lokkarsletta [låkk`ars.l.etta] Slette øst for Hemtjønnsjøa og Gråkollen i Oppdal kommune, vest for Flåmsætran (ved grensen til Folldal kommune). *Lokkarsletta* heter det også i Sør-Fron (Gålå) og Dovre (sør for Dovreskogen). Til navnet, se forrige art.

Lomloken [lom`lo:ken] (**Lomlokan**)

(1) Tjern i Øversjødalen i Tolga kommune (sør for Høla). (2) Tjern i Grådalen i Røros kommune (ved Gammelvollen). (3) Tjern nord for Korssjøen i Røros kommune (på sørsiden av Rambergfjellet). (4) Tjern øst for Korssjøen i Røros kommune (Slåttmyråsen). (5) Tjern nord for Litlfjellsjøen i Røros kommune, mellom Orvsjøen og Fjellsjøen. (6, *Lomlokan*) Tjern, holer (kulper) sør for Brekkfjorden (Aursunden) i Røros kommune, sørvest for Sjøvollen. Tjernene er små, og kalles derfor naturlig nok loker (se *lok*). Til førsteleddet, se *Lomsjøen* og *Lomtjøna*.

Lomnes [lôm`nes] Gard og grendelag på østsiden av Lomnessjøen i Rendalen kommune. Òg brukt som etternavn (skrevet både *Lomnes*, *Lombnes*, *Lombness* og *Lombnæs*). Første del av navnet skriver seg antakelig fra svømmefuglen *lom*, hvis ikke et gammelt elvenavn *Luma* ('den milde, varme') ligger til grunn. *Nes* ('landtunge', 'odde') finner vi dessuten i grendenavnene *Kværnes* og *Otnes*, som også ligger ved Lomnessjøen. Se Rygh 1900, 365-366; Venås 1987, 322-323; Veka 2000, 266.

Lomnesbuvika [lôm`nesbu:vika] Vik, bukt sør for Fiskevollen i Sølensjøen, Rendalen kommune. Garden *Lomnes* (s.d.) hadde fiskerett og fiskebu her (Venås 1987, 322). Til *bu*, se også *Grimsbu*.

Lomnessjøen [lôm `nesjø:ˈn] Innsjø i Rendalen kommune, nord for Storsjøen. Til navnet, se *Lomnes*.

Lomnestjøenna [lôm `neskjønna] Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Lomnessjøen (vest for Motjønnåsen). Det er merkelig at tjernet har navnet *Lomnes* knyttet til seg, ettersom hverken tjernet el. området her har hatt særskilt forbindelse til dette stedet (el. garden). Kanskje kan forklaringen være at en herfra ser ned på Lomnes når en kommer vestfra (Venås 1987, 323).

Lomnesvola [lom `nesvo:la] Fjell vest for Lomsjøen i Alvdal kommune, 1051 moh. Det heter ikke *Lomnes* noe sted i Alvdal (jfr. derimot Rendalen). Navnet har kanskje oppstått for å skille dette fjellet fra vola på østsiden av sjøen (*Lomsjøvola*, s.d.). Jfr. ellers *Lomsjøen* og *vol*.

Lomsjødalen [lom `sjø:dä:ˈl.n.] Dalføre og setergrend i Alvdal kommune, ved *Lomsjøen* (2), s.d.).

Lomsjøelva [lom `sjø:ælv] Mindre elv i Tynset kommune. Renner fra Lomsjøen og ut i *Gløta* (s.d.) sør for Sørsjøen. Til navnet, se *Lomsjøen*.

Lomsjøen [lom `sjø:ˈn] (1) Innsjø i Tynset kommune, nord for Savalen og Mjovatnet. (2) Innsjø i Alvdal kommune, sør for Savalen. Førsteleddet viser til svømmefuglen *lom*.

Lomsjøvola [lom `sjø:vo:la] Fjell øst for Lomsjøen i Alvdal kommune, 1056 moh.

Til navnet, se *Lomsjøen* og *vol*.

Lomslåtjøenne [lom `s.l.å:kjønne] Tjern i Follidal kommune, sør(øst) for sentrum (øst for Sveen, om lag 200 m vest for fylkesveg 27). Navnet er sammensatt av fuglenavnet *lom* og *slå* (s.d., om grasslette i hellende terreng), jfr. *Lomslåe* i nærheten. I myra i utkanten av tjernet er det funnet elggevir, trolig fra det enorme fangstanlegget med ca. 200 dyregraver øst for Streitligardene. Dette kan ha vært en gammel offerplass for jegere.

Lomtjøenna [lom `kjønna] (**Lomtjønnan**, **Lomtjøenne**, **Lomtjønn**) (1, *Øvre*, *Midtre* og *Nedre*) Tjern i Rendalen kommune, ved Storsjøen sørøst for Åkrestømmen (nordøst for Flenøya). (2, *Nedre* og *Øvre Lomtjøenna*) Tjern i Rendalen kommune, sør for Grøndalen mot grensen til Engerdal (øst for Nysæterkjølen). (3) Tjern i Rendalen kommune, mellom Villa og Nordre Osa, mot grensen til Åmot (nord for Strandvilla). (4) Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Søndre Rensjøen. (5, *Vesle* og *Store Lomtjøenna*) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen, øst for riksveg 3 (øst for Store Blanktjøenna). (6) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen, mellom riksveg 3 og Orkelkroken. (7) Tjern i Engerdal kommune, vest for Drevsjø (nord for Sørjota). (8) Tjern i Engerdal kommune, ved Sorken (sørøst for Sorkvika). (9, *Lomtjønn*) Tjern mellom Rønsjøen og Grøvelsjøen i Engerdal kommune. (10) Tjern øst for Eidet i Tolga kommune, mellom Svartåsen og Helgesknausen. (11) Tjern

øst for Sætersjøen i Os (delvis også Røros) kommune, vest for Galåen.

(12) Tjern i Dalsbygda i Os kommune, på vestsiden av Søndre Hanksjøen.

(13) Tjern i Røros kommune, vest for Bekkosen ved Aursunden. (14, også kalt *Ålbyggjtjønnna*) Tjern i Røros kommune, nordvest for Orvsjøen (øst for nordre del av Fjellsjøen). (15) Tjern i Røros

kommune, nordøst for Kokkvollen ved Aursunden, mellom Storfloen og Storsøa. Også kalt *Lomtjønnloken*. (16)

Tjern i Røros kommune, nordøst for Svartvika i Feragen. (17, *Lomtjønnne*)

Tjern i Folldal kommune, mellom Fallet og Streitlien (på østsiden av fylkesvegen). Også navn på tjern i Sør- og Nord-Fron, Dovre (ved Gautåsæter), Midtre Gauldal, Holtålen og Trysil.

Navnet viser til at svømmefuglen *lom* skal holde til ved tjernene. Som vi ser, er dette navnet svært vanlig i Nord-Østerdal med omegn. Av om lag 80 tilfeller på landsbasis finner vi nær fjerdeparten i vårt distrikt. Det fins for øvrig knapt ellers på Østlandet, men forekommer ofte fra Trøndelag og nordover. Antakelig finnes det flere tjern i våre kommuner med dette navnet enn vi har klart å registrere her. Sml. også *Lomloken*, *Lomsjøen*.

Lomtjønnloken Se *Lomtjønnna* (15).

lon [lo:n / lo:r.n.] f Kulp, bukt med stillestående vann i bekk el. elv; dypt, stillerennende parti av bekk el. elv (fra norrønt *lón*). Foruten i elvenavnet *Lona* (2, s.d.) fins ordet i særlig mange stedsnavn i Folldal (bl.a. *Lonabekken*, *Lonakroken*, *Lonasætran*). I Folldal også

gards- og etternavn (*Lohn*). Se for øvrig *lok*; *Lonåsen* m.fl.

Lona [lo:n`a / lo:r.n.`a] (1) Kulp, høl ved Breisjøseter i Alvdal kommune. (2) Elv i Tolga og Tynset kommuner, med utløp i *Tunna* (s.d.) sørøst for Lonåsen. Til tydningen, se *lon*.

Lonahovda [lo:n`ahåvda] Ås sørøst for Dalholen i Folldal kommune, 1064 moh. Navnet er sammensatt av *lon* og *hovde* (s.d.). Tidligere kalt *Elsgardshovda* ('åsen med elg-gjerdet'). Det er flere gamle dyregraver i området. Jfr. Streitlien 1980, 21.

Londalen - Ørvilldalen [lo:r.n.`då:'l.n. - ørv`illdå:'l.n.] Landskapsvernområde (opprettet 2001) langs elvene *Lona* (2) og *Ørvilla* (s.d.) i Tolga kommune, nordvest for Vingelen. Rikt kulturlandskap med setervoller; sjeldne plantearter. I Londalen fins spor fra siste istid, bl.a. terrasser og spylerenner.

Lonin [lo:n`in] (1) Vik i sørenden av Rondvatnet i Sel kommune. (2) Høl, større kulp ved Follas øvre løp nordøst for Avsjøen i Dovre kommune. Også vanlig navn i bl.a. Sør-Fron. Navnet er flert. av *lon*, s.d.

Lonsjøen [lo:r.n.`sjø:'n] Innsjø nordøst for Lonåsen i Tynset kommune, sør for elva Lona, mot grensen til Tolga (Vingelen). Til navnet, se *lon*.

Lontjørna [lo:r.n.`kjønna] (**Stortjønnna**) Tjern på grensen mellom Tynset og Tolga kommune (største delen ligger i

Tynset), nordøst for Lonåsen. Tjernet er betydelig mindre enn Lonsjøen, som ligger like ved (mot sørvest). Jfr. også *Lontjønna* i Oppdal og Sør-Fron. Til navnet, se *lon*.

Lonåsen [lo:r.n. `å:s'n] Bygd i Tynset kommune, ved *Lonåsen* (767 moh.) langs riksveg 3 mot Kvikne. Elva *Lona* (s.d.) renner på østsiden av åsen og har gitt den og bygda navn. *Lonåsen*, *Lonåsmo* (*Lonåsmoen*, *Lunåsmo*), *Lonstøenget* (*Lunstøeng*) er også gardsnavn; *Lunåsmo*, *Lunstøeng* (s.d.) slektsnavn.

Lonåstjønna [lo:r.n. `å:skjønna] Tjern nord for *Lonåsen* (s.d.) i Tynset kommune, mellom Magnilla og Lona.

lort [lor.t.] m Gjørme; bløt, svart jord; myrjord. Også mer allment om søle, skitt. Sml. flg. art.

Lortdiket [lor.t. `di:ke] Myr vest for Galåen i Røros kommune, mot grensen til Os (nord for Lomtjønna). Til førsteleddet, se *lort*. Sisteleddet *dike* (s.d.) betyr 'grøft', 'gjørmehull'.

Lortdikjet [lor.t. `di:kje] Myrhull vest for Knausvola i Vingelen, Tolga kommune. Stedet ligger i utkanten av ei langstrakt myr sør for Vesle Hundsjøen. Til navnet, se forrige art. Også brukt lokalt andre steder.

Lortholet [lor.t. `hò:le] (1) Søkk øst for Storknausen i Grimsbu, Folldal kommune. (2) Høl, større kulp i Rambergssjøen, Røros kommune. (3) Tjern ved *Lortholrenna* (se nedenfor) i

Røros kommune. Også stedsnavn i Sel. Til førsteleddet, se *lort*. Sisteleddet *hol* (*høl*) kan gå både på senkning i terrenget (1, slik også i Sel) og kulp el. tjern (2 og 3). Jfr. *hol* II, *høl*.

Lortholrenna [lor.t. `hò:lrenna] Kanal mellom Nordvika og Litllangtjønna (nord for Femunden) i Røros kommune. *Lorthol* (*Lorthøl*) betyr 'grop med gjørme' e.l. Sisteleddet *renne* (subst.) refererer her til 'grøft', 'avløp'.

Lortholvika [lor.t. `hò:lvi:ka] Vik, bukt av Isteren, Engerdal kommune. Til navnet, se *Lortholrenna*.

Lorthåen [lor.t. `hå:'n] Sørøstlig gren (*hå*, s.d.) av Hyllingen nordøst for Brekken i Røros kommune. Se ellers *lort*.

Lortikje [lor.t. `i:kje] Myr nordøst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune, vest for Øygjotmyra (Økjoten). Navnet er nok en variant av *Lortdikjet*, s.d.

Lorttjønna [lor.t. `kjønna] Tjern sør for Hanestad i Rendalen kommune, ved grensen til Stor-Elvdal (på ei lita myr sørøst for Hanestadvorda). Samme navnet fins òg i Sør- og Nord-Fron, Stor-Elvdal (*Lorttjernet*), Trysil, Midtre Gauldal og Ringebru (*Lorttjønnnet*). Navnet viser til gjørme ved (el. i bunnen av) tjernet. Se ellers *lort*.

Lortvika [lor.t. `vi:ka] (1) Vik, bukt ved Kværnesodden (Lomnessjøen), Rendalen kommune. (2) Vik, bukt av Holmsjøen, sør for Breisjøseter i Alvdal kommune. Til førsteleddet, se *lort*. Også

stedsnavn i Trysil og Nord-Fron.

Lossgarden [loss'ga:l.n. / låss'-] Gard på Fåset i Tynset kommune (nordøst for Løkken). *Anders Lossius* (d. 1721) eide i sin tid mange bruk i Tynset og Tyllidalen, og gardsnavnet skal være etter ham. *Losgård* brukes som slektsnavn. Se Røst 1887/1981, 208.

Lunningsloken [lunn`ingslo:ken] Tjern sør for Djupsjøen i Røros kommune, mellom Rådlausfjellet og Rislia. Navnet forteller at det har vært kjørt sammen og lagret (*lunnet*) her (tømmer, kanskje òg mose). Tjernet ligger like ovenfor skogbandet. Til sisteleddet, se *lok*.

Lunståeng [lo:r.n.`stø:enge] (**Lonståenget, Nordre og Søndre**) Garder sørøst for Lonåsen i Tynset kommune, ved riksveg 3. Navnet kommer av elva *Lona* (s.d.), som renner ut i Tunna nord for gardene. Andreleddet *stø* (s.d., 'elvbredd') sikter her kanskje til oppkjørselen fra Tunna, den gangen vinterveien gikk etter elva (Streitlien 1973, 197). Til sisteleddet, se *eng*. Også slektsnavn.

Lunåsmo Se *Lonåsen*.

Lurven [lurv'en] (1) Ås nordvest for Fallet i Folldal kommune (sørøst for Streite), ca. 1000 moh. (2, òg kalt *Lurvuthovda*) Ås nordvest for Streitkampen i Folldal kommune (sør for Gynaren), ca. 1120 moh. (3) Høyde, ås ovenfor Øyasætre i Folldal kommune, øst for Veslhjerkinnshøe, ca. 1030 moh. Navnet, som også er kjent også fra Dovre og Sel, sikter til at åsen el. kol-

len har små bjørkeholt som på avstand ser ut som bustet (dial. *lurvot*) hår.

Lurvuthovda [lurv`othåvda] Ås (*hovde*, s.d.) nordøst for Furutjønne ved Dalholen i Folldal kommune, 1080 moh. Se *Lurven*.

Luråa [lu:r`å:a] Bekk, mindre elv i Hodalen, Tolga kommune. Navnet henger trolig sammen med gammelnorsk *lúðr*, 'uthulet stökk'; 'rør'. I så fall kan navnet ha noenlunde samme betydning som *Drengen* (s.d.), sjøen som elva renner ut i.

Lussisætre [luss`isæ:tre] Setervoll i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørøst for Rånåtjønne (på østsiden av fylkesvegen, nord for Djuptjønne). Førsteleddet kommer av kvinnenavnet *Lusia* (dial. *Lussi*). Setra tilhørte Lusia Jonsdatter Slåbumoen (f. 1751), som en tid var gift med brukeren i Gravmobakken lenger nord i bygda.

Luvhøa [lu:v`hø:a] Ås (990 moh.) nordøst for Blakksjøfløyet i Engerdal kommune (sør for Kvisleflået). Førsteleddet må vel sikte til hodeplagget *luve*. Til sisteleddet, se *hø*. Sml. også neste art.

Luvhøhøgda [lu:v`hø:høgda] (**Østre Blakksjøhøgda**) Fjell (1061 moh.) nordøst for Blakksjøfløyet i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *Luvhøa*, som ligger lenger ned mot lia i nordøst. Andre- og tredjeleddet utgjør et sjeldent språklig sammentreff av de to variantene *hø* (s.d.) og *høgde* – i ett og samme ord.

lykkje [lykkj`e] (**løkke, løkkje**) f Inngjerdet jordstykke (av norrønt *lykkja*). Ofte brukt i helt lokale stedsnavn (*Kalvlykkja, Veslykkja* o.l.), ellers (i) gards- og slektsnavn (*Dalløkken, Oddløkken, Løkken*, i dagligtalen i Øvre Follidal *Dallykkjun, Oddlykkjun*, evt. *Dallykkja, Oddlykkja* osv.). Nordøst i vårt distrikt heter det vanligvis *trø*, s.d.

Lysinga [ly:s`inga] Bekk i Rendalen kommune, med nedløp i *Rena* (s.d.) sørøst for *Bergset* (øst for *Hårset*). Navnet tilsv. *Ljosåe* (s.d.), og sikter trolig til lyse bunnforhold i deler av bekkefaret. Sør for bekkens øvre løp ligger *Lysingåsen* (822 moh.).

læga [læg`a] (**lega**) m Avsats, høyde som er flat oppå. Jfr. *Øvre* og *Nedre Legan* (Nordre Atndalen, Follidal), *Legan* (Dovre).

lægd [lægd] f Søkk i terrenget, dokk; lavt lende (av norrønt *lægd*). Jfr. *Storlægd*, *Storlægdbecken* (Rendalen). Delvis samme betydning som *gjøt*, s.d.

læger [læ:g`er] n Sted i fjellet for fedrift, med hvileplass el. overnattingssted (fra norrønt *legr*). Jfr. *Kongsbekklægret* i Setaldalen (Follidal), *Fjellægret* nord for Orkla, *Enmolægeret* og *Tjuvholdlægeret* ved Storya/Nordya (Tynset), *Bekkelægret*, *Abrahamslægeret*, *Karilægret* (Oppdal) m.fl.

løft [løft] (**løyft**) n Bratt glenne i skog (laget av skred); bratt skar i fjell. Jfr. *Reinsløftet* (Råtåsjøhøa, Follidal), *Løyftet*, *Slettløyftet* (vest for Verkilsdalen i Rondane, Dovre) m.fl.

løk Se *lok*.

løkke Se *lykkje*.

Lønaset [lô:`ness / læu`-] (**Løvnaset**) Gard i Os kommune, sørvest for sentrum (sørøst for utløpet av *Vangrøfta* i *Glåma*). *Glåma* danner et stor *nes* (s.d.) her. Gardsnavnet er skrevet på ulike vis på kart og andre dokumenter (bl.a. *Lauvnaset, Løvnaset*), som om førsteleddet er *løv* (blad på trær), men uttalen tyder på at navnet kommer av *løe* (*laue*). Det var slåtteland fra gammelt av her, hvor det stod ei el. flere løer (se *Gjermundsen* 2001 A, 170). Skrivemåten med v har likevel festnet seg, også i slektsnavnet (*Løvnes*).

Lørjefloan [lør`jeflo:än] Myrområder ved *Sømåas* utløp i *Isteren*, *Engerdal* kommune. Ordet *lørje* forekommer i enkelte stedsnavn i våtmarksområder i vårt distrikt, og sikter til mudder og gjørme (trolig sammenheng med *lørje* el. *lørje*, 'mudderpram', 'skrøpelig fartøy'). Til sisteleddet, se *fly*.

Lørjemyra [lør`jemy:ra] (1) Myr øst for *Kvilvangen* i Os kommune (mot *Siksjøen*). (2) Myr sør for *Kvilvangen* i Os kommune (sørøst for *Skalleråsen*, på østsiden av *Litjnøra*). Til navnet, se *Lørjefloan*.

Lørjemåsåmyra [lør`jemåsåmy:ra] Myr nordøst for *Sorken* i *Engerdal* kommune (nord for *Jakobstjønn*, sørøst for *Bekkdalssætra*). Til navnet, se *Lørjefloan*. Sml. også *Måsårya*.

Løssitjønn [løss'ikjønn] Tjern nordøst for Ruglsjøen i Røros kommune, øst for Ivervollen. Sør for tjernet heter det *Løssidalen* og *Løssihøgda* (av kvinnenavnet *Lusie*).

Løvbekktjønn [lô:v`bekk'kjønn] Tjern sørøst for Sålekinna (Sålekinntoppen) i Tolga kommune, nordvest for Blåkletten. Den nordre snippen av tjernet ligger så vidt inne i Os kommune (Tufsingdalen). Kjentfolk uttaler navnet dels med v (*Løvbekk-*), dels uten (*Løbekk-*). I det siste tilfellet kunne førsteleddet være subst. *lø* ('bu'). Etter dagens offisielle skrivemåte har navnet *løv* som førsteledd, noe som vel er opprinnelig (konsonanten v kan ha falt bort ved sammenstøt med b og skapt den sekundære formen *Løbekken*). *Løvbekken* renner fra tjernet og ut i Langsjøen i sør. Jfr. Venås 1987, 328.

Løvfjorden [lô:v`fjo:`r.n.] Arm i sørenden av Lomnessjøen, nord for Åkrestrømmen i Rendalen kommune. Førsteleddet *løv* sikter til løvtrær ved elva og sjøen. *Fjord* viser her til 'arm av innsjø'. Jfr. *Brekkefjorden* (Aursunden, Røros), *Sørfjorden* (dss. Breisjøen, Alvdal) og *Bjørnfjorden* (Isteren, Engerdal).

Løvhustjønn [lô:v`hu:skjønn] Tjern i Engerdal kommune, på Løvhuskjølen sørøst for Galtsjøen. *Løvhus* ('hus av løv') viser til lende tettbevokst med løvtrær.

Løvneset Se *Løneset*.

Løvåstjønn Se *Lauvåstjønn*.

Løyft Se *løft*.

Løypet [løyp'e] Fjellskar sør for Illmandalen i Rondane, Sel kommune (øst for Simlepiggen). Navnet henger trolig sammen med *laup* i betydningen 'elve- el. bekkefar'.

Låaraboelte Li, åsside øst for Hyllingen i Røros kommune (nordøst for Hyllingstjønn). *Låara* (jfr. elva *Låarte* i Snåsa) har uvisst betydning, mens *boelte* er sørsamisk for 'bjørkeli', 'vegetasjonsområde for løvtrær'.

Lågegga Se *egg*.

Låg-Gia Se *Gia*.

Lågtjønn [lå:g`kjønn] Tjern i Rødalen i Engerdal kommune (østre del av Tangmyra). Terrenget er stort sett temmelig flatt, med mange små tjern og loker som alle ligger på ca. 900 moh. Noen av dem ligger også noen meter lavere enn Lågtjønn (den laveste i området er 894 moh., mens Lågtjønn ligger på 904 moh.). Navnet kan kanskje komme av at det ligger en liten haug (910 moh.) rett på østsiden av tjernet, slik at plassen der tjernet ligger, virker lav i forhold til denne. Terrenget lenger nord skråner opp mot den mektige Vesterhogna.

Lårgardslugpen [lå:r`ga:r.s.glu:pen] Fjellskar i Rondane, Sel kommune, sør(vest) for Rondhaugen. Navnet kommer formodentlig av gardsnavnet *Laugard* (Sel), som igjen er dannet av elvenavnet *Lågen* (av norrønt *lǫgr*,

‘vann’; ‘log’, ‘væske’). Til sisteleddet, se *glup*. Jfr. NE, 138.

Låksåsundet [låkk`åsunne] Sund, trang passasje i Nørdersjøen i Hodalen, Tolga kommune. Førsteleddet er dial. for fiskearten *lake* (ferskvannsfisk i torskefamilien).

Maglivollen [mag`livall`n] Gard sør for Glåmos og Vintervollen i Røros kommune (nord for Sundvollen). Dette var opprinnelig seter under en gard i Ålen. *Magli* var trolig navnet på ei seterjente (Aspaas 1974, 300).

Magnhildbrennskarven

[mangn`hillbrennskarven] Ås, naken fjellrygg nord(øst) for sentrum i Engerdal kommune (Engerdal Østfjell), 917 moh. Navnet er sammensatt av kvinnenavnet *Magnhild* samt *brenne* og *skarv* (s.d.).

Magnilla [mang`nilla] Elv i Tolga og Tynset kommuner, med utløp i *Tunna* (s.d.) ved Magnillfossen sørvest for Lonåsen. *Magnilla* betyr trolig ‘den kraftige elva’ (av norrønt *magn*: ‘styrke’, ‘kraft’). T. Vågslid mente at førsteleddet heller er *mag*, med betydningen ‘sump’, ‘mudder’. Til sisteleddet, se *Sivilla*. Folkelig tradisjon knytter navnet på elva til kvinnenavnet *Magnhild*, men dette stemmer neppe hverken språklig el. historisk. Flere stedsnavn langs elveløpet bygger på elvenavnet, jfr. *Magnillsjøen* (s.d.), *Magnilldalen*, *Magnillfloan*, *Magnillsætra* m.fl. Sml. NE, 153; NSL, 303; Vågslid 2013, 234.

Magnilldalen [mang`nilldä:l.n.] Seterdal nordvest for Lonåsen i Tynset kommune. Elva *Magnilla* (s.d.) renner gjennom dalføret.

Magnilldalen - Busjødalen

Landskapsvernområde i Tolga og Tynset kommuner, øst for Kvikneskogen, opprettet 2001. Kulturlandskap med setrer, utmarksslåtter og kulturminner. Til navnet, se *Magnilla* og *Busjøen*.

Magnillsjøen [mang`nillsjø:`n] (**Nordre** og **Syndre**) Innsjø i Tolga kommune, mot grensen til Tynset, sørøst for Eidsfjellet. Herfra renner elva *Magnilla* (s.d.), som har gitt navn til sjøen.

Mahkalahke Gammelt sørsamisk område (sommerland) ved Litllangen (Litj-Langen) nordvest for sjøen Langen i Tydal kommune. Mange kulturminner, bl.a. melkegroper, boplasser og samleplasser for rein. Navnet er ikke tolket med sikkerhet. Det kan ha sammenheng med sørsamisk *mehkie*, som bl.a. kan bety ‘buk’, ‘krok’; ‘endé’, ‘dalbotn’, el. også ‘sted en kommer til’ (el. vender tilbake til). *Mahkalahke* kan òg henge sammen med et gammelt ord *måkkalak* (‘dyp grop i sjø el. elv’), kanskje innlånt fra annet samisk språk. Jfr. Bergsland 1995, 18; Fjellheim 1999, 77-80.291-297.

Malenaåsen [mal`e:naå:s`n] Ås (947 moh.) i Haustdalen, Alvdal kommune, sør for Midtsætra. Kvinnenavnet *Malena* viser trolig til ei budeie på en av de mange setrene i dalen.

Malimovollen [ma:l`imo:våll`n] Seter i Hørtaldalen i Os kommune, nordvest for Anvisåsén. Setra tilhører garden *Malimoen* (Osmoen østre). Garden har antakelig navn etter *Mali Olsdatter* (d. 1817), som bodde her mens stedet var husmannsplass.

Malmberget [malm`bærje] *Berg* (s.d.) mellom Feragen og Nordvika (Femunden) i Røros kommune, ca. 705 moh. Til førsteleddet, se neste art.

Malmtektkvøve [malm`tektkvøve] Fjellsøkk nordøst for Dalholen i Folldal kommune, mellom Depltangen og Knartan. Navnet kommer av *malmtak*, dvs. at det har blitt tatt malm (bergart med metall) her. Til sisteleddet, se *kvølv*. I Rendalen (vest for Elvål) heter det *Malmtekta*.

Mana Se *Måna*.

Mannrape [mann`dra:pe] Sted sørøst for Dalholen i Folldal kommune, midtveis mellom Strømhaug og Øyvang (på vestsiden av Folla, like på oversiden av vegen som går langs elva). En folldøl skal ha hengt seg her en gang på 1800-tallet. Det fortelles at det var kona som fant ham, og at hun skar ham ned med en ljà. Sml. lignende navn som *Mannrapstjønna* (Midtre Gauldal) og *Mannraparbekken* (Rennebu). Se også flg. art.

Mannhuggudalen [mann`huggudä:'l.n.] Område i Magnildalen i Tynset kommune, litt nord for Gjerenget på veien inn mot Magnillsætra (sør for

Butjønna). Anne Nygårdshaug (1865-1957) fortalte at det ble funnet et avhogd mannehode her.

Mannsteinen [mann`ste:n'n] Større stein nord for sentrum i Tolga kommune, ca. 500 m nordvest for Olvollen (Ummundsolvollen), rett ved Smeltarmyra. Ifølge sagnet skal en skomaker som arbeidet på en søndag, ha blitt til stein på dette stedet.

Marenvollen [ma:`r.n.våll`n] (1) Seter og turisthytte i Røros kommune, sør for Harsjøen (nordvest for Korstjønna). (2) Gard i Røros kommune, ved Gjæssvika. Stedene har fått navn etter ei som het *Maren*. Til sisteleddet, se *voll*.

mark [mar*k] (**mork**) f Utmark, skog, skogstrekning (fra gammelnorsk *mork*). Jfr. bl.a. *Flensmarka*, *Femundsmarka* (Røros/Engerdal). Den eldre formen *mork* finnes bl.a. i slekts- og gardsnavnet *Morken* (dat.) og *Morka* (nom.) i Folldal og Dovre. Se også *Morkensgrenda*.

Markbulidammen

[mar*k`bu:li:dammen] Demning, utviding av elva Einunna nord for Moskaret, Folldal kommune. *Markbulia* ('lia med markbuer', dvs. slätte- el. jaktbuer (?)) heter setergrenda nord for dammen. Det var fjellslåtter her før det ble etablert seter.

Markkåsholtjønna

[mar*k`kå:shô:lkjønna] Tjern vest for nordenden av Korssjøen, på grensen mellom Os og Røros kommune. Ifølge kartet dss. *Røtjønna* (2, s.d.).

Førsteleddet *mark* sikter helst til 'grense' (sml. neste art.). *Kås* betyr 'jordstykke', 'frodig eng', mens *hol* her trolig går på 'hull', 'fordypning i terrenget'. Tjernet har forbindelse med *Markkåsholbekken* lenger nord. Se ellers *hol* II, *kås*.

Markstenshøgda [mar**k*`ste:nshøgda] Ås nord for Glåmos i Røros kommune (sørøst for Ruglsjøen og Grønlivollen), 881 moh. *Marksten* betyr 'merkestein', 'grensestein'. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Marsfjellet [mar.s.`fjelle] Fjell (1228 moh.) i Rendalen kommune, mellom Unset og Sølensjøen (vest for Misterfløyet). Førsteleddet kan vise til måneden *mars*, evt. *marsj* ('vandring' (?), men bakgrunnen for navnelagingen er ikke kjent. Navnet kan òg ha sørsamisk opphav (kjent fra Västerbotten, også slektsnavn).

Marsjøberget [ma:r.`sjøbæрге] *Berg* (s.d.) sørøst for Borkhussætra i Setaldalen i Folldal kommune, 1183 moh. Til navnet ellers, se *Marsjøen*.

Marsjøen [ma:r.`sjø:'n] Innsjø nord for Einunndalen i Folldal kommune, sørvest for Gia. Førsteleddet i sjønavnet kan tenkes å komme fra gammelnorsk *marr*, som kan ha to ulike betydninger: 1. 'Hest'. 2. 'Hav', 'sjø'. I. A. Streitlien (Streitlien 1980, 18) mente at navnet kan sikte til hestelæger her i gammel tid, noe som passer godt til den første forklaringen. Den andre betydningen vil tilsvare navnet *Havsjøen* (s.d.), kjent fra Røros. K. Venås har derimot foreslått at sjønavnet egl. er *Malsjøen*

(uttalt med tjukk l), og knytter det direkte til elvenavnet *Mela* (s.d.) og *mel*, 'sandbanke' (Venås 1987, 330-331). Sjøen er på gamle kart kalt *Store Mælsjøen*. Jfr. norrønt *mǫl*, 'banke av småstein' (NO, 445). Se også *Vesl-Marsjøen*.

Marsjøfjellet [ma:r.`sjøfjelle] Fjell nord for Einunndalen i Folldal kommune, på grensen til Tynset, 1524 moh. Til navnet, se *Marsjøen* (som ligger 8-10 km mot nordvest).

Marsjøtangen [ma:r.`sjøtangen] Fjell vest for Marsjøen (Oppdalsbukta) i Folldal kommune, 1214 moh. Se *Marsjøen* og *tange*.

Marsjøåa [ma:r.`sjøå:a / -e] Grenseelv mellom Folldal, Tynset og Alvdal kommuner, med utløp i *Einunna* (s.d.) nordvest for Strålsjøåsen. Til førsteleddet, se *Marsjøen*. Sisteleddet er *å*, s.d.

Martatjønnå [mar.t.`akjønnå] Tjern nordøst for Rien i Røros kommune (Knuglan/ Rihkedgåetietjahke, sør for Holmtjønnå). Ei som het *Marta*, er opphav til navnet. Jfr. *Gunnartjønnå*, som ligger like ved.

Martavollen [mar.t.`avåll'n] (1, også kalt *Martaån*, *Ingebriktsvollen*) Gard nord for Aursunden (ved Brekkfjorden, øst for Brynhildsvollen) i Røros kommune. Stedet har fått navn etter *Marta Olsdotter Røragen* (d. 1858). (2) Seter i Nord-Ridalen i Røros kommune, sør for Øvre Fjellheim. Setra ble kjøpt av garden nevnt ovenfor (1), så navnegrunnlaget

er kanskje det samme. Litt lenger nord, nord for Vasstjønnbekken, ligger *Gammel-Martavollen*. Til sisteleddet, se *voll*. Sml. ellers *Brynhildsvollen*.

Massingtjønn [mass`ingkjønna / ma:s`-] (**Massingtjønne**) (1) Tjern nordøst for Bergstaden og Hittersjøen i Røros kommune. (2, *Massingtjønne*) Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, øst for Gammelgården. Flere tjern i Sør-Fron har samme navn. Jfr. også *Masingbekken*, *Masingmyra* (Alvdal), *Massingsmedmyra* (Røros), *Masingsmedenget*, *Massingsmedvollen* (Tolga), *Masingtjønn* (Oppdal). Bortsett fra *Masingsmedenget* ('jordstykket til messingsmeden'), *Massingsmedmyra* og *Massingsmedvollen* er det vanskelig å forklare hvorfor metallet *messing* (dial. *massing*) er knyttet til disse stedsnavnene (sml. Venås 1987, 333). En mulig forklaring kan være at vannet er blankt el. blinker som i *messing*, kanskje pga. særlige bunnforhold. Det kan dermed være et jamføringsnavn ut fra fargen (jfr. *Gultjønn*). Det kunne òg tenkes at navnet er blitt forvansket, og at andreleddet er *eng* ('grasmark'). Førsteleddet blir likevel verre å forklare ut fra en slik tolkning.

Massingvika [mass`ingvi:ka] Vik i Isteren i Engerdal kommune, nord for Ormutua. Til navnet, se *Massingtjønn*.

Mastukåsa [mas`stukå:sa] (1) Utmarks- og seterområde nordøst for Kløftåsen i Dalsbygda, Os kommune. I nordøst ligger *Mastukåshøgda* (1032 moh.). (2) Utmarksområde i Narjordet i Os

kommune, nord for Floenget. Første del av navnet er sammendragning av *matstuggu*, 'hus, lager for mat' (særlig mjølkeprodukter). Navnet sikter trolig til frodige beite- og slåtteeområder. Til sisteleddet, se *kås*.

Mattisvollen [matt`isvåll`n] (1) Gard i Røros kommune, Djupsjølia. (2) Seter i Røros kommune, øst for Orvos, mellom Enarsvola og Bersfjellet. (3) Seter nordøst for Hørtdalen i Os kommune (Osvollan). Mannsnavnet *Mattis* (Mattias) ligger til grunn for gards- og seternavnet. Den første brukeren av (1) var *Matias Dybsjøli*, d. rundt 1700 (Kvikne 1957, 156).

Maurtuvbakken [mô:r.`t.u:vbakken] Bakke, haug (ca. 630 moh.) i Tolga kommune, vest for sentrum (på vegen til Vingelsåsen, mellom Åsgjelta og Myrhaug). Et lignende navn har det gamle bruket (nå nedlagt) *Maurtuvmoen* i Alvdal (Vestate). Navnet viser til maurtuer på stedet.

Medhøa [me:`hø:a / mehø:`a] (1) Fjell på grensen mellom Tynset og Folldal kommuner, øst for Gia, 1404 moh. (2) Fjell i Setaldalen i Folldal kommune, ca. 1180 moh. Navnet betyr 'midthøa', evt. 'høa som en sikter etter', jfr. norrønt *mīð* ('midtpunkt'; 'méd', 'merke'). Til sisteleddet, se *hø*.

Medtjønne [mekjøn`e] Tjern ved Borkhussætra i Setaldalen, Folldal kommune. Til førsteleddet, se *Medhøa*. På flere kart nå skrevet *Midttjønn*. Navnet kommer helst av plasseringen

mellom Rundtjørna og Innertjørna (Venås 1987, 341), selv om det ligger et lite tjern også mellom Medtjønne og Innertjørna (merk ulik offisiell stavemåte for 'tjern').

Medtjørna [me: `kjønna] Tjern på grensen mellom Tynset og Folldal kommuner, mellom Marsjøfjellet og Medhøa. Til førsteleddet, se *Medhøa*. Også navn på tjern i Nord-Fron (*Medtjønna*). Se òg *Midttjønna*.

Meiåa [mei `å:a] Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Sølva* (s.d.) i samme kommune. Navnet kommer antakelig av *mige* ('late vannet', 'pisse'). Se NE, 156-157.

mel Se *mæl*.

Mela [mæ:l `a] Elv i Folldal kommune. Renner fra Marsjøen og ut i *Einunna* (s.d.) ved *Meløya*. Navnet kommer av *mæl* (s.d.), 'sandbakke langs elv el. vann'.

Meliesvegen [me: `li:esveien] Veg som går fra Storbekkvollen (nordøst for Anvisåsen) og nordover til Fabroåsen, vest for Glåma i Os kommune. Navnet forteller at vegen går *midtlies*, dvs. midt oppe i lia.

Melitjønna Se *Kjølitjønna*.

Melkampen [mæ:l `kampen] Fjelltopp nord for Einunndalen i Folldal kommune, øst for Småbakkan, 1164 moh. Elva *Mela* (s.d.) renner på østsiden av fjellet. Til sisteleddet, se *kamp*.

Mellomkletten [mell `omklett `n] Fjellknaus, *klett* (s.d.) i Alvdal kommune, sørvest for toppen av Tron, 1196 moh. Kletten har trolig fått navnet fordi den ligger mellom Nordkletten og selve Trontoppen (sett fra gardene sørvest for fjellet, nede ved Glåma).

Meltjønnan [mæ:l `kjønnån] Tjern i Alvdal kommune, sør for Øykjekletten. Herfra renner *Melbekken* nordøstover med utløp i Auma. Førsteleddet er dss. *mæl* (s.d.).

Meløya [mæ:l `øya] Seter og landområde i Einunndalen, Folldal kommune, ved elva *Melas* utløp i Einunna. Til navnet, se *Mela* og *øy*. I Tolga (Londalen) fins samme navnet (skrevet *Mæløya*). Betydningen er den samme, med fellesnavnet *mæl* (s.d.) som førsteledd, 'sandbakke langs elv el. vann'.

Meløyfloen [mæ:l `øyflo: `n] Våtmarksområde sørøst for *Meløya* i Einunndalen i Folldal kommune, på begge sider av Einunna. Opprettet som naturreservat i 1981. Her fins en rekke plantearter, bl.a. gullmyrklegg, myrtevier, sotstarr og småstarr. Krikkand, bergand, sivspurv, løvsanger og lappspurv er blant vanlige fuglearter i området. Navnet er sammensatt av *Meløya* og *floe* (s.d.).

Mergeltjønna [mærg `elkjønna] Tjern i Tolga kommune, nordøst for Nedre Tallsjøen (nord for Myrvollen). Navnet kommer av at det ble tatt *mergel* (blanding av leire og kalk) her til smeltehytta. Tjernet kalles også *Vangstjønna* (s.d.).

Merkesbekken [mær**k*`esbekken] (1) Bekk sørøst for sentrum i Os kommune (Nördalen), med utløp i *Nøra* (s.d.) øst for Langtjønna. Bekken utgjorde gammelt ei grense for setring i Nördalen. De som hadde setrer øst for bekken, fikk ikke bruke disse mellom sankthans og 15. august, av hensyn til slåttene der (Gjermundsen 2001 A, 303). (2) Bekk med utløp i *Storhittersjøen* (s.d.) i Røros kommune. (3) Bekk i Holtålen og Røros kommuner, med utløp i *Sjursvolltjønna* (s.d., Litlmolingdalen). (4) Bekk med utløp via Stamnesbekken i *Aursunden* (s.d.), nord for Hitterdalen i Røros kommune. (5) Bekk med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Orvos i Røros kommune. (6) Bekk med utløp i *Rambergssjøen* (s.d.) i Røros kommune. Bekken kommer fra *Merkestjønna* (se nedenfor). Navnet viser til *merke* i betydningen 'grense'. Også bekkenavn i Holtålen; jfr. dessuten (3) ovenfor. Svært vanlig bekkenavn i Trøndelag ellers. Se også *Merkestjønna*.

Merkestjønna [mær**k*`eskjønna] Tjern nord for Rambergssjøen i Røros kommune. Navnet viser antakelig til grensemerke. Samme navnet finnes også i Tydal og Holtålen.

Merra Se *Hesten*.

Merradalen Se *Mæradalen*.

Merraslettin [mærr`as.l.ettin] Myrområde nord for Formokampen i Rondane, Sel kommune. Navnet sikter trolig til en hendelse med en hest (jfr. neste art.). Sisteledet er flert. av *slette*.

Merratjønne [mærr`akjønne] Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, sørøst for Straumbu. Førsteledet knytter tjernet til *merr* ('hunn-hest'). Dette kan sikte til en særskilt hendelse med ei *merr*, el. at hester har hatt drikkevannet her. Også navn på tjern i Nord-Fron, Sør-Fron og Trysil. Se også *Hesttjønna* m.fl.

Merraverma [mærr`aværma] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sør for Gammeldagen og Sætre. Til førsteledet, se *Merratjønne*. *Verme* betegner oppkomme som ikke fryser til om vinteren. Sverre Morken, som vokste opp i nærheten, forteller: *Oss fekk streng beskjed tå 'n mor um at oss måtte passe oss for Merravermun når oss gjekk på ski ette' myrom um vintern da oss va' rysse*. Det kunne være vanskelig å oppdage tjernet når det hadde drevet snø over.

Messelta [mess`el*ta] Bekk, mindre elv i Engerdal kommune. Renner ut i *Engeråa* (s.d.) nord for Heggeriset. Navnet på bekken kommer av garden *Messelt*, som ligger like ved bekken. Gardsnavnet kommer fra Stor-Elvdal (også etternavn). Opphavet til navnet er uvisst. O. Rygh har gjettet på at det kan ha forbindelse med elva *Imsa* (av 'ymis', 'skiftende'), som renner ut i Glåma ved Messeltgardene (Imsroa) i Stor-Elvdal. Siste delen av gardsnavnet kommer kanskje av *holt* ('lund', 'skogholt'). Se Rygh 1900, 355.

Messeltkampen [mess`el*tkampen] Ås, knaus (873 moh.) i Engerdal kommune, sørvest for sentrum. Navnet kommer av

elva *Messelta* (s.d.), som renner gjennom Djupdalen i vest. Til sisteleddet, se *kamp*. Søndre del (utstikker) av kampen kalles *Messeltangen*.

Mesæterhøe [mesæ:t' erhø:e] Fjell nord for Grimsdalen i Dovre kommune, mot grensen til Folldal, 1425 moh. Navnet kommer av *Mesætre* ('Midtsetra') sør for fjellet, nede i selve Grimsdalen. Til førsteleddet, se også *Medhøa*; til sisteleddet, *hø*.

Middagshaugen [medd' agshæu'n / midd' ashøu'n] (1) Ås i Røros kommune, sør for Bergstaden (ovenfor Skistuggu), 837 moh. (2) Ås i Røros kommune, sør for Feragen tettsted, 751 moh. (3) Ås i Haustdalen i Alvdal kommune, sørøst for Haustsjøen, ca. 885 moh. Navnet, som er svært vanlig ellers i landet, er oppstått ved at sola står over åsen rundt middagstider (dvs. kl. 12) sett fra et bestemt punkt i landet (her henholdsvis Bergstaden, Feragen og Langsætra).

Middagstjønna [medd' askjønn] Tjern i Tynset kommune, nord for Savalen. *Middagstjønn*a er kjent fra flere steder ellers i landet (fra Trøndelag og nordover), men i vårt distrikt fins det bare her. Navnet sikter kanskje til godt fiske eller til at sola står over tjernet rundt middagstider sett fra et bestemt punkt. Kalles også *Tovåstjønn*a (s.d.).

Midthogna [mitt` hångna] Fjell på grensen mellom Os og Tolga kommuner, vest for Stordjupsjøen i Dalsbygda. Fjellet har to jevnstore topper. Den ene (1206 moh.) ligger på kommunegrensen,

den andre (1208 moh.) litt nordenfor, i Os. Se ellers *Langsfjellhogna*.

Midthøgda [mitt` høgda] (**Midthøa**) (1) Fjell i Røros kommune, øst for Ruglsjøen, 947 moh. (2, *Midthøa*) Fjell nord for Vingelen i Tolga kommune, nordvest for Midthogna (mot grensen til Os), 1029 moh. (3, *Midthøa*) Fjell øst for Rødalen i Tynset kommune (mellom Rødalshøa og Håmmårhøa), 1264 moh. (4, *Midthøa*) Fjell vest for Stugusjøen i Tynset kommune, nord for Gløtlisætra, 1011 moh. (5) Fjell øst for Brydalen i Tynset kommune (Spekehøan), 1184 moh. Navnet beskriver et fjell el. en høyde som ligger (midt) mellom to el. flere andre høyder. *Midthøgda* også navn på fjell (ås) i Oppdal. Til sisteleddet, se *hø*.

Midthåen [mitt` hå:'n] Utvidelse av elva Sølva ved utløpet fra Sølensjøen, Rendalen kommune. Håen ligger midt mellom Storhåen og Slåtthåen. Til sisteleddet, se *hå*.

Midtiloken [mitt' ilo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) sørøst for Stikkelen i Røros kommune (vest for Raubergåsen). Navnet kommer antakelig av at tjernet ligger noenlunde midt mellom Oksloken og Kvistenloken.

Midtloftet Se *Overloftet*.

Midtre Gauldal [mitt` re gæul. `d.a:'l.n. / gôl. ` -] Kommune i midtre del av Gauldalen i Sør-Trøndelag fylke. Dannet i 1964 ved sammenslåing av de tidligere kommunene Singsås, Støren, Budal og Soknedal. Til navnet, se *Gaula*.

Midtre Tjøna [mitt`re kjønn`a] Tjern sørøst for Kvilten i Engerdal kommune (sørøstre del av Kvisleflået). Tjernet ligger mellom Søndre og Nordre Tjøna. Samlet kalles de *Starrtjøna* (s.d.). Se ellers *Midttjøna*.

Midtronden [mitt`rånd`n] Fjelltopp i Rondane, Dovre kommune, 2060 moh. Ligger midt i en fjellrekke, mellom *Diggerronden* og *Høgronden* (s.d.). Til sisteleddet, se *Rondane*.

Midtrøsttjøna [mitt`röstkjønna] Samling av flere tjern ved Røa i Engerdal kommune, vest for Litle Vonsjøen. *Røst* kan bety 'skogkrull', 'skogholt', men også 'høydedrag'. Tjernene ligger i skogsterreng.

Midtsjøen [mitt`sjø:`n] Innsjø i Alvdal kommune, vest for Storsølnkletten. Sjøen ligger mellom Breisjøen (Sørfjorden) og Nordsjøen.

Midtskogen [mitt`sko:gen] Garder, grendelag i Rendalen kommune, nordøst for Jutulhogget. Gardene ligger midtveis mellom Øvre Rendal (Bergset) og Tyllidalen. Også brukt som slektsnavn.

Midtstååbekken [mitt`s.l.ågååbekken] Bekk i Folldal kommune, vest for Kakelldalen. Renner ned i *Steinstååbekken* (s.d.) øst for Sletthøe. *Slåå* (s.d.) betyr 'bredt søkk i fjellterreng'. Det er flere søkk og skar i fjellområdet. Førsteleddet sikter antakelig til at bekken ligger midt mellom Steinstååbekken og Fiskeslååbekken.

Midtstååtjøna [mitt`s.l.ååtkjønna] Tjern i Femundsmarka, Røros kommune (nordøst for Røvollen, vest for Revsjøen). Navnet viser til en av flere slååter (slååtemarker) der tjernene ligger. Se *slåå*.

Midttjøna [mitt`kjønna] (1) Tjern i Engerdal kommune, sør for Elgå. Tjernet ligger (midt) mellom flere andre tjern. De nærmeste som har navn på kartet, er Båthustjøna og Storbekktjøna, men det er uklart om dette er opphav til navnet *Midt-tjøna*. (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Storsjøen (Andrå). Dette tjernet ligger mellom Nördsttjøna og Synsttjøna. (3) Tjern ved Haugsetberget i Rendalen kommune, øst for Elvål. Tjernet har Nordre og Søndre Tjøna på hver sin side. (4) Tjern i Tolga kommune, ved Knappåsen. Stortjøna og Vesletjøna heter tjernene i nordvest og sørøst. Til sammen er disse tre tjernene også kalt *Knappåstjøna* (s.d.). (5) Tjern i Tynset kommune, nord for Savalen, mellom Hemstadtjøna og Øykjeklettjøna. (6) Tjern ved Sætersjøen i Os kommune, mellom Skittjøna og Sæterlitjøna. (7) Tjern i Røros kommune, sørøst for Ruglsjøen. Tjernet ligger mellom Litittjøna (i sør) og Storsandtjøna. Til *Midttjøna* i Folldal, se *Medttjøne*.

Midtviglen Se *Vigtjønnhøgda*.

Midtvola [mitt`vo:la] Fjellrygg (1010 moh.) nordvest for Kåsa i Tolga kommune. Utgjør det midtre partiet av *Volfjellet* (s.d.). Vest for Atnbrua i

Stor-Elvdal heter det også *Midtvola*. Til sisteleddet, se ellers *vol*.

Midtåstjønna [mitt`å:skjønna]

Tjern sørøst for Hanestad i Rendalen kommune, mellom Skarven og Kalberget. Navnet viser til *Midtåsen*, som ligger på nordsiden av tjernet, midt ute på et myrområde.

Mikkelsvollen [mikkj`ilsváll'n]

(**Mikkjelsvollen**) (1) Slette (tidligere setervoll) i Tufsingdalen i Os kommune, nordøst for Sæter (sørvest for Ryvollen). (2, *Mikkjelsvollen*) Seter i Tufsingdalen i Os kommune, nord for Siksjøen (øst for Siksjølia). Mannsnavnet *Mikkel* ligger til grunn for navnet på begge stedene. Til sisteleddet, se *voll*.

Milskift- [mi:l`sjift] Del av stedsnavn flere steder, bl.a. Tolga (*Milskiftet*), Rendalen (*Milskiftmyra*) og Tynset (*Milskiftvangan*). Disse navnene markerer at stedet ligger (om lag) en mil unna forrige markeringspunkt langs samme ferdselsåre. En gammel norsk mil var 11,3 km, mens en dansk mil var omtrent 7,5 km (sml. Nesset 1974, 136). Jfr. *fjerding*; *Halvmilenget* m.fl.

Milskiftjønna [mi:l`sjiftkjønna] (1)

Tjern i Rendalen kommune, mellom Hornset og Bergset (Østamyra). (2) Tjern nord for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune, mot grensen til Os. (3) Tjern i Tynset kommune, vest for Telneset. Til navnet, se *Milskift-*.

Milstenlia [mi:l`ste:nli:a] (Skogs)li på østsiden av veien, omtrent midtveis, mellom

Korssjøen og Sevatdalen i Røros kommune. Lenger vest, på vestsiden av veien, ligger *Milstenfloen*. Til navnet, se neste art.

Milstensodden [mi:l`ste:nsådd'n]

Odde (s.d.) øst for Tamnesvollen ved Brekkfjorden (Aursunden) Røros kommune. Navnet forteller at det har vært et distansemerke (*milestein*) her som viser at det er ei mil fra en viss plass.

Miltjønna [mi:l`kjønna] Tjern øst for Elvål i Rendalen kommune. Tjernet er svært lite, men må ha vært et distanssmål på den gamle ferdselsvegen fra Øvre Rendalen via Misterfløyet til Sølensjøen. Sml. *Milskiftjønna*.

Misterdalen [mist`er.d.ä'l.n.] Dalføre langs elva *Mistras* (s.d.) nedre løp i Rendalen kommune, øst og nordøst for Åkrestrømmen. Lenger nord, vest for Sølen, kalles dalen langs den samme elva *Mistdalen*.

Misterfløyet [mist`erfløye] Fjellvidde, stort myrområde nordvest for Sølensjøen i Rendalen kommune, nord og øst for Marsfjellet. Øvre del av elva *Mistra* (s.d.) renner gjennom landskapet. Til sisteleddet, se *fløy*.

Misterosen [mist`ero:s'n] Gard nord for elva *Mistras* utløp i Rena ved Åkrestrømmen. Også slektsnavn. Se *Mistra* og *Os*.

Mistertjønna [mist`erkjønnna] Tjern nordøst for Unset i Rendalen kommune, vest for Smikkjølhøgda. Elva *Mistra* (s.d.) renner herfra.

Mistra [mist´ra] Elv med utløp i *Rena* (s.d.) ved Åkrestrommen i Rendalen kommune. Elvenavnet skriver seg antakelig fra gammelnorsk *mistr* (‘yr’, ‘tåke’, ‘skodderegn’), jfr. engelsk og svensk *mist*, islandsk *mistur* (NE, 160; NSL, 312). I flere norske målføre fins fremdeles ordet *mist* med denne betydningen. Sml. *Fugga*, *Mugga*. J.B. Bull mente derimot at elvenavnet kom av *Mistsjøen* (s.d.; òg kalt *Missjøen*) i betydningen ‘Midtsjøen’, ut fra at den (Søre Mistsjøen) ligger midtveis mellom Lomnes og Sølensjøen. Lomnes hadde som eneste gard i Ytre Rendalen fiskerett i Sølensjøen (Bull 1916, 121). Bulls forklaring av sjønavnet er lett å følge, men den språklige overgangen fra sjønavnet til *Mistra* er ikke innlysende (endelsen *-tra* kan da neppe forklares). -- Den eldste ulykken vi kjenner til i forbindelse med tømmerfløting i Rendalen, skjedde her (mellom Østmannsvadet og Bruhølen) i 1726. Ola Hansen Kvernæs skulle hogge løs det fastfrosne tømmeret, men stokkene gled, og han fór på hodet ned i elva og ble ført bort av strømmen. Hans to kamerater var hjelpeløse vitner til ulykken (Bull 1916, 240).

Mistsjøen [mist`sjø:’n] (**Søre** og **Nordre**) Innsjøer i Rendalen kommune, vest og nordvest for Sølen. Det er ganske stor avstand (13-14 km) mellom Nordre og Søre Mistsjøen, men elva *Mistra* (s.d.) renner tett forbi den nordre og siden gjennom den søndre sjøen og har gitt begge navn. Til J.B. Bulls teori om sjønavnet, se *Mistra*.

Mjovassbekken [mjo: `vassbekken / -bækk- (Folldal)] (1) Bekk i Alvdal kommune, med utløp i *Stråsjøen* (s.d.) i Sølndalen. (2) Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Grimsa* (s.d.) øst for Kollutholen. (3) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Kiva* (s.d.) sør for Hanestad. Til navnet, se *Mjovatnet*.

Mjovassdalen [mjo: `vassda:’l.n.] Fjelldal sør for Grimsa i Folldal kommune, langs løpet til Mjovassbekken. Til førsteleddet, se *Mjovatnet*.

Mjovassdalskletten

[mjo: `vassdal.s.klett’n] Fjell i Alvdal kommune, 1348 moh., ved grensen til Folldal øst for Mjovassdalen. Til førsteleddet, se *Mjovatnet*. Sisteleddet er *klett*, s.d. Fjellet har flere navn i lokal tradisjon. Sett fra Mjovassdalsætra er det gjerne blitt kalt *Skarvhøe* el. *Skarvhøa*. *Tverrbekkhøa* er også brukt om (deler av) fjellet.

Mjovassjøen [mjo: `vass’sjø:’n] (**Nordre** og **Søndre**) Innsjø i Rendalen og Stor-Elvdal kommuner, vest for Lomnessjøen (*Nordre Mjovassjøen* ligger delvis i Stor-Elvdal). Sjøene er forholdsvis smale. Til førsteleddet, se *Mjovatnet*.

Mjovasskletten [mjo: `vassklett’n] Knaus, bergnabb i Tynset kommune (939 moh.), nord for Savalen (øst for *Mjovatnet*, s.d.). Sisteleddet er *klett* (s.d.).

Mjovatnet [mjo: `vatne] (1) Innsjø i Alvdal kommune, nord for Breisjøen. (2) Innsjø i Tynset kommune, nord for Savalen. *Mjo* kommer av norrønt *mjór*,

‘smal’, ‘innsnevret’, ‘trang’. Begge sjøene er lange og smale.

Mjølrakkhaugan [mjø:l`rakkhægän] Hauger, knauser (ca. 1200 moh.) i Rondane, sør for Illmannhøe (Nord-Fron kommune). Navnet kommer av *mjølrakke*, dial. for ‘fjellrev’ (hvitrev, av gammelnorsk *melrakki*).

Mjølrakkhaugen [mjø:l`rakkhæugen] Haug, lavere fjell (1141 moh.) i Rondane (Dovre kommune), nord for Høvringen og Kvannslådalen. Til tolkning av navnet, se *Mjølrakkhaugan*.

Mjølrakkåe [mjø:l`rakkå:e] Bekk i Rondane (Dovre og Sel kommuner), med utløp i *Kvannslådalsåe* (s.d.) vest for Høvringen. Til navnet, se *Mjølrakkhaugan* og *å*.

mo [mo:] m Tørr sandslette, gjerne langs vassdrag; flat, tørr skogsmark (fra norrønt *mór*). Vanlig (i) stedsnavn, gards- og slektsnavn: *Moen*, *Moan*, *Drevsjømoen*, *Jordmoen*, *Krokmoen*, *Kvebergsmoen*, *Moløkken*, *Morønning*, *Mostue*, *Motrøa/Motrøen*, *Nymo*, *Stamoen*, *Stormoen* m.fl.

Moan [mo:`an / -`än] (1) Grend i Alvdal kommune, sør for Plassen. Grenda ligger på et høydedrag, ei tørr slette på vestsiden av Folla. (2) Grend i Tynset kommune, nordvest for sentrum (vest for riksveg 3 og Tunna). Også grendenavn i Holtålen (Haltdalen). For øvrig vanlig gards- og slektsnavn. Navnet er flert. av *mo*, s.d.

Moberget [mo:`bærje] *Berg* (s.d.) sør for Molia, nordvest for Tufsingdalen i Os kommune, 894 moh. Til førsteleddet, se *mo*. Vanlig gardsnavn i Trysil (også Stor-Elvdal).

Mogardstjønna [mo:`ga:r.s.kjønn] Tjern i Tynset kommune, vest for Savalbotn. K. Venås har foreslått at navnet kommer av gardsnavnet *Moen* (Tynset), utvidet og omformet til *Mogard* (‘Moengarden’). Et tilsvarende stedsnavn i området er *Bangardsvola* (1034 moh.) øst for tjernet, antakelig av gardsnavnet *Bangen* (s.d.). Se Venås 1987, 344-345. Jfr. også *Mogardsbekken*, *Mogardsdalen* og *Mogardssætra* i samme området, som stedsvis er svært bratt, med bergvegger og hamrer. Til førsteleddet, se ellers *mo*.

Molinga [mo:l`inga] Våtmarksområde ved vestenden av Aursunden i Røros kommune, ved utløpet av *Litlmolinga* og *Stormolinga*. Opprettet som naturreservat i 1983. Mange fuglearter, også sjeldne, er kjent fra området, bl.a. gråhegre, krikkan, skjeand, havelle og svømmesnipe. Til navnet, se *Stormolinga*.

Moloken [mo:`lo:ken] Tjern i Vingelen, Tolga kommune, nordvest for sentrum. Tjernet ligger nede i den trange Gjeldalen, på en liten *mo* (s.d.). Til sisteleddet, se *lok*.

Molt- Se også *Mult-*.

Moltmyrtjønna [møl`*t`my:r.kjønn] Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Femundsundet (vest for Muggbekken).

Busjøen, Tolga (foto: Per Hvamstad)

Rondane i månelys (foto: Geir Olav Slåen)

Strømmen, Alvdal. Tynsetbygda i bakgrunnen (foto: Per Hvamstad)

Fæmund II ved Haugen brygge, Femunden (foto: Per Hvamstad)

RØROS

MINØ.23816

Røros (Bergstaden) (foto: Anno museum, Musea i Nord-Østerdalen)

Vollan, Kvikne (foto: Per Hvamstad)

Forollhogna (foto: Per Hvamstad)

Buvika ved Femunden (foto: Anno museum, Musea i Nord-Østerdalen)

Trøvangen ved Savalen (foto: Per Hvamstad)

Børsungsæter, Follidal (foto: Per Hvamstad)

Savalen. Finktrøvangen og Svarthue (foto: Per Hvamstad)

Misterdalen, Rendalen (foto: Per Hvamstad)

Flåman, Einunndalen (foto: Per Hvamstad)

Kvikne kirke (foto: Per Hvamstad)

Langsætra, Vingelen (foto: Per Hvamstad)

Dalsætra, Einunndalen (foto: Per Hvamstad)

Breisjøseter, Alvdal (foto: Per Hvamstad)

Jordamoen i Alvdal, med Tron i bakgrunnen (foto: Per Hvamstad)

Tjernet ligger på ei myr der det skal finnes godt med *molte* (*Rubus chamaemorus*). Sml. *Myrbærmyra*.

Molttjønna [møl*t'kjønna / mål*t' -]
Tjern i Engerdal kommune, sør for Femundsundet (ved Øvre Granbergsjota, Granberget). Se *Moltmyrtjønna*.

Monsettjønne [mon'setkjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nedenfor garden Morken (sørvest for Elvebakken). Like nordvest for tjernet gjør Atna en sving og danner *Monsetodden*. *Monset* fins som gardsnavn (Orkdal), og er ellers kjent som etternavn, men ikke i vårt distrikt. Førsteleddet kommer muligens av et gammelt mannsnavn *Máni*, som òg er kjent som hestnavn fra sagaene (sammenheng med *man*, faks på hest?). Til andreleddet, se *set*.

Monstjønna [måns'kjønna] Tjern sørvest for Glåmos i Røros kommune, vest for Glåma og *Monsberget* (773 moh.). Førsteleddet er mannsnavnet *Mons*, kanskje etter den første brukeren på Kroken (ved svingen i Glåma). Jfr. Gjelsvik 1936, 65.

Monsvollen [måns'våll'n] (1) Seter nordøst for Bergstaden, nord for Stikkelen, i Røros kommune. (2) Seter øst for Håneset Øvre (Hånesåsen) i Røros kommune. Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Mons* og *voll* (s.d.).

Mordbekken [mord'bekken / mo:l' -] Bekk ved Fjellsjøen (sørvest for Forollsjøen) i Dalsbygda i Os kommune.

En som het Håkkå Øvstuen, skal ha drept en fra Budalen ved denne bekken. Budølen overfalt Håkkå ei beksvart natt mens denne drev og fanget fisk med lyster.

mork Se *mark*.

Morkensgrenda [mår*k'ensgrena] (**Morkagardan**) (1) Grend i Grimsbu i Folldal kommune, vest for Kakella. Grenda ligger oppe i lia mot Kjøsætran. (2, *Morkagardan*) I dagligtalen betegnelse på gardene tilhørende Streitlien, Sveen og Sletten i Folldal kommune (sør for sentrum). Førsteleddet kommer av *mork*, 'skog', 'skogstrekning' (se *mark*). *Morkagardan* er òg navn på grendelag i Oppdal.

Morraklumpen [mår'åklompen] (**Mårråklumpen**) Fjellknaus nordøst for Brekken i Røros kommune, nord for Hyddkroken, 902 moh. Navnet kommer helst av at morgensola kommer opp over denne fjellknausen sett fra setrene ved Øvre Hyllingen. Til sisteleddet, se *klump*.

Mortenstjønna [mor.t.'nskjønna] Tjern nord for Aursunden (Brekkefjorden) i Røros kommune (nordøst for Brynhildsvollen). Navnet går tilbake en mann ved navn *Morten*. Fra tjernet renner *Mortensbekken*. Øst for tjernet ligger *Mortenslia*.

Mortensvollen [mor.t.'nsvåll'n] Gardsbruk i Hitterdalen (nord for Grunnsjøen) i Røros kommune. Førsteleddet er mannsnavnet *Morten*. Til sisteleddet, se *voll*.

Mortenåsvollen [mor.t. `ná:sváll'n] (**Rislia**) Gard (nå seter) sør for Djupsjøen i Røros kommune. Navnet er trolig etter *Morten Olsen Aasen*, bruker fra 1734. Jfr. Kvikne 1957, 166.

Mortloken [mor.t. `lo:ken] (1) Lite tjern nordøst for Sorken i Engerdal kommune (ved Tolgebekken). (2) Lite tjern sørøst for Litl-Elgåsjøen i Engerdal kommune. Navnet er sammensatt av *mort* (karpefisk) og *lok* (s.d.).

Morttjønna [mor.t. `kjønna] Tjern nord for Hornset i Rendalen kommune. Til førsteleddet, se *Mortloken*.

Mosahøa [mäss `ähø:a] Ås, høyde (889 moh.) i Engerdal kommune, øst for Hyllsjøen og Tangvollen. Til førsteleddet, se *Mosebuhøgda*. Se ellers *hø*.

Mosastorrhuskjølen

[mäss `ästörru:skjô:l.n.] Myrområde nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune, øst for Hundsjøen. Navnet er sammensatt av dial. *måssåstørhus* ('bu el. ljørbu brukt til mosesanking') og *kjø* (her: 'myr').

Mose- Se også *Måså-*, *Måsså-*.

Mosebuhøgda [mäss `åbuhøgda / -høyda] (1) Fjelltopp (1284 moh.) i Hummelfjellet i Tolga kommune, sør for Gråhøgda. (2) Fjelltopp (1282 moh.) lengst sørøst i Hummelfjellet, på grensen mellom Os og Tolga kommuner (i Narjordet helst kalt *Mosebutangen*). Navnet kommer av dial. *måssåbu*, dvs. lite, enkelt hus i fjellet, brukt til

overnatting og hvile i forbindelse med sanking av mose (reinlav) til dyrefôr om høsten. Se ellers *Måsåbukletten* og *hø*.

Moseng [måss `eng] (**Mosengen**) (1, *Mosengen*, òg kalt *Moseng*) Garder nordvest for sentrum i Os kommune, ved Vangfrøfta sørøst for Brufossen. (2, *Moseng*) Gard nord for Krokhaug i Follidal kommune. Navnet er ikke sikkert tolket. Førsteleddet kan være *mose*, som imidlertid kan bety både 1. vanlig 'mose' (sporeplante av gruppen Bryophyta), 2. 'lav' (plante av gruppen Lichenes) og 3. 'myr'. Det siste kan kanskje passe best på området der Moseng-gardene i Os ligger. Sisteleddet er vel *eng* (s.d.) i vanlig betydning ('grasmark'), selv om formen *Mosengen* (hankjønn) virker eiendommelig. Skifte av kjønn i norsk språk er likevel ikke uvanlig (Beito 1954). *Moseng* er også slektsnavn i Os og Follidal. Jfr. Rygh 1900, 421 (som feiltolker kjønn); Gjermundsen 1999, 386.

Mosengtjønna [måss `engkjønna] Tjern sør for Moseng i Os kommune, nordvest for Kvernbeekktjønna. Til navnet, se *Moseng*.

Mosevelta [måss `åvæ*ta] (Midlertidig) samleplass for frosne lass av mose (til dyrefôr), øst for Storrøstfloen i Brydalen, Tynset kommune. Samme navnet også brukt i Trysil. Jfr. *Måsåveltåsen*.

Moskardtjønnan [mo: `ska:lkjønän] Samling av flere tjern nord for *Moskaret* (s.d.) i Grimsbu, Follidal kommune. De tre som har navn, heter hver for seg *Stortjønna*, *Damtjønna* og *Fjelltjønna*.

Moskaret [mo: 'ska:le] (**Moskardet**)

Kløft, trang dal sørvest for Einunnfjellet i Grimsbu, Folldal kommune.

Oppkjørselen til Einunddalen østfra går her. Navnet kommer av *mo* (s.d., jfr. gardene *Moan* som ligger lenger vest) og *skard* (s.d.). Også gardsnavn.

Motjønne [mo: 'kjønne] (**Motjønna**)

(1) Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, nord for Gravmobakken og Berg. (2, *Motjønna*) Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Hornset.

Samme navn også i Stor-Elvdal (sør for Atnsjøen) og Trysil. Tjernet i Folldal ligger i ei dødisgrop på ei sandslette; i Rendalen ligger tjernet på en ås. I begge tilfeller befinner tjernet seg på en *mo* (s.d., her helst om 'tørr sandslette').

Mugga [mugg`a] Elv i Femundsmarka,

Røros kommune. Renner fra Sverige gjennom Muggsjøen(e) og ned i Nordvika i Femunden (s.d.). Navnet kommer trolig av norrønt *mugga*, 'skodderegn', 'tåke', 'yr'. Jfr. også elvenavnene *Fugga* og *Mistra*, som antakelig har samme betydning (NE, 164-165; NO, 439). Det er imidlertid også tenkelig at navnet kan ha samisk opprinnelse. Elva er på sørsamisk delvis kalt *Mokkenjohke* (Sjaggo 2011, 26). Se *Bijjie Mokkenjaevrie*.

Muggbekken [mugg`bekken]

Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Femundselva* (s.d.) sørvest for Femundsundet. Her er nok navnegrunlaget ikke som i forrige art., men dial. *mugg*, 'mygg' (insekt).

Muggsjøen [mugg`sjø:'n] (**Nedre og**

Midtre) Sjøer i Røros kommune, ved svenskegrensen øst for Nordvika i Femunden. *Nedre* og *Midtre Muggsjøen* ligger på norsk side; *Övre Muggsjön* på svensk side (Härjedalen, Jämtland). Til grunn for sjønavnet ligger elvenavnet *Mugga*, s.d.

Muggsjølitjønna [mugg`sjø:li:kjønna]

Tjern nord(vest) for Nedre Muggsjøen i Røros kommune. *Muggsjølia* er navnet på setra nordenfor tjernet. Se ellers *Muggsjøen*.

Multkjølen [mul*t`kjø:'l.n.] Myrområde

øst for Østre Blakksjøhøgda (sør for Kvisleflået) i Engerdal kommune.

Samme navnet også i Trysil. Her skal det finnes bra med moltebær (*Rubus chamaemorus*). Se også *Moltmyrtjønna*, *Myrbærmyra* m.fl.

Multmyrene [møl*t`my:'r.n.]

Myrområde sør for Sølen og Halvorsfløyet i Rendalen kommune (ved Slåttmyra, sørøst for Gjota). *Multmyra*, *Multmyran* osv. er ellers vanlige navn lokalt, selv om det ikke er navnfestet på kart. Til navnet, se ellers forrige art.

Munkbakken [monk`bakken] Haug,

bakke ved Elvål i Rendalen kommune (ved Fløtten, vest for Tysla og fylkesvegen). Den gamle pilegrimsruten gjennom Rendalen har gått her el. i nærheten (jfr. *Munksletta*).

Munkbeitsetra [monk`be:tsæ:tra]

(**Munkbetsetra**) Seter øst for Osdalen i Rendalen kommune, sørvest for

Rømundfjellet, mot grensen til Engerdal. Navnet forteller at munkar med følge på pilegrimsferd mot Nidaros trolig hadde hvileplass og beite for hestene sine her (Sundet 2008, 153). Jfr. *Munkbetbekken*, *Munkbettjønna* m.fl. i Trysil. Se ellers *Munksletta*.

Munkfoten [monk`fo:t'n] Nes i Femunden, nord for Jonasvollen i Engerdal kommune. Navnet henspiller trolig på likheten med en *foot*. Hvorfor det heter *Munkfoten*, er uvisst, men kan være et minne om en gammel pilegrimsrute. Nordvest for neset ligger *Munkfothøgda* (815 moh.). *Munkfotskjæra* ligger litt lenger nord i Femunden, midtvegs mellom Jonasvollen og Femundshytta. Jfr. *Munksletta*. Til et sagn om Munkfoten, se *Revlinga*.

Munksletta [monk`s.l.etta] Slette nord for Hørdalen i Os kommune. Navnet har helst sammenheng med pilegrimsvandringene mot Nidaros i middelalderen (av *munk*: 'mann som er opptatt i klosterorden'). Nord for sletta har det gått en gammel pilegrimsled.

Musholhøgda [mu:s`hø:lhøgda / mu:sj`l-] (med **Øvre Musholhøgda**) Fjell sørøst for Narjordet i Os kommune, 1051 og 1010 moh. Navnet viser kanskje til at det kan være mange hull (*høl*, se *hol* II) og bol etter mus her, el. at det fins mange små hull som kan minne om dette i terrenget. Ifølge en annen (lokal) forklaring er navnet egl. sammensatt av *murs* + *ole* (s.d.), dvs. 'mur' + 'steinur'. Dette kan stemme både med deler av lokal uttale og med

terrenget her. Fjellet består av mange berg og skrenter. Nedenfor fjellet (mot sørvest) ligger *Musholtjønna* og *Musholbekken*, med utløp i Nøra ved *Musholberget*. På den andre siden av Nøra ligger *Musholvollen*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Mussmør- Se også *Myssmør-*, *Møsmør-*, og *Møssmør-*.

Mussmørbakken [møss`mø:rbakken] Bakke sørøst for Øversjødalen i Tolga kommune, nord for Langsjøen (like nord for fylkesvegen ved Løvbekken). Det er flere setrer i området, bl.a. Ellefsvollen og Løvbekkvollen. Til navnet, se *Mussmørenga*.

Mussmørdalshøgda Se *Myssmørdalsfjellet*.

Mussmørenga [muss`mø:renga] Setervoll nord for Vingelen i Tolga kommune (vest for Veslhundsjøen, nordvest for toppen av Sæteråsen). *Mussmør* er dial. for 'brunost', noen steder om brunost (raudost) før den har stivnet (prim). Navnet henger helst sammen med seterdrift med ysting i området. Til sisteleddet, se *eng*.

Mussubekken [muss`ubekken] Bekk i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Orkla* (s.d.) ved Veen (sør for Kvikne kirke). *Mussu* er dial. for 'muse', og sikter antakelig til fargen på vannet. Jfr. *Mysutjønne*.

Musvola [mu:s`vo:la] Fjell sørøst for Holmsjøen (ved Breisjøseter) i Alvdal kommune, 1116 moh. Til navnet, se

Musvolåe. Se også *Bogen*.

Musvolkampen [mu:s`vo:lkampen] Fjelltopp (nord)øst for Bjørnholia i Rondane, Sør-Fron kommune, 1152 moh. Til sisteleddet, se *kamp*. Til de to første leddene, se *Musvolåe*.

Musvoltjønna [mu:s`vo:lkjønna] Tjern øst for Bjørnholia i Rondane, Sør-Fron kommune. Se *Musvolåe*.

Musvolåe [mu:s`volå:e] Elv i Rondane, Sel kommune. Renner gjennom Musvorddalen (Musvoldalen) og ut i Bergetjønna sør for Bjørnholia. Navnet er sammensatt av *mus* (smågnager), *vol* (s.d.) og *å* (s.d.). Elva må ha fått navn etter et fjell kalt *Musvola*, som senere har skiftet navn (= nåv. *Musvolkampen*?). Skrivemåten veksler mellom *Musvol-* og *Musvord-*.

Myldinga Se *Veslmyldinga*, *Stormyldinga*.

Myldingi [myll`inge / -a] (**Myldinga**) Naturreservat i Folldal og Sør-Fron kommuner, opprettet i 1989 og utvidet i 2003. Reservatet ligger vest for Atnsjømyrene naturreservat og øst for Rondane nasjonalpark, i området for nedløpet til Stormyldinga og Veslmyldinga. Spylerenner, terrasse m.v. fra siste istid. Myldinggjelet har ført store grusmasser mot Langglupdalen. Den offisielle skrivemåten er uheldig (burde hete *Myldinga* el. *Myldinge naturreservat*. I-ending tilhører ikke lokale dialekter). Til tydning av navnet, se *Stormyldinga*.

Myrbærmyra [my:r`bæ:rmy:ra]

(**Myrbærmyre**) (1) Myr mellom Kvanntjønna og Nordre Tegningsætra i Alvdal kommune, sørvest for Barkald. (2, *Myrbærmyre*) Myr nordøst for Eriksrud i Nordre Atndalen, Folldal kommune (sør for Søre Skriubekken). Lokalt brukes dette navnet trolig også andre steder, uten at det er notert på kart. *Myrbær* er et annet ord for 'molte' (*Rubus chamaemorus*) i målføret.

Myrbærsbekken [my:r`bæ:r.s.bækken] Bekk i Dalen i Folldal kommune, med utløp i *Kroktjønnsbekken* (s.d.) vest for Smørballen. Til navnet, se *Myrbærmyra*.

Myrbærtjønne [my:r`bæ:rkjønne] Tjern sør for Hjerkinnsdammen i Dovre kommune (på sørsiden av Folla). Til navnet, se *Myrbærmyra*.

Myre [my:r`e] (1) Grend, bygdelag nordøst for Høystad i Os kommune, mot grensen til Røros. (2) Vanlig gardsnavn flere steder, bl.a. Rendalen og Os. Også slektsnavn. Av gammelnorsk *myrr*, 'myr'.

Myrstadvelta [my:r.`s.t.avæ:l*ta] Tidligere velteplass for tømmer på østsiden av Femundselva ved Femundsundet i Engerdal kommune, ved garden Myrstad. Herfra ble tømmeret inntil 1990-tallet fløtet sørover og inn til Karlstad i Sverige (Galten 2008, 89). Til sisteleddet, se *Åsvelta*.

Myssmør- Se også *Mussmør-*, *Møsmør-*, *Møssmør-*.

Myssmørdalsfjellet
[muss`mør.d.a:l.s.fjelle]

(Mussmørdalshøgda) Fjell på Kvikneskogen (vest for Bjørntangen) i Tynset kommune, 925 moh.

Mussmørdalen er en paralleldal til Baklidalen, på vestsiden av Tunndalen. *Myssmør* (*Mussmør*) er dial. for 'brunost', noen steder om brunost (raudost) før den har stivnet (prim). Navnet kan sikte til seterdrift med ysting, el. at noe i dalen har en brunfarge som minner om myssmør. Hvis det siste er tilfelle, er sammenhengen antakelig jernrust i fjellgrunnen (jfr. Streitlien 1978, 28).

Myssmørdalstjønn

[muss`mør.d.a:l.s.kjønn] Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (nordøst for Baklidalen). Tjernet er ført opp hos Venås 1987, 352, men ikke markert på kartet. Det må dreie seg om et av tjernene på el. ved Mussmørdalshøgda (Myssmørdalsfjellet), jfr. forrige art.

Myssmørtjønn Se *Tunntjønn*.

Mysutjønn [mys`ukjønn] Tjern nederst i Mjovassdalen i Folldal kommune, nedenfor (nordvest for) Tangsætre, sør for Grimsa. Navnet kommer av dial. *mysu*, 'myse' (væske som blir igjen av melk når ostestoffet er skilt fra). Tjernet har trolig fått dette navnet ut fra sammenligning med den blågrønne fargen som mysen har. Sml. Venås 1987, 352.

mæl [mæ:l] m Sand- el. grusbakke langs elv el. vann (av norrønt *melr*). Jfr. bl.a. *Oddmælan*, *Liamælen*, *Stormælen*, *Meløya* (Folldal), *Mæløya* (Tolga), *Meltjønn*, *Randmæl* (Alvdal), *Melen*,

Melan (Tynset) m.fl. Skrivemåten varierer mellom *mel* og *mæl*.

Mæløya Se *Meløya*.

Mæradalen [mærr`ada:l.n.] Dalsøkk sør for Grøna (Grøn hue) i Rendalen kommune, øst for Holla. Navnet viser til at merrer (hopper) har holdt til her, el. til en hendelse med ei merr.

Møkkelbekken [møkk`l`bekken / mykk` - (Rendalen)] (1) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Kverninga* (s.d.) nordøst for Unset. (2) Bekk i Tolga kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Kvennan. Navnet kommer av norrønt *mikill*, 'stor', 'svær', altså 'Storbekken'. Jfr. *Møkkelbekktjønn* (s.d., Rendalen), *Møkkelbekkåsen* (Tolga), *Møkkeløya* (Stor-Elvdal) m.fl.

Møkkelbekktjønn

[møkk`l`bekk`kjønna / mykk` -] Tjern i Rendalen kommune, øst for Unset (Slåttdalen). Herfra renner *Møkkelbekken* (1, s.d.) mot nord.

Mølmannsdalslia [møll`mannsdal.s.li:a] Naturreservat ved Hælvavassdraget i Røros kommune, på østsiden av Rismosjøen, opprettet i 2008. Gammel furuskog, bl.a. kalklågurtfuruskog. Navnet kommer av gardsnavnet *Mølmannsdalen*. Slektsnavnet *Mølmann* ('møller') kommer antakelig fra tysk og dansk, og er opprinnelig innbyggernavn fra steder som Müllershof o.l. (Veka 2000, 296).

Mølmannsløkkja [møll`mannsløkkja] Seter nordøst for Orvos i Røros kommune, nordvest for Erlihøgda (nord for Ålbyggvollen). Til navnet, se forrige art. og *lykkje*.

Møm [mømm] (**Nordstu Mømb, Utstu Mømb, Mømsbrenna**) Garder i Rendalen kommune, sørøst for Bergset (på østsiden av Rena). Slektsnavnet skrives *Mømb*. Navnet, som ikke er kjent som gardsnavn andre steder i landet, kan muligens komme av gammelnorsk *mjǫðm*, 'hofte', 'hofteskål'. I så fall kan det være ut fra en sammenligning med noe i terrenget i nærheten (Rygh 1900, 371).

Møra [mø:r`a / mø:r`a] Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) ved Sjøli. Navnet har helst sammenheng med *myr*. Det er flere større myrområder der elva har sine kilder, særlig øst for Vesle Mørsjøen. Sml. NE, 168-169; Venås 1987, 355.

Mørkletten [mø:r`klett`n] Fjellknaus (647 moh.) vest for *Storsjøen* i Rendalen kommune, sørøst for *Netsjøen*. Til navnet, se *Møra* (på den andre siden av *Storsjøen*), og *klett*.

Mørsjøen [mø:`sjø:`n] (**Store og Vesle**) Innsjø i Rendalen kommune, nord for Sjøli. Navnet kommer av *Møra* (s.d.), som renner herfra.

Mørtjøna [mø:r`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, vest for *Storsjøen* (sørøst for *Netsjøen*). Herfra renner *Mørbekken* ut i *Storsjøen*. Til førsteleddet, se *Møra* (på østsiden av *Storsjøen*).

Møs(s)mør- Se også *Mussmør-*, *Myssmør-*.

Møsmørbekken [møss`mørbekken] Bekk i Rendalen kommune. Utgjør øvre del av *Storbekken*, som faller ut i *Unsetåa* (s.d.) ved Unset. Sammenligningen med *møssmør* ('brunost') er kanskje ut fra fargen på vannet til somme tider.

Møsmørvola [møss`mørvo:la] Ås (869 moh.) sør for Rien (sørvest for *Riosen*) i Røros kommune. Se *Møssmørbullen* og *vol*.

Møssmørbullen [møss`mørbull`n] Fjellknaus sør for *Brekken*, vest for *Tufsingen*, i Røros kommune, 886 moh. *Møssmør* er vanlig navn for 'rødost' (brunost) på målføret. Sisteleddet kan være et jamføringsnavn (en *bolle* som er snudd på hodet; se *bulle*). Sml. *Dravlbullen*, som ligger litt lenger sør.

Målarenget [må:l`areng] *Eng* (s.d.) nordøst for *Enget* i *Narjordet*, Os kommune. Navnet kommer trolig av at en som var maler, hadde slåtteng her. Det kan òg være at det ble tatt pigment (fargepartikler) til maling i området.

Målartjøna [må:l`arkjønna] (**Målertjøna**) Tjern i Engerdal kommune, øst for *Sorken*. Ved dette tjernet eide en kar som hette *Målar-Per*, en utslått (Venås 1987, 355).

Målarvollen [må:l`arvåll`n] Seter, *voll* (s.d.) i *Dalsbygda* i Os kommune, sørvest for *Henningsmoen*. Navnet går trolig

tilbake til *Erik Estenssen* (1830-1886, fra Moseng Nordre, Ingjerdsan). Han gikk i malerlære i Trondheim. Sml. Gjermundsen 1999, 410.

Målbekken [må:l`bekken] Bekk i Rendalen kommune, med nedløp i *Storsjøen* (s.d.) nordvest for Sjøli. Bekken har gitt navn til *Målbekkkhammaren* (òg kalt *Målbekkkampen*, 676 moh.) og *Målbekkvika*, der bekken renner ut i sjøen. Navnet kan komme av *mål* i betydning 'mæle' (om duren el. lyden fra bekken?). Det kan òg siktes til at dette var et mål underveis for vegfarende. Ved den gamle brua over bekken var det tidligere hvileplass.

Måna [må:n`a / må:r.n.`a] (**Mana**) Navn på fjell el. høyde flere steder, bl.a. Alvdal og Tynset. Også gards- og slektsnavn. Navnet kommer av gammelnorsk *mōn* ('hesteman', 'faks'), og sikter til at fjellet kan minne om formen på hesteman (jamføringsnavn). Også brukt i sammensetning, f.eks. *Tjurudalsmåna* (Os), *Månknausen* (Tolga), *Månberget*, *Månvang* (Tynset), *Storbekkmåna* (Rendalen), *Hammermåna*, *Måntrøa* (Alvdal), *Hestmåna* (Sel), *Månkampen* (Stor-Elvdal).

Måsakluet Se *Måssåkluet*.

Måsså- Se også *Måså-*.

Måssåbakken [måss`åbakken] (**Måssåbakkan**) Vanlig navn på høyde el. større bakke der det vokser mose (evt. reinlav, se *Måsårya*). Ofte lokalt navn, f.eks. *Måssåbakkan* (ved Stigersenget

øst for Nøra og i Narjordet, begge Os), *Måssåbakken* (nord for Østvangen og ved Brenna, begge Os; sørøst for Vintervollen, Røros).

Måssåbudalen [måss`åbu:dä:`l.n.] Setervang i Tolga kommune, sørvest for Bjørkåsen. Til navnet, se *Måsåbukletten*. På den andre siden av Storbekken heter det *Måssåbufloen*.

Måssåfloen [måss`åflo:`n] Myrområde nord for Rihåvollen ved Rien, Røros kommune. Til navnet, se *Måsårya* og *floe*.

Måssågrubba [måss`ågrubba] Søkk vest for Rya i Vingelen, Tolga kommune. Til navnet, se *Måsårya* og *grubbe*.

Måssåholmen [måss`åhålm] Holme, lita øy i Djupsjøen, Røros kommune. Til førsteleddet, se *Måsårya*.

Måssåkluet [måss`åklu:e] Høl, større kulp i Gløta, nordvest for Gløtlisætra i Tynset kommune (sørvest for Midthøa). Til førsteleddet, se *Måsårya*. Sisteleddet *klu* (n) er ukjent, men må her vise til kulpen i elva (sammenheng med *måssåklo*, 'mengden av mose som følger med tindene i ei moserive?'). *Hoppet* (s.d.) ligger like i nærheten.

Måssåmyra [måss`åmy:ra] (1) Myr øst for Hodalen sentrum, Tolga kommune. (2) Myr på sørsiden av Brekkfjorden i Aursunden, Røros kommune. (3) Myr sør for Langen gård, Røros kommune. Til førsteleddet, se *Måsårya*.

Måssåodden [mæss`ådd'n] Nes på østsiden av Storhittersjøen i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Til sisteleddet, se *odde*. Se òg *Måssåodden* (Engerdal).

Måssåtjønna [mæss`åkjønna] (1, med *Søndre Måssåtjønna*) Tjern i Os kommune, sørvest for Gruva i Dalsbygda. (2) Tjern i Røros kommune, i Ljosnådalen ved Feragen. Også navn på tjern i Midtre Gauldal. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Se også *Måssåtjønna*.

Måssåvegen [mæss`åveien] Vanlig navn på (traktor)veg i skogs- og fjellterreng. Navnet forteller om tidligere tiders kjøring av mose som tilleggsfôr fra fjellet ned til bygda. Kjøringen fant sted vinterstid (med hest, senere traktor), etter at frosten var kommet. Jfr. *Måsåbukletten*. Til førsteleddet, se ellers *Måsårya*.

Måså- Se også *Måsså-*.

Måsåbukletten [mæss`åbu:klett'n / må:s`å-] Ås (802 moh.) nordøst for Hornset i Rendalen kommune (sørøst for Svankletten). Ei *måsåbu* var ei hvilebu til bruk når en tok mose (reinlav) til krøtterfôr om høsten (slik sanking tok de fleste steder slutt i løpet av 1950-åra). Det heter ellers *Måsåbua* (*Måssåbua*) mange slike steder i fjellet. Til sisteleddet, se *klett*.

Måsåbutjønna [mæss`åbukjønna / må:s`å-] Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Hornset (sørøst for Svankletten). Til navnet, se *Måsåbukletten*, som ligger rett sør for

tjernet. Samme navn på tjern i Stor-Elvdal.

Måsådalen [mæss`ådä:'l.n.] (1) Dalføre i Tolga kommune, nordøst for Gjersjøen. I dalføret ligger *Måsådalstjønna*. (2) Tverrdal til Søldalen i Alvdal kommune, øst for Follandsvngen. Til førsteleddet, se *Måsårya*.

Måsåegga [mæss`ægga] Egg (s.d.), høyde (716 moh.) i Sømådalen, Engerdal kommune. Til førsteleddet, se ellers *Måsårya*.

Måsålasset [mæss`ålasse] Haug, ås (1028 moh.) i Folldal kommune, øst for Ryberget, Grimsbu. Haugen ser ut som et lass med mose (avlangt, stort lass som ble kjørt med hest til dyrefôr). Til førsteleddet, se *Måsårya*.

Måsålassknausen [mæss`ålassknô:s'n] Knaus, kolle (998 moh.) i Folldal kommune, øst for Ryberget i Grimsbu. Til sisteleddet, se *knaus*. Se ellers *Måsålasset* (som ligger like ved).

Måssåodden [mæss`ådd'n] Odde, nes i Fjellgutsjøen, Engerdal kommune. Til navnet, se *Måssåodden* (Røros).

Måsårya [mås`åry:a] Rabb nord for Krokhaug (ved Kakelldalsvegen, vest for Klettsætran) i Folldal kommune, ca. 1018 moh. Førsteleddet er dial. *måså*, 'mose' (plante som hører til gruppen Bryophyta blant sporeplantene). Ordet kan òg bety 'reinlav' el. 'reinmose' (lavarter av slekten *Cladonia*). Til andreleddet, se *ry*.

Måsårybekken [mæss`åry:bekken / må:s`å-] Bekk sørøst for Renåfjellet i Rendalen kommune, med utløp i *Renåa* (s.d.). Til navnet, se *Måsårya*.

Måsåslåe [mæss`ås.l.å:e] Område ved Storlihovda, vest for Dalholen i Folldal kommune. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Sisteleddet er *slå* (s.d.).

Måsåstøa [mæss`åstø:a] Gard ved Telneset, Tynset kommune. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Til sisteleddet, se *stø*.

Måsåtjønna [mæss`åkjønna] (1, *Måsåtjørna*) Tjern i Tynset kommune, sør for Stor-Sverjesjøen i Kvikne. (2, *Måsåtjønn*) Tjern i Os kommune, vest for Vangrøftdalen (på østsiden av Dalfjellet) i Dalsbygda. Også navn på tjern i Ringebu, Trysil og Sør-Fron. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Sml. også *Måssåtjønna*.

Måsåvegen Se *Måssåvegen*.

Måsåvelthammaren

[mæss`åvæltåmmår.n. / -håmmår.n.] Fjellknaus i Søre Elvdal, Engerdal kommune, 842 moh. Til sisteleddet, se *håmmår*. Se ellers *Måsåveltåsen*.

Måsåveltåsen [mæss`åvæltå:s'n] Ås, kolle vest for Ryensjøen i Rendalen kommune, 853 moh. Til førsteleddet, se *Måsårya*. Navnet forteller at det her var midlertidig samleplass for frosne lass av mose (til dyrefôr). Se òg *Mosevelta*.

Måsåvika [mæss`åvi:ka] Vik, bukt i

Femundselta, Rendalen kommune (ved Femundsundet). Til førsteleddet, se *Måsårya*.

Nabben [nabb`n] Nes på østsiden av Savalen i Tynset kommune, sørøst for Savalbotn. *Nabb* betyr 'spiss', 'bergknatt', og sikter vel her til den spisse odden el. neset som stikker ut i sjøen. Også gardsnavn i Stor-Elvdal og Trysil. Sml. også f.eks. *Størnabben* (Rendalen, ved Lomnessjøen samt nord for Unnsetbrenna).

Nakkua [nakk`u:a] (**Nakhuåa**) (1) Elv (bekk) i Rendalen kommune, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) vestfra, like nord for grensen til Åmot. (2, også skrevet *Nakhuåa*) Elv (bekk) i Rendalen kommune, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) østfra, sør for Sjølisand. Like nord for utløpet i *Storsjøen* (2) ligger garden *Nakhuen* (*Nakkuen*, dat.). Navnet kommer sannsynligvis av 'nakke' (om fjellformasjon). Trolig er det et nå tapt fjellnavn som ligger til grunn for elvenavnet. Dette kan f.eks. dreie seg om det som nå heter *Nakhuhammaren* (ca. 260 moh.) nede ved *Storsjøen*, på østsiden. Men det kan også være et annet fjell el. annen knaus i nærheten som opprinnelig har hett *Nakken* e.l. og senere gitt navn til elva.

Nappsjøen Se *Stor-Nappsjøen*.

Narbuvoll [narr`bu:våll] Bygd i Os kommune, sørøst for Narjordet, ved Narsjøen. Også slektsnavn. Til betydningen av førsteleddet, se *Nøra*. Mellomleddet *bu* sikter her helst til

'fiskebu'. Til sisteleddet, se *voll*. To av gardene her har også endelsen *voll* (*Nyvollen, Engåvollen*).

Naren Se *Narsjøen*.

Narjordet [narr`jo:le] Bygd sørøst for sentrum i Os kommune, mot Narbuvoll. Også gards- og slektsnavn (*Narjord*). Førsteleddet er antakelig det samme som i elva *Nøra* (s.d.), som renner gjennom bygda. Sisteleddet er *jarde* ('jordstykke'). På det lokale målføret heter det ellers ikke *jarde*, men *gjerde* om jordstykke el. inngjerdet mark.

Narkroken [narr`kro:ken / narr`-] Høl, kulp sørvest for Kvilvangen i Os kommune. Elva Litjnøra danner en skarp sving (krok) her, hvor også Gjeddtjønnbekken har sitt utløp. Førsteleddet *Nar-* er vel lagt til navnet pga. nærheten til *Narsjøen* (s.d.).

Narsjøen [narr`sjø:n / narr`-] (**Naren**) Innsjø i Os kommune, ved Narbuvoll. Folkelig tradisjon vil ha det til at navnet henger sammen med 'narre', knyttet til et sagn om bønder som skal ha reist fra Vingelen en vårdag for å fiske på sjøen, i tiden vingelsingene hadde fiskerett her. Men det viste seg at sjøen fortsatt lå islagt, så de måtte returnere med uforrettet sak, etter å ha "fare aprilnarr" (E. Eggen i *Fjell-Ljom* 15. mai 1931). Sjønavnet henger nok heller sammen med elvenavnet *Nøra* (s.d.), selv om opprinnelsen er uklar.

Narskafet [narr`skafte / narr`-] Fjellrygg (nord)vest for Narbuvoll i Os

kommune, 1071 moh. Til førsteleddet, se *Nøra*. Sisteleddet er *skaft*, s.d.

Narøset [narr`ø:se / narr`-] Utløp av elva *Nøra* fra Narsjøen i Os kommune. Til førsteleddet, se *Nøra*. Sisteleddet er en variant av *os*, her om 'sted der elv renner ut av innsjø'. Sml. *Os*.

Nauster- Se også *Nøster-*.

Nausterdalen [nøst`erdä:'l.n.] Dalføre i Alvdal kommune, sør for Savalen. Til navnet, se *Naustertjønnna*.

Naustermoen [nøst`ermo:'n] Gard i Alvdal kommune, ved Gardvika i Savalen. Til navnet, se *Naustertjønnna* og *mo*.

Nausterodden [nøst`erådd'n] Odde, nes på østsiden av Savalbotn (nedenfor Savalen Fjellhotell), Tynset kommune. Til navnet, se *Naustertjønnna* og *odde*.

Naustertjønnna [nøst`erkjønnna] Tjern i Haustdalen, Alvdal kommune, vest for Haustsjøen. Navnet kommer av *nauster* (*nøster*), dial. for *naust* ('båthus'). Også navn på tjern i Holtålen og Stor-Elvdal. Se også *Nøstertjønnna*.

Naustervola [nøst`ervo:la / nøst`-] Fjell i Alvdal kommune, sør for Savalen (øst for Lomsjøvola), 1037 moh. Til førsteleddet, se *Naustertjønnna*. Sisteleddet er *vol*, s.d.

Naustervoll(en) [næust`ervåll'n] Gard i Røros kommune, ved Aursunden (øst for Molingbrua). Til navnet, se *Naustertjønnna* og *voll*.

Naustvika [næust`vi:ka] Vik i vestre del av Fundin (nord for Flåman), Follidal kommune. Til førsteleddet, se *Naustertjønna*.

Nea [ne:`a] (sørsamisk **Ganka** [2]) (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) mellom Hanestad og Atnosen. Øverste del av elva er todelt, og kalles henholdsvis *Hanestadnea* og *Grøttingnea* (s.d.). (2) Elv i Tydal og Selbu kommuner, med utløp i Selbusjøen (elva heter deretter Nidelva). Opphavet til elvenavnet har vært mye diskutert: 1. Navnet kan komme fra gammelnorsk *niðr* ('ned'). Ut fra dette skulle *Nea* bety 'den nedre elva'. 2. Med utgangspunkt i latin *nitere* ('skinner') kan elvenavnet bety 'elva som skinner, glitrer'. 3. Navnet kan tenkes å henge sammen med nysislandsk *niður*, 'elvebrus'. 4. *Nea* kan også komme fra en indoeuropeisk rot *nid-* med betydningen 'flyte', 'strømme'. *Nidelva* i Sør-Trøndelag har samme språklige opprinnelse som *Nea*. Sikker tolkning av dette svært gamle elvenavnet er neppe mulig. Jfr. NE, 172-173; NSL, 326.329-330.

Neby [ne:`by: / næ:`-] Grendelag nedenfor Tynset kirke i Tynset kommune. *Neby* (Ned-by) ligger helt nede ved Glåma, derav navnet (vel også pga. plasseringen nedenfor kirkestedet el. prestegarden, det gamle *Tunnusetr*). Sisteleddet betyr her 'gard' (av norrønt *býr*). Også brukt som etternavn. *Neby* var fra gammelt av sentrum (tingsted) i Tynset. Jfr. *Utby*, *Østby*; *Nestebý* m.fl.

Nedre Langvatnet [ne:`re lang`vatne] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Falningsjøen. Tjernet er ikke spesielt langt (og smalt), men har nok fått navnet fra vannet som ligger litt høyere og mot nordvest, *Øvre Langvatnet* (s.d.).

Nehalsen [ne:`ha:sj`n] Ås (ca. 440 moh.) i Rendalen kommune, sørvest for Hanestad. Åsen ligger på vestsiden av Glåma, nordvest for elva *Neas* (s.d.) utløp. Sisteleddet er et jamføringsnavn, ut fra likheten med legemsdelen *hals*. Jfr. *Rondhalsen*, *Tegninghalsen*.

Nehatten [ne:`hatt`n] (**Store og Vesle**) Fjell nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, ved grensen til Alvdal, 1316 og 1222 moh. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Nea* (s.d.). Sisteleddet sikter til fjellets formasjon og plassering (rundt, forholdsvis isolert), som kan minne om hodeplagget *hatt*. Lokalt sier folk gjerne *Hattan* om de to fjelltoppene. Jfr. *Svarthattan* i Oppdal.

Neka [ne:k`a] Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Finnstadåa* (s.d.) østfra, sør for Finnstad. *Nekbekken* heter en bekk som renner ut i Finnstadåa vestfra på samme stedet. O. Rygh (NE, 172) har gjettet på en sammenheng med *gnikke* ('gni', 'knuse', 'male'). Men elvenavnet kan også være avledet av *Neksjøen* (s.d.), og bety 'den nedre elva'.

Nekmyrene [ne:k`myræn] Naturreservat i Rendalen kommune, opprettet i 1981. Elva *Neka* renner gjennom våtmarksområdet, som også omfatter

bl.a. Neksjøen. Rikt fugleliv, med bl.a. 10 andearter og 13 vaderarter påvist. Til førsteleddet, se *Neka*.

Neksjøen [ne:k`sjø:n] Innsjø i Rendalen kommune, sørøst for Finnstad.

Førsteleddet kan komme av elvenavnet *Neka*, s.d. J.B. Bull mente imidlertid at sjønavnet var eldst, og betyr 'den nedre sjø' (*Nedsjøen*), ut fra sjøens beliggenhet i forhold til Spekesjøen (Bull 1916, 121). Bull hevdet at bokstaven k kan ha kommet inn i navnet for å rime med Spek(e)sjøen, slik som også elvenavnene *Speka* og *Neka* rimer på hverandre. Se også Venås 1987, 360.

Neksjøhøgda [ne:k`sjø:høgda] Fjelltopp sør for *Neksjøen* (s.d.) i Rendalen kommune, 1183 moh. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Nekvollåsen [ne:k`vållå:s'n] Ås sørøst for Finnstad i Rendalen kommune (nordvest for Klettsæterklettan), 866 moh.

Førsteleddet kommer av elva *Neka* (s.d.) som renner nord for åsen. Andreleddet *voll* (s.d.) sikter vel her til 'grasslette' e.l. nede i dalføret mot *Neka* el. *Unsetåa*.

Nepeloken [ne:p`lo:ken] Tjern i Engerdal kommune, Valdalen (ikke navngitt på kartet, men hos Venås 1987, 360). Førsteleddet er planten *nepe* (*Brassica rapa*). Det er litt underlig at denne kulturplanten har gitt navn til et sted i utmarka. I stedet for poteter ble det dyrket *nepe* i eldre tid.

Nepholmen [ne:p`hålm'en] Nes på østsiden av Storhittersjøen i Røros

kommune. Trass i navnet er dette (nå) ingen holme, med en odde som stikker ut i sjøen. Det har vært dyrket *nepe* her (jfr. forrige art.).

Neremyran [ne:r`emy:rän] Myrområde sør for Dalholen i Folldal kommune, mellom Gåsåe og Dagdylju (sør for Svarttjønne). Navnet er sammensatt av dial. *nere* ('nedre') og flert. av *myr*. Myrene ligger noe lavere enn myrområdet litt lenger nord (ved Gåsåe).

Nerloftet Se *Overloftet*.

nes [ness / næss / ne:s] n Landtunge, odde, framstikkende terrengformasjon. Vanlig i både gards-, slekts- og stedsnavn over hele vårt distrikt (f.eks. *Ness*, *Næs(s)*, *Neset*, *Neset*, *Nesvoll*, *Brandsnes*, *Løvnese/Lø(v)neset*, *Håneset/Hånes*, *Sandneset/Sandnes*, *Tamneset/Tamnes*, *Telneset/Telnes*, *Engerneset*). Jfr. *odde*, *tange*.

Neset [næss`e] Stort *nes* (s.d.) i Røros kommune, mellom Synnervika og Nordvika i Femunden.

Nesgubbtjønn [ne:s`gubbkjønn] Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Hanestad, vest for Grøttingsætra. Navnet til tjernet er knyttet til en mann (*gubbe*) fra Hanestad, men uvisst hvem. Jfr. Venås 1987, 361.

Nesjøen [ne:`sjø:n] Innsjø i Tydal kommune, dannet ved oppdemming av elva *Nea* og *Esandsjøen*. Til navnet, se *Nea*.

Nessertjønna [ness´erkjǿnna] Tjern sør for Grøndalen i Rendalen kommune, ved grensen til Engerdal (nordvest for Kastflovola). Betydningen av *Nesser* er ukjent (sml. Venås 1987, 362). Det kan kanskje dreie seg om et slektsnavn, kjent bl.a. fra Nord-Trøndelag.

Nessloken [ness´lo:ken] Tjern nord for Sølenstua i Engerdal kommune, på østsiden av fylkesveg 217. Navnet kommer av at en fra Heggeriset med slektsnavnet *Ness* slo seg ned og bygde i nærheten. Til sisteleddet, se *lok*.

Nesstjønna [ness´kjǿnna] Tjern i Nørdalen i Os kommune, sørøst for Håvollan. Tjernet ligger ut mot et *nes* (s.d.) i Nøra. Elva danner flere nes og hauer (bl.a. Blæsterhåen) her. Det kan òg hende at navnet på tjernet kommer av nes som tjernet *selv* danner (det har flere vikar og danner dermed små nes el. odder).

Nesteby [nest`eby:] (**Nedsteby**) (1) Gard i Vingelsåsen i Tolga kommune. (2, *Nedsteby*) Garder i Alvdal kommune, på østsiden av Glåma sørøst for sentrum. Jfr. *Nestebymoen*, *Nestebyjordet* (Alvdal). Også slektsnavn (*Nesteby*, *Næsteby*). Navnet betyr 'den nederste garden', av norrønt *býr*, 'gard'. Jfr. *Neby*.

Nestjønna [ness´kjǿnna] Tjern i Engerdal kommune, Sømåkvolver (mellom Abortjønna og Øvre Pulltjønna). Et ganske tydelig *nes* (s.d.) stikker ut i tjernet, som også kalles *Butjønna* (8, s.d.). Også navn på tjern i Stor-Elvdal.

Netsjøen [net:`sjø:´n] Innsjø på grensen mellom Rendalen og Stor-Elvdal kommuner, vest for Storsjøen (nordøst for Evenstad). Førsteleddet kan komme av *nett* i betydningen 'fiskegarn'. Uttalen (lang e) stemmer riktignok ikke så godt med denne betydningen, så tolkningen er usikker. Elva *Neta* i Stor-Elvdal renner herfra. Sml. NE, 172; Venås 1987, 363.

Neverbudalen [næv`erbuda:´l.n.] Fjelldal, dalføre i Rondane (nasjonalpark), Folldal kommune, vest for Stor-Elgevasshøe. Til navnet, se *Neverbukollen*.

Neverbuhøe [næv`erbuho:e] Fjelltopp i Rondane (nasjonalpark), Dovre kommune, øst for Dørålseter, 1324 moh. Til navnet, se *Neverbukollen* og *hø*.

Neverbuhøgda [ne:v`erbuho:ga] Fjell på grensen mellom Os og Røros kommuner, nord for Narjordet, 1101 moh. Av folk i Bredalslia også kalt *Gråhøgda* el. *Storhøgda* (Gjelsvik 1936, 19). Til navnet, se *Neverbukollen* og *hø* (2).

Neverbukollen [næv`erbu`koll`n] Ås, fjelltopp i Rondane (nasjonalpark), vest for Neverbudalen, på grensen mellom Folldal og Dovre kommuner, 1345 moh. Navnet er sammensatt av *never* ('ytre del av bark på bjørk') + *bu* ('lite hus'). Til sisteleddet, se *kolle*.

Neverbustøta [ne:v`erbu`stø:ta] Fjellrygg (995 moh.) øst for Hylleråsen i Engerdal kommune, ved svenskegrensen. Til navnet, se *Neverbukollen* og *Haftorsstøten*.

Neverbutjønne [næv`erbu:kjønne] Tjern sør for *Neverbukollen* (s.d.) i Rondane, Dovre kommune.

Nigardshøe [ni:'ga:r.s.hø:e] Høyde (1117 moh.) nordøst for Dalholen i Follidal kommune, øst for Furutjønne. Navnet sikter trolig til garden *Dernere*, som ligger på samme siden (østsiden) av dalføret. Til sisteleddet, se *hø*.

Nilsbutjønna [nils'bu:kjønna] Tjern i Rendalen kommune, vest for Femundsundet ved grensen til Engerdal. En som het *Nils*, skal ha hatt ei bu (antakelig fiskebu) her.

Nilsjovollen [nils'jovåll'n] (1) Seter i Tolga kommune, vest for Milskiftet (mot grensen til Os). (2) Seter i Tolga kommune, Bjonnkruven (nord for Erlia). Setra er oppkalt etter en som het *Nils-Jo* (dvs. Jo, sønn til Nils el. tilhørende Nilsslekten). Se ellers *voll*.

Nilsvola [nils'vo:la] Fjell på svenskegrensen i Engerdal kommune (øst for Sylfjellet), ca. 990 moh. En (jeger?) ved navn *Nils* har gitt navn til fjellet. Til sisteleddet, se *vol*. Til personnavn i fjellnavn, se ellers *Knutshøa*.

Nilsvollen [nils'våll'n] (1) Gard nord for Brekken i Røros kommune, nordøst for Sundet. (2) Seter nordvest for Rien i Røros kommune (Tjerråsen). (3) Seter nordøst for Brekken i Røros kommune, sørøst for Hyddvollen. (4) Seter ved Stillbakken i Nördalen i Os kommune. En mann som het *Nils*, har fått stedet

(garden, setra) oppkalt etter seg. Til sisteleddet, se *voll*.

Nimmehtsgaejsie Sørsamisk navn på nordre del av *Skardsfjella* (s.d.) i Tydal kommune, 1529 moh. Navnet betyr trolig 'det navnløse fjellet', av *nomme* ('navn') og *gaejsie* ('fjelltopp'). Jfr. Sjaggo 2011, 34.

Nirsen Se *Nirsløkan*.

Nirskletten [ni:r.s.'klett'n] Fjellknaus, *klett* (s.d.) nordvest for Sætersjøen i Os kommune, ca. 960 moh. Til førsteleddet, se *Nirsløkan*.

Nirsløkan [ni:r.s.'lo:kän] Små tjern på østsiden av Snudda, sør for Kløftåsen, i Dalsbygda i Os kommune. Tre tjern ligger med litt avstand fra hverandre i et myrområde. Førsteleddet kommer av gardsnavnet *Nirstu* (dat. *Nirsen*), som kanskje henger sammen med mannsnavnet *Nils*, selv om dette er usikkert (Gjermundsen 1999, 302). Det er flere andre stedsnavn i Dalsbygda med spor av dette gardsnavnet: *Nirsvollen* (to forskjellige steder), *Nirskletten* (s.d.), *Nirsengen* m.fl. Til sisteleddet, se *lok*.

Njuanabaertie Sørsamisk navn på *Gruvsjöhøgda* (*Gruvsjøklumpen*, 1023 moh.), *Kvitmannen* (1036 moh.) og *Storhåmmåren* (1007 moh.) nordøst for Brekken og Dagvolsjøen i Røros kommune. Ordet er sammensatt av 'nes', 'tange' (*njuana*) og 'tarm' (*baertie*), noe som kanskje sikter til den smale formen på deler av fjellet (fjellene).

Noerhtegaejsie Sørsamisk navn på Nordskardsfjellet i *Skardsfjella* (s.d.) i Tydal kommune, 1442 moh. Navnet betyr 'Nordtoppen' (av *noerhte*, 'nord' og *gaejsie*, 'fjelltopp').

non [no:n / non / no:r.n.] n (?) Av latin *nona hora* ('niende time', regnet fra kl. 6 om morgenen). Brukt i stedsnavn for å markere når klokka var ca. 15-16 på ettermiddagen, og det var tid for måltidet *non* (opprinnelig bønnetid i katolsk tid, kl. 15). Ordet fins i mange fjell- og terrengnavn, f.eks. *Nonsvola* (s.d.), *Nonsåsen* (Os), *Nonshaugen* (Tynset; også bl.a. Sel, Oppdal), *Nonshøe* (Dovre), *Nonshøa*, *Nonsfjellet* (Oppdal). Flere av disse stedsnavnene kan antakelig knyttes til pilegrimsruter til Nidaros i middelalderen. Jfr. Hummelvoll 1980; Gjermundsen m.fl. 2011, 290; Caprona 2013, 461.

Nonsvola [nons'vo:la] (1) Fjell i Vingelen (sørvest for sentrum) i Tolga kommune, 1089 moh. (2) Ås i Tyllidalen (nord for Vangdalen) i Tynset kommune, 933 moh. (3) Ås nord(vest) for Hanestad i Rendalen kommune, mellom Nordisætra og Kløftbekkhøgda, 1061 moh. På enkelte kart feilskrevet *Monsvola*. Til navnet, se *non* og *vol*.

Nora [no:r`a] (med **Stornora**, **Litlnora**) (1) Tjern ved Storelva (*Litlnora*) og utvidelse av denne (*Stornora*) i Røros kommune, Nordridalen. Samme navnet går igjen flere steder i dette området: *Normyra* (to steder), *Normyran*, *Norbekken*. (2) Innløpet til Glåma i Havsjøen, på grensen mellom Røros og

Os kommune. Navnet kommer av *nor*, 'trangt sund'. Ordet er beslektet med engelsk *narrow* ('smal'), og fantes i flere stedsnavn i gammelnorsk (NO, 457-458).

Nordavindloken [no:l`avinno:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, nordvest for Godtjønna, på vestsiden av Litjnøra). Nordavinden får trolig godt tak her. Navnet finnes ikke på vanlige kart, men se Midtdal 1991, 670-671.

Norderelva [nôr.d.`erælva] Elv i Engerdal kommune. Renner den korte strekningen fra *Storjyltingen* til *Bursjøen* (s.d.) øst for Sorken. Navnet ('den nordre elva') er trolig laget med utgangspunkt i en av sjøene lenger sør, evt. Staupåa i sørøst.

Norderlægret [nôr.d.`erlæ:gre] Sted nordøst for Heggeriset i Engerdal kommune, på nordsiden av Rødalsvegen (sør for Gråbeinhøa, på vestsiden av Tangen). *Læger* (s.d.) går her trolig tilbake på leirplass for norske styrker under grensefeidene med Sverige. På svensk side, øst for Härjehogna, heter det bl.a. *Storlægret*.

Nordersjøen [nôr.d.`ersjø:'n] (1) Innsjø i Engerdal kommune, sørvest for Fjellgutusjøen. Det ligger en mindre sjø rett sør(øst) for Nordersjøen, som antakelig har blitt navngitt av folk på Småsjøvollen. Nedenfor denne setervangen ligger *Yttersjøen* (s.d.). (2) Innsjø øverst i Rødalen i Engerdal kommune (det aller meste av sjøen ligger

på svenske side). Sjøen ligger ovenfor Busjøen, og er dermed den nordligste av sjøene i Rødalen. Svenskene kaller den *Storsjön*, ettersom den er den største av sjøene i dalføret (Andersen 1969, 300). Se også *Nørdersjøen* (Tolga).

Nordfjordbekken [no:l' fjo:lbecken] Bekk i Tolga kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Kleven sørvest for sentrum. Navnet skal komme av at handelsfolk fra Nordfjord rastet ved bekken på sine ferder til Røros (Eggen 1968 B, 309).

Nord-Fron [no:l' fro:n] Kommune i Gudbrandsdalen, Oppland fylke. Felles kommune med Sør-Fron før 1851 og i perioden 1966-1977. Bygdenavnet *Fron* er ikke sikkert tolket. Det kan komme av *frón* ('land', 'jord'), kjent fra norrøn poesi. Et annet forslag knytter det til elvenavnet *Frya*, som igjen kan henge sammen med treslaget *furu* (el. *fråde*, 'skum' (?)). Jfr. NSL, 159; NO, 184.

Nordgardan Se *Dalgardsgrende*.

Nordisætertjønna [no:l' isæ:terkjønna] (Øvre og Nedre) Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Barkald mot grensen til Alvdal. *Nordisætra* ligger sør for tjernene. Jfr. *sæter*.

Nordisætervola [no:l' isæ:tervo:la] Fjell på grensen mellom Alvdal og Rendalen kommuner, sørvest for Barkald, 1032 moh. Navnet kommer av *Nordisætra* i Rendalen, se ovenfor. Til sisteleddet, se *vol*.

Nordkletten [no:l' klett'n] Fjellknaus, *klett* (s.d.) nordvest for Tronsvangen i Alvdal kommune, 1086 moh. Kletten er vel navnsatt fra gardene i sør nede i bygda (ved Glåma). Se øg *Blåkletten* (1).

Nordpåtjønna [no:l' påkjønnän] Tjern nordøst for Litlsæteråsen (Volaberget) sørøst for Sorken i Engerdal kommune. Navnet er kanskje laget med utgangspunkt fra f.eks. Kvemskjølen lenger sør.

Nordre Atndalen Se *Atndalen*.

Nordre Elvdal Se *Elvdal*.

Nordre Finnroan [nôr.d.'re -finn' ro:än] Fjelldal i Rendalen kommune, vest for Spekedalen. Til navnet, se *Finnroa*.

Nordre Geitryggen Se *Geitryggen* (6).

Nordre Osa [nôr.d.'re o:s'a] Elv i Rendalen og Åmot kommuner, med utløp i Osensjøen i Åmot. *Osa* kommer helst av *os*, 'elvemunning', hvis ikke navnet heller skal knyttes til v. *ase*, 'bruse opp', 'svelle (opp)' (slik Venås 1987, 379).

Nordre Rivdalstjønna [nôr.d.'er ri:v`däl.s.kjønna] Tjern i Rivdalen, øst for Tyllaldalen i Tynset kommune. Til navnet, se *Riva*.

Nordre Tjønna [nôr.d.'re kjønn'a] (1) Tjern øst for Elvål (Haugsetberget) i Rendalen kommune. Tjernet ligger lengst nord i en rekke på tre. (2) Tjern sørøst for Kviltlen i Engerdal kommune, sørøstre del av Kvisleflået. Tjernet ligger

lengst mot nordvest i en rekke på tre omtrent jevnstore vann (det er ellers svært mange tjern i området). Sml. *Søndre Tjønna*.

Nordsjøen [no:l' sjø:'n] Innsjø vest for Sølen i Alvdal kommune, nord for Midtsjøen og Breisjøen.

Nordtjønna [no:l' kjønna] Tjern øst for Yset i Kvikne, Tynset kommune. Tjernet ligger nord for Bakktjønna. Se også *Grøntjønnan* (*Grøntjørnan*).

Nordvika [no:l' vi:ka] Vik, bukt i nordøstre enden av Femunden, Røros kommune. Jfr. *Synnervika*.

Nordytjønna [no:l' y:kjønna] Tjern øst for Litl-Håsjøen i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Midtre Gauldal. Tjernet er kilde for elva *Nordya*, en av sideelvene til *Ya* (s.d.).

Norsa [no:r.s.'a] Gardsbruk ved Kveberg i Alvdal, øst for Glåma. Navnet kommer av *Nordistu* (antakelig sett i forhold til gardene Bortistu og Kveberg). Jfr. også *Veslenorsa* og *Stornorsa* (Vingelen, Tolga), hvor navnet har samme betydning (disse gardene ligger nord for Nystu). Et gardsnavn med tilsv. sammendragning er *Borsa* (s.d.).

Norsten Se *Sørsten*.

Nose [no:s'e] (**Nosa**) (1) Haug, bratt fjellskrent (ca. 1040 moh.) på nordsiden av Grimsdalen i Dovre kommune (vest for Tverrlisætre). (2) Sørøstlig utstikker (ca. 1200 moh.) av Setalberget i Folldal

kommune. Jfr. *Nosen* i Sel. Navnet kommer av norrønt *nōs*, 'nesebor', flert. *nasir* og *nasar*, 'nese' (jfr. NO, 462; Eriksen 2011, 162).

Nottjønna [no:t' kjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Flendalen. Førsteleddet viser trolig til fiske med *not* (fiskenet).

Notåstjønnan [no:t' å:skjønnan] (**Ner** og **Øver**) To tjern sørvest for Langvika i Rien, Røros kommune (vest for fylkesvegen). Tjernene har navn etter *Notåsen* (838 moh.) i nordvest (også gardsnavn). Førsteleddet *not* henger kanskje sammen med fiske (sml. forrige art.).

Nova Se *Stor-Nappsjøen*.

Novola [no:'vå:la] Fjell i Holtålen kommune, nordvest for Nesvollen (Rugldalen). Førsteleddet *no* ('trau') viser til formen på fjellet, som kan minne om et trau som ligger med bunnen i været. Til sisteleddet, se *vol*. Merk uttalen (registrert hos Gjelsvik 1936, 71).

Novåsen [nå:v' å:s'n] Ås mot grensen til Rennebu i Kvikne, Tynset kommune, 755 moh. (sørøst for Ulvvatnet). Navnet kommer av elva *Nova* (se *Stor-Nappsjøen*).

nubb [nubb] m Topp, fjellknaus. Jfr. *Nubben* og *Vestnubben* i Rendalen. Ellers sjelden terrengbetegnelse i vårt distrikt.

nup [nu:p] m Fjelltopp med bratt forside. Jfr. *Nupen*, *Sandnupen*

(Rendalen). Også seternavn (Trysil). Ordet kommer fra norrønt *gnúpr*, 'nut som heller framover' (NO, 216).

Nuptjønna [nu:p`kjønna] Tjern sørvest for Søre Mistsjøen i Rendalen kommune. Navnet kommer av fjellet *Nupen* (1048 moh.) nordøst for tjernet. Til betydningen, se *nup*.

nut [nu:t] m Høy, avrundet fjelltopp, knatt. Knappt brukt i stedsnavn i vårt distrikt. Jfr. dog *Svartnuten* (s.d.) i Rondane.

Nybubekktjønna [ny:`bu:bekk`kjønna] Tjern øst for Snerta, Engerdal kommune (ved Buhøgda). *Nybubekken* renner fra tjernet og ut i Femundselta. Navnet kommer av *bu*, her kanskje om seterbu (Venås 1987, 368).

Nybyen [ny:`by:`n] Boligfelt nord for samfunnshuset i sentrum av Folldal kommune. Navnet er trolig blitt til fordi boligene ble bygget senere enn den eldre gruvebebyggelsen på Verket.

Nygruva [ny:`gru:va] Gruve (nå nedlagt) sørvest for sentrum i Folldal kommune, nordøst for Streitkampen. Tidligere kalt Grev Moltkes gruve. Etter at denne hadde vært nedlagt i lengre tid, ble virksomheten ble tatt opp igjen av Folldal Verk på 1900-tallet under navnet *Nygruva*.

Nygruvhøgde [ny:`gru:vhøgde] (**Nygruvhøgda**) Høydedrag, kolle (ca. 1020 moh.) i Folldal kommune, sørvest for *Nygruva* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Nygruvtjønne [ny:`gru:vkjønne] Tjern øst for *Nygruva* (s.d.) i Folldal kommune.

Nylandtjønna [ny:`lannkjønna] Tjern sørvest for Øver Tallsjøen i Tolga kommune (øst for Røsli). Det har vært dyrking i området i nyere tid.

Nyløtjønna [ny:`lô:kjønna] (**Øvre** og **Nedre**) Tjern sørvest for Kvilvangen i Os kommune, mot Skalleråsen. Tjernene ligger på et myrområde på østsiden av (nedenfor) Litjnøra, like øst for Stygglandet. Nedre Nyløtjønna er delvis attrodd. Navnet kommer av *Nyløa*, en av mange løer til lagring av fôr høstet på slåttene i området.

Nyrøstvola [ny:`røstvo:la] Fjellknauser sør for Elgå (sørvest for Volsjøen) i Engerdal kommune, 983 og 1020 moh. *Nyrøstvoltjønna* brukes som navn på et av tjernene som ligger her, men det er usikkert om det gjelder et av de to små tjernene nord for den laveste toppen, el. tjernet oppe på den litt høyere lenger mot nordøst. Til navnet, se *røst* og *vol*.

Nysen [ny:s`n] Gard i Dalsbygda (Østgarden) i Os kommune. Navnet er en sammendragning av *Nystu* el. *Nystugguen* (dat.). Se Gjermundsen 1999, 339.

Ny-Sverige [ny:`sværje] Fjellområde nord for Rambergssjøen i Røros kommune, øst for Merkestjønna. Det fortelles om en rørosing som særs flink til å plukke molte. Når han fikk spørsmål om hvor han hadde funnet så mye bær,

svarte han bare at han hadde vært i "Sverige". Dermed skal visstnok navnet *Ny-Sverige* ha oppstått om dette området.

Nysæterhøa [ny: `sæ:terhø:a] Fjell (1320 moh.) i Alvdal kommune, øst for Veslsølna. Navnet må skrive seg fra etableringen av ei ny seter i området (Stalundvangen el. Kvislåsætra?).

Nysætertjønnna [ny: `sæ:terkjønna] (**Nysætertjønnan**) (1) Tjern i Rendalen kommune, mellom Hanestad og Barkald. *Nysætra* ligger sør for tjernet. (2, *Øvre Nysætertjønnan*, *Ytre Nysætertjønnna*) Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Renåvangen og Svultningsåsen. Både *Nysæterbekken* og *Nysæterkjølen* er avmerket på kartet, men ingen *Nysætra*. (3) Tjern i Alvdal kommune, vest for Plassen, ovenfor vegen mot Haustdalen. Tjernet ligger midt mellom *Gammelsætra* (i sørvest) og *Nyætra* (i nordøst). Jfr. *sæter*.

Nytjønnna [ny: `kjønna] Tjern i Engerdal kommune, nordøst for Heggeriset (nordøst på Bekerbekkjølen, på sørsiden av veien til Blakkstøtlandet). Tjernet er gravd ut i nyere tid for å sette ut fisk. Navnet henger sammen med *Gammeltjønnna* (s.d.) i samme området.

Nytrøa [ny: `trø:a] Garder, grendelag i Tynset kommune, sør for Kvikneskogen. Ellers vanlig stedsnavn på nydyrket jordstykke e.l., samt gards- og slektsnavn (*Nytrøen*). Sml. *trø*.

Nøra [nô:r`a] (1) Sideelv til *Glåma* (s.d.) i Os kommune, med utspring i Narsjøen

og utløp sørøst for Os sentrum. (2) Grend langs elva *Nøra* sørøst for Os sentrum i samme kommune, før *Nøras* utløp i *Glåma*. Også slektsnavn (*Nøren*, dat.). En folkelig forklaring har villet se en sammenheng med v. *nøre*, 'gjøre opp ild' (òg 'friske på', om vind), men den mørke ø-vokalen taler imot dette. Elvenavnet kan ifølge S. Bugge heller henge sammen med gammelnorsk *naðr* (*naðra*), 'orm', 'slange' (NE, 327; slik også Venås 1987, 358-359). Elva er imidlertid ganske rettlinjet, så sammenligningen med en orm e.l. gir heller dårlig mening annet enn i enkelte partier. En bedre forklaring er derfor å knytte elvenavnet til *nare*, som i flere norske dial. betyr 'blåse' (især om kald vind). I. Aasen fører opp dette ordet i sin ordbok (Aasen 1873). Ordet er også kjent som subst. Aasen kjenner det imidlertid fra andre strøk enn Østerdalen (bl.a. Telemark). På den annen side fins ordet *nare* også fortsatt i svensk, med betydningen 'snø', 'bitende vind'. *Nøra* renner gjennom et bredt, åpent dalføre hvor det ofte blåser. Et problem med denne siste forklaringen kan være ø-vokalen i navnet, men den stemmer godt med førsteleddet i *Narjordet*, *Narbuvoll* og *Narsjøen* (*Naren*, s.d.). Det kan hende at førsteleddet *Nar-* i *Narsjøen* (*Naren*) er eldst, og at elvenavnet har oppstått av dette. Den språklige utviklingen er imidlertid uklar. *Nøra* er også navn på ei grend i Holtålen (øst for Ålen sentrum). *Litjnøra* (s.d.) kalles ei mindre elv som renner ut i *Narsjøen* fra sørøst.

Nøderhogna [nô:r.d.`erhångna] Fjell (1202 moh.) i Dalsbygda i Os kommune, nordvest for Stordjupsjøen. Fjellet er

det nordligste av flere hogner (se *hogn*) i området, jfr. *Langsfjellhogna*. Til første del av navnet, se ellers *Nordersjøen*.

Nordersjøen [nôr.d. `ersjø:n / når.d. ` -]

Sjø i Hodalen, Tolga kommune. Førsteleddet er dial. *nörder* ('nordre', 'som ligger i nord'). Sjøen er den nordligste av flere større sjøer som ligger på ei rekke fra nordvest til sørøst i Hodalen (jfr. *Drengen*, *Asmaren*, *Stikkelen* og *Storsjøen*). Se også *Nordersjøen* (Engerdal).

Nordre Ytjønn [nôr.d. `er y: `kjønna]

Tjern sør for Sauhogna i Midtre Gauldal kommune, ved grensen til Tynset (Kvikne). Tjernet har navn etter elva *Ya* (s.d.), som har en av sine kilder her. Første del av navnet (*Nordre*, 'lengst mot nord') skiller tjernet fra *Sørytjønn* (s.d.) på den andre siden av kommune- og fylkesgrensen (Tynset / Hedmark).

Nordstetjønn [nôr.s.t. `ekjønna] (1)

Tjern i Rødalen, Tynset kommune. Tjernet ligger lengst mot nord (*nørdest*) av en rekke tjern her (bl.a. *Butjønn*, *Rundtjønn*). (2) Tjern nordvest for Bellsvika ved Savalen, Tynset kommune. Her er det vanskelig å se at tjernet har en plassering som stemmer med førsteleddet *nørdest*. Det er ingen tjern i nærheten, heller ikke mot sør. Ifølge Venås 1987, 371 henger navneformen her sammen med gards- og slektsnavnet *Nørdesti* (s.d.) i Alvdal. Dette kan ha med fiskerett å gjøre. Jfr. *Mogardstjønn*, som ligger et stykke unna, mot nordvest.

Nørdesti [nôr.s.t. `i] Gard i Alvdal kommune (Plassen). Garden ligger *nørdesti* ('lengst nord i') grenda. Også slektsnavn.

Nørdestjønn [nôr.s.t. `kjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Storsjøen (Andrå). Tre tjern ligger etter hverandre her; dette ligger lengst mot nord (*nørdest*).

Nørfjellet [nôr:r `fjelle] Fjell vest for Tufsingdalen i Os kommune (øst for Tynsethøgda), 1248 moh. Navnet kommer av *Nøra*, s.d. Litjnøra har sine kilder øst for fjellet.

Nørloken [nôr:r `lo:ken] Elveutvidelse, høl vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, nord for Stentjønn). Elva Litjnøra danner en *lok* (s.d.) her. Til førsteleddet, se *Nøra*.

Nørsten Se *Sørsten*.

Nøster- Se også *Nauster-*.

Nøsterodden [nôst `erâdd'n] Nes i Øversjøen, Øversjødalen i Tolga kommune. Til navnet, se *Nøstervika* og *odde*.

Nøstertjønn [nôst `erkjønna] Tjern i Tolga kommune, sørøst for Eidet (nordøst for Geitryggen). Til navnet, se *Nøstervika*. Se òg *Naustertjønn*.

Nøstervika [nôst `ervi:ka] Vik på østsiden av Narsjøen i Os kommune. Navnet kommer av dial. *nøster* ('naust', 'båthus'). Samme navnet fins også i Tydal (Esandsjøen).

Nøstvika [nöst`vi:ka] (**Nøstervika**) Vik nord for Buvika i Femunden, Engerdal kommune. Se *Nøstervika*.

Nålodden [nå:l`ådd`n] *Odde* (s.d.) på østsiden av Halsteinsvika i Femunden, Engerdal kommune. Odde er en forholdsvis smal utstikker i sjøen, og har vel fått navn etter jamføring med redskapet *nål*.

odde [ådd`e] m Nes, (smal) tange som stikker ut i sjø el. vann (av gammelnorsk *oddi*). Vanlig (del av) steds-, gards- og slektsnavn. Sml. *Odde*, *Oddtrøen*, *Langodden* (bl.a. Alvdal), *Oddløkken*, *Brennodden* (bl.a. Folldal), *Skåvårodden*, *Sagodden*, *Revlingodden* (Engerdal), *Sandnesodden*, *Søodden*, *Sakrisodden*, *Okssandodden*, *Tullodden* (Røros), *Omfløttodden* (Tolga) m.fl.

Oddstea [òdd`ste:a] Gard i Alvdal kommune, nordvest for Bellingmo. Garden ligger ved sørbredden av Glåma, på den andre siden av Langodden. Navnet betyr 'elvbredden som danner en odde' (el. 'ligger på en odde'). Se *odde* og *ste*.

Often [oft`n] (**Ofta**) Gard ved sentrum i Tynset kommune, øst for prestegarden. Også slektsnavn. Navnet er en sammendragning av *oppstuggu*, 'den øvre stua' (Veka 2000, 312). Garden ligger på oppsiden av Jonstuen (Jonsta).

Okkelholet [åkk`lhô:le] Nes ved elva Borgia i Røros kommune, ved Brekken sentrum. Navnet er sammensatt av *okle* ('ankel') og *hol/høl* ('grop'). Til sisteleddet, se ellers *hol* II.

Oklebekken [åkk`lebekken] Bekk i Alvdal kommune, med utløp i *Sølna* (s.d.). Navnet kommer antakelig av *okle* ('ankel'), sml. forrige art.

Oksbakken [oks`bakken] Bakke nordøst for Strålsjøåsen i Alvdal kommune, om lag 900 m nordvest for Strålsjøvängen. Til navnet, se *Okstjønna*.

Oksbekken [uks`bækken] (**Uksbekken**) (1) Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) sørvest for Nordgård i Husom krets. (2) Bekk i Folldal kommune, med utløp i Setalbekken sør for Borkhussætra og videre i *Einunna* (s.d.) i Einunndalen. Ved Marsjøen øst for bekken var det tidligere oksedrift. Også navn på bekk i Stor-Elvdal (Sollia), Trysil og Ringebu. Til førsteleddet, se *Okstjønna*. Sml. også *Uksan*.

Oksehullet [oks`hò:le] (**Oksholet**) Dal(søkk) nordøst for Unnsetbrenna i Rendalen kommune (Slåttmyra, nord for Fellingåsen). Stedet har antakelig fått navn pga. en hendelse med en okse (det er ei smal myr nede i dalen her), sml. *Okstjønna*. Til sisteleddet, se *hol* II.

Okshaugan [oks`hò:än] Høyder (ca. 655 moh.) nordøst for Erlia i Tolga kommune (øst for Myrvollen, på østsiden av Hørta). Til førsteleddet, se *Okstjønna*.

Oksholmen [oks`hålmén] Holme i Storsjøen (sørøst for Langodden) i Hodalen, Tolga kommune. Til førsteleddet, se *Okstjønna*.

Okshølen [oks`hø:'l.n.] *Høl* (s.d.), elvekulp i Hallaråa i Øversjødalen i Tolga kommune, sør for Svarthaugen. Jfr. *Okshølmyran* og *Okshølbekken* litt lenger nord. Til førsteleddet, se *Okstjønna*.

Oksjota [oks`jo:ta] Li, dalside i Engerdal kommune, nord for Snerta. Til førsteleddet, se *Okstjønna*. Til sisteleddet, se *gjut*.

Okskvisla [oks`kvill*a] Slette ved Nedre Orva i Holøydalen, Tolga kommune. Til førsteleddet, se *Okstjønna*. Sisteleddet er *kvisl*, s.d.

Okskåsa [oks`kå:sa] Frodig skogsområde i Røros kommune, nord for Rien (Valsetlia, nordøst for Valsetvollen). Samme navnet fins også i Midtre Gauldal. Til førsteleddet, se *Okstjønna*; til sisteleddet, *kås*.

Oks-Larshølet [oks`la:r.s.hô:le] Tjern i Røros kommune, mellom Korssjøen og Sevatdalen (nordøst for Røtjønnan). *Oks-Lars* var trolig navnet på en gjeter. Til sisteleddet, sml. *hol* II.

Okse [åks.'l.e] (**Søre** og **Nordre**) Fjell i Rondane, Follidal kommune, 1779 og 1589 moh. Navnet er bestemt form av dial. *oksel*, 'fjellaksel', 'høyde i en fjellside'. Se også *Storhøaksla*.

Oksloken [oks`lo:ken] (1) Tjern mellom Glåmos og Ruglsjøen (ved Storsandtjønna) i Røros kommune. (2) Tjern nord for Botnet (Hagavika) i Røros kommune, sørvest for Brekken. (3) Tjern sør for Sevatdalen i Røros

kommune (nedenfor Middagsstenan). (4) Tjern sørøst for Håsjøen i Røros kommune, ved Litlhåsjømyra. (5) Tjern sør for Djupsjøen (øst for Skåkåsvollan) i Røros kommune. Tjernene er små, og kalles derfor naturlig nok *lok* (s.d.). Til førsteleddet, se *Okstjønna*. Navnet finnes også i Trysil.

Oksmyra [oks`my:ra] (1) Myrområde i Tylldalen, Tynset kommune, sørvest for Kommeren. (2) Myrområde i Rendalen kommune, nordøst for Atnosen. Til førsteleddet, se *Okstjønna*.

Okssandodden [oks`sannådd'n] Odde i Brekkfjorden, Aursunden, i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Okstjønna*. Andreleddet forteller at dette er sandrik jord. Til sisteleddet, se *odde*.

Okstjønna [oks`kjønna] (1) Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Hanestadvorda (nordøst for Atnosen, nær grensen til Stor-Elvdal). I nærheten er det uvanlig mange steder som har navn etter tjernet: *Okstjønnåsen*, *Okstjønnmyra*, (også *Oksmyra*, se ovenfor), *Okstjønnseekken*, *Okstjønnsalen* m.fl. (2) Tjern i Røros kommune, nord for Brynhildsvollen ved Aursunden (Sødalen). Sørvest og nord for tjernet heter det *Okstjønnmyra* og *Okstjønnhaugen*. På steder med *okse* som førsteledd i stedsnavn har antakelig okser holdt til på beite, el. navnet er oppstått pga. en hendelse med en okse. I alle fall forteller navnet om bruk av husdyr i utmarka. Samme navn på tjern i Midtre Gauldal og Stor-Elvdal (*Okstjernet*, øst for Imsroa). Sml. *Oksloken*.

Oksvollen [oks`váll'n] Seter, *voll* (s.d.) i Rødalen nordvest for Orvos i Røros kommune (sør for Røvollen og Stormyra). Se ellers *Okstjønna*.

Olaberget [o:l`abærje] *Berg* (s.d.) nord for Øver Tallsjøen og Røset i Tolga kommune, vest for Bakkavollen (ca. 950 moh.). Førsteleddet kommer av *ole* (s.d.), 'steinur'. Berget, som ligger mellom Veslolåa og Storolåa, rommer et større steinbrudd (granitt).

Olafloen [o:l`aflo:n] Myrområde nord for Øver Tallsjøen i Tolga kommune. Naturreservat siden 2001. Kompleks myr med næringsrik berggrunn. Mange starrarter (bl.a. hårstarr, agnorstarr, blankstarr). Også våtmarksfugler som ellers er sjeldne i regionen (bl.a. gråhegre, siland og rødnebbterne). Førsteleddet i navnet er bestemt form av *ole* (s.d.), 'steinur'. Til sisteleddet, se *floe*. Elva *Olåa* (s.d.) renner gjennom området.

Ola Gundersa-vollen (o:l`a gunn`er.s.aváll'n] Seter nord for Erlia (Klettan) i Tolga kommune. Også kalt *Nymovollen*. *Ole Gundersen* bygde ny seter her (egl. nederste del av *Henriksvollen*, s.d.). Se Nesset 2009, 154.

Olaloken [o:l`alok:ken] (1) Tjern i Tolga kommune, sørøst for Eidet (nordøst for Geitryggen). På nordvestsiden av tjernet ligger *Olahaugen*. (2) Tjern i Røros kommune, øst for Håsjøen (sør for Gubbtjønna). Tjernene er oppkalt etter en mann ved navn *Ola*. Til sisteleddet, se *lok*.

Olastjønna [o:l`askjønna] (med **Nordre Olastjønna**) (1) Tjern sør for Seljeåsen i Os kommune. *Olasvollen* (1, s.d.) ligger mellom åsen og tjernet, og er opphavet til navnet. (2, med *Nordre Olastjønna*) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnordalen, nordøst for Stentjønna). En som het *Ola*, har gitt tjernene navn.

Olasvollen [o:l`asváll'n] (1) Seter sør for Seljeåsen i Os kommune, øst for Midtgardsvollen. (2) Seter øst for Storsjøen i Tolga kommune, mellom Hodalen og Kåsa (Trongdalen; se Nesset 2009, 109-110). Det svært vanlige mannsnavnet *Ola* (Ole) har gitt setrene navn. Til sisteleddet, se *voll*.

Olbekktjønna [o:l`bekk'kjønna] (**Øvre** og **Nedre**) Tjern i Røros kommune, nordvest for Synnervika i Femunden (ved Langsåsen). *Olbekken* er ikke navngitt på kartet (men sml. samme navn i Vangfrøftdalen, Os, skrevet både *Olbekken* og *Urdbekken*). Navnet kommer av *ole* (s.d.), dvs. 'steinur'. Det er steinet terreng her.

Olderlunna [ôl.d.`erlunna] Skog nord for Vingelen i Tolga kommune, vest for Øver Tallsjøen (nedenfor Simasvollen). Navnet er sammensatt av treslaget *older* (*or*, tre av slekten *Alnus*) og *lund* ('skogholt').

Olderrøsta [ôl.d.`errøsta / ôl.d.`-] (**Orderrøsta**) (1) Li, skoglund i Tufsingdalen i Os kommune, vest for Sæter (sørvest for Nordset). (2) Li, skoglund i Tufsingdalen i Os kommune,

øst for Tufsinga ved Øybakken. (3, *Orderrøsta*) Li, skogsområde vest for nordlige del av Isteren (Bjørnfjorden) i Engerdal kommune, sør for Århovden. Jfr. tilsv. navn *Olderrusten* i Sel. Til førsteleddet, se *Olderlunna*. Sisteledet er *røst* (s.d.), 'skogholt', '(skogkledd) rygg'.

Olderskogen [ôl.d. 'er.s.ko:gen] Campingplass i Engerdal kommune, nordvest for Heggeriset. Til førsteleddet, se *Olderlunna*.

Oldertrøa [ôl.d. 'er.trø:a] Gard i Tynset kommune, nord for sentrum. Slektsnavnet er *Oldertrøen*. Det ligger flere gardar her med *trø* (s.d., 'inngjerdet jordstykke') i navnet, på rekke og rad nord for Glåma og fylkesvegen: *Trøgardan*, *Oldertrøa*, *Nytrøa*, *Rudtrøa*. Til førsteleddet, se *Olderlunna*.

ole [o:l' e] (**ol**) f Ur, steinur, skråning av større og mindre steiner (av norrønt *urð*). Jfr. *Ola* el. *Stenola* flere steder, bl.a. i Tolga. I andre deler av vårt område (bl.a. Alvdal, Folldal) heter det oftest *ul* (*urd*), f.eks. *Urdlia*, *Storurde* (s.d.). *Ørde* (s.d.) kommer vel òg av samme ordet. Se også *Bjørnhollia*; *Olåa*. Jfr. Streitlien 1980, 25.

Oleriksaloken [o:l' eriksalo:ken] (**Oleviksaloken?**) Tjern sørøst for Brekken sentrum i Røros kommune, vest for Borgfossen. Navnet er skrevet *Oleviksaloken* i Kartverket. Lokalkjente som har jaktet i området, sier imidlertid (nå) *Oleriksaloken*. Dette navnet synes å være sammensatt av mannsnavnet *Ole* (Ola) og patronymet *Eriksen*, dvs.

'Ola Erikson-loken'. Men førsteleddet kunne også tenkes å være dial. *ole* (s.d., 'steinur'), da det er svært ulendt og steinet ved tjernet. Det blir imidlertid vanskelig å få mening i resten av navnet dersom dette er tilfelle. Hvis kartformen *Oleviksaloken* derimot er korrekt form, kan tjernet kan ha fått navn etter vika som Borga danner vest for Borgfossen (*Ol-vika*, 'vika med steinur'). Til sisteledet, se *lok*.

Olinafloen Se *Gammeltrøomfloen*.

Oljonsavollen [o:l' jonsavoll'n] Seter i Rugldalen i Røros kommune, vest for Rugla og Myran. *Oljonsa* er forkortelse for *Ola Jonsa*, dvs. Ola Jonson. Til sisteledet, se *voll*.

Olkar [o:l' kar] (**Grøtliplassen**) Gardsbruk i Kvikne i Tynset kommune (Grøtlia, vest for Kaltberget). Sørvest for garden ligger *Olkarfossen* (i Orkla). En kunne i første omgang gjette på at dette merkelige navnet er en forvanskning av *Orkla*. Men navnet skal komme av den første brukeren her, som het *Ola Kar* (d. 1766). Se Kvikne 2001, 132.

Olliverloken [oll' i:ve.r.lo:ken] Pytt, *lok* (s.d.) øst for Elgå i Engerdal kommune (ca. 1,3 km øst for Båtstø). En som het *Oliver* (i stedsnavnet skrevet med to l'er), er opphav til navnet. Dette kan være Oliver Martinsen Valdal, som druknet under fløting i Sorkåa i juni 1915 (Andersen 1966 B, 228).

Ololsaloken [o:l' o:r.salo:ken] (**Olorsaloken**) Mindre tjern sør for

Ololsavollen (s.d.) sør for Langen i Tolga kommune. Til sisteleddet, se *lok*.

Ololsavollen [o:l`o:r.saváll`n]

(**Orsavollen**) (1) Seter nordøst for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Pauran). (2) Seter i Tolga kommune, sør for Langen (Innervollan). Navnet er sammensatt av mansnavnet *Ola* og patronymet *Orsa* ('sønn til Ola'), dvs. Ola Olason. Begge setrene tilhører samme Orsagarden. Til sisteleddet, se *voll*.

Ol-Persavangen [o:l`pæ:rs.a.vangen]

(**Rasmusplassen**) Seter i Rødalen i Tynset kommune, ved grensen til Follidal (nord for Einabusætra). Setra har antakelig navn etter gruvearbeider Ole Pederson Husom (f. 1765). Til sisteleddet, se *vang*.

Ol-Torsaberget [o:l`to:r.s.abærje] (med

Litl-Ol-Torsaberget) *Berg* (s.d.) i Røros kommune, sør for Harsjøen (mellom Langtjønnna og Korstjønnna), 844 moh. *Litl-Ol-Torsaberget* (829 moh.) ligger rett nordenfor. Mellom bergene ligger *Ol-Torsavollen*, oppkalt etter en som het *Ol-Torsa* (Ola Toreson).

Olåa [o:l`å:a] (1) Bekk (*Store* og *Litle*) i Engerdal kommune. Renner fra området sørøst for Digerhogna og inn i Sverige. (2) Bekk, mindre elv (med *Veslolåa*) i Tolga kommune, med utløp i (Øver) *Tallsjøen* (s.d.). Bekke- og elvenavnet har ikke noe med mansnavnet *Ola* å gjøre (sml. derimot vanlige stedsnavn lokalt i flere bygder, som *Olasenget*, *Olasetra* o.l.). Navnet er sammensatt av dial. *ol* el. *ole* (s.d.) og *å* (s.d.), dvs. 'elva med steinur'.

Terrenget el. bekkefaret har mye storstein (steinur). Andre steder i distriktet kan det hete *ul* (*urd*). Jfr. *Ula* og *Urda*.

Oppdal [opp`da:l] Kommune i Sør-Trøndelag fylke, nord for Dovrefjell. Navnet sikter til at dalen ligger høyere enn Sunndalen lenger vest. Også gards- og slektsnavn (bl.a. Nord-Fron). I andre bygder sikter (gards)navnet til at garden el. stedet ligger langt inne i el. oppe i dalen. Se NSL, 344-345.

Oppdalsvike [opp`da:l.s.vi:ke] Vik i Marsjøen, Follidal kommune. Navnet er nok lagt på vika fordi den ligger mot nordvest, dvs. i retning Oppdal.

Oppgardsholmen [opp`ga:l.s.hólmen] Større holme i Glåma i Alvdal kommune, nordvest for Bellingmo (sør for Aumas utløp). Det midtre leddet *gard* betyr her 'fiskestengsel', 'gjerde'.

Oppmåshøa [opp`må:shø:a] Høyde nordvest for Brydalen i Tynset kommune (sør for Lauvåskletten), 996 moh. Navnet henger, tross uttale og skrivemåte, trolig sammen med *måså* ('mose'; òg om 'reinlav' el. 'reinmose'. Se *Måsårya*). Til sisteleddet, se *hø*.

Oppårød Se *Røden*.

Orderrøsta Se *Olderrøsta*.

Orgelkassen [árj`elkass`n] Sted vest for Orvos og Storfjellsjøhøgda i Røros kommune, sør for Lokan. Stedet ligger like ved stien som går nordover til Tverrøtjønnna. Navnet oppstod etter at

en mann i mangel av annet husvære en gang overnattet i ei orgelkasse i forbindelse med sanking av mose i området. (Ei slik *orgelkasse* var brukt til frakt av husorgel, og var ganske vanlig, men neppe som overnattingsplass --).

Orkelbogen [år*k`lbo:gen / åkk`l-] Gard i Kvikne, Tynset kommune, sørvest for Støa. Her gjør elva *Orkla* (s.d.) en større sving (*bog*, dvs. 'bøy', 'krok'; 'side', 'kant'). Også etternavn (*Orkelbog*). Sml. *Orkelkroken*.

Orkelkroken [år*k`lkro:ken / åkk`l-] (1) Landskap ved elva *Orkla* (s.d.) i Oppdal kommune, nord for Setaldalen og Såtållia. Elva danner store kroker og svinger her. Her holdt den vidgjetne *Kariguten* til (se *Karigutlægregret*). (2) Større kulp i elva *Orkla* (s.d.) i Kvikne, Tynset kommune, sørøst for Orkelbogen. Her gjør elva en stor, tilnærmet rettvinklet sving (krok).

Orkelsjøen [år*k`lsjø:n / åkk`l-] (**Store** og **Vesle** / **Litj-**) Sjøer i Oppdal kommune, nord og nordøst for Unndalen, mot grensen til Tynset (Kvikne). Elva *Orkla* har sitt utspring fra Store Orkelsjøen, og renner senere sammen med Vesle *Orkla* (Litj-*Orkla*), som kommer fra Vesle Orkelsjøen (Litj-*Orkelsjøen*). Navnet på sjøen kommer trolig av et opprinnelig elvenavn *Ork*, som via endelsen *-il* el. *-ul* (kjent også fra andre vassdrag og sjøer) ble til *Orkel*. Sjønavnet har så senere dannet grunnlag for det nåværende elvenavnet *Orkla*. Navnet er ikke sikkert tolket, men kan ha sammenheng med *ork* ('arbeid',

'strev'). Elvenavnet kan da sikte til Orklas delvis sterke strømføring på sin lange ferd (jfr. NSL, 346). Flere elvenavn har tilsv. betydning, sml. *Atna* m.fl.

Orkla [år*k`la / åkk`la] Elv i Sør-Trøndelag og Hedmark fylker, renner fra Store Orkelsjøen i Oppdal kommune, inn i Tynset kommune og videre nordover med utløp i Trondheimsfjorden ved Orkanger. Kjent som god lakseelv. Til navnets betydning, se *Orkelsjøen*.

Ormbekken [år*m`bekken] Bekk i Os og Tolga kommuner. Kommer fra vestsiden av Sletthøa sørvest for Narbuvoll (Os) med utløp i *Galåa* (s.d.) i Galådalen (Tolga). Til førsteleddet, se *Ormbolet*. Samme navnet fins òg i Trysil, Sør-Fron og Holtålen.

Ormberget [år*m`bæрге] *Berg* (s.d.) ved Øvre Sletten (mellom Fallet og sentrum, nord for Jehansdalen) i Follidal kommune, ca. 780 moh. Samme navnet fins i Oppdal, Sør-Fron og Midtre Gauldal. Til førsteleddet, se *Ormbolet*.

Ormbolet [år*m`bo:le] Gard i Alvdal kommune, ved Dølplassen (ovenfor elva og fylkesvegen). Her har det ifølge navnet ('ormereiret') holdt til orm (antakelig hoggorm).

Ormegga [år*m`egga] Jordrygg, *egg* (s.d.) sørøst for Klasvollen i Galåen i Røros kommune, ca. 625 moh. Også stedsnavn i Trysil. Til førsteleddet, se *Ormbolet*.

Ormehaugan [årme'hæug'än] Hauger, bakket landskap ved Dalholen i Folldal kommune (ovenfor fylkesvegen, mellom Gamle Dalgardsvegen og Måssåhaugen), ca. 760 moh. Til navnet, se *Ormholhaugen*.

Ormgrashøgda [år'm`gra:shøgda] Fjell (1066 moh.) på grensen mellom Røros og Os kommuner, nordvest for Bredalslia. I Trysil (øst for Trysilfjellet) finner vi *Ormgrasbakken*. *Ormgras* er folkelig navn på flere bregnetyper; særlig brukt om *ormetelg* (*Dryopteris filix-mas*) og *skog-* og *fjellburkne* (*Athyrium filix-femina* og *distentifolium*). Ormetelg er i folkemedisinen blitt brukt til fremstilling av et middel mot innvollsorm. Jfr. Galten 2008, 82-85. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Ormhaugen [år'm`hæu'n] Gard i Røros kommune, nord for Orvos (på vestsiden av Glåma og Brannegga). Til førsteleddet, se neste art.

Ormholhaugen [år'm`holhæugen] Haug sørøst for Øyvang i Folldal kommune, vest for Strømhaug (ved grensen mellom Husom og Dalen krets). Navnet tilsier at det er el. har vært orm (hoggorm) her. Til andreleddet, se *hol* II.

Ormkåstjønna [år'm`kå:skjønn] Tjern i Røros kommune, sør for østre enden av Håsjøen. Herfra renner *Ormkåsbekken* ut i Håsjøen. Navnet kommer av *Ormkåsa*, 'det frodige jordstykket der det finnes orm (hoggorm)'. Jfr. *kås*.

Ormlia [år'm`li:a] Li sør for Dølplass i Alvdal kommune, vest for Månsætra. Til

førsteleddet, se neste art. I Rennebu fins det samme stedsnavnet.

Ormløkan [år'm`lo:kan] Myrområde sør for Rihåen i Røros kommune, øst for Elvavollen. Det ligger én liten *lok* (s.d.) på myra, og én lenger øst. Ifølge navnet fins det orm (helst hoggorm) her.

Ormrøsta [år'm`røsta] (Skogkledd) rygg i Tufsingdalen i Os kommune, sørøst for Solvang. Til førsteleddet, se *Ormløkan*. Sisteleddet *røst* (s.d.) er svært vanlig i Tufsingdalen, jfr. bare i dette området *Sagbekkrøsta* og *Skrivarvollrøsta* øst for Ormrøsta, samt *Lauvrøsta* i sør og *Olderrøsta* i sørvest. Mot vest ligger *Ormrøstfloen*.

Ormrøstbekken [år'm`røstbekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Tysla* (s.d.) nordvest for Elvål. Til navnet, se *Ormrøsta*.

Ormsletta [år'm`s.l.etta] (1) Eng nordvest for Brevad i Kvikne, Tynset kommune (mellom riksveg 3 og Orkla). (2) Eng sørøst for Orkelkroken i Kvikne, Tynset kommune (på vestsiden av riksveg 3). Også gardsnavn. Til førsteleddet, se *Ormløkan*.

Ormutua [år'm`uttua / örm`-] (1) Elv i Engerdal kommune. Renner fra *Ormutusjøen* (s.d.) og ut i *Isteren* (s.d.). (2) Vik (egl. stor utvidelse av elva nevnt ovenfor) vest i Isteren i Engerdal kommune, nord for Hogsetvollen. Førsteleddet *orm* sikter her antakelig til at elva og vika med sine mange bukter og svinger minner om en orm el. slange.

Siste del av navnet, *utua*, er muligens forkorting av *gutua* (se *Gutu*), slik at navnet betyr 'vegen, passasjen (dvs. elva) som slynger seg som en orm'. Flere stedsnavn i området er dannet med dette elvenavnet som utgangspunkt (*Ormutumyran* og *Ormutuoset*, samt *Ormutusjøen* og *Ormututjønna*, s.d.). Sml. Venås 1987, 376.

Ormutusjøen [årm`uttusjø:n / örm` -] Innsjø vest for Isteren i Engerdal kommune, nordvest for Hogsetvollen. Til navnet, se *Ormutua*.

Ormututjønna [årm`uttukjønna / örm` -] Tjern ved Ormutusjøen i Engerdal kommune (ikke navngitt på kartet, men se Venås 1987, 377). Til navnet, se *Ormutua*.

Orregga [ò:r`egga] *Egg* (s.d.), jordrygg nord for sentrum (Brenneset ved Litl-Engeren) i Engerdal kommune, ca. 550 moh. Samme navn også i Trysil. Førsteleddet er fuglenavnet *orre*, som i *Orrknallen* (s.d.).

Orrhaugen [årr`hæugen] Haug, høyde (ca. 980 moh.) nord for Børsungsæter i Folldal kommune, sør for Heimskardet. Også navn på høyde i Sør-Fron og Trysil (*Orrhaugene*). Se *Orrknallen*.

Orrhåmmåren [årr`håmmå:r.n.] Ås, *håmmår* (s.d.) øst for Kvennvika (Femunden) i Engerdal kommune, 756 moh. Til førsteleddet, se *Orrknallen*.

Orrkletten [årr`klætt`n] (**Store og Vesle**) Knaus, *klett* (s.d.) vest for

Moskaret i Folldal kommune, (nord)øst for Kolvet, høyeste punkt ca. 915 moh. Til førsteleddet, se *Orrknallen*.

Orrknallen [årr`knall`n] Ås vest for Valdalen i Engerdal kommune, 883 moh. Førsteleddet i navnet kommer helst av *orre* ('orrflugl', 'orrhane'). Sisteleddet *knall* (s.d.) betyr 'haug', 'ås'.

Orrknollen [årr`knåll`n] Ås øst for Gutulisjøen og Gutulivollen i Engerdal kommune, 815 moh. Til betydningen, se ovenfor (*knoll* = *knall*).

Orrkollen [årr`kåll`n] Kolle, haug øst for Ørnhovda i Folldal kommune (nord for Husum og Steinhaugen), ca. 875 moh. Til førsteleddet, se *Orrknallen*.

Orrleitet [årr`le:te] Tidligere gardsbruk (nå seter) nordvest for Steivanglia i Alvdal kommune, ved fylkesveg 29 mot Folldal. Til førsteleddet, se *Orrknallen*. Sisteleddet er vel dss. i *Langleitet* (*Langleite*), s.d.

Orrmyra [årr`my:ra] Myr i Elgådalen i Engerdal kommune, øst for Herbensen. Navnet er trolig brukt også andre steder i vårt distrikt, med ikke registrert på kart ellers (nærmeste sted er i Åmot, nordøst for Rena). Til førsteleddet, se *Orrknallen*.

Orva [årv`a] (med **Nordre** og **Søndre Orva**) (1) Elv i Røros kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Orvos. (2) Bekk, mindre elv (*Nordre Orva*) i Tolga kommune, med utløp i *Hola* (s.d.) i Holøydalen. (3) Bekk, mindre elv (*Søndre Orva*) i Rendalen kommune,

med utløp i *Sølva* (s.d.) vest for Storlægda i samme kommune (sørvest for Gloføken). Også bekkenavn i Holtålen. Det er hevdet at navnet kommer av gammelnorsk *orf* ('orv', 'skaft på ljå') og sikter til det forholdsvis rette elveløpet i enkelte partier. Men navnet kan like gjerne henge sammen med gammelnorsk *orr* ('snøgg', 'rask'). Orva i Røros vokser fort i flom, og tar ofte nye far (Gjelsvik 1936, 52). Sml. *Ørvilla*.

Orvbergsfjellet [årv`bær.s.fjelle] Fjell vest for Glåmos og Kongens gruve i Røros kommune (øst for Røsjøen), 963 moh. Elva *Orva* (1, s.d.) har gitt fjellet navn. Til andreleddet, se *berg*.

Orvdalen [årv`dä:'l.n.] Fjeldal i Tolga kommune, øst og nordøst for Elgspiggen. Elva *Orva* (2, s.d.) renner gjennom dalen.

Ørvilla Se *Ørvilla*.

Orvos [årv`o:s] Grend i Røros kommune, nord for Bergstaden. Navnet er sammensatt av elvenavnet *Orva* og *Os* (s.d.). *Orva* renner ut i Glåma her.

Ørvsjøen [årv`sjø:'n] Innsjø i Røros kommune, nordvest for Glåmos. Til førsteleddet, se *Orva* (1), som renner herfra.

Ørvtjønnna [årv`kjønna] (1) Tjern i Orvdalen, Tolga kommune (nordøst for Elgspiggen). Herfra renner *Nordre* og *Søndre Orva*. (2) Tjern i Holøydalen, Tolga kommune (ved Bekkely). *Nordre Orva* renner gjennom dette tjernet og

ut i Hola. Til betydningen av navnet, se *Orva*.

Ørvøya [årv`øya] Større landområde ved utløpet av *Orva* (2, s.d.) i Hola i Holøydalen, Tolga kommune. Navnet er brukt om området på begge sider av Hola. Tidligere også gardsnavn (*Ørvøyen*). Sisteleddet *øy* (s.d.) betyr her 'landområde ved vann'. Nordvest for Orvas samløp med Hola ligger *Ørvøyvollen*. Jfr. Eggen 1968 B, 546.

os Se *Os*.

Os [o:s] Kommune og tettsted øverst i Nord-Østerdal, Hedmark fylke. Egen kommune fra 1926; del av Tolga-Os 1966-1976; igjen egen kommune fra 1977. Også brukt som (del av) gards- og etternavn (*Os*, *Osflaten*, *Osgjelten*, *Oshaug*, *Osmoen*, *Ostrøen*, *Bakos*, *Bakosgjelten* m.fl.). Navnet betyr 'elveutløp' el. 'sted der elv renner ut av en innsjø' (av norrønt *óss*). Her sikter navnet til Vangrøftas utløp i Glåma sørvest for Os sentrum. Litt lenger øst er det også et større elveos, der Nøra renner ut i Glåma. *Os* er mye brukt også som del av stedsnavn ellers i vårt distrikt, særlig i nordøst (*Glåmos*, *Røros*, *Orvos*, *Borgosen* m.fl.). Ordet kan flere steder ha formen *øs* (n) (*Narøset*, *Hongåøset*, *Os*; *Holøset*, *Tolga*; *Svenskøset*, *Engerdal*).

Osa Se *Nordre Osa*.

Osdalen [o:s`dä:'l.n.] Dalføre og naturreservat (opprettet 1989) i Rendalen kommune, ved elva *Nordre Osas* øvre løp og kilder. Myrområde med svært mange

småtjern og vann, samt morener avsatt på tvers av isens bevegelsesretning under siste istid. Hekkeområde for mange våtmarksfugler (gluttsnipe, småspove, grønnstilk, stokkand m.fl.). Førsteleddet betyr helst 'elvemunning', men det kan òg ha sammenheng med v. 'svulme opp', 'bruse' (se *Nordre Osa*). Det heter også *Osdalen* langs Nordre Osas løp lenger sør i Rendalen og Åmot.

Osdalssjøen [o:s`dä:l.sjø:'n] (**Nordre** og **Søre**) Innsjø øst for Nordre Osa i Rendalen kommune (vest for Gråhøgda, ved grensen til Engerdal). Til førsteleddet, se *Osdalen*.

Osdalssjøhøgda [o:s`dä:l.sjø:høgda] (1) Fjell (*Østre Osdalssjøhøgda*, 894 moh. og *Vestre Osdalssjøhøgda*, 845 moh.) i Rendalen kommune, ved Osdalssjøen. (2) Naturreservat sørøst for Osdalen naturreservat i Rendalen kommune, opprettet 2002. Omfatter foruten fjellet Osdalssjøhøgda også bl.a. Nordre og Søre Osdalssjøen. Området er preget av furuskog og granskog på næringsfattig berggrunn, med spor etter flere skogbranner; dessuten landskapsmerker fra siste istid. Til førsteleddet i navnet, se *Osdalen*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Osdalssjøtjøenna [o:s`dä:l.sjø:kjøenna] Tjern i Rendalen kommune, mellom Søre og Nordre *Osdalssjøen* (s.d.).

Oslia [o:s`li:a] (1) Se *Hørdalen*. (2) Gard nordvest for sentrum og Os kirke i Os kommune. Garden ligger oppe i den sydvendte lia nord for Osmoen. Til førsteleddet, se *Os*.

Ossortjøenna [åss`å(r)kjønna] Tjern nord for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune, ved Milskiftet mot grensen til Os. Navnet kommer antakelig av et gammelt mannsnavn som var svært vanlig i Norge i middelalderen, *Qzurr* (tilsv. svensk *Assar?*). Se NO, 755; jfr. Venås 1987, 379.

Osteret [ost`re] Vik, sving i elva Glåma ved Kveberg i Alvdal kommune. Navnet kommer trolig av norrønt *óstr*, 'halsgrop' (NO, 475). Ordet kan ha blitt knyttet til stedet som en jamføring mellom elvas noe trange, svingete passasje og et sted på kroppen som er trangt og danner en bøy (jfr. *Barkald*). *Osteregga* øst for elva og garden *Ostermoen* på vestsiden inneholder samme ordet.

Osthåmmåren [ost`håmmå:r.n.] Fjellhammer sør for Djupsjøen (på sørsiden av Rådlausfjellet) i Røros kommune, 875 moh. Dette er antakelig et jamføringsnavn, ut fra likheten med en (rund) *ost*. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Osvåttåkletten [o:s`våttåklett'n] (**Våttåkletten**) Fjellknaus, berg (949 moh.) nord for Hørdalen i Os kommune. Førsteleddet er bygdenavnet *Os* (s.d.), antakelig for å skille denne fra andre kletter i Tolga. På Osvåttåkletten ble det reist *veter*, dvs. tømmerstokker oppreist i pyramideform, som ble tent for å varsle om fiender. Sml. *Våttån*. Sisteleddet er *klett*, s.d.

Oterbekken [o:t`erbekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Villa* (s.d.) sørøst for Villdalssætra.

Samme bekkenavnet fins også i Trysil (*Otterbekken*). Førsteleddet er *oter*, rovdyr i mårfamilien.

Otersteinen [o:t`erste:n`n] (**Otersten**) Stor stein ved fylkesvegen på østsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, 5-6 km nord for Andrå (ved rasteplass). Dette er en av de største frittstående steinene i landet. Sml. *Oterbekken*.

Otjønna [o: `kjønna] Tjern øst for Kvikneskogen i Tynset kommune, ved Magnilla (nord for Magnillfloan). Tjernet har en særpreget form og danner bortimot en runding, noe som kan minne om bokstaven *O* (jfr. *Atjønna* og *Esskrokettjønna*).

Otnes [ött`nes] Tettsted i Rendalen kommune, på vestsiden av Lomnessjøen. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Otta* (s.d.). Til andreleddet, se *nes* og *Lomnes*.

Otta [ött`ä] Elv i Rendalen kommune, med utløp i Lomnessjøen. Navnet fins som elve- og stedsnavn også andre steder i landet (bl.a. Sel). Betydningen kan være 'den skremmende', jfr. gammelnorsk *ótti* ('redsel', 'otte') el. *óttá* ('skremme'). Navnet kunne da sikte til flomfare e.l. Men det fins òg en annen forklaring, som setter navnet i sammenheng med *otte* ('grålysning'). Dette ordet henger igjen sammen med eldre indoeuropeiske ord med betydningen 'stråle', 'lysning' o.l. Dermed kan elvenavnet beskrive fargen el. lysvirkningen til vannet i elva. Jfr. *Blakka*, *Kvita*, *Grøna* m.fl.

Ottdammen [ött`dammen] Tjern, kunstig dam i elva *Otta* (s.d.) i Rendalen kommune, nordvest for Otnes.

Ottlaugkampen [ött`løukampen] Fjell med to jevnstore topper (950 og 946 moh.) i Rendalen kommune, sørvest for Otnes. Fjellet ligger sør for Ottdalen og elva *Otta* (s.d.). *Ottlauga* er navnet på setra nordøst for fjellet. Andreleddet *laug* betyr kanskje 'vask'; 'bade plass' (setra ligger ved en sidebekk til *Otta*). Til sisteleddet, se *kamp*.

Ousten [öst`n] (**Øver-Østen**) Gard i Dalsbygda, Os kommune. *Ousten* (egl. 'Øst-stugguen') er brukt som slektsnavn. Garden er et av brukene lengst mot øst i en samling av garder (*Breen*, s.d.). Jfr. også *Ousta* i Vingelen, Tolga kommune (denne garden ligger på østsiden i en klynge på 5-6 gardar).

Overloftet [å:v`er.l.äfte] Li, åsside på vestsiden av Litlmolingdalen i Røros kommune, nordøst for Ruglsjøen (øst for Vola). Lenger nede i åssiden heter det *Midtloftet* og *Nerloftet*. Navnet er et jamføringsnavn med øverste etasje(r) i et hus. Sml. *Høgloftet*.

Paddloken [padd`lo:ken] Tjern i Flensmarka, Røros kommune, nordvest for Rundtjønna. Ifølge navnet skal det finnes *padder* (amfibieart) her. Tjernet er lite; se *lok*. Sml. *Froskvika*.

Pantslåtten Se *slått*.

Pauran [pô:r`än] Setertrakt i Tolga kommune, nord(øst) for Nedre

Tallsjøen. Navnet (flert.) har samme betydning som førsteleddet i *Paureng* (s.d.). Kanskje er det den delvis sterke vassføring til Vangsbekken som har ført til navnet. Bekken graver som en arbeidsmaur (arbeidspaur) i grusen på sin veg forbi vollene (Neset 2009, 183-184).

Paureng [pô:r`eng] (1) Gard i Tynset kommune, nordøst for sentrum (ved fylkesvegen, vest for Glåma ved Åkerøya). (2, også kalt *Paulenget*) Gard vest for Glåma i Alvdal kommune, nord for sentrum (ved riksvegen, sørøst for Sten). Førsteleddet kommer sannsynligvis av dial. *paure*, 'streve', 'arbeide sent og tidlig'. Til sisteleddet, se *eng*. Navnet kan òg komme av *pøl*, 'vasspytt'.

Pellementhaugen [pell`ementhou'n] Ås vest for Hørttjønnan i Tolga kommune, 807 moh. *Pellement* er dial. for 'puss', 'spillopper', 'skøyerstreker'.

Pellevollen [pell`evåll'n] Seter (også kalt *Haftorvollen*) sørøst for Orvos i Røros kommune, på nordvestsiden av Enarsvola. Setra har navn etter en som het *Pelle* (Per).

Penggravvika [peng`gra:vi:ka] Vik nordvest i Rien, Røros kommune, ved Øyenvollen (sør for Øversjøen). Bakgrunnen for navnet ukjent, men navnet må sikte til at det skal ha blitt gravd ned penger her en gang.

Perflatvollen [pær.s.`fla:tvåll'n] (1, også kalt *Paurvollen*) Seter nordøst

for Nedre Tallsjøen (Pauran) i Tolga kommune. (2) Seter ved Milskiftet (nord for Milskifttjønnan) i Tolga kommune. Setrene tilhører samme gard (Flaten), oppkalt etter *Per Flaten*. *Flatvollen* er ellers vanlig seternavn i Os, Røros og Tolga. Til sisteleddet, se *voll*.

Per-Hansavollen [pe:r:hans`avåll'n] Seter øst for Stor-Molinga i Røros kommune, nord for Ol-bakkhøgda. Setra har navn etter en *Per Hansa* (dvs. Per Hansson; sml. neste art.). Se ellers *voll*.

Persa [pe:r.s.`a] Gard i Galåen, Røros kommune. Navnet er avledet av mannsnavnet *Per*. Endelsen *-sa* er patronym (avledning av fornnavnet til faren med endelsen *-son*), dvs. 'sønn til Per'.

Persbåvolvollen [pær:r.s.`bå:vo:lvåll'n] Setervoll sørøst for *Båvola* (s.d.) i Vingelen i Tolga kommune (sørvest for Storfloen). Til navnet, se ellers *Persvollen*.

Perskampen [pær:r.s.`kampen] Fjellknaus nord for garden Sandom i Nordre Atndalen, Folldal kommune, 1055 moh. Navnet går antakelig tilbake til Peder Erlandson Hjerkin (ca. 1649-1739), som ryddet den første garden i Nordre Atndalen, trolig på Sandom (Streitlien 2001, 477). Til sisteleddet, se *kamp*.

Perskrokvollen [pær:r.s.`kro:kvåll'n] Seter ved nordenden av Setersjøen i Os kommune, nær grensen til Røros. *Perskroken* er et gardsbruk i Dalsbygda. Navnet er antakelig etter brukeren Per

Embretssen (d. 1905). Se Gjermundsen 1999, 261.

Persvollen [pe:r.s. 'våll'n / pæ:r.s. '-] (1) Seter i Røros kommune, øst for Orvos (nordøst for Enarsvola). (2) Seter i Vingelen i Tolga kommune, nordvest for Berghåmmåren (mot Lona). (3) Seter i Vingelen i Tolga kommune, nordøst for Båvola. (4) Setervoll i Vingelen i Tolga kommune, vest for Sjusjøåsen (mellom Engsetvollen og Lona). En mann som het *Per*, er opphav til navnet. Til sisteleddet, se *voll*.

Peråsvollen [pe:r`å:svåll'n] (1) Gard nordøst for Bergstaden i Røros kommune, nord for Stikkelen (Djupsjølia). (2) Seter ved Bergstaden i Røros kommune (Gjøssvika). Det heter *Peråsdalen* og *Peråsbekken* på østsiden av Harsjøen. Garden i Djupslia (1) har navn etter *Peder* (Per) *Haas*, bruker på slutten av 1600-tallet. Antakelig er også de andre stedene oppkalt etter ham. Til sisteleddet, se *voll*.

Petter Olsa-tjønna [pitt'er o:l.s. 'akjønn] Tjern nordvest for Korssjøen i Røros kommune (vest for Storrøtjønn). Navnet knytter seg til en som het *Petter Olsa* (Petter Olesen).

Pettervollen [pitt'ervåll'n] (**Petervollen**) (1) Seter sørøst for Vika i Røros kommune (øst for Valsettjønn). (2, *Petervollen*) Seter sørøst for Stikkelen i Røros kommune (Stikkilldalsvolla). Mannsnavnet *Petter* ligger til grunn for navnet på begge setrene. Til sisteleddet, se *voll*.

pigg [pig] m Spiss fjelltopp. Sml. *Elgspiggen* (Rendalen/Tolga), *Raudsjøpiggen* (Tolga), *Falkpiggen* (Os), *Simlepiggen* (Sel) m.fl.

pik [pi:k] m/f Spiss fjellknaus, fjelltopp (men vanligvis mindre spiss enn *pigg*, s.d.); åstopp. Jfr. bl.a. *Vigelpiken*, *Gråhøgdipiken*, *Rundhaugpiken*, *Kokkpiken*, *Pikstenshøgda*, *Pikhaugen* (Røros), *Auspiken* (Holtålen), *Abborpiken* (Os), *Høgpiken* (Engerdal, Røros), *Pikhetta*, *Pikuthøe*, *Piken* (Folldal), *Pika* (Stor-Elvdal). Se også flg. art.

Pikegga [pi:k`egga] (1) Ås nord for Håsjøen, øst for Tamneshøgda, i Røros kommune (765 moh.). (2) Ås, haug nord for Larsgarden i Øversjødalen, Tolga kommune (806 moh.). Begge stedene er åsen (egga) bratt, og rager godt i terrenget. Se *pik* og *egg*.

Pikhetta [pi:k`hætta] Fjell på grensen mellom Dovre og Folldal kommuner, nord for Grimsdalshytta, 1510 moh. Fjellet har en liten, men markant spiss (se *pik*). Til sisteleddet, se *Snøhetta*.

Pikstenshøgda [pi:k`ste:nshøgda] Fjell i Røros kommune, vest for Rien, 951 moh. Førsteleddet er *pik* (s.d.). Mellomleddet tilsvarer målføret her, hvor de sier *sten* om 'stein'. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Piktjønna [pi:k`kjønna] (**Piktjønn**e) (1) Tjern i Rødalen, Tynset kommune. *Pik* (s.d.) betyr vanligvis 'spiss fjelltopp', men det er ingen slik topp el. knaus i nærheten som kan forklare navnet

her. Opphavet skal visstnok være at en alvdøl som ble kalt *Piken* [pi:k'n], slo starr like ved tjernet (Venås 1987, 384). (2, *Piktjønne*) Tjern nord for Skranglehaugan i Rondane, Dovre kommune. I Stor-Elvdal (Enden i Sollia) finner vi *Piktjønna*. I de to siste tilfellene viser navnet til en spiss fjellknaus i nærheten (i Stor-Elvdal kalt *Pika*).

Pikuthaugen [pi:k'othæugen] (**Pikothaugen**) (1) Høyde, fjellknaus (1013 moh.) sør for Småbakkan i Einunndalen, Follidal kommune (nordvest for Meløya). (2, *Pikothaugen*) Haug (ca. 765 moh.) i Nordre Atndalen i Follidal kommune, (nord)øst for Rånåttjønne (nord for Sjogfonnbekken). (3, *Pikothaugen*) Haug (ca. 800 moh.) sør for Blæsterdalen og Jordtjønne i Follidal kommune (innenfor Frekmyr naturreservat). *Pikut* betyr 'spiss i enden', jfr. *pik* ovenfor.

Pikuthøtjønne [pi:k'othø:kjønne] Tjern øst for Kvitdalen i Follidal kommune, sørvest for Råtåsjøhø. Også kalt *Pikuttjønne*. Navnet kommer av *Pikuthø* ('det spisse fjellet', 1288 moh.) sør for tjernet. Se ellers *pik*. Den nåværende offisielle kartformen *Pikuthøtjønri* er uheldig og uten rot i målføret, som har -e i bestemt form ent.

Pikuttjønne Se *Pikuthøtjønne*.

Pilegrimstjønne [pi:l'gri:mskjønne] Tjern i Dovre kommune, rett sør for Veslhjerkinnshøe, ved grensen til Follidal. Tjernet er nå inntørket, men var et ganske stort tjern rundt 1940.

Tørrsommeren 1947 førte til at vannet minket sterkt. *Tåtaftbekken* (s.d.) har sin kilde her. Navnet vitner om at en av pilegrimsrutene til Nidaros har gått forbi her el. et sted i nærheten. Sml. *Nonshøe* (nordøst for tjernet, på den andre siden av fylkesvegen). Ikke omtalt hos Indrebø 1924 el. navnfestet på kart.

Pina [pi:n`a] Sund på nordsiden av Håsjøen i Røros kommune. Navnet kommer antakelig av at sundet er trangt, og vanskelig å passere med båt. Også brukt om lia nordvest for sundet.

Pinsti [pins'ti] (med **Pinstivollen**) Gard i Røros kommune, sørøst for Bergstaden (nordøst for Pinstitjønna). I det lokale talemålet heter det *pinsti* om kirkehøytiden pinse. Jfr. svensk *pingst*, tysk *Pfingsten*. Dette er nok forklaringen på navnet, og ikke nødvendigvis den sammensatte formen 'pinse-tid'. Garden var tidligere seter under Verket. Navnet skal ha blitt knyttet til stedet fordi det var et mål å flytte hit rundt pinse, dvs. mai/juni. Jfr. det liknende gardsnavnet *Påska* (som imidlertid har en annen opprinnelse). Til sisteleddet i *Pinstivollen*, se *voll*.

Pinstitjønna [pins'tikjønna] Tjern i Røros kommune, sørøst for Bergstaden (ved Håelva, sørøst for Gjetjtjønna). Til navnet, se *Pinsti*.

Piprørtjønna [pi:p'rø:rkjønna] Tjern nord for Langen (Hitterdalen) i Røros kommune. *Piprør* betegner en form for myrgras (starr, dvs. planter av slekten *Carex*), som vokser i el. ved

tjernet. Tjernet ligger på ei myr. Se også *Rørtjøna* og *Røyrpiptjøne*.

Planloken [pla:n`lo:ken] Tjern øst for Sæter i Tufsingdalen (sørøst for Sætertjøna). Navnet sikter trolig til det flate terrenget her, i tillegg til jevn bunn i tjernet. Til sisteleddet, se *lok*.

Plassen [plass`n] (1) Grend, tettsted i Alvdal kommune, ved Folla nordvest for sentrum. (2) Lokalt navn på Bergstaden (*Røros*, s.d.). Navnet i Alvdal og Røros kommer egl. av *Hytteplassen*, stedet der smeltehytta stod. Også gards- og slektsnavn (Folldal, Alvdal, Tynset). *Plassen* var vanlig navn på husmannsplasser.

Plassje Sørsamisk navn på byen *Røros* (s.d.). Navnet er sørsamisk omforming av *Plassen* (2, s.d.).

Pliktfogdvollen [plikt`fågdvåll`n] Seter i Røros kommune, sørøst for Vika ved Aursunden (ved Svensvollen, sørøst for Valsettjøna). Jfr. også *Pliktfogdløkkja* (øst for Orvos i Røros). En *pliktfogd* var ansvarlig for bøndene som utførte pliktarbeid (i dette tilfellet ved Røros kobberverk). Til sisteleddet, se *voll*.

Polsloken [påls`lo:ken] *Lok* (s.d.) i Flensmarka, Røros kommune, sørøst for Harrbekktjøna. Førsteleddet er *pols* (gammel norsk pardans, særlig kjent fra Rørostraktene). Navnet har trolig oppstått i forbindelse med dans (dansetilstelning?) ved loken. Det ligger et par buer like ved (Kjørarbu og Harrbekkbua).

Pondarvangen [pon`darvangen] Setervang i Grimsdalen (sør for Storberget) i Dovre kommune. Her skal det etter folketradisjonen ha vært en gammel markeds plass hvor østerdøler og gudbrandsdøler møttes. I nyere tid (siden 2001) er det holdt en årlig markedsdag på stedet. Navnet henger kanskje sammen med *pund*, i målføret *pond* (eldre norsk vektenhet). Til sisteleddet, se *vang*.

Pottbekken [pått`bekken] Bekk i Rendalen og Åmot kommuner, med nedløp i *Slemma* (s.d.) sør for grensen mellom de samme kommunene (Slemdalen, sørøst for Sjølisand). Navnet henger trolig sammen med *putt*, 'pytt', 'dam'. Jfr. *Putten*.

Prahke Sørsamisk navn på *Brekken* (s.d.) i Røros kommune. *Prahke* er trolig en sørsamisk omforming av det norske navnet.

Prekstolen [pre:k`sto:`l.n.] (1) Fjell i Alvdal kommune, vest for Barkald og Tegningshøa (ved grensen mot Rendalen), 1454 moh. (2) Berg, knaus i Rendalen kommune (nord for Atneosen, vest for Neholmen), 619 moh. Formen på det bratte fjellet (knausen) kan begge steder minne om en *prekestol*. Samme navnet finner vi i Midtre Gauldal.

Presten Se *Trollkyrkja*.

Prestgardstjøna [prest`ga:r.s.kjønna] Tjern i Brydalen i Tynset kommune, nord for Finnstadsjøen. Navnet kommer av at den gamle prestegarden i Tyllidalen

hadde fiskerett her. Også navn på tjern i Sel.

Presthallbaktjøna

[prest`hallbakk`kjønna] Tjern vest for Asmaren i Hodalen i Tolga kommune. Navnet viser til en bakke med helling (skråning). Det er ikke kjent om noen prest har hatt forbindelse med tjernet el. området her (f.eks. fiskerett), men navnet kan ha oppstått etter en hendelse med en prest i denne bakken. Noen informanter vil heller si *Bresthallbaktjøna* om dette tjernet. I så fall kommer førsteleddet av *breste* ('kant i terrenget'). Denne varianten kan ha oppstått senere, som en forklaring på navnet etter at den konkrete hendelsen var glemt.

Prestliknausen [prest`li:knæus`n]

Fjellknaus nordøst for Kåsa i Tolga kommune, 1020 moh. Navnet kommer av garden *Prestlien* nede ved Hola sørvest for knausen. Opprinnelig var dette trolig slåttebruk under prestegarden i Tynset (Eggen 1968 B, 507).

Prussu [pruss`u] (**Prussubekken**)

Bekk i Røros kommune, med utløp i *Røa* (s.d.), øst for Røsjøen (nordvest for Orvos). Navnet er ført opp av O. Rygh i NE, 183 som *Prussa*, men uten tolkning. Det er ikke funnet andre steder i landet. Det mest nærliggende er å gjette på at dette er et lydhermende ord, kanskje med bakgrunn i v. *pruste*, 'puste kraftig og støtvis'. Dette kan sikte til lyden fra bekken under visse forhold, f.eks. i vårløsningen.

Prysshøgda [pryss`høgda] Høyde, ås nord for Korssjøen i Røros kommune, 907 moh. Navnet kommer av slektsnavnet *Prytz*, vanlig på Røros (fra tysk; med betydningen 'fra Preussen' el. av stedsnavnet *Prützen*, se Veka 2000, 323). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Puletjønnan [pu:l`kjønnän] Tjern i Engerdal kommune, nordvest for Isteren. Navnet er etter en informant til K. Venås (Venås 1987, 388), men ikke navngitt på kartet. Den konkrete bakgrunnen for navnet ('ha samleie') er ukjent. Kanskje er det et skjemtende navn, basert på et ordspill med *Pulltjøna* (s.d.), som ligger i samme området.

pull [pull] m Pytt, vanndam; kulp. Kan òg brukes om søkk i terrenget (*Pullen* på vestsiden av Atnsjøen, Stor-Elvdal). Jfr. *dipil*, *lok*, *Putten* m.fl.

Pulltjøna [pull`kjønna] (**Øvre** og **Nedre** (?) Tjern i Engerdal kommune, vest for Isteren (Sømåkvolver). Navnet kommer av dial. *pulle* el. *pulre*, 'boble', 'strømme fram' (jfr. også *pull* ovenfor). Vanligvis skrevet og omtalt i ent., men noen bruker navnet om minst to tjern her (sml. *Østertjøna*).

Pulslokan [puls`lo:kän] Flere små tjern nordøst for Kvennvika (Femunden) i Os kommune, på vestsiden av veien til Nålodden (nord for Orrhåmmåren). Det er uvisst hva navnet kommer av. Det ligger flere mindre tjern her; det er også usikkert hvor mange av disse som har dette navnet. Til sisteleddet, se *lok*.

Pundarvangen Se *Pondarvangen*.

Punnibakken [punn`ibakken] Gard i Tufsingdalen, Os kommune, nord for Flenas samløp med Siksjøåa. Navnet kommer av dial. *punni*, 'under', 'oppunder'. Garden ligger nedenfor de andre gardene i Bakkengrenda.

Purktjønmyra [pur*k`kjønmy:ra] Myrområde nordøst for Lomnes og Lomnessætra i Rendalen kommune. Det ligger flere mindre tjern her, men ingen av dem er navngitt på kartet. Navnet på myra tilsier at et av tjernene her har hett *Purktjønna*. Til navnet (av *purke*, 'hogris'), sml. *Jyltingsvola* og *Galten*.

Pusskonnhøan puss`kånnhø:än] Fjellknauser nordvest for Storperhøa (nordøst for Ossætra) i Einunndalen i Follidal kommune, ca. 1170 og 1200 moh. Til navnet, se *Pusskorntjønne* og *hø*.

Pusskorntjønne [puss`kånnkjønne] Tjern nord for Børsungsæter, øst for Nonshøe, i Follidal kommune (på grensen til Dovre). *Pusskonn* er dial. for 'testikkel'. Tjernet er nærmest sirkelrundt.

Pustbakken [pust`bakken] Garder i Røros kommune, sørvest for Glåmos (sør for Slettmoen). Gardene ligger ved ferdselsvegen på vestsiden av Glåma. Her var det godt å ta seg en hvil - en pust i bakken. Forbi gardene renner *Pustbekken*, antakelig oppkalt etter gardene. Det kan òg tenkes at bekken først har fått navn, men av en annen grunn: at den "puster", dvs. gir lyd fra

seg (jfr. *Prussu*). Dernest kan gardene ha fått navn etter bekken. Den første forklaringen er likevel rimeligst.

putt Se *Putten*.

Puttbekken [putt`bekken] Bekk i Røros kommune. Renner fra *Putten* (s.d.) ut i *Glåma* (s.d.) sør for Rien. Samme bekkenavnet fins i Trysil og Nord-Fron. Jfr. *Pottbekken*.

Putten [putt`n] Lite tjern, *lok* (s.d.) nord for Sølendet i Røros kommune, øst for Stenvollvollen og Nyvollen. *Putt* betyr 'dam', 'lite tjern'. Også gardsnavn (Røros, Sel).

Pælene [pæ:`la] Åser mellom Villa og Nordre Osa i Rendalen kommune (sørøst for Villdalsætra), høyeste topp 765 moh. Navnegrunnlaget er uvisst.

Pålsolvollen [på:ls`o:lavåll'n] Seter, *voll* (s.d.) nordøst for Øver Tallsjøen i Tolga kommune, øst for Olafloen. Første delen av navnet er mannsnavnet *Påls-Ola*, dvs. *Ola Pålson* el. *Paulson* (evt. tilhørende Pålslekten).

Pålsvollen [på:ls`våll'n] (1) Seter i Tolga kommune, mot grensen til Os, mellom Milskiftet og Langen (Buhaugen). (2) Seter i Tolga kommune, nord for Erli (Klettan, ved Bergjevollen). (3) Seter i Os kommune, øst for Nordre Hanksjøen i Dalsbygda. Setrene har navn etter en som het *Pål* (Paul). Også seternavn i Holtålen. Til sisteleddet, se *voll*.

Påltjønne [på:l'kjønne] Tjern i Folldal kommune, nord for Fallet (vest for Lomtjønnsaugen og fylkesvegen). Til førsteleddet i navnet, se forrige art.

Pålvollen [på:l'våll'n] Setervoll i Røros kommune, ved Bergstaden (Gjøssvika). Til førsteleddet i navnet, se *Pålvollen*. Til sisteleddet, se *voll*.

Påska [påsjk`a] Gard nord(vest) for Rismosjøen i Hådalen i Røros kommune (øst for Høgpiken). Opphavet til gardsnavnet er det nederlandske slektsnavnet *Paasche*, som kom til Røros på slutten av 1600-tallet. Sml. *Pinsti*.

Qvintushøgda [kvint'ushøgda] Høyde (911 moh.) nordvest for Olavsgruva i Røros kommune. Navnet viser til gruva *Christianus Qvintus* ('Kristian den femte'), som tilhører samme feltet (Østgruvefeltet) som *Storwartz*.

Raarhkovējaevrie Sørsamisk navn på *Fjellsjøen* (s.d.) i Tjerråfjella i Røros kommune. *Raarhkovējaevrie* betyr 'sjøen der en skiller reinen' (*Raarhkoe* el. *raarhkove*: 'reinskinging', 'skifting').

rabb [rabb / räbb] m Stein, skrin jordrygg; høydedrag uten vegetasjon. Vanlig både som enkeltnavn (*Rabben*, *Rabban*) og i ulike sammensetninger, f.eks. *Tørrabbslått* (Røros), *Storrabben* (bl.a. Folldal), *Grårabben* (Tolga), *Vardrabben* (bl.a. Os), *Grindolarabben* (Røros). Jfr. *rande*, *ry*, *skrabb*, *tæl* m.fl.

Rabblia [räbb`li:a] Li, åsside (sør) - vest for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os

kommune (øst for Mosengenget og Mosengvollen). Til førsteleddet, se *rabb*. Det er ellers flere stedsnavn med *rabb* i navnet sør og sørvest for dette området (*Langrabben*, *Solskinnsrabben*, *Rabban*).

Rabbtjønna [räbb`kjønna] (1)

Tjern i Tolga kommune, nord for Storsjøen i Hodalen (ved *Rabban*). (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Renåvngen. Til navnet, se *rabb*.

Rabbåstjønna [räbb`å:skjønnän] To tjern øst for sentrum i Tolga kommune, ved Bjøreggan. *Rabbåsen* ligger sørvest for tjernene, på den andre siden av fylkesvegen. Til førsteleddet, se *rabb*.

Ragnhildflye Se *Råtåsjøen*.

Ragnhildvollen [rangn`hillvåll`n]

Gardsbruk (se *voll*) i Røros kommune, nord for Rismosjøen (ved Påska). Ei som het *Ragnhild*, har gitt garden navn. Jfr. *Brynhildsvollen* vedr. de usedvanlig mange kvinnenavn på garder og setrer i Røros.

Ragnvaldstjønna [rangn`valskjønnna]

Tjern nordvest for Granberget (grenda) i Engerdal kommune, nord for Granbergtjønna. Navnet skal være etter den første bureiseren i Granberget, *Ragnvald Åsgård*.

Rakstvegskardet [rakst`veiska:le] *Skard*

(s.d.) nordøst for Drevsjø i Engerdal kommune (nord for Storkjølen, vest for Vola). Navnet forteller at det har gått krøttersti el. annet dyretrakk her (av *rekster*: 'vegleri der dyr ferdes').

Rambergssjøen [ramm`er.s.ø:`n] Innsjø i Røros kommune, i samme vassdrag som Håsjøen og Håelva, sørøst for Bergstaden. De to første leddene i navnet er sammensatt av fuglenavnet *ramn* (ravn) og *berg* (s.d.). *Ramberget* (943 moh.) ligger like ved sjøen, på sør(vest)-siden, med *Rambergsfjellet* (994 moh.) litt lenger mot sørvest.

Rambergstjøna [ramm`er.s.kjønna] (med **Litlrambergstjøna**) Tjern sør for *Rambergssjøen* (s.d.) i Røros kommune, sørøst for *Rambergsfjellet*.

Ramstindan [ramms`tinnän] Fjell (1334 moh.) sørøst i Rondane (nasjonalpark), Ringebu kommune, nordvest for Muen. Til førsteleddet i navnet, se *Store Ramshøgda*. Sisteleddet er *tind*, 'spiss, høy fjelltopp'.

rande [rand`e] m Smal jordrygg; rygg el. høyde i terrenget. Jfr. *Randen*, *Vesleranden* (Rondane, Sel), *Randan*, *Einunndalsranden*, *Høgranden*, *Randabekken* (Folldal) m.fl. Også (del av) gards- og etternavn (*Randen*, *Randmæl*). Se også *Heimfolkranden*.

Randivangen [rand`ivangen] Seter sør for *Fatfjellet* i Folldal kommune (*Fatfjellsætran*). Ei (budeie?) som het *Randi*, har gitt setra navn. Sml. ellers *Jovangen* vedr. sisteleddet *vang* (s.d.) i seternavn i Folldal.

Randivollan [rand`ivållan] Setervoller nordøst for Orvos, Røros kommune (nord for Enarsvola). Vollene har navn etter ei ved navn *Randi*. Til sisteleddet, se *voll*.

Rangkløvhammaren

[rang`kló:vhämmär.n.]

(**Rangkløvhammeren**) (1) Bratt fjellhammer, stup på vestsiden av Storsjøen i Rendalen kommune (sørøst for Lia gard). (2) Naturreservat ved (1) ovenfor i Rendalen kommune, opprettet i 1993. Området har et rikt plante- og dyreliv. Den stedvis stupbratte bergveggen har uvanlig gode vekstvilkår. Her finnes bl.a. blåbærgranskog, småbregnegranskog og høgstaudegranskog; tysbast, marisko, bjønnbrodd og fjellfrøstjerne. Blant vanlige fuglearter i området er bokfink, løvsanger, ravn og jerpe. Navnet er sammensatt av *rang* ('vrang', 'vrien'), *kløv* og *håmmår* (s.d.). Det er vanskelig å avgjøre hva mellomleddet *kløv* sikter til (1. 'todelt bør', dvs. hestekløv? 2. 'bergsprekk'? 3. 'klauv' på klauvdyr?). Navnet sikter i alle fall til vrient og bratt terreng.

Rankvika [rank`vi:ka] Vik i

Femundselva, sør for Snerta, i Engerdal kommune. Førsteleddet er helst subst. *rank*, 'lang stav', 'solid kjepp'.

Rankviktjøna [rank`vi:k`kjønna]

Tjern i Engerdal kommune, like sør for *Rankvika* (s.d.). På enkelte kart også kalt *Kroktjøna*.

Rapmere Fjell i Holtålen kommune, 1012 moh., nordvest for Riasten. Det sørsamiske ordet *rapmere* (*ræpmere*) betyr 'røver' el. 'rømling'. Det inngår i flere stedsnavn lenger nord i det sørsamiske området, bl.a. *Hattfjelldal (Rapmeretjahke)*.

Rasmusvollen [rass´musvåll`n] (1) Seter i Tolga kommune, nord for Erlia og Bjørkkletten (Hørddalen, ved Movollen). (2) Seter i Røros kommune, øst for Bergstaden (Stikkildalsvolla, sør for Stikkelen). (3) Seter i Røros kommune, ved nordvestre enden av Aursunden (øst for Naustervollen). Også seternavn i Tydal. Setrene er oppkalt etter en ved navn *Rasmus*. Til sisteleddet, se *voll*.

Ratet [ra:t`e] Myrområde i Hodalen, Tolga kommune (vest for Tangmoen og Luråa). Navnet kommer av *rat* (‘avfall’, ‘skrap’, fra gammelnorsk *hrati*).

Ratevja [ra:t`øvja] Vik i Unsetåa nord for Unset, Rendalen kommune. Førsteleddet er dss. i *Ratet*, s.d. Til sisteleddet, se *øvje*.

Ratvollen [ra:t`våll`n] Gardsbruk i Rugldalen i Røros kommune, vest for Ruglsjøen. Her bodde dikteren Johan Falkberget (se *Falkberget*). Til førsteleddet, se *Ratet*. Se ellers *voll*.

Rauberget [ræu`bærje] *Berg* (s.d.) sør for Djupsjøen i Røros kommune, nordvest for Klettan, 860 moh. Til førsteleddet, se *Raudbergstjønne*. Navnet fins også i Nord-Fron og Sel.

Raudbergskardet [ræu`ber.s.ka:le] Fjellskar i Folldal kommune, vest for Einståkahøe. Til navnet, se neste art. og *skard*.

Raudbergstjønne [ræu`ber.s.kjønne] Tjern i Folldal kommune, sør for Einståkahøe. Fargenavnet kommer her

antakelig av rød lav på steinen i fjellet (Venås 1987, 390). I andre fjellnavn kan navnet sikte til myrmalm som farger fjellet (berget) rødaktig el. til solas virkning på fjellet. Jfr. *Rødfjellet*. Til andreleddet, se *berg*.

Raudfjellet [rô:`fjelle] (med **Nordre** og **Søndre**) (1) Fjell øst for Flenkjølen i Rendalen kommune, 1010 moh. (2, *Nordre* og *Søndre Raudfjellet*) Ås øst for Nordre Osa i Rendalen kommune, ved grensen mot Åmot og Trysil, 865 og 864 moh. (3) Ås nord for Bellingmo i Alvdal kommune, ved grensen til Tynset, 988 moh. Til navnet, se *Raudbergstjønne*. Jfr. også *Rødfjellet*.

Raudhamran [ræu`hamrän] Fjellknauser (ca. 1385 moh.) i Rondane (nasjonalpark) i Dovre kommune, sørvest for Haverdalen. Til førsteleddet, se *Raudbergstjønne*. Se ellers *håmmår*.

Raudhåmmårtjønna

[ræu`håmmårkjønna / rô:`-] (**Raudhåmmårtjønna**) (1) Tjern i Røros kommune, sør for Djupsjøen (sørvest for Harsjøen). *Raudhåmmåren* (977 moh.) ligger nordøst for tjernet. (2, *Raudhåmmårtjønna*) Tjern i Tynset kommune, sørvest for Magnillfossen og Tunna. Tjernet ligger like ved *Raudhåmmåren* (912 moh.). Fargenavnet kommer her av kis i berggrunnen. Til fargenavnet *raud*, se ellers *Raudbergstjønne*. Til andreleddet, se *håmmår*.

Raudkletten [rô:`klætt`n] Ås (1079 moh.) sør for Grimsbu i Folldal

kommune, (sør)øst for Døltjønnsætra. Samme navn også i Stor-Elvdal. Til fargenavnet *raud* (rød) i fjellnavn, se *Rødfjellet*. Til sisteleddet, se *klett*.

Raudkollen [rô: `kåll'n] (1) Ås (883 moh.) vest for Nordre Osa i Rendalen kommune (nedenfor Gamleskarven). (2) Ås (ca. 835 moh.) sørvest for Otnes i Rendalen kommune (sørøst for Ottlaugkampen). Til fargenavnet *raud* (rød) i fjellnavn, se *Rødfjellet*. Til sisteleddet, se *kolle*.

Raudsjødalen [rô: `sjø:dä:'l.n.] Fjelldal i Tolga kommune, langs elva Raudsjøaa vest for Raudsjøpiggen. Til første del av navnet, se *Raudsjøen*. I Raudsjødalen ble Norges første meieri drevet i årene 1856-1858.

Raudsjøen [rô: `sjø:'n] (med **Vesle Raudsjøen**) Mindre innsjø i Tolga kommune, vest for Holøydalen. Sjøen har trolig fått fargenavnet *raud* (rød) pga. jordsmonnet.

Raudsjøhoa [rô: `sjø:hø:a] Fjell øst for Raudsjøen i Tolga kommune, 1222 moh. Til navnet, se *Raudsjøen* og *hø*.

Raudsjøpiggen [rô: `sjø:piggen] Fjell sørvest for Raudsjøen i Tolga kommune, 1306 moh. Til navnet, se *Raudsjøen* og *pigg*.

Raudsjøtangen [rô: `sjø:tangen] (med **Østre Raudsjøtangen**) Fjell(rygg) på vest- og østsiden av Raudsjødalen i Tolga kommune (*Raudsjøtangen*, 1132 moh.; *Østre Raudsjøtangen*, 1214 moh.). Til navnet, se *Raudsjøen* og *tange*.

Raud(sjø)tjøna [rô: `sjø:kjønna] Tjern sørøst for Raudsjøen i Tolga kommune (ikke navngitt på kartet, men hos Venås 1987, 391). Til navnet, se *Raudsjøen*.

Raudsjøaa [rô: `sjø:å:a] Elv i Tolga kommune, med utløp i *Speka* (s.d.) sørvest for Raudsjøpiggen. Første del av navnet kommer av *Raudsjøen* (s.d.), hvor elva har sitt utspring. Til sisteleddet, se *å*.

Raudtjønnan [rø: `kjønnän] Tjern nord for Siksjøen i Os kommune, nordøst for Holla. Uttalen tyder på at navnet neppe kommer av fargen på vannet, men av fiskeslaget *røye*, lokalt kalt *røe* (jfr. Venås 1987, 391). Sml. *Rødtjønnan* og *Røtjøna*. Flere kjentfolk sier imidlertid *Rotjønnan* (s.d.) om disse tjernene. Navnet kan være feilskrevet.

Raudvola [ræu`vo:la / rô: ` - (Rendalen)] (1) Ås (757 moh.) nord for Håsjøen, vest for Fjølburøsten, i Røros kommune. (2) Fjell, ås (822 moh.) sør for Grøna (Nysæterkjølen) i Rendalen kommune. Til fargenavnet *raud* (rød) i fjellnavn, se *Rødfjellet*. Til sisteleddet, se *vol*. Se også *Rødvola*.

Rauhåmmåren [ræu`håmmå:'r.n.] (1) Fjellhammer (977 moh.) i Røros kommune, vest for Harsjøen. (2) Fjellhammer (ca. 805 moh.) i Røros kommune, øst for Røragen (på vestsiden av Gjetberget). Førsteleddet er fargen *raud*, her skrevet *rau* ('rød'). Til sisteleddet, se *håmmår*. Sml. også *Rødfjellet*.

Rauloken [ræu`lo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) ved Sevatdalen i Røros kommune (på østsiden av Korssjøvegen, øst for Skytterheimen). Fargenavnet *raud*, her skrevet *rau* ('rød'), kommer trolig av at det er myrmalm i området.

Raustenen [ræu`ste:n'n] Større stein nordøst for Storhittersjøen i Røros kommune, ca. 500 m sør for Øvre Aresttjønnna. Førsteleddet er fargenavnet *raud*, 'rød'. Jfr. *Raustebekken* (ved Heggly, Tufsingdalen i Os), *Raustensbekken* (øst for Bergstaden, Røros), *Rødstenbekken* (sør for Sætersjøen i Os, samt nordøst for Moan i Tynset), *Rødstenen* (Rognes, Midtre Gauldal). Fargen kan komme av jernmalm i vannet el. (ved steiner i tørrere terreng) rødfarget lav. Sml. også *Rødfjellet*.

Ravaldslettfjellet [ravv`als.l.ettfjelle] Fjell nord for Gjersjøen i Tolga kommune, 1188 moh. Jfr. *Ravallbekken*, som renner øst for fjellet (offisielt skrevet med to ler, til forskjell fra fjellnavnet). Fjellet består av flere jevnstore, flate topper. Jfr. *Sletthøa* i nordøst. Navnet skal være etter en mann som ble kalt *Ravall'n* (av *ravle*, 'arbeide snøgt og slurvet'). Han var kjent for å være en driftig og tiltaksom kar (oppnavnet var nok brukt i godmodig mening).

Reinhof [rein`håff] (**Rørøshaugen**) Gard i Folldal kommune, mellom sentrum og Krokhaug (vest for Bihaugen). Johan Fredrik Reinhardt var berglege og kirurg ved Folldal Verk fra 1773. En berglege som visstnok het *Johan Kristian Reinhof*, er også nevnt i enkelte kilder, men dette

må være samme mannen (Streitlien 2000, 337). Reinhof-navnet festet seg siden ved garden, som altså heller "burde" ha hett *Reinhardt*. Reinhardt er tysk mannsnavn. Garden er også kalt *Rørøshaugen*, trolig fordi gruvearbeidere fra Røros har bodd her.

Reinsfjelltjønnna [re:n`fjellkjønna] Tjern nordvest for Hanestad og Grøttingbratten i Rendalen kommune. Tjernet har navn etter *Reinsfjellet* (1090 moh.) lenger nordvest. Navnet sikter til gode trakter for reinsdyr.

Reinslia [reins`li:a / rens.`li:a / rengns`le:a (eldre)] Li, åsside i Folldal kommune, ved grensen til Alvdal, mellom Grimsbu og Haustdalen. Her gikk taubanen fra de gamle gruvene ved Folldal sentrum til Alvdal. Ut fra gammel uttale kan sisteleddet opprinnelig ha vært *led* ('veglei', 'farveg'), om terreng og trekkrute for reinsdyr. Andre vil oppfatte sisteleddet som *lia*. Førsteleddet er uansett dyrenavnet *rein*, på målføret i Nedre Folldal og Alvdal [re:n]. Eldre folk sier også [rengn].

Reinslitjønnan [rens.`li:kiønän] Tjern øst for Grimsbu i Folldal kommune, mot Haustdalen. Se *Reinslia*.

Reinstjønnna [re:ns`kjønna] Tjern i Rødalen, Tynset kommune, sørøst for Veslboren. Tjernet ligger i gode trakter for rein og reinsjakt. Se også *Stor-Reinstjønnna* og *Litl-Reinstjønnna*.

reit [re:t] (**ret**) f Åkerlapp, åkerstripe; jordstykke; langstrakt rydning i skog

el. ved elv (av gammelnorsk *reitr*). Jfr. *Reiten*, *Reittrøa* m.fl. (Tylldalen, Tynset), *Retøyan* (Yset, Tynset), *Retvollen* (Røros; Holtålen) m.fl. og slektsnavnene *Reiten*, *Redtrøen*. Sml. flg. art.

Reitan [re:t`an] Stasjon og gard sørøst for Ålen sentrum i Holtålen kommune, nord for Gaula. Navnet er flert. av *reit* (s.d.). Herfra hadde dikteren *Anders Reitan* (1826-1872) og språkgranskeren *Jørgen Reitan* (1871-1944) navnet sitt. Navnet *Reitan* fins også mange andre steder i Trøndelag.

Reittjøna [re:t`kjønna] Tjern i Aumdalen, Tynset kommune, vest for Framistuvangen. Tjernet har tilhørt garden *Reiten* i Tylldalen. Også navn på tjern i Midtre Gauldal (*Rettjønnan*). Til førsteleddet, se *reit*.

Reivtjøne [reiv`kjønne] Tjern i Nordre Atndalen (sør for Gammelgarden) i Follidal kommune. Til navnet, se *Revtjøna*.

Rena [re:n`a] (1) Elv i Rendalen og Åmot kommuner, med utløp i *Glåma* (s.d.). Elva dannes ved sammenløpet av Unsetåa og Tysla, og renner gjennom Lomnessjøen og Storsjøen i Rendalen og videre sørover til utløpet i Glåma ved Rena tettsted i Åmot. (2) Tettsted og sentrum i Åmot kommune, ved samløpet mellom elvene Rena og Glåma (se ovenfor). Også elvenavn i Holtålen (*Litjrena*, *Storrena*). Navnet kan henge sammen med *reinsdyr* el. *rein* i betydningen 'åkerkant'. Elvenavnet har òg (Nystu 1947, 13-15) blitt tolket som 'elva som renner seint' (av stammen *ri-*, 'flyte';

jfr. *Rhinen* i Tyskland). Helst er vel den første forklaringen rett. J.B. Bull forteller at traktene rundt Nordre og Søndre Rensjøen har vært "aldeles ypperlige Rensdyrtrakter" fra gammelt av. Sjøene kan ha fått navn etter reinen, og deretter har navnet etter hvert blitt overført på elvene Rena og Renåa og hele dalføret. Jfr. NE, 188; Bull 1916, 120; Venås 1987, 394; NSL, 361. I *Edda* (bl.a. *Reginismål*, *Atlekvíða* og *Grimnesmål*) er ei elv ved navn *Rín* nevnt flere ganger. Se også *Renåa*.

Rendalen [renn`dä:'l.n.] Kommune og sidedal til Østerdalen i Hedmark fylke; regnes i mange sammenhenger med til Nord-Østerdal. Kommunen ble dannet ved sammenslåing av Ytre Rendal og Øvre Rendal kommuner i 1965. Også navn på dalføre i Holtålen. Til førsteleddet, se *Rena*.

Rendalssølen Se *Sølen* (2).

Renholtmyra [re:n`hålt*tmý:ra] Myrområde vest for Langvika og Grubbvolltjøna ved Rien, Røros kommune. Navnet er sammensatt av *ren* ('reinsdyr') og *holt* ('liten skog'). Stedet ligger i gammelt sørsamisk område, jfr. navnet *Finnkneppen* nordvest for myra.

Renhåmmårdalen

[re:n`håmmård.a:'l.n.] Mindre dal nord for Aursunden (Brekkefjorden) i Røros kommune, vest for Mortenslia. Førsteleddet er *ren* ('reinsdyr'). Vi skulle vente å finne navnet *Renhåmmåren* i området, men det er ikke avmerket på kartet (se ellers *håmmår*). I sørvest ligger *Revhåmmårdalen* (s.d.).

Rennebu [renn`bu: / -`buan] Kommune i Sør-Trøndelag fylke, nord for Oppdal. I 1966 ble Innset sokn innlemmet i kommunen fra daværende Kvikne kommune. Førsteleddet i navnet kan henge sammen med det gammelnorske ordet *rann* ('hus'), i betydningen 'husklynge'. Navnet kunne da bety 'bygda med husklyngene' (NSL, 361). Tolkningen er imidlertid usikker. Til sisteleddet, se *Grimsbu*.

Renseldalen [rensj`lda:l.n.] Mindre dal, bekkedal i Holøydalen i Tolga kommune (sør for Skogøydalen, sørvest for Jordfloen). Nede ved Holska skal det tidligere ha vært et slåtteng kalt *Renslan*. Uttalen tyder ikke uten videre på sammenheng med *rensel* ('ferdsel', 'tråkk', 'verk'), men noen annen forklaring er vanskelig å gi.

Rensfjellet [re:ns`fjelle] Fjellparti, ås (ca. 950 moh.) vest for Litl-Innsjøen i Kvikne i Tynset kommune (sørøst for Taraldshøa). Navnet vitner om at dette er gode trakter for reinsdyr (på målføret: *ren*). På østsiden av fjellet renner *Rensbekken*. Lenger nord ligger *Stor-* og *Litl-Reinstjørna* (s.d.; med inkonsekvent skrivemåte for førsteleddet).

Rensjøen [re:n`sjø:n] (**Nordre** og **Søndre**). Innsjø i Rendalen kommune, øst for Storsjøen og Flena. Til førsteleddet, se *Rena*. Også navn på innsjø i Holtålen (samt Selbu).

Rensmyran [re:ns`my:rän] Myrområde lengst sør i Os kommune, nordøst for Kvennlia. Elva Kvenna renner gjennom

området, som ligger på begge sider av fylkesvegen. Myrene ligger i tradisjonelt område for tamrein (*ren*: dial. for 'rein', 'reinsdyr'). Jfr. også *Rensmyra* (Dalsbygda i Os, samt flere steder i Trysil).

Renstrøa [re:ns`trø:a] Haug, kolle sørvest for Rien i Røros kommune (nord for Stuggulia / Haugavollen). Til navnet, se *Renstrømyra*.

Renstrømyra [re:ns`trø:my:ra] Myrområde i Røros kommune, øst for Svartvika (Feragen). Navnet på myra vitner om tamreindrift (*renstrø*: 'innhegning for rein').

Renåa [re:n`å:a] (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Mistra* (s.d.) nordøst for Åkrestrømmen (nord for Renåvangen). (2) Bekk, mindre elv i Rendalen kommune, med utløp i *Flena* (s.d.) sørøst for Åkrestrømmen. Til navnet, se *Rena* og *å*.

Renåfjellet [re:n`å:fjelle] Fjell øst for Åkrestrømmen i Rendalen kommune, 1028 moh. Til navnet, se *Renåa* (1), som renner øst for fjellet.

Renåmyrtjøna [re:n`å:my:rkJønna] Tjern sørvest for Renåvangen i Rendalen kommune. Tjernet ligger på *Renåmyra*, som har gitt det navn. *Renåa* (s.d.) renner et par km øst for myra og tjernet.

Renåskarven [re:n`å:skärven] Fjell vest for Renåvangen i Rendalen kommune, 962 moh. Til navnet, se *Renåa*.

Renåtjønnan [re:n`å:kjønnän] Tjern nordvest for Nordre Rensjøen i Rendalen kommune. I likhet med *Renåmyrtjønnan* (s.d.) ligger tjernene i et myrområde, og er derfor delvis blitt kalt det samme. Navnet kommer av *Renåa* (2). Sml. Venås 1987, 395.

Reppan [repp`än] Utmarksområde i Tolga kommune, sør for Brennvollan og Humla (Håmmåla), nær grensen til Os (sørøst for Gravåsen). *Repp* betyr vanligvis 'grend', 'strøk av ei bygd', men må her ha sidebetydningen 'remse av jordstykke, skogstrekning' e.l.

Repskårdalen [re:p`skå:r.d.a:'l.n. / -skø:r.-] (**Repskørdalen**) Dalføre nordøst for Børstusjøen og Stenvola i Tynset kommune (sørlig sidedal til Tunndalen, paralleldal til Jonasdalen). Andreleddet *skår* ('skar', 'kløft') må vel sikte til det trange dalføret. Dalen er smal, med bratte bergsider og mye stor stein. Førsteleddet *rep* ('reip', 'tau') har neppe med kjøring med hest å gjøre, da det er svært ulendt og lite fremkommelig her. Derimot fortelles det at en eneboer (sørsame?) skal ha holdt til i dalen. Han livnærte seg ved å lage tau, belter o.l. av skinn.

ret Se *reit*.

Retbakkhøgda [re:t`bakkhøgda] Høyde, ås nord for Aursunden (Sakrisvollen), øst for Børsetsetra, ca. 865 moh. Det heter *Retlia* (ifølge kartet *Reitlia*) lenger ned mot Aursunden, øst for Sakrisvollen og Lisbetvollen. Navnet kommer trolig av *reit* (s.d.), 'åkerlapp', 'jordstripe'. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Retvollen [re:t`våll`n] Setervoll nordvest for Aursunden i Røros kommune, øst for Litlmolina og Svenskvollen. Også seternavn i Holtålen. Navnet kommer antakelig av *reit* (s.d.), 'åkerlapp', 'jordstripe'.

Reva [re:v`a] Innsjø (vassdrag) ved svenskegrensen i Røros kommune, nord for Rogen. Navnet (f) tyder på at sjøen betraktes som vassdrag el. elv, da elvenavn nesten alltid er hunkjønnssord; innsjønavn oftest hankjønnssord. Like nordvest for Reva ligger den litt høyereliggende *Revsjøen* (s.d.). Det er dyrenavnet *rev* som ligger til grunn for begge navnene (NE, 191).

Revgardsegga [re:v`ga:r.s.egga] Haug, egg (s.d.) i Sømådalen (ved sentrum, vest for fylkesvegen) i Engerdal kommune, ca. 700 moh. Her har det vært revgard, dvs. skur for oppdrett av *rever*.

Revhibakka [re:v`hi:bakka] Skråning nordøst for grenda Granberget i Engerdal kommune, vest for Gråhøgda (sørøst for Flåtjønnan). Terrenget og navnet tilsier at dette er tilholdssted for *rever* (med revehi).

Revhibakken [re:v`hi:bakken] Bakke sørøst for Tamneset ved Aursunden i Røros kommune (sørøst for Langmyran, vest for Tamnesvola). Samme navnet fins òg i Trysil (nord for Flermoen); trolig også andre steder lokalt. Se ellers forrige art.

Revhiugga [ræ:v`hi:egga] Egg (s.d.) i Tolga kommune, vest for Hodalen

(øst for Kolletvola, nordøst for Gammelrabben). Navnet fins minst fire steder i Trysil, og er nok ellers også brukt andre steder uten at det er kartfestet. Til navnet, se *Revhibakka*.

Revhihaugen [re:v`hi:hæu`n] Haug, forhøyning nord for Aursunden (Tørresvollen) i Røros kommune (vest for Børsetsetra). Til navnet, se *Revhibakka*. Navnet *Revhihaugen* er svært vanlig også ellers (bl.a. Trysil), noen steder trolig også uten at det er registrert på kart.

Revhåmmårdalen

[re:v`håmmår.d.a:`l.n.] Mindre dal nord for Aursunden i Røros kommune (nordøst for Brynhildsvollen, øst for Markgravhaugen). Navnet er sammensatt av dyrenavnet *rev* og *håmmår* (s.d.). Jfr. *Renhåmmårdalen* litt lenger mot nordøst.

Revlinga [rev`linga] Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) nord for Elgå. Navnet kommer trolig av gammelnorsk *refill* ('revle', 'remse', 'stripe'), jfr. v. *rivle* ('bli flekkvist bart for snø'). Dette kan vise til at elva lager flekker (revler) av bar mark i ellers snødekt område, el. til flekker på selve elva. Elvenavnet finnes i flere stedsnavn på østsiden av Femunden (*Revlingodden*, *Revlingsjøane*, *Revlingkletten* m.fl.). Sagnet sier at det i traktene ved Stor-Svuku bodde en fredløs mann ved navn *Ola Revlingen*. Han skal ha levd noenlunde samtidig med Sollerkongen (se *Sotra*). En gang stod de på hvert sitt fjell og kastet stein på hverandre.

Sollerkongen stod på Buhøgda, mens Ola stod på Stor-Svuku. Ingen av dem greide å nå fram til den andre, så steinene havnet i Femunden. De ble til slutt til *Grålodden*, *Munkfoten* (s.d.) og *Munkfotskjæra*.

Revlingkletten [rev`lingklætt`n] Fjell (1154 moh.) nordøst for Elgå i Engerdal kommune. Elva *Revlinga* (s.d.) har sine kilder nord og sør for kletten. Til sisteleddet, se *klett*.

Revlinglokane [rev`linglo:kan] Flere (7-8) mindre tjern i Engerdal kommune, sørøst for Revlingkletten. Navnet er sammensatt av *Revlinga* og *lok* (s.d.). Det største av tjernene kalles også *Klettloken* (s.d.).

Revlingsjøane [rev`lingsjø:an] To sjøer i Engerdal kommune, vest for Revlingkletten. Navnet kommer av *Revlinga* (s.d.).

Revmyrtjønn [re:v`my:rkjønn] Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Kvilten (sørvest for Tollåsen). Tjernet ligger ved ei myr der det ifølge navnet gjerne holder til rever.

Revrumpa [re:v`rompa] Slette sørvest for Bekkosen ved Aursunden i Røros kommune, nordøst for Tjønnerget. Stedet ligger ved nordenden av ei myr. Navnet er kartfestet, men lite brukt, selv blant lokalkjente. Bakgrunnen for navnet er trolig en hendelse med en rev.

Revsgrenhaugen [røfs`grenhæugen] (1) Sandhaug i Mjovassdalen i Folldal

kommune, midveis mellom Øvre og Nedre Mjovassdalssætre (på østsiden av Mjovassbekken, like sør for Tverrbekken). (2) Sandhaug øst for fylkesveg 27 ved Blæsterdalen i Folldal kommune, nordøst for Fisketjønne. (3, ikke avmerket på kart) Sandhaug nord for Stodsbukvølvet i Folldal kommune, langs turiststien som går fra Stadsbuøyen til Breisjøen (like sør for Klettbekken). Navnet kommer av dial. *røfsgren*, 'revehi'. Sml. også *Revgrenranden* (Dovre).

Revsjøen [re:v`sjø:n] (1) Innsjø (tjern) nordvest for Galåen og Storfjellsjøen i Røros kommune (mot grensen til Os). (2) Innsjø i Femundsmarka, Røros kommune, nord for Røavassdraget (nær svenskegrensen, sørvest for Skjebrofjellet). Sml. også *Reva*. Navnet kommer av rovdyret *rev*.

Revtjønn [re:v`kjønna] Tjern i Aumdalen, Tynset kommune. Navnet kommer av *reiv* ('fiskeline med kroker'); ikke dyrenavnet *rev* (jfr. uttalen). Også navn på tjern i Rennebu. Sml. *Reivtjønne* (Folldal).

Revtjørna [ræ:v`kjønna] Tjern i Rødalen, Tynset kommune. Uttalen viser at det er snakk om dyrenavnet *rev*. Rundt tjernet er det sandhauger, noe som gjør dette til et bra sted å fange rever (Venås 1987, 396). Den offisielle skrivemåten på dette navnet og det foregående viser at *tjønn* og *tjørn* brukes noe om hverandre i stedsnavn i vårt distrikt (*tjørn* likevel helst nord i Tynset kommune; ellers *tjønn*).

Ria [ri:'a] Elv i Røros kommune, nå vanligvis kalt *Storelva*. Renner fra innsjøen *Riasten* i Holtålen og ut i *Rien* (s.d.). Elvenavnet kan komme av et gammelt germansk ord for 'elv' (jfr. engelsk *river*, latin *rivus*). En annen mulighet er at navnet henger sammen med gammelnorsk *ríða* ('svinge', 'dreie'; om svinget elveløp?). Ei av elvene i *Edda* (*Grimnesmål*) heter *Rid*. Sml. NE, 191-192; NSL, 362-363.

Riasten [ri:'ast'n] Innsjø i Holtålen kommune, ved grensen til Røros og Tydal. Til førsteledet, se *Ria*. Sisteledet er det samme som i *Roasten*, s.d.

Ridalen [ri:'da:l.n.] Dalføre lengst nord i Røros kommune, fra nordvestre enden av Rien til grensen mot Holtålen og Tydal. Slektsnavnet *Ridal* stammer herfra. Til førsteledet, se *Ria*.

Rien [ri:'n] Innsjø i Røros kommune, nord for Brekken. Til navnet, se *Ria*.

Rihkedgåetietjahke Sørsamisk navn på *Knuglan* (s.d.) i Røros kommune. *Rihkedgåetietjahke* kan oversettes med 'fjellet der brunstreinen holder til'. Jfr. neste art.

Rihkedtjahke Sørsamisk navn på *Storhøgda* (1056 moh.) mellom Rien og Viglsjøen i Røros kommune, ved grensen mot Tydal. Det sørsamiske navnet betyr 'brunstfjellet' (*rihkedh*: 'parre seg', 'gå i brunst', om hannrein; *tjahke*: 'fjell'). Jfr. *Storhøgda* (2).

Rihåen [ri: 'hå:n] Tjern, elveutvidelse (av Glåma) sør for *Rien* (s.d.) i Røros kommune. Nord for Rihåen ligger *Rihåvollen*. Til sisteleddet, se *hå*.

Ringebu [ring`bu:] Kommune i Gudbrandsdalen, Oppland fylke. Førsteleddet er muligens et folkenavn, *ringar* (som i *Ringerike*). Til sisteleddet *bu* (her om 'bygd'), se *Grimsbu*.

Riosen [ri: 'o:s'n] Elveos i sørenden av *Rien* (s.d.) i Røros kommune. Her renner Glåma ut fra *Rien* før den fortsetter gjennom Rihåen på sin veg sørover mot Aursunden. Til sisteleddet, se *Os*.

Ripan [ri:p`an / -än] Område nordvest for Tylldalskjølen i Tynset kommune, nordøst for grenda Auma. Opprettet som naturreservat i 1976. Stort breelvdelta med dødisgroper, strandvoller, terrasser m.v. fra siste istid. Navnet kommer trolig av *rip* el. *ripe* ('kant', 'rand'; 'riff'), og sikter til skuringsstripene i terrenget etter bresjøen som lå her.

Riptjønna [ri:p`kjønna] Tjern nordvest for Tylldalskjølen i Tynset kommune, øst for Auma (Ripan). Til navnet, se *Ripan*.

ris [ri:s] n (Område med) kjerr, kratt, kvist (fra norrønt *hrís*). Vanlig som del av stedsnavn, helst i lavere fjellterreng. Sml. *Heggeriset*, *Svukuriset*, *Risbakken*, *Risgnollen* (Engerdal), *Storriset*, *Vondriset*, *Vestre Korsbergriset* (Alvdal), *Risåsan* (Os), *Rismoen* (Folldal, Røros) m.fl.

Risbakken [ri:s`bakken] Grend i Engerdal kommune, nordøst for Engerdalssætra. Også gardsnavn. Navnet er ellers kjent fra Nord-Fron og Ringebu. Til førsteleddet, se *ris*.

Risbekkfjellet [ri:s`bekkfjelle] Fjell på grensen mellom Rendalen og Tynset kommuner, 1005 moh., sørøst for Tyllaldalen og Kommeren. Vest for fjellet renner *Risbekken*, som har gitt det navn. Til førsteleddet, se *ris*.

Risbekktjønna [ri:s`bekk`kjønna] Tjern øst for Isteren i Engerdal kommune, mellom Bjørnfjorden og Femunden. Til førsteleddet, se *ris*. *Risbekken* renner herfra. Tjernet ligger ved Søndre Bjørnberget, sørøst for Risbekkåsen.

Risbekkåsen [ri:s`bekkå:s'n] Ås, høyde øst for Isteren i Engerdal kommune (mellom Bjørnfjorden og Femunden), ca. 760 moh. *Risbekken* renner på østsiden av åsen og har gitt den navn. Til førsteleddet, se *ris*.

Risgnollen [ri:s`gnåll`n] Fjellknaus, ås (967 moh.) (sør)vest for Heggeriset i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *ris*. Sisteleddet *gnoll* (s.d., 'kolle', 'ås') finnes i flere stedsnavn i dette området (*Storgnollen*, *Gnollsætra* m.fl.).

Riskletten [ri:s`klætt`n] Fjellknaus vest for Røragen i Røros kommune, øst for Brattlifjellet (976 moh.). Navnet er sammensatt av *ris* og *klett* (s.d.), dvs. 'fjellknausen der det vokser kjerr'.

Riskneppen [ri:s`knæppen] Haug, ås i Røros kommune, 882 moh., vest for Rien. Til førsteleddet, se *ris*. *Knepp* (= *knipp*, s.d.) betyr 'fjellknaus', 'berg'; 'bratt bakke'.

Riskåsa [ri:s`kå:sa] Høyde (1026 moh.) vest for Korssjøen, på grensen mellom Os og Røros kommuner. Førsteleddet er *ris* (s.d.); sisteleddet *kås* (s.d.), altså 'frodig eng med kjerr'. Navnet passer dårlig på et fjell el. høyde, og er trolig blitt feilplassert på kartet. Navnet sikter helst til et område nedenfor høydedraget. Litt lenger sør ligger *Riskåshøgda* (1010 moh.).

Rismoen [ri:s`mo:`n] (1) Gard ved sentrum i Folldal kommune, nede ved Folla. (2) Mo, slette på nordsiden av Rismosjøen ved Bergstaden i Røros kommune. Navnet er sammensatt av *ris* (s.d.) og *mo* (s.d.). I Folldal også slektsnavn. På sletta ved Rismoen i Folldal var det vanlig at en brøt ris til krøttera i vårknipa (Streitlien 2000, 626).

Rismosjøen [ri:s`mo:sjø:`n] Innsjø i Røros kommune, sørøst for Bergstaden. Egl. en utvidelse av Håelva. Navnet kommer av *Rismoen*, s.d. *Rismotjønna* ligger på nordsiden av sjøen, ved Fremre Dalstjønna.

Rismotjønna Se *Rismosjøen*.

Rismyrloken [ri:s`my:r.l.o:ken] Tjern (*lok*, s.d.) sørøst for Sætersjøen i Os kommune, sør for Risåsan. Førsteleddet er *ris* (s.d.), dvs. 'kjerr', 'kratt'. Tjernet ligger på ei myr.

Risodden [ri:s`ådd'n] *Odde* (s.d.) i Femunden i Os kommune (Tjønnan, vest for Korneset). Til førsteleddet, se *ris*.

Ristjønnan [ri:s`kjønnän] (1) Tjern øst for Nordre Osa i Rendalen kommune (sørøst for Ryensjøen, mot grensen til Trysil). (2) Tjern nordøst for Elgå i Engerdal kommune, ved Revlinga (sør for Svukuriset). Begge steder refererer navnet til ett større samt flere mindre tjern. Også navn på tjern (*Ristjønna*) i Oppdal, Midtre Gauldal og Tydal. Til førsteleddet, se *ris*.

Risåsen [ri:s`å:s'n] (**Risåsan**) (1) Ås i Engerdal kommune, nord for Søre Elvdal (vest for Buhøgda), ca. 930 moh. (2) Ås i Engerdal kommune, øst for Galten, 906 moh. (3, *Risåsan*) Høydedrag sørøst for Sætersjøen i Os kommune, 836 moh. Også navn på ås i Trysil. Til førsteleddet, se *ris*.

Riva [ri:v`a] Elv i Tyllidalen, Tynset kommune, med utløp i *Tysla* (s.d.). Navnet henger antakelig sammen med v. *rive* ('spjære', 'flenge') og subst. *revne* ('kløft'). Elva renner gjennom bratt terreng. Av elvenavnet kommer *Rivvangberget*, *Rivdalen* m.fl. Til sagnet om trollkona som fisket i Riva, se *Abelvola*. Se også *flg. art.*

Rivbogen [ri:v`bo:gen] Slette ved elva Riva nord for Rivvangberget i Tyllidalen, Tynset kommune. Sisteleddet *bog* betyr 'bøy', 'krok'. Elva svinger fra sørlig til (sør)vestlig retning her. Sml. *Orkelbogen*.

Rivdalen [ri:v`dä:'l.n.] Dalføre etter elva *Rivas* (s.d.) øvre løp øst for Tyllaldalen, Tynset kommune.

Rivtjønna Se *Søndre Rivtjønn*a og *Nordre Rivdals*tjønna.

ro [ro:] f Krok, hjørne; dalbotn (av gammelnorsk *ró*). Inngår som del av flere terrengnavn, f.eks. *Finnroa* (bl.a. Os), *Søteroa* (Rendalen), *Hovderoa*, *Roskarven* (Engerdal), *Storhaugroa*, *Styggroa* (Tolga), *Roan*, *Bratthøroa* (Os), *Baggeroe*, *Gororoe* (Folldal). I fjellområder kan ordet i noen av disse stedsnavnene ha tilnærmet samme betydning som *botn* (se *Styggebotn*).

Roasten [ro:`ast'n] (**Øvre** og **Nedre**) Innsjø øst for Femunden, på grensen mellom Engerdal og Røros kommuner. Elva Røa renner fra sjøen Rogen på svenskegrensen gjennom Roasten.

Mellom disse to sjønavnene og elvenavnet Røa må det være en språklig sammenheng, men betydningen av både førsteleddet *Ro-* (*Rø-*) og sisteleddet *-asten* er ukjent. Førsteleddet kan komme av en gammel germansk ordstamme med betydningen 'krok', 'vrå', men dette er høyst usikkert. Opphavet til navnene kan være svensk. Innsjøen *Riasten* (s.d.) har samme endelse. Jfr. *Ria*. Se NSL, 365; Venås 1987, 398-400.

Rogen [ro:g`n] Innsjø i Engerdal og Røros kommuner, på svenskegrensen. Se forrige art.

Rogndalen [rångn`dä:'l.n.] Dal i Engerdal kommune, midtveis mellom Fjellgutusjøen og Valdalen (mellom Gutua og Orrknallen). Se *Rognåsen*.

Rognhaugen [rångn`hæugen] Høyde (ca. 980 moh.) nord for Krokhaug i Folldal kommune (mellom Kakelldalsvegen og Nordre Geitryggen gruve). Til navnet, se *Rognåsen*.

Rognrusta [rångn`rusta] (**Rognrøsta**) (1) Li vest for Djupsjøen i Elgådalen i Engerdal kommune (sørøst for Litlberget). (2, *Rognrøsta*) Li nordøst for Sorken i Engerdal kommune (vest for Sorkvola). (3, *Rognrøsta*) Li, skogsområde øst for Langen gjestegård (nord for Synnervika) i Røros kommune. *Rognruste* er kjent fra Dovre (gardsnavn) og Sel. Til førsteleddet, se *Rognåsen*; til sisteleddet, *røst*.

Rognåsen [rångn`å:s'n] Ås (ca. 820 moh.) i Røros kommune, Galådalen (sør for Skitligtjønna). Navnet òg kjent fra Åmot (seter) og Trysil. Treslaget *rogn* (*Sorbus aucuparia*) fins forholdsvis sjelden i registrerte stedsnavn i vårt distrikt, og da helst i øst (Engerdal og Røros). På gammelnorsk het rogn *reynir* (trolig beslektet med fargenavnet *raud*). I folkemedisinen ble rogn brukt bl.a. mot gikt. Også mye brukt materiale til å lage ski av.

Rogshåen [roks`hå:'n] Tjern, *hå* (s.d.) ved Rogen, på grensen mellom Røros og Engerdal kommuner. Håen har navn etter sjøen *Rogen*, s.d.

Rogsvola [roks´vo:la] Fjell (937 moh.) i Engerdal kommune, ved svenskegrensen. Førsteleddet har ukjent betydning (henger kanskje sammen med sjøen *Rogen* på svensk side; jfr. *Roasten*). Sisteleddet er *vol*, s.d.

Rokampen [ro:´kampen] Fjellknaus, *kamp* (s.d.) vest for Isteren (nordvest for Svalsjøen) i Engerdal kommune, 868 moh. Førsteleddet *ro* (s.d.) sikter her trolig til dalbotnene på nord- og sørøstsiden av fjellet.

Rokka Se *Rokktjønnan*.

Rokktjønnan [rokk´kjønnän] Tjern i Tynset kommune, Tyllidalen (øst for Rivvangberget). Bekken (elva) *Rokka* renner herfra ut i Tysla. Navnet kommer helst av gammelnorsk *rjóða* (‘gi rødfarge’) el. nynorsk *rokka* (‘jernrust’). Se Venås 1987, 401.

Rokstadbutjønna [råkk´stabukjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Nordre Osa, ved Bjørbekkåsen. Navnet skal komme av at en mann som het *Rokstad*, satte opp ei *bu* (tømmerkoie, el. kanskje fiskebu?) her. Gardsnavnet *Rokstad* el. *Rogstad* er ikke fra Østerdalen, men kjent fra bl.a. Hedmarken (jfr. Venås 1987, 402).

rom [romm] n Småbruk, plass, hjem; gammel bosettingsplass. Jfr. *Findalsrommet* (Tolga), *Knutsolarommet*, *Lundrommet*, *Vollrommet*, *Revrommet* (Os), *Nyrommet* (Folldal), *Ol-Persarommet* (Alvdal), *Nilsmøllerrommet* (Røros) m.fl.

Rompa [romp´a] (1) Lite tjern nordvest for Buvika i Engerdal kommune, øst for Langsjøen og fylkesveg 26, nær grensen til Tolga (Ryfloen). (2) Del av myrområde øst for Langsjøen i Tolga kommune, om lag 2 km nord for (1) ovenfor. Også gardsnavn (Nord-Fron) og navn på vik (Sør-Fron). Navnet er et jamføringsnavn med *rumpe*, ‘ende’, ‘hale’.

Romsdalssætra [roms´da:l.s:sæ:tra] Seter i Einunndalen i Folldal kommune, nordøst for Stugulia. Her, langt unna bebyggelsen i Folldal, var det fastboende i lengre tid på første del av 1800-tallet, kanskje også på 1700-tallet. Navnet skriver seg fra gruvearbeider *Ole Oleson Romsdal* (1722-1792) og hans slekt (se Streitlien 2000, 424).

Rondane [rånd`än / -`an / rond`-] (**Rondan**) (1) Fjellområde mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen, høyeste topp Rondsloppet (2178 moh.). (2) Nasjonalpark i Stor-Elvdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron, Sel, Dovre og Folldal kommuner. Landets første nasjonalpark (1962), utvidet i 2003. Omfatter nå grovt regnet området fra fylkesveg 27 over Venabygdسفjellet i sørøst til Grimsdalen og Folldal i nord. Området har store iserosjoner og andre merker etter siste istid. Betydelig villreinstamme; stort antall dyregraver og andre spor etter villreinfangst. Navnet kan etter tradisjonell mening komme av gammelnorsk *rōnd* (‘rand’, ‘stripe’), som kanskje opprinnelig var navnet på det langsmale *Rondvatnet* (NSL, 368). Men det er mer sannsynlig at fjellnavnet kommer av det gamle

ordet for galte el. hanngris, *rånå* (Streitlien 1980, 22-24), jfr. norrønt *runi*, moderne norsk *råne*. Sett fra deler av Gudbrandsdalen kan Rondane minne om ryggen på en gris (jamføringsnavn). Denne teorien støttes av navneformen til bekken som renner gjennom nordre deler av Rondane og ut i Atna, *Rånåbekken* (s.d.). En variant av denne tolkningen er å se navnet på bakgrunn av norrønt *rani*, som betyr 'tryne', 'snute' (på gris). I. Aasens ordbok har oppslagsordet *Rane* med denne betydningen, i tillegg til "Pynt, spids, fremragende Klippe" (Aasen 1873). Se også Mortensson-Egnund 1920, 55.

Rondhalsen [rånn`hasj'n] Smal fjellrygg (høyeste punkt ca. 1650 moh.) vest for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune. Til førsteleddet, se *Rondane*. *Hals* er et jamføringsnavn, som uttrykker likhet med legemsdelen hals (om smalt parti, rygg e.l. i terrenget). Se også *Nehalsen*, *Tegninghalsen*.

Rondhaugen [rånn`hæugen / ronnn`-] (**Rundhaugen**) (1) Fjell nordvest for Bråkdalen i Rondane, Sel kommune, 1576 moh. Til førsteleddet her, se *Rondane*. (2) Liten haug ved Storoddtjønne i Nordre Atndalen, Folldal kommune (nordvest for Elvebakken), ca. 720 moh. (3, *Rundhaugen*) Haug nord(øst) for Narsjøen i Os kommune, sør for Musholhøgda, 892 moh. (4, *Rundhaugen*) Haug, kolle sørvest for Bellingmo i Alvdal kommune (nordøst for Urdlivola), ca. 885 moh. *Rundhaugen*

er ellers navn på ås (fjell) i Sør-Fron og Oppdal, samt seternavn i Ringebu. I tillegg kommer antakelig flere lokale navn som ikke er angitt på kart. Jfr. også gardsnavnet *Rundhaugen* i Holtålen og Sel. Navnet (2-4) sikter til haugens el. kollens runde form.

Rondslottet [rånn`s.l.ätte] Fjell sørvest for Langglupdalen i Rondane, Folldal kommune, 2178 moh. Rondanes høyeste topp. Til første del av navnet, se *Rondane*. Navnet på selve fjellet, med *slottet* som endelse, er et forholdsvis nytt navn ("turistnavn").

Rondvassbu [rånn`vassbu] Turisthytte i Rondane, Sel kommune, ved sørenden av Rondvatnet. Til navnet, se *Rondane* og *Rondvatnet*. Til sisteleddet, se *Grimsbu* (1).

Rondvasshøgde [rånn`vasshøgde] Fjell øst for Rondvatnet (nord for Illmandalen) i Rondane, Sel kommune, 1923 moh. Til navnet, se *Rondane* og *Rondvatnet*. Sisteleddet er *hø*, s.d.

Rondvatnet [rånn`vatne] Innsjø i Rondane, Sel kommune, vest for Vinjeronden og Storronden. Til navnet, se *Rondane*.

Ropartjønna [ro:p`arkjønna] (**Søndre** og **Nordre**) Tjern øst for Tyllaldalen i Tynset kommune, ved grensen til Rendalen (sørøst for Kommeren). Navnet skal komme av at ei jente druknet det nyfødte barnet sitt i et av tjernene. Senere ble det påstått at det ble hørt barnerop herfra (Streitlien

1978, 36). I Midtre Gauldal fins også *Ropartjønna*.

Rosenøytjønne [ro:s`nøykjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørvest for Gravmobakken. Ei ku som het *Rosenøy*, skal ha gått ned her. Tjernet er svært lite, og ligger på ei myr.

Rossbekken [rås`bekken] Bekk i Rendalen kommune, øst for Jutulhogget. Renner ned Tyslia i et tjern (ikke navngitt på kartet) nord for Brekka. Navnet kommer av norrønt *hross*, 'hest'; 'merr'. Sml. *Hestfjellet*, *Merratjønne*, *Øykjetjønne* m.fl., noe som viser at mange former for dyrenavnet 'hest' har festet seg i våre stedsnavn.

Rotbotntjønna [ro:t`bått`nkjønna] Tjern sør for Drevsjø i Engerdal kommune, ved Vurrusjøen. Navnet skal antakelig vise til røtter på bunnen av tjernet.

Rotjønnan [ro:`kjønnän / ro:`-] (1) Tjern nord for Tufsingdalen (øst for Siksjølia) i Os kommune. (2, også kalt *Raudtjønnan*) Tjern nord for Siksjøen (nordøst for Holla) i Os kommune. Navnet kan komme av subst. *ro* i betydningen 'krå', 'krok', hvis det ikke er v. *ro* som ligger til grunn. Navnet kan i så fall sikte til bruk av båt på tjernene.

Rovpe Ås, høyde (875 moh.) i Holtålen kommune, nord for Riasten. Det sørsamiske navnet betyr 'lang ås' el. 'lav haug', som gjerne er bevokst med ris, einer o.l. (Bergsland/Magga 1993, 240).

Rubbjota [rubb`jo:ta] Setervoll i Engerdal kommune, sørvest for sentrum (nordvest for Messeltkampen). Førsteleddet sikter til det som blir igjen av ljåslått, helst på ujevn mark (grasstubb). Til sisteleddet, se *gjøt*.

Rud Se *Røden*.

Rugelråen [rugg`lrå:n] Bergkløft, elvegjel i Øvre Ålen i Holtålen kommune. Kløfta strekker seg fra Nesvolden i sør til Engan i nord langs løpet til elva *Rugla* (s.d.). Nede i juvet fins rester av tre husmannsplasser. Den mest kjente av dem er *Salomeråen*, som har navn etter Salome Raaen. Hun bodde her fra 1790-årene til sin død i 1848. Sisteleddet i navnet er *råe* (m), dial. for 'gjel', 'juv'.

Rugla [rugg`la] Elv i Røros og Holtålen kommuner. Renner nordover fra Ruglsjøen med utløp i *Gaula* (s.d.) nordvest for Reitan stasjon. Navnet henger muligens sammen med v. *rugle* ('vakle'; 'gå ruggende av sted') og adj. *ruglet* ('ujevn'). Dette kan sikte til det "ruglete" landskapet i elveløpets øverste del, hvor elva renner langsomt, med store svinger. Se NE, 200; NSL, 371. Jfr. også *Viglåa*.

Rugldalen [ræu`eda:l.n. / rugg`l-] (**Rugeldalen**) Dalføre i Holtålen og Røros kommuner, nordvest for Glåmos (sidedal til Gauldalen). Her går vannskillet mellom tilførselselvene til Gaula og Glåma; høyeste punkt på fylkesveg 30 og Rørosbanen (670 moh.). *Rugldalen* er brukt som gardsnavn,

Rugeldal som slektsnavn. Navnet kommer av elva *Rugla* (s.d.).

Ruglsjøen [ræu`esjø:`n / rugg`l-] Innsjø i Røros kommune, nordvest for Glåmos. Herfra renner *Rugla* (s.d.). Også gards- og slektsnavn.

Rundflotjøenna [runn`flo:kjøenna] Tjern sørvest for Forollsjøen i Os kommune. Tjernet er lite og rundt, og ligger på *Rundfloen*. Jfr. *floe*.

Rundhaugen Se *Rondhaugen*.

Rundhaugtjøenna [runn`hæukjøenna] Tjern øst for Røsjøen (ved Oscars sjakt) i Røros kommune, nordvest for Orvos. Navnet kommer vel av *Rundhaugpiken* (925 moh.) nordvest for tjernet. En kunne ha ventet at tjernet da skulle hett *Rundhaugpiktjøenna*, men det kan hende at haugen tidligere het *Rundhaugen*, og siden fått leddet *pik* ('spiss') lagt til i navnet. Haugen er rund og bratt.

Rundhøgda [runn`høgda] (**Rundhøa**, **Rundhøe**) (1) Fjell nordøst for Rugldalen i Røros kommune, på grensen til Holtålen, 938 moh. (2, *Rundhøa*) Fjell nordvest for Gjersjøen i Tolga kommune, på grensen til Tynset, 1204 moh. (3) Fjell i Engerdal kommune, nordøst for Fjellgutusjøen (sør for Sushøgda), 1120 moh. (4) Fjell nordvest for Tjurudalen i Os kommune, ved grensen til Holtålen, 986 moh. (5, *Rundhøa*) Fjell i Tynset kommune, sør for Gløtdalen, 1321 moh. (6, *Rundhøa*) Fjell nord for Einunndalen (sørvest for Vesl-Marsjøen) i Folldal kommune, 1421 moh. (7, *Rundhøa*) Ås i

Engerdal kommune, vest for Hylleråsen og Engeren, 994 moh. Også kjent bl.a. fra Dovre, Oppdal, Midtre Gauldal og Holtålen. Fjell med dette navnet har avrundede former, og ligger gjerne fritt til. De markerer ofte (kommune)grenser. Til sisteleddet, se *hø*.

Rundhåen [runn`hå:`n] (1) *Hå* (s.d.) i Engerdal kommune, Grøtdalen (sørvest for Vonsjøen). (2) *Hå* (s.d.) i Alvdal kommune, nord for Breisjøen (Nordsjøen). Begge stedene har håen (tjernet) en forholdsvis rund form.

Rundhåmmåren [runn`håmmå:`r.n.] Rundaktig fjellknaus (ca. 835 moh.) sørøst for Sandneset ved Aursunden, Røros kommune. Knausen ligger inntil el. utgjør en del av *Svarthåmmåren* (4, d.s.). Til sisteleddet, se *håmmår*.

Rundhåttjøenna [runn`hå:kjøenna] Tjern i Engerdal kommune, Grøtdalen. Tjernet ligger like nord for *Rundhåen* (1, s.d.), og har navn etter denne.

Rundjotskarven [runn`jo:tskarven] Fjell i Engerdal kommune, 995 moh., vest for Kvisleflået. Navnet er sammensatt av adj. *rund* + subst. *jot* (se *gjøt*) + subst. *skarv* (s.d.), dvs. 'fjellet ved den runde grassletta'.

Rundknausen [runn`knô:s`n] Ås (904 moh.) i Grimsbu i Folldal kommune, øst for Krokmoen og Rykroken. Det ligger flere åser (knauser) på rekke og rad i nord-sør-retning i området; denne er den nordligste, med en avrundet, jevn form.

Rundmyrloken [runn`my:r.l.o:ken] Mindre tjern (*lok*, s.d.) sørøst for Elgå i Engerdal kommune (øst for Heggrøsta, nordøst for Dalsmyra). Tjernet ligger i utkanten av ei myr som ikke er spesielt rund ifølge kartet. Selve tjernet kan derimot oppfattes som rundaktig. Førsteleddet beskriver derfor trolig tjernet, og ikke myra (dvs. 'Rundmyrloken', ikke 'Rundmyr-loken').

Rundsteinhøa [runn`ste:nhø:a] Fjell (1392 moh.) sør for Dølbekksætran i Alvdal kommune, sørvest for Øykjekletten. Navnet skal trolig oppfattes som Rund-Steinhøa (se *Steinhøa*), og ikke Rundstein-høa. Fjellet har en forholdsvis rund form (sett fra nord). Til sisteleddet, se *hø*.

Rundtjønnna [runn`kjønna] (**Rundtjønnna**, **Rundtjønne**) Vanlig navn på forholdsvis runde, sirkelformede tjern, bl.a. i Os (4), Engerdal (2), Folldal og Alvdal. Navnet ser ikke ut til å høve like godt alle steder, men det har gjerne oppstått ut fra sammenligning med et el. flere andre (avlange, smale) tjern i nærheten.

Rundtom [ront`um] Garder (grendelag) nord for Dalholen i Folldal kommune, mellom Norddepla og Kvita. Navnet ('omkring', 'rundt omkring') sikter antakelig til at gardene ligger i en slags halvbue el. sving i landskapet.

Rundtomtjønnan [runt`omkjønnän] Små myrtjern sørøst for Hylsjøen i Engerdal kommune (Rømarka, nord for Røbekken). Til navnet, se forrige art.

Rupflågån [ru:p`flågån] Ås, fjellrygg (1225 moh.) sør for Blåkollen i Rondane (Sør-Fron kommune). Ifølge navnet kan det være god forekomst av rype her (jfr. neste art.). Sisteleddet *flågån* betyr 'vidt fjellområde'; 'fjellterrasse'.

Rupholet [ru:p`hole] Søkk sørvest for Grimsmoen i Folldal kommune, øst for Mjovassdalsvegen ved Brattbakken. Navnet sikter til forekomst av rype (dial. *rupe*). Til sisteleddet, se *hol* II.

Ruphuskampen [ru:p`hu:skampen] Fjell(hammer) i Einunndalen i Folldal kommune, ca. 1440 moh., sør for Marsjøen. Fjellet er egl. en del av *Finnshøa* (s.d.). *Ruphusbekken* renner herfra og ned i Einunna. Lenger nede i Einunndalen finner vi samme bekkenavnet, samt *Ryphusdalen* (nord for Digerkampen). *Ryphusbekken* heter det også nord for Fatfjellet, samt nord for Småbakkan. *Ruphus* var kvilebuer til bruk ved rypefangst om vintrene (av dial. *rupe*, fuglenavnet 'rype'). Alle disse stedsnavnene er fra samme fjellområdet i Folldal, og forteller om en viktig attåtnæring i tidligere tider i disse traktene. Jfr. også *Ruphusaugan* nordøst for Lonahovda og *Ruphusøye* i Mjovassdalen, Folldal. I Oppdal finner vi *Ryphuskollen* og *Ryphusan* (seter); i Sel *Ruphussætrin*.

Russu [russ`u] Bekk i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Ya* (s.d.) sør for Sæterfjellet. Navnet kan komme av subst. *røse* i betydningen 'jordskred', 'steinskred' el. *v. ruse*, 'storme frem', 'styrte', men dette er usikkert (NE, 201).

Av bekkenavnet kommer *Russutangen*, *Russuøya*, *Russubotn*, *Russumyra*.

Russutjønnan [russ`ukjønnän] Tjern i Russubotn, nordøst for Falningsjøen i Kvikne, Tynset kommune. Tjernene er ikke navngitt på alle kart, men oppført hos Venås 1987, 407. Til navnet, se *Russu*.

rust Se *røst*.

Rutbekken Se *Ruttjønnan*.

Ruten [ru:t`n] Fjell på grensen mellom Røros kommune og Sverige, nordøst for Viglen, 1184 moh. Også kalt *Gråhøgda* (7, s.d.). *Ruten* er dessuten fjellnavn i Tydal, Nord-Fron og Sør-Fron. Jfr. også *Rønsjøruten* (s.d., Engerdal) og *Litltrupikjen* (Tydal). Navnet kommer av gammelnorsk *hrútr*, 'vær', 'saubukk' (jamføringsnavn). Sml. *Haveren*, *Kalven*, *Tron* m.fl.

Rutrøysa Se *Ruttjønnan*.

Ruttjønnan [ru:t`kjønnan] (Seks) tjern i Røros kommune, ved svenskegrensen sør for Vauldalen. I sør renner *Rutbekken*, med utløp i Bolagen. Nærmeste grenserøys, i sørøst, kalles *Rutrøysa*. Navnet henger sammen med *Ruten*, s.d. Jfr. *Ruttjønnan* (Sør-Fron), *Ruttjønnmyra* (Trysil).

Ruv [ru:v] Knaus, fjellknatt (1033 moh.) øst for Yset, nord for Ya i Kvikne, Tynset kommune (ved Svartsjølikletten). Navnet henger sammen med *ruve*, 'virke stor', 'se stor ut'. Ordet er også kjent som subst.

(*ruv*: 'størrelse', 'omfang'), jfr. uttrykk som *det ser svært ut på ruv*. Sett fra Svartsjøen og Svartsjølia stiger terrenget bratt opp mot denne fjellknausen.

ry [ry:] f Snau, tørr (steinholdig) slette, gjerne med finnskjegg e.l.; flataktig rabb, steinet jordrygg. Noen steder også brukt om myrområde, men dette er sjeldent (bl.a. *Slettrya* ved Magnilla, Tynset). Vanlig i stedsnavn, gards- og etternavn over hele vårt distrikt, særlig i nordøst (Tolga, Os, Røros, Engerdal). Jfr. *Storrya*, *Rya*, *Ryan*, *Saksrya*, *Måsårya*, *Slettrya*, *Tuvrya*, *Finnskjeggrya*, *Finnskjeggryan* (nom.), *Ryen*, *Brendryen* (dat.), *Ryalen*, *Ryvollen*, *Rye*, *Ryeng*, *Ryenget*, *Ryfetten*, *Ryhaug*, *Rykroken*, *Rymoen*, *Ryvang* m.fl. *Ryin* (nordvest for Elgsjøen, Oppdal) er flert. av det samme ordet (ellers *Ryan*).

Ryalen [ry:`a:l'n] Gard i Hodalen i Tolga kommune. Også slektsnavn. Navnet er ukjent ellers i landet. Professor O. Rygh kunne "ikke give noget sikkert Bidrag til dette Navns Forklaring" (Rygh 1900, 416). E. Vågslid har senere hevdet at navnet kan henge sammen med *rjuv* ('steinet fjellrygg'), med endelsen *aldr* (kanskje 'høyde', ikke uvanlig i fjellnavn). Førsteleddet tilsvarer dermed antakelig *ry* (Vågslid 1963, 23.76-78). Det synes likevel unødvendig å gå omveien om *rjuv* slik Vågslid gjør. Førsteleddet *ry* (s.d.) er belagt i mange stedsnavn og er i levende bruk i de fleste målførene i distriktet. Til det usikre sisteleddet, se *Skjerallen*.

Ryberget [ry:`bæрге] *Berg* (s.d.) øst for Engvoll i Grimsbu, Folldal kommune, 962 moh. Navnet kommer av garden

Ryen (Øvre og Nedre) på den andre siden av Folla (se *ry*).

Ryensjøen [ry: 'nsjø: 'n] Tjern, mindre innsjø i Rendalen kommune, øst for Nordre Osa (vest for Storelthøa). Til førsteleddet, se *ry*.

Ryggen [rygg 'en] Nes sør for Evavollen ved Aursunden i Røros kommune (rett imot Tamneset). Navnet kommer av formasjonen på neset, som kan minne om en rygg. Neset er langt og smalt, med en spiss ytterst som dreier østover.

Ryhaugkletten [ry: 'hæuklætt 'n] Ås vest for Moskaret i Grimsbu i Folldal kommune, 969 moh. Garden *Ryhaug* ligger nede ved Folla rett sør for åsen. Til førsteleddet, se *ry*. Se ellers *klett*. Også kalt *Storkletten* (s.d., 9).

Ryhaugkollen [ry: 'hæukåll 'n] Fjelltopp nord for Einunndalen i Folldal kommune, sørvest for Marsjøfjellet og Saga, 1200 moh. Garden *Ryhaug* (Grimsbu) har seter nedenfor kollen. Se ellers forrige art. og *kolle*.

RyLIA [ry: 'li:a] Li, åsside vest for Rismosjøen i Røros kommune. Ved nordenden av Rismosjøen heter det *Rya*. Til betydningen, se *ry*.

Ryphus- Se *Ruphuskampen*.

Rypkallmyra [ry:p `kallmy:ra] Myr i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen (Litlrøåsen, vest for Trankjølen). Her spiller gjerne rypesteggene (hannrypene, dial. *rypkallan*) om våren. Se ellers neste art.

Rypmyra [ry:p `my:ra] (**Rypemyra**).

(1) Myr nord for Aursunden og Øvre Sødalen i Røros kommune (øst for Kokktangen og Storsøa). (2) Myr sørøst for Femundsundet i Engerdal kommune (Varmsbekkroa, Ulvåflået). (3, *Rypemyra*) Myr vest for Storsjøen i Rendalen kommune (nord for Kneppåsen, nordvest for Nordgardskneppa). Navnet eksisterer sikkert også andre steder selv som det ikke er avmerket på kart. Navnet tilsier at det kan holde til mye rypefugl på disse stedene. Jfr. *Rypvollmyra* (Midtre Gauldal).

Ryskaret [ry: 'ska:le] *Skard* (s.d.), dypt søkk øst for Grimsbu i Folldal kommune, øst og sørøst for Ryberget. Til førsteleddet, se *ry*.

Rysæteråsen [ry: 'sæ:terå:s'n] (**Langsæteråsen**) Ås (922 moh.) i Vingelen, Tolga kommune (sørvest for Gjeldalen). *Rysæteråsen* er også navn på setra på østsiden av selve åsen. Det andre navnet som brukes på åsen, *Langsæteråsen*, kommer av setergrenda *Langsætran* i sørvest.

Rytjønna [ry: 'kjønna] (1) Tjern øst for Magnillkroken (nord for Fløttsætra) i Tynset kommune. (2) Tjern sørvest for Håsjøen i Røros kommune, øst for Grådalsvegen. Til førsteleddet, se *ry*. Det heter *Ryan* nord for tjernet i Tynset.

Ryttervollen [rytt `ervåll 'n] (1) Gard på nordsiden av Aursunden i Røros kommune (ved Evavollen). (2) Seter nord for Øver Tallsjøen og Olafloen i

Tolga kommune (Olaberget). (3) Seter nord for Nedre Tallsjøen (Skardet) i Tolga kommune, øst for Småmyran. *Ryttergård* er navn på en gard mellom Nedre Tallsjøen og sentrum (nordvest for Flatgård). Garden (setra) har direkte el. indirekte, fått navn etter en som gjorde tjeneste til hest i militæret (kavalerist). Navnet er ett av mange eksempler på gardar el. setrer med gamle yrkesnavn tilknyttet militæret el. bergdrift, særlig i Rørosområdet. Jfr. *Glasmakervollen*, *Hjulumakervollen*, *Grenadervollen*, *Pliktfogdvollen* m.fl. Også slektsnavn (*Ryttervoll*, *Ryttervold*). Til sisteleddet, se *voll*.

Røa [rø: 'a / rø: 'a] (1) Elv på grensen mellom Engerdal og Røros kommuner, med utløp i *Femunden* (s.d.). Til betydningen av dette navnet, se *Roasten*. (2) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Engeren* (s.d.) sør for Hylleråsen. (3) Elv i Røros kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Rørosgård sørvest for Orvos. (4) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Grøvelsjøen* (s.d.). Navnet fins også lenger nordover i Trøndelag (bl.a. Tydal). Betydningen av elvenavnet i (2), (3) og (4) kommer helst av fiskearten *røye* (på dial. *røe*). Navnet kan imidlertid òg være direkte avledet av *raud*, 'rød', 'rødfarget'. *Røye* er en laksefisk med rød buk. Jfr. NE, 203; NSL, 374. Se også *Røtjønna* m.fl.

Røbekken [rø: 'bekken / rø: '-] (1) Bekk, mindre elv i Narjordet, Os kommune. Renner fra *Røtjønna* ved grensen til Røros og ut i *Nøra* (s.d.) ved *Røbekkmoen*. (2) Bekk i Engerdal

kommune, med utløp i *Røa* (2, s.d.) øst for Hylleråsen. (3) Bekk i Tjurudalen i Os kommune, med nedløp i *Tjurua* (s.d.) nordøst for Tollolenget ved grensen til Røros. (4) Bekk i Røros kommune, med utløp i *Hyllingen* (s.d.) sørøst for Rien, ved Haugavollen. (5) Bekk i Røros kommune, med utløp i vassdraget mellom *Korstjønn*a og *Harsjøen* (s.d.) nordøst for Marenvollen. (6) Bekk i Røros kommune, med utløp i *Korstjønn*a (s.d.), 1-2 km sør for (5) ovenfor. (7) Bekk i Røros kommune, med utløp i *Håelva* (*Flatelva*, s.d.) nord for Sevatdalen. Også bekkenavn i Tydal og Midtre Gauldal (*Rødbekken*). Navnet sikter til fiskearten *røye* (på dial. *røe*), evt. fargen *rød*. Sml. *Røa*.

Røbekkmoen [rø: 'bekkmo: 'n] Slette, *mo* (s.d.) i Narjordet i Os kommune, sørøst for Grubban og Enget. *Røbekken* (1, s.d.) renner ut i *Nøra* like nordenfor moen.

Rødalen [rø: 'da: 'l.n. / - 'dä- / rø: '-] (1) Dalføre i Engerdal kommune, nordøst for Hylleråsen, mot svenskegrensen (langs elva *Røa*). (2) Dalføre i Røros kommune, nordvest for Orvos (langs elva *Røa*). (3) Dalføre i Tynset kommune, nordvest for Savalen og Rødalshøa, sør for Gløta. (4) Dalføre i Os kommune, øst for Narjordet. Også navn på dalføre i Tydal, samt gardsnavn (Engerdal). Navnet kommer av *Røa* (2-4, s.d.), dvs. fiskearten *røye* (dial. *røe*). I Tynset og Os heter vassdraget i dalen henholdsvis *Rødalsbekken* og *Røbekken*. I det første tilfellet kan et tapt elvenavn (bekkenavn) *Røa* ha gitt navnet til dalen. Bekken har deretter fått navn etter dalføret.

Rødalselva [rø:ˈda:l.s.æ.lva / rø:ˈ-] Elv i Tynset kommune. Renner fra Reinstjønnen i Rødalen og ut i *Marsjøåa* (s.d.) sørøst for Einabusætra. Til navnet, se *Rødalen* (3).

Rødalshøa [rø:ˈda:l.s.hø:a / rø:ˈ-] Fjell nordvest for Savalen i Tynset kommune (øst for Rødalen), 1436 moh. Til navnet, se *Rødalen* (3) og *hø*.

Rødbutjønnen [rø:ˈbu:kjønna] Tjern på østsiden av Sølensjøen i Rendalen kommune. Navnet kommer kanskje av (rødfargede?) fiskebuer på stedet, jfr. *Rødbuhytta* sør for tjernet. Det er imidlertid også flere andre navn i nærområdet med fargenavnet *rød* (*Rødsand* nord for tjernet; *Rødvola* i sør). Navnet på tjernet kan også henge sammen med disse. I så fall er sammensetningen Rød-butjønnen, ikke Rødbu-tjønnen. Ifølge Venås 1987, 390 er det også et tjern med samme navn på vestsiden av Sølensjøen. Dette kalles nå *Rønningstjønnen* (s.d.) på kartet.

Røden [rø:ˈn] (**Rød, Rud**) (1, *Røden*) Grende- og gardsnavn i Vingelen i Tolga kommune. (2) I Tyllaldalen i Tynset kommune finner vi samme navneleddet i gardsnavnene *Rød*, *Hansrød*, *Tølløvsrød*, *Oppårød* og *Rud*. Navnet kommer av norrønt *ruð*, 'rydning' (evt. *rjóðr*, 'glenne', 'åpning i skog'). Tilsv. etternavn er *Røe*. *Røen* er også gardsnavn i Ringebu. Jfr. Rygh 1900, 394.411; Grandum 1997, 171.187; Veka 2000, 346-347.

Rødfjellet [rø:ˈfjelle] Fjell, ås (841 moh.) i Rendalen kommune, sør for Bergset

(vest for Østamyra). *Rød* i fjellnavn kan noen steder sikte til fargen på stein el. lav, evt. til myrmalm som farger fjellet el. berget rødkattig. Oftest er bakgrunnen trolig likevel at sola kan gi fjellet et rødkattig skjær. Sml. *Gloføken*.

Rødhammeren [rø:ˈhåmmå:r.n.] Berg, fjellhammer på nordøstsiden av Haveren i Tynset kommune (sør for sentrum), ca. 785 moh. Samme navnet finnes også i Trysil og Åmot (*Raudhammeren*). Til navnet, se *Rødfjellet* og *håmmår*.

Rødrabban [ræuˈrabban] Jorddrygger (*rabb*, s.d., her i flert.) nord for Aursunden i Røros kommune (nordvest for Jamtvollen, sørøst for Gråhøgdpiken), ca. 830 moh. Til fargenavnet, se *Rødfjellet*.

Rødsandlikampen [rø:ˈsannli:kampen] Fjellknaus sørøst for nordenden av Sølensjøen i Rendalen kommune, 924 moh. Nærmere Sølensjøen, mot sørvest, ligger *Rødsandlivollen*. Navnet viser til rødfarget sand el. sandstrand. Til sisteleddet, se *kamp*.

Rødstenbekken m.fl. Se *Raustenen*.

Rødtjønnen [rø:ˈkjønnän] Tjern sørvest for Narjordet i Os kommune, mot Hummelfjellet (sørvest for Hamran). Tross skrivemåten kommer førsteleddet ikke (direkte) av fargen rød, men av fiskeslaget *røye* (dial. *røe*). Jfr. *Røtjønnen*.

Rødvola [rø:ˈvo:lɑ] (1) Ås (797 moh.) sørøst for Sølensjøen i Rendalen kommune, mot grensen til Engerdal.

(2) Ås (877 moh.) øst for Unset i Rendalen kommune. Til fargenavnet *rød* i fjellnavn, se *Rødfjellet*. Til sisteleddet, se *vol*. Sml. også *Raudvola*.

Røe Se *Røden*.

Røfshi- Se *Røvshi-*.

Røgullaugtjønna [rø: `gølløkjønna] Tjern i Rødalen i Engerdal kommune, mellom Tangmyra og Røa (nord for Dyrestjønna). Navnet skal komme av ei som het *Gullaug* fra garden Røa nede ved Engeren. Det er mange slåtteng i området der tjernet ligger. Til førsteleddet, se ellers *Røa*.

Røkegga [rø:k `egga] Bakke ved garden Egga i Dalsbygda (Vangrøftdalen) i Os kommune. Stedet fikk dette navnet fordi folk fra Vingelen på vei til kirke i Ålen tente opp varme (røke) her for å varsle bygdefolket om at de ville bli satt over elva. Elias Gjelten forteller om flere gamle navn i Dalsbygda som vitner om ferdsel fra Vingelen gjennom Dalsbygda til Ålen: *Vingelsjelen*, *Vardetroen* (ovenfor Østgarden) og *Vingelstrøen* (nord for Kroken). Se Gjelten 1920, 100. Jfr. *Hujaregga*.

Røkketjønnan [røkk `økjønnän] Tjern sørøst for Drevsjø i Engerdal kommune (Sæterkjølen, vest for Tollåsen). Tjernene er mange og små, og en kunne tenke seg at navnet kom av subst. *roka*, som betyr 'rad', 'rekke' (ordet er oppført hos Aasen 1873). Ifølge K. Venås kommer navnet imidlertid heller av et likelydende ord med betydningen 'jernrust' (oppført som *Rokka*

el. *Roka* hos Aasen). Navnet sikter da trolig til myrvann el. rustvann i (enkelte av) tjernene. Se Venås 1987, 410-411.

Røloken [rø: `lo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (sør for Sætersberget, like nord for Saubua). Førsteleddet sikter til fiskeslaget *røye*, dial. *røe*. Jfr. *Røtjønna*.

Rømundfjellet [rø: `munnfjelle] Fjell (1099 moh.) sør for Søre Elvdal i Engerdal kommune, nordvest for Sennsjøen. Navnet går kanskje tilbake til en jeger el. fangstmann ved navn *Rømund* (Romund). Til personnavn knyttet til fjell, se ellers *Knutshøa*. J.B. Bull mente imidlertid at fjellnavnet ikke hadde noe med en person å gjøre, men heller kom av et nå tapt elvenavn (*Raumund*, 'den som larmer'; Bull 1916, 269).

Rønning [rønn `ing] (**Rønningen**) Vanlig (del av) gards- og etternavn (*Rønning*, *Nyrønning*, *Morønning*, *Øyrønningen* etc.). Navnet skriver seg fra norrønt *ruðningr*, 'rydning', brukt om plasser og garder. Ordet kan også bli brukt om utmark (f.eks. *Rønningsenga*, *Tolga*; *Rønningen*, Midtre Gauldal).

Rønningstjønna [rønn `ingskjønna] Tjern på vestsiden av Sølsjøen i Rendalen kommune (øst for Stollsætra). Til førsteleddet, se *Rønning*. Tjernet er også kalt *Rødbutjønna* (s.d.). I Stor-Elvdal (sør for Atna) ligger *Rønningstjønnene*.

Rønnogbekken [rønn `ogbækken] Bekk nordvest for Dalholen i Folldal

kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) nordøst for Frisvoll. *Rønnog* er et gammelt kvinnenavn (variant av *Rønnaug*). Kanskje går bekkenavnet tilbake til Kirsten Rønnaug Larsdatter Haugen (f. 1806) el. Rønnaug Larsdatter Johannesson (f. 1859). Begge bodde ei tid i Eideslåen (nå under Frisvoll). Jfr. Streitlien 2001, 314-315.

Rønsjøen [rønn`sjø:`n] Innsjø i Engerdal kommune, nordvest for Grøvelsjøen. Navnet kommer trolig av elva *Røa* (4) som renner herfra, selv om konsonanten *n* etter *Rø* da kan være vanskelig å forklare. K. Venås (1987, 411) har et noe uklart forslag om at sjønavnet heller henger sammen med *ry*, 'åpen slette'.

Rønsjøhåen [rønn`sjø:hå:`n] *Hå* (s.d.) i østenden av *Rønsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune.

Rønsjøruten [rønn`sjø:ru:t`n] Fjell nord for *Rønsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune, 1264 moh. Til sisteleddet, se *Ruten*.

Rønsjøvola [rønn`sjø:vo:la] Fjellrygg vest for *Rønsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune, 1054 moh. Til sisteleddet, se *vol*.

Røosen [rø:`o:s`n] Utløp av elva *Røa* (3, s.d.) fra *Røsjøen* i Røros kommune. Til sisteleddet, se *Os*.

Røoset [rø:`o:se] Utløp av elva *Røa* (1, s.d.) i Femunden på grensen mellom Røros og Engerdal kommuner (Femundsmarka). Til sisteleddet, se *Os*. Merk at *os* kan være både hankjønn og intetkjønn, sml. forrige art.

Røragen [rør`agen / røra:g`en (eldre)] Innsjø i Røros kommune, nord for Feragen. Også navn på nes på nordøstsiden av sjøen, samt gards- og slektsnavn. Førsteleddet er som i *Røros* (s.d.). Til sisteleddet, se *Feragen*.

Rørmyra [rø:r`my:ra] Gard i Rendalen kommune, sørøst for Åkrestrommen (øst for Flenfallet). Førsteleddet *rør* sikter vel her til 'siv' (myr- og vannplanter av slekten *Juncus*), brukt til vinterfôr.

Røros [rør`o:s] (sørsamisk **Plassje**) Kommune og by sørøst i Sør-Trøndelag fylke, nord for Os i Østerdalen. Kommunen ble opprettet i 1964 ved sammenslåing av de tidligere kommunene Røros bergstad, Røros landsogn, Brekken og Glåmos. I dagligtalen er selve byen òg kalt *Staden* eller *Plassen*. *Røros* er opprinnelig gardsnavn (*Rørosgård*, ved Røas utløp i Glåma sørvest for Orvos). Senere ble dette navnet lagt på byen (Bergstaden) og hele kommunen. Også brukt som slektsnavn. Førsteleddet uttales med kort *ø* (uttalen gjengitt i NSL, 376 er unøyaktig), noe som også gjør tolkningen av navnet noe usikker. Men førsteleddet henger trolig sammen med elvenavnet *Røa* (3, s.d.), dvs. fiskearten røye (*røe* i målføret). Sisteleddet er *os*, 'elvemunning'. Mange stedsnavn i samme kommune ender på *-os* el. *-osen* (*Glåmos*, *Orvos*, *Borgosen*, *Bekkosen*, *Røosen*, *Riosen*).

Rørosbakken [rør`o:sbakken] Bakke i Øversjødalen, Tolga kommune (nord

for Gjertrudgarden). Navnet skriver seg trolig fra tiden da kullkjørere tok i vei herfra el. fór forbi på vei til Røros kobberverk. Sml. Espelund 2005, 101.

Rørosgård Se *Røros*.

Rørosaugen Se *Reinhof*.

Rørsjøen [rø: `sjø: `n] Tjern ved Femunden i Engerdal kommune, nord for Sorken. Uttalen uten r i slutten av førsteleddet tyder på at det er fiskeslaget *røye* (dial. *røe*) som ligger til grunn for navnet (jfr. *Røa*). Det skal finnes *røye* i sjøen. Fisken kalles også *rør* på flere dial., bl.a. i Oppdal (Donali 2007, 346).

Rørsjøtjønna [rø: `sjø: kjønna] Tjern nord for *Rørsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune.

Rørtjønna [rø: r `kjønna] (1) Tjern i Engerdal kommune, sør for Drevsjø (sørøst for Åsvang). (2) Tjern i Engerdal kommune, nord for Sorken (sørøst for *Rørsjøen*). (3) Tjern i Engerdal kommune, ved Sømåas utløp i Isteren (på sørsiden av Storkroken). (4) Tjern i Tolga kommune, Vingelen (sør for Åsheim). (5) Tjern i Tynset kommune, Brydalen. Samme navn på tjern i Stor-Elvdal og Trysil. Også her kan navnet komme av fiskeslaget *røye*; jfr. *Rørsjøen*. Men siden navnet er skrevet og (vanligvis) uttalt med r til slutt i førsteleddet, kan det også være *rør* i betydningen 'myrgras' (starr, dvs. planter av slekten *Carex*) som ligger til grunn. Jfr. Venås 1987, 412. Sml. også *Røtjønna*.

Rösebygda [rø: s `ebygda] Grendelag ved sentrum i Tolga kommune, vest for Glåma. Førsteleddet kommer helst av dial. (*sten*)*røse*, 'steinrøys'. Jfr. slektsnavnet *Røseplass*.

Rørsjøen [rø: `sjø: `n] (1) Innsjø i Røros kommune, nordvest for Orvos. (2) Innsjø i Røros kommune, øst for Rien. Også sjønavn i Trysil (sørvest for Engerneset). Til navnet, se *Røa* (3).

Rørsjøhøgda [rø: `sjø: høgda] (1) Fjell sørvest for *Rørsjøen* (1, s.d.) i Røros kommune, 1001 moh. (2) Fjell sørvest for *Rørsjøen* (2, s.d.) i Røros kommune, 942 moh. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Røskalhøgda [rø `ska: lhøgda] Fjell (nord)øst for sentrum i Engerdal kommune, øst for Hundskampen, 1131 moh. Det er to navngitte skard i området (Moliskardet i sør; Syndre Svarthammarskardet mot nordøst). Antakelig inneholder også dette navnet det samme leddet (fargen *rød* + *skard*, 'fjellkløft'). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Røskattodden [røss `kattådd`n] Nes på sørsiden av Aursunden i Røros kommune, sørøst for Bekkosen (øst for Storvika og Storvikodden). *Røskatt* er dial. for *røyskatt*, rovdyr i mårfamilien.

Røskberget [røsk `bærje] *Berg* (s.d.) øst for Lomnes i Rendalen kommune, ca. 645 moh. Til førsteleddet, se *Røskåsen*.

Røskfløyet [røsk `fløye] Myrområde (*fløy*, s.d.) nordvest for Unset i Rendalen kommune (i østre del av Fonnåsfjellet).

Til førsteleddet, se *Røskåsen*.

Røskgjotdalen [røsk`jo:tdä:'l.n.]

Dal i Engerdal kommune, nordøst for Sølentua (sørvest for Nordre Holtjønnna). Til førsteleddet, se *Røskåsen*. Andreleddet *gjut* (s.d.) betyr 'smal grasslette', 'søkk'.

Røskgjotvelta [røsk`jo:tvæl*ta] Tidligere

store velteplass for tømmer nord for Sølentua, på østsiden av Femundselva. Herfra ble tømmeret fløtet sørover og inn til Karlstad i Sverige (inntil 1991; se Galten 2008, 89). Til navnet, se forrige art. og *Åsvelta*.

Røskåsen [røsk`å:s'n] (1) Ås øst for Savalen, sørøst for Snausjøvola, i Tynset kommune, ca. 910 moh. Ei seter ved samme navn ligger like ved åsen. (2) Ås øst for Drevsjø og Vålåberget i Engerdal kommune (ved Ertkjølen), ca. 695 moh. (3) Ås nordvest for Dølbekksætran i Alvdal kommune, sørvest for Høykuven, 1021 moh. Samme navnet også i Trysil. *Røsk* er et annet ord for plantenavnet *smyle* (*Avenella flexuosa*), en av de vanligste ville grasartene (også godt beitegras). Andre steder kan det hete *rusk* el. *rysk* (jfr. bl.a. *Ruskåsen* i Stor-Elvdal; *Ryskåsen* flere steder i Trysil). Sml. Galten 2008, 280.

røst [røst] (**rust**) f/n Liten skog, lund, bjørkeholt, gjerne i skrått lende; (skogkledd) rygg (av norrønt *rust*). Vanlig i lokale stedsnavn, f.eks. *Hallrøsta* (Vingelen i Tolga), *Røste*, *Ulvrøsta*, *Stenrøsta* (Os), *Røstet* (Rendalen), *Kolvedrøsta* (Auma i Tynset), *Horøsta*

(Alvdal), *Tjukkrøsta* (Engerdal, Os), *Granrøsta* (Tolga, Os), *Røtjønrrøsta* (Røros). Jfr. også gards- og slektsnavn som *Røsta*, *Røste*, *Røsten* (bl.a. Os, Folldal), *Røsteidet* (Os), *Røstbakken* (Tynset, Tolga), *Storrøsten* (Tynset), *Storrøsta* (Tynset, Alvdal), *Slåttrøsta*, *Neverrøsta* (Tynset), *Langrøsta* (bl.a. Tynset, Engerdal), *Ruste*, *Beitrusten* (Folldal), *Lønnrusten* (Rendalen) m.fl.

Røstet [røst`e] (**Nordre** og **Søre**) Ås, bergknaus (680 og 645 moh.) nord for Sjøli i Rendalen kommune. Til navnet, se *røst*.

Røstbergjønnna [røst`bærjkjønnna]

Tjern øst for Sjøli i Rendalen kommune. Tjernet ligger sør for *Røstberget* (832 moh.). Navnet kommer av *røst* og *berg* (s.d.), dvs. 'fjellet ved (el. med) skogholtet'.

Røstberget [røst`bærje] (1) Se *Røstbergjønnna*. (2) Fjell på østsiden av Brydalen i Tynset kommune, ca. 725 moh. (3) Fjell nord for Nordvika (Femunden) i Røros kommune, 706 moh. Til navnet, se *Røstbergjønnna*.

Røstdammen [røst`dammen] Tjern i Tynset kommune, sørvest for sentrum og Kjæreng. *Kvernbekken* renner gjennom tjernet, som er en kunstig demning, og ut i Glåma. Dammen ligger like ovenfor *Røsta* og *Røstbakken*; jfr. også *Røstegga* vest for tjernet. Til førsteleddet, se *røst*.

Røstknausen [røst`knæus'n] Fjellknaus, kolle vest for Kåsa i Tolga kommune, 944 moh. Knausen er antakelig oppkalt etter

garden *Røsta* nede i Kåsa (se *røst*). Se ellers *knaus* til sisteleddet.

Røstvangen [røst`vangen] (1) Seter (gard) i Kvikne, Tynset kommune, vest for nordre enden av Stugusjøen (Stubsjøen). (2) Gruve (nå nedlagt) i Kvikne, Tynset kommune, sørvest for Stugusjøen (Stubsjøen). (3) Seter på vestsiden av Storsjøen i Rendalen kommune, (Solungsdalen, øst for Østre Reset). Navnet er sammensatt av *røst* og *vang* (s.d.), dvs. 'grasvollen i el. ved skogholtet'.

Røsvika [røss`vi:ka] (**Røstvika**) Vik nord i Storsjøen i Hodalen, Tolga kommune (nord for Langodden). *Røsvikbekken* renner ut her. Nord for Røsvika finner vi *Nedre* og *Øver Røsvikåsen* (846 og 887 moh.). Det er ikke godt å si hva navnet kommer av. Uttalen i førsteleddet (kort vokal, tonelag 1) tyder kanskje på at ordet har med dial. *røsse* å gjøre ('drysse'; 'smuldre'). Dette kan i så fall sikte til grus el. stein som sklir ned i sjøen el. andre steder i terrenget her. Noen kjentfolk mener bestemt at det heter *Røstvika* (av *røst*, s.d.). Ettersom begge formene er i bruk, er det vanskelig å avgjøre hva som er det korrekte (opprinnelige) navnet.

Røsviktjønna [røss`vi:k`kjønna] Tjern nord for Storsjøen i Hodalen, Tolga kommune. Tjernet ligger like øst for *Røsvika*, s.d.

Røtjønna [rø:`kjønna] (**Røtjønn**a) (1) Tjern ved Dagvolsjøen i Røros kommune, øst for Brekken. (2) Tjern

på grensen mellom Os og Røros kommuner, vest for Korssjøens nordende (nordøst for Narjordet). (3) Tjern nordøst for Tufsingdalen i Os kommune, nord for Nordre Buhøgda. (4) Tjern øst for Kvebergsøya i Grimsbu i Folldal kommune (ved Stormoegga). (5, *Røtjønn*a) Tjern nord for Sjøli i Rendalen kommune, sørvest for Veksen (nordvest for Holmsjøen). (6, *Røtjønn*a) Tjern sør for Feragsfjellet i Røros kommune, sørvest for Feragen tettsted. (7, *Røtjønn*a, også kalt *Øver Røtjønn*a, *Litlrøtjønn*a og *Storrøtjønn*a) Tjern nordvest for Korssjøen i Røros kommune. (8, *Røtjønn*a) Tjern øst for Finnfloen (ved Rien) i Røros kommune, sør for Røsjøen. *Røtjønn*a er også kjent fra Holtålen. Navnet kommer av *røe*, dial. for fiskearten *røye*. Sml. *Rødtjønn*a.

Røve [røv`e] (**Råtåsjørøve**, **Røven**) Terrengformasjon (forsenkning, renne i fjellside) på nordsiden av Råtåsjøen i Folldal kommune, ved grensen til Dovre. Navnet (av *røv*: ' rumpe', 'bakende') er helst et jamføringsnavn. Fjellformasjonen kan minne om to rumpeballer.

Røvola [rø:`vo:la] Høyde (829 moh.) på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, sør for Røavassdraget ved grensen til Røros. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Røa* (1); jfr. *Roasten*. Førsteleddet på fjellet kan òg passe med fargen *rød*, ettersom røsslyngen tidvis kan få vola til å virke rød (Venås 1987, 414). Sisteleddet er *vol*, s.d. Sml. *Rødvola*.

Røvoltjønnan [rø:ˈvo:lkjønnan] Tjern vest for Roasten i Engerdal kommune, sørøst for *Røvola* (s.d.).

Røvshidalen [røfsˈhi:dä:ˈl.n.] Dalsøkk sørøst for sentrum i Tynset kommune, på vestsiden av Brydalsvegen (mellom Hugudalsvangan og Lauvåskletten). Navnet forteller om revehi i området (av dial. *røv*, 'rev').

Røvshiranden [røfsˈhi:randˈn] Jordrygg mellom Tælpiggen og Grønringen ved Fatfjellet i Follidal kommune, nord for Grimsbu. Til første del av navnet, se forrige art. Se ellers *rande*.

Røyrpiptjønne [røyrˈpi:pkjønnē] (**Røypupptjønne**) Tjern sør for Dalholen i Follidal kommune, mellom Gåsåe og Dagdylju (sørvest for Søre Dalåsen). Navnet kommer av en type myrgras (starr, dvs. planter av slekten *Carex*) som vokser ved tjernet, som ligger på ei større myr. Kjentfolk i området sier *Veslrøyrpiptjønne* el. *Veslrøypupptjønne* om et mindre tjern som ligger litt lenger vest, på den andre siden av Dagdylju. Sml. *Piprørtjønna*.

Røåstjønna [rø:ˈå:skjønnā] (**Nordre** og **Søndre**) Tjern nordøst for Hylleråsen i Engerdal kommune. Tjernene ligger ved *Røåsen* (863 moh.). Åsen har navn etter elva *Røa* (s.d.), som renner ut i Engeren sør for åsen og tjernene. Det er fiskeslaget *røye* (dial. *røe*) som ligger til grunn for navnet.

Råbekken [rå:ˈbekken] (1) Bekk i Kvikne i Tynset kommune, med utløp i

sørvestre enden av *Innerdalsvatnet* (s.d.). (2) Bekk nord for Einunndalen i Follidal kommune. Renner både nordover og sørover fra vannskillet mellom Finnshøa og Lågegga, med utløp i *Marsjøen* og *Kløftesbekken* (s.d.). Samme navnet (samt *Litlråbekken*) fins i Midtre Gauldal. Til betydningen, se *Rådelsbekken*.

Rådelrabben [rå:ˈde:leräbben] Høyde, rygg (ca. 860 moh.) sørøst for Unset i Rendalen kommune (nordøst for Haugsetberget). *Rådele* betyr 'grense', 'skille'. Se ellers *rabb*.

Rådelsbekken [rå:ˈde:lsbekken] (1) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Renåa* (s.d.) nord for Flenfallet (øst for Storsjøen). (2) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Storsjøen* (s.d.) vestfra, sør for Rangkløvhammaren og Sæterbekken. Navnet betyr 'grensebekken' (sml. forrige art.). Bekkenavnet er svært vanlig lenger sør og øst i Hedmark, bl.a i Stor-Elvdal og Trysil.

Rådlausfjellet [rå:ˈlæusfjelle] Ås, mindre fjell (922 moh.) øst for Bergstaden i Røros kommune, sør for Djupsjøen. Flere steder i samme området har *rådlaus* i navnet, bl.a. *Rådlausvollen* (også *Rådlausberget* øst for Storhittersjøen). *Rådlaus* ('rådvill', 'hjelpeløs') henspiller trolig på vansker med å finne retningen under særskilte (vær)forhold. Jfr. *Rådløsbakken* m.fl.

Rådløsbakken [rå:ˈlô:sbakken] Bakke, åsside sør for Yset i Kvikne, Tynset kommune (nordøst for Fuglåstjønna).

Lenger oppe i lia, etter samme vegen, ligger *Rådløsmyra*. Navnet kan henspille på vansker med å finne fram i området, el. en bestemt situasjon (f.eks. med å komme fram med tunge lass). Se ellers *Rådlausfjellet*.

Rådløskjølen [rå:ˈlô:skjø:ˈl.n.] Myrområde sørøst for Kvilten i Engerdal kommune (Kvisleflået, øst for Blæsteråsen). Det kan ifølge kjentfolk være svært vanskelig å finne fram her under gitte forhold (sml. forrige art.). Sisteledet er brukt i betydningen 'skogsmark med myr', se *kjøl* (2). *Rådløskjølrøsta* ligger i samme området.

Rådløsmyra Se *Rådløsbakken*.

Rånåbekken [rånˈåbækken] Bekk, mindre elv som renner fra Midtbotn i Rondane og ut i *Atna* (s.d.) i Follidal kommune. Førsteledet *rånå* (moderne norsk *råne*) betyr 'hanngris', 'galte'. Se også *Rondane*.

Rånåttjøne [rånˈåkjønne] Tjern nord for Gammelgården i Nordre Atndalen, Follidal kommune. Til navnet, se *Rånåbekken*, som renner ut i *Atna* nord for tjernet.

Råtangen [rå:ˈtangen] Høyde, fjellrygg (942 moh.) nord for Aursunden (Jamtvollen) i Røros kommune, nordvest for Kokktangen. Førsteledet *rå* betyr her antakelig 'grense', 'grenseskille' (jfr. *Rååstjøna*). Til sisteledet, se *tange*.

Råtåsjøen [râtˈåsjø:n] Innsjø nord for Dalholen i Follidal kommune, sørøst for

Kvittjønnen og Fykdældalen. Sjøen ligger i et skar ved vannskillet. Det er svært værhardt i området. Jonsokdagen i 1896 frøs ei budeie ihjel her (*Ragnhildflye*, litt nord for sjøen, er oppkalt etter henne). Førsteledet *råtå* kunne tenkes å komme av adj. *roten* ('morken', 'som holder på å gå i oppløsning'). På lokalt målføre uttales dette ordet imidlertid med o [rotˈe]. Kanskje kan navnet heller komme av norrønt *hrjóta* ('falle ut', 'fare fram', 'styrte ned'). *Råtåsjøen* kan dermed bety 'ras-sjøen' (Venås 1987, 416; jfr. NO, 290). Dette kan høve godt med det bratte terrenget her.

Råtåsjøho [râtˈåsjøhø:] (**Råtåsjøhoe**) Fjell nordvest for Råtåsjøen i Follidal kommune, 1583 moh., nær grensen til Dovre og Oppdal. Til navnet, se *Råtåsjøen*.

Råtåsjønose [râtˈåsjønose] Fjellrygg på østsiden av *Råtåsjøho* (s.d.) i Follidal kommune, ca. 1390 moh. Til sisteledet, se *Nose*.

Råtåttjøne Se *Horrtjøna*. Til navnet, se ellers *Råtåsjøen*.

Rååstjøna [rå:ˈå:skjø:ˈna] Tjern nord for Hanestad i Rendalen kommune, sørvest for Nysætra. *Rååsen* (739 moh.) ligger nord for tjernet. Førsteledet her kommer antakelig av *rå* (*rådele*), dvs. 'grense', 'skille'.

Saantenjaevrie Sørsamisk navn på *Esandsjøen* (s.d.) i Tydal kommune. *Saantenjaevrie* betyr 'sjøen som hører til området *Saante*', jfr. betegnelsen *Saanti*

sijte på reinbeitedistriktet her. *Saante* (flert. *saanth*) kan kanskje være innlånt i samisk fra (eldre) norsk *sandr* el. *sand* i betydningen 'sandbanke', 'sandmo'. Jfr. NSL, 137; Bergsland 1943, 322-323.

Saga [sa:g`a] Fjell sørvest for Marsjøfjellet nord for Einunndalen i Follidal kommune, 1460 moh. Fjellet, med sine kvasse tinder mot nordvest, kan minne om et sagblad el. ei sag. Like ved ligger *Fjøla* (s.d.).

Sagbekken [sa:g`bekken / -bækk-] Vanlig navn på bekk der det har vært vassag (tømmersag drevet med vasskraft).

Sagbekktjønnen [sa:g`bekk`kjønnän] Tjern i Os kommune, ved foten av Hummelfjellet (Håmmålsfjellet) vest for Narjordet. *Sagbekken* renner herfra og ned i Nøra i Narjordet. Jfr. *Sjurstjønnen*(n).

Sagbekkåsen [sa:g`bekkå:s`n] Ås i Tufsingdalen i Os kommune, 769 moh. *Sagbekken* (s.d.) renner nordenfor åsen og ut i Tufsinga nordvest for Solvang.

Sagtindan [sa:g`tinnän] Kvasse fjellrygg sørvest for Verkilsdalen i Rondane, Dovre kommune, høyeste punkt 1838 moh. Navnet ('tennene på et sagblad') sikter til den skarpe fjellkammen med sine kvasse tinder. Sisteledet har dessuten (også) den konkrete betydningen 'høy, spiss fjelltopp'.

Sagtinden [sa:g`tinn] Tidligere navn på *Trolltinden* (s.d.) i Rondane.

Sagtjønnen [sa:g`kjønne] Tjern nord for Stadsbuøyen i Nordre Atndalen i Follidal kommune, øst for Blæsterdalen og fylkesveg 27. Det har vært ei sag i bekken som renner øst for tjernet (Myrbekken). Tilsv. navn (*Sagtjønnen*) finnes på tre forskjellige steder i Trysil.

Sakrisodden [sakk`risådd`n] Landtunge, *odde* (s.d.) i Aursunden i Røros kommune, nordøst for Glåmos (øst for Bendiksvollen). Plantefredningsområde fra 1981. Eneste sikre naturlige voksested i Vest-Europa for sibirstjerne (*Eurybia sibirica*). Navnet kommer av *Sakrisvollen*, s.d.

Sakrisvollen [sakk`risvåll`n] Gard på nordsiden av Aursunden i Røros kommune, nord for Sakrisodden. *Sakrisvoll* er tilsv. slektsnavn. Navnet er sammensatt av *Sakris* (omforming av mannsnavnet *Sakarias*, fra hebraisk) og *voll* (s.d.).

Saksbekkvollen (sjaks`bekkvåll`n) Seter øst for Narjordet i Os kommune, nordvest for Fantsteinen. *Saksbekken*, som renner forbi vollen og ned i Nøra, har gitt den navn. Lokal og gammel uttale er med *sj*. Ifølge lokalkjente kommer navnet av at det var *sjakset* ('hakket', 'trælet å klippe') å slå graset på vollen, pga. tuver o.l. Noen mener også at navnet kommer av *saks*, da bekkens nedløp minner om formen på redskapet saks. Dette stemmer imidlertid dårligere med uttalen. Den nyere skrivemåten i enkelte kartverk (*Skjalbekkvollen*) er ikke korrekt. Til sisteledet, se ellers *voll*.

Salen [sa:l`'n] Fjellrygg vest for Digerronden i Rondane, Dovre kommune, 1515 moh. Til navnet, se *Salsfjellet*.

Salmakerbekken [sa:l`ma:kerbækken] Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) ved Dalholen, vest for Dalen kyrkje. Navnet på bekken er etter salmakeren Ole Hansson Dalslåen (1793-1882). Bekken renner forbi garden Dalslåen, som han ryddet (Streitlien 2001, 203).

Salomeråen Se *Rugelråen*.

Salsfjellet [sa:ls`fjelle] Fjell sørvest for Grøvelsjøen i Engerdal kommune, 1281 moh. Førsteleddet kommer av gammelnorsk *soðull* ('ridesal'), og sikter til salformen på fjellet (fjellet har en rekke topper). Sml. *Sølen*.

Saltingsletta [sal`*t`ings.l.etta] Slette sørøst for Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, ved Stormyrsætra. Navnet forteller at her fikk husdyra salt. Jfr. *Saltingen* (Sør-Fron), *Saltlaupen* (Nord-Fron), *Saltlia* (Midtre Gauldal), *Saltpåsbekken* (Trysil) m.fl.

Saltstenputten [sal`*t`ste:nputt'n] Tjern, vannpytt i Rendalen kommune, mellom Hanestadvorda og Kivsjøan (vest for Vaet, Mjovassbekken). *Saltsten* (*saltstein*) vil si saltholdig stein el. stein en strør salt på til krøtter. Til sisteleddet, se også *Putten*.

Sandbaktjønna [sann`bakk`kjønna] (1) Tjern (egl. gammelt elvefar) i Tynset

kommune, nær sentrum. Tjernet har navn etter garden *Sandbakken* ('bakke av sand') like ved. Garden ligger nær Glåma (på sørsiden). Sml. *Stasjonstjønna*. (2) Tjern i Aumdalen, Tynset kommune, øst for Tylldalskjølen. Navnet skriver seg også her fra garden *Sandbakken*, som fikk tildelt skog i dette området (Venås 1987, 419).

Sandfjelltjørn [sann`fjellkjønna] (**Sandfjelltjønna**) Tjern i Kvikne i Tynset kommune, nord for Sverjesjøene. Navnet skriver seg fra *Sandfjellet* (1258 moh.) litt lenger nord, på grensen mellom Tynset, Midtre Gauldal og Rennebu kommuner.

Sandgrova [sann`gro:va] Bekk øst for Setaldalen i Folldal kommune, med utløp i Sandtjørnbecken (som siden renner ned i *Marsjøen*, s.d.). Navnet er sammensatt av *sand* og *gróv*, ('bekkefar', 'renne der vannet har gravd').

Sandneset [sann`nesse] (med **Vestre, Østre**) (1) Nes i Langsjøen, Tolga kommune. (2, *Vestre og Østre Sandneset*) Nes i Aursunden, Røros kommune, øst for Glåmos og Vika. Også gards- og slektsnavn (*Sandnes*). Navnet tilsier at det er sand(strand) her. Til sisteleddet, se *nes*.

Sandnesrohøgda [sann`nesro:høgda] Fjell vest for Langsjøen i Tolga kommune, 1253 moh. (en del av Gloføken). Navnet kommer av *Sandneset*, s.d. Fjellnavnet forutsetter også et stedsnavn *Sandnesroa* ('kroken ved Sandneset', ikke avmerket på kartet). Se ellers *nes*, *ro* og *hø* (2).

Sandomshøe [sand`omshø:e]
(**Semlehøe**) Fjell nordvest for Sandom i Nordre Atndalen, Follidal kommune, 1356 moh. Navnet kommer av gards- og slektsnavnet *Sandom* (dat. flert. av *sand*, 'sandstrekning', 'sandbanke'). Sisteledet er *hø*, s.d. Lokalt sier en helst *Semlehøe* ('fjellet til hunnreinen'), som antakelig er det opprinnelige navnet på dette fjellet; slik også på eldre kart. Sml. Streitlien 1980, 21.

Sandtangtjøenna [sann`tangkjønna]
Tjern i Øversjødalen i Tolga kommune (vest for Gjertrudgarden). Navnet viser til en *tange* (s.d.) av sand.

Sandtjøenna [sann`kjønna / sann`-] (**Sandtjøenna**) (1) Tjern i Rendalen kommune, mellom Grøndalen og Sølen (sør for Harahøgda). (2) Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Sjøli (øst for Vesle Mørjsjøen). (3, *Sandtjøenna*) Tjern i Setaldalen, Follidal kommune, nord for Marsjøen. Ved tjernet ligger *Sandtjørnhøa* (1270 moh.) og *Sandtjørnkollen* (1458 moh.). (4) Tjern i Engerdal kommune, ved Kviltan (sørøst for Østby). (5) Tjern i Engerdal kommune, (nord)øst for Elgå. Vest for tjernet ligger *Sandtjønnvola* (1099 moh.). (6) Tjern i Vingelen, Tolga kommune (ved Sanna og Trøan, nær sentrum). (7) Tjern i Dalsbygda, Os kommune, nordvest for Gruva (nord for Nørdervollan). (8) Tjern i Røros kommune, ved Bergstaden (Kvitsanden). (9) Tjern i Røros kommune, nordøst for Brekken (ved Dagvolsjøen). Også navn på tjern i Rennebu. I tjern med dette navnet er det nesten uten unntak sandbotn (Venås 1987, 420). De fleste tjernene er

forholdsvis små. I Røros er *Sandtjøenna* gardsnavn. Se også *Storsandtjøenna*.

Sandvika [sann`vi:ka] (1) Vik i vestre del av Savalen, Alvdal kommune, nord for Gardvika. Nord for Sandvika ligger *Sandvikkletten* (1137 moh.). (2) Vik sør i Savalen, Alvdal kommune, ved utløpet av Lomsjøbekken. (3) Vik i nordenden av Feragen i Røros kommune (øst for Svartstenfloen). Navnet er antakelig også brukt (lokalt) andre steder i distriktet. Førsteledet tyder på at det er sandbotn i sjøen på disse stedene.

Sandviktjøenna [sann`vi:k'kjønna]
(1) Tjern i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen (Øvstkjeldkjølen, vest for Litlrøa). (2) To tjern (med ca. 250 m mellomrom) i Røros kommune, sørøst for Feragen tettsted (nordøst for Sandvika). Se ellers *Sandvika*.

Sankt Olavsbakken [sankto:l`afsbakken]
Bakke nordøst for Nesvollvædet i Litlmolingdalen i Røros kommune (nord for Sankt Olavsrya). Bakken ligger langs en gammel pilegrimsveg som gikk fra Härjedalen i Sverige, gjennom Brekken og videre på nordsiden av Aursunden og gjennom Litlmolingdalen. Herfra gikk ruten over fjellet mot Ålen og inn på Gauldalsvegen mot Nidaros. Skrinet med levningene til Olav den Hellige (995-1030) var det store målet for pilegrimene. Navnet på kongen (i vårt distrikt helst kalt *Olaf*) festet seg flere steder langs pilegrimsrutene.

Sankt Olavsrya [sankto:l`afsry:a / sant`osjry:a (eldre)] Dalsøkk, slette

øst for Nesvollvadet i Litlmlingdalen i Røros kommune, om lag 200 m sør(øst) for *Sankt Olavsbakken*, s.d. Til sisteleddet, se *ry*. Den eldre, sterkt sammendratte uttalen er notert hos Gjelsvik 1936, 78.

Saravollen [sa:r' aváll'n] Seter i Os kommune, sørøst for sentrum (Nørdalen, sør for Langtjønnna og Nøra). Setra hører til *Saragarden* (Skinnerhagen, på Nøra, ved Os sentrum), som har navn etter Sara Jakobsdatter (1717-1795). Jfr. Gjermundsen 2001 A, 353.

Satansrivillen [sa:t' ansrivill'n] Fjellrygg nord for Spranget ved Store Ula, sørøst for Randen, i Rondane (Sel kommune). *Rivillen* kommer antakelig av norrønt *refill* ('revle', 'remse', 'stripe'). *Satan* (av hebraisk, 'motstander') sikter trolig til vanskelig og farlig terreng. Det er et stygt myrhull her.

Sauberget [sæu' bæрге] Fjellknaus, *berg* (s.d.) nordvest for Sandom (oppunder Perskampen) i Nordre Atndalen i Føldal kommune, ca. 955 moh. Også navn på berg i Oppdal (Storlidalen). Til førsteleddet, se *Sauskarven*.

Sauholmen [sô:' hólmen] Større holme nær sentrum i Alvdal kommune, ved Follas utløp i Glåma. En smal kanal på østsiden av holmen skiller den fra en enda større holme kalt Øya. Se ellers *Sauskarven*.

Sauhølen [sæu' hø:'l.n.] Kulp, *høl* (s.d.) i Folla i Føldal kommune, vest for Lonabekken og Lonaøyen (sør

for Nordgård). Til førsteleddet, se *Sauskarven*.

Saukampen [sæu' kampen] Fjell (1343 moh.) vest for Enden i Rondane (nasjonalpark) i Stor-Elvdal kommune, sør for Vuludalen. Til førsteleddet, se *Sauskarven*; til sisteleddet, *kamp*.

Sauloken [sæu' lo:ken] Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Engerdalssætra (nordvest for Kvitvola, øst for Gråhøgda). Tjernet ligger på ei lita myr. Til førsteleddet, se *Sauskarven*; til sisteleddet, *lok*.

Sauodden [sæu' ådd'n] *Odde* (s.d.), nes i Rihåen (sør for Rien) i Røros kommune. Til førsteleddet, se *Sauskarven*.

Saurya [sô:' ry:a] Myr nordøst for Nedre Tallsjøen og Letjønnerget i Tolga kommune. *Ry* (s.d.) betyr ellers tørr, snau slette e.l. Dette er et av få tilfeller hvor ordet også er brukt om bløtt terreng. En sau har antakelig gått seg ned her. Sml. neste art.

Sauskarven [sô:' skärven] Fjell, berg (579 moh.) sør for Bergset i Rendalen kommune (på sørsiden av Finndalen). Sisteleddet er *skarv* (s.d.), 'nakent fjell'. Førsteleddet kan sikte til at mye sau har holdt til i området. En særskilt hendelse med sau(er) kan og være årsak til navn med *Sau-* som førsteledd. Sml. også *Søskarven*.

Savalberget [savv' albærje / sävv' äl-] Fjellknaus (802 moh.) ved Savalen i Tynset kommune, mellom Bellsvika og

selve sjøen. Også navn på to gardar nede ved sjøen. Til navnet, se *Savalen* og *berg*. *Sevalberget* er slektsnavn herfra.

Savalbotn [savv`albòtt'n / sävv`äl-] Vik i nordenden av Savalen i Tynset kommune. Sisteledet *botn* betyr her 'ende av fjord', 'innerste del av fjordarm'. Se ellers *Savalen*.

Savalen [savv`a:'l.n. / sävv`ä:'l.n.] Innsjø i Alvdal og Tynset kommuner, vest for Fåset. Opprinnelsen til navnet er uklar. Gammelnorsk *sefa* ('berolige') kan kanskje ligge til grunn, eller *sef* ('vassgras', 'starr', grasaktige planter av slekten *Carex*). En tredje forklaring, som knytter sjønavnet til *sívalr* ('rund'), passer ikke så godt med formen på sjøen, selv om deler av den kan virke rund fra enkelte hold. En fjerde mulighet byr seg fram ved å legge merke til likheten mellom lokal uttale og *sævar* på gammelnorsk, som igjen henger sammen med *sjór* ('sjø'). Ingen av tolkningene er imidlertid problemfrie. Sml. Venås 1987, 421-423; NSL, 384.

Savalkletten [savv`alklett'n / sävv`äl-] Fjellknaus nord for Savalbotn i Tynset kommune, 953 moh. Også gardsnavn. Til navnet, se *Savalen* og *klett*.

Seksertjønna [seks`erkjønn] Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune (nordøst for Andrå og Valsjøberget). Navnet, som er feilskrevet *Sekertjønn*a på enkelte kart, viser antakelig til skogteignumner, dvs. teig nummer *seks*. Jfr. navn som *Sekserbua* og *Femmerbua* på vestsiden av Storsjøen (sør og sørvest

for Lia gard) samt *Femmerbekken* i samme område (øg nordvest for Hornset) i Rendalen. Tilsvarende navn er *Enerbekken*, *Toerbekken*, *Treerbekken* og *Firerbekken* nordvest for Hornset i samme kommune. Noen av de andre store skogbygdene har samme navnetradisjon, f.eks. Åmot (*Tiertjennet*, *Elleverkoia* osv.).

Seksklokksteinen [seks`klåkkste:n'n] Stor stein på nordsiden av Einunnfjellet i Follidal kommune (noen hundre meter sør for skaret mot Bjønnkletten). Sett fra Skarvåssætran og Bjørnåssætran står sola over steinen klokka seks om morgenen.

Sel [sel] Kommune i Nord-Gudbrandsdal, Oppland fylke. Dannet i 1965 ved sammenslåing av Sel, Heidal og deler av Nord-Fron og Vågå kommuner. Navnet kommer av gammelnorsk *sil*, 'stiltrennende vann i bekk el. elv'. Dette sikter antakelig til Lågens rolige ferd gjennom deler av bygda. Jfr. *Trysil*.

Seljestedtjønna [sæl`jestakjønn] Tjern i Tynset kommune, vest for Telneset. Like ved tjernet ligger *Seljestedvangan*, som vel har gitt navn til tjernet. Vi kjenner ikke til noe gardsnavn *Seljested* fra vårt område (det fins derimot bl.a. i Skien). Navnet kan ha oppstått under innflytelse fra *Seljeåsen* og *Seljåstjønn*a (s.d.) lengre nord.

Seljeåsen [sôlj`å:s'n] (**Søljåsen**) Ås sørøst for Langen i Os kommune, nær grensen til Tolga, 760 moh. Her ligger setergrenda med samme navn (gjerne

kalt Søljasen). Førsteleddet er treslaget *selje* (*Salix caprea*).

Seljåstjønn [sôlj`å:skjønna] Tjern på grensen mellom Tolga og Os kommuner, sørøst for Langen. Navnet kommer av *Seljeåsen* (s.d.) nord for tjernet.

Sellere [sell`re] (1, også kalt *Johannes-selleret*) Tjern i Engerdal kommune, ved svenskegrensen. Elva Gutua renner gjennom tjernet, som ligger sørøst for Gutulisjøen. (2) Tjern i Engerdal kommune, "øst for sentrum" (Venås 1987, 424). Det er uklart hvilket tjern det her siktes til. Det er ikke angitt på kartet, men skal egl. være en hå av Svarttjønnbekken (i så fall: nordøst for Drevsjø, øst for Furuknulen?). Navnet kommer av plantenavnet *sildre* (*seller* på målføret). Det er helst snakk om *stjernesildre* (*Saxifraga stellaris*), den vanligste av sildrene i Engerdal. *Gulsildre* (*Saxifraga aizoides*) er sjeldnere, og ikke registrert i denne delen av kommunen (jfr. Galten 2008, 138-139).

Sellesdalstjønn Se *Sillidalstjønn*.

Semlehøe Se *Sandomshøe*.

Sengfôrmyra [seng`fo:rmy:ra] Myr sør for Langsjøvollen i Tolga kommune (mellom sjøen og fylkesvegen, nær grensen til Engerdal). Navnet er også kjent fra andre steder uten at det er avmerket på vanlige kart, bl.a. Litlrøasen i Engerdal. Tidligere brukte en starr (myrgras) som fôr (fyll) i sengemadrasser. Se ellers *Starrhåen*.

Sennsjøen [sænn`sjy:˚n] Innsjø vest for Engeren i Trysil kommune, ved grensen til Engerdal. Sjønavnet kommer av *Senna*, elva som renner ut i Femundselva (Trysilelva) nord for sjøen og danner grense mellom Trysil og Engerdal. Navnet kommer antakelig av subst. *sand*, selv om dette er usikkert. Jfr. NSL, 387 og Venås 1987, 425-426.

set [set] Rest av gammelt sammensetningsledd, antakelig fra gammelnorsk *setr* el. *sætr*. Begge disse ordene kunne ha betydningen 'bosted', 'tilholdssted' i tillegg til bl.a. 'seter'. Gardsnavn på - *set* går opprinnelig tilbake til førkristen tid i Norge (ca. 800 - 1000 e.Kr.). I hele landet er det bare fem navn på kommuner el. sokn som ender på - *set*, derav *Tynset* og *Innset* (s.d.). Sml. ellers grendenavnene *Bergset*, *Fåset*, *Hornset*, *Unset*, *Yset* og *Ølset* innenfor vårt område. Jfr. *sæter*, *vang*, *voll*. Se NSL, 387-389; Beito 1949.

Setalberget [sæt`albærge] Fjell vest for Borkhussætra i Setaldalen, Folldal kommune, 1370 moh. Til førsteleddet, se *Setaldalen*; til sisteleddet, *berg*.

Setaldalen [sæt`alda:˚l.n.] Fjeldal nord for Einunndalen (nord for Småbakkan) i Folldal kommune, mot grensen til Oppdal. *Seta* (*sæta*) er samme ordet som *såttå* (s.d.), 'avsats, strandlinje etter bresjø'. Navnet er trolig en forkortelse for *Setallidalen* (av *Setallia*). I Oppdal er skriftformen og uttalen *såttå* (såttå).

Setallia Se *Såttållia*.

Setalsjøen Se *Såtålsjøen*.

sete Se *såttå*.

seter Se *sæter*.

Seter- Se også *Sæter-*.

Seterfjellet [se:t`erfjelle] Fjell, snau ås øst for Finnfloen (ved Rien) i Røros kommune, 907 moh. Det er flere setrer (voller) i området, bl.a. Haugavollen og Røbekkvollen sør og vest for fjellet. Se ellers *sæter*.

Seterkletten [se:t`erklett'n] Fjellknaus (995 moh.) vest for Korssjøen i Røros kommune, sørvest for Svartvika (nær grensen til Os og Narjordet). Navnet (se *sæter*) kommer antakelig av setrene *Oppigårdsvollen* og *Nedigårdsvollen* nede ved Korssjøen. Til sisteleddet, se *klett*.

Setertjønna [se:t`erkjønn] Tjern nord for Øvre Hyllingen i Røros kommune, sørøst for Finnfloen. Tjernet har kanskje navn etter Haugavollen, som ligger nede ved Hyllingen. *Seterfjellet* (s.d.) ligger om lag 1 km lenger nord.

Setninga [set`ninga] Elv i Sollia, Stor-Elvdal kommune, med utløp i *Atna* (s.d.) ved Mogrenda. Navnet er avledet av v. *sitja* ('sitte'), og hentyder til elvas stille og rolige fall, jfr. *Setningen*. Sml. NE, 209.

Setningen [set`ningen] (**Setningsjøen**) Innsjø sør for Enden i Sollia, Stor-Elvdal kommune. Egl. utvidelse av elva *Setninga* (s.d.). En av bekkene som fosser ned i sjøen, heter *Bretninga* (av *bratt*). Som en

kontrast til *Bretninga* flyter elva *Setninga* rolig gjennom sjøen. Navnet på sjøen kan derfor tolkes som 'sjøen som har satt seg' (Venås 1987, 425).

Settungen [sett`ongen] Vik i Femunden i Engerdal kommune, sør for Kvennvika. K. Venås nevner tydingen 'det som setter seg' (jfr. *Setningen* ovenfor), men mener at navnet heller kommer av måleenheten *setting* (Venås 1987, 426). En *setting* var et gammelt hulmål for tørre varer, vanligvis 8,7 l. Til sisteleddet (dersom den første tolkningen legges til grunn), se *Øyungen*.

Sevatdalen [sev`atda:'l.n.] Gard i Hådalen, Røros kommune, (sørøst for Risnosjøen). Også slektsnavn (*Sevatdal*). Navnet kommer trolig fra den første brukeren, *Sevat Findsen* (1628-1727). Se Kvikne 1957, 115-116.

Signestjønna [sinn`eskjønn] Tjern nord for Hornset i Rendalen kommune (Østamyra, sør for Milskifttjønn). Tjernet har antakelig navn etter ei som het *Signe*, selv om s'en (gen.) midt i navnet virker unødvendig. At navnet skal vise til et *nes*, er imidlertid mindre rimelig (Venås 1987, 426-427). Tjernet er lite, og danner ingen tydelige nes el. odder. Den første stavelsen i navnet ville dessuten da være vanskelig å forklare.

Sigridloken [sig`rilo:ken] Vannpytt, *lok* (s.d.) mellom Sæter og Punnibakkvollen i Tufsingdalen, Os kommune (øst for Tufsinga). Loken er svært liten og ligger på ei lita myr. Den er oppkalt etter ei

som het *Sigrid*, kanskje i forbindelse med gjeting i området.

Sijlenvaarta Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Sylvola* (s.d.) i Engerdal kommune. *Sijlen* er formodentlig samisk omforming av det norske *syl* (*sijle* betyr ellers 'sil' på sørsamisk). *Vaarta* betyr 'lavt snaufjell omgitt av krattskog', 'vol'.

Sikkelbekken [sikk`'lbekken] Bekk i Tolga kommune, med utløp i Nedre *Tallsjøen* (s.d.). Navnet viser til at bekken har liten vassføring (*sikkel*: 'silder'; 'det å renne med svak lyd').

Sikodden [si:k`'add`n] Odde, landtunge i Siksjøen (nordøst for Kvilvangen) i Os kommune. Til førsteleddet, se *Siksjøen*; til sisteleddet, se *odde*.

Siksjøen [si:k`'sjø:`n] Innsjø i Os kommune, sørøst for Narsjøen. Regnes til øvre del av Tufsingdalen. Sjøen har tradisjoner for rikt fiske, særlig av sik, men også av bl.a. abbor og gjedde. Også (del av) gardsnavn (*Siksjølia*, *Siksjøplassen*) og slektsnavn (*Siksjø*). Førsteleddet er ganske sikkert 'sik' (ferskvannsfisk av sikslekten). Noen har imidlertid ment at navnet ikke kommer av fiskeslaget sik, men av v. *sige* ('renne langsomt'), altså *Sigsjøen*. Dette er trolig en gammel skriftform som likevel sikter til fiskeslaget *sik*. Formen *Siksjøen* stemmer uansett godt med uttalen.

Siksjøåa [si:k`'sjø:å:a] (**Sikåa**) Elv i Tufsingdalen, Os kommune. Renner det korte stykket fra Siksjøen til samløpet med *Flena* (s.d.) sør for Hodøl. Elva

heter deretter *Tufsinga* (s.d.). Til navnet, se *Siksjøen* og å.

Sillidalstjønnan [sill`'ida:l.s.kjønnan] (**Nersillidalstjønnna**, **Øversillidalstjønnna**) Tjern nordvest for Synnervika i Røros kommune (Flensmarka, nordvest for Fuglekåsen). Navnet skal visstnok komme fra en svenske som var med på tømmerhogst i området. På en av stokkene i ei gammel finnekoje ble navnet *Sillidal* (?) funnet risset inn. Den offisielle skrivemåten *Sellesdalstjønnan* stemmer dårlig med lokal uttale.

Simagjeltvollen [si:m`'ajell`våll`n] Seter nordøst for Vingelen i Tolga kommune (Milskiftet, sør for Nilsjøvollen). Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Simen* samt *gjelt* ('inngjerdet jordstykke') og *voll* (s.d.).

Simastallroa [si:m`'astallro:a] Dalsøkk ved elva Hola i Holøydalen, Tolga kommune (nordøst for Holøymoen, på østsiden av elva). Navnet tyder på at det har stått en stall her tilhørende en som het *Simen*, kanskje i forbindelse med et slåtteng. Til sisteleddet, se *ro*.

Simasvollen [si:m`'asvåll`n] (1) Seter vest for Øver Tallsjøen i Tolga kommune, nordøst for Vingelen (Vingelssætra). (2) Seter nord for Øver Tallsjøen og Røset i Tolga kommune, nordøst for Vingelen. (3) Seter i Londalen (Kvannbergvollan) i Tolga kommune, nordvest for Vingelen. (4) Seter nord for Vesle Hundsjøen, sørøst for Reinsvollan i Tolga kommune, nord for Vingelen. Det

er bemerkelsesverdig at det ligger seks setrer (voller, inkl. *Simavollen*) oppkalt etter en el. flere som het *Simen*, i samme området av Tolga kommune. Sml. dessuten *Simagjeltvollen*, *Simensvollen* og *Simensgjeltvollen*. Til sisteleddet, se *voll*.

Simavollen [si:m`aváll`n] (1) Seter nordøst for Vingelen i Tolga kommune, mot grensen til Os (Innervollan, sør for Langen). (2) Seter nordøst for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Pauran). Til navnet, se *Simasvollen*.

Simensgjeltvollen [si:m`ens`jell*váll`n] (1) Seter nord for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune. (2) Seter vest for Litlåsen i Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. (3) Seter sør for Kløftåsen i Dalsbygda, Os kommune (nord for Smedåsvollen). Gardsnavnet *Simensgjelta* (*Simensgjelten*) er sammensatt av mannsnavnet *Simen* og *gjelt* (s.d., 'inngjerdet jordstykke'). Det er trolig *Simen* Erikssen (ca. 1627-1690) som er opphav til gardsnavnet.

Simensvollen [si:m`ensváll`n] Seter i Hørtaldalen (Osvollan) i Os kommune, nordvest for Anvisåsen. Setra tilhører garden Storgjelta på Os, der brukerne har hett *Simensen* siden Engebret Simensen (1856-1941). Til sisteleddet, se *voll*.

Simmelhøa [sim`lhø:´a] Fjell sør for Musvorddalen i Rondane (nasjonalpark) i Nord-Fron kommune, 1465 moh. Til førsteleddet, se *Simlepiggen*; til sisteleddet, *hø*. Regnes som en del av *Vuluffjellet* (se *Vulua*).

Simlehøa (Trysil) Se *Sømmelhøa*.

Simlepiggen [sim`lepiggen] Fjelltopp sørøst for Rondvassbu i Rondane, Sel kommune, 1721 moh. Førsteleddet er *simle*, 'hunnrein'. Enkelte stedsnavn med *simle* kan tyde på at området har vært godt kalvingsland (Jordhøy 2013, 97). Til sisteleddet, se *pigg*.

Simletinden [sim`letinn] Fjelltopp vest for Verkildalen i Rondane, Dovre kommune, 1771 moh. Til førsteleddet, se *Simlepiggen*. Sisteleddet er *tind*, 'spiss, høy fjelltopp'.

Sivertsvollen [si:v`er.t.sváll`n] (1) Gard ved Aursunden (Vika) i Røros kommune. (2) Seter ved Narbuvoll i Os kommune (på østsiden av Narsjøen). Førsteleddet er mannsnavnet *Sivert*. Til sisteleddet, se *voll*.

Sivilla [siv`illa] Elv i Tynset og Alvdal kommuner, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Strømmen i Alvdal. Elva kommer fra *Savalen* (s.d.). Sjø- og elvenavnet har sannsynligvis samme opphav. Endelsen *-illa* el. *-ella* fins òg i andre elvenavn i distriktet (*Magnilla*, *Kakella* m.fl.), men betydningen er usikker (sammenheng med *ile*, 'kilde', 'oppkomme?'). Sml. også *Orkelsjøen* (endelsen *-el*). Av elvenavnet kommer *Sivilldalen*, *Sivillmoen*, *Sivillhaugen* m.fl. *Sevilhaug* og *Sivilhaug* er også slektsnavn.

Sjangelmyra [sjang`lmy:ra] (1) Myr øst for Hylleråsen i Engerdal kommune (øst for Røåsen, vest for Røbekken). (2) Myr nordøst for Hylleråsen i Engerdal

kommune (Rødalen). Navnet skal i det siste tilfellet ha oppstått fordi folk var så slitne at de sjanglet da de dro tunge bærer med høy (storr) fra myra. Ifølge en annen forklaring kommer navnet av at myra er så bløt at den skjelver som gelé.

Sjogfonnbekketjønne

[sjofånbnækk'ekjønne] Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, nord for Langrustkampen. *Sjogfonnbekken* ('snøfonnbekken') renner gjennom tjernet og ut i Atna. På målføret i Øvre Folldal sier en *sjog* om 'snø'.

Sjokoladebyen

[sjokola:d'eby:'n] Boligfelt nedenfor Verket i sentrum av Folldal kommune, øst for Gorbekken. Navnet skal komme av at det stod en kiosk her.

Sjulhus

[sju:l'us] Gard og boligområde i Alvdal kommune, sør for sentrum. Navnet kommer antakelig av mansnavnet *Sigurd* (Rygh 1900, 378-379) eller *Sjur*, dvs. 'huset til Sigurd / Sjur'. Eldste kjente skriftform er *Sigurd̄arhús*. Det er derfor mindre sannsynlig at navnet kommer av *skjul* ('skur'; 'ly'). Avledet av samme navn er *Sjulhustrøa*, *Sjulhusvangan*, *Sjulhusenget*, *Sjulhusmyra* m.fl. Skrivemåten har vaklet mellom *Sjulhus* og *Sjurdhus* (som ellers gir lik uttale).

Sjurdhus Se *Sjulhus*.

Sjurdsvollen Se *Sjursvollan*.

Sjurloken [sju:r.'l.o:ken] Tjern i Øversjødalen, Tolga kommune,

ved Gjeltan. Navnet kommer av mansnavnet *Sjur* (sammenheng med *Sjurdsgarden* i Narjordet, i forbindelse med at folk derfra var her på kullbrenning?). Det heter *Sjurshaugen* sør for tjernet. Til sisteleddet, se *lok*.

Sjurskletten [sju:r.s.'klett'n] Fjellknaus, *klett* (s.d.) nordvest for Narjordet i Os kommune, 932 moh. Kletten har navn etter *Sjursgarden* i Narjordet (se flg. art.)

Sjurstjønnan(n) [sju:r.s.'kjønna] Tjern vest for Narjordet i Os kommune (innenfor Hamran, ved Jomortenbua). De som bor i bygdelaget der *Sagbekken* renner ned i Nøra, kaller tjernene *Sagbekktjønnan* (s.d.), mens de som bor lenger nord, helst sier *Sjurstjønnan* el. *Sjurstjønnan* (egl. bare ett tjern med dette navnet, men det er en mengde tjern i dette området). Navnet kommer av *Sjurdsgarden* i Narjordet, etter brukeren *Sjurd Ellevssen* (d. 1729). Jfr. Venås 1987, 430; Gjermundsen 2001 B, 87.94.

Sjursvollan [sju:r.s.'vållan / -än] (**Sjursvollen, Sjurdsvollen**) (1) Setrer sør for Gjössvika i Røros kommune (opp mot Hånesåsen). (2) Setrer nordøst for Rugldalen i Røros kommune, ved Litlmolinga nær grensen til Holtålen. (3, *Sjursvollen*) Seter nordøst for Glåmos i Røros kommune (nord for Tørresvollen ved Aursunden). (4, *Sjurdsvollen*) Tidligere setervoll på østsiden av Narsjøen i Os kommune. Navnet er også kjent fra Tydal og Holtålen. Navnegrunlaget er mansnavnet *Sjur* (*Sjurd*). Se ellers *voll*.

Sjursvolltjønn [sju:r.s. 'vållkjønna] Tjern nordøst for Rugldalen i Røros kommune, ved Litlmolina nær grensen til Holtålen. Se *Sjursvollan* (2).

Sjusjøen [sju:'sjø:'n / sju:'-] Tjern i Tolga kommune, nær Vingelen sentrum. Hvis førsteleddet er tallordet sju, kan navnet sikte til at det er sju (større) tjern i området vest for Vingelen kirke. Med litt velvilje kan tallet bli sju, når en unntar et par mindre loker. Men navnet kan òg være en forkortelse for *Sjursjøen*, etter mannsnavnet *Sjur*.

Sjøendtjønn [sjø:'ennkjønna] Tjern sør for Lillebo i Engerdal kommune, nær svenskegrensen. Tjernet ligger i den sørøstre enden av Vurrusjøen. Like øst for tjernet ligger det et annet, noe mindre, tjern. Dette ser ikke ut til å være navnsatt.

Sjøhogda Se *Linnjåelkie*.

Sjøli [sjø:'li:] Kirkested i Rendalen kommune, øst for Storsjøen. Også gardsnavn (*Øvre* og *Nedre Sjøli*). Åssiden skråner bratt ned mot sjøen her.

Sjølisand [sjø:'li:sann] Bygd øst for Storsjøen i Rendalen kommune, mot grensen til Åmot. Nord for selve Sjølisand heter det *Sjøli* (s.d.) og *Sand* (her vel 'sandstrand'). Bygdenavnet kombinerer begge disse navnene. De fleste gardene i bygda ligger nede ved sjøen.

Sjøvolltjønn [sjø:'vållkjønna] Tjern ved Aursunden i Røros kommune, sør

for Sjøvollen nordvest for Brekken. Garden *Sjøvollen* ligger nede ved Aursunden. Til andreleddet, se *voll*. Tjernet kalles også *Stortjønn*.

Sjåbratoppen [sjå:'bra:tåppen] Ås øst for Brekken i Røros kommune, vest for Flatvola, ca. 890 moh. Navnet forteller at dette er et sted med god utsikt.

skaft [skaft] n Lavere, langstrakt fjellrygg. Jfr. *Narskaftet* (Os), *Vigelskaftet* (Røros), *Volskaftet*, *Lekjennskaftet* (Engerdal) m.fl.

Skagatjønn [skägäkjøn'n 'a] Tjern på grensen mellom Engerdal og Trysil kommuner (Bittermarka, nær grensen til Sverige). En kunne tenke seg at navnet kommer av subst. *skage*, som kan bety 'noe som ruver', f.eks. om fremspring i fjell e.l. Dette kunne her vise til Neverbustøta el. Østerfjellet i nord. Men en annen tolkning er vel så sannsynlig: Grunnlaget for navnet kan være dial. *skagga*, om årsgammel reinskalkv (Venås 1987, 433). Bakgrunnen for navnet kan da være en hendelse med en reinskalkv, eller at dette har vært gode reinsdyrtrakter (det har vært villrein her tidligere). Et lignende navn er *Storsømmeltjønn* (s.d.).

Skagsnebb [ska:gs'næbbe] (**Skagsnebbet**) Fjellrygg i Rondane (Dørålen), Dovre kommune, 1592 moh. Navnet er sammensatt av *skag* ('odde', 'tange', av norrønt *skagi*) og *nebb* ('rygg som stikker ut i terrenget med form som et nebb').

Skagsnebbtjønne [ska:gs 'næbbkjønne] Tjern nordøst for *Skagsnebb* (s.d.) i Rondane, Dovre kommune.

Skallbekkloken Se *Skallbekktjønnan*.

Skallbekktjønnan [skall' bekk'kjønnan] Tjern nord for Rien i Røros kommune, nordøst for Råvollen. Det er to tjern som ligger tett i hop her; med en tynn landstripe imellom. Det minste tjernet er også kalt *Skallbekkloken*. *Skallbekken* renner herfra ut i *Skallbekkvika* i Rien. Navnet på bekken kan komme av en bergrygg e.l. med form som en *skalle* (s.d.). Det er flere koller og knauser i området, men navnet knytter seg helst til to holmer lenger sør i Rien, *Litlskallen* og *Skallen*. Et tilsvarende navn (*Skalltjennet*) er kjent fra Åmot.

skalle [skall' e / skäll' e] m Bergrygg, tørr jordrygg (jamføringsnavn med '(for)-hode', 'panne'). Forholdsvis sjeldent terrengnavn i vårt distrikt, men fins bl.a. i stedsnavnene *Berseskallen* (Engerdal), *Skalleråsen* (s.d., Os), *Skallen*, *Skallhaugen*, *Litlskallen* (Røros).

Skalleråsen [skall' erå:s'n] (1) Ås sørøst for Narbuvoll i Os kommune, 862 moh. (2) Tidligere felleseter (1957-1971) for geit, ca. 2 km sørøst for selve Skalleråsen. Ofte kalt bare *Gjetsetra*. *Skalleråsen* er antakelig et jamføringsnavn (flert. av *skalle*, s.d.).

Skallhaugtjønnan [skall' hæukjønnan] (**Ner**, **Øver** og **Midter Skallhaugtjønna**) Tre tjern sør for Borgosen ved Brekken i Røros kommune. Tjernene ligger

ved *Skallhaugen* (765 moh.), som er et jamføringsnavn (likhet med *skalle*, 'panne', jfr. *Skalleråsen*).

Skammelsberget [skamm' el.s.bærje / skamm' uns- (eldre)] Fjellknaus øst for Dølplassen, Alvdal kommune, 933 moh. Førsteleddet er kanskje *skammel* ('lav krakk'). Navnet kan ha blitt lagt på berget på bakgrunn av den drøyt 100 m høyere *Naustervola* (1037 moh.) på nordsiden. I. Mortensson-Egnund tolket derimot navnet som *Skam-nesberget*, 'det stutte neset' (Mortensson-Egnund 1920, 55). Til sisteleddet, se *berg*.

Skancketjønna [skank' ekjønna] Tjern i Alvdal kommune, Veslølndalen. Tjernet er ikke avmerket på alle kart, men ført opp hos Venås 1987, 433. Navnet kommer av slektsnavnet *Skancke*, etter en som hadde gard i Alvdal. Dette slektsnavnet (av *skank*, 'lår', 'fot') kom trolig til Norge fra Jämtland på 12-1300-tallet (Veka 2000, 359).

Skanckjensvollen [sjkank' jensvåll'n] (**Skanck-Jensvollen**) Gardsbruk i Røros kommune, ved Bergstaden (sørøst for Gjössvika). En som het *Jens* av slekten *Skancke*, er opphav til navnet (jfr. forrige art.). Se ellers *voll*.

Skansan [skans' än] Hauger, forhøyninger (ca. 1025 moh.) sør for Smørbollen, øst for Dalholen i Folldal kommune. *Skanse* betyr 'befestning (av jordvoll og skyttergrav)'. Terrenget her kan minne om skanser.

skard [ska:l / sjka:l (Røros) / ska:r] (**skar**) n Kløft, fjellkløft, revne i fjell (av norrønt *skarð*). Jfr. f.eks. *Moskaret*, *Einståkaskardet* (Folldal), *Urds kardet* (Alvdal), *Ørnskardet*, *Kornanderskardet* (Engerdal), *Glopskaret* (Rendalen). Også gards- og slektsnavn (*Skaret*, *Skardet*). Sml. *skor*.

Skarddøra [sjka:l`dø:ra] (1, Røros) Se *Kvernskardet*. (2, Tydal) Se *Durrie*.

Skardfjellet [ska:l`fjelle] Fjell vest for Finnstad i Rendalen kommune, 983 moh. Fjellnavnet fins også i Nord-Fron, Ringebu og Trysil. Se *skard*.

Skardhøa [ska:l`hø:a] (1) Fjell nordøst for Fatfjellet i Folldal kommune (sør for Einunndalen), 1501 moh. Jfr. *Østerdalsskardet* (s.d.) på østsiden av fjellet. (2) Fjell øst for Øvre Mjovassdalssætre i Folldal kommune, nær grensen mot Alvdal, 1309 moh. Navnet forteller om et *skard* (s.d.) i nærheten. Se ellers *hø*.

Skardkampen [ska:l`kampen] Fjell sør(vest) for Tegningshøa i Alvdal kommune, nær grensen til Rendalen, 1144 moh. Det er ei større slukt på østsiden av fjellet (se *skard*). Til sisteleddet, se *kamp*.

Skardkletten [ska:l`klætt`n] (1) Knaus (ca. 805 moh.) i Alvdal kommune, vest for Dølplassen og Gråmoen (sør for Folla). (2) Se *Høgkletten*. Førsteleddet refererer til et *skard* (s.d.) i nærheten. Til sisteleddet, se *klett*.

Skardklumpen [sjka:l`klompen] Fjellknaus, fjellrygg (ca. 880 moh.) på sørvestsiden av Brekkfjellet (nordøst for Gjetberget) i Røros kommune. Sørvest for Skardklumpen ligger *Skarddalen*. Til navnet, se *skard* og *klump*.

Skardsfjella [ska:r.s.`fjella] (sørsamisk **Gæjsietjahke**) Fjellområde ved svenskegrensen i Tydal kommune, øst og sørøst for Stuggusjøen, høyeste topp 1546 moh. Til førsteleddet, se *skard*.

Skardsfjella og Hyllingsdalen Landskapsvernområde (opprettet 2009) i Røros og Tydal kommuner. Urørt vassdragsnatur knyttet til Glåmas kilder; fjellbjørkeskog. Mange sørsamiske kulturminner. Se egne art. om *Skardsfjella* og *Hyllingsdalen*.

Skardstjønna [ska:r.s.`kjønna / skä:r.s.`-] (1) Tjern i Tolga kommune, nær sentrum i Vingelen. Navnet sikter til et skardlignende søkk i terrenget der tjernet ligger. (2) Tjern i Rendalen kommune, i Sølenskardet mellom Søre og Midtre Sølen. Jfr. *skard*.

Skardtjønna [ska:l`kjønna / sjka:l`-] (**Skardtjønn**e) (1) Tjern vest for Dølplassen i Alvdal kommune (sør for Folla og Skardkletten). (2) Tjern nordvest for Korssjøen i Røros kommune, mellom Rødalsetra og Neverbuhøgda. (3, *Skardtjønn*e) Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, i skardet mellom Bakkekampen og Veslkollen. Også navn på tjern i Sel, Nord-Fron, Trysil og Oppdal.

Til førsteleddet, se *skard*. Se også *Skartjønna*.

Skarklettene [ska:l'klett'n] Fjellknauser øst for Storsjøen i Rendalen kommune, nord for Andrå (vest for Rønningsåsen). Navnet refererer til flere fjellskar i området (*Vestskaret, Midtskaret, Østskaret*). Se ellers *skard*; *klett*.

Skarpabbortjønna

[skar*p`åbbårkjønna] Tjern i Engerdal kommune, øst for Sorken (ved Bursjøen, vest for Staupådalen). Navnet viser til fiskearten *abbor*. *Skarp* kan vise til typen fiskeskjell el. til at fisken er mager (Venås 1987, 96). Samme navn på tjern i Trysil. Se ellers *Ababortjønna*.

Skarphaugen [skär*p`hòu'n] Gard i Tynset kommune, nordvest for sentrum (Utby). Adj. *skarp* er her antakelig brukt om skrinn, mager jord.

Skarpkåsa [sjkar*p`kå:sa] Eng / skogsområde sørøst for Hitterdalen i Røros kommune, sør for Salvevollen (øst for Kjellsmyra). Sisteleddet betyr 'frodig jordstykke' (se *kås*). Sammenstillingen mellom *skarp* (se *Skarphaugen*) og *kås* er merkelig, da de to ordene trekker i hver sin retning hvis begge sikter til jordsmonnet. Det kan tyde på at *skarp* her kanskje har en annen betydning.

Skarptrolltjønna [skar*p`trøllkjønna] Tjern i Engerdal kommune, øst for Femundsanden (vest for Kvemskjølen). *Skarptroll* er dial. for et insekt (bille) med hardt skall og lange horn (trolig skogsnutebille). Det legger eggene sine i

tømmer el. på røttene av ferske stubber. *Skarptroll* er også kjent fra svenske målføre.

Skarpåstjønna [skär*p`å:skjønna / skar*p`- / sjkar*p`-] (med **Syndre** og **Nordre**) (1) Tjern i Tynset kommune, sør for Stugusjøen (sørvest for Sørsjøfloan). (2, *Syndre* og *Nordre Skarpåstjønna*) Tjern i Røros kommune, Femundsmarka (sørøst for Nordvika, mot grensen til Engerdal). I begge tilfeller ligger tjernet (tjernene) ikke langt unna *Skarpåsen*. Førsteleddet *skarp* skal vel her forstås i betydningen 'kvass' (dvs. om formasjonen på åsen el. fjellryggen).

Skarrbenåsen [sjkarr`be:nå:s'n] Ås ved Ryvollen øst for Brekken i Røros kommune. Ikke navngitt på våre kart, men beskrevet hos Gjelsvik 1936, 100. *Skarre* er dial. for 'hest', ofte om mindre god arbeidshest. Det er trolig funnet ben av hest her.

Skartjønna [ska:l'kjønna] Tjern i Tynset kommune, sørøst for Lonåsen. Tjernet ligger i *Skardalen*. Samme navn (og skrivemåte) på tjern i Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *skard*. Se også *Skardtjønna*.

skarv [skarv / skärv / sjkarv] m (1) Nakent fjell, berg; steingrunn. Ordet fins i bestemt form (*Skarven*) mange steder, bl.a. i Rendalen, Engerdal og Alvdal. Også i sammensetninger, f.eks. *Skarvdalen* (Rendalen, Alvdal m.fl.), *Skarvhøgda* (bl.a. Tolga), *Storskarven* (bl.a. Røros og Rendalen), *Skarvåsen*

(Folldal, Os), *Flatskarvåsen* (Os), *Rundjotskarven* (Engerdal). Se også *skjer*. (2) I enkelte stedsnavn kan *skarv* kanskje også være et fuglenavn (dial. for 'fjellrype'), f.eks. *Skarvåsen*.

Skarva [skärv`a] Bekk, mindre elv med utløp i *Snudda* (s.d.) vest for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. Navnet kommer av *skarv* (s.d.).

Skarvan [skärv`än] Fjellparti inkl. *Storskarven* (3, s.d.) i Dalsbygda, Os kommune. Samme navnet fins i Holtålen og Nord- og Sør-Fron. Se *skarv*.

Skarvberget [skärv`bærje] *Berg* (s.d.) vest for Flendalen i Rendalen kommune (nord for Veksen), 824 moh. Til førsteleddet, se *skarv*. Navnet er svært vanlig i Nord-Norge, men fins knapt ellers i landet.

Skarvdalsvola [skärv`dä:l.s.vo:la] Fjell nord for Haustdalen i Alvdal kommune (vest for Kvitvola), 1127 moh. Til førsteleddet, se *skarv*. Sisteleddet er *vol*, s.d.

Skarvhaugen [skärv`hou'n] Ås (ca. 810 moh.) vest for Plassen i Alvdal kommune, nordøst for Divlet. Sørøst for haugen er det også mange gardsnavn som ender på *-haug* (Nordihaugan, Dølhaugen, Svarvarhaugen m.fl.). Til førsteleddet, se *skarv*.

Skarvhøgda [skarv`høgda / skärv`-] (**Skarvhøa**) (1) Fjellrygg (sør)vest for Gråhøgda i Hummelfjellet i Tolga

kommune, nordøst for Hodalen, 1306 moh. (2, *Skarvhøa*) Fjell nord for Hattfløyet i Rendalen kommune, nær grensen til Alvdal og Stor-Elvdal, 1254 moh. Samme fjellnavn også i Trysil (*Skarvhøa*) og Sel (*Skarvhøe*). Til førsteleddet, se *skarv*; til sisteleddet, *hø*.

Skarvhåmmåren [skarv`håmmå:r.n.] Fjellhammer (1050 moh.) vest for Elgåhogna og Mosastøten i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *skarv*; til sisteleddet, *håmmår*.

Skarvklettan [skärv`klettän] Fjellknauser (høyeste punkt 1056 moh.) sør for Baugsberget i Alvdal kommune, nordøst for Finnbudalen. Til førsteleddet, se *skarv*. Det er mange kletter (se *klett*) i dette området, jfr. *Høgkletten*, *Klettan*. Lokalt er imidlertid *Dokkan* (s.d.) det vanligste navnet på området.

Skarvrabban [skärv`räbbän] Fjellrygg, ås (943 moh.) sørøst for Lonsjøen i Tynset kommune, vest for Gråvola. Til navnet, se *skarv* og *rabb*.

Skarvtjønnå [skärv`kjønna / skarv`-] (1) Tjern i Rendalen kommune, nord for Flenkjølen (vest for Grøsjøen). (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Finnstad. (3) Tjern i Tolga kommune, nord for Bjørsjøen. Også navn på tjern i Sør-Fron, Stor-Elvdal, Holtålen og Midtre Gauldal. Tjern med *skarv* som førsteledd refererer vanligvis til fjell el. høyde i nærheten med tilsv. navn (f.eks. *Skarven*). Navnet på tjernet i Tolga viser ikke til et fjell, men til store steiner som stikker opp

av vannet (jfr. Venås 1987, 434). Se for øvrig *skarv*.

Skarvvola [skärv`vo:la / skarv`-] (1) Høyde i Alvdal kommune, vest for Barkald og Brennvola, 950 moh. (2) Høyde i Rendalen kommune, nordvest for Hanestad (sørøst for Svartfjellet), 996 moh. Også fjellnavn i Ringebu. Førsteleddet er *skarv*, s.d. Til sisteleddet, se *vol*.

Skarvåsen [skärv`å:s'n / skarv`-] (1) Ås vest for Gruvåsen i Dalsbygda, Os kommune (nordvest for Gruva), 840 moh. (2) Ås i Einunndalen, Follidal kommune (sørvest for Markbulidammen, øst for Bjønntjønnna), 991 moh. Til førsteleddet, se *skarv*.

Skarvåsloken [skärv`å:slo:ken] Mindre tjern sør for *Skarvåsen* (1, s.d.) i Dalsbygda i Os kommune. Til sisteleddet, se *lok*.

Skiftet [sjift`e] Eldre navn på garden *Strand* (s.d.) ved Glåma sørvest for sentrum i Os kommune. Navnet henger trolig sammen med at det var skysskifte på Strand.

Skillingstjønnna [sjill`ingskjønna] (**Skillingtjønnna**) Tjern i Rendalen kommune, nord for innsjøen Tarven og Kværnessætrene. Navnet kommer av den gamle myntenheten *skilling*, kanskje fordi tjernet er svært lite, akkurat som skillingen var liten og hadde lav verdi (Venås 1987, 436).

Skinnarenget [sjinn`areng] Slåtteng sør for Narjordet i Os kommune (ved Oddvollen). *Skinnarengbekken* renner ut i Nøra like sør for enget. Navnet kommer antakelig av norrønt *skinnari*, 'skinnfellmaker' (el. 'en som arbeider med finere skinnarbeid'). Garden *Skinnerhagen* (Saragarden) på Nøra ved Os hadde slåtteng her. Til sisteleddet, se *eng*.

Skinnarodden [sjinn`arådd'n] (1) Nes på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, sør for Sorken. (2) Nes i Nordre Atndalen i Follidal kommune, øst for Søndre Sandom (Vehllykkja). Atna danner et stort nes her. Samme navnet også brukt i Trysil (Osensjøen). Til førsteleddet, se *Skinnarenget*. Se ellers *odde*.

Skitjønnna [sji:`kjønna / sji:`-] (1) Tjern i Os kommune, sør for Sætersjøen. Det er flere små tjern i nærheten; de kalles òg, sammen med det større tjernet, for *Skitjønnan* (Venås 1987, 437). (2) Tjern i Engerdal kommune, nord for Drevsjø. Navnet kommer begge steder helst av *ski* (til å renne på snøen med). Alternativt kan det henge sammen med *skeid* ('kjøreveg'). K. Venås noterer tonem (tonelag) 2 i uttalen, men dagens informanter i Os bruker klart tonem 1 (som i *skiføre*, *skirenn* osv.).

Skitligdalsloken [sjitt`lida:l.s.lo:ken] Tjern nordøst for Galådalen i Røros kommune, sør for *Skitligtjønnna* (s.d.). Tjernet er lite, og kalles naturlig nok *lok* (s.d.).

Skitlighåmmåran [sjitt`lihåmmåran] Fjellhamrer (892 moh.) i Røros kommune, nordøst for Sætersjøen (sør for Storfjellsjøen). Til navnet, se *Skitligtjønn* og *håmmår*.

Skitligtjønn [sjitt`likjønn] Tjern nordøst for Galådalen i Røros kommune, vest for Litlfjellet. Herfra renner *Skitligbekken* ned i Fjellsjøebekken lenger nord og siden ut i Røa. På rørosdialekten betyr *skitlig* 'liten', 'skrøpelig' (Gjelsvik 1936, 32-33), men tjernet er ikke spesielt lite (ca. 300 m langt). Kanskje det heller siktes til at vannet tidvis kan være grumsete.

Skittenkletten [sjett`nklett`n] Fjell (1186 moh.) i Tolga kommune, nordvest for Raudsjødalen. Førsteleddet sikter trolig til fargen på fjellet (sml. forrige art.), kanskje som en fargekontrast til Blåkletten i vest. Til sisteleddet, se *klett*. Øst for kletten ligger *Skittenklettørdet*.

Skjebroffjellet [sje: `brofjelle] Fjell (ca. 980 moh.) i Femundsmarka i Røros kommune, ved svenskegrensen øst for Volsjøen og Skjebrotjønnan. Sør for fjellet ligger *Skjebroffjelltang* (942 moh.). Fjellet fortsetter østover på svensk side, med navnet *Skedbroffället* (1183 moh.). Det norske og svenske navnet kommer sannsynligvis av den sørsamiske betegnelsen på fjellet på svensk side, *Sjekebpore*. Dette navnet ser igjen ut til å henge sammen med *skæhpa* ('simleflokk'; 'simle'). *Skjebroffjellet* (*Sjekebpore*) kan dermed bety 'fjellet der reinen (simlene) samles.' Sml. Sjaggo 2011, 28; Bergsland/Magga 1993, 269.

Skjebrotjønn [sje: `brokjønna] Tjern ved svenskegrensen i Femundsmarka i Røros kommune, øst for Volsjøen. Til navnet, se *Skjebroffjellet*.

Skjeft- Se *Skjeftsjøen*.

Skjeftsjøen [sjæft`sjø:`n] Tjern i Engerdal kommune, øst for Sorken (vest for Jylthamaren). *Skjeft* fins også som stedsnavn bl.a. i Røros (navn på jordstykke ved Langen), og ellers i sammensetninger som *Skjeftbekken* (Rendalen), *Skjeftmyra* (Rendalen, Engerdal, Røros m.fl.), *Skjeftholmen* (Engerdal, Trysil), *Skjeftdalen*, *Skjeftdalsbekken*, *Skjeftslågån* (Folldal), *Skjeftlia* (Tynset), *Skjeftåen* (Engerdal), *Skjeftmyran* (Røros) m.fl. Navnet sikter til *skavgras* (*Equisetum hyemale*), dial. *skjeft*, *skjeftgras* el. *skureskjeft*. Dette graset, med ru og hard stengel, ble tidligere brukt til å skure trebøtter, golv, tinnsaker o.l. med. Vokser på næringsrik myr, i sumpskog o.l. (Galten 2008, 77). Sml. *Strålsjøen* (med samme betydning). I navnet *Skjeftåen* i Engerdal (nordvest for Gutulisjøen) kan det også tenkes at førsteleddet betyr 'skaft', 'håndtak'. *Skjeftåen* ligger som et skaft til Yttersjøen. Når det gjelder *Skjeftsjøen*, er det lite naturlig å se denne som et skaft til f.eks. Bursjøen, slik K. Venås antar (Venås 1987, 438). *Skjeftsjøen* er ikke lang og smal, og gir knapt assosiasjoner til et skaft.

Skjellåa [sjell`å:a / sjell`a] (med **Søre** og **Nordre**) (1) Sideelver til *Sølna* (s.d.) i Rendalen kommune, øst for Neksjøhøgda. (2) Bekk, mindre elv på

grensen mellom Alvdal og Stor-Elvdal kommuner, med utløp i *Holmsjøen* (1, s.d.) i Alvdal Vestfjell. Også elvenavn i Holtålen. Førsteleddet kan tenkes å komme av gammelnorsk *skella* ('skjelle', 'larve') og sikte til lyden fra elva. *Skjelle* er for øvrig i flere norske dial. navn på planten *engsmelle* (*Silene vulgaris*), noe som kunne peke i samme retning. Ifølge K. Venås (1987, 438) betyr elvenavnet imidlertid *Skil-åa*, dvs. 'elva som skiller', 'grenselva'. Dette stemmer godt med at elva danner grense mellom Alvdal og Stor-Elvdal (Sollia). Denne tolkningen synes derfor å være mest korrekt, i alle fall for (2). Sisteledet er *å*, s.d.

Skjellåfloene [sjell`å:floän] (**Skjellåfloan**) Våtmarksområde i Alvdal kommune, sør for Breisjøseter. Til navnet, se *Skjellåa* og *floe*.

Skjellåkinn [sjell`å:kjinna] (**Skjellåkinna**) Fjell i Alvdal kommune (1706 moh.), i grenseområdet mellom Alvdal, Folldal og Stor-Elvdal, vest for Breisjøseter. Til navnet, se *Skjellåa* og *kinn* ('bratt fjellside').

Skjellåmyrin [sjell`å:my:rin] (**Skjellåmyran**) Myrområde i Stor-Elvdal (og Alvdal) kommune, sør for Breisjøseter. Kjent for gode molteforekomster. Til første del av navnet, se *Skjellåa*.

Skjellåtjønna [sjell`å:kjønna] (1) Tjern i Sølendalen, Rendalen kommune, øst for *Skjellåvollen*. Nord for tjernet renner *Søre Skjellåa* ut i Sølna. (2) Tjern i Skjellåbotn øst for Skjellåkinn,

Alvdal kommune (Venås 1987, 438). Til førsteleddet, se *Skjellåa*. Jfr. også *Skjellåtjønna* i Holtålen (grenseområdet mot Tydal).

skjer [sjæ:r / sje:r] (**skjær**) n/f Fast berg, fjellgrunn som stikker opp i terrenget; steinblokk (av norrønt *sker*). Jfr. *Skjerbekken* (Rendalen, Engerdal m.fl.), *Skjerberget* (Rendalen), *Skjeret* (Tolga), *Skjerhøgda* (s.d., Tolga, Os), *Skjervika* (Os), *Kvitskjæret* (Rendalen), *Stenskjera* (Røros), *Skjerdalen* (Sel, Sør-Fron) m.fl. Slektsnavnet *Skjæret* (bl.a. Alvdal) har antakelig samme betydning. Se også *skarv*; *Skjæran*.

Skjer- Se også *Skjær-*.

Skjerallen [sjærall`n] Fjellrygg (ca. 1600 moh.) øst for Eriksrudhøe i Nordre Atndalen, Folldal kommune, nær grensen til Alvdal. Navnet er sammensatt av *skjer* (s.d.) og etterleddet *all* (*ell*, *ald*), kjent også fra andre fjellnavn. Etterleddet har trolig opprinnelig betydning 'høyde', men siden mistet betydningsinnhold (Vågslid 1963, 19; jfr. Streitlien 1980, 10). Ifølge en annen forklaring henger sisteledet sammen med *helle* (steinhelle). Det er mye skifer i fjellet her. Sml. *Skjerellfjellet* og *Skjerellhøa* i Rondane (Nord-Fron) samt *Skjerellkampen* (Sør-Fron). Se òg *Ryalen*.

Skjerbekkhøa [sjæ:r`bekkhø:a] Fjell (1099 moh.) i Engerdal kommune, sør for Søre Elvdal (Rømundfjellet). Til navnet, se neste art.

Skjerbekkraudkollen

[sjæ:r`bekkrô:kåll`n] *Kolle* (s.d.) sør for Tarven i Osdalen i Rendalen kommune (883 moh.). Navnet kommer av *Skjerbekken* nord for kollen. Til førsteleddet, se *skjer*. Selve kollen (åsen) er karakterisert med fargenavnet *raud* ('rød'). Det heter *Raudkollen* (s.d.) også lenger nord i Osdalen.

Skjerbekktjøna [sjæ:r`bekk`kjønna] (**Skjerbekktjønet**) (1) Tjern i Engerdal kommune, Rømundfjellet (sør for *Skjerbekkhøa*). *Skjærbekken* (*Skjerbekken*) renner fra tjernet og ut i Femundselva. (2, *Skjerbekktjønet*, også skrevet *Skjærbekktjøna*) Tjern på grensen mellom Stor-Elvdal og Rendalen kommuner, øst for Stai. *Skjærbekken* renner østover herfra og ned i Storsjøen. Til førsteleddet, se *skjer*.

Skjerellfjellet, Skjerellhøa, Skjerellkampen Se *Skjerallen*.

Skjerhøgda [sjæ:r`høgda] (1) Fjellknaus sør for Narjordet i Os kommune, 1152 moh. Danner en sørvestlig utstikker av Storlihøgda. (2) Fjellknaus nord for Glophøgda i Øversjødalen i Tolga kommune, ca. 975 moh. Navnet er sammensatt av *skjer* (s.d.) og *høgde* (se *hø*).

Skjerpet [sjær*`p`e] Gruve (nå nedlagt) vest for Grimsbu i Folldal kommune (Nordre Geitryggen). Navnet betyr 'sted der en leter el. har lett etter malm' (fra tysk *Schurf*).

Skjervagen Se *Litle Skjervagen*.

Skjervagtjøna [sjerv`a:gkjønna / sjerv`aks-] Tjern ved svenskegrensen i Engerdal kommune, øst for Femundsanden. Til navnet, se *Litle Skjervagen* (som ligger like ved tjernet).

Skjeråsen [sjæ:r`å:s`n] Ås øst for Østagerda i Rendalen kommune, 680 moh. Til førsteleddet, se *skjer*. Vanlig navn (også gardsnavn) i Trysil, Åmot og Stor-Elvdal. Se også *Skjæråsen*.

Skjetdike [sjett`di:ke] Bekk nord for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune. Bekken ender i et lite tjern nord for Felvollen. Noen kart navngir dette tjernet som *Skjetdike*. Navnet er sammensatt av *skjet* ('lort', 'skitt') og *dike* (s.d., 'grøft', 'gjørmehull').

Skjevdalen [sje:v`da:l.n.] Garder nordvest for Rambergssjøen i Hådalen i Røros kommune. Øst for gardene ligger *Skjevhogda* (942 moh.). Førsteleddet synes å være *skjev* i vanlig betydning ('skakk', 'skrå'), men kan ifølge O. Gjelsvik heller komme av *sjef*. Gards- og familienavnet (*Skjevdal*) kom først; deretter navnet på fjellet (Gjelsvik 1936, 183).

Skjevhaan [sje:v`hå:an] (**Nedre og Øvre Skjevhaen**) Elveutvidelse (av Feragselva) mellom Feragen og Håsjøen i Røros kommune. Førsteleddet kommer vel av formen på håene, jfr. forrige art. Se ellers *hå*.

Skjær- Se også *Skjer-*.

Skjæran [sjæ:r`än] (1) Ås, berg i Tolga kommune, vest for Kåsa, 1100 moh. (2, med *Øvre* og *Nedre Skjæran*) Berg i Tolga kommune, nordøst for Eidet, ca. 760 moh. (3) Vestveggen av Ulvåberget i Engerdal kommune, ca. 660-780 moh. Samme betydning som *skjer* (s.d.), dvs. 'fast berg', 'fjellgrunn'.

Skjærbekktjøna Se *Skjærbekktjøna* (2).

Skjærberget [sjæ:r`bærje] (1) Fjell (967 moh.) øst for Sjølisand i Rendalen kommune, nordvest for Bjønndalen. (2) Knaus (392 moh.) nordvest for Sjøli (Sjøli Nedre) i Rendalen kommune. Samme navnet er også kjent fra Stor-Elvdal (*Skjærberget*) og Trysil (gardsnavn). Navnet er sammensatt av *skjer* (*skjær*), 'fast berg', 'fjellgrunn' og *berg*. Navnet er dermed et eksempel på "dobbeltnavn" som består av to nesten synonyme ord (jfr. f.eks. *Tamneset*).

Skjærbuloka [sjæ:r`bu:lo:ka] Tjern, vannpytter sør for Femundsundet i Engerdal kommune (Bjørbekkåsen, sørvest for Ingartjøna). Det ligger to litt større tjern på ei myr her, samt to svært små. Navnet kommer av ei (kvile)-bu, *Skjærbua* (av *skjer*, s.d.). *Loka* er i målføret (rendalsdial.) flert. av *lok*, s.d.

Skjæråsen [sjæ:r`å:s'n] (1) Åsrygg nordvest for Engerdalssætra (mellom Holtjønnyra og Halamyra) i Engerdal kommune, ca. 755 moh. (2) Ås, høyde nordvest for Heggeriset (sør for Grønholua) i Engerdal kommune, 844

moh. Ellers vanlig navn i Trysil og Åmot (også slektsnavn). Til førsteleddet, se *skjer*. Sml. *Skjæråsen*.

Skjånnårasen [sjør.n.`ärå:s'n] Ås (866 moh.) sør for Aumdalen i Tynset kommune, øst for Jønnebekkvola og Langsætra. Også navn på setergrenda vest for åsen. Navnet har ifølge Joleik Øverby (personlig meddelelse) sammenheng med dial. *skjånnå*, 'vimse hit og dit', 'skjene' (om krøtter som løper av gårde, f.eks. for å bli kvitt klegg o.l.).

Skogtjøna [sko:g`kjønna] (1) Tjern i Engerdal kommune, sørvest for Elgådalen (nord for Stenvikstøten). (2) Tjern i Engerdal kommune, ved Røavassdraget (vest for Øvre Roasten). Det er skogsterreng begge steder. Jfr. *Skogtjøne* i Sel.

Skomakerdalen [sko:`ma:ker.d.a:`l.n.] Dal i Øversjødalen i Tolga kommune, sør for Hola og Øversjøenget. Til navnet, se *Skomakervollen*. I Midtre Gauldal fins også et dalføre med det samme navnet.

Skomakertjøna [sko:`ma:kerkjønna] Tjern i Øvre Rendal (Østagerenda, ved Bjøntegård) i Rendalen kommune. Til navnet, se *Skomakervollen*. Samme navnet fins i Oppdal, Midtre Gauldal og Rennebu.

Skomakervollen [sko:`ma:kerváll`n] Seter øst for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Åsan, ved Gjeltvollen). Yrkesbetegnelsen *skomaker* fins foruten i enkelte stedsnavn også i gards- og

slektsnavn bl.a. i Dovre og Folldal (*Skomakerstuen, Skomakerhaugen* m.fl.). Til sisteleddet, se *voll*.

Skomakeråskletten

[sko:´ma:kerå:sklett´n] *Klett* (s.d.) nord for Vingelsåsen i Tolga kommune, 742 moh. Til navnet, se *Skomakervollen*.

skor [skå:r / skò:r / sjkårr (Røros) / skor] (**skår, skoro**) f Trang kløft i bergside, dyp bekkedal; flate under et berg, berghylle. Jfr. *Rypskora* (Trysil), *Bjørnskora*, *Pinskora*, *Sagbekkskåra* (Engerdal), *Skorra* (Røros) m.fl. Sml. *skard*.

Skordalen Se *Skårdalen*.

Skordalshammaren

[skò:r.`d.ä:lshämmär.n.] Fjellknaus (ca. 680 moh.) i Rendalen kommune, nordøst for Lomnes. Navnet kommer av den trange *Skårdalen* (s.d., samt *skor*) som går nordøstover fra fjellknausen, sør(øst) for Lomnessætra. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Skorra [sjkårr´a] (1) Skar, kløft sør for Brekken i Røros kommune, mellom Brekkfjellet og Botnet. (2) Bekk nord for Aursunden i Røros kommune, med utløp i *Storsøa* (s.d.) sørvest for Pikstenshøgda. Bekken renner ned gjennom en trang, skarliggende dal. (3) Skar, bratt li vest for Ridalen i Røros kommune (langs Storbekken, sør / sørvest for Kokkvollvollen). Til navnet, se *skor*.

Skorsjøen Se *Skårsjøen*.

Skorsåa [skòr.s.`å:a] Bekk, mindre elv i Rendalen kommune. Renner mellom Fonnåsfjellet og Skårsjøhøgden, med nedløp i *Tysla* (s.d.) ved Midtskogen. Til førsteleddet, se *skor*. Sisteleddet er *å*, s.d. Bekkenavnet fins òg i Tydal.

Skortan [skor.t.`ån] Fjellpassasje (ca. 1125 moh.) sørøst for Elgsjøen i Oppdal kommune, nordøst for Bekkelægret mot grensen til Folldal. *Skort* betyr 'liten, trang bergkløft', 'tverr åpning i berg' (sml. Donali 2007, 375; Eriksen 2011, 199). I Sel finner vi et tilsv. navn *Skortan*.

Skortbekken [skor.t.`bækken] Bekk sørvest for Haverdalen i Dovre kommune, med utløp i *Haverdalsåe* (s.d.). Bekken danner grense mellom Rondane nasjonalpark og Grimsdalen landskapsvernområde. Til førsteleddet, se *Skortan*.

Skoråtberget [skor`åtbærge] (med **Søre Skoråtberget**) Fjell, *berg* (s.d.) vest for Peer Gynt-hytta i Rondane, Sel kommune (1298 og 1309 moh.). Navnet henger trolig sammen med *skor*, (s.d.), 'berghylle', 'avsats i fjellvegg'.

Skottmikkjilvollen [sjkått`mikkjilvåll´n] Seter sørøst for Storhittersjøen i Røros kommune, vest for Salvevollen. Stedet er oppkalt etter *Skott-Mikkel* (Mikkel Olsen Skott, 1631-1716). Til sisteleddet, se *voll*.

skrabb [skrabb / skråbb] m/n Rabb, fjellknaus; steinet lende. Jfr. f.eks. *Gruvskrabb*, *Skrabban*, *Skrabbholet*, *Bruvollskrabb* (Folldal), *Skrabben* (Tynset, Alvdal, Folldal, Stor-Elvdal),

Storskrabbet (Dovre).

Skrabbehovda Se *Grårandhovda*.

Skrabbtjønnna [skræbb`kjønna] (**Skrabbtjønnan**) Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune (vest for Storjyltingen). Egl. to tjern (*Skrabbtjønnan*) som så vidt henger i hop, men på mange kart ansett som ett tjern. En steinet holme er antakelig opphav til navnet; se *skrabb*.

Skramslitjønnna [skrams`li:kjønna] (1) Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune, sørøst for Andrå (vest for Skramsliberget, 758 moh.). (2) Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune, sørøst for Sjølisand. Navnet kan komme av norrønt *skráma* ('lyse', 'skinne', NO, 561), men noe elvenavn *Skråma* e.l. er ikke kjent i området, noe som ellers ville ha vært rimelig. Bekken som renner ut av (2), fører ned i elva *Glesåa*, som riktignok har en lignende betydning ('den skinnende?'). Jfr. NE, 74 (*Glesua*); Venås 1987, 444-445.

Skranglehaugan [skrang`lhæg`än] Fjellknauser sør for Dørålseter i Rondane, Dovre kommune. Her er det mange karakteristiske dødisgroper (grytehull) fra siste istid. Navnet kommer vel av v. *skrangle* i betydningen 'gå ustøtt', og sikter til det svært ujevne, "humpete" landskapet med mange hauger og groper.

Skranglerabben [skrang`'Iräbben] *Rabb* (s.d.) i Orvdalen, Tolga kommune, øst for Elgspiggen. Til første del av navnet, se *Skranglehaugan*.

Skreddartjønnna [skredd`arkjønna] Tjern ved Nøra i Os kommune (sørøst for sentrum, vest for Korseggan og Nymoene). Navnet, yrkesbetegnelsen *skredder*, kommer vel av *Skreddargarden* (*Mestvedhagen*) som ligger nord for tjernene. Gardsnavnet er etter skredderen Ola Toressen, som kjøpte garden i 1740-åra (Gjermundsen 2001 A, 336).

Skreddarvelta [skredd`arvæl*ta] Sted ved vegen nord for (nedenfor) Nysætran i Dalen, Folldal kommune (sørøst for Storlihovda). En kar kalt *Vesl-skreddaren*, som bodde på garden Frisvoll, veltet en gang med et moselass her. Sml. *Mosevelta*, *Åsvelta*.

Skreddarvollen [skreddar`våll'n] (1) Seter, *voll* (s.d.) ved Milskiftet i Tolga kommune, nedenfor Milskiftåsen (nær grensen til Os). (2) Seter, *voll* (s.d.) nord for Erlia i Tolga kommune (Bjønkuven). Setra er (via gardsnavn) oppkalt etter en som var skredder. Sml. *Snekkervollen*, *Hjulumakervollen* m.fl.

Skredfjellet [skre:`fjelle] Fjell nord for Dølbekksætran i Alvdal kommune, ca. 1085 moh. (nordre del av Vardfjellet). Fjellet er svært bratt mot nord. Her kan det gå både stein- og snøras.

Skremtjønnna [sjkræ:m`kjønna] Tjern nord for Brekkfjorden i Aursunden, Røros kommune (Mortenslia). Herfra renner *Skremtjønnbekken* ned i Aursunden. Navnet går antakelig tilbake til en bestemt (skremmende) hendelse, men uvisst hvilken. Tjernet er også kalt *Strømmevolltjønnna* (s.d.).

Skrekletten [skre: 'klætt'n] Fjellknaus nord for Siksjølia i Os kommune, 924 moh. Fjellet er bratt, og det har gått steinskred her. Jfr. også neste art. Til sisteleddet, se *klett*.

skridu [skri: 'u] (**skriu**) f Skred, ras. Jfr. *Skriduberget* (Folldal), *Skridubekken* (Alvdal, Dovre), *Skridulaupbekken* (Dovre/Folldal), *Søre og Nordre Skriubekken* (Folldal). Navn med dette ordet kan være noe inkonsekvent skrevet i offisielle kartverk, også innen samme bygd. Sml. f.eks. *Skriduberget*, men *Skriubekken* (begge Folldal). Ordet er beslektet med *skryu*, s.d.

Skrivarvollen [skri:v` arvåll'n] (1) Seter nord for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Skardet). (2) Setervoll mellom Falkfangarhøgda og Sagbekkåsen i Tufsingdalen i Os kommune (nordøst for Bjørkvollen). Hit hadde Bente Jakobsdatter gått fra Femundshytta for å hente en sekk med høy 11. mai 1803. Neste dag ble hun funnet ihjelfrosset, bare en drøy km fra hjemmet. Hun hadde sunket sammen på tilbaketuren av utmattelse og kulde. - *Skrivarvollen* er også navn på seter(voll) i Midtre Gauldal. Navnet forteller at stedet har vært eid el. brukt av en *hytteskriver* ved ei smeltehytte (se *Hyttaskrivargrubba*). Til sisteleddet, se *voll*.

skryu [skry: 'u] f Steinur, utrast jord el. stein. *Skryu* er navn på en setervoll øst for Dalholen i Folldal kommune (sørvest for Skansan, øst for Kroktjønnsbekken).

Skrøbbtangen [skrøbb` tangen / skrabb` -] Fjellrygg (1174 moh.) nordøst for Yset i Kvikne, Tynset kommune (vest for Storensjøen, ved grensen mot Midtre Gauldal). Førsteleddet er dss. *skrabb*, s.d. Til sisteleddet, se *tange*.

Skrømtbakken [skrømt` bakken] Bakke i Gammeldalen i Tynset kommune, ca. 500 m nord for Sødalsvangan. Det skal flere ganger ha blitt sett *skrømt* ('spøkelse'; 'gjenferd') her. Sml. *Bøljarhaugen*, *Underjordshaugen*.

Skråhogna [skrå: 'hångna] Fjell (1103 moh.) i Røros kommune, sørøst for Vauldalen ved svenskegrensen. Fjellet kan virke skjevt (*skrått*) fra enkelte hold. Til sisteleddet, se *hogn*. Kalles også *Volldalshøgda* (s.d.).

Skurru [sjkurr` u] Skogstrekning nord for Aursunden i Røros kommune (nordøst for Brynhildsvollen og Haugatjønn). I samme området, litt lenger sør, heter det (med inkonsekvent skrivemåte) *Skurufloen* og *Skurusletta*. Navnet henger antakelig sammen med *skor* og *skard* (s.d.), om fordykning i terrenget. Sml. *Skuruffjellet* i Trysil og *Skørru*, sideelv til Gaula i Holtålen.

Skurtjønn [sjku:r` kjønna] Tjern vest for Nordridalen i Røros kommune, nær grensen til Holtålen (nordøst for Tjerråtjønn). Navnet kan henge sammen med *skur* i betydningen 'byge' (f.eks. regnskur) el. 'skjul', 'uthus'.

Skuvhtælkie Sørsamisk navn på fjellet *Storslåga* (s.d.) i Engerdal kommune.

Åelkie betyr 'aksel', 'fjellaksel'. Formen *Skovht'aelkie* (Falkenberg 1982/83, 78) er også kjent.

Skvampen Se *Svartskvampen*.

Skvålåbekken [skvåll`åbekken] Bekk med utløp i *Aursunden* (s.d.) i Røros kommune (Brekfjorden, vest for Sjøvollen). Navnet kommer av dial. *skvålå*, 'skvulpe', 'plaske', 'sprute'.

Skåkhumulhaugen

[skå:k`humulhæu'n] Haug (ca. 850 moh.) på Litlrøasen nordøst for Hylleråsen i Engerdal kommune. Navnet vitner om kjøring med hest og hesteredskap: *Skåk* (flert. *skjæk* el. *skjæker*) er drag for hesteredskap el. hestekjøretøy, mens *humul* betegner tverrtreet mellom to (par) skjæker.

Skåkåstjønna

[sjkå:k`å:skjønna] Tjern i Røros kommune, nord for Mølmannsdalen (Storfloen). Navnet kan komme av dial. *skåkås*, 'tverrtre bakerst mellom skjækene' (av *skåk*, se forrige art). En hendelse med kjøring med hest kan i så fall ha ført til navnet. Øst og nord for tjernet ligger *Skåkåsstenen* og *Skåkåsvollan*; i nordvest *Skåkåsfjellet*. Fjellet kan ha blitt oppkalt etter tjernet, hvis ikke forholdet er omvendt. O. Rygh (Rygh 1901, 206) regner heller med at *Skåkåsen* er et jamføringsnavn, med bakgrunn i *skåk* (om langstrakte former i terrenget). *Skåkåsen* er også gardsnavn i Holtålen.

Skåleggan [skå:l`eggän] Ås, høyedrag (ca. 765 moh.) sør for Gruvåsen, øst for

Kroktjønna, i Dalsbygda i Os kommune. Navnet er trolig et jamføringsnavn, ut fra likheten med ei *skål* (som er snudd med bunnen i været). Til sisteleddet, se *egg*. På sørsiden ligger *Skålgrubba*.

Skånborket

[skå:n`bør*kje / skå:r.n.`-] Seter øst for Bergset i Rendalen kommune (ved Skånsjøen, nord for Envola). Navnet er ukjent fra andre steder, og vrient å tolke. Men førsteleddet kan muligens komme av gammelnorsk *skán* ('skorpe'). Slik navnet er sammensatt, kan det menes hard, skorpeaktig *bark* ('ytterste lag på trestamme', dial. *bork*). Det kan dermed kanskje være snakk om hard bark på trær som vokser el. har vokst her. Jfr. *Borketollsbakken* sørvest for setra, ved veien ned til bygda.

Skånsjøen

[skå:n`sjø:n / skå:r.n.`-] Innsjø, tjern ved *Skånborket* (s.d.) i Rendalen kommune. I Stor-Elvdal finner vi *Skårnsjøen*, kanskje med samme betydning (jfr. Venås 1987, 449).

skår Se *skor*.

Skårdalen

[skå:r.`d.ä:'.l.n. / skò:r.`- / -`da:'.l.n.] (**Skordalen**) (1) Dal nord for Skittenkletten i Tolga kommune, vest for Ørddalen. (2) Dal vest for Galådalen i Tolga kommune (øst for Midtvola). (3) Dal øst for Brydalen i Tynset kommune. (4) Dal ved riksveg 3 vest for Solvang i Tynset kommune, nord for Storåsen. (5) Dal nordøst for Lomnes i Rendalen kommune, sørøst for Lomnessætra. (6) Dal vest for Taraldshaugen ved Plassen i Alvdal kommune. Det samme

stedsnavnet fins òg i Åmot, Stor-Elvdal, Sør-Fron og Holtålen (også grende- og gardsnavn). Navnet viser til en trang dal el. kløft med bratte bergvegger (se *skor*).

Skårdalstela [skå:r.`d.ä:l.s.tella] Bekk i Tolga kommune, mot grensen til Tynset. Flyter sammen med *Vesltela* nord for Blåkletten. Til førsteleddet, se *skor*. Til sisteleddet, se *Tela*.

Skårhåmmårdalen

[sjkårr`håmmår.d.a:ˈl.n.] Trangt dalføre sør for Sundet i Røros kommune, nordøst for Galåen. Navnet kommer av *skor* (s.d.), 'trang kløft i bergside'. På østsiden er det et stupbratt berg. Til sisteleddet, se *håmmår*.

Skårsjøen [sko:r.`sjø:ˈn] (Skorsjøen)

Tjern i Rendalen kommune, på nordsiden av Fonnåsfjellet, sørvest for Finnstad. Skårsjøen har trolig navn etter *Skorsåa* lenger sør. Til førsteleddet, se *skor*.

Skårsjøhogda [sko:r.`sjøhogda] (**Søndre** og **Nordre**) Fjell på grensen mellom Rendalen og Tynset kommuner, sørvest for *Skårsjøen* (s.d.), 1034 og 1026 moh. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Skårtjøenna [skå:r`kjønna / sjkårr` - (Røros)] (1) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (øst for riksveg 3, nord for Bubakktjøenna). (2) Tjern i Røros kommune, sørøst for Høsøya (på Høsfjellet). Navnet kommer av *skor* (s.d.).

Skåvårødden [skåvv`årådˈn] Odde, nes ved Halsteinsvika vest i Femunden, Engerdal kommune. Førsteleddet kommer kanskje av *skåvå*, dial. for 'skave', 'skrape' (?). Til sisteleddet, se *odde*.

Slaggtjøenna [s.l.ägg`kjønna / s.l.agg` -] (med **Nordre** og **Søndre**) (1, *Nordre* og *Søndre Slaggtjøenna*, også kalt *Slaggtjønnan*) Tjern i Rendalen kommune, vest for Elvål (nordvest for Tronsjøåsen). (2) Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Buvika ved Femunden (øst for Sømådalen). (3) Tjern i Engerdal kommune, Sømåkvovet (mellom Holmtjønnbekken og Ormutumyran). *Slagg* kan bety både 'avfall ved smiing' og 'spytt' (av v. *slagge*). K. Venås nevner enda en mulighet, nemlig at navnet kan henge sammen med *slågå* (s.d., om søkk i terrenget). I Engerdal er det et annet tjern som heter *Slågtjøenna* (s.d.), som ganske sikkert kommer av *slågå*. Ettersom det heter *Slaggtjøenna* her, er vel helst sammenhengen en annen. Det er rimeligst å tolke *slagg* som 'spytt', 'sikk'. Dette kan sikte til tjernets størrelse i (2), som nærmest er en vannpytt. I (1) sikter navnet helst til den stilleflytende bekken som fører vann til tjernene, el. til bekken mellom dem. Det er lite fall her.

Slemma [s.l.æmm`a] Elv i Rendalen og Åmot kommuner, med utløp i Osensjøen i Åmot. Navnet kan kanskje henge sammen med *sløyma*, 'gå raskt og slengende' (NE, 232). En annen mulighet er at ordet kommer av *slemme* el. *slamme* (1. 'avsette slam, bunnfall');

2. 'larme', 'smelle', jfr. *slamre*). Ingen av tolkningene er uproblematisk. Sml. Aasen 1873 (*slemba*); Venås 1987, 450-451 (*Slemsjøen*).

Slephaugen [s.l.e:p`hæu'n] Haug midtveis mellom Femundsundet og Elvbrua i Engerdal kommune. Den gamle ferdselsvegen fra Drevsjø til Rendalen gikk her. Gammelt kjørte de på slep om somrene, før det ble veg. Når de nådde hit til Slephaugen, var de første slepstengene utslitte, og nye måtte hogges (Andersen 1969, 415).

Sleppfisktjønna [s.l.æpp`fisj'kjønna] Tjern øst for Grådalen i Røros kommune (Stenfjellet). Navnet forteller at det har blitt satt ut fisk her.

Slettjellet [s.l.ett`fjelle] (1) Fjell nordøst for Finnstad i Rendalen kommune (sør for Vakkerfjellet), 1196 moh. (2) Se *Slettjellkampen* (Folldal). Også fjellnavn i Trysil, Holtålen og Midtre Gauldal. Til navnet, se ellers *Slethøa*.

Slettjellkampen [s.l.ett`fjellkampen] Fjelltopp nordøst for Fatfjellsætran, nord for Grimsbu i Folldal kommune, 1214 moh. Det slakere partiet nord for toppen heter *Slettjellet* (s.d.). Til sisteleddet, se *kamp*.

Slettjellstjønna Se *Gråvoltjønn*a (2).

Slethøa [s.l.ett`hø:a] (**Slethøe**) (1) Fjell øst for Eventjønnhøa i Tolga kommune (1122 moh.), mot grensen til Tynset (Kvikne). (2) Fjell i Ørddalen i Tolga kommune (1182 moh.). (3, *Slethøe*)

Fjell nordøst for Dalholen i Folldal kommune (1555 moh.). (4) Fjell i Os kommune, sørvest for Narbuvoll (1198 moh.). (5, *Slethøe*) Fjell i Rondane, Dovre kommune (1577 moh.), (sør)vest for Dørålflye og Falketind. Også navn på fjell i Oppdal. Fjell med dette navnet har en forholdsvis flat, avrundet form, men er ellers dominerende i landskapet. Til sisteleddet, se *hø*.

Slettknusen [s.l.ett`knæus'n / -`knô:s'n] (1) Fjellknus (879 moh.) sør for Savalen i Alvdal kommune, nordvest for Lomsjødalen. (2) Fjellknus (945 moh.) nord for Hørtdalen i Os kommune (sørlig del av Osvåttakletten). Knusen er temmelig flat (slett) på toppen begge steder. Se ellers *knus*.

Slettryloken [s.l.ett`rylo:ken] Tjern øst for Magnilla (vest for Letjønn) i Tynset kommune, nord for Lonåsen. *Slettrya* er et myromåde med flere små tjern (som ikke er navngitt på kartet). Tjernet det her er snakk om, er ført opp hos Venås 1987, 452. Jfr. *ry* og *lok*.

Sleukampen [s.l.e:`ukampen] Fjelltopp nordøst for Eriksrud i Nordre Atndalen, Folldal kommune, 1442 moh. Førsteleddet er det gamle dial.ordet *sleu* (= *sløe*), 'kasse for å fange fisk i bekk el. elv'. Ordet er ennå kjent av eldre folk. I elva Atna rett ut for Sleukampen satte en trolig ut *sleu* tidligere, derav navnet (Streitlien 1980, 21-22). Noen km lenger sør (nord for Rånåttjønn) renner *Veslesleubekken*, som inneholder det samme ordet. Se også *Sløbekken* m.fl. Til sisteleddet, se *kamp*.

Sliflobekken [s.l.i:ˈflo:beˌkˌkən] Bekk nordøst og nord for Litløråsen i Engerdal kommune (Rødalen), med utløp i *Røa* (2, s.d.). Førsteleddet *slif* er dss. *slim*, dvs. ‘grønnske’. Andreleddet *flo* kommer helst av *floe* (s.d.), her om vassdam el. stilleflytende del av bekk el. elv.

Slupkieh (Sloeptje) Dalsøkk, fjellskar øst for Tverrviglen, Røros kommune. *Slupkieh* (antakelig flert.form) har ukjent betydning på sørsamisk, mens *sloeptje* betyr innsnitt el. hakk i noe, her om skar i terrenget (sml. Sjaggo 2011, 36).

Sluskebu [s.l.uskebu:ˈ / s.l.uskˈ-] To hvilebuer (steinbuer) ved gammelt gruveområde (Grimsdalsgruva) i Grimsdalen i Dovre kommune (nordvest for Tollevshaugen, nær grensen til Follidal). *Slusk* betyr i denne forbindelse ‘gruvearbeider’, ‘anleggsarbeider’.

slætte Se *Brennslættloken*.

Sløa [s.l.ø:ˈa] (1) Høl, stilleflytende parti i Hallaråa nordvest for Svarthaugen i Øversjødalen, Tolga kommune. (2) Bekk med utløp i *Nørdersjøen* (s.d.) i Hodalen, Tolga kommune. Til navnet, se *Sløbekken*.

Sløbekken [s.l.ø:ˈbeˌkˌkən] Bekk i Kvikne i Tynset kommune, med utløp i *Orkla* (s.d.) nordvest for Orkelbogen. Bekkenavnet, som også fins i Stor-Elvdal, Oppdal og Tydal, kommer av fiskeredskapet *sløe* (se *Sleukampen*). Jfr. *Sløa*.

Sløefossen [s.l.ø:ˈefåssˈn] Foss, elvestryk i Tysla i Rendalen kommune, vest for Fonnås og Elvål. Til førsteleddet, se *Sleukampen*.

sløgd [s.l.øgd] f Dalsøkk, langt søkk i terrenget. Jfr. *Munkfotsløgdan* (Engerdal). I Midtre Gaudal (nordøst for Ramstadsjøen) heter det *Sløgda*. Jfr. *slå*, *slågå*, *vigge*.

Sløhåen [s.l.ø:ˈhå:ˈn] Vik i nordre enden av Nørdersjøen i Hodalen, Tolga kommune. Til navnet, se *Sleukampen* og *hå*.

slå [s.l.å:] f Graskledd avsats i fjellside el. li; slak helling, lite søkk med grasmark i ellers bratt terreng. Jfr. *Kvannslådalen* (Rondane, Sel), *Slåen* (tidligere skolekrets i Øvre Follidal), *Slåbekken* (Alvdal og Stor-Elvdal). Også (del av) gards- og slektsnavn flere steder, *Slåen* (bl.a. Sel og Follidal), *Dalslåen*, *Høgslåen*, *Slåsæter* (Follidal), *Slåbakken* (Tolga) m.fl.

Slåbaktjøna [s.l.å:ˈbakkˈkjønna] Tjern nord for Kletten i Vingelen, Tolga kommune. Navnet på tjernet kommer av garden *Slåbakken*, der det er en tydelig avsats (*slå*, s.d.) i terrenget. Nord for tjernet ligger *Slåbakkåsen* (947 moh.). Garden *Slåbakken* hadde seter i dette området (Venås 1987, 454).

Slåbakkvika [s.l.å:ˈbakkvi:ka] Vik i Nedre Tallsjøen, Tolga kommune. Se *Slåbaktjøna*.

Slågtjøna [s.l.å:gˈåkjønna]

(**Slågåtjønna**) Tjern nord for Elgådalen i Engerdal kommune, øst for fjellet Storslåga. Førsteleddet kommer av *slågå*, s.d.

slågå [s.l.åg`å / s.l.ågg`å / s.l.å:g`å] (**slåggå**) m Bredt søkk i fjellterreng, flatere parti i ellers bratt lende; skråning. Jfr. *Slågå*n (Alvdal og Folldal), *Breidslågå*n (Oppdal), *Slågåbekken*, *Steinlågåbekken* (Folldal), *Slåggåen* (Røros), *Storslåga* (Engerdal), *Slåggåmyran* (Os), *Slåggåhøgda*, *Slåggå*n (Holtålen) m.fl.

Slågåbekken [s.l.åg`åbækken] (1) Bekk i Folldal kommune, med nedløp i *Kakella* (s.d.) ved Erlisætra i Kakelldalen. (2) Bekk i Folldal kommune, med nedløp i *Einunna* (s.d.) øst for Langhøa i Einunndalen. Jfr. også *Slåggåbekken* i Holtålen. Til førsteleddet, se *slågå*.

Slågåhøa Se *Fatfjellet*.

Slågåtjønna Se *Slågtjønna*.

slått [s.l.ått] m Plass i utmark der en tidligere slo gras. Svært mange lokale navn med *-slått* er nå i ferd med å bli glemte; likedan hvor disse slåttene lå. Ofte stod det ei løe (bu) på stedet. Navn på slike slåtter er f.eks. *Vollslåtten* (Narjordet, Os), *Elvslåtten* (Narbuvooll, Os), *Kvennslåtten* (Tufsingdalen, Os), *Kaldvassslåtten* (Glåmos, Røros), *Follslåtten* (Folldal), *Slåttgrubba* (Engerdal), *Slåttåsen*, *Slåtttrøsta* (Tynset). Navn som *Pantslåtten* (sør for Djupsjøen, Røros), *Kvannslåtten* (Rendalen, ved Femundselta sør for

Galtsjøen), *Hopslåtten* (dvs. 'slått flere brukte i hop', nord for Aursunden, Røros), *Skjeggslåtten* (Litlmolingdalen, Røros), *Kårslåtten* (Holtålen) og *Tørrabbslåtten* (Hitterdalen, Røros) er kulturhistorisk viktige navn som forteller om tidligere tiders økonomiske forhold for fjellbøndene. *Eng* og *gjøt* (s.d.) er flere steder brukt synonymt med *slått*.

Slåttåen [s.l.ått`hå:'n] Utvidelse av elva Sølva (smalt tjern) ved utløpet fra Sølensjøen (sør for Midthåen) i Rendalen kommune. Førsteleddet *slått* (s.d.) forteller at det har vært slått til dyrefôr (antakelig starr) her. Til sisteleddet, se *hå*.

Slåttjønna [s.l.ått`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, nordøst for Søndre Rensjøen. Tjernet, som ikke er navngitt på alle kart, ligger sør for *Slåttmyra*. Navnet tilsier at det har vært høstet dyrefôr, antakelig starr, her. Jfr. Venås 1987, 454.

Slåttloken [s.l.ått`lo:ken] Tjern, vannpytt i Engerdal kommune, sør(vest) for Femundsundet (sørøst for Øverli). Tjernet ligger på ei myr. Kartet viser tre tjern her; ett av dem er nærmest en vannpytt. Til navnet, se *slått* og *lok*.

Slåttmyrdalen [s.l.ått`my:rda:'l.n.] Dal i Røros kommune, på østsiden av Korssjøen. Her ligger *Slåttmyra* og *Slåttmyråsen*. Navnene forteller at det har vært slått starr til dyrefôr her. *Slåttmyra* heter det også i Rendalen og Engerdal; *Slåttmyråsen* i Trysil.

Slåttmyrloken [s.l.ått`my:rlo:ken]

Tjern, vannpytt i Os kommune, nord for Siksjøen. Oppført hos Venås 1987, 454, men ikke avmerket på alle kart. Til navnet, se ovenfor.

Slåttåsen [s.l.ått`å:s'n] Ås (ca. 765 moh.)

nord for sentrum i Tynset kommune (nord for Østby). Også gardsnavn. Navnet vitner om at det har vært utmark med slått (slåttemark) her. Se ellers *slått*.

Smalhøa [sma:l`hø:a] Fjell i Alvdal kommune, nordvest for Tegningshøa, mot grensen til Rendalen, 1198 moh. Fjellet er forholdsvis smalt og langt. Til sisteleddet, se *hø*. I Rennebu finner vi *Smalhøgda*.

Smalhøtjønnan [sma:l`hø:kjønnän]

Tjern i Alvdal kommune, øst for *Smalhøa* (s.d.). Det er usikkert hvor mange tjern dette dreier seg om (to jevnstore er markert med navnet på kartet, men det er en rekke mindre tjern lenger nord som også kanskje hører med).

Smedberget [sme:`bærje] *Berg*

(s.d.) nordøst for Olavsgruva i Røros kommune (sør for Litlberget), ca. 815 moh. Førsteleddet er yrkesbetegnelsen *smed*. En knapp km mot nordøst ligger *Smedtjønnan* (s.d.).

Smedgubbhølen [sme:`gubbhø:l.n.]

Kulp, *høl* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (sørvest for Sætersberget og Sæterstjønnan, om lag 600 m nordvest for Saubua). Det siktes til en fiskeplass etter smeden Ingul Midtdal (1816-1902), kalt *Smed-Ingul*. Han var kjent som

ivrig fisker. Også på sine eldre dager lå han alene på fiske ved Femunden hele sommeren (Midtdal 1991, 356).

Smedhamran [sme:`hamrän] (**Søre,**

Austre og Nørdre) Store fjellhamrer nordvest for Rondvassdalen i Rondane, Dovre kommune, henholdsvis 1922, 1849 og 1898 moh. Til førsteleddet, se *Storsmeden*. Sisteleddet er flert. av *håmmår*, s.d.

Smed-Jotjønnan [sme:`jo:kjønnan]

Tjern i Litjnørdalen i Os kommune (nordvest for Brattfalltjønnan). Tjernet er oppkalt etter en som het *Jo*. Dette sikter helst til Joen Pedersen Finstad, som var smed ved gruva i Tufsingdalen i årene 1714-1716, og første bruker av Smedgarden (Midtdal nordre) i Tufsingdalen. Fra samme garden kjenner vi også en annen som var smed og som ble kalt *Smed-Jo*, nemlig John Ingulfsen Midtdal (1846-1913). Navnet *Storrøtjønnan* er også brukt om dette tjernet (av *røe*, dial. for fiskeslaget *røye*). Se Midtdal 1991, 336; 670 (kart).

Smedkinnin [sme:`kjinnin]

Fjellkant, fjellaksel i Rondane, Dovre kommune, på nordsiden av Smedhamran. Til førsteleddet, se *Storsmeden*. Sisteleddet er flert. av *kinn* (s.d.), 'bratt fjellside'.

Smedloken [sme:`lo:ken]

Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, sørøst for Midtdalsgrenda (mellom fylkesvegen og Tufsinga, øst for Vesterheim). Navnet skriver seg fra *Smedgarden*, som har navn etter en som var smed ved Tufsingdalen sølvgruve, Joen Pedersen Finstad (jfr.

Midtdal 1991, 336; Gjermundsen 2001 B, 228). Se ellers *Smed-Jotjønna*.

Smedtjønna [sme: `kjønna] Tjern ved Bekkosvola i Røros kommune, sørvest for Bekkosen ved Aursunden. En smed har fått yrkesnavnet knyttet til tjernet.

Smikkjølhogda [smøkk`kjøllhogda] Fjell nordøst for Unset i Rendalen kommune, 1023 moh. Navnet på fjellet kommer av *Smikk-kjølla* (s.d.), og burde derfor vært skrevet med to l'er. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Smikk-kjølla [smøkk`kjølla] Kilde (oppkomme) til elva Mistra i Rendalen kommune, nordøst for Unset. Siste delen av navnet kommer av *kjølle*, 'kilde'. Førsteleddet har kanskje sammenheng med v. *smikke* ('smelle'). Navnet kunne da hentyde til lyden som vannet lager (Venås 1987, 456). Jfr. *Smikkjøldbekken* som renner herfra. De ulike offisielle skrivemåtene til navnene i området, *Smikkjø-l*-hogda, *Smikkjø-l*-bua og *Smikkjø-l*-bekken viser usikkerhet i navnetradisjonen.

Smiubelgin [smi: `ubælgin] Fjellrekke vest for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune. Består bl.a. av *Sagtindan*, *Storsmeden* og *Veslesmeden* (s.d.). Navnet er sammensatt av *smiu* (dial. for 'smie', 'verksted for smed') og flert. av *belg* ('blåsebelg', 'redskap til å blåse luft på varmen med'). Ordet føyer seg inn i rekken av mange navn knyttet til 'smed' i denne delen av Rondane (se *Storsmeden* for flere oppl.). Lenger sør, mellom Store Ula og Vesleula, ligger *Smiubelgtjønne*.

Smiuhåmmåren (Hammaren) Se *Ljosåbelgen*.

Smiukampen [smi: `ukampen] Fjell (1799 moh.) sør for Bråkdalsbelgen i Rondane, Sel kommune. Til førsteleddet, se *Smiubelgin*. Sisteleddet er *kamp*, s.d.

Smørbekkhåen [smø:r`bekkhå:ˈn] *Hå* (s.d.), vik i nordre enden av Langsjøen i Tolga kommune (Øversjødalen). *Smørbecken* renner ut i elva Hola nord for håen. Navnet sikter antakelig til frodig grasvekst og godt beite (som gir mye smør), jfr. *Smørbekkengan* på nordsiden av håen.

Smørbollen [smø:r`bållin] Fjell nordøst for Dalholen i Folldal kommune, 1244 moh. Navnet er et jamføringsnavn; fjellet kan minne om en smørbolle. Det blir sagt at når snøen tiner her om våren, er det som "når en skraper ut smøret av en bolle". Jfr. også *Ytre* og *Indre Smørbollen* (*Hemare Smørbollin*) ved Fokstugu i Dovre.

Smørdallen [smø:r.`d.åll`n] Åsrygg (949 moh.) i Engerdal kommune, sørvest for sentrum (Lerådalen, øst for Øveråsen). Navnet kan være oppstått ut fra sammenligning med en smørdall (trekar til å ha smør i). Åsen har en karakteristisk form, og blir lokalt også kalt *Rundhøgen* (Rundhaugen).

Smørholet [smø:r`hø:le] Stor dalbotn i Sølen, Rendalen kommune (sørøst for Tissvola). Førsteleddet er vel subst. *smør*; andreleddet er *hol*, 'botn'. Sammensetningen med *smør* kan sikte

til at den store dalbotnen er “gravd ut” tilsynelatende like lett som en kan lage et hull i en klump med smør. Det kan òg tenkes at førsteleddet sikter til at det blir fort grønt i området, men da må det gjelde terrenget lenger nede, mot vest. Sml. neste art.

Smørsteinslykkja [smør: `s.t.einslykkja] Jordstykke ved garden Kvistli i Folldal kommune, nordvest for Dalholen. På jordet (se *lykkje*) er det en stor stein som etter navnet kan ha blitt brukt som offerstein. Oftring av mat el. drikke for god grøde m.v. er kjent fra gammel folketradisjon, bl.a. ble grøt, smør og øl brukt til formålet. Navnet kan imidlertid òg tolkes som et rosende navn, om gode vekstvilkår (jorda og garden er sørvendt). Flere stedsnavn med *smør* som forstaving kan være svært gamle (jfr. NSL, 412-413).

Småbakk små: `bakkän] Setergrend nord for Einunndalen i Folldal kommune, sør for Setaldalen. Landskapet er karakteristisk småkupert.

Smådalen [små: `da:län] Dalføre nord for Vingelen i Tolga kommune, mot Bratthøa og grensen til Os. Her er det mange små bekker som danner flere mindre, langstrakte søkk (bekkedaler) i terrenget. Samme navnet finnes også i Oppdal.

Smågarden [små: `ga:län] Grend, garder i Tynset kommune, vest for Neby og Tunna. Navnet går antakelig på størrelsen på disse gardene i tidligere tider (sett i forhold til Østby, Neby og

Utby). Fra først av var navnet trolig brukt bare om Storeggen og Lilleggen; senere om Mælan m.fl. (Streitlien 1973, 5).

Småhaugan [små: `hæugän /- `hòuän] (1) Fjell, fjellformasjoner i Rondane, Dovre kommune, høyeste topp 1858 moh. Utgjør en del av Stygghøin vest og nordvest for Dørålseter. Navnet er noe merkelig, både fordi alle “haugene” er høye fjell, og fordi de også er omtrent like høye som Stygghøin. Navnet er kanskje laget med utgangspunkt i den noe høyere Digerronden m.fl. i sørøst. Småhaugan danner et karakteristisk, bølgete fjellandskap. Sml. *Skranglehaugan* (s.d.) på østsiden av dalen. (2) Hauger, mindre koller (ca. 890 moh.) nordøst for Haldogsøyen i Nordre Atndalen i Folldal kommune (nedenfor Bakkesætre). (3) Hauger, mindre koller (ca. 750 moh.) nord for Seljeåsen i Os kommune, sørøst for Langen.

Småhøgdene [små: `høgd'n] Fjellformasjoner, høyder nord for Harahøgda i Rendalen kommune, ca. 1110 moh. Navnet sikter helst til at høydene er betydelig lavere enn Rendalssølen lenger nord. *Småhøgdbecken* renner mot sørøst fra et av tjernene i området. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Småklettan [små: `klættän] (1) Fjellknauser nordøst for Vesle Sølensjøen i Rendalen kommune, ved grensen til Engerdal, 934 og 943 moh. Knausene er litt lavere enn *Storkletten* (958 moh.) litt lenger øst, i Engerdal kommune. Sml. også *Treklettan*. (2) Fjellknauser

nordvest for Follandsvengen i Søndalen i Alvdal kommune (nordøst for Mjovassdalskletten), ca. 1200 moh. Navnsettingen har vel skjedd ut fra sammenligning med *Langfjellet*, som er adskillig høyere (1284 moh.). *Storkletten* i sørøst er derimot en god del lavere (!) enn Småkletten, 1133 moh. (3) Fjellknauser nordvest for Breisjøen i Alvdal kommune, øst for Kyrkjekletten, 1186 moh. Også her er faktisk *Storkletten*, som ligger like nordenfor, lavere (1175 moh.). Kyrkjekletten i vest kan ha medvirket til at klettene her har fått adj. *små*- knyttet til seg. Til sisteleddet, se *klett*.

Smålokan [små: `lo:kän] (1) Tjern vest for Femundshytta i Engerdal kommune. (2) Tjern sør for Elgå i Engerdal kommune (øst for Tjønnodden), også kalt *Hanstjønnan*, s.d. (3) Tjern ved østre enden av Storsjøen i Hodalen, Tolga kommune (nord for Langvika). (4) Tjern sørøst for Siksjøen, Os kommune (nordvest for Søndre Langtjønnna). Lokalt er navnet trolig også brukt andre steder. Siste del av navnet er flert. av *lok*, s.d. Det er snakk om små vann. Jfr. *Storloken*.

Smårøsttjønnna [små: `røstkjønnna] Tjern i Sømåkvolve i Engerdal kommune (nordøst for Holmtjønnna). Se neste art.

Smårøsttjønnan [små: `røstkjønnän] Tjern øst for Sømådalen i Engerdal kommune (nord for Trolltjønnna / Bjørnfjorden, Isteren). Midtleddet *røst* (s.d.) viser til området der tjernene ligger. Det heter *Smårøstan* også om et annet (myr)område i Engerdal (nordøst for Sorken), samt i Tolga og Os.

Småsjøelva [små: `sjøælva] Elv i Engerdal kommune, nordvest for Gutulisjøen. Renner fra Nordersjøen bl.a. gjennom Yttersjøen og med utløp i *Gutua* (s.d.). Navnet sikter antakelig til de to sistnevnte sjøene (garden mellom disse heter *Småsjøvollen*).

Småslættjønnna [små: `s.l.ettkjønnna] Tjern i Røros kommune, sør for Djupsjøen. Navnet kommer av *slætte*, 'slått', 'engstykke', 'grasmark'. Se også *Brennslættloken*.

Småtjønnan [små: `kjønnan /-än] (1) To mindre tjern ved Båtstadvika ved Aursunden (Botnet) i Røros kommune. (2) To mindre tjern nord for sjøen Feragen, øst for bygda ved samme navn, i Røros kommune. (3) To mindre tjern sørøst for Femundsanden i Engerdal kommune (øst for Hølbekkjølen). (4) To tjern nordvest for Gruva i Dalsbygda, Os kommune (nordvest for Flovollan). (5) To tjern (ett av dem svært lite) nordvest for Gruva i Dalsbygda, Os kommune (vest for Flovollan). Tjernene ligger ca. 1 km sør for (4). Merkelig nok er *Småtjønnan* på alle disse stedene brukt om to tjern. Antakelig fins navnet også andre steder enn de vi har klart å registrere. Jfr. *Småtjønnin* i Rennebu.

Småvolan [små: `vo:län] Fjell, åsrygger (høyeste topp 1168 moh.) nordvest for Hanestad (øverst i Tegningsdalen) i Rendalen kommune, mot grensen til Alvdal. Til sisteleddet, se *vol*.

Snauberget [snæu `bærje] *Berg* (s.d.) sørøst for Lonåsen i Tynset kommune

(sørvest for Høgåsen), 804 moh. Til førsteleddet, se *Snaukletten*.

Snaubrenna [snæu`brænna] Ås (667 moh.) sør for Galtsjøen i Engerdal kommune. Det er snaut og bart her, trolig etter brann (se *brenne*). Noen kaller åsen el. deler av denne for *Snotoppen*, men dette ser ut til å være et nyere navn.

Snaukletten [snæu`klætt'n] *Klett* (s.d.) (sør)øst for Gammelsætran i Grimsbu, Follidal kommune, 993 moh. Dette er en bar, naken knaus.

Snauodden [snæu`ådd'n] *Odde* (s.d.) nordøst for Tamneset i Aursunden (vest for utløpet av Tamnesbekken) i Røros kommune. Navnet forteller at det er lite vegetasjon her.

Snausjøvola [snæu`sjø:vo:la] Fjellknauas øst for Savalen i Tynset kommune, 1045 moh. Førsteleddet *snau* (jfr. forrige art.) må sikte til *vola*, ikke sjøen. Til sisteleddet, se *vol*.

Snekkervollen [snekk`arvåll'n] (**Snekkarvollen**) (1) Gard i Røros kommune, øst for Høsøya (Hånesåsen). (2) Seter i Røros kommune, nord for Rismosjøen (sørøst for Pinstivollen). (3, *Snekkarvollen*) Seter i Tolga kommune, sørvest for Milskifte. (4, *Snekkarvollen*) Seter i Tolga kommune, Klettan (nord for Erlia). En som var snekker, har vært eier el. bruker av setra (garden). Navnet hører til en større gruppe gards- og seternavn, særlig i Rørosområdet, som har yrkesbetegnelse som førsteledd (se

bl.a. *Hjulmakervollen*, *Skreddarvollen*).

Snerta [snär.t.`a / snär.t.`a] (1, også kalt *Snertåa*) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femundselva* (s.d.). (2) Grend ved elva Snertas utløp i Engerdal kommune, nordvest for Søre Elvdal kirke. Navnet kommer antakelig av *snerte* ('skynde seg', 'stryke av sted'). Elva har forholdsvis sterkt fall.

Snertådalen [snär.t.`ådä:'l.n.] Dalføre langs det øvre løpet til elva *Snerta* (1, s.d.) i Engerdal kommune. Navnet på dalen tilsier at elva også er blitt kalt *Snertåa* (jfr. *å*).

Snjofonnkroken [sjofänn`kro:ken] (**Sjofonnkroken**) Fjellparti (senkning i terrenget) mellom Simletinden og Gråhøe vest for Verkildalen i Rondane, på grensen mellom Dovre og Sel kommuner. Snøfonner (på dial. *sjofonn*, flert. *sjofenn*) blir lett liggende i dette området også sommerstid. Sisteleddet *krok* er her brukt om 'hjørne', 'vinkelaktig fordypning'.

Snotoppen Se *Snaubrenna*.

Snudda [snudd`a] Elv i Dalsbygda, Os kommune. Kommer fra området nordvest for Kløftåsen og utgjør senere (med flere mindre elver og bekker) *Vangrøfta*, s.d. Elvenavnet kan ha sammenheng med *snudde* ('streife', 'snerte'), kjent fra flere norske dial., jfr. svensk *snudda vid*. Et tilsv. ord *snudd* er kjent fra svenske dial., med betydningen 'spiss', 'snipp' (slik NSL, 414). En annen mulighet er at navnet kommer av v. *snu*

(‘dreie’, ‘vende’). Det kan da sikte til de store svingene elva gjør ved Snuddvollen. Dalføret heter *Snuddalen*.

Snuddtangen [snudd` tangen] Fjellrygg (1104 moh.) nordvest for Kløftåsen, sør for Sattåhaugen, i Dalsbygda i Os kommune. Navnet kommer av elva *Snudda* (s.d.). Til sisteleddet, se *tange*.

Snurruegga [snurr` uegga] (1) Ås i Tolga kommune, sørvest for Kvennan, 776 moh. (2) Ås i Os kommune, nord for Osmoen (Oslia), 715 moh. Førsteleddet betyr ‘snare’ (fangstredskap for rype, hare o.l.). Til sisteleddet, se *egg*. Samme navnet fins Midtre Gauldal og Oppdal (*Snorroegga*, gardsnavn).

Snyrilhustjønne [snyr` ilhu:skjønne] Lite tjern, vannpytt vest for Sæterhovda ved Dalholen, Folldal kommune (øst for Søre Stålan). Bløtdyret ‘snegl’ heter *snyril* el. *snyryl* på dialekt(e) i Nord-Gudbrandsdal, inkl. Øvre Folldal (Eriksen 2011, 216; Ryen 2012, 35). *Snyrilhus* betyr dermed ‘sneglehus’, som det finnes mye av her ved tjernet.

Snøfonnhøa [snø: `fånnhø:a] Fjell (1420 moh.) på nordsiden av nedre del av Einunndalen i Folldal kommune (øst for Digerkampen). Til navnet, se *Snøfonntjønnan* og *hø* (1).

Snøfonnhøgda [snø: `fånnhøgda] Høyde (948 moh.) nord for Aursunden i Røros kommune (mellom Gjeltsjøen og Klinkenhåmmåren). Se *Snøfonntjønnan* og *hø* (2).

Snøfonntjønnan [snø: `fånnkjønnan] Tjern nord for Aursunden i Røros kommune, øst for Gjeltsjøen. Det kan ofte ligge snøfonner her, gjerne lenge utover våren. Sml. *Snjøfonnkroken*.

Snøhetta [sjohætt `a / snø: `hetta] Fjell nordvest for Hjerkinna på Dovrefjell i Dovre kommune, nær grensen til Oppdal og Lesja. Høyeste topp (*Stortoppen*, òg kalt *Østtoppen*) 2286 moh. Førsteleddet uttales lokalt (Dovre, Folldal) *sjø*’ av dial. *sjog*, ‘snø’. Sisteleddet kan tolkes som ‘dekke’, ‘lokk’, men kan også komme av *hytte* i betydningen ‘naken bergpynt’, ‘fjelltopp’.

Soenehkejaevrie Innsjø nordøst for Viglsjøen i Tydal kommune, nær grensen til Sverige. Det sørsamiske navnet er sammensatt av *soenehke* (‘lasso’, ‘tau laget av sener’) og *jaevrie* (‘sjø’). Nordøst for sjøen ligger fjellet *Soenehketjahke* (1310 moh.).

Sokshaugen [såks` hòu`n] Høyde (892 moh.) sørvest for Fiskevollen ved Sølensjøen i Rendalen kommune (Åkerådalen). Navnet skal skrive seg fra bruk av *saks* (dial. *soks*) til fangst av hauker her.

Solansberget [so:l` ansbærje] *Berg* (s.d.), fjellknaus nord for Tufsingdalen i Os kommune (ovenfor Fjellvang ved Siksjøen), ca. 875 moh. Berget utgjør en del av Bakkekletten. Navnet er etter en som het *Solan* fra Øvre Moen i Tufsingdalen. Han omkom i 1809 da han rente på ski utfor berget. Sør for berget

renner *Solansbekken* ut i Siksjøaa. Sml. *Ingulfskletten*.

Soldategga [sol`da:teggə] *Egg* (ca. 680 moh.) i Tufsingdalen i Os kommune, om lag 300 m sør for Sæter Søndre. Her skal det en gang ha ligget norske soldater på vakt mot svensk angrep (Midtdal 1991, 535).

Sollern [soll`er.n.] (1) Se *Solra*.
(2) Høyde (ca. 865 moh.) nordøst for Unnsetbrenna og Klettsætra i Rendalen kommune (like nordøst for Grønbakken). Til navnet, se *Solra*.

Sollerøya Se *Solra*.

Sollia [so:`lia] Bygd (egen kommune til 1965) lengst nord i Stor-Elvdal kommune. Grenser til Folldal i nord og berører lengst vest Rondanes ytterområde. Navnet betyr 'sol-lia', dvs. 'lia der sola skinner'.

Sollitjønnå [so:`likjønnå] (**Nordre**, **Midtre** og **Søndre**) Tjern sør for Engerdalssætra i Engerdal kommune. Tjernene ligger på rekke og rad på østsiden av fylkesvegen og elva, de to sørligste sør for bruket *Solli*. Til navnet, se *Sollia*.

Solra [sold`ra / soll`ra] (**Sollerøya**, **Sollern**) Øy i Femunden, Engerdal kommune, sørøst for Kvennvika. Øya er drøyt 2 km lang, og den største i Femunden. *Lille Sollerøya* er en liten holme sør for selve øya. En folkelig forklaring tyder navnet som 'den solrike øya'. Selv om dette rent språklig neppe

kan stemme, sier det noe om det vide og åpne landskapet rundt øya og sjøen, med lang solgang. Navnet henger antakelig sammen med *svelle*, 'svulme' (jfr. norrønt *sullr*), noe som kan sikte til at øya virker høy sett fra sjøen og det ellers flate landskapet rundt Femunden (NSL, 416). Høyeste toppen på øya (725 moh.) er ca. 60 m høyere enn sjøen (664 moh.). Det går flere sagn om *Sollerkongen*, en veidemann som skal ha holdt til her. Han skal etter tradisjonen ha hatt både stålbue, stålski (!) og stålbile (øks). Ifølge sagnet ble dattera hans gift til garden Lomnes i Rendalen. Hun lengtet tilbake til Sollerøya, og sa en gang: "Her er nok pent ved Lomnæs' lier, men penar var det ved Femunds sider, der storoksan hass far [dvs. elgene] gjekk som best" (Østigaard 2007, 20; sml. Andersen 1966 B, 354). Til andre sagn om Sollerkongen, se *Stillbakken* og *Revlinga*.

Solsidevassberget [so:l`si:vassbærgə] *Berg* (s.d.) (sør)øst for Høvringen i Sel kommune, sørvest i Rondane nasjonalpark, 1403 moh. Berget ligger på solsiden av Høvringsvatne, dvs. på den solrike østsiden. Jfr. *Baksidevassberget*.

Sorgentjønnå [sör`jenkjønna] Tjern i Tolga kommune, nær sentrum i Vingelen (sørøst for Sandtjønnå). Navnet kommer av subst. *sorg*. Ei jente druknet her for lenge siden. Senere skal en annen ha druknet seg i tjernet. Se Venås 1987, 458.

Sorka [sår`k`a] (**Sorkåa**) Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) ved Sorken. Opphavet til navnet er uvisst.

Det kan komme av et eldre ord for 'svart', 'mørk' (NE, 252), eller ha sammenheng med v. *surkle* (Veka 2000, 394). En forbindelse med *sverkjil* (dial. for 'virvel') er også foreslått (Venås 1987, 490, til *Sverkja*). Navnet kan da sikte til virvler som strømmen lager i elva. En fjerde mulighet bør også overveies: I. Aasen fører opp v. *sorka* i sin ordbok, med forklaringen "faae en Iisskorpe" (Aasen 1873). Navnet kan i så fall vise til (tidlig) isdannelse på elva om høsten eller at isen ligger lenge om våren. Jfr. *Sorken*.

Sorken [sår*k'en] Grend på østsiden av Femunden i Engerdal kommune, ved elva Sorkas utløp nord for Femundsenden. Også gards- og etternavn. Til navnet (dat.), se *Sorka* (nom.).

Sorksjøen [sår*k'sjø:n] (med **Litl-Sorksjøen**) Innsjø i Engerdal kommune, øst for Sorken. *Litl-Sorsjøen* ligger rett sør for selve Sorksjøen. Navnet kommer av *Sorka* (s.d.), som renner herfra.

Sorkvola [sår*k'vo:la] Fjell nordøst for Sorken i Engerdal kommune, 1012 moh. Til navnet, se *Sorka* og *vol*.

Sorkåa Se *Sorka*.

Sotta [sått'a] Bekk i Kvikne i Tynset kommune, med utløp i *Tunna* (s.d.) nordvest for Stugusjøen (Stubsjøen). Navnet henger trolig sammen med *sott* ('hard sykdom'), men noen mer konkret bakgrunn for navnet er ikke kjent.

Sottdalen [sått'da:l.n.] Dalføre langs *Sotta* (s.d.) i Kvikne i Tynset kommune.

Sparsjøen [spa:'sjø:n] Innsjø i Tynset kommune, nordøst for Rødalen. Navnet er ikke sikkert tolket. Det kan komme av gammelnorsk *spørr*, 'spurv' el. *spølr*, 'spildre', 'tynn, smal fjøl'. En tredje mulighet er å tolke førsteleddet som noe en sparer på, noe som er gjevt (her sammenheng med at en sparte på kreftene ved å følge denne leia fra f.eks. Fådalen til Stugusjøen?). Som en fjerde tolkning kan nevnes 'karrig', 'knapp'. Se Rygh 1900, 406; Venås 1987, 459. *Sparsjøbekken* renner nordover fra sjøen og ut i Gløta; sør for sjøen ligger *Sparsjøvolla*.

Speka [spe:k'a] (1) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Sølva* (s.d.) i samme kommune. (2) Elv i Tynset kommune, med utløp i *Brya* (s.d.). Navnet kan komme av dial. *speke* ('fryse', 'bli til is'), kjent og brukt over hele vårt distrikt. En annen mulighet er at elvenavnet kan henge sammen med v. *spikke*, dvs. 'elva som skjærer seg ned i terrenget' (A.D. Østigaard, personlig meddelelse). Nedløpet mot *Brya* er svært bratt, jfr. *Spekehogget*. Se også *Svartspeka*.

Spekedalen [spe:k'däl.n.] Dalføre i Tynset og Rendalen kommuner, langs elva *Speka* (s.d.). Jfr. også *Spekdalen* i Midtre Gauldal.

Spekehogget [spe:k'høgge] (**Nedre og Øver**) Juv i Tynset kommune, øst for *Brydalen*. Til førsteleddet, se *Speka*. Til sisteleddet *hogg* ('skar', 'juv', 'revne i fjell'), se også *Jutulhogget*.

Spekehøan [spe:k`hø:än] Fjell øst for Brydalen i Tynset kommune. Fjellet består av *Langhøa* (1273 moh.), *Midthøa* (1184) og *Veslhøa* (1050).

Spekesjøen [spe:k`sjø:'n] (med **Nordre Spekesjøen**) Sjøer i Rendalen kommune, vest for Elgspiggen. Nordre Spekesjøen ligger også delvis i Tynset kommune. Selve Spekesjøen kalles gjerne *Søndre Spekesjøen*. Til førsteleddet, se *Speka*.

Spenningsvangen [spenn`ingsvangen] Grasslette øst for Vesletjønnna i Aumdalen i Tynset kommune (nordvest for Øverbyvangan). Her har det tidligere vært seter. Navnet kan henge sammen med de gamle plassene *Spinning* og *Halvspinning* i Østbygrenda på Tynset el. *Spinningsteen* ved Fåset. Navnet på disse husmannsplassene kommer antakelig av *vidjespenning*, dvs. bånd av vidjekvister til å feste et band i el. stenge ei grind med. Til sisteleddet, se *vang*.

Spisseltyinna [spiss`eltyinna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Storsjøen (på myrområdet nordøst for Søndre Valsjøen). Navnet er merkelig, og ser heller ikke ut til å være mye brukt. Det er ukjent for flere lokalkjente informanter. Førsteleddet kan kanskje sikte til den spisse formen på tjernet (det ender i en spiss mot nordvest). Til andreleddet *-el*, se kanskje *Sivilla* (av *ile*, 'kilde?'). *Tynna* kan hentyde til godt fiske, men det kan òg henge sammen med *tvinne* og henspille på den store kroken som tjernet danner sammen med en bekk som renner inn i tjernet fra nordøst og videre mot nordvest.

Sponga [spång`a] Lon, stilleflytende parti av elva Hola i Holøydalen, Tolga kommune (rett nord for Simastallroa, nordøst for Holøymoen). Navnet fins også andre steder i landet, men knapt ellers i vårt distrikt. Jfr. dog *Spongøya*, *Spongsvea* m.fl. i Stor-Elvdal. Det hører antakelig sammen med nynorskordet *spong* (av norrønt *spōng*), som kan bety 'stang'; 'smal stripe'. Ordet er også brukt om isbru over ei elv el. en fjord (jfr. Aasen 1873, *Spong*). På svensk brukes *spång* om klopp el. gangbru.

Spranget [sprang`e] (1) Juv vest for Liafossen i Nordre Atndalen, Folldal kommune. Elva Atna renner gjennom flere trange gjel (juv) i dette området. (2) Juv sørvest for Rondvassbu i Rondane, Sel kommune (ved Store Ula, sør for Satansrivillen). 22.-23. august 2005 prøvde to store reinsflokker i to dager å komme over elva Ula sørover ved Spranget uten å lykkes. 7. september samme året stod en flokk på 600 dyr på myrene nord for Spranget uten å komme over (noe av årsaken var stor turisttrafikk inn til Rondvassbu denne dagen; se Jordhøy 2013, 103). Navnet (*sprang*: 'hopp', 'byks') hentyder til at en må gjøre et langt hopp for å komme over elvefaret eller juvet. Stedsnavnet *Spranget* fins òg i Ringebu og Nord-Fron (i Nord-Fron også gardsnavn).

Spranhke Sørsamisk navn på *Tjerråtjønnna* (s.d.) i Holtålen og Røros kommuner. Betydningen av navnet er ukjent.

Spranhkenjohke Sørsamisk navn på *Tjerråa* (s.d.) i Røros kommune. Betydningen av første del av navnet er ukjent. *Johke* betyr 'elv', 'bekk'.

Sprengen [spreng'en] Nes på vestsiden av Engeren i Engerdal kommune, sør for Heggeriset og Kolbu. Det er usikkert hvilken konkret bakgrunn navnet har (av *spreng*, 'presse', bryte opp'; om steinsprang?).

Spælen [spæ:'l.n.] Jordstykke ved Lonaøyen ved Folla i Husom krets, Follidal kommune (sør for Nordgård). Navnet (*spæl*: 'kort hale', f.eks. på sau) henspiller antakelig på den smale formen på jordet. *Spælen* er også grendenavn i Oppdal.

Spåajmetjahke Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Rundhøgda* (1120 moh.) i Engerdal kommune, nordøst for Elgådalen. *Spåajme* (*båajme*, *bååjme*, *bööjme*) er sørsamisk for 'fjellvåk' (rovfugl i haukefamilien). *Tjahke* betyr 'fjell', 'fjelltopp'. Sml. Bergsland/Magga 1993, 47.309.

Staden [sta:'n] Vanlig navn (i dagligtale) på byen *Røros*, dvs. *Bergstaden* (s.d.). Jfr. svensk *stad*, tysk *Stadt* ('by').

Stadsbuøyen [sta:ds'bu:øyen] (**Stodsbuøye**) Garder øst for Frekmyre og fylkesvegen i Nordre Atndalen, Follidal kommune. *Stadsbuøyen* (dat.) er normalisert form av *Stodsbuøye* (nom.). Førsteleddet i navnet er sannsynligvis subst. *sto*, 'flokk av merrer og hingst(er)'

Bu betyr her helst 'bosted', 'gard' (jfr. *Grimsbu*), mens sisteleddet *øy* (s.d.) sikter til de store slettene vest for Stodsbubekken. Navnet skulle dermed bety 'engsletta ved garden(e) med hesteflokken'. Slektsnavnet knyttet til gardene er *Øyen*.

Staesvollen [sta:'esvåll'n] Seter sørøst for Vesle Orkelsjøtangen i Kvikne, Tynset kommune (på vestsiden av Orkla, nord for Støsætran). Det var Iver Stae som bygde seter her i 1832. Til sisteleddet, se *voll*. Se ellers gardsnavnet *Stai*.

Stai [sta:'i] (**Øvre, Søre og Ytre**) Garder nord for Kvikne kirke i Tynset kommune. Slektsnavnet er skrevet både *Stai* og *Stae*. Navnet kommer av *stad* i betydningen 'elvbredd', dvs. med samme meningsinnhold som *ste* og *stø* (s.d.). Gardene ligger på vestsiden av Orkla. Også gards- og grendenavn i Stor-Elvdal.

Stallbakken [stall'bakken] (1) Bakke øst for Bjøreggan og Bjøra i Tolga kommune (nord for Dølmovollen, mellom Jervåsmoen og Langegga). Her var det stall med hvileplass for hestene til tolgingene i forbindelse med kjøring av mose til dyrefør (i motsetning til hodølene hadde tolgingene lang vei til mosefjellet). (2) Bakke sør for sjøen Feragen i Røros kommune, øst for Langtjønnna. Nord for bakken ligger *Stallmyra*.

Stallbekktjønnna [stall'bekk'kjønna] Tjern nord for Korssjøen i Røros kommune (ved Rambergfjellet). *Stallbekken* renner herfra. Navnet

kommer vel av *Stallan* ('stallene'), som ligger nordvest for Korssjøgardene og viser til at hester har holdt til her.

Staloddan [stall`åddän] Odder nordøst for Rotvika på Femundens vestsida i Engerdal kommune (Elgå ligger på den andre siden av sjøen, mot sørøst). I sør ligger *Staloddholman*. Jfr. også *Staloddvika* og *Staloddrostan* i samme området. Navnene forteller om stall(er) for hester. Til førsteleddet, se *odde*.

Stamoen [sta:`mo:`n] (med **Nedre Stamoen**) Slette og gardar på vestsida av Glåma ved Kveberg i Alvdal kommune. Også slektsnavn. Førsteleddet kommer antakelig av *stad* (jfr. *stø*), her om elvebreidd. Til sisteleddet, se *mo*. Jfr. *Stalund* m.fl. i samme området.

Stampbekken [stamp`bækken] Bekk i Nordre Atndalen, Follidal kommune. Bekken kommer ned ved Nordre Eriksrud og renner ut i *Atna* (s.d.) nedenfor garden. Navnet kommer av at det før i tiden ble *stampet* her, dvs. behandlet klær (vadmél) ved å presse dem i vann (ved støt og banking).

Starrenget [starr`enge] (1) Slette, *eng* (s.d.) ved Tunna i Tynset kommune, øst for Magnillfossen. (2) Slette, *eng* (s.d.) sørøst for Bjørntangen i Tynset kommune, ved Magnilla (nordøst for Otjønnna). Navnet forteller at det vokser *starr* her (se *Starrhåen*).

Starrhåen [starr`hå:`n / st:ar`-] *Hå* (s.d.) på grensen mellom Røros og Engerdal kommune, i Røavassdraget før utløpet

til Femunden. Førsteleddet *starr* (i lokale dial. òg *storr/stør/størr*) er gras av slekten *Carex*, tidligere brukt til dyrefòr, men òg som fyll i madrasser, f.eks. på setrene. Jfr. også *Starrmyra* (Røros), *Starrbakken*, *Størrmyra* (Tolga) m.fl.

Starrloken [starr`lo:ken] (**Starloken**) (1, *Starloken*) Tjern i Røros kommune, ved Hyddas utløp i Glåma nord for Brekken (mellom Skottvollen og Storhåen). (2) Tjern nordvest for Orvsjøen i Røros kommune (ved Vardvolla). (3) Tjern nord for Botnet i Aursunden i Røros kommune (øst for Torpvola). Til førsteleddet, se *Starrhåen*. Se ellers *lok*.

Starrmyrhøgda [starr`my:rhøgda] Høyde (848 moh.) nordøst for Storhittersjøen i Røros kommune, sørøst for Svartholhøgda. Til førsteleddet, se *Starrhåen*; til sisteleddet, *hø* (2).

Starrmyrloken [starr`my:rlo:ken] Myr sørøst for Stikkelen i Røros kommune, øst for Skåkåsfjellet. Stikkildalsbekken renner gjennom myrområdet. Til førsteleddet, se *Starrhåen*. Se ellers *lok*.

Starrtjønnan [sta:r`kjønnän] Tjern sørøst for Kvilten i Engerdal kommune, mot svenskegrensen (søndre del av Kvisleflået). Til førsteleddet, se *Starrhåen*. Samme navn også i Trysil (*Starrtjønnna*). Sml. *Størrtjønnna*, *Størtjønnna* m.fl.

Stasjonstjønnna [stassj`onskjønna] Tjern i Tynset kommune, like ved jernbanestasjonen i sentrum. Egl. en meander (sving i elv), som sida er

dannet til et bueformet tjern etter at Glåma har tatt nytt løp. Det er flere slike bueformede tjern her; sml. *Stikilen* og *Sandbaktjønnna*.

Staupåa [stæup`å:a] Elv i Engerdal kommune, ved svenskegrensen øst for Sorken. Renner fra Skjeftsjøen over i Sverige og faller der i *Dalälven*. *Staup* betyr 'fordypning', 'søkk'; 'stup' (NE, 244). Sisteledet er *å*, s.d. Sør for elva ligger *Staupåsen* (802 moh.).

ste [ste:] f Elvebredd, kant langs elv, eng ved elv (dss. *stø*, s.d.). Fins flere steder som (del av) gards- og slektsnavn. Jfr. *Stea* (Alvdal, Tynset, Follidal), *Brandsnes-Stea* (Follidal), *Steen* (Follidal, Tynset), *Steimostea*, *Taraldstea*, *Oddstea* (Alvdal). Til *Steia*, *Storsteigen* m.fl. (Alvdal), se *Steia*.

Steet [ste:`e] Fjell vest for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune, 1996 moh. Navnet kommer av *ste* ('ambolt') og hører til en gruppe fjellnavn i Rondane som henspiller på smedredskaper og smedarbeid. Steet har form som en ambolt. Jfr. *Storsmeden*.

Steffavollen [stæff`avåll`n] (1) Seter vest for Orvos i Røros kommune (nord for Midtvollen og Merkesbekken). (2) Seter(voll) vest for Djupsjølia i Røros kommune. Vollen ligger like ved *Steffaelva*, som renner den korte strekningen fra Djupsjøen til Stikkelen. *Steffa* er dial. for mannsnavnet *Steffen*. Til sisteledet, se *voll*.

Steia [stei`a] (**Steien**)

Forretningsområde og sentrum i Alvdal kommune, ved Follas utløp i Glåma. Navnet kommer av gammelnorsk *Steig*, som ofte har vært brukt om kirkested, tingsted o.l. Ordet henger sammen med v. *stige*, og betegner et sted som ligger forholdsvis høyt i terrenget, el. bratt lende. Også (del av) gardsnavn, bl.a. *Steihaug* og *Storsteigen*. *Steimoen* og *Steimoegga* har samme forstavelse, men jfr. her kanskje like gjerne *ste* (*stø*), s.d. Det kan flere ganger være vanskelig å skille mellom *stei*(g) ('høyde'; 'stigning') og *ste* ('elvebredd') i våre stedsnavn. Sml. Rygh 1900, 377-378; Veka 2000, 400.

Stein- Se også *Sten-*.

Steinbekktjønnan Se *Stenbekktjønnan*.

Steinbudalen [stein`bu:da:`l.n.] (**Indre** og **Fremre**) Fjellald i Rondane, Nord-Fron kommune, vest og sørvest for Vulufjellet (Simmelhøa). Navnet viser til buer av stein i området. Slike buer er det mange av i Rondane, brukt av jegere, fiskere, falkfangere og fotturister.

Steinbudalshøa [stein`bu:da:l.s.hø:a] Fjell (1387 moh.) nord(vest) for *Steinbudalen* (s.d.) i Rondane, Nord-Fron kommune.

Steinbuhøe [stein`buhø:e] (1) Fjell (1531 moh.) nordvest for Bråkdalen i Rondane, Sel kommune. (2) (Fjell (1354 moh.) nord for Grimsdalen i Dovre kommune (nordvest for Grimsdalshytta). Til navnet, se *Steinbudalen* og *hø*.

Steindalen Se *Stendalen*.

Steinfjellet [ste:n`fjelle] (**Stenfjellet**)

(1) Fjellområde nord for Fuggsjøen (nordøst for Lomnes) i Rendalen kommune, høyeste punkt 1071 moh. (2) Naturreservat opprettet i 2009 i Rendalen kommune, vest for nordre del av Steinfjellet (se ovenfor). Reservatet består av lite påvirket naturskog, med delvis gammel furuskog med trær på 4-500 år. Rik flora av sopp og lav; særlig vanlig er ulvelav. (3, *Stenfjellet*) Fjell nordøst for Tufsingdalen (øst for Flena) i Os kommune, 952 moh. (4, *Stenfjellet*) Fjell øst for Grådalen i Røros kommune, 973 moh. Navnet tilsier at det er mye (stor) stein i og rundt fjellet. Samme fjellnavnet finner vi i Midtre Gauldal (nord for Forollsjøen) og Tydal (sørvest for Sylan).

Steinfjelltjøna [ste:n`fjellkjønna]

Tjern nord for Fuggsjøen i Rendalen kommune, mellom de to nordligste høydene i *Steinfjellet* (1, s.d.).

Steinhaugtjøna [ste:n`høukjønna]

Tjern i Rødalen, Tynset kommune (nordvest for Søgardsvangen). Høyden like ved tjernet (1006 moh.) er ikke navngitt på kartet, men det må være denne høyden (haugen) som vannet har fått navn etter (Venås 1987, 467).

Steinhyllhøa [ste:n`hyllhø:a] Fjell

(1134 moh.) i Tolga kommune, vest for Raudsjøpiggen. Navnet er sammensatt av dial. *stenhyll*, 'avsats i fjellvegg'; 'stor steinplate' og *hø*, s.d.

Steinhøa [stein`hø:a / ste:n`-]

(**Steinhøe**) (1) Fjell nord for

Einunndalen i Folldal kommune, øst for Meløya, 1348 moh. (2) Fjell sør for Einunndalen i Folldal kommune, 1340 moh. (ved Østerdalsskardet). (3) Fjell øst for Råtåsjøen i Folldal kommune, 1610 moh. Merkelig nok finner vi tre fjell med dette navnet i Folldal, alle på dalens nordside. I samme området finner vi også *Gråsteinhøa* og *Kvitsteinhøa* (s.d.). I Oppdal finner vi *Stenhøa*, i Sel *Steinhø*, i Stor-Elvdal *Steinhøgda*. Navnet forteller om mye (stor) stein i og rundt fjellet. Til sisteleddet, se *hø*. Sml. *Rundsteinhøa*.

Steinskardhøa [ste:n`ska:lhø:a] Fjell

sørøst for Gjersjøen i Vingelen, Tolga kommune, 1092 moh. Navnet kommer av et skar som går nordøst for fjellet. Se *skard* og *hø*. Jfr. *Stenscardet* (Oppdal).

Steinlågåbekken [stein`s.l.ågåbækken]

Bekk vest for Kakelldalen i Folldal kommune, sør for Kolla. Renner sammen med flere andre bekker ned i Skardebekken og siden ned i *Kakella* (s.d.). *Slågå* (s.d.) betyr 'søkk i fjellterreng'. Det er flere søkk og skar i fjellområdet der bekken renner. Førsteleddet kan knyttes til *slågå*, men er vel heller et utmerkingsledd som karakteriserer selve bekken, kanskje pga. mye stein ved breddene (sml. *Midtslågåbekken*, *Fiskeslågåbekken*).

Steintjøna [ste:n`kjønna] (**Stentjøna**,

Steintjøna) (1) Tjern vest for

Tufsingdalen i Os kommune (sør i Litjnørdalen, nordvest for Sætersberget). (2) Tjern i Tynset kommune, mellom

Eggevola og Kommeren (Tyllaldalen). (3) Tjern i Rendalen kommune, vest for Elvål. (4,5) To tjern i Engerdal kommune, øst for Sorken. Det ene tjernet ligger ved Jyltingsætra, det andre nord for Store Gunnarsjøen. (6) Tjern i Røros kommune, ved Dagvolsjøen øst for Brekken. (7) Tjern i Røros kommune, ved Rien sørvest for Langvika. (8, *Steintjørna*) Tjern i Tynset kommune, Rødalen (sør for Hektosætra). Også navn på tjern i Sør-Fron (Atnsjømyrene), Trysil, Stor-Elvdal, Dovre (*Steintjønne*) og Ringebu (*Nørdre og Søre Steintjønnet*). Til førsteledet, se *Stenhåen*.

Steivanglia [stei`vangli:a] Grendelag og li i Alvdal kommune, nord for Plassen. Lenger oppe i lia ligger setergrenda *Steivangan*. Til navnet, se *Steia* og *vang*.

Sten [ste:n / ste:n`n] Bergtopp, bratt fjellknaus nordøst for Plassen i Alvdal kommune, 905 moh. *Stenslia* heter gardsbruket ved fylkesvegen nedenfor toppen. Til navnformen, se også *Storsten*, *Tjønnåsten* m.fl.

Sten- Se også *Stein-*.

Stenbekktjønnan [ste:n`bekk`kjønnän] (**Stenbekktjøna**) (1) Tjern i Engerdal kommune, nordøst for Sorken. *Stenbekken* renner herfra ut i elva Sorka. (2, *Stenbekktjøna*) Tjern i Engerdal kommune, mellom Snerta og Femundsundet (sørvest for Granberget). Fra dette tjernet renner *Stenbekken* ned i Femundselta. Det er stein i el. ved bekken som har gitt navn til både bekken og tjernet (tjernene).

Stenbotntjøna [ste:n`bòtt`nkjøna / -bått`n-] Tjern i Tyllaldalen i Tynset kommune, ovenfor Rivdalen. Tjernet er grunt, med steinet bunn.

Stenbuberget [ste:n`bu:bærje] *Berg* (s.d.) øst for Stormolinga i Røros kommune (nord for Aursunden), vest for Grønhøgda, 972 moh. Navnet viser til ei steinbu som står el. har stått her.

Stenbutjøna [ste:n`bu:kjøna] (**Øvre** og **Nedre**) Tjern i Røros kommune, nord for Aursunden og Abrahamshøgda (sør for Stenbuberget). Fra Nedre Stenbutjøna renner *Stenbubekken* ut i Aursunden. Til navnet, se *Stenbuberget*.

Stendalen [ste:n`da:`l.n.] (**Steindalen**) (1) Mindre dal på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune, mellom Jonasvollen og Korneset. (2) Mindre dal ved Narbuvoll i Os kommune, like vest for (ovenfor) Mattisgarden, Nordigarden og Østigarden. (3) Mindre dal sør for Koian og Gauldalsvollen i Røros kommune (øst for Brattlifjellet). (4, *Steindalen*, også kalt *Steinbekkdalen*) Fjelldal på sørsiden av Eidsfjellet i Kvikne, Tynset kommune (nordøst for Tunntjønnan). (5, *Steindalen*) Fjelldal nordvest for Bråkdalen i Rondane, Sel kommune. (6, *Steindalen*) Dalsøkk nord for Brennkollen ved Småbakk (nord for Einunndalen) i Folldal kommune. (7, *Vestre* og *Østre Steindalen*) Dalsøkk nord for Hussætra i Einunndalen i Folldal kommune, på sørvest- og sørøstsiden av Storperhøa. Navnet er også kjent fra Midtre Gauldal, Rennebu, Sør- og Nord-Fron. Det er til dels svært ulendt på flere

av disse stedene, med mye stor stein.

Stendalstjønna [ste:n`da:l.s.kjønna] Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune, sørvest for Stenbekktjønnan. Terrenget rundt tjernet er steinet.

Stnelva [ste:n`ælvə] Bekk, mindre elv i Engerdal kommune, mellom Elgå og Elgådalen. Renner fra *Djupsjøen* til *Litl-Elgåsjøen* (s.d.). Navnet forteller at det er mye stein i selve elva (bekken) el. langs breddene (jfr. også *Stenbekken* litt lenger nord). *Stenbekken* er ellers et svært vanlig navn i den østlige del av vårt distrikt (Røros, Engerdal m.fl.).

Stenengvola [ste:n`engvo:la] Fjell, åsrygg (1025 moh.) nordvest for Vingelsåsen i Tolga kommune (like sør for Nonsvola). Utmarkslåtten *Stenenget* ligger på sørsiden av fjellet, ned mot allmannavegen. Se ellers *eng* og *vol*.

Stenhåen [ste:n`hå:'n] (**Stenhåa**) Tjern, *hå* (s.d.) nordøst for Viglpiken, Røros kommune, mot svenskegrensen. Noen vil helst si *Stenhåa*. Førsteleddet *sten*, 'stein', viser i innsjønavn oftest til bunnforholdene, men kan òg vise til lendet omkring el. at steiner stikker opp av vannet (sml. Venås 1987, 466).

Stenkjorkja [ste:n`kjår*kja] Steininformasjon bygget ved Gnollsætra sørvest for Heggeriset i Engerdal kommune. Steinene ble lagt opp av unggutter (gjetergutter?) rundt 1900. *Kjorkje* er dial. for 'kirke'.

Stenkletten [ste:n`klett'n] (1) Fjellknaus (ca. 920 moh.) nord for Hørtaldalen i Os kommune (en del av Osvåttåkletten). (2) Fjellknaus (875 moh.) nord for Erlia og Klettsætran i Tolga kommune. Til sisteleddet, se *klett*.

Stenkåstjønna [ste:n`kå:skjønna] Tjern i Røros kommune, nord for Nedre Muggsjøen, Femundsmarka. *Stenkåsa* ('det frodige jordstykket med mye stein') er ellers vanlig navn flere steder i Nord-Østerdal (Røros, Tolga, Os). Se ellers *kås*.

Stenloken [ste:n`lo:ken] Tjern i Engerdal kommune, sør for Femundsanden (øst for Krokettjønna). Navnet er også kjent fra Trysil. Til førsteleddet, se *Stenhåen*. Sisteleddet kommer av *lok*, s.d.

Stenpiggen [ste:n`piggen] Fjellknaus (ca. 1075 moh.) vest for Tyllaldalen i Tynset kommune (en del av Kvannberget sør for Vesltron). Til sisteleddet, se *pigg*.

Stenskarven [ste:n`skårven] Høyde (980 moh.) nordøst for Hognsjøen i Engerdal kommune, vest for Nysæterskarven. Til sisteleddet, se *skarv*.

Stentjønna Se *Steintjønna*.

Stenvika [ste:n`vi:ka] (1) Vik i Femunden i Engerdal kommune, nord for Sorken. Navnet kommer av en kjempestor stein her. (2) Vik på østsiden av Hittersjøen ved Bergstaden, Røros kommune. Til førsteleddet, sml. *Stenhåen*.

Stenvikstøten [ste:n`vi:kstø:t'n] Fjell (949 moh.) i Engerdal kommune, mellom Sorken og Elgå. Navnet kommer av *Stenvika* (1, s.d.) i Femunden. Til sisteleddet, se *Haftorsstøten*.

Stenvikåsen [ste:n`vi:kå:s'n] Ås (832 moh.) i Engerdal kommune, nordøst for *Stenvika* (1, s.d.) i Femunden.

Stenvola [ste:n`vo:la] (**Steinvola**) (1) Fjell (995 moh.) i Tynset kommune, nordøst for Børstusjøen (nordvest for Magnillkroken). (2, også kalt *Veslkampen*) Fjellknaus (1224 moh.) i Alvdal kommune, nord for Haustsjøen (en del av Kvitvola). (3, *Steinvola*) Fjell (1128 moh.) øst for Veslsølnkletten i Alvdal kommune. Til sisteleddet, se *vol*.

Stenvolloken [ste:n`vållo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) nord for Sølandet i Røros kommune. Navnet kommer antakelig av gardsnavnet *Stenvollen* øst for Sundet nede ved Aursunden. Setra *Stenvollvollen* ligger nordenfor tjernet.

Stiftslinjebekken [stifts`linjebekken] Bekk i Røros kommune. Renner fra Hånesåsen ned i *Glåma* (s.d.) øst for Galåen. Bekken ligger noe nord for (den nåværende) fylkes- og stiftsgrensen mellom Sør-Trøndelag (Nidaros) og Hedmark (Hamar), men navnet må vel sikte til grensen mellom *stiftene*, dvs. bispedømmene.

Stiftsvardhøgda [stifts`va:lhøgda] Fjell (1235 moh.) på grensen mellom Midtre Gauldal og Tynset kommuner, nordøst for Litl-Hiåsjøen (Kvikne). Førsteleddet *stift* sikter trolig til bispedømme, jfr.

forrige art. Fjellet ligger på grensen mellom nåværende Nidaros og Hamar bispedømmer. Se ellers *Vardhøa*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Stigerhaugen [sti:g`erhæugen] Gard i Folldal kommune, vest for sentrum (Hovdagrenda). Navnet kommer trolig av at en som var *stiger* (se neste art.), bodde her el. på annen måte har hatt tilknytning til garden.

Stigersøya [sti:g`er.s.øya / sti:sj`i-] Nes på vestsiden av Tufsinga, nordøst for Øybakken, i Tufsingdalen i Os kommune. Stigersøya var tidligere slåtteland under garden Røsta. Førsteleddet kan se ut som gen. av *stiger*, 'arbeidsformann i ei gruve'. Navnet kunne da kanskje sikte til en som var stiger i sølvgruva i dalen. Men den gamle uttalen (*Stisjiøya*) tyder på annet opphav, så tolkningen er uvisst. Sisteleddet *øy* (s.d.) betyr her 'eng ved vann'. Sml. Gjermundsen 2001 B, 280.

Stikilen [stikkj`i'l'n] Tjern (gammelt elvefar) i Tynset kommune, nær sentrum ved Sandbaktjønna. Til betydningen, se neste art. Se også *Stasjonstjønna*.

Stikkelen [sjtikkj`i'l'n (Røros)/stikkj`-(Hodalen)] (1, også skrevet *Stikkillen*) Innsjø nordøst for Bergstaden i Røros kommune, vest for Djupsjøen. (2) Innsjø i Hodalen, Tolga kommune. Navnet kommer av *stikkel*, 'pigg', 'torn', og sikter til formasjonen på sjøen(e), med mange kvasse viker. I sagnet som knytter seg til sjøen i Hodalen, er navnet et mansnavn (se *Asmaren*).

Stillan [still`an / ` - än] Myrområde sør for Dalholen i Folldal kommune, ovenfor skogbandet sørvest for Barstad og Åkerhaugen. Navnet er trolig oppstått fordi bekken Gåsåe renner stilt, med lite fall, gjennom dette området. Det heter også *Stillan* i Orkla ved Ålbusætra i Oppdal.

Stillbakken [still`bakken] Bakke i Nørdalen, sørøst for sentrum i Os kommune (på nordsiden av Nøra, øst for Langtjønnna). Også navn på setergrend her. Navnet skal komme av et sagn om *Sollerkongen*: Lensmannen i Rendalen hadde reist for å drive inn skatt fra denne mektige mannen, som holdt til på Sollerøya i Femunden (se *Solra*). Men han var ikke hjemme, så lensmannen tok med seg kona, dattera og kua som pant. På vegen tilbake, mot Os, rastet de på *Lensmannsmoen* (s.d.), som ligger like ved Stillbakken. Da skal de ha hørt lyden av en bue som ble spent oppe på bakken. Det var Sollerkongen som "stilte buen", og stod klar til å skyte lensmannen. Siden ble bakken hetende *Stillbakken*. Ifølge en annen versjon skal dattera ha sagt til mora: "Mor, nå hørte je en knepp av stålbogen hass far". "Å nei, det var nok bare en klonk av bjellekolven hinnes Dagros", svarte mora. Like etter hvinte det fra pilen som drepte øvrighetens mann (den siste versjonen fortalt i Bygdebok for Engerdal, Andersen 1966 B, 354).

Stillelva Se *Tjønnan* (2).

Stillkåsa [still`kå:sa] Lon, stilleflytende parti av Femundselva i Engerdal kommune, vest for Kviløya (sør for

Husfloen). Førsteleddet sikter til at vannet renner rolig her. Det er merkelig at sisteleddet *kås* (s.d.), som alltid ellers brukes om jordstykke, eng el.l., her er betegner vannet. Antakelig har navnet opprinnelig vært brukt om et område inne på land, og senere blitt overført til elvepartiet her.

Stodsbubekken [stoss`bubækken] Større bekk i Nordre Atndalen, Folldal kommune, med utløp i *Grimsa* (s.d.). Bekken heter *Myrbekken* det siste stykket før utløpet i Grimsa ved Sæter. Bekken renner forbi *Stadsbuøyen* (s.d.).

Stodsbuøye Se *Stadsbuøyen*.

Stokkbekktjønnna [ståkk`bekk`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, mellom Søndre Rensjøen og Nordre Osa. Førsteleddet er subst. *stokk*, her vel i betydningen 'trestamme'. Bakgrunnen skal være at en brukte stokker for å kjøre over bekken som renner herfra ned i Nordre Osa.

Stolla [støll`a] Elv øst for Sølen i Rendalen kommune, med utløp sørøst i *Søljensjøen* (s.d.). Navnet kan komme av v. *stolle*, 'slenge av sted', 'gå sakte' (Aasen 1873: *stulla*). Jfr. *Stollfløyet* ved elvas øvre løp, *Stolltjønnna* (s.d.) og *Stollsætra* lenger nede, og *Stollvika* ved utløpet i Søljensjøen.

Stolltjønnna [støll`kjønna] Tjern øst for Sølen i Rendalen kommune, nord(vest) for Nordre Ørsjøen. Elva *Stolla* (s.d.), som renner forbi på nordsiden, har gitt tjernet navn.

Stonga [stång´a] Høydedrag, fjellslette (932 moh.) nordøst for Skånsjøen i Rendalen kommune, vest for Horndalsbørtet. Tidligere stod det ei stang i ei grenserøys her, som markerte skillet mellom beiterettighetene til setrene i Skånboraket og Horndalen.

Storbakktjørna [sto:r`bakk`kjønna] Tjern i Rødalen, Tynset kommune. Navnet er antakelig blitt til med utgangspunkt fra Hektosetra. Terrenget herfra stiger betraktelig opp til tjernet. Jfr. Venås 1987, 469.

Storbekken [sto:r`bekken / -bækk-] Svært vanlig navn på større bekk. Sml. *Møkkelbekken*.

Storbekkfatet [sto:r`bekkfa:te] (1) Botn, fordypning i terrenget mellom Storbekkhøgda, Langsfjellhogna og Midthogna i Tolga kommune. (2) Fjellslette nordvest for Elgspiggen (vest for Svartdalshøgda) i Tolga kommune. *Storbekken* (s.d.) renner gjennom el. i nærheten av området. Til siste del av navnet, se *Fatet*.

Storbekkfjellet [sto:r`bekkfjelle] (**Nordre** og **Søndre**) Fjell øst for Flendalen (sør for Søndre Rensjøen) i Rendalen kommune, 1091 og 1067 moh. *Storbekken* renner ned i Flena på vestsiden av fjellet. Også fjellnavn i Stor-Elvdal og Holtålen.

Storbekkhøgda [sto:r`bekkhøgda] (1) Fjell (1180 moh.) nord for Aursunden i Røros kommune, sørøst for Storskarven ved grensen til Holtålen. (2) Fjell (1157

moh.) nordvest for Langsfjellhogna i Tolga kommune, øst for Ørvilla. Jfr. også *Storbekkhøa* i Oppdal. Navnet refererer til *Storbekken*, som har sitt utspring ved fjellet el. renner i nærheten av dette. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Storbekktjøna [sto:r`bekk`kjønna] (**Storbekktjønnan**) (1) Tjern sørvest for Baugsberget (Dokkan, vest for Høgkletten) i Alvdal kommune. (2) Tjern øst for sørenden av (Store) Korssjøen i Røros kommune. (3, *Storbekktjønnan*) Tjern vest for Ridalen i Røros kommune, sørøst for Fjellsjøen. (4) Tjern i Engerdal kommune, vest for Elgådalen (sørøst for Nyrøstvola). (5) Tjern i Rendalen kommune, på Fonnåsfjellet. (6) Tjern i Tolga kommune, ved Svartåsen (nordøst for Båvola) i Vingelen. *Storbekken* (s.d.) renner ut fra tjernene.

Storbekktjøna [sto:r`bekk`kjønna] Tjern sørøst for Yset i Kvikne, Tynset kommune, nord for Rundhøa. *Storbekken* (s.d.) renner ut herfra.

Storberget [sto:r`bæрге / -`bærje] (1) Berg (ca. 840 moh.) vest for Orkelbogen i Kvikne i Tynset kommune, nord for Høgfloen og Orkla. (2) Berg (ca. 900 moh.) på nordøstsiden av Vesle Glophøgda i Øversjødalen i Tolga kommune. (3) Berg (ca. 830 moh.) ved Narbuvoll i Os kommune, nord for Narvollan. (4) Berg (ca. 750 moh.) på nordsiden av Rien i Røros kommune (ved Penggravvika). Navnet er ellers svært vanlig, ikke minst lenger sør i Østerdalen. Til sisteleddet, se *berg*. Jfr. *Vesleberget*, *Litlberget*.

Stor-Beritstenen [sto:r`be:ritste:n'n] Storstein 2-3 km nord for Brekken sentrum (ved fylkesvegen) i Røros kommune. Det er ikke kjent hvem *Stor-Berit* var, og hvilken hendelse som evt. danner bakgrunn for navnet.

Storbolagstjønnen [sto:r`bo:lagskjønna / `bå:l-] Tjern øst for Bolagen i Røros kommune. Tjernet er adskillig større enn *Bolagstjønnen* (s.d.), som ligger mellom Bolagen og Storbolagstjønnen.

Storboren [sto:r`bårr'n] Fjell vest for Rødalen, Tynset kommune, 1165 moh. Det er flere fjell med *bor* ('berg', 'fjell') som sisteledd her; dette er ikke det høyeste av dem, men ruver godt i terrenget. Til navnebetydningen, se ellers *Borga*.

Storbyringtjønnen Se *Byringen*.

Stordammen [sto:r`d.ammen] Dam, tjern nord for sentrum i Folldal kommune, (sør)øst for Gruvsætran (øst for Gorbekken). Det ligger en mindre dam (tjern) like sør for Stordammen.

Stordjupsjøen [sto:r`ju:psjø:n] (**Djupsjøen**) Innsjø i Os kommune, øst for Midthogna i Dalsbygda (sml. *Litldjupsjøen*). Sjøen er dyp (30-40 m), og ligger dessuten dypt i terrenget. Sml. *Djupsjøen*.

Stordøltjønnen [sto:r`d.ô:lkjønne] Tjern nordøst for Mjovassdalen i Folldal kommune. Tjernet ligger like ved *Vesldøltjønnen* (s.d.).

Store Lifjellet [sto:r`e li:`fjelle] Fjell nord for Valdalen gård i Engerdal kommune, sør for Digerhogna, 1219 moh. Førsteleddet i *Lifjellet* er bent fram *li*, 'dalside', 'skråning'. På sørsamisk er *Daelietjahke* (s.d.) blitt brukt om selve fjellet. Østsiden av fjellet er blitt kalt *Juhtemeaelkie* (s.d.).

Store Ramshøgda [sto:r`e rams`høgda] Fjell (1463 moh.) sørøst i Rondane nasjonalpark i Stor-Elvdal kommune, sørvest for Enden. Førsteleddet kan komme av fuglenavnet *ramn* el. et plantenavn (kanskje *geitrams*, *Chamerion angustifolium*). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Storeknepet [sto:r`knæppe] Bratt fjellknaus sørøst for Stugulikampen i Einunndalen i Folldal kommune, 1196 moh. Se *knepp* (= *knipp*). Jfr. også *Veslknepet*.

Stor-Elgevasshøe [sto:r`ælgvasshø:e] Fjell (1608 moh.) øst for Neverbudalen i Folldal kommune. *Elgevatnet* (s.d.) har gitt navn til fjellet, som er betydelig større enn *Vesl-Elgevasshøe* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Stor-Elsåtjønnen Se *Elsåa*.

Storelthøa [sto:r`ær.t.hø:a] Fjell (1202 moh.) på Rømundfjellet, på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner, vest for Sennsjøen nær grensen til Trysil. Det midtre leddet *elt* forekommer i mange stedsnavn landet over (*Alta*, *Elta*, *Eltarvåg* osv.) og går tilbake til fuglenavnet *elptr* el. *alpt* i

gammelnorsk ('svane'). På sørøstsiden av fjellet, på grensen mellom Engerdal og Trysil, ligger *Veslelittjønna* (s.d.). Lenger sør i Trysil ligger garden *Eldtalen* og *Eltsjøen*. Navnene kommer av *Elta*, elva som renner ut i Trysilelva ved Jordet. *Eldtalen* er også navn på et mindre dalføre i Stor-Elvdal. Grunnlaget for elvenavnet kan være at elva er stilleflytende og minner om svaner som glir etter vannflaten, el. at svaner holder til her.

Storelva (1) Se *Ria*. (2) Se *Glåma*.

Stor-Elvdal [sto:r`ælvda:l] Kommune og dalføre i Østerdalen, Hedmark fylke. Dannet i 1965 ved sammenslåing av tidligere Sollia og Stor-Elvdal kommuner. Navnet sikter til at elva Glåma ('Storelva') renner gjennom dalen. Sml. *Alvdal*.

Storestjønna [sto:r`esskjønna] Tjern nord for Sølandet ved Aursunden i Røros kommune, øst for Vassmyråsen og Tvilokfloen. Tjernet har en særegen form og danner en stor krok, med flere små vikar. Det kan være tenkt på at tjernet ligner bokstaven S, uten at dette er særlig tydelig. Jfr. *Esskrokettjønna*.

Storfetabbortjønna [sto:r`fe:tåbbårkjønna] Tjern i Engerdal kommune, Kvisleflået. Et noe mindre tjern, nærmere svenskegrensen (mot sørøst), heter *Fetabbortjønna*. I begge tjernene skal det finnes god og feit fisk av arten *abbor*. Sml. *Abbotjønna*, *Åbbårtjønna* m.fl.

Storfiskloken [sto:r`fisklo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, nord for Stentjønna og Tvillingtjønnan). Se ellers neste art.

Storfisktjønna [sto:r`fisk'kjønna / -fisjk-(Røros)] (**Storfisktjønnan**) (1) Tjern i Rendalen kommune, på vestsiden av Reinsfjellet (nordvest for Hanestad). (2) Tjern i Rendalen kommune, mellom Søre og Nordre Osdalssjøen. (3) Tjern i Røros kommune, nordøst for Brekken (ved Våttån). (4, *Storfisktjønnan*) Tjern i Engerdal kommune, mellom Roasten og Rogen (Røavassdraget). (5) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (Litjnørdalen, ved øvre del av Nordre Tverrelva). I tjern med dette navnet kan en vente å få stor fisk. En lokal fisker kommenterte navnet på tjernene i Engerdal slik: "Dem bærer namnet sitt med rette" (Venås 1987, 469). Sml. også *Fisktjønna*.

Storfjellet [sto:r`fjelle] Fjell, berg (938 moh.) sørøst for Kveberg i Alvdal kommune, nord for Langodden. Mellom Storfjellet og *Veslfjellet* (s.d.) i nordøst går *Veslskardet*. *Storfjellet* er også fjellnavn i Tydal og Ringeby.

Storfjellsjøen [sto:r`fjellsjø:'n] Innsjø nord(vest) for Galåen i Røros kommune (nordøst for Sætersjøen). Sjøen er, forvirrende nok, mindre enn *Fjellsjøen* (s.d.) lenger nord i samme kommune, men har vel fått tilnavnet *Stor-* fordi den er større enn andre sjøer i nærheten (bl.a. Revsjøen, som er adskillig mindre).

Storfjellsjøhøgda [sto:r`fjellsjøhøgda] Høyde, ås (920 moh.) i Røros kommune, nord for *Storfjellsjøen* (s.d.). Til stiseleddet, se *hø* (2).

Storfloen [sto:r`flo:’n] (1) Myrområde og naturreservat (2001) nordøst for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. Sjelden samling av ulike myrtyper. 13 påviste hekkende våtmarksfuglearter (ingen sjeldne, heller ikke ender). (2) Vanlig navn på større myrområde. Til navnet, se *floe* (*fly*).

Storflotjønna [sto:r`flo:kjønna] (1) Tjern (også omtalt som *Storflotjønnan*) og naturreservat (2001) nord for Gruvåsen i Dalsbygda, Os kommune. S sammensatt myrområde med mange starrarter (bl.a. sotstarr, klubbstarr) og hekkende fuglearter (bl.a. fiskemåke, heipiplerke og gulerle). (2) Tjern i Engerdal kommune, øst for Sorken (Bekkedalen). Til navnet, se *floe* (*fly*). Et tjern i Trysil har samme navn.

Storfurutjønna [sto:r`furukjønna] Tjern nordøst for Grådalssetra i Røros kommune, sør for Gammelvollberget. Ei særs stor furu står el. har stått her. Tjernet ligger i skogsområde.

Stor-Gardsjøen [sto:r`ga:lsjø:’n] Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Innset. Til navnet, se *Galåa*.

Storgjottjønna [sto:r`jo:tkjønna] (**Storgjottjørna**) (1) Tjern sørøst for Osdalssjøene i Rendalen kommune, ved grensen til Engerdal. (2, *Storgjottjørna*) Tjern vest for Savalbotn i Tynset

kommune. Nordvest for tjernet ligger *Storgjotkletten* (1153 moh.). Navnet kommer av *gjøt* (s.d.), om (grasbevokst) søkk i terrenget.

Storgrønhøgda [sto:r`grø:nhøgda] Fjell (1314 moh.) nordøst for Storgrytdalen i Stor-Elvdal kommune, nær grensen til Alvdal og Rendalen (sør for Kvislåtjønna i Alvdal). Til navnet, se *Grønhøa*.

Storgunhildsvollen [sto:r`gunhilsvøll’n] Seter øst for Orvos i Røros kommune (nordøst for Enarsvola, ved Krullen og Florvollen). Vollen er en av mange i Rørosdistriktet som er oppkalt etter ei kvinne, her *Stor-Gunhild*. Jfr. *Brynhildsvollen* og *voll*.

Storhaugtjønne [sto:r`hæugkjønne] Tjern sørøst for Peer Gynt-hytta i Rondane (Sel kommune). Navnet kommer av *Storhaugen* (1102 moh.) nordvest for tjernet.

Storhittersjøen [sto:r`hittersjø:’n] Innsjø i Røros kommune, nordøst for Bergstaden (øst for Djupsjøen). Til navnet, se *Hittersjøen*.

Storhiåsjøen Se *Hiåsjøen*.

Storhogna [sto:r`hångna] Fjell nord for Tufsingdalen (nordøst for Siksjøen) i Os kommune, 1019 moh. Det er et noe mindre fjell kalt *Litlhogna* (s.d.) på den andre siden av fylkesgrensen, i Røros. Storhogna er bare noen få meter høyere, men med en mer markant form. Se også *hogn*.

Storhovda [sto:r`håvda] Ås (1091 moh.) øst for Børsungsæter i Folldal kommune, vest for Kvita. Selv om åsen ikke er særskilt høy, er den høyere enn 2-3 andre koller i nærheten. Også navn på ås el. kolle i Dovre (*Storhovda*, *Storhovdaet*). Til sisteleddet, se *hovde*.

Storhovde [sto:r`håvde] Ås (993 moh.) i Folldal kommune, nord for Krokhaug (vest for Svensbekken). Se *Storhovda*.

Storhovsbekktjønn

[sto:r`hå:vsbekk`kjønna] Tjern vest for Røsjøen i Røros kommune, mot grensen til Holtålen (nord for Bukstjønn). *Storhovsbekken* renner herfra og ut i Hessjøen i Ålen i Holtålen kommune. Navnet henger sammen med *Hovsvollan* nede ved sjøen, og kommer vel av gardsnavnet *Hov* ('hedensk, dvs. førkristent, gudshus') i Ålen.

Storhundsjøen [sto:r`honnsjø:`n] Innsjø i Tolga kommune, Vingelen (nord for Kletten). Til navnet, se *Veslhundsjøen*.

Storhyddsjøen [sto:r`hyddsjø:`n] Innsjø i Tydal kommune, sørøst for Viglsjøen. Herfra renner elva *Hydda* (s.d.) sørover inn i Røros kommune.

Storhøa [sto:r`hø:a] (**Storhøe**) (1) Fjell nord for Einunndalen, sør for Marsjøfjellet, i Folldal kommune, 1454 moh. (2, *Storhøe*) Fjell sørvest og vest for Kakelldalen, nord for sentrum i Folldal kommune, 1605 moh. (3) Fjell på grensen mellom Alvdal og Rendalen kommuner, sør for Aumdalen og Øykjekletten, 1518 moh. (4) Fjell på

grensen mellom Engerdal og Trysil kommuner, nordvest for Heggeriset, 1139 moh. Vanlig fjellnavn også i Dovre, Sør-Fron, Sel, Oppdal og Rennebu. Navnet sikter til ruvende, høye fjell (se *hø*). Sml. *Storhøgda*.

Storhøaksla [sto:r`hø:aks.l.a] Fjellaksel, rundaktig høyde i Alvdal kommune (1318 moh.), sør for *Storhøa* (3, s.d.) ved grensen til Rendalen. Til sisteleddet, se *Oksle*.

Storhøarmen [sto:r`hø:armen] Fjellrygg sør for Rydningsøyen i Folldal kommune, ved grensen mot Dovre. Fjellformasjonen, som kan minne om en *arm*, er egl. en utstikker av *Storhøe* i Dovre (1453 moh.). Se ellers *Storhøa*.

Storhøgda [sto:r`høgda] (1) Fjell vest for Feragsfjellet i Røros kommune, 1073 moh. Av folk fra Harsjøen gjerne kalt *Langberget* (Gjelsvik 1936, 118). (2) Dss. *Rihkedtjahke* (s.d.) i Røros kommune. (3) Fjell vest for Rien, sør for Fjellsjøen, i Røros kommune, 1023 moh. (4) Knaus, høyde sørøst for Harsjøen og Langtjønn i Røros kommune (vest for Hestkampen), 818 moh. (5) Høyde nord for Aursunden og Gjeltsjøen i Røros kommune, 995 moh. (6) Fjell sørøst for Søndre Rensjøen, nord for Villsjøen, i Rendalen kommune, 1188 moh. (7) Fjell nordvest for Nørderrhogna i Os kommune (sør for Dalfjellet), 1088 moh. (8) Knaus sør for Hallstenshøgda i Os kommune (nordre del av Høskletten), 1008 moh. Også navn på fjell el. høyde i Holtålen og Midtre Gauldal. I motsetning til *Storhøa* (s.d.) er *Storhøgda*

mest brukt om (lavere) knauser og høyder, ikke om høye fjell. Jfr. *hø* (2).

Storhåen [sto:r`hå:'n] (1) Elveutvidelse like nord for Hyddas utløp i Glåma nord for Aursunden, Røros kommune. (2) Tjern (egl. utvidelse av elva Mugga) ved Midtre Muggsjøen i Røros kommune, ved svenskegrensen. (3) Mindre sjø (egl. utvidelse av Langselva) nord for Rien i Røros kommune. (4) Tjern (egl. utvidelse av elva Fjellborga) øst for Viglpiken i Røros kommune. (5) Vik av Sølensjøen i Rendalen kommune, før Søltnas utløp fra sjøen. (6) Stille parti, *lon* (s.d.) av Klettbekken, vest for Raudsjødalen i Tolga kommune. (7) Vik i sørenden av Forollsjøen i Os kommune. (8, også kalt *Høen*) Utvidelse av elva Nøra ved Håvollan vest for Bredalslia i Os kommune. (9, *Storhåa*, dat.) Utvidelse av Langsåa ved utløpet fra Langen i Dalsbygda, Os kommune. (10) Utvidelse av elva Nøra nord for Narsjøen i Os kommune. Samme navn også flere steder i Trysil. Navnet tilsier at det er en mindre hå el. tjern i nærheten (sml. *Lithåen*), el. at vannet ellers er forholdsvis stort. Se ellers *hå*.

Storhåmmåren [sto:r`håmmå:'r.n.] (**Storhåmmårn**) (1) Fjell (1007 moh.) øst for Brekken i Røros kommune, nordvest for Vauldalen. Sml. *Njuanabaertie*. (2, *Storhåmmårn*) Berg (815 moh.) i Grimsbu i Folldal kommune, øst for Rykroken. Samme navnet fins også i Ringebru (ved Lågen vest for sentrum) og Holtålen (Ålen, sør for Svølgja). Antakelig òg brukt lokalt andre steder. Navnet viser til en større *håmmår* (s.d.),

dvs. knaus el. bergvegg. I Stor-Elvdal (Stai) er *Veslhammaren* gardsnavn.

Stor-Ingeborgmyra

[sto:r`ingebårgmy:ra] Myrområde sørøst for Heggeriset i Engerdal kommune, ved Hyllsjøen. Stedet er knyttet til ei som ble kalt *Stor-Ingeborg*.

Stor-Ingridstenen

[sto:r`ingriste:'n] Større stein nordvest for Brekkfjellet i Røros kommune (om lag 1 km (sør)øst for Åsvang, nedenfor Ol-Hansahåmmåren). Hvem *Stor-Ingrid* var, og bakgrunnen for navnet ellers, er ukjent.

Stor-Innsjøen [sto:r`innsjø:'n] Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, sørvest for Yset. Sjønavnet kommer av elvenavnet *Inna* (s.d.). Sml. også *Litl-Innsjøen*.

Storjyltingen

[sto:r`jyl*tingen] Innsjø i Engerdal kommune, øst for Sorken. Av førsteleddet skulle en tro at det er flere sjøer som heter *Jyltingen*, men dette er ikke tilfelle ifølge kartet. Navn som *Jyltingsætra* ved Halvorsjøen tyder på at flere av nabosjøene har blitt regnet som *Jyltinger* tidligere (Venås 1987, 472). Til betydningen av navnet, se *Jyltingsvola*.

Storkampen [sto:r`kampen] (1) Fjell (1248 moh.) nord for Haustsjøen i Alvdal kommune, høyeste punkt på *Kvitvola* (s.d.). (2) Fjell (ca. 1105 moh.) i Alvdal kommune, sørøst for Veslsøltnas samløp med Søltna. Her er det et større system av fjelltopper, kalt *Kampan*: *Veslkampen*, *Storkampen*, *Veslskardkampen* og *Storskardkampen*. Til sisteleddet, se *kamp*.

Storkattloken Se *Litlkattloken*.

Storkjøltjønna [sto:r`kjô:lkjønna] Tjern i Engerdal kommune, sørøst for Kvilten (Kvisleflået). *Storkjølen* er et større myrområde i vestre del av Kvisleflået. *Kjøel* (s.d.) betyr her 'myrområde', 'myrstrekning'. I Trysil (Ljørdalen) finnes et tjern med samme navnet. Sml. *Kjøltjønna*.

Storkleiva [sto:r`kle:va] Fjell (1072 moh.) vest for Svergja og Bjørgan i Kvikne, Tynset kommune. *Kleiv* betyr 'bratt bergside med veg el. sti'. Fjellet (berget) er svært bratt mot øst.

Storkletten [sto:r`klett'n / -`klætt'n] (1) Fjellknaus nordøst for Siksjøen i Os kommune (mot Flendalen), 915 moh. (2) Fjellknaus på nordsiden av Osvåttakletten nord for Hørdalen i Os kommune, 949 moh. (3) Fjellknaus øst for Orvsjøen i Røros kommune (nord for Christianus Sextus gruve), 919 moh. Fjellet blir gjerne kalt *Sextusfjellet*, etter navnet på gruva. (4) Fjellknaus (en del av *Klettan*) nord for Skjevdalen (Rambergssjøen) i Røros kommune, 959 moh. (5) Fjellknaus vest for Sømådalen i Engerdal kommune, mot grensen til Rendalen, 958 moh. (6) Fjelltopp nord for Breisjøen i Alvdal kommune (ved Flatsætra), 1175 moh. (7) Fjellknaus, rygg nordvest for Plassen i Alvdal kommune (egl. en del av Volengvola, nordvest for Tollåsen), ca. 1050 moh. (8) Fjellknaus nord for Stråsjøen i Sølndalen, Alvdal kommune (vest for Nyhussætra), 1133 moh. (9) Ås vest for Moskaret i Grimsbu, Folldal kommune

(dss. *Ryhaugkletten*, s.d.). (10) Fjell nord for Brydalen i Tynset kommune, ved grensen til Tolga, 1318 moh. (11) Fjell sør for Bjørsjøen i Tolga kommune (nord for Telsjøen), 1169 moh. Blir sammen med *Bjørsjøkletten* (s.d.) gjerne kalt *Klettan*. *Storkletten* finner vi også i Ringebu og Stor-Elvdal. Fjell(knauser) med dette navnet har en el. flere mindre knauser el. fjell i nærheten; de fleste av disse kalles også *klett* (s.d.).

Storknausen [sto:r`knô:s'n] Fjellknaus, ås (1021 moh.) sørøst for Krokmoen og Rykroken i Grimsbu, Folldal kommune (nordvest for Ytre Kolvet). Også kalt *Storknollen*. I området er det mange steder med *knaus* i navnet: *Knauslia* og *Knausan* i vest og sør; *Rundknausen* i nord. Sml. også *Storknausen* to steder i Trysil.

Storkollen [sto:r`kåll'n] (1) Fjell nordøst for Marsjøen i Folldal kommune, 1596 moh. (utgjør en del av Gia-massivet). (2) Åstopp mellom Grimsdalen og Haverdalen i Dovre kommune (nordøst for Gravhøe), 1306 moh. Begge toppene er relativt høye til å kalles *kolle* (s.d.). Sml. også *Blåkollen*.

Storkringla [sto:r`kringla] Fjell (1380 moh.) mellom Grimsa og Atna, sørvest for Fallet, på grensen mellom Dovre og Folldal kommuner. Navnet (av *kringle*, 'rund skive', 'ring') viser til fjellets form og plassering. *Storkringla* ligger som en ringformet, rund fjelltopp for seg selv, med god avstand til andre fjell. Se også *Kalven* (2) og *Veslkringla*.

Storkrokåttjønnna [sto:r`kro:kåtkjønnna]

(1) Tjern nordøst for Øvre Hyllingen i Røros kommune. (2, også kalt *Kroktjønnan*) Tjern nord for Synnervika i Femunden, Røros kommune. Midtleddet *krokåt* er dial. for adj. *kroket*, 'bøyd'. Dette passer godt med formen på tjernene. Jfr. *Litlkrokåttjønnna*.

Storkuva Se *Kuvmillom*.

Storkåsloken [sto:r`kå:slo:ken]

Tjern i Engerdal kommune, nord for Gutulia. Det ligger flere små tjern nordøst for Baklitjønnna; bare ett av dem er navnsatt på kartet. Navnet er sammensatt av *kås* (s.d.) + *lok* (s.d.). Med førsteleddet vil navnet bety 'det lille tjernet ved det store og frodige jordstykket'.

Storlauvrøsttjønnan

[sto:r`lô:vrøstkjønnän] Tjern i Engerdal kommune, nord for Femundshytta. *Lauvrøst* betyr 'lund av lauvskog'. Se ellers *røst*.

Storlihovda [sto:r.`li:håvda]

Ås vest for Dalholen og Folla i Folldal kommune, 1024 moh. Åsen ligger ovenfor *Storlie* (Storlia). Til sisteleddet, se *hovde*.

Storlihøa [sto:r.`li:hø:a]

Fjell nord for Børligardan i Kvikne, Tynset kommune, 996 moh. Navnet er knyttet til lia sørvest for fjellet. Til sisteleddet, se *hø* (1).

Storlihøgda [sto:r.`li:høgda]

Fjell sør for Narjordet, nordvest for Narbuvoll, i Os kommune, 1172 moh. *Storlia* går ned mot *Storlivollan sørøst* for fjellet. Også

fjellnavn i Holtålen og Rennebu. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Storloken [sto:r.`l.o:ken]

(1) Tjern i Os kommune, øst for Hummelvoll (Håmmålvoll), opp mot Gråhøgda (ovenfor Kutardalen). (2) Tjern i Røros kommune, mellom Langen og Storhittersjøen. (3) Tjern vest for Vauldalen i Røros kommune, nord for Bolagen og Vaula. Vannene er små, men likevel forholdsvis store til å kalles en *lok*, s.d. Flere steder i Trysil har samme navnet ifølge kartet. I tillegg fins navnet sikkert lokalt også andre steder uten at de er navngitt på kart.

Storlotten [sto:r`låt'n]

Vanlig (lokalt) navn på skogteiger o.l. Se *Litjlotten*.

Stormikkeltjønnna [sto:r`mikkelkjønnna]

Tjern i Engerdal kommune, nord for Gutulia. Tjernet er oppkalt etter en person som ble kalt *Stor-Mikkel* (Venås 1987, 473). Fra tjernet renner *Stormikkelbekken* mot vest. I samme området ligger *Stormikkelslåtten* og *Stormikkelbrenna*.

Stormoegga [sto:r`mo:egga]

(1) Ås og skianlegg i Folldal kommune, sør for Grimsbu. (2) Egg, åsrygg i Tufsingdalen i Os kommune. Navnet kommer begge steder av ei stor slette kalt *Stormoen*. Til sisteleddet, se *egg*.

Stormolinga [sto:r`mo:linga]

Elv i Røros kommune, med utløp i *Aursunden* (s.d.) nordøst for Glåmos. Navnet *Molinga* kan kanskje komme av *mole* ('knase sund', 'smuldre', dvs. 'elva som maler i

stykker'). Jfr. også *Litlmolina* (s.d.) og *Molingdalsskarven* (Holtålen).

Stormurhøa [sto:r`mu:rhø:a] Fjell (1062 moh.) i Kvikne, Tynset kommune, sørvest for Kviknebruna. Fjellet er ikke særskilt høyt, men bratt. *Mur* i fjellnavn ellers i landet er gjerne brukt om bratte fjell el. berg (f.eks. *Muren*, *Stormuren*). Til sisteleddet, se *hø*.

Stormyldinga [sto:r`myllinga / -e] (**Stormyldinge**) Elv med utspring i Rondane, med nedløp i *Atna* (s.d.) ved Straumbu i Follidal kommune. Navnet kommer av *mylde* ('strø jord el. mold på'). Elva fører med seg betydelige mengder sand og grus (Streitlien 1980, 18).

Stormyra [sto:r`my:ra] (1) Naturreservat (opprettet 2001) langs Glåma i Tynset kommune, nord for Auma. Sammenhengende myrområde med sjeldne starrarter (trillingstarr, finnmarksstarr) og et stort antall hekkende våtmarksfuglearter (f.eks. trane, stokkand, kvinand, sivspurv). (2) Vanlig navn på større myrområde; også gardsnavn (i vårt distrikt: Os; også Trysil).

Stormyrhøgda [sto:r`my:rhøgda] (1) Se *Dalshøgda*. (2) Høyde nordvest for Galåa i Røros kommune (vest for Litlfjellet), 839 moh. (3) Høyde nordøst for Storhittersjøen i Røros kommune, ca. 835 moh. Også fjellnavn i Trysil (vest for Osensjøen). Et større myrområde kalt *Stormyra* ligger i nærheten av alle stedene.

Stormyrtjøna [sto:r`my:rkjøna] (**Stormyrtjønnan**) (1) Tjern sør for Femundsundet i Engerdal kommune (nordøst for Elvsætra). (2, *Stormyrtjønnan*) Tjern sørvest for Vonsjøen, ved svenskegrensen i Engerdal kommune. (3, *Stormyrtjønnan*) Tjern øst for Sorken i Engerdal kommune. (4) Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, sørøst for Sætergardene. Sml. *Stormyrtjønnet* i Ringebu (Venabu). Navnet på tjernene kommer av et (større) myrområde i nærheten, de fleste steder kalt *Stormyra*.

Stor-Nappsjøen [sto:r`nappsjø:n] (med **Litl-Nappsjøen**) Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, nord(øst) for Ølset. Navnet på sjøen kommer av elvenavnet *Nova* (også skrevet *Nåva*). *Nova* renner fra Stor-Nappsjøen og ut i *Orkla* (s.d.) i Rennebu lenger nord. *Nov* betyr 'utvendig hjørne på hus', her trolig om skarp kant i terrenget. Navnet kan sikte til en av flere vinkler som elveløpet danner, el. en av de mange bergpyntene elva passerer på veggen ned det trange dalføret mot Orkla. Jfr. NE, 169-170.

Storoddtjøna [sto:r`åddkjønne] Tjern i Nordre Atndalen i Follidal kommune, sør for Sandom. *Atna* danner mange store svinger her, med odder el. nes mellom elvesvingene (bl.a. *Sandomsodden*, *Killingodden*, *Skinnarodden*, *Langodden*), men ingen *Storodden* avmerket på kartet (kanskje *Storbekkodden* sørøst for tjernet er bakgrunnen for navnet?). Det heter *Storoddsmyran* der tjernet ligger. Se ellers *odde*.

Storperhøa [sto:r`pæ:rhø:a] Fjell nord for Hussætra i Einunndalen, Folldal kommune, 1162 moh. Fjellet er knyttet til en (jeger?) som ble kalt *Stor-Per*. Til sisteleddet, se *hø*.

Stor-Peråsen [sto:r`pæ:rå:s'n / -`pæ:r-] Ås (808 moh.) nordvest for Austvangen (Østvangen) i Os kommune (øst for Storfloen, ved Kvennbekken). Navnet er trolig etter en svenske som ble kalt *Stor-Per* (Svensson). Han drev med nydyrking i distriktet på slutten av 1800-tallet.

Storpurka [sto:r`pur*ka] Holme i Sølensjøen (mellom Stollvika og Langvika) i Rendalen kommune. Det er blitt fortalt at rendølene i gammel tid brukte å ta med seg griser til fisket ved sjøen, og føre dem opp med fiskeavfall. For å slippe å gjete grisene ble de satt ut på enkelte holmer el. øyer.

Storrabben [sto:r`rabben / -`ræbben] (1) Fjellrygg (1075 moh.) vest for Einabusætra i Folldal kommune, sørøst for Vesl-Marsjøen. (2) Ås (930 moh.) vest for Røstvangen gruve i Tynset kommune, sørvest for Stugusjøen. (3) Haug (ca. 870 moh.) sør for Stordjupsjøen i Dalsbygda, Os kommune. Også navn på fjellrygg i Sør-Fron. Det er andre, mindre rabber i nærheten av disse stedene, bl.a. *Måssåtjønrrabben* øst for (3). Til sisteleddet, se *rabb*.

Stor-Reinstjørna [sto:r`re:nskjønnna] Tjern i Kvikne i Tynset kommune, mellom Innerdalsvatnet og Stai. Navnet forteller om gode trakter for rein og

reinsjakt. Litt sør for tjernet ligger den noe mindre *Litl-Reinstjørna*.

Storronden [sto:r`rånd'n] Fjell øst for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune, 2138 moh. Rondanes nest høyeste topp. Til siste del av navnet, se *Rondane*.

Storrtjøna [stø:r`kjønna (Rendalen) / størr`- (Tolga)] (**Storrtjønnan**, **Størstjønnan**) (1) Tjern i Rendalen kommune, øst for Finnstad (sørvest for Gjota). (2, *Storrtjønnan*, *Størstjønnan*) Tjern i Tolga kommune, nordøst for Øver Tallsjøen. Samme el. tilsv. navn også i Sør- og Nord-Fron, Ringebu og Sel. Navnet kommer av *storr* (*starr*), grasaktige planter av slekten *Carex*. Se også *Starrtjønnan*, *Størtjøna* m.fl.

Storrundhåen [sto:r`runnhå:'n] *Hå* (s.d.) på grensen mellom Engerdal og Røros kommuner, vest for Rogen i Røavassdraget. Håen ser ikke særlig rund ut på kartet, men er forholdsvis stor og bred til å kalles en hå. Vest for denne ligger *Litrundhåen*, som i motsetning til den store lettere kan oppfattes som rund i formen.

Storravssberget [storr`vassbæрге] *Berg* (s.d.), fjellknaus mellom Grimsdalen og Haverdalen i Dovre kommune, 1406 moh. Fjellet har navn etter *Storrvatnet*, s.d.

Storrvatnet [storr`vatne] Innsjø mellom Grimsdalen og Haverdalen i Dovre kommune. Navnet kommer av *storr* (*starr*), grasaktige planter av slekten *Carex*.

Storrøtjønna (1) Se *Røtjønna* (7). (2) Se *Smed-Jotjønna*.

Storsandtjønna [sto:r` sannkjønna] (1) Tjern på grensen mellom Os og Røros kommuner, øst for Nordre Hanksjøen (Dalsbygda). (2) Tjern mellom Glåmos og Ruglsjøen i Røros kommune. Førsteleddet beskriver vel størrelsen på tjernet, og ikke på sandstrekningen el. sandbotnen, dvs. Stor-Sandtjønna. Også navn på tjern i Holtålen. Se ellers *Sandtjønna*; *Litlsandtjønna*.

Storsjøberget [sto:r` s.ø:bærje] Fjell, berg (s.d.) i Elgådalen i Engerdal kommune, 1008 moh. *Storsjøen* (4, s.d.) nordøst for fjellet har gitt det navn.

Storsjøen [sto:r` s.ø:`n] (1) Innsjø sør for Lomnessjøen i Rendalen kommune. En av landets dypeste innsjøer (309 m); rikt sikfiske. Fra gammelt av også kalt *Storvatnet*. (2) Innsjø i Rendalen kommune, den største av *Kivsjøen* (s.d.). (3) Innsjø i Hodalen i Tolga kommune; en del av Hodalen landskapsvernområde (se *Hodalen*). (4) Innsjø i Elgådalen, Engerdal kommune. (5) Tjern, mindre innsjø vest for Heggeriset i Engerdal kommune, mot grensen til Trysil. Navnet tilsier at sjøen det er tale om, er betydelig større enn andre sjøer el. vann i nærheten. Det kan være stor innbyrdes forskjell på størrelsen til innsjøene med dette navnet, f.eks. mellom (1) og (2).

Storskardshovda [sto:r` s.ka:r.s.håvda] Fjellknaus mellom Sletthøe og Dalholen i Folldal kommune, 1097 moh. Navnet kommer av *Storskardet*, som går mellom

denne og Sæterhovda. Det som på nyere kart kalles *Storskardet* mellom Sletthøtangen og Sletthøe, heter egl. *Sletthøskardet*. Se ellers *skard* og *hovde*.

Storskarven [sto:r` s.kärven / -`s.karven] (1) Fjell (1024 moh.) i Rendalen kommune, sørvest for Barkald. Førsteleddet *stor-* er kanskje lagt til navnet ut fra sammenligning med den noe lavere *Skarvvola* (s.d.), el. en av klettene i nærheten. (2) Fjell (1265 moh.) på grensen mellom Holtålen og Røros kommuner, nordvest for sjøen Fjellgjelten. Sml. *Litjskarven* lenger mot nordvest (i Holtålen). (3) Fjell, ås (1013 moh.) i Dalsbygda, Os kommune, sør for Vangrøftdalen (nord for Litldjupsjøen). Også her heter det *Litjskarven* i nærheten (nord for Storskarven; disse utgjør *Skarvan*). Samme navn på fjell i Holtålen og Midtre Gauldal. Til sisteleddet, se *skarv*.

Storskarvola [sto:r` s.ka:lvo:la] Fjell sørøst for Grimsbu i Folldal kommune (nord for Reinslia, nær grensen mot Alvdal), 1162 moh. Fjellet har to topper, med *Storskaret* imellom. Til navnet, se *skard* og *vol*.

Stor-Skjervagen Se *Litle Skjervagen*.

Storskogtjønna [sto:r` s.ko:gkjønna] Tjern nord for Fjølburøsten, på vestsiden av Feragen, i Røros kommune. Tjernet ligger i skogsterreng. Sml. *Litlskogtjønna*.

Storsletthøgda [sto:r` s.l.ethhøgda] Fjell (1034 moh.) i Os kommune, nordvest for Bredalslia i Narjordet. Navnet kommer

av *Storsletta*, ei slette nede i lia sør for fjellet. Ifølge O. Gjelsvik (1936, 20) er navnet imidlertid *Storslætthøgda*, av *Storslættet*, myra vest for høgda. I så fall er andreleddet *slætte* ('engstykke', 'grasmark'). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Storslåga [sto:r.`s.l.å:ga] (sørsamisk **Skuvhtælkie**) Fjell (nord)øst for Elgådalen i Engerdal kommune, 1344 moh. Navnet kommer av *slågå* (s.d.), kjent som terrengbetegnelse i flere lokale dial., med betydningen 'bredt søkk i fjellterreng'; 'skråning'.

Storslågskardet [sto:r.`s.l.å:g ska:le] *Skard* (s.d.) i Engerdal kommune, mellom Storslåga og Elgåhogna. Til navnet, se ellers *Storslåga*.

Storsmeden [sto:r.`sme:ʔn] Fjell nordvest for Rondhalsen i Rondane, Dovre kommune, 2016 moh. Navnet fører seg inn i rekken av mange fjellnavn i Rondane som henspiller på *smed* eller redskaper som hører til smedyrket (jamføringsnavn): *Veslesmeden*, *Smiubelgin*, *Smiukampen*, *Smedhamran*, *Smedkinnin*, *Hoggbeitet*, *Steet*, *Ljosåbelgen*, *Bråkdalsbelgen* (s.d.).

Storstabbstøloken

[sto:r.`s.t.abbstø:lo:ken] Tjern i Rødalen i Engerdal kommune, nær riksgrensen (sørøst for Gjeddviiktjønnna). Navnet kommer av at det ble reist store *stabber* (stakker, hauger) av gras el. storr her. Til de to siste leddene, se *stø* og *lok*.

Storsteintjønnan [sto:r.`s.t.e:nkjønman] Tjern i Engerdal kommune, nordøst

for Elgåhogna. Navnet kommer av store steiner i el. ved tjernene. Jfr. *Storsteinåsen* (948 moh.) i øst. I Trysil finner vi *Storstentjønnna*.

Storsten [sto:r.`s.t.e:n'n / -ste:n] (1) Høyde (ca. 700 moh.) sør for Elgå i Engerdal kommune, ved Elgåa. (2) Storstein mellom Haveren og Bratthøa i Tynset kommune, øst for Storskaret. Det er uvanlig med stedsnavn i ubestemt form (bortsett fra de eldste gardsnavnene, som *Berg*). Jfr. likevel bl.a. *Sten* (Alvdal), *Fåsten* (Tynset). Det er mulig at sisteleddet *sten* i bestemt form har blitt oppfattet som én stavelse, selv om det har to stavelser i uttalen i målføret. Skrififormen *Storsten* har trolig også virket tilbake på uttalen.

Storstenan [sto:r.`s.t.e:nän] (1) Store blokksteiner på østsiden av Rien (Dalfjellet) i Røros kommune. (2) Store blokksteiner sør for Narjordet i Os kommune (på *Storstensletta*, mellom Nytrøa og Korsenget). Ellers vanlig lokalt stedsnavn uten at det er avmerket på kart.

Storstenberget [sto:r.`s.t.e:nbærje] (1) *Berg* (s.d.) nord for Kvilvangen i Os kommune, ca. 825 moh. Innenfor et lite område har vi her mange stedsnavn som inneholder *-berg*: Foruten *Storstenberget* finner vi *Lortitberget*, *Kvitberget* (begge med henspilling på farge) og *Hollberget* (av garden *Holla*, s.d.). (2) *Berg* (s.d.) nord for Vingelsåsen i Tolga kommune (sørvest for Skomakeråskletten), ca. 720 moh. Sml. ellers *Storstenen*.

Storstenen [sto:r.`s.t.e:n'n] (1) *Berg* (s.d.; her som én stor stein) ved nordvestre enden av Rambergssjøen i Røros kommune, sør for Tørresdalen. (2) Stor stein sørøst for Rødalen gruve, Røros kommune. (3) Stor stein mellom Tjåårhte og Rien, Røros kommune. (4) Stor stein sørøst for Stortjønna i Holøydalen, Tolga kommune. (5) Stor stein (berg) nordvest for Skarvhøgda (ved Hummelfjellet) i Tolga kommune, mot grensen til Os. Samme stedsnavn også avmerket på kart over Oppdal, Trysil og Tydal. Stedsnavnet er trolig brukt også flere andre steder selv om det ikke er kartfestet.

Storstenodden [sto:r.`s.t.e:nådd'n] *Odde* (s.d.) sørøst i Rambergssjøen (nord for Svenskmyra) i Hådalen i Røros kommune. Det er en el. flere store steiner her.

Storstensdalen [sto:r.`s.t.e:nsdä:'l.n.] Bekkedal på vestsiden av Tyllaldalen i Tynset kommune, nordvest for Tyllaldalen kirke (nord for Anstensjordet). Navnet viser trolig til mye stor stein langs el. i bekkefare.

Storstenskardet [sto:r.`s.t.e:n ska:le] *Skard* (s.d.) i Engerdal kommune, sørøst for Gutulivola. Det er store steiner i området (blokkmark).

Storstenvola [sto:r.`s.t.e:nvo:la] Fjell, knaus mellom Tyllaldalen og Brydalen i Tynset kommune, sørvest for Finnstadhøa, 1062 moh. Like ved toppen er det en stor steinblokk.

Stor-Sverjesjøen [sto:r.`sværjsjø:'n] (med **Litl-Sverjesjøen**) Innsjø i Kvikne, Tynset kommune, øst for Ølset og Dalhøa. Herfra renner *Sverja* (s.d.), som sjøen har fått navn fra.

Stor-Svuku [sto:r.`svukku] (sørsamisk **Svahke**) Fjell nordøst for Elgå i Engerdal kommune, 1416 moh. Til navnet, se *Svukuriset*.

Storsvulten [sto:r.`s.vul*'t'n] Fjell øst for Høgronden i Rondane, Folldal kommune, 1871 moh. Til navnet, se *Veslsvulten*.

Storsylen Se *Sylan*.

Storsøa [sto:r.`sø:a] Elv i Røros kommune, med utløp i *Aursunden*, s.d. (Søosen, ved Brynhildsvollen). *Søa* betyr antakelig 'den sydende, brusende', av gammelnorsk *sjóða*, 'syde', 'koke' (NE, 261-262). *Litlsøa* (s.d.) renner ut i Aursunden noen hundre meter lenger vest.

Storsølnkletten Se *Sølen*.

Storsømmeltjønna [sto:r.`s.ömmölkjønna (eldre) / -s.ämm'l-] Tjern i Engerdal kommune, nær svenskegrensen på Kvisleflået. Navnet kommer av *sømmøl*, et eldre dial.ord for 'simle', 'hunnrein'. Dette ordet ble brukt om både hann- og hunndyr av reinsdyr; nå er *simle* vanlig i målføret. Navnet er et eksempel på den store betydningen av reinsjakt og -fangst i distriktet. Et annet tjern på Kvisleflået, sørvest for dette tjernet, heter *Sømmeltjønna*. Det er noe mindre.

Stortela Se *Tela*.

Stortingsmannstjønna

[sto:r.t.`ingsmannskjønn] Tjern sør for Femundsundet i Engerdal kommune, sørvest for Stormyrtjønna (nordøst for Elvsætra). Navnet på tjernet er knyttet til en stortingsmann, men det er ikke kjent hvem dette var.

Stortjønna [sto:r`kjønna] (Stortjønne)

Vanlig navn på tjern mange steder, bl.a. Alvdal (3), Engerdal (5), Tolga (3), Rendalen (5). Det ligger ett el. flere mindre tjern like ved som har ført til navnet. Det kan være stor innbyrdes forskjell mellom tjern med dette navnet når det gjelder størrelsen (jfr. *Storsjøen*).

Stortjønnhøa [sto:r`kjønnhø:a] (med **Østre Stortjønnhøa**) Fjell vest for Storsjøen i Hodalen, Tolga kommune, 1144 og 1122 moh. Navnet kommer av *Stortjønna* sørøst for den høyeste toppen.

Stortjønnknausen [sto:r`kjønnknæus'n] *Knaus* (s.d.) nordvest for Holøydalen, Tolga kommune, 1004 moh. Navnet kommer av *Stortjønna* nordøst for knausen (nede ved Hola).

Storurde [sto:r`u:le] (1) Ur i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nordøst for Blæsterdalskollen (på østsiden av fylkesvegen, vest for Holmtjønne). (2) Ur i Nordre Atndalen i Folldal kommune, ovenfor Motjønne (nordvest for Bakkekampen). Navnet viser til ei stor steinur. Jfr. *ole*.

Storviglen Se *Viglen*.

Storvola [sto:r`vo:la] (1) Fjell mellom Tyllaldalen og Brydalen i Tynset kommune, 1035 moh. Det er flere voler i området; denne er den nest høyeste. Navnet er imidlertid òg brukt om hele fjellområdet. Jfr. *Storstenvola*. (2) Fjell i Røros kommune, ved Klettjønna, nordvest for Gamle Storwartz gruve, 905 moh. Vola er ikke særskilt høy, men ligger for seg selv og rager således godt i terrenget. (3) Fjellrygg, ås i Folldal kommune, nord for Gammelsætran i Grimsbu, 1152 moh. Fjellene litt lenger nord er høyere, men vola er vel sammenlignet med den noe lavere Gråvola i øst. Også navn på to fjell i Stor-Elvdal. Til sisteleddet, se *vol*.

Storvolltjønna [sto:r`vållkjønna] Tjern ved svenskegrensen (Vauldalen) i Røros kommune. Litt lenger øst, inn mot riksgrensen, ligger *Volltjønna* (s.d.), som er noe mindre. Førsteleddet *Storgår* derfor på tjernets størrelse (dvs. 'Stor-volltjønna', ikke 'Storvoll-tjønna'). I området ligger *Elvavollen*, *Gamle Elvavollen* og *Elvasetra*. Jfr. *voll*.

Storvoltjønna [sto:r`vo:lkkjønna] Tjern i Tynset kommune, mellom Tyllaldalen og Brydalen. Tjernet ligger mellom tre voler (Brennvola, Storstenvola og Storvola). Se *Storvola*.

Storwartz gruve [sto:r`var.t.s gru:v`e] Gruve (nå nedlagt) nord for Djupsjølia i Røros kommune. Den rikeste og betydeligste tilhørende Røros kobberverk. Navnet er en (delvis) tysk omforming av *Storvola* (2, s.d.), som ligger like nord for gruva (av tysk *Warze*, 'vorte', 'utvekst').

Storåstjønn [sto:r`å:skjønn] (1) Tjern nordøst for sentrum i Tynset kommune, nord for *Storåsen* (819 moh.). (2) Tjern sørøst for Sjølisand i Rendalen kommune, mot grensen til Åmot. Her kommer navnet antakelig av *Nordre Storåsen* i Åmot (766 moh.). (3) Tjern øst for Nordre Osa i Rendalen kommune, ved grensen til Åmot (Blautkjølen). *Storåsen* (i Åmot, 642 moh.) litt lenger sør må ha gitt tjernet navn.

Strand [strann] (1) Vanlig gardsnavn, bl.a. i Alvdal og Os kommuner (også slektsnavn). (2) Tidligere skolekrets i Alvdal kommune, bestående av grendene *Bellingmo* og *Barkald* (s.d.). Eldre folk sier helst *Strand* om Bellingmo. Jfr. også grenda *Strand* i Stor-Elvdal. *Strand* ('landstrekning, stripe langs vann') er i vårt distrikt særlig knyttet til stedsnavn langs Glåma. Også vanlig i sammensetninger, f.eks. *Nordstrand* (nord for Heggeriset i Engerdal, samt nedenfor Kvitfjell i Ringebu).

Strandløken [strann`lo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) i Hørtaldalen (Oslia) i Os kommune, sørvest for Strandvollen. Navnet kommer av seter-og gardsnavnet *Strand* (s.d.) på Os.

Strauman [sjtræum`an] Parti av elva Glåma nordøst for Galåen, Røros kommune. Det er sterk strømføring her.

Straumbu [strøm`bu: / stråm`-] (**Strømbu, Stråmbu; Nordre og Søre**) (1) Garder i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nord(vest) for grensen til

Sør-Fron og Stor-Elvdal. Atna renner på nedsiden av gardene, med delvis sterk strømføring (Stormyldinga renner ut i Atna her). Jfr. *Strauman*. Til sisteleddet (her vel opprinnelig om 'fiskebu'), se *Grimsbu*. *Strømbu* er brukt som slektsnavn. Gardsnavnet er gjerne brukt i bestemt form (dat.), *Stråmbuen*. (2, *Strømbu*) Gard i Tyllaldalen i Tynset kommune, like øst for Rivas nedløp i Tysla.

Straumen [strømm`en] (**Strømmen, Strømsvollen**) Gard i Tufsingdalen i Os kommune, nord for Brenna. Garden ligger like ved Tufsinga, som renner ut i Femunden noen kilometer lenger sør. Til navnet, se *Strauman*. Jfr. også *Strømmen*.

Straumsløken [strømms`lo:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Tufsingdalen i Os kommune, vest for garden *Straumen* (s.d.).

Streite [streit`e] Fjell i Folldal kommune, nordøst for Grimsdalen, 1147 moh. Fra to små (ikke navnsatte) tjern nordvest for Streite renner *Streitbekken* ned i Grimsdalen og ut i Grimsa. Til navnet, se *Streitlien*.

Streitkampen [streit`kampen] Fjell (1214 moh.) på grensen mellom Folldal og Dovre kommuner, øst for Tollevshaugen i Grimsdalen. Til førsteleddet, se *Streitlien*. Sisteleddet er bestemt form av *kamp*, s.d.

Streitlien [streit`li:n] Garder og grendelag i Folldal kommune, mellom Fallet og sentrum. Også slektsnavn. Navnet kommer kanskje av v. *streite*,

‘slite’, ‘streve’. Ifølge bygdebokforfatteren I. A. Streitlien skriver navnet seg fra den tiden gudbrandsdølene tok seg slåttonnarbeid i Østerdalen. Det var tungt og strevsomt å gå opp lia her på veg tilbake til Gudbrandsdalen. En gammel ferdselsåre gikk over *Streite* (s.d.) vest for gardene (Streitlien 1980, 21).

Streittjønne [streit´kjønne] Tjern i Grimsdalen i Dovre kommune, mellom Tollevshaugen og Streitkampen. Til betydningen av førsteleddet, se *Streitlien*.

Strickertvollen [strikk´er.t.våll'n] Seter (*voll*, s.d.) på østsiden av Rien i Røros kommune (nord for Finnfløvika). *Strickert* er vanlig slektsnavn på Røros og i Brekken, og er opprinnelig et tysk yrkesnavn (av *stricken*, ‘knytte’, om person som laget rep og tauverk).

Strupen [stru:p`en] Trang passasje nord for Tyllaldalen i Tynset kommune, mot Tyllaldskjølen. Fylkesvegen går her. Jfr. *Strup-eggan* og *Strupvangdalen* på hhv. vest- og østsiden. Navnet er også brukt lokalt andre steder uten at det er markert på kartet (bl.a. Engerdal). Til navnet, se *Strypet*.

Strupbekken [stru:p`bekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Mistra* (s.d.) sørvest for Tannvola. Førsteleddet tilsv. *Strypet*, s.d.

Strupmyrbekken [stru:p`my:rbekken] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Grøna* (s.d.) nord for Holla. *Strupmyra* (‘Smalmyra’) er et myrområde nord for bekkens utløp. Til førsteleddet, se *Strypet*.

Struphansneset [stru:p`hansne:se] *Nes* (s.d.) ved Engeren (Hylleråsen) i Engerdal kommune, nord for Storrotneset. Førsteleddet henger sammen med v. *strupe*, ‘kvele’. Det er fortalt at en (loffer?) som het Hans, hengte seg her for lenge siden.

Strypen [stry:p`en] Skogstrekning, skogteig vest for Bekkosen ved Aursunden (nordvest for Bekkosvola) i Røros kommune. Til navnet, se *Strypet*.

Strypet [stry:p`e] (**Strype**) (1) Mindre dalføre i Tolga kommune, nordvest for Raudsjødalen. (2) Skar i Tynset kommune, nord for Stugusjøen. (3) Myrstripe i Tynset kommune, nordøst for Fåset (nord for Fåsten, sør for Oddlivangen). (4) Myrstripe sørøst for Kvilvangen (nord for Kjøllan) i Os kommune. (5) Slette sørvest for Bekkosen ved Aursunden i Røros kommune (nord for Bekkostjønnna). (6, *Strype*) Skar øst for Vingelsåsen i Tolga kommune (vest for Høyåsfloen). Navnet kommer av subst. *strupe* (*strype*), ‘innsnevring’, ‘smalt punkt’, ‘trang passasje’. *Strypet* er også brukt som lokalt stedsnavn uten at det kartfestet (bl.a. Engerdal), samt som gards- og slektsnavn (Alvdal, Os m.fl.). I Midtre Gauldal er *Strypet* navnet på et skar. Ordet fins også i sammensetninger, som *Furustrypet*, *Langstrypet* (Røros), *Elgsmyrstrypet* (Tolga). *Strypan* (flert.) heter et skogsområde nordvest for Riosen i Røros. Sml. flg. art. samt *Strupen* m.fl. og *Klavastrupet*.

Stryplyu [stry:p`ly:u] Eng (opprinnelig løe) nordvest for Straumbu i Nordre Atndalen, Folldal kommune (nord for Breitjønne). Navnet sikter til ei *lyu* ('løe', 'hus til å oppbevare høy i') som har stått her, mellom Atna og Breitjønne. Førsteleddet må sikte til det smale partiet med grasbevokst land mellom elva og myra. Jfr. *Strypet*.

Stryptjønnan [stry:p`kjønnän] Tjern i Tolga kommune, mellom Blåkletten og Skittenkletten, nordvest for Raudsjødalen. Se *Strypet* (1). Jfr. *Stryptjønnan* i Midtre Gauldal,

Stræthåen [stre:t`hå:n] Smal arm i nordre enden av Langsjøen, Tolga kommune (Øversjødalen). Nynorskordet *strete* kan ha betydningen 'smal gate' el. 'smalt sund'. Det siste passer godt her (sml. Venås 1987, 477). Til sisteleddet, se *hå*.

Strømbu Se *Straumbu*.

Strømbukampen [strøm`bukampen] Fjellknaus (1243 moh.) nordøst for Straumbu i Nordre Atndalen, Folldal kommune. Til førsteleddet, se *Straumbu* (som òg skrives og uttales *Strømbu*). Sisteleddet er *kamp*, s.d.

Strømmen [strô:m`n / strømm`n] (1) Grend i Alvdal kommune, sør for Auma. Navnet henspiller på (sterk) strøm i elva Glåma. Her renner også elva Sivilla ut. På andre siden av Glåma heter det *Strømsøyen* (*Strømsøyen*). (2) Gard i Engerdal kommune, ved Lillebo. Her sikter navnet til det korte vassdraget mellom Vurrusjøen og Fløtningsjøen. Se

også *Straumen* (Os).

Strømmevolltjønnan

[sjtrømm`vållkjønna / sjtræum`-] Tjern i Mortenslia, nord for Aursunden (Brekkefjorden) i Røros kommune. *Strømmevoll* er gards- og seternavn andre steder i Røros (men ikke ved Aursunden). Til navnet, se forrige art. og *voll*. Tjernet kalles også *Skremtjønnan* (s.d.).

Strømsberget Se *Brandvålsberget*.

Strøms hoved Se *Finkhue*.

Strømsvollen Se *Straumen*.

Strålsjøen [strå:`sjø:n / strå:l`-] Innsjø i Alvdal kommune, sørvest for Savalen. Førsteleddet kommer sannsynligvis fra plantenavnet *strål*, som er brukt om ulike vann- og myrplanter (*Equisetum*- og *Carex*-arter). Langs vestbredden av sjøen vokser det et bredt belte med elvesnelle (*Equisetum fluviatile*). Garden *Strålsberg* (også slektsnavn) ligger på vestsiden av sjøen, sammen med *Strålsjøhaug* og *Strålsjøvangen*. Jfr. NSL, 432; Venås 1987, 477-478. Se også *Strålsjøen*.

Strålsjøåsen [strå:`sjø:s`n / strå:l`-] (1) Ås nordvest for Strålsjøen i Alvdal kommune, 971 moh. (2) Grend sørøst for Strålsjøåsen (se ovenfor) i Alvdal kommune. Til navnet, se *Strålsjøen*.

Stråmbu Se *Straumbu*.

Stråmhugu [strå:m`hugu] Parti av elva Einunna i Einunndalen i Folldal

kommune, sørvest for Hussætra (om lag 600 m ovenfor Vesløya). Navnet sikter til at strømføringen i elva øker herfra (*hugu*, 'hode', om øvre del av noe). *Stråm* er eldre dial. for 'strøm'.

Stråsjøen [strå: `sjø: `n] Tjern i Sølndalen, Alvdal kommune, sørvest for Follandsvangen. Navnet har trolig samme betydning som *Strålsjøen* (s.d.). Se Venås 1987, 478.

Stubbandtjøenna [stubb `ann(er)kjønna] (**Stubbanetjøenna**) Tjern sørvest for Kvilten i Engerdal kommune, nord for Blæsteråsen. Navnet kommer av at det tidligere ble laget fuglekasser (kalt *hølke*, f.eks. *andhølke*, også kalt *andstubble*) av trestubber. Kassene ble hengt opp i tre så ender (oftest kvinand) kunne ruge i dem. Eggene ble plukket til bruk i husholdningen. Navnet på tjernet forteller dermed at det her fins ender som ruger (ruget) i slike kasser laget av trestubber (Venås 1987, 478). Den offisielle skrivemåten *Stubbanetjøenna* er uheldig og gjør det nærmest umulig å skjønne opphavet til navnet. Et lignende navn er *Anstubbodden* (s.d.).

Stubben [stubb `n] (1) Tjern sør for Breisjøen (Sørfjorden) i Alvdal kommune. Navnet *stubb* ('stump', 'rest') kan vise til at tjernet utgjør ei vik av Breisjøen. Men tjernet kan òg oppfattes som en utvidelse av elva som renner fra Holmsjøen og ut i Breisjøen. (2, også kalt *Stubbtjøenna*) Tjern (bekk?) nord for Veslsølnsjøen i Alvdal kommune. Ifølge kartet er tjernet kalt *Stubben*, men flere lokale kjentfolk mener det er

bekken mellom tjernet og Veslsølnsjøen som heter *Stubben*. Tjernet heter egl. *Stubbtjøenna* (Venås 1987, 479), og er oppkalt etter bekken.

Stubbtjøenna Se *Stubben* (2).

Stubsjøen Se *Stugusjøen*.

Stuggulia [stugg `uli:a] Li, åsside i Røros kommune, sørvest for Rien, nordøst for Sødalsgardene. Til navnet, se neste art.

Stuggusjøen [stugg `usjø: `n] Innsjø i Tydal kommune, sør for Nesjøen. Førsteleddet er *stug(g)u*, 'lite hus', 'stue'.

Stugulia [stug `uli:a / stugg `u-] Li og seterområde i Einunndalen, Folldal kommune, sør for Einunna (nord for Bjørndalen). Førsteleddet er *stugu*, 'lite hus', 'stue'. I forbindelse med fedrift til dovringer (Angard og Killi) bodde det gjeterne i Stugulia. Det er også sagt at det har vært fastboende her, men dette er usikkert. Sml. *Romsdalssætra* i samme området.

Stugulihøa [stug `ulihø:a / stugg `u-] Fjell vest for Stugulia i Einunndalen, Folldal kommune, 1201 moh. Til første del av navnet, se *Stugulia*. Til sisteleddet, se *hø*.

Stugulikampen [stug `ulikampen / stugg `u-] Fjell vest for Stugulia i Einunndalen, Folldal kommune, 1311 moh. (sørvest for Stugulihøa). Til første del av navnet, se *Stugulia*. Til sisteleddet, se *kamp*.

Stugusjøen [stugg`usjø:`n] Innsjø sør for Kvikneskogen i Tynset kommune, på vestsiden av riksveg 3. Navnet kommer av *stugu*, 'hus', 'stue', her trolig om en slags fjellstue for langveisfarende. Sjøen kalles også *Stubbsjøen* el. *Stubbsjøen* (forkorting el. forvanskning av *Stugusjøen*?). *Stugusjøen* er også gardsnavn; *Stubbsjøen* slektsnavn. Sml. Streitlien 1973, 298-299; Venås 1987, 479; Veka 2000, 409.

Stullen [stull`n] Gruvegang (-inngang) på nordsiden av Gruvåsen i Dalsbygda, Os kommune (6-700 m vest/sørvest for Nyås). *Stull* er dial. for *stoll*, 'horisontal gruvegang'. Ordet er sikkert brukt andre steder (evt. i sammensetninger) der det har vært gruvedrift, uten at det er navngitt på kart. Nordøst for Olavsgruva (Røros) heter det *Stulltomta*.

Styggerberget [stygg`bærje] *Berg* (s.d.) nordvest for Auma, sørøst for Brekkåsen, i Tynset kommune, ca. 600 moh. Berget er temmelig bratt, og ligger i kronglete terreng. Samme navnet fins i Stor-Elvdal (Sollia) og Trysil (sør for Engerneset), og er ellers svært vanlig lenger sør i Hedmark. Til førsteleddet, se også *Styggebotn*.

Styggdalen [stygg`dä:'l.n. / -`da:'l.n.] (1) Trang dal øst for Risbakken i Engerdal kommune (på østsiden av fylkesveg 26, vest for Østre Hovdkjølen). (2) Trang dal, skar nordvest for Elvål i Rendalen kommune (nord for Storbekken). (3) Trang dal, skard ved Lonåsen i Tynset kommune, nordøst for Lonas samløp med Tunna. (4) Bekkedal nord i

Tyllidalen i Tynset kommune (vest for fylkesvegen, nord for Grøtåvangen). (5) Skar sør for Aumdalen i Alvdal kommune (mellom Gammelsætra og Melbekken). (6, med *Styggdalsengen*) Mindre dalsøkk sør for Krokhaug i Follidal kommune (nordvest for Øian, på sørsiden av bygdaveien). Lokalt er navnet antakelig også brukt andre steder om bratte, vanskelig tilgjengelige bekkedaler, kløfter o.l. Ellers vanlig navn bl.a. i Trysil og Nord-Fron. Til førsteleddet, se ellers *Styggebotn*.

Styggdalstjønna [stygg`dä:l.s.kjønn] Tjern nord for Snerta i Engerdal kommune (ved Kåsa, vest for Femundselva). *Styggdalen* er ikke markert på kartet, men lendet er bratt her. Se ellers *Styggebotn* for førsteleddet.

Styggebotn [stygebått`n] Stor dalbotn øst for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune. Førsteleddet *stygg* ('farlig', 'skremmende') henspiller vel på det ville og bratte terrenget. *Botn* betyr her 'dalbotn', 'rundaktig, bratt dal el. uthulning i fjellet'. Tilsvarende navn og terreng finnes mange steder i Rondane: *Galenbotn*, *Kaldbekkbøtn*, *Klarabøtn*, *Krokåtbekkbøtn*, *Langbøtn*, *Ljosåbøtn*, *Midtbøtn*, *Myldingsbøtn*, *Smedbøtn*, *Storbøtn*, *Tjønnbøtn*, *Verkilsdalsbøtn*, *Vidjedalsbøtn*. Den sterke iserosjonen under siste istid har skapt disse enorme botnene, som er typisk for store deler av Rondane. Sml. ellers *Bøtnet* (Tolga). Til *Botnet* (Røros), s.d.

Styggefisktjønna [stygg`fisjk`kjønna] Tjern i Femundsmarka, Røros

kommune, nord for Røa (Nedre Roasten). Ifølge kjentfolk skal det være stygg, gammel fisk her (navnet henspiller på utseendet).

Styggåmmåren [stygg`håmmå:r.n.] Fjellhammer, bratt knaus (ca. 920 moh.) sørøst for Hitterdalen i Røros kommune (på sørøstsiden av Brattlifjellet, sørvest for Gauldalsvollen). Til førsteleddet, se *Styggebotn*; til sisteleddet, *håmmår*.

Styggøin [stygg`hø:in] Fjellmassiv vest og nordvest for Dørålen i Rondane, Dovre kommune, høyeste topp 1853 moh. Til førsteleddet, se *Styggebotn*. Sisteleddet er flert. av *hø* (s.d.).

Stygglandet [stygg`lanne] (1) Område sør for Elgå i Engerdal kommune, nord og nordøst for Tjønnoddvola. (2) Område vest for nordre del av Gutulisjøen i Engerdal kommune. (3) Område sørvest for Kvilvangen i Os kommune (nedenfor Skalleråsen, på østsiden av Litjnøra). Landskapet er svært kupert og ulendt på disse stedene, derav navnet (sml. *Styggebotn*).

Styggroa [stygg`ro:a] (1) Dalbotn nord for Sålekinna i Tolga kommune. (2) Dalbotn sør for Svartdalshøgda i Tolga kommune, vest for Holøydalen. Terrenget er bratt (og vilt) begge steder. Til førsteleddet, se *Styggebotn*. Sisteleddet er *ro*, s.d.

Styggsjøan [stygg`sjø:an] Innsjø(er) nordøst for Roasten (Røa) i Femundsmarka, Røros kommune. Det henspilles antakelig på den "lurvete"

formen på sjøene (særlig den største), som har ualminnelig mange vik, holmer og utstikkere. Terrenget rundt de sørlige sjøene er også temmelig kupert.

Styggskartet [stygg`ska:le] Fjellskar i Sør-Fron kommune, sørøst i Rondane (sør for Vuludalen, på grensen til Stor-Elvdal). *Styggskartshøa* (1364 moh.) ligger vest for skaret, som er bratt og uveisomt (sml. *Styggebotn*). Til sisteleddet, se *skard*.

Styggsåra [stygg`skò:ra] Trang, dyp bekkedal nord for Heggeriset i Engerdal kommune (øst for Lerfallet, på nordsiden av Blakka). Terrenget er bratt og ulendt (sml. neste art.). Til sisteleddet, se *skor* (*skår*).

Styggtjøna [stygg`kjønna] Tjern i Aumdalen i Tynset kommune, øst for Skjånåråsen. Navnet (*stygg* i betydningen 'vill', 'farlig') kan komme av terrenget rundt vannet el. av at selve vannet er brådypt. Tjernet ligger i småkupert, men ikke i spesielt bratt, terreng. Navnet sikter derfor helst til at tjernet er brådypt.

Styggtjønnkampen [stygg`kjønnkampen] Fjellknaus vest for Moskaret (Moskarsætran) i Grimsbu i Folldal kommune, 1015 moh. Det ligger ikke noe tjern i nærheten som heter *Styggtjøna* (se ovenfor), men det kan kanskje dreie seg om et tjern som nå er inntørket. På sørøstsiden av kampen ligger *Styggtjønnholet*. Terrenget i området er svært bratt. Til sisteleddet, se *kamp*.

stø [stø:] f Elvebredd, kant langs elv, eng ved elv; sted ved stranda der en kan dra opp en båt. Jfr. gardsnavnene *Støen* (Folldal og Tynset), *Støa*, *Støenget*, *Støholen*, *Måsåstøa* (ved Telneset, Tynset), *Båstøa* (Elgå, Engerdal). Ordet brukes også som (del av) slektsnavn (*Støen*, *Støholen*). *Ste* (s.d.) har samme betydning. Jfr. også *Stamoen*.

Størloken [stò:r`lo:ken] Lite tjern i Folldal kommune, øst for Einunnfjellet. Til førsteleddet, se *Storrtjønnna*. Sistleddet kommer av *lok*, s.d.

Størrtjønnrya [størr`kjønnry:a] Myr vest for Gruva i Dalsbygda, Os kommune (mellom Størtjønnna og Stordjupsjøen). Betegnelsen *ry* (s.d.) for 'myr' er sjelden, men forekommer bl.a. her. På myra ligger det et lite tjern som ikke er navngitt på kartet, men dette må være *Størrtjønnna*. Til navnet, se *Storrtjønnna*.

Størtjønnna [stø:r`kjønna] (med **Nordre Størtjønnna**) Tjern i Rendalen kommune, øst for Unset. *Størkjønnåsen* (900 moh.) ligger vest for tjernene. Til navnet, se *Storrtjønnna*.

Størrtjønnan Se *Storrtjønnna*.

støt Se *Haftorsstøten*.

Støvelbekkhøgda [støvv`'lbekkhøgda] Fjell i Viglen, Røros kommune, 1404 moh. Fjellet har navn etter *Støvelbekken*, som har sine kilder på sørsiden av fjellet (med utløp i Feragen). Bekken har igjen antakelig navn etter *Støvelskaftet* (s.d.).

Til sisteleddet i fjellnavnet, se *hø* (2).

Støvelskaftet [støvv`'lskafte] Fjellrygg i Viglen, Røros kommune, 1282 moh. Formasjonen på fjellet kan minne om skaftet på en støvel (jfr. *skaft*).

Støvtjønnna [støvv`'lkjønna] Tjern nordøst for Brekken i Røros kommune, nord for Våttån. Tjernet kan kanskje minne om en støvel, men sammenligningen ligger ikke klart i dagen. Myrområdet sør for tjernet kalles *Støvlmyran*. Navnet har helst oppstått ved at noen har gått seg fast og mistet en støvel i myra, og at dette har blitt hengende igjen i navnet på myrområdet og tjernet. Gammelt var det ikke mange som hadde gummistøvler, så en hendelse med dette fotplagget ville lett ha blitt knyttet til navnet på et slikt sted.

Stålan [stå:l`an] (**Nordre** og **Søre**) Garder i Folldal kommune, nord for Dalholen. Navnet kommer sannsynligvis av norrønt *stōðull*, 'sted der buskapeen samles for å melkes' (beslektet med *støl*, 'seter'). *Stålbekken* renner mellom gardene og ned i Uppebekken sør for *Stålmyre*. Jfr. *Stålane* (seternavn) i Nord-Fron og Sel. *Ståland* er slektsnavn i Folldal. *Stålem* i Os har antakelig samme opphav og betydning (Veka 2000, 411).

Sukkertoppen Se *Ljosåbelgen*.

Sulus [sul`us] Gard nordøst for Glåmos i Røros kommune (på nordsiden av Aursunden, nordvest for Tørresberget). Navnet kommer trolig av norrønt *sáluhús*, 'herberge' (Rygh 1901, 207;

jfr. NO, 513). Det kan tyde på dette har vært hvilested for pilegrimer. Den gamle veien fra Härjedalen mot Nidaros gikk her (Aspaas 1974, 310-311). Se også *Sankt Olavsbakken*.

Summundsfloen [summ`unsflo:`n] Myrområde, *floe* (s.d.) i Os kommune, nordøst for Tufsingas utløp i Femunden (Tjønna). Like nordvest for myra ligger *Summundsrøsta*. Til navnet, se *Summundsgarden*.

Summundsgarden [summ`unsga:`l.n.] (**Bakken østre**) Gard nord i Tufsingdalen (Bakkegrenda) i Os kommune. Det er mannsnavnet *Semund* (Simen), dial. *Summund*, som ligger til grunn for gardsnavnet, kanskje etter brukeren Semund Erikssen (d. 1784). Garden hadde senere flere brukere med samme navnet, enten som fornavn el. slektsnavn (Semundsen). *Summund* finnes i flere stedsnavn også lenger sør i Tufsingdalen, bl.a. *Summundsvollen* (s.d.).

Summundsmyra [summ`unsmy:ra] Myr lengst sør i Os kommune, ved Femunden (øst for Kvennvika). Se *Summundsgarden*.

Summundstjøna [summ`unskjøna] Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, sør for *Summundsvollen* (s.d.).

Summundsvollen [summ`unsvåll`n] Gard i Tufsingdalen i Os kommune, sør(øst) for Sæter (øst for Tufsinga). Sørvest for garden, vest for elva og fylkesvegen, ligger *Summundsundet*, ei smal myrstripe. Til navnet, se

Summundsgarden og *voll*.

Summundsvollen [summ`unsvåll`n] (1) Seter i Vingelen, Tolga kommune (Langsætran, vest for sentrum og Lona). (2) Seter i Vingelen, Tolga kommune (vest for sentrum, Gjeldalen). Setrene er oppkalt etter en som het *Semund* (Simen), dial. *Sumund*.

sund [sunn] n Trangt, smalt farvann; ferjested (egl. 'sted der en kan svømme over', av v. *symje*. Ifølge en annen forklaring av adv. *sund*, 'som er skilt fra hverandre'). Også brukt om smale myrområder mellom berg e.l. I enkelte navn er *sund* vanskelig å skille fra ord med opphav i gammelnorsk *sunnr* ('sør'). Vanlig gards- og etternavn, i vårt distrikt særlig i Os og Røros (*Sundet*, *Sund*, *Sundaker*, *Sundåkeren*, *Sundberg*, *Sundmoen*, *Sundt* m.fl.). Sml. NSL, 435.

Sundet [sunn`e] (1) Grendelag ved Glåma i Røros kommune, vest for Kvitsanden og flyplassen. (2) Området der Glåma renner ut i Aursunden nordvest for Brekken. Ellers vanlig navn i sjøer og elver, samt gards- og slektsnavn. Se *sund*.

Sundhøgda [sunn`høgda] Fjell (921 moh.) i Os kommune, øst for sentrum (vest for Høskletten). Førsteleddet *sund* sikter til elvesund, evt. til garden *Sundet* ved Glåma. I nyere tid gjerne kalt *Høsenfjellet* (s.d.).

Sundloken [sunn`lo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) sør for Elgådalen i Engerdal kommune (sørvest for Fjellgutusjøen,

rett på østsiden av fylkesveg 654). Det renner en bekk østover fra loken og ut i Yttersjøen. Førsteleddet *sund* (s.d.) sikter her helst til det smale partiet i terrenget, som stiger bratt opp mot Litl- og Storknallen i nordvest og sørøst. Navnet kan òg gå på sundet mellom Fjellgutusjøen og Yttersjøen i nordøst. Dette ligger imidlertid 1-2 km unna, så det er mindre trolig at dette er bakgrunnen for navnet.

Sundtjøna [sun`kjo`na] (med **Litjsundtjøna**) (1) Tjern ved nordenden av Narsjøen, Os kommune. *Litjsundtjøna* ligger like nordvest for selve Sundtjøna. (2) Tjern nordvest for Brekken i Røros kommune, ved Aursunden. Førsteleddet *sund* (s.d.) sikter her antakelig til Øvre Glåmas utløp i Brekkfjorden sørøst for tjernet. Navnet på tjernet ved Narbuvoll (1) kommer derimot helst av *Sundmyra* (om smalt myrområde).

Sushøgda [su:s`hø`gda] (sørsamisk **Jorpetjahke**) Fjelltopp nordøst for Fjellgutusjøen i Engerdal kommune, 1252 moh. Førsteleddet kommer av dial. *suse*, 'ettårig reinsbuk'. Til sisteleddet, se *hø* (2). Det sørsamiske navnet *Jorpetjahke* betyr 'rundhøgda', 'det runde fjellet'.

Suskvolvet [su:s`kvø`lve] Senkning i terrenget øst for den sørlige delen av Isteren i Engerdal kommune (sør for Elvbergan, nordvest for Gløtfosdammen). Til førsteleddet, se forrige art. Sisteleddet er som i *kvølv*, s.d.

Susodden [su:s`ådd`n] *Odde* (s.d.) i på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune, nord for Femundshytta (nær grensen til Røros). Også kalt *Prestodden*. Til førsteleddet, se *Sushøgda*.

Sutarrustjøna [su:t`arustkjo`na] Tjern øst for Raudfjellet i Rendalen kommune, ved grensen mot Trysil. Første delen av navnet kommer antakelig av norrønt (via latin) *sútari*, 'skomaker'. Det er merkelig at denne yrkesbetegnelsen skal være knyttet til tjernet. Det er langt til nærmeste bosetting. Men ordet *sutar* el. *suter* er også brukt om en art karpefisk (*Tinca tinca*), som på grunn av den mørke fargen er blitt assosiert med en skomaker. Navnegrunnlaget kan òg være en annen fisk, *blåstål* (egl. hannen av *Labrus mixtus*). Også denne fisken er mørk (svart el. blå), og er blitt kalt *sutar* el. *suter*. Andreleddet *rust* betyr 'skogholt' (se *røst*). Bakgrunnen for navnet på tjernet kan dermed være at skogen i området kan fortone seg svart, og at et av fiskeslagene kjent som *sutar* ble assosiert med skogholtet her pga. den svarte (mørke) fargen. Sml. Venås 1987, 484; www.snl.no [25.03.15].

Svaberget [sva:`bærje] *Berg* (s.d.), fjellhammer nord for Grådalen i Røros kommune (på vestsiden av veggen, mellom gardene og Rambergssjøen), 867 moh. Til førsteleddet, se *Svabudalen*.

Svabudalen [sva:`buda:`l.n.] (1) Dal nordøst for Stadsbuøyen i Folldal, øst for Tangberget. (2) Dal i Rondane (nasjonalparkområde), sørvest for

Enden i Stor-Elvdal kommune. Her renner *Svabubekken* fra *Svabutjørna*. (*Svabubekken* også navn på bekk lenger sørvest i området, i Ringebu kommune). Navnet er sammensatt av *sva* ('flatt berg', 'nakent fjell') og *bu* ('lite hus').

Svahke Sørsamisk navn på fjellet *Stor-Svuku* (s.d.) i Engerdal kommune. Jfr. *Svahken sijte* (Elgå reinbeitedistrikt). *Svahke* er neppe et navn av sørsamisk opprinnelse, men en omforming av det norske navnet *Svuku*.

Svalsjøen [sva: `sjø: `n] Innsjø i Engerdal kommune, vest for Isteren. Til førsteleddet i navnet, se *Svalåa*.

Svalåa [sva:l `å:a] Elv i Engerdal kommune, renner det korte stykket fra Svalsjøen og ut i *Isteren* (s.d.). Navnet kommer sannsynligvis av *sval*, '(behagelig) kjølig'. Elva har gitt navn til *Svalsjøen* (s.d.), *Svalholmen* m.fl.

Svankletten [sva:n `klett `n] *Klett* (s.d.) nordøst for Hornset i Rendalen kommune, 562 moh. (øst for den sørlige delen av Østamyra). Førsteleddet sikter trolig til formen på fjellet (jamføring med fuglen *svane*).

Svarstad [svar: `s.t.a] (**Nordre** og **Søndre**) Gard ved Åkrestrommen i Rendalen kommune. Førsteleddet kommer av *svarve*, 'svinge', 'gå i ring', og sikter trolig til elva *Mistras* utløp i Rena her. Til sisteleddet *stad* ('bosted'), se *Finnstad*.

Svartbekktjøna [svar.t. `bekk `kjønna] (med **Inner Svartbekktjøna**) Tjern i Røros kommune, øst for Rien (ved Røsjøen). Herfra renner *Svartbekken* ned i Rien. Ved fargen *svart* i navn på bekker el. vann kan dette sikte til mørk bunn el. til at vannet (bekken, elva) ligger dypt i terrenget, omgitt av skog.

Svartberget [svar.t. `bærje / -bærge] (1) Fjellknaus øst for Lonåsen og Lona i Tynset kommune, 888 moh. (2) Fjellknaus mellom Tyllidalen og Brydalen i Tynset kommune, øst for Storvola, 958 moh. Nedenfor berget ligger *Svartbekken* og *Svarttjøna*. (3) Fjellknaus øst for Stadsbuøyen i Folldal kommune (egl. en nordvestlig utløper av Kvasskampen), ca. 1270 moh. (4) Fjellknaus nord for Feragsfjellet i Røros kommune (ved Røragen), 751 moh. (5) Fjellknaus sør for Brekken i Røros kommune (mellom Botnet og Tufsingene), 868 moh. (6) Annet navn på *Brandvålsberget* (s.d.) i Alvdal kommune. Samme navnet også i Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron, Sel, Dovre og Holtålen. Til førsteleddet, se *Svartfjellet*. Se ellers *berg*.

Svartbotnen [svar.t. `bått `n] Strekning i Femundselva i Elvdalen, Engerdal kommune, nord for Snerta (fra Bjørkøyfloen og et stykke nordover). Navnet er på flere kart brukt om et tjern på vestsiden av Femundselva i samme området, med det gjelder nok selve elva. Bunnen kan fortone seg ekstra mørk på denne elvestrekningen.

Svartdalen [svar.t. `da: `l.n.] Dalføre nordvest for Holøyen i Tolga kommune.

Førsteleddet er fargen *svart*. Farger er ofte brukt som utmerkingsnavn på elver, dalfører el. fjell, f.eks. *Grøndalen*, *Grådalen*, *Kvita*, *Blåkampen*, *Gråhøgda*. Ved navn på dalfører kan *svart* sikte til skog el. andre terrengforhold (stein, dype kløfter) som kan få dalen til å virke mørk. *Svardalen* er også navn på dalføre bl.a. i Dovre, Ringebru og Nord-Fron.

Svardalshøgda [svar.t. `da:l.s.høgda] Fjell vest for Holøyen i Tolga kommune, 1405 moh. Navnet kommer av *Svardalen*, s.d. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Svardalsknarten [svar.t. `da:l.s.knar.t'n.] Fjell i Rondane (nasjonalpark), Dovre kommune, 1269 moh. Navnet kommer av *Svardalen* (s.d.), her et dalføre som går ned mot Dovreskogen. Til sisteleddet, se *knart*.

Svartfjellet [svar.t. `fjelle] Fjell i Rendalen kommune, 1213 moh., nordvest for Hanestad (nord og nordøst for Tegningsdalen). Også navn på fjell i Ringebru. Fargen *svart* kan ha blitt knyttet til fjell pga. fargen på steinen i området el. skyggevirksomhet (alt etter hvor en ser fjellet fra). Noen steder kan øg skog el. skogholt i nærheten være opphav til navnet. I motsetning til de svært vanlige navnene *Gråhøgda* og *Grønhoå* (s.d.) fins ikke navnet *Svarthøa* e.l. i vårt distrikt (knappt heller i landet for øvrig).

Svarthammaren [svar.t. `håmår.n. / - `hømmô:’r.n. / - `håmmä:’r.n.] (1) Fjell (1751 moh.) vest for Rondvatnet og Rondhalsen i Rondane, Sel kommune.

(2) Fjell (1141 moh.) i Engerdal kommune, nordøst for sentrum (nord for Blakksjøfløyet). (3) Fjell (1170 moh.) nordøst for Finnstad i Rendalen kommune (nedenfor Slettfjellet). Til førsteleddet, se *Svartfjellet*; til sisteleddet, *håmmår*. Se også *Svarthammeren*, *Svarthåmmåren*.

Svarthammartjønnan

[svar.t. `hømmôr:kjønnän / - `håmmär-] Tjern i Engerdal kommune, øst for sentrum (mot Kvisleflået). Navnegrunnlaget er *Svarthammaren* (2, s.d.) nordvest for tjernene.

Svarthammeren [svar.t. `håmmå:’r.n. / - `hømmô:’r.n.] (1) Fjellhammer (ca. 920 moh.) sørøst for Storvola i Tynset kommune, mellom Tyllaldalen og Brydalen. (2) Fjellhammer (ca. 670 moh.) ved Yset i Kvikne, Tynset kommune (sørøst for Vollan, på vestsiden av Orkla). (3) Fjellhammer (ca. 825 moh.) sørøst for Snerta i Engerdal kommune (nordvest for Risåsen). Til navnet, *Svarthammaren*. Sml. også *Svarthåmmåren*.

Svarthammerlitjørnan

[svar.t. `hammar.l.ikjønnän / - `hømmôr-] Tjern (ett større og ett mindre) i Aumdalen i Tynset kommune, vest for Søgardsvangan. Vest for tjernene ligger *Svarthammerlia*, under bratte fjellhamrer (se *håmmår*). Til førsteleddet, se *Svartfjellet*.

Svarthamran [svar.t. `hamran] Fjellhamrer, knauser (ca. 940 moh.) i Elgådalen i Engerdal kommune

(sørøst for Djupsjøen). Navnet kan ses i sammenheng med de noe høyere - og lysere - *Blankåshamran* (s.d.) i nordøst. Samme navnet finner vi også i Rennebu. Til førsteleddet, se ellers *Svartfjellet*; til sisteleddet, *håmmår*.

Svarthaugan [svar.t. `hòuän]

Fjellområde og naturreservat (opprettet i 1989) i Folldal kommune, på begge sider av elva Kakella i Kakelldalen, sørvest for Fatfjellsætran. Svarthaugan er en stor israndavsetning (grusrygg) fra siste istid. Kakella har skåret seg gjennom denne avsetningen, som ligger på tvers av dalretningen. Lenger nord er det seter (såttåer, strandlinjer) fra bredemte sjøer. Til førsteleddet, sml. *Svartfjellet*.

Svartholhøgda [svar.t. `hò:lhøgda]

(**Svartholhøgda**) Høyde (862 moh.) nord for Storhittersjøen i Røros kommune. Navnet kommer av garden *Svartholet* nordøst for Strømmevollen, dvs. fargenavnet *svart* + *hull* el. *høl* ('grop', 'fordypning'). Det siktes trolig til myrhull. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Svartholtjønne [svar.t. `holkjønne]

(**Svartholtjønna**) (1) Tjern sørvest for Blæsterdalen i Folldal kommune, vest for Heggeruste (på vestsiden av Dørålsvegen). (2, *Svartholtjønna*) Tjern nord for Storhittersjøen i Røros kommune (nordvest for Jensfjellhaugen). *Svartholet* (*Svarthølet*) fins i flere navn i området (*Svartholhøgda*, *Svarthollaua*). Se ellers *Svartholhøgda*.

Svartholøye [svar.t. `holøye] Slette ved Dalholen i Folldal kommune, på

sørsiden av Folla (sørøst for Tuvan). Til det midtre leddet, se *hol* II. Sisteleddet *øy* (s.d.) betyr her 'grasslette ved vann'. I samme området, på hver sin side av elva, ligger *Buøye* og *Småøyen*.

Svarthugu [svar.t. `huggu] (**Svarthue**)

Knaus (746 moh.) i Gardvika i Savalen, Alvdal kommune. Knausen ligger på en holme øst for Kolbotnen. *Svart* sikter vel til fargen på selve knausen (berget). *Hugu* betyr her dss. *hovde* (s.d.), dvs. 'høyde', 'knaus'.

Svarthåmmåren [svar.t. `håmmå:r.n.]

(1) Fjellhammer nordøst for Sorken (vest for Storsjøberget) i Engerdal kommune, ca. 950 moh. (2) Fjellhammer sørøst for Svarthaugen i Øversjødalen i Tolga kommune, ca. 940 moh. (3) Fjellhammer i Skåkåsfjellet sørøst for Bergstaden i Røros kommune, ca. 870 moh. (4) Fjellhammer sørøst for Sandneset ved Aursunden i Røros kommune, 846 moh. (5) Fjellhammer mellom Rien og Røsjøen i Røros kommune, 885 moh. Navnet er også kjent fra Rennebu og Sør-Fron. Til førsteleddet, se *Svartfjellet*. Sisteleddet er *håmmår* ('fjellhammer', 'bratt fjellvegg'), s.d.

Svartkampen [svar.t. `kampen] (1)

Fjellknaus (1099 moh.) sørøst i Rondane nasjonalpark i Sør-Fron kommune, nordøst for Eldåsæter (nær grensen til Ringebu). (2) Fjellknaus (ca. 915 moh.) vest for Rien i Røros kommune, nord for Finnkneppen. Også fjellnavn i Sel. Til førsteleddet, se *Svartfjellet*. Til sisteleddet, se *kamp*.

Svartkletten [svar.t. `klætt'n] (1) Fjellknaus (926 moh.) i Alvdal kommune, nær grensen til Follidal, nordøst for Einståkkåkletten og Øvre Kolvet. (2) Fjellknaus (ca. 910 moh.) i Follidal kommune, øst for Gammelsætran og Snaukletten i Grimsbu. Til førsteleddet, se *Svartfjellet*. Se ellers *klett*.

Svartknatten [svar.t. `knatt'n] (**Svartknarten**) (1) Fjellknaus (1396 moh.) øst for Høvringsvatne og Kjondalen i Rondane, Sel kommune. (2, *Svartknarten*) Fjellknaus (1298 moh.) nordøst for Høvringen i Rondane, Sel kommune. Fargen på fjellet er i (2) sett i forhold til den lysere *Gråknarten* rett nordenfor. Til førsteleddet, se ellers *Svartfjellet*. Sisteledet betyr 'knaus', 'framspring i landskapet' (se *knart*).

Svartknausen [svar.t. `knæus'n / - `knô:s'n] Fjellknaus (868 moh.) sør for Gardvika i Savalen, Alvdal kommune. Til førsteleddet, se *Svartfjellet*. Se ellers *knaus*.

Svartlandtjønnna [svar.t. `lannkjønna] Tjern på nordsiden av Nørdersjøen i Hodalen, Tolga kommune. Tjernet ligger på en stor utstikker i sjøen. Navnet sikter kanskje til jordsmonnet.

Svartloken [svar.t. `lo:ken] (1) Tjern øst for Langen i Os kommune, nær grensen til Tolga. (2) Tjern sør for Langvika i Rien i Røros kommune. Begge steder heter det *Svarttjønnna* i nærheten. *Svartloken* er også navnfestet i Holtålen og Trysil. Til fargen *svart* i navn på tjern og vassdrag, se *Svartbekktjønnna*. Se ellers *lok*.

Svartmyrloken [svar.t. `my:r.l.o:ken] Tjern, *lok* (s.d.) i Tufsingdalen, Os kommune, nord for Åsheim. *Svartmyra* ligger ifølge kartet et stykke unna, sørøst for tjernet. Det er store myrområder her (jfr. *Sagmyran*, *Midtmyran*, *Gørfloan* m.fl.). Loken kalles også *Buoddloken*. *Buoddtjønnna* (s.d.) ligger litt lenger mot nordvest.

Svartmyråsen [svar.t. `my:rå:s'n] Ås (713 moh.) i Tufsingdalen i Os kommune, nordøst for Sæter. Åsen ligger i samme myrområde som beskrevet i forrige art.

Svartnuten [svar.t. `nu:t'n] Fjelltopp øst for Rondvatnet i Rondane, Sel kommune, 1840 moh. Til førsteleddet, sml. *Svartfjellet*. Til det i vårt distrikt svært sjeldne sisteleddet, se *nut*.

Svartsjøen [svar.t. `sjø:n] (med **Litlsvartsjøen**) (1) Mindre innsjø i Femundsmarka, sørøst for Nordvika, i Røros kommune. (2, *Litlsvartsjøen*) Tjern sørøst for (1) ovenfor i Røros kommune. (3) Tjern i Kvikne i Tynset kommune, øst for Yset (sørøst for Sæterfjellet). Også navn på tjern i Holtålen. Etter størrelsen kunne de heller kalles tjern. Til førsteleddet, se *Svartbekktjønnna*.

Svartsjølikletten [svar.t. `sjø:liklætt'n] Fjellknaus øst for Yset, nord for Ya i Kvikne, Tynset kommune (1158 moh.). Navnet kommer av *Svartsjøen* (3, s.d.). Lia nordøst for sjøen fører opp til kletten. Til sisteleddet, se *klett*.

Svartskvampen [svar.t. `skvampen] Grunne øst for Korneset i Femunden i Engerdal kommune (nordvest for Nordre Litlholmen). *Svart* sikter vel til fargen på selve steinen som stikker like opp i vannflaten her. Dette er en av flere *skvamper* el. steiner en må passe seg for når en ferdes i båt på nordre del av Femunden. Navnet henger trolig sammen med nynorsk og dial. *skvampe*, *skvample* ('skvulpe', 'plaske').

Svartspeka [svar.t. `spe:ka] Elv i Tynset kommune, med utløp i *Speka* (2, s.d.) øst for Spekehøan. Til førsteleddet, se *Svartbekktjønnna*.

Svartstenfloen [svar.t. `ste:nflo:'n] Myr (*floe*, s.d.) øst for nordenden av sjøen Feragen i Røros kommune. Myrområdet har svartaktig, mørk stein. Samme navnet fins i Trysil.

Svartstotjønnan [svar.t. `sto:kjønän] Tjern nord for Siksjøen i Os kommune, nordøst for Holla. Fra tjernet renner *Svartstobekken* ned i Siksjøen. Nordvest for bekkens utløp heter det *Svartstoet*. Navnet kommer antakelig av *sto* ('hvileplass for krøtter'; 'hestefølge'). Førsteleddet *svart* kan sikte til området nede ved sjøen (svartjord, myrjord?).

Svarttjønnna [svar.t. `kjønna] (**Svarttjønnan**, **Svarttjønnne**, **Svarttjønn**) Svært vanlig navn på tjern, bl.a. i Tynset (7), Rendalen (6), Engerdal (5?). Navnet er så alminnelig at det er vanskelig å få oversikt over antallet i de enkelte kommunene. Det er registrert 40 tilfeller i Oppland fylke og drøyt 80 i Hedmark

(Venås 1987, 486). Til navnet, se ellers *Svartbekktjønnna*.

Svartvika Se *Tjehpesloekte*.

Svartviktjønnan [svar.t. `vi:k'kjønnan] Tjern i Femundsmarka, nordøst for Nordvika, i Røros kommune. *Svartvikbekken* renner fra tjernene ned i *Svartvika* i Feragen nordvest for tjernene. Til navnet, se ellers *Tjehpesloekte*.

Svartåa [svar.t. `å:a] Bekk i Dalsbygda, Os kommune, med utløp i *Hongåa* (s.d.) sør for Søndre Hanksjøen. Ellers vanlig bekke- og elvenavn, særlig i Trysil. Til førsteleddet, se *Svartbekktjønnna*. Sisteleddet er *å*, s.d.

Svartådalshøgda [svar.t. `å:da:l.s.høgda] Fjell, høydedrag (1030 moh.) i Dalsbygda, Os kommune, vest/nordvest for Nordre Hanksjøen. *Svartåa* (s.d.) har sine kilder på sørsiden av fjellet. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Svartåstjønnna [svar.t. `å:skjønna] (1) Tjern sør for sentrum i Tolga kommune, ved Storbekkvollen. (2) Tjern sør for Lonåsen i Tynset kommune, øst for Raudhåmmåren. (3) Tjern øst for Savalen i Tynset kommune, mellom Gråvola og Svartåsen. (4) Tjern øst for Botnet ved Brekken i Røros kommune. (5) Tjern sørvest for Orvos i Røros kommune, nord for Røa. Også navn på tjern i Trysil. Tjernene ligger i nærheten av en ås med det svært vanlige navnet *Svartåsen*. Til fargenavnet *svart* på høyder el. fjell, se *Svartfjellet*. Navnet

Svartåsen øst for Savalen (3) skal ifølge en informant komme av at det er brent kull der (Venås 1987, 487-488).

Svarvarhaugen [svär`värhøu'n] Gard i Alvdal kommune (Plassen). Garden er oppkalt etter en som arbeidet med å dreie (*svarve*) ting av tre. Jfr. *Svarvarmælen* (ved Mellombekken, Folldal).

sve [sve:] f Sted som er ryddet ved at skogen er blitt avsvidd (av gammelnorsk *sviða*, 'svi', 'brenne'). Ordet er brukt som (del av) stedsnavn, gards- og etternavn, jfr. bl.a. *Sveen* (Folldal, Rendalen, Engerdal), *Svea* (bl.a. Rendalen, Stor-Elvdal), *Nordsveen*, *Rugsveen/Rugsvea*, *Svemåsåkvolveret* (Rendalen), *Pallsvea* (Ringebu). Se ellers *vål*, som har omtrent samme betydning.

Svelta [svel*t'a] Tidligere slåtter (nord)-vest for Orvos i Rørø kommune, sør for Røsjøen (øst for Persbua og Røa). Navnet (av *svelte*, 'sulte') sikter kanskje til magert gras (?). Se Gjelsvik 1936, 44.

Svemorka [sve:`mår*ka] Bratt skogslisør for sentrum og Folla i Folldal kommune. Navnet knytter seg til gardsnavnet *Sveen* lenger oppe i lia (se *sve*). Til sisteleddet, se *mark*.

Svendsvollen [svens`vål'n] Seter øst for Håneset Nordre (Hånesåsen) i Rørø kommune. Også seternavn i Holtålen. Se *Svendsvollen*.

Svendsvollseterhøgda Se *Hånesåsen*.

Svenselva Se *Svensvola* (2).

Svenshåmmåren [svens`håmmå:`r.n.] Fjellknaus (*håmmår*, s.d.) øst for Øversjøen i Øversjødalen i Tolga kommune, ca. 1075 moh. (nord for Blåberget). En som het *Sven*, har fått navnet knyttet til stedet. Antakelig gjelder dette en mann fra garden Øversjøen.

Svenskdalen [svensk`dä:`l.n.] (**Svenskgjelen**) Tidligere dalsøkk ved sentrum i Tolga kommune, på nordsiden av Glåma og fylkesveg 30 (vest for Tolga kirke). Elias Gjeltten skriver om en hendelse da svenske tropper ble innlosjert i distriktet i 1718: "Samme jul var det rimeligvis, at en svensk avdeling marscherte nedover til Tolgens nuværende hytteplads forbi det sted, hvor kommunelokalet nu staar. Denne lille dal oppover fra nævnte hus kaldes den dag i dag efter den begivenhet *Svenskdalen*" (Gjeltten 1920, 13). I dag er dette helst kjent som *Svenskgjelen* (av *gjele*, 'veg med gjerde på begge sider'). *Svenskdalen* er også kjent som stedsnavn fra Rennebu, Midtre Gauldal og Holtålen.

Svensktjønnå [svensk`kjønna] Tjern i Tynset kommune, ved sentrum (nord for Sandbakken, øst for Tunnas utløp i Glåma). En svenske skal ha druknet her. Ifølge én versjon skal navnet ha sammenheng med svenskehæren som kom til Tyllidalen julehelgen 1718. Svenskene mistet flere soldater i kamp med norske styrker nyttårsdagen, og på vegen tilbake mot Rørø senket

svenskene sine døde i dette tjernet, som lå like ved almannavegen som gikk forbi Sandbakken (Streitlien 1978, 136; Venås 1987, 489).

Svensvola [svens´vo:la] (1) Berg, fjell i Røros kommune, mellom Djupsjøen og Storhittersjøen, 911 moh. *Svenslia* og *Svensvollen* ligger ved vola. (2) Ås øst for Svartvika (Feragen) i Røros kommune, 928 moh. Nordvest for vola renner *Svenselva* (med utløp i Ljøsnåa). Mannsnavnet *Sven* ligger til grunn for førsteleddet. Til sisteleddet, se *vol*.

Svensvollen [svens´våll'n] (1) Gard sørøst for Vika i Røros kommune (Engfløtdalen, nordøst for Valsettjøenna). (2) Seter sørøst for Vika i Røros kommune (sørøst for Valsettjøenna). (3) Gard sør for Storhittersjøen i Røros kommune, ved Svensvola. (4) Seter sørøst for sentrum i Os kommune (Nördalen), ovenfor Håvollen og fylkesvegen. Setra hører til *Svensgarden* (Presthagen) på Nøra i Os, med navn etter brukeren Sven Olssen (d. ca. 1717). Mannsnavnet *Sven* ligger ellers til grunn for gards- og seternavnet alle stedene. Jfr. også *Svendsvollen*. Til sisteleddet, se *voll*.

Sverja [svær`ja] (1) Mindre elv, bekk i Kvikne, Tynset kommune. Renner ut i *Orkla* (s.d.) sørvest for Bjørgan. (2) Gard i Kvikne, Tynset kommune, øst for elva Sverjas (1) utløp i Orkla. Som slektsnavn er brukt *Svergia*. Navnet er ifølge NSL, 440 utolket, men det er ikke urimelig at elvenavnet kan komme av et lydhermende ord tilsv. norrønt og islandsk *svarra* ('suse', 'bruse', NO,

612). Senere kan det ha tatt opp i seg betydningen 'virvle', 'svive rundt' fra nynorskordet *sverve* (Venås 1987, 489). *Sverja* kan da sikte til bruset fra elva og virvlene som den skaper i strømføringen. Se også *Stor-Sverjesjøen*.

Sverjesjøen Se *Stor-Sverjesjøen*.

Sverjesjøhøa [sværj`sjø:hø:a] Fjell nord for Yset i Kvikne, Tynset kommune, 1240 moh. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Sverja* (s.d.). Fjellet ligger øst for *Stor-Sverjesjøen* (s.d.), som også kalles *Sverjesjøen*. Til sisteleddet, se *hø*.

Sverjesjøhøtjørna [sværj`sjø:hø:kjøanna] Tjern i Kvikne, Tynset kommune. Tjernet ligger i *Sverjesjøhøa* (s.d.), derav navnet.

Svinsjøen [svi:n`sjø:n] Tjern (egl. vik) ved nordvestre enden av Isteren i Engerdal kommune, ved utløpet av Sømåa. *Svin* som dyrenavn er ikke i bruk i målføret til vanlig. Det kan her være brukt i nedsettende mening. Harald Lillebo, som var tømmerhogger ved Svinsjøen, mintes at vannet var så dårlig at hestene ikke ville ha det (Venås 1987, 491). Et lignende navn, *Svintjøenna*, er kjent fra Sør-Fron og Midtre Gauldal.

Svukuriset [svukk`uri:se] Gard og turisthytte øst for Femunden i Engerdal kommune, nord for Revlinga. *Svuku* kommer antakelig av *svika*, med betydningen 'bøye', 'bugne'. I. Aasens ordbok fører opp *sviga* i denne betydningen (Aasen 1873). Jfr. også ordet *sveig*, som fortsatt er kjent i mange

norske dial., om tynn bjørkekvist el. riskvist. Sisteleddet er *ris* (s.d., 'kratt'). *Svuku* kan være et tapt elvenavn.

Svultningsåsen [svul^{*t}`ningså:s'n] Ås (797 moh.) nordøst for Renåvungen i Rendalen kommune (vest for Nysæterkjølen). Navnet må henge sammen med adj. *svultin* ('sulten'), men noen konkret bakgrunn for navnelagingen er ikke kjent.

Svåen Se *Øvre Svåen*.

Sylan [sy:l`an] (**Sylene**, sørsamisk **Bealjehkh**) Fjellområde øst for Nesjøen i Tydal kommune, i grenseområdet mot Sverige (Jämtland). Høyeste topp *Storsylen*, 1762 moh. Navnet henspiller på likheten mellom redskapet *syl* ('spiss') og de bratte, kvasse fjellindene.

Sylen [sy:l`n] Turiststasjon og gard (egl. de tre gardene *Ryvang*, *Gammalgården* og *Sylseth*) ved nordvestre enden av Grøvelsjøen i Engerdal kommune, nær riksgrensen. Til navnet, se *Sylan*.

Sylfjellet [sy:l`fjelle] Fjell øst for Litl-Svuku i Engerdal kommune, 1335 moh. Til betydningen av navnet, se *Sylan*. Fjellet er bratt, særlig mot øst.

Sylvola [sy:l`vo:la] Fjell nordvest for Sylen i Engerdal kommune, 1040 moh. Til førsteleddet, se *Sylan*. Sisteleddet er *vol*, s.d. På sørsamisk kalt *Sijlენvaarta* (s.d., ikke offisielt).

Synnervika [synn`ervi:ka] Vik i nordvestre ende av Femunden, Røros

kommune. Vika har navnet *synner* ('søndre') fordi den ligger litt lenger sør (egl. mer mot vest) enn *Nordvika* (s.d.), selv om begge vikene er i nordenden av sjøen.

Synsttjønnen [synst`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, øst for Andrå ved Storsjøen (nord for Andrtjønnen). Tre tjern ligger etter hverandre her; dette ligger lengst mot sør (*synst*). Samme navn også i Trysil.

Syrstalkhaugen [sy:r`stalkhæu'n] Haug i Rugldalen i Røros kommune, vest for Rugla (om lag 200 m nord for Ruglheim). *Syrstalk* er dial. for småsyre (*Rumex acetosella*).

sæta Se *såttå*.

sæter [sæt:`er / se:t`er] f/n Seter, beiteområde med hus der en har (hadde) buskapen om sommeren (òg om selve seterhuset); setergrend (av gammelnorsk *sætr* og *setr*). Brukt både som (del av) gards- og slektsnavn (*Sæter*, *Sæther*, *Sæteren* m.fl.) og stedsnavn (bl.a. *Sætersjøen*, *Os*, *Sæterhovda*, *Folldal*, *Breisjøseter*, *Alvdal*, *Engerdalssætra*, *Engerdal*). I stedsnavn vanligvis skrevet og uttalt *sæter* vest og sør i vårt distrikt, men helst *seter* i Rørosområdet. I deler av distriktet heter det like gjerne *voll* (s.d.); noen steder også *vang* (s.d.). Sml. Beito 1949; NSL, 389-390; Caprona 2013, 1128.

Sæter- Se også *Seter-*.

Sæterberget [sæt'rbærg'e (Dovre) / sæ:t'er.s.bæрге (Os)] (**Sætersberget**) (1) *Berg* (s.d.), fjellknaus (1386 moh.) ved Haverdalen, Dovre kommune. Berget ligger vest for *Haverdalsseter* (sic). Berget og setra har underlig nok ulike offisielle skrivemåter for 'seter'. (2, helst kalt *Sætersberget*) *Berg* (s.d.), fjellknaus (1055 moh.) vest for Tufsingdalen i Os kommune, sørvest for Finnrohøgda. Navnet kommer her av gardsnavnet *Sæter* i Tufsingdalen. Sætersgardene hadde fiskerett i et større tjern lenger vest (se *Sætertjønna*, 8).

Sæterfjellet [sæt' erfjelle] Fjell i Kvikne, Tynset kommune, sør for Falningsjøen (1048 moh.). Det ligger mange setrer vest for fjellet, alle med *vang* i navnet (bl.a. *Sverjevungen*, *Markhaugvungen*). Om det er noen av disse el. *Plassætran* lenger sør som har gitt fjellet navn, er vanskelig å si. *Vang* og *sæter* (s.d.) kan brukes om hverandre her om 'seter', 'setervoll'. Også fjellnavn i Oppdal. Se òg *Seterfjellet*.

Sæterhovda [sæt'rhåvd'a] Høyde, ås i Folldal kommune, nordøst for Dalholen, 1059 moh. Navnet er antakelig etter *Gammelsætre* sørøst for åsen. Se ellers *hovde*.

Sæterhøgda [sæt'rhøgd'a] Høyde, ås i Folldal kommune, nord(vest) for sentrum, ca. 1025 moh. Nedenfor høyden ligger det flere setrer (*Gruvsætran*, *Plassætra*, *Steinhaugsætra*). Til navnet, se ellers *sæter* og *hø* (2). I Nord-Fron og Stor-Elvdal (nord for Atnsjøen) finner vi *Sæterhøa*.

Sæterkletten [sæt'erklett'n] Fjellknaus vest for Storsjøen i Rendalen kommune, (sør)vest for Sjølisand (672 moh.). Navnet viser til *Holmslisætra*, som ligger sørvest for kletten. Til sisteleddet, se *klett*.

Sæterlitjønna [sæt'er.l.i.kjønna / se:t'-] Tjern i Os kommune, sør for Sætersjøen. Det er tvilsomt om dette er et opprinnelig navn. Antakelig skal tjernet regnes til *Skitjønman* (se *Skitjønna*).

Sætersjøen [sæt'ersjø:'n / se:t'-] Innsjø på grensen mellom Os og Røros kommuner (størstedelen ligger i Os), vest for Galåen. Sjøen ligger midt i et seterområde, med setervoller på omtrent alle kanter. Selv om *sæter* (*seter*) er brukt i målføret, er det verdt å merke seg at samtlige setrer i området rundt sjøen kalles *voller*, som ellers er det vanlige i Røros og Os: *Vangvollen*, *Henningsmovollen*, *Haugsgjeltvollen*, *Perskrokvollen*, *Spellmovollen*, *Ustuvollen* m.fl. Jfr. *voll*; *sæter*.

Sætersjøvola [sæt'ersjø:vo:la / se:t'-] Fjellrygg vest for Sætersjøen i Dalsbygda, Os kommune, ca. 935 moh. Til navnet, se *Sætersjøen* og *vol*.

Sætersloken [sæt'er.s.l.o:ken] (1) Tjern, *lok* (s.d.) på vestsiden av Tufsingdalen i Os kommune, vest for Sæterberget (Sætersberget). Loken ligger nord for Sæterstjønna (se *Sætertjønna*, 8). (2) Tjern, *lok* (s.d.) vest for Vingelen i Tolga kommune (øst for Kvitsjøen). Navnet knytter seg her trolig til setertraktene i sørøst (Langsætran).

Sætertangen [sæ:t`er.t.angen] (1) Fjellrygg (1200 moh.) på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner, nordøst for Eidsfjellet (vest for Rundhøa). Vest for fjellet ligger det flere setrer, bl.a. *Prestlisætra* og *Hanshusvangen*. Til sisteleddet, se *tange*.

Sætertjønna [sæ:t`erkjønna / sæ:t`ers-] (**Sæterstjønna**, **Sætertjønnan**) (1) Tjern øst for Storsjøen i Rendalen kommune, sørøst for Andrå. (2) Tjern på vestsiden av Isterfossen i Engerdal kommune. Tjernet er tappet ned med en kanal ut i Galthåen for å få mer slåttmark. (3) Tjern i Grøtådalen, Engerdal kommune (nordvest for Grøtådalsætra). (4) Tjern sørøst for Snerta, Engerdal kommune. (5) Tjern sør for sentrum i Tolga kommune (øst for Helgesknausen). (6, *Sætertjønnan*) Tjern nordvest for Aumdalen i Tynset kommune (sør for Geitryggen, øst for fylkesveg 30). (7) Tjern i Tufsingdalen i Os kommune, øst for Sæter (ved Tufsinga). (8, helst kalt *Sæterstjønna*; også kalt *Stor-Sæterstjønna*) Tjern på vestsiden av Tufsingdalen i Os kommune, vest for Sæterberget (Sætersberget). 200 m mot nordvest ligger *Litj-Sæterstjønna*. (9) Tjern i Røros kommune, vest for Rien (Finnkneppen). Jfr. samme navn på tjern i Trysil, Rennebu (bl.a. Innset) og Stor-Elvdal. - Navnet forteller at det ligger el. har ligget ei el. flere setrer i området der tjernet befinner seg. I enkelte tilfeller (som 6) kan det bety at en seterveg har gått forbi tjernet. I (8) kommer navnet av at gardene *Sæter* i Tufsingdalen har hatt fiskerett her. Se også *Setertjønna*.

Sæteråsen [sæ:t`er.å:s'n] (1) Ås i Tynset kommune, nordøst for Stugusjøen (Stubsjøen), 868 moh. (2) Ås i Tynset kommune, nord for Fådalen (vest for Raudhåmmåren), 856 moh. (3) Ås i Engerdal kommune, nordøst for Heggeriset, 836 moh. (4) Ås nord for Vingelen i Tolga kommune (nordvest for Knausvola), 979 moh. Også kjent fra Trysil og Midtre Gauldal (*Seteråsen*). Navnet viser til en ås som ligger nær en el. flere setrer.

Søa Se *Litlsøa*, *Storsøa*.

Sødalen [sø:`da:l.n.] (1) Dal nord for Aursunden i Røros kommune, mot grensen til Holtålen (sørøst for Busjøen). (2, med *Øvre* og *Nedre*) Gardsbruk på nordsiden av Aursunden (nord for Brynhildsvollen) i Røros kommune. Også slektsnavn (*Sødal*, *Sødahl*). Navnet kommer av elva *Søa* (se *Storsøa*), som har sine kilder i (1).

Sødalsskarven Se *Busjøskarven*.

Sødalstjønnan [sø:`da:l.s.kjønnan] Tjern i *Sødalen* (1, s.d.) i Røros kommune, sør for Fjellsjøen.

Sølen [sø:`l.n.] (1) Fjell sørvest i Alvdal kommune (1827 moh.), øst for Breisjøen. Også kalt *Sølnkletten* eller *Storsølnkletten*. I nordøst ligger *Veslsølnkletten* (1454 moh.). (2) Fjell sørvest for Sølensjøen i Rendalen kommune (1755 moh.), også kjent som *Rendalssølen*. I samme fjellmassivet ligger *Nordre Sølen* (1699 moh.) og *Søre Sølen* (1688 moh.) samt *Veslesølen* (1136

moh., på nordsiden av selve Sølen).
 (3) Landskapsvernområde i Rendalen kommune, opprettet i 2011. Området omfatter bl.a. selve Sølen (fjellmassivet, se ovenfor) og søndre del av Sølensjøen. Særegent natur- og kulturlandskap, med dødisgroper og skuringsstriper m.m. fra siste istid. I landskapsvernområdet er det flere setergreider. Med sin karakteristiske form ruver fjellet både i Alvdal og Rendalen i landskapet, og er trolig blitt navnsatt før elva (se *Sølva*). Navnet kan ifølge S. Bugge (NE, 336) henge sammen med gammelnorsk *sq̄lr* ('mørk', 'mørkvoren'; kanskje heller 'blek', 'gusten'). N. Nystu (Nystu 1974, 131-132) tenkte seg heller at navnet kommer av et ord for 'ridesal' på gammelnorsk, *sq̄ðull*. Dette siste forslaget kan passe godt med den særpregede formen på fjellet både i Alvdal og Rendalen (adskilte, markante topper med en stor fordypning imellom, slik at fjellformasjonen minner om en ridesal). Jfr. *Salsfjellet*.

Sølenberga [sô:l.n. `bærja] *Berg* (s.d.), fjellknauser sør for Sølensjøen i Rendalen kommune (nordøst for Ørsjøvola), 948 moh. Til navnet, se ellers *Sølen*.

Sølendalen [sô:l.n. `dä:l.n.] Fjelldal, seterdal i Rendalen kommune, nord for Sølensjøen. Til navnet, se *Sølen*.

Sølandet [sø:`lenne] Slåttemyrområde nord for Aursunden (Brekkefjorden) i Røros kommune. Naturreservat fra 1990. Rik flora, med bl.a. sjeldne og krevende planter som svartkurle, handmarinøkkel og lappmarihand.

Navnet er sammensatt av dial. *sø* ('sør', 'sørlig') og *lende* ('terreng', 'mark'). Førsteleddet kunne kanskje også henge sammen med elvenavnet *Søa*, men dette er mindre trolig, da *Storsøa* og *Litlsøa* (s.d.) renner ut i Aursunden lenger vest, flere km unna. Sml. NSL, 443.

Sølenholet ([sô:l.n. `hø:le] (**Søre** og **Nordre**) Stor og dyp dalbotn vest for Søre og Nordre Sølen i Rendalen kommune. Til navnet, se *Sølen* og *hol* II.

Sølensjøen [sô:l.n. `sjø:n] (med **Vesle Sølensjøen**) (1, med *Vesle Sølensjøen*) Innsjø nordøst for Sølen i Rendalen kommune. Særlig kjent for rikt høstfiske (røye, sik, lake). Jfr. *Fiskevollen*. *Vesle Sølensjøen* er mye mindre og ligger nord for selve Sølensjøen. (2, *Lille Sølensjø*) Naturreservat opprettet i 1981 i Rendalen kommune. Verneområdet omfatter begge sidene av elva *Sølva* fra nordenden av selve Sølensjøen og til nord for Vesle Sølensjøen. Våtmarksområde med rikt planteliv (bl.a. bjønnskjegg, dystarr, agnorstarr, kjevlestarr og istervier) og fugleliv. Hele 11 andearter og 15 vaderarter er påvist i området. Til tolkning av sjønavnet, se *Sølen*.

Sølenstua Se *Ulvågrenda*.

Sølentjøna [sô:l.n. `kjønna] Tjern sør for Sølen (Smørholet) i Rendalen kommune, mellom Sandnupen og Halvorsfløyet. Til navnet, se *Sølen*.

Søljåsen Se *Seljeåsen*.

Sølna [sô:l.n. 'a (Alvdal) / sô:l.n. `a (Rendalen)] (1, med *Veslsølna*) Elv i Alvdal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) sørøst for Plassen. (2) Elv i Rendalen kommune, med utløp i *Femundselva* (s.d.) sør for Galtsjøen, på grensen til Engerdal. Elvenavnet har antakelig blitt dannet etter fjellnavnet *Sølen* (s.d.), og ikke omvendt (som ellers er det vanligste). Også gards- og slektsnavn. Jfr. NSL, 443; Veka 2000, 421.

Søldalen [sô:l.n. `dä:'l.n.] Fjeldal, seterdal i Alvdal kommune, strekker seg nordover på vestsiden av Storsølnkletten og siden østover mot Alvdal sentrum. Elva Sølna renner gjennom dalen. *Veslsøldalen* følger dalføret øst for Veslsølnkletten. Til betydningen av navnet, se *Sølen*. Jfr. *Sølendalen* i Rendalen.

Sølnkletten Se *Sølen* (1).

Sølnsjødalstjønn

[sô:l.n. `sjø:dä:l.s.kjønn] Tjern sør for Veslsølnsjøen i Alvdal kommune, nær grensen til Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *Sølen*.

Sølnsjøhøa [sô:l.n. `sjø:hø:a] Fjell i Alvdal kommune, 1416 moh., sørøst for Veslsølnsjøen, som fjellet har navn etter. Førsteleddet kommer av *Sølen* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Sølnsjøskrabbane [sô:l.n. `sjø:skräbbän] Fjellknauser i Alvdal og Stor-Elvdal kommuner, sørøst for Veslsølnsjøen, høyeste punkt 1326 moh. Førsteleddet kommer av *Sølen* (s.d.). Til sisteleddet, se *skrabb*.

Sølvrabben [søll`räbben] Ås, jordrygg nord for Aumdalen i Tynset kommune, øst for Bratthøa, 977 moh. Navnet sikter trolig til at det kan glinse som av sølv i terrenget (av stein, mose). Sisteleddet betyr 'steinet, skrinn jordrygg'. Se *rabb*.

Sømmelhøa [söm`lhø:'a] Fjell (1131 moh.) i Trysil kommune, nordvest for Heggeriset. På kart nå skrevet *Simlehøa*. Denne skriftformen er imidlertid sterkt normalisert, og avviker fra dialekten. *Sømmel* (el. *sømmøl*) er det gamle ordet for 'simle', 'hunnrein'.

Sømmeltjønn Se *Storsømmeltjønn*.

Sømåa [sø:m`å:a] Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Isteren* (s.d.). Noen hevder at gards- og slektsnavnet *Sømåen* (dat.) er eldre enn elvenavnet, med betydningen 'sør ved elva' (*sømme åen*). Men språklig sett er forklaringen trolig en annen, nemlig at førsteleddet kommer av *symje*, 'svømme'. Elvenavnet betyr dermed 'elva en kan svømme over', 'svømme-elva'. Til sisteleddet, se *å*.

Sømådalen [sø:m`å:da:'l.n.] Grend og dalføre langs elva *Sømå* (s.d.) i Engerdal kommune, vest for Femunden.

Sømåkvøvet [sø:m`å:kvølv] Kupert område sørvest for Sømådalen i Engerdal kommune, nord for Bårn. Området har mange fiskerike tjern. Til navnet, se *Sømåa* og *kvølv*.

Søndmør [symm`ø:r / sønn`mø:r / synn`my:r] Gardsnavn i Holøydalen, Tolga kommune (på sørsiden av Høla,

vest for Ellefsplass). Navnet er antakelig etter sunnmøringen *Nils Pedersen Søndmør* (1703-1775; se Eggen 1968 B, 551). Også slektsnavn (*Søndmør, Sønsmør*).

Søndmørtjønna [symm`ørkjønna] Tjern i Holøydalen, Tolga kommune. Til navnet, se *Søndmør* (som ligger like ved tjernet).

Søndre Geitryggen Se *Geitryggen* (6).

Søndre Klettsjøen [sø:r`e klett`sjø:`n] Innsjø, tjern i Alvdal kommune, øst for Breisjøen (Midtsjøen) i Sølndalen. Navnet *Klettsjøen* må komme av Storsølknletten som ligger mot sørøst. Sjøen i nord heter (nå) *Veslsteitjønna* (s.d.), men har tidligere trolig blitt kalt *Nordre Klettsjøen*.

Søndre Rivtjønna [synn`er ri:v`kjønna] Tjern i Tyllidalen, Tynset kommune. Elva *Riva* (s.d.) renner gjennom tjernet og har gitt det navn. Lenger nord ligger *Nordre Rivaldstjønna* (s.d.).

Søndre Tjønna [synn`er kjønn`a] (1) Tjern nordøst for Seljeåsen i Os kommune, ved Lilletrøvollen. Tjernet ligger sør (sørvest) for Gammelvolltjønna, og er antakelig navnsatt ut fra denne. (2) Tjern ved Haugsetberget i Rendalen kommune, øst for Elvål. Lenger nord ligger *Midtjønna* og *Nordre Tjønna*. (3) Tjern ved svenskegrensen i Engerdal kommune, sørøst for Kvilten (sørøstre del av Kvisleflået). Tjernet ligger lengst sørøst av tre tjern på omtrent samme størrelse

(Midtre Tjønna, Nordre Tjønna).

Sønvisgarden [sønn`vi:sga:`r.n.] Gard i Narjordet, Os kommune. *Sønvis* (*Synvis, Sundvis*) er svensk mannsnavn. Jens Sønvissen startet opp gardsdrift her rundt 1680. Faren, *Sundvis Jensson*, hadde kommet til Røros kobberverk fra Jämtland (Gjermundsen 2001 B, 44).

Søra Se *Sørsjøen* (3).

Søre Elvdal Se *Elvdal*.

Sørens fjellet [sø:`r.n.sfjelle] Fjell nordøst for Ruglsjøen i Røros kommune, på grensen til Holtålen, ca. 950 moh. Fjellet har navn etter en som het *Søren*. Også kalt *Tverrfjellet* (s.d.). Til personnavn i fjellnavn, se *Knutshøa*.

Sørfjorden [sø:r`fjo:`r.n.] Navn brukt på selve *Breisjøen* (s.d.) i Alvdal kommune, dvs. den sørligste av de tre sjøene (*fjord* her om 'innsjø').

Sør-Fron [sø:r`fro:n] Kommune i Gudbrandsdalen, Oppland fylke. Felles kommune med Nord-Fron før 1851 og i perioden 1966-1977. Til tolkningen av navnet, se *Nord-Fron*.

Sørgardan (Søgardan) Se *Dalgardsgrenda*.

Sørhovda [sø:`håvda] Høyde, kolle i Follidal kommune, nordøst for Dalholen (ovenfor Dalgardan), 969 moh. Kollen ligger sør (sørvest) for Sæterhovda. Se ellers *hovde*.

Sørjota [sø:r`jo:ta] Gard i Engerdal kommune, vest for Drevsjø og Sørsjøen. Til førsteleddet, se *Sørsjøen* (3). Sisteleddet betyr '(smal) grasslette' (se *gjøt*).

Sørkletten [sø:`klett`n] Fjellknaus, *klett* (s.d.) sør for Flattron i Alvdal kommune, 1320 moh. Kletten utgjør den sørligste delen av Tronfjellmassivet.

Sørsjøen [sø:`sjø:`n / sø:`-] (1) Innsjø sør for Kvikneskogen i Tynset kommune. (2) Naturreservat i Tynset kommune, opprettet 1981. Omfatter søndre del av Stugusjøen (Stubsjøen) og Sørsjøen (som ovenfor) samt nedre del av Gløta med tilgrensende myrområder og slåttenger. Våtmarksområde med flere hekkende andearter, bl.a. krikkan og brunnakke. (3) Innsjø i Engerdal kommune, vest for Drevsjø. Navnet kan komme av at disse sjøene ligger sør for en større sjø el. annen lokalitet. Sørsjøen ligger sør for Stugusjøen i Tynset og sør for Femunden, evt. (sør)vest for Drevsjøen, i Engerdal. Men navnet i Engerdal kan òg ses i sammenheng med elva *Søra*, som renner ut i sjøen. Elva er ikke stor, og kunne for så vidt ha fått navn etter sjøen. Vanligvis er elvenavn likevel eldst i slike tilfeller. En informant fra Engerdal (Harald Lillebo) satte K. Venås på sporet av en sannsynlig tyding av navnet. Ordet *søre* kan bli brukt om å klage og bære seg, f.eks. om ei ku, el. om susingen fra en bekk. Elvenavnet *Søra* kunne da sikte til låten av elva under visse forhold (Venås 1987, 498). *Sørsjøen* og garden *Sørjota* litt lenger vest har sannsynligvis fått navn etter elva.

Sørsjøtjøenna [sø:`sjø:kjøenna] Tjern i Engerdal kommune, ved Drevsjø. Tjernet ligger på østsiden av *Sørsjøen* (s.d., 3), og har navn etter denne.

Sørsten [sø:s`n] (**Øvre** og **Nedre**) Gard i Tynset kommune, nord for Tynset kirke. Navnet er en sammendragning av *Søristugguen*. I samme området ligger *Ursten* (*Utsten*, 'Utistugguen'), *Norsten* ('Nordistugguen'), *Nørsten* ('Stuggu lengst mot nord'). Gardene lå tidligere tettere i hop, i en klynge.

Sørytjørna [synn`er y:`kjønna] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Yset mot grensen til Midtre Gauldal. Tjernet er det sørligste av to tjern som danner kilde til elva *Ya* (s.d.), som tjernene er oppkalt etter (jfr. *Nørdre Ytjøenna*).

Søsa [sø:s`a] (**Søsen**) Gard i Alvdal kommune (Brandvålen), òg kalt *Brandvold* el. *Fløtten*. Navnet er en sammendragning av *Søstu* (*Søristuggu*). Jfr. *Usa*, *Borsa*.

Søskarven [sô:`skärven] (**Sauskarven**) Fjell i Rendalen kommune, 1132 moh., nordvest for Sølensjøen. Navnet ser fra offisiell skrivemåte (*Søskarven*) ut til å bety 'berget som ligger i sør'. Det er imidlertid vanskelig å se hvilket fjell el. annet landemerke dette skulle være sett i forhold til. Helst er det husdyret *sau* det siktes til, noe som også stemmer med den mørke ø-en i uttalen. Se òg *Sauskarven*. Til sisteleddet, se *skarv*.

Søta [sø:t`a] Større bekk i Rendalen kommune. Renner fra Sølenmassivet ned i *Grøna* (s.d.) øst for Grønholmen. Navnet kan ifølge K. Rygh komme av plantenavnet *søte* (kanskje *snøsøte*, *Gentiana nivalis*). K. Venås har antydnet at navnet på bekken også kan bety 'den søte, friske'. Se NE, 263; Venås 1987, 500.

Søteroa [sø:t`ero:a] Dyp dalbotn sør for Søre Sølen i Rendalen kommune. Elva *Søta* (s.d.) har sine kilder her, og har gitt navnet til førsteleddet. Sisteledet *ro* (s.d.) er her brukt om stor fordypning i terrenget.

Søtjøna [sø:`kjønna] Tjern nord for Aursunden i Røros kommune, sørøst for Klinkengruva. Navnet kommer av elvenavnet *Søa* (se *Storsøa*).

Søttjøna [sø:t`kjønna] Tjern øst for Mistra i Rendalen kommune, sør for Sølen. Til navnet, se *Søta*, som renner gjennom tjernet.

Søvola [sø:`vo:la] Høyde, fjellrygg (935 moh.) øst for Rugldalen, nord for Midthøgda, i Røros kommune. Førsteleddet kommer av *sør*, dvs. 'vola som ligger i sør'. Litt lenger nord, på grensen til Holtålen, heter det *Vola* (946 moh.). Til sisteleddet, se *vol*.

Sålekinna [såll`åkjinna] (**Sålåkinna**) Fjell mellom Øversjødalen og Tufsingdalen, på grensen mellom Tolga og Os kommuner, høyeste punkt 1595 moh. Sisteledet betyr 'bratt fjellside'; se *kinn*. Førsteleddet er vanskeligere å tolke, i alle fall etter skrivemåten. Etter uttalen kan dial.ordet *såla* i betydningen

'sele', 'hestesele' ligge til grunn for navnet. I så fall kan det kanskje sikte til at en tenker seg at en legger en sele på det bratte fjellet som på en hest. Hvis denne tolkningen er riktig, nærmer meningen seg saklig sett den mest sannsynlige betydningen av fjellnavnet *Sølen* (s.d.). Men ordet såle (*sållå*) kan òg bety 'underside av fot' (jamføringsnavn?). Et sagn sier at det skal ha vært ei sølvgruve her, og at dette er opphavet til navnet ('Sølvkinna'). Dette er en folkelig forklaring som hverken stemmer med uttalen el. med de geologiske forholdene.

Sålapinnklemma [såll`åpinnklæmma] Parti med flere stryk i elva Folla mellom Moskaret og Rykroken i Grimsbu, Folldal kommune. Navnet skriver seg fra den tiden det var vanlig å kjøre med hest på den islagte elva vinterstid. Det var svært trangt ett bestemt sted her pga. en stor stein i elva, og det kunne gå hardt utover selepinner (*sålapinner*) og seletøy om en ikke kjørte forsiktig når en kom med store lass.

såttå [sått`å / sòtt`ò] (**såttå**, **seta**, **sæta**) m Mindre avsats i dal- el. fjellside, strandlinje etter bresjø fra siste istid. Steder som inneholder dette ordet, har ofte tydelige horisontale linjer i landskapet, og viser høydenivået på bresjøen da strandlinjene ble avsatt. Ordet fins i mange stedsnavn i vårt distrikt, men uttales og skrives ulikt pga. dial.forskjeller. Sml. bl.a. *Setallia/Såtållia* (s.d., Øvre Folldal/Oppdal), *Såtålia*, *Såtån* (ved Grimsa, Folldal), *Såttån*, *Såttåen* (bl.a. sørøst for Yset i Kvikne, Tynset), *Såttålia* (Kvennan, Tolga),

Såttåhaugen (s.d., Dalsbygda i Os), *Øvre* og *Ytre Såttå* (Tufsingdalen, Os).

Såttåhaugen [satt`åhøuen] Setergrend sør for Forollsjøen i Dalsbygda, Os kommune. Til navnet, se *såttå*. Vest for Såttåhaugen ligger *Såttåhaugberga* (fjellhamrer).

såtå Se *såttå*.

Såtålhøa [satt`ålhø:a] Fjell i Oppdal kommune (1184 moh.), nord for Setaldalen i Folldal. *Såtål* er trolig en forkortelse for *Såtållia* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø*.

Såtållia [satt`åli:a] (**Setallia**) Seter i Oppdal kommune, nord for Setaldalen i Folldal. Navnet kommer av *såttå*, s.d. + *li*. Det er merkelig at det har kommet inn en ekstra l i skrivemåten (*Såtållia*, ikke *Såtålia*). Merk også ulik skrivemåte og uttale i Oppdal (*Såtå-*) og Folldal (*Seta-*).

Såtålsjøen [satt`ålsjø:'n / satt`åli:sjø:'n] (**Setalsjøen**) Innsjø i Oppdal kommune, nord for Setaldalen i Folldal. Navnet kommer av *Såtållia* (s.d.), som ligger nordøst for sjøen.

Såtåtjønne [satt`åkjønne / sòtt`òkjønna] Tjern sør for Grimsa i Folldal kommune, nordøst for Nedre Mjovassdalsætran. Se *såttå*.

Taggarvola [tægg`årvo:la] Fjell (869 moh.) nordøst for Rivdalen i Tynset kommune, sørvest for Brydalen. Sisteleddet er *vol* (s.d.), mens førsteleddet trolig kommer av *tagg*,

'spiss'. *Vola* er bratt og spiss mot øst, med mange store flyttblokker (steinblokker). Til sagnet om Abel (Abbel) og Taggar, se *Abelvola*.

Taksbekkvola [taks`bekkvo:la] Fjell, åsrygg (972 moh.) på grensen mellom Os og Røros kommuner, nordøst for Narbuvoll. Nord for fjellet renner *Taksbekken* ned i Litlkorssjøen. Navnet skal visstnok komme av at det har blitt holdt *takst* (taksering) her. Grensen mellom kommunene og fylkene (amtene) er endret flere ganger i dette området. På enkelte kart skrevet *Takspekvola* og *Takspekbekken*, noe som må være en misforståelse. Til sisteleddet, se *vol*. Jfr. NE, 266.

Talet [tæ:l'e] (1) Fjellrygg sørøst for Elgspiggen i Rendalen kommune. (2, *Vestre* og *Østre Talet*) Li, slak fjellside nordøst for Kvitkuven i Tolga kommune (vest for Raudsjødalen). (3) Svakt hellende fjellområde vest for Galådalen i Tolga kommune. Navnet er, tross skrivemåten, dss. *tæl* (s.d., 'slak, vegetasjonsløs skråning i fjellet'). Også i sammensetninger, som *Orvdalstalet* (Tolga).

Tallsjøen [tall'sjø:'n] (**Nedre** og **Øver**) Innsjøer i Tolga kommune, nordøst for Vingelen. *Nedre Tallsjøen* er betydelig større enn *Øver Tallsjøen*. Til navnet, se *Tolga*.

Tallsjøloken [tall'sjølo:ken] Tjern vest for Øver Tallsjøen i Tolga kommune (øst for Haugli). Til navnet, se *Tolga* og *lok*.

Tallåsen [tall`å:s'n] Ås (712 moh.) i Rendalen kommune, Flendalen (nord for Veksen og Skarvberget). Samme navnet fins flere steder i Trysil. Førsteleddet *tall* viser til treslaget 'furu' (Pinus). Sml. *Tolga*.

Tamneset [tamm`næsse] Nes i Aursunden (sørøst for Ryggen) i Røros kommune. Neset danner den vestligste spissen av ei stor halvøy i sjøen. Også gardsnavn, samt slektsnavn (*Tamnes*). Førsteleddet kommer antakelig av *tange*, 'odde', 'nes' (Veka 2000, 425). Navnet er dermed et "dobbeltnavn", hvor første og siste del av navnet egl. har samme betydning. Til sisteleddet, se også *nes*.

Tamneshøgda [tamm`næshøgda] Fjell nordvest for Håsjøen i Røros kommune, 950 moh. Til første delen av navnet, se *Tamneset*. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Tamnesvola [tamm`næsvo:la] Fjellrygg sørøst for *Tamneset* (s.d.) i Røros kommune, 883 moh. Til sisteleddet, se *vol*.

Tangberget [tang`bærge] *Berg* (s.d.) nordøst for Stadsbuøyen i Folldal kommune, 1110 moh. Navnet knytter seg til fjellryggen *Tangen* (se *tange*) litt lenger sør.

tange [tang`e] m (1) Smal, lav odde; nes. (2) Høydedrag, fjellrygg (av norrønt *tangi*). Jfr. *Nelitangen*, *Midttangen* (Rendalen), *Tangegga* (Folldal), *Borrtangen* (Os), *Tangmyra* (Engerdal), *Tanggrubban*, *Raudsjøtangen* (Tolga), *Tangvollen* (Tolga og Engerdal) m.fl.

Også gardsnavn (*Tangen*), da helst i betydning (1).

Tanglægret [tang`læ:gre] Seter, *læger* (s.d.) vest for Unndalsvatnet i Oppdal kommune, nær grensen til Folldal. Førsteleddet (se *tange*) kommer vel her av *Elgsjøtangen* i nordvest.

Tangtjønna [tang`kjønna] (**Tangtjørna**) (1, *Søndre Tangtjønn*a) Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Fiskevollen ved Sølensjøen. Lenger nord ligger ifølge kartet *Tanntjønn*a. Denne het antakelig opprinnelig *Nordre Tangkjønna* (Venås 1987, 503). *Tann* og *tang* ser her ut til å ha blitt blandet sammen i muntlig (og skriftlig) tradisjon. (2, *Fremre og Nordre Tangtjønn*a) Tjern i Tolga kommune, øst for Måsådalen og Lona. (3) Tjern i Tolga kommune, nord for Bjørsjøen. (4) Tjern i Os kommune, vest for Tufsingdalen. (5, *Tangtjørna*) Tjern i Tynset kommune, øst for Låg-Gia og Kollen, sørvest for Vesle Børsjøhø. I Trysil finner vi også *Nordre Tangtjønn*a. Alle tjernene ligger ved en fjellrygg (*tange*, s.d.) som har gitt dem navn. Det er således ikke *tange* i betydningen 'odde' e.l. i selve tjernet som ligger til grunn for navnet, men en fjellformasjon i nærheten (høydedrag, fjellrygg).

Tannberget [tann`bærje] Fjell, berg nordvest for Sølensjøen i Rendalen kommune, 1106 moh. Til navnet, se *Tannvola*.

Tanntjønna Se *Tangkjønna* (1).

Tannvola [tann`vo:la] Fjell nordvest for Sølen i Rendalen kommune, 1225 moh. Fjellet kan ha fått navnet ut fra likhet med ei *tann*. Dette er, tross etterleddet *vol* (s.d.), et bratt fjell, som kan minne om ei kvass tann e.l.

Taraldhaugen [tar`alhæugen] Høyde (ca. 915 moh.) sørvest for Dalholen i Folldal kommune, øst for Nysætran. Haugen, som består av bratte avleiringer, er oppkalt etter en mann som het *Tarald*. Landskapet er svært kupert her. Også kalt *Taraldhaugan*.

Taraldstea [tärr`älste:a] (**Taraldsteen**) Gard nordvest for sentrum (øst for Steimoegga) i Alvdal kommune, også kalt *Synnate*. Navnet er sammensatt av mansnavnet *Tarald* (etter Tarald Eriksen Taraldstuen, 1698-1767) og *ste* (s.d.). *Tharaldsteen* er brukt som slektsnavn.

Taraldstjørna [ta:r`alskjønna] (med **Søndre Taraldstjørna**) Tjern i Kvikne, Tynset kommune, øst for Innerdalsvatnet. I området er det flere navn med mansnavnet *Tarald* som førsteledd: *Taraldshøa* (1061 moh.) sør for tjernene og *Taraldsbekken*, som renner fra det største tjernet ned i Innerdalsvatnet. Ned mot Innerdalen heter det *Taraldslia*. Alle disse navnene må antakelig referere til én og samme mann ved navn *Tarald*, som holdt til i Innerdalen el. ferdes mye her. Det har tidligere vært fast bosetting i dalen, men kanskje ikke så langt oppe (Venås 1987, 505).

Tarven [tärv`en] Innsjø i Rendalen kommune, sørvest for Søre Osdalssjøen. Elva Nordre Osa renner gjennom sjøen. Betydningen av navnet er uvis. Det har blitt gjettet på en forbindelse med det norrøne ordet *þorrf* ('nødvendighet'; 'nytte'), noe som kunne sikte til godt fiske. I sjøen er det nå mest gjedde. Andre har villet tolke navnet utfra en gammel germansk rot *ter-* med betydningen 'rive', 'slite i stykker', dvs. 'sjøen som er revet i stykker'. Dette passer heller ikke godt med forholdene slik de er nå (sjøen er oppdemt), men de kan ha vært annerledes da navnet ble lagt på sjøen (Venås 1987, 505-506).

Taterdolpe [ta:t`erdälpe] Søkk, *dolp* (s.d.) ved Dalholen i Folldal kommune, sør(øst) for Fjellheim samfunnshus. Til navnet, se neste art.

Tatersletta [ta:t`er.s.l.etta] Slette i Os kommune, nord for sentrum (på oversiden av vegen mot Gammelvollia og Røros, nordøst for Kvernåsen og Kvernmoen). Her slo *tatere* (landstrykere) seg ofte ned på sine ferder før i tiden. Se også *Fantsteinen* m.fl.

Tatertjørna [tätt`erkjønna / ta:t`-] Tjern øst for Tyllaldalen i Tynset kommune (mellom Rivdalen og Værådalen, sørøst for Abelvola). Navnet skal komme av at to *tatere* (landstrykere) drepte hverandre i et slagsmål om ei jente, og ble senket ned i dette tjernet (Streitlien 1978, 36). Fra tjernet renner *Taterbekken* ned i Riva. Nordvest for tjernet heter det *Tatereggan*. Jfr. også *Tatertjørna* i Trysil (ved svenskegrensen, øst for Lutnes).

Tegninga [teng`ninga] Elv i Alvdal og Rendalen kommuner, med utløp i *Glåma* (s.d.) ved Hanestad. Navnet kan ifølge K. Rygh (NE, 265) henge sammen med norrønt *þagna* ('forstumme', 'bli taus'), noe som kan sikte til at lyden av elva dempes el. knapt høres i enkelte partier.

Tegninghalsen [teng`ningha:sj'n] Fjellkant, aksel nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, 784 moh. Til førsteleddet, se elvenavnet *Tegninga*. Tegninga renner på vest- og sørsiden av fjellet. Sisteleddet er et jamføringsnavn, som antyder likhet med legemsdelen *hals*. Sml. *Nehalsen*, *Rondhalsen*.

Tegningsdalen [teng`ningsdä:l.n.] Dalføre nordvest for Hanestad i Rendalen kommune, langs elva *Tegninga* (s.d.), som har gitt navn til dalen.

Tegningshøa [teng`ningshø:a] Fjell i Alvdal kommune, sørvest for Barkald, 1335 moh. Elva *Tegninga* (s.d.) har sine kilder vest og nordvest for fjellet. Til sisteleddet, se *hø*.

Tegningstjønnan [teng`ningskjønnän] (**Nordre** og **Søndre**) Tjern i Alvdal kommune, vest for Tegningshøa. Både *Nordre* og *Søndre Tegningstjønnan* består av to store og flere små tjern. Herfra renner elva *Tegninga* (s.d.), som har gitt navn til tjernene.

tel (**fjelltel**) Se *tæl*.

Tela [tell`a (Tolga) / tell`a (Tynset)] (**Stortela**, **Vesltela**) (1, *Stortela*) Elv i Tynset og Tolga kommuner. Renner

fra Telsjøen og ned i *Glåma* (s.d.) ved Telneset. (2, *Vesltela*) Elv i Tolga kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) like nord for Stortela. (3, *Vesltela*, også kalt *Aurbekken*) Bekk i Tolga kommune, med utløp i *Stortela* (1, ovenfor) ved Kløftet nord for Blåkletten. Navnet er ikke sikkert tolket. Det kan komme av gammelnorsk *þoll*, 'toll', 'furu' (Pinus), om elv som renner gjennom furuskog (NSL, 449). Et annet forslag knytter navnet til et gammelnorsk ord *þel* med betydningen 'grunn', 'botn', 'golv' (NO, 652; jfr. Veka 2000, 428; Venås 1987, 508). Elvenavnet kunne da henspille på det (delvis) flate terrenget der Tela renner, evt. knyttes til moderne norsk *tele*, 'frosset mark'. Merkelig nok uttales navnet med forskjellig tonem (tonelag) i Tynset og Tolga.

Teldalstjønnan [tell`da:l.s.kjønna / -`ga:l.s.-] Tjern i Tolga kommune, sørøst for Telneset (øst for elva Stortela). *Teldalen* er navnet på dalen nordøst for Telneset der Stortela renner, samt gardsnavn. Tjernet ligger ikke langt fra toppen av *Teldalsvola* (1142 moh.), på grensen mellom Tynset og Tolga. Til førsteleddet i navnet, se *Tela*. Merkelig nok uttaler mange navnet både på *vola* og tjernet med *g*, som om det het *Telgardsvola*, *Telgardstjønnan* (Venås 1987, 507). Antakelig har dette skjedd ved en sammenblanding av *Teldalen* og tanken på at dette også er navnet på en *gard*.

Telebond [tell`ebon] Gard i Tolga kommune, ved sentrum (øst for Tolga kirke, på nordsiden av *Glåma*). Nå gjerne kalt Ummundsgarden. Også slektsnavn

(*Tellebon, Tellebond*), bl.a. i Tolga, Røros og Folldal. Jfr. *Tellebonbekken, Tellebonvollen* (Røros). Navnet viser opprinnelig til en innflytter fra Telemark (Rygh 1900, 414; Veka 2000, 427).

Telneset [tell`næsse] Grend ved Glåma i Tynset kommune, ved grensen til Tolga. Første del av navnet kommer av elvenavnet *Tela*, s.d. Til sisteleddet, se *nes*. Glåma renner i store buer her og danner flere store nes. Også gards- og slektsnavn.

Telsjøen [tell`sjø:`n] Innsjø i Tolga kommune, vest for Hodalen. Herfra renner elva *Tela* (s.d.; egl. *Stortela*), som har gitt sjøen navn.

Telvanglia [tell`vangli:a] Område nordvest for Bannarhøa i Tolga kommune, i lia mot Vesltela. Naturreservat fra 1989. Sterkt kupert terreng med bl.a. en rekke eskere (rygger) og forsenkninger fra siste istid. Navnet er sammensatt av elvenavnet *Tela* (s.d.), *vang* (s.d.) og *li*. *Telvangen* er navn på to setrer nordvest for naturreservatet, ved Vesltela.

Tengstadkjønna [teng`stakjønna] Tjern sør for Femundsenden i Engerdal kommune. I samme området ligger *Tengstadmyra* og *Tengstadåsen* (697 moh.). I Rendalen (ved Hanestadjjølen) finner vi også *Tengstadåsen* (784 moh.) og *Tengstadbekken*. Det er usikkert hva dette navnet kommer av; det er ikke kjent som gardsnavn i vårt distrikt. Gardsnavnet *Tingstad* er derimot kjent fra bl.a. Åmot, og kommer av det

gamle mannsnavnet *Tengel* ifølge O. Rygh (Rygh 1900, 133). K. Venås har vært inne på tanken at *Tengstad* ganske enkelt kan bety 'tingsted', uten at dette kan sies å være særlig sannsynlig for et så grisgrendt område som Engerdal (Venås 1987, 508). *Tingstad* er òg brukt som slektsnavn, og den rimeligste forklaringen på stedsnavnet er at en person som het Tingstad (el. Tengstad), har bodd her el. på annen måte hatt tilknytning til området. Det er likevel merkelig at det samme navnet har satt spor etter seg både i Engerdal og Rendalen, med stor geografisk avstand mellom stedene.

Tissvola [tiss`vo:la] Fjell vest for Sølen i Rendalen kommune, 1198 moh. Førsteleddet kommer kanskje fra gammelnorsk *þídr*, 'opptint', 'isfri' (Venås 1987, 509). Tross etterleddet *vol* (s.d., 'flataktig fjelltopp') er dette et bratt, spisst fjell, særlig mot øst.

Tissvoltjønna [tiss`vo:lkjønna] Tjern i Rendalen kommune, mellom Søre Mistsjøen og Sølen. Tjernet ligger innunder (på sørøstsiden av) *Tissvola*, s.d.

Titjønna [ti:`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, på vestsiden av Vonsjøen. Navnet kommer av v. *tide* el. *tie*, 'gyte' (om fisk). Det skal være en fin gyteplass her, helst for røye.

Tiurleken [ti:`ur.l.e:ken] (1) Haug (ca. 850 moh.) i Tufsingdalen i Os kommune, vest for Summundsvollen (sør for Finnkoja). (2) Haug (691 moh.)

på østsiden av Gammeldalen i Tynset kommune (Teldalen, ved Storgrubba). Navnet forteller at dette er en fin plass for tiurleik.

Tjeehpesloekte Sørsamisk navn på Svartvika i Feragen i Røros kommune. Det sørsamiske navnet har samme betydning som det norske (*tjeehpes*: 'svart'; *loekte*: 'vik', 'buk'). Navnet kan sikte til mørke bunnforhold i sjøen.

Tjerråa [kjærr`å:a] (**Kjerråa**, sørsamisk **Spranhkenjohke**) Elv i Røros kommune, med utløp i *Øversjøen* (s.d.). Navnet kommer, tross skrivemåten, av *kjerr* ('kratt', 'tett småskog'). Langs elva, særlig nederste del, er det mye kjerr og kratt. Skrivemåten varierer mellom Tjerr- og Kjerr-. Det heter f.eks. *Tjukkkjerran* og *Kjerråoyan* el. *Tjerråoyan*, noe som er forvirrende for forståelsen av ordet.

Tjerråfjella [kjærr`åfjella] Fjellområde nordvest for Rien i Røros kommune, høyest punkt 1046 moh. Til navnet, se *Tjerråa*.

Tjerrålia [kjærr`åli:a] (sørsamisk **Tjerrååge**) Bjørkeli vest for Nord-Ridalen i Røros kommune. Gammelt sørsamisk oppholdssted på ettersommeren. Mange kulturminner, med boplasser, stabburstufter, melkegroper m.m. (se Fjellheim 1999, 80-82.282-290). Til navnet, se *Tjerråa*.

Tjerråtjønna [kjærr`åkjønna] (sørsamisk **Spranhke**) Tjern på grensen mellom Røros og Holtålen kommuner, nord for Fjellsjøen, nordvest for Rien.

Til navnet, se *Tjerråa*. Nede ved selve Rien ligger det et lite tjern som skrives *Kjerråtjønna* (s.d.).

Tjerråoyan [kjærr`åoyan] Våtmarksområde ved Tjerråas utløp i Rien, Røros kommune. Naturreservat fra 2009. Næringsrike vierkratt med allsidig fugleliv. Viktig område for reindrift. Til navnet, se *Tjerråa* og *øy*.

Tjoholdtjønna Se *Tjuvholdtjønna*.

Tjukkskogen [kjukk`sko:gen] Skogsområde i Røros kommune, nord for Synnervika og Femundsåsen. Furuskogen står tett her, noe som kan ha sammenheng med at finnene (samene) hadde koier i området. Tråkk og gjødsling fra tamreinen gav gode vekstforhold til skogen.

Tjurua [kjurr`ua / kjurr`u / kju:l`u (eldre)] (**Tjuru**) Elv i Dalsbygda i Os kommune, med utløp i *Hanksjøen* (s.d.). Navnet henspiller trolig på at elva flyter rolig, som tyktflytende tjære (dial. *tjuru*). En annen mulighet er at navnet kommer av *kjøl* i betydningen 'myr', 'grasslette'. Den eldre uttalen kan stemme med en slik tolkning (Gjelsvik 1936, 39).

Tjurudalen [kjurr`udä:l.n.] (**Kjurrudalen**) Seterdal nordøst i Dalsbygda, Os kommune. Til navnets betydning, se *Tjurua*. Dalen utgjør en del av landskapsvernområdet *Vangrøftdalen* - *Kjurrudalen*.

Tjurumyra [kjurr`umy:ra] Myr sørvest for Tron i Alvdal kommune (Tronslia,

vest for Gruvvangen). Til navnet, se *Tjurua*.

Tjuvdalen [kju:v`da:l.n.] Dalsøkk på vestsiden av Nordre Atndalen i Folldal kommune (vest for Monsetodden ved Elvebakken). Det er fortalt at det for lenge siden ble funnet tyvegods her, i det uveisomme og bratte terrenget. De stjålne sakene stammet fra garden Nordre Sandom, 2-3 km lenger nord.

Tjuvholdtjørna [kjo:`hållkjønna] (med **Nordre Tjuvholdtjørna**) Tjern i Kvikne, Tynset kommune, mellom Storya og Midtya. Etter dagens offisielle skrivemåte skulle en tro navnet kom av *tjuv* ('tyv') og *tilhold* ('tilholdssted'). Det går da også et sagn om en tyv, kalt Tjyv-Anders, som skal ha holdt til i dette området (Østigaard 2006, 33). Uttalen av navnet på tjernet tyder imidlertid på at dette ikke er opphavet til selve navnet (Venås 1987, 511). Etter uttalen burde navnet helst skrives *Tjoholdtjørna*, og førsteleddet bør da tolkes annerledes. Det betyr trolig 'slekt' (jfr. subst. *Tjo* hos Aasen 1873), brukt om både folk og dyr. Navnet på tjernet skulle da bety 'tjernet der folk el. dyr holder til el. underholder seg'. Andreleddet *hold* er da tolket som 'opphold', 'matberging'. Navnet kan dermed sikte til fiske i tjernet, evt. jakt i området omkring. Jfr. *Tjuvholdlægeret* sør for det sørligste tjernet og *Tjuvholdtangen* (1058 moh.) på østsiden.

Tjyruskjellen [kjyr`usjell'n] (1) Gammelt sted for tjæreovn ca. 200 m sør for Søre Elgevasslien i Nordre Atndalen i Folldal

kommune. (2) Gammelt sted for tjæreovn i skogsområde ca. 600 m (nord)-vest for Søndre Fallet i Folldal kommune. Navnet er trolig brukt også andre steder uten at det er registrert på kart. Gammelt hadde mange gardar sin egen tjæreovn. Til betydningen, se neste art.

Tjyruskjellmyrin [kjyr`usjellmy:rin] Myrområde i Nordre Atndalen i Folldal kommune, nordvest for Stadsbuøyen. Navnet kommer av dial. *tjyrhujell* (*tjyruskjell*), en form for tjæreovn, laget som en *hjell* (hems, lem) over ei stor grop i bakken. *Tjyr* brukes om 'tjære' i målføret her. Sml. *Tjurua* (Os).

Tjyruskjellslette [kjyr`usjells.l.ette] Grasbevokst område sørvest for Sletten i Dalen, Folldal kommune (sørøst for Gampeflyan). Til navnet, se forrige art. og *slætte* ('grasmark').

Tjyravedkostmyre [kjyr`uve:kåstmy:re] Myr i Nordre Atndalen i Folldal kommune, ovenfor (øst for) Morken og Solvang. Her har det ligget vedhauger med *tjyraved* (tyrived, feitved). *Kost* el. *kåst* er dial. for 'vedstøe', 'stabel med ved'.

Tjærrååge Sørsamisk navn på *Tjerrålia* (s.d.) i Røros kommune. Navnet tilsvarer det norske *Tjerrå*, med endelsen *-ge*.

Tjønn [kjønn`a] (**Tjørna**) (1) Tjern i Tolga kommune, øst for Eidsmoen. Tjernet er svært lite, og ligger på ei myr. Det er ingen andre tjern el. vann i nærheten. (2) Jorde ved Savalen (Savalberget) i Tynset kommune. Jordet ligger nordenfor et myrområde med to

tjern (Hardnestjønnan). Det har kanskje vært et tredje tjern her tidligere. (3) Eldre navn på *Tjønnoddtjønnna* (s.d.) i Engerdal kommune. (4, *Tjønnna*) Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Låg-Gia (sørvest for Vesl-Børsjøen). Det ligger to jevnstore tjern her, men bare det ene er navngitt på kartet. Navnet på dette tjernet kommer vel av at dette er ei *tjønn* (*tjønn*), til forskjell fra den større Vesl-Børsjøen. *Tjønnna* er òg brukt lokalt om tjern andre steder (f.eks. ved Kolbu sør for Heggeriset i Engerdal) uten at dette er angitt på kart; da helst om tjern som ligger for seg selv uten andre vann i nærheten.

Tjønnan [kjønn`än] (1, *Vestre og Østre*) Viken i vestre del av Femunden i Os kommune, nordøst for Kvennvika. Vikene har antakelig tidligere vært tjern før Femunden ble demt opp på 1700-tallet for å kunne fløte tømmer til Røros over Feragen og Håelva (Venås 1987, 97; jfr. *Adamstjønnna*). Tidligere også et viktig område for slått av starr (se *Starrhåen*). (2, også kalt *Stillelva*) Utvidelse av elva Sømåa før utløpet i Isteren i Engerdal kommune. (3) Myrområde nordøst for sentrum i Tynset kommune (Godtlandsfloen). (4) Fellesnavn på flere tjern ved Grimsbu i Follidal, se *Grimsbu*tjønnan. (5) Tjern nord for Strålsjøen i Alvdal kommune (nordvest for garden Strypet). Disse tjernene er ikke navngitt på kartet, men omtales gjerne som *Tjønnan attpå åsa*. *Tjønnan* brukes ganske sikkert også om andre tjern rundt om i distriktet enn de som er registrert her. Også gardsnavn (Rennebu og Midtre Gauldal).

Tjønnengan [kjønn`engän]

Utmarksområde, *eng* (s.d.) nordvest for Tronsjøen på Tylldalskjølen i Tynset kommune (mellom Tronsvangan og fylkesvegen). Et tjern ligger i utkanten av et myrområde her, med grasmark rundt.

Tjønnenget [kjønn`enge] Slette, *eng* (s.d.) sør for Narjordet i Os kommune, på vestsiden av Nøra (nordvest for Oddvollen). Det har ligget et tjern her tidligere (nå inntørket). I Rennebu finnes ei slette med det samme navnet.

Tjønnoddtjønnna [kjønn`äddkjønna]

Tjern, egl. vik av Femunden, sørvest for Elgå. Dette tjernet het tidligere trolig bare *Tjønnna*. Odden der tjernet ligger, fikk så navnet *Tjønnodden*. Senere fikk tjernet "nytt" navn. Navnet har dermed utviklet seg fra *Tjønnna* via *Tjønnodden* > *Tjønnoddtjønnna*. Sml. Venås 1987, 512-513.

Tjønnoddvola [kjønn`äddvo:la] Fjell sør for Elgå i Engerdal kommune, 929 moh. Fjellet har navn etter *Tjønnodden* (se forrige art.). Sisteleddet er *vol*, s.d. Antakelig har fjellet tidligere hett bare *Vola* (se Venås 1987, 548, til *Volsjøen*). Også kalt *Volsjøvola*.

Tjønnslættjønnna [kjønn`s.l.ættkjønna]

Tjern nord for Sølendet i Røros kommune, sørøst for Nyvollen og Stenvollvollen. Navnet kommer av 'tjern' + *slætte* ('slått', 'engstykke', 'grasmark'). Slåtten i området har hett *Tjønnslættet*, dvs. 'slåtten ved tjernet'. Av navnet på *slåtten* har så navnet på *tjernet* blitt til,

slik at *tjønn* er representert både i første og siste del av navnet.

Tjønnåsen [kjønn`å:s'n] (1) Ås på vestsiden av Storsjøen i Rendalen kommune (sørøst for Kneppåsen), 664 moh. Navnegrunnlaget er *Stortjønna*, som ligger sør for åstoppen. (2) Se *Kinsesåsen*. *Tjønnåsen* er vanlig navn i Trysil og Midtre Gauldal.

Tjønnåsten [kjønn`å:ste:n / -ste:n'n] Fjellknaus, ås (991 moh.) sørøst for Hauststjøen i Haustdalen i Alvdal kommune. Det ligger flere tjern (uten navn) både på øst- og vestsiden av åsen. Til navneformen, jfr. *Sten*.

Tjåårhte Fjellhamrer (høyeste punkt 860 moh.) mellom Rien og Hyllingen i Røros kommune, på norsk *Finnflokklumpan*. Det sørsamiske navnet er meget gammelt. Betydningen er ikke klarlagt (sammenheng med *tjårhto*, 'fjelltopp?'). Det norske navnet er sammensatt av tre deler, *finn* ('same'), *floe* (s.d.) og *klump* (s.d.), altså 'fjellhamrene ved myrområdet der samene holder til'. Jfr. *Finnfloen* i samme området.

Tobakkpiptjønna [tobb`akpi:pkjønn] Tjern i Tynset kommune, nordvest for Savalbotn (øst for Vollhåmmåren). Ingenting ved formen på vannet el. terrenget rundt kan forklare dette artige navnet. Det har kanskje oppstått ved at folk som kom etter vegen på østsida av tjernet, tok en røykepause her (Streitlien 1978, 33).

Tobakktjønna [tobb`ak'kjønna] Tjern nord for Grøna i Rendalen kommune, sørvest for Søre Ørsjøen. Opphavet til navnet er ukjent. Kanskje kan det forklares på lignende måte som *Tobakkpiptjønna* (s.d.).

Tobiasvollen [tobb`iasvåll'n] Eng (tidligere husmannsplass) ved sørøstre enden av Narsjøen i Os kommune, vest for Litjnørås utløp. Her bodde Tobias Torbergssen og kona Johanna Olsdatter i årene 1877-1908. De var da husmannsfolk under garden Engåvollen. Tidligere kalt Gammelvollen. Til sisteleddet, se *voll*.

Todalertjønna [to:`da:ler.s.kjønn] Tjern vest for Isteren i Engerdal kommune (Sømåkvolve, mot grensen til Rendalen). Navnet skal visstok ha oppstått ved at de som kjørte kull til Røros kobberverk, fikk to daler for å kjøre en lest med kull (Venås 1987, 513). Kullet ble kjørt i en karm (korg) på sleden. Karmen tok en *lest*, som var et gammelt hulmål (også vektenhet) tilsv. 12 tønner. Det er påvist mange kullmiler her i Sømåkvolve (Asbjørn Ryen, feltarbeid sommeren 2014).

Toerbekken Se *Seksertjønna*.

Toklokkletten [to:`klåkk'klett'n] Ås, *klett* (s.d.) sørøst for Flenkjølen (vest for Osdalen) i Rendalen kommune, 800 moh. Navnet forteller at sola står over denne kletten når klokka er to (14) sett fra et visst punkt. Antakelig er det folk på Villdalssætra som har lagt navn på kletten. Se også *Triklokkhøa*.

Tolga [tål`ja] Kommune og tettsted i Nord-Østerdal, Hedmark fylke. Før 1926 og i perioden 1966-1976 én kommune med Os. Navnet må på et el. annet vis henge sammen med *Tallsjøen* og navnet på bekken og elva *Tolja* (s.d.). Det kan komme av gammelnorsk *talga*, det samme ordet som i *telge* ('skjære til', 'spikke'). En mer sannsynlig forklaring er å knytte navnet til treslaget *toll* el. *tall* ('furu', *Pinus*). Dette samsvarer godt med førsteleddet i *Tallsjøen* (tross manglende palatal uttale av l i sjønnavnet). Nedre Tallsjøen er omkranset av furuskog. I Engerdal finner vi også *Tolgesbekken*, *Tolgesjøen* og *Tolgevollen*. Navnet her skal komme av at folk fra Tolga (Eide?) bodde fast på Tolgevollen (sml. Andersen 1966 A, 540). Se ellers NE, 272.337; NSL, 455; Nettet 1974, 141-142. Ei av elvene i *Edda* (*Grimnesmål*) heter *þǫll*.

Tolgesjøen [tål`jesjø:`n / tål`ge-] Innsjø i Engerdal kommune, nordøst for Sorken. Se *Tolga*.

Tolja [tål`ja] Bekk, mindre elv som renner fra Øver Tallsjøen, gjennom Nedre Tallsjøen og videre ned i *Glåma* (s.d.) ved sentrum i Tolga kommune. Til navnet, se *Tolga*.

Toljekletten Se *Bjørkkletten*.

Toljelia Se *Hørddalen*.

Tollan [tåll`än / tåll`an] Gard i Erlia i Tolga kommune. Også slektsnavn. Til navnet (her flert.), se *Tolga*.

Tollevshaugkyrkja Se *Kyrkja*.

Tollevshågavollen [tøll`øfshåggåvall`n] (**Tollefshagenvollen**) Seter i Vingelen, Tolga kommune, nordøst for Båvola. Setra tilhører garden *Tollefshagen* (etter *Tølløf* el. *Tollev*, dial. for mannsnavnet *Torleif*). Til sisteleddet, se *voll*.

Tollevsvollen [tøll`øfsvåll`n] Seter i Vingelen, Tolga kommune, øst for Båvola og Storbekktjøna. Førsteleddet tilsv. mannsnavnet *Torleif*, jfr. forrige art. Se ellers *voll*.

Tolloloken [tåll`o:llo:ken] Tjern nordøst for Anvisåsen i Os kommune (Osvollan). Garden *Tollolen* (Osgjelta, vest for Os kirke) har seter her. Navnet kommer av *toll* ('tall', 'furu', *Pinus*) og muligens *hol* ('skogkledd, lav ås'). Til sisteleddet, se *lok*.

Tolltjøna [tåll`kjønna] (**Tollartjøna**) Tjern ved svenskegrensen (Vauldalen) i Røros kommune. Tjernet ligger ved den gamle tollstasjonen, nær riksgrensen.

Tollåtjønna [tåll`å:kjønna / tåll`-] Tjern øst for Kviltan i Engerdal kommune, ved svenskegrensen (Rådløskjølen). I samme område finnes *Tollåsen* (802 moh.). Førsteleddet *toll* el. *tall* betyr 'furu' (*Pinus*). Andreleddet *å* (s.d.) viser til bekken (elva) *Nordre* og *Søndre Tollåa*.

Tolmodstjønne [tål`moskjønne] Tjern på Frekmyre i Folldal kommune, ved fylkesveg 27. Navnet sikter antakelig til gjeting. Tjernet ligger i et gammelt og

godt beiteområde. Det trengtes tålmod når en passet på dyra hele dagen.

Tolvhøgda [tålv´høgda] Høyde (997 moh.) vest for Flensjøen, nordvest for Grådalssetra, i Røros kommune, på grensen til Os. Navnet viser helst til et gammelt merke for klokkeslettet 12. Sett fra (den gamle) bebyggelsen i Grådalen ligger Tolvhøgda ganske rett i sør. Til sisteleddet, se *hø* (2). Sml. *Triklokkhøa*.

Tomastjønnna [tomm´askjønnna] Tjern i Londalen i Tolga kommune (vest for Mæløya). Tjernet er oppkalt etter en som het *Tomas*.

Tomasvollen [tomm´asvåll`n] (1) Gard nordøst for Orvos i Røros kommune, ved Gaukvollen. (2, også kalt *Søre Åsvollen* og *Holstvollen*) Seter sør for Djupsjøen i Røros kommune, øst for Stikkildalen. Garden (setra) er oppkalt etter en som het *Tomas*. Til sisteleddet, se *voll*. Se også *Tåmmåsvollen*.

Tonnvola [tønn`vo:la] Fjell (960 moh.) i Tynset kommune, sørøst for Raudhåmmåren, vest for elva *Tunna* (s.d.), som har gitt fjellet navn. Til sisteleddet, se *vol*.

Torberdalen [tor´ber.d.a:´l.n.] Dalsøkk nordøst for Slåen gamle skule i Folldal kommune, ned mot Folla sørvest for Borkhus. Her skal etter tradisjonen *Torkjel Barfrost* (*Turrfrost*) ha holdt til. Ifølge lokale sagn var han den første folldøl (Steinsland 2014, 212-215). Etter å ha vært lyst fredløs, slo han seg ned her. Funn av gammel boplass

og fangstgrop på stedet samt litterær tradisjon (*Færøyingesaga*) tidfester Torkjel til andre halvdel av 900-tallet. Dersom Torkjel holdt til her, er det likevel merkelig at dalen nå kalles *Torberdalen* (sml. neste art.), og ikke *Torkjeldalen*. *Torberdalen* er også navn på dalføre i Holtålen (Øvre Ålen).

Torbertjønnna [tor´berkjønna] Tjern (nord)øst for Ruglsjøen i Røros kommune, mellom Midthøgda og Søvola. En som het *Torberg* (dial. *Torber*), har gitt navn til tjernet. Vest for tjernet ligger *Torbertjønnhøgda* (922 moh.). I Holtålen (Øvre Ålen) finnes også *Torbertjønnna* (del av Busjøen); sml. forrige art.

Torpet [tår*`p´e] (1) Garder sørvest for Brekken i Røros kommune, på nordsiden av Botnet (Aursunden). Nordvest for gardene ligger *Torpvola* (806 moh.). (2) Gammel bosettingsplass mellom Hodalen og Tolga sentrum (sør for Bjøreggan). *Torp* i betydningen 'liten gard', 'plass' kommer fra svensk, og er vanlig i Østerdalen (og Solør). Ordet betydde på gammelnorsk 'gard' el. 'grend', jfr. tysk *Dorf*, 'landsby' (NSL, 457-458; Caprona 2013, 1136).

Torslokan [to:r.s.´lo:kan] Tre mindre tjern vest for Hyllingen (Derekshåmmåren) i Røros kommune. Navnet kommer vel av *Torsvollen* (s.d.) sørvest for tjernene. Til sisteleddet, se *lok*.

Torsvollen [to:r.s.´våll`n] Gard nord for Brekken og Hydda i Røros kommune,

på østsiden av Glåma. *Anders Thoresen* (*Torsen*) var eier av stedet (den gang seter under Skottgården, se Kvikne 1957, 229). Til sisteleddet, se ellers *voll*.

Torsætra [to:r. 's.æ:tra] Seter nordvest for Geitryggen i Folldal kommune (Klettsætran). Førsteleddet, av mannsnavnet *Tor*, henger kanskje sammen med gardsnavnet *Torsan* (Røsten).

Torvstrømyra [tårv`strø:my:ra] (1) Myr vest for Storsjøen og Lia gard i Rendalen kommune (ved Storsjøvegen). (2) Myr øst for Unset i Rendalen kommune, (nord)vest for Rødvola. Navnet fins ganske sikkert også lokalt andre steder, uten at de er registrert på offisielle kart. På slike myrer blir (ble) det tatt torv til å strø med og til jordforbedring. Torva blir tørket og sundrevet før bruk.

Torvsætertjønna [tårv`sæ:terkjønna] Tjern nord for Litlrøåsen i Engerdal kommune (sørøst for Brefloen). Det er tykk torv i kanten på tjernet. *Torvsætra* er ikke kjent i området.

Tostenkollen [tåst`nkåll'n] (1) Fjell nord for Einunndalen i Folldal kommune, øst for Marsjøen, 1535 moh. (2) Fjell øst for Meløyfloen i Einunndalen i Folldal kommune, 1206 moh. Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Tosten* (Torstein) og *kolle* (s.d.). Til førsteleddet, se også neste art.

Tostintjønne [tåst`inkjønne] (**Tostintjønn**e) Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørøst for Straumbu

(Atnsjømyrene, nord for Holmtjønn). Grunnlaget for navnet er mannsnavnet *Torstein*, dial. *Tostin*.

Totjønnan [to:'kjønnän] Tjern nord for Erlia og Bjørkkletten i Tolga kommune (sørøst for Rasmusvollen). Det er tallordet *to* som ligger til grunn for navnet. De to tjernene ligger for seg selv, et godt stykke fra andre tjern.

Tovbergan [to:v`bærjan / tå:v`-] (**Tovberga**) *Berg* (s.d.), fjellhamrer sør for Elgå i Engerdal kommune, 1026 moh. Førsteleddet *tov* sikter til en grassort som gjerne vokser på tørre sletter. Det dreier seg trolig om smyle (*Avenella flexuosa*, også kalt *røsk*), en av de vanligste ville grasartene. Jfr. Galten 2008, 280.

Tovhaugtjønna [to:v`hækjønna] Tjern nordvest for Magnillfossen i Tynset kommune (nord for Gråvola, øst for Slettåsen). Navnet på tjernet kan kanskje ha sammenheng med gardsnavnet *Tovsmoen* på Lonåsen (Venås 1987, 516). Se ellers *Tovåstjønn*a.

Tovolloken [to:`vållo:ken] Bekk i Alvudal kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) sørvest for sentrum (Vestate, vest for Holmen). Første delen av navnet er trolig sammensatt av tallordet *to* + *voll* ('grasslette', 'grasmark'). Til sisteleddet, se *lok*.

Tovåstjønna [to:v`å:skjønna] Tjern i Tynset, nord for Savalen. *Tovåsen* (840 moh.) ligger et stykke fra tjernet, ved Mjovatnet, men det må være fra denne åsen tjernet har navn. Kalles også

Middagstjønna (s.d.). Åsen og tjernet er ifølge K. Venås trolig kalt opp etter en mann ved navn *Tov* (Venås 1987, 516). Hvis dette er riktig, er det merkelig at det heter *Tovåsen* flere steder ellers, både i Tynset (2), Alvdal (1), Tolga (1) og i Midtre Gauldal (3). Spredningen av dette stedsnavnet tyder på at førsteleddet heller kan være en terrengbetegnelse el. et plantenavn. Det kan dreie seg om *tuve* ('tue'), men helst er det plantenavnet *tov* (smyle) det er tale om (se *Tovbergan* ovenfor). Sml. Rygh 1905, 96-97 (til gardsnavnet *Tovåsen* i Leirfjord).

Trangdalen Se *Trongdalen*.

Trankjølen [tra:n`kjô:l.n.] Myrområde øst for Litlrøåsen i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *Tranloken*. *Kjøel* (s.d.) betyr her 'myr'. Lenger øst, nærmere svenskegrensen, heter det *Trangjota*.

Tranloken [tra:n`lo:ken] Tjern sørøst for Heggeriset og Hyllsjøen i Engerdal kommune (Båtkjølen, øst for Hopsmyra). Førsteleddet er fuglenavnet *trane*. Se ellers *lok*.

Trasttjønnan [träst`kjønnän] Tjern øst for Langodden i Alvdal kommune, nordvest for Bellingan. Det er ett større tjern (også kalt *Stortrasttjønnan*) og ett adskillig mindre (*Vehltrasttjønnan*) som har dette navnet. Spurvefuglen *trost* (dial. *trast*) har gitt tjernene navn.

Treelvhølen [tri:`ælvhø:l.n.] Kulp i elva Elgåa sør for Elgå i Engerdal kommune (sørøst for Storsten). Elva deler seg i tre løp her. Til sisteleddet, se *høl*.

Treerbekken Se *Seksertjønnan*.

Trekanttjønnan [tri:`kantkjønna] Tjern i Røros kommune, mellom Harsjøen og Røragen. Tjernet har form som en trekant, med tre tydelige utstikkere el. "hjørner".

Treklettan [tri:`klættän] Berg (847 moh.) på grensen mellom Rendalen og Engerdal kommuner, mellom Vesle Sølensjøen og Sømådalen. En kunne kanskje tro at navnet henger sammen med antall kletter i området, jfr. *Jopålsakletten* i sør og *Storkletten* og *Småklettan* i nord. Men navnet sikter helst til at sola står over *Treklettan* når klokka er tre på ettermiddagen (sett fra Sømådalen?). Sml. *Triklokkhøa* m.fl. Til sisteleddet, se *klett*.

Treloken [tre:`lo:ken] Lite tjern, kulp ved Aursunden i Røros kommune, vest for Borgosen. Vannet ligger på ei myr. Bakgrunnen kan være at trær har sunket ned i myra (vannet) her. Til sisteleddet, se *lok*.

Trifjerdingsloken [tri:`fjelingslo:ken] Lite tjern, *lok* (s.d.) nordøst for Sorken i Engerdal kommune (Bekkedalen). Dette var et sted for kullbrenning, og kjørevegen til Røros gikk her. Herfra til Sorken var det tre fjerding, dvs. ca. 7,5 km (Venås 1987, 517). Jfr. *fjering*. I Trysil finner vi *Trefjerdungstjønnan* (øst for Engeren).

Triklokkhøa [tri:`klåkkhø:a] Fjell (1292 moh.) nordøst for Markbulia i Follidal kommune, sørøst for Snøfonnhøa.

Bakgrunnen for navnet skal være at sola står over fjellet om lag klokka tre på ettermiddagen sett fra et bestemt sted. Navnelagingen har trolig skjedd fra Rødalsgruva nordøst for fjellet. Til sisteleddet, se *hø*. Sm. *Toklokkletten*.

Tritjønnan [tri: 'kjønna] Tjern i Røros kommune, sørøst for Hyllingen. Tre tjern ligger samlet her. *Tritjønnsbekken* renner herfra og ned i Haksinbekken og siden ut i Hyllingen. Jfr. *Tritjønnna* (Ringebu) og *Tritjønnin* (Oppdal). Se også *Tvillingtjønnna*.

Trollkyrkja [tråll 'kjør*kja] Steinformasjon mellom Setalberget og Digerkampen, nordvest for Borkhussætra i Folldal kommune (mot grensen til Oppdal). Førsteleddet sikter vel til *troll* i betydningen overnaturlig skapning fra folketroen. Her i Setaldalen nord for Borkhussætra er det mange blokksteiner, og flere har (lokale) navn som tilhører samme ordfeltet som sisteleddet: *Presten* (ved Setalbekken, sørøst for Setalsjøen), *Klokkaren* m.fl. *Trollkyrkja* kalles òg et bratt berg i Dovre (nord for Dombås, ved grensen til Lesja) samt i Sør-Fron. I Oppdal (Drivdalen) finner vi *Trollkjerka*. Alle navnene er vel sammenligningsnavn. Se også *Kyrkja*.

Trolltinden [tråll 'tinn / trøll '-] Fjell øst for Verkilsdalen i Rondane, Dovre kommune, 2018 moh. Navnet er sammensatt av *troll* ('overnaturlig skapning') og *tind* ('spiss, høy fjelltopp'). Også kalt *Sagtinden* (avmerket på tidligere kart). Siden 1999 er det offisielle

navnet *Trolltinden*. *Troll* fins ikke i andre fjellnavn i Rondane. Men begge navnene har lokal tradisjon, også hos eldre folk. Det er derfor vanskelig å fastslå hva som er den eldste navneformen. *Sagtindan* (s.d.) er navnet på fjellrekka i sørvest, med den store *Verkilsdalsbotn* imellom. Se også *Gygerhøe/Jegerhøe*.

Trolltjønnna [trøll 'kjønna / tråll '-] (**Trolltjønn**, **Trolltjørna**) (1) Tjern i Engerdal kommune, Sømådalen (egl. nordre ende av Bjørnfjorden, Isteren). (2) Tjern i Rendalen kommune, vest for Storsjøen (sørøst for Netsjøen). (3) Tjern sør for Stugusjøen i Tynset kommune, ved Gløtåsen. (4, *Trolltjønn*) Tjern nordvest for Magnillsætra i Tolga kommune, mot grensen til Kvikne og Tynset. (5, *Trolltjørna*) Tjern nord for Einunndalen i Folldal kommune, ved Gløtsætra. Navnet er også kjent fra Midtre Gauldal, Tydal og Trysil (*Trolltjønnen*). Navnet kan komme av *troll* i betydningen 'farlig vette', 'overnaturlig vesen', kjent fra folketroen. Særlig kan dette gjelde på steder med store steiner (ur el. blokkhav), som i (1). Noen steder kan forklaringen være at trolldom (svartekunst, magi) skal ha blitt utøvd ved el. omkring tjernet. Mange av disse historiene er nå glemte (jfr. Venås 1987, 520).

Tron [trå: 'n / trånn / tronn] Fjell i Alvdal og Tynset kommuner, nordøst for Alvdal sentrum (1665 moh.). Navnet betyr 'gris', 'galte' (av gammelnorsk *þróndr*) og tilhører en betydelig gruppe dyrenavn på fjell i vårt distrikt (se bl.a. *Elgspiggen*, *Haveren*, *Kalven*, *Ruten*).

Et sagn sier at når Tron kalver, blir bygda rik på gull (det er gjort funn av kobberkis i området. Fargen på kisen kan minne om gull). En annen variant, etter Vis-Knut, lyder: "Når Tronfjell kalver, blir Norge stort og rikt". Mange gards- og slektsnavn i Alvdal har *Tron* som førsteledd, sml. *Tronslien*, *Tronsmoen*, *Tronskroken*, *Tronsegga*, *Tronshaugen* m.fl. I Alvdal, i lia opp mot Tron, ligger turiststedet *Tronsvangen*. På nordøst- og sørvestsiden av fjellet ligger setergrendene *Tronsvangen* (Tynset og Alvdal). I Oppdal finner vi *Trondfjellet*; i Tydal (på grensen til Selbu) *Tronshatten*.

Trondsmedvollen [tronn `sme:våll`n] Seter øst for Orvos i Røros kommune (sør for Langknutvollen). En smed som het *Trond*, har bodd her el. på annet vis gitt navn til setra. Til sisteleddet, se *voll*. *Tronsmed* er ellers brukt som slektsnavn i Røros (bl.a. Djupsjølia).

Trondvollen [tronn `våll`n] Seter i Nördalen i Os kommune (ved Stillbakken). Førsteleddet er mannsnavnet *Trond*. Se ellers *voll*.

Tronga [trång `a] Trang dal, fjellskar nord for Einunndalen i Følldal kommune, mot Gløtsætra (nordvest for Marsjøfjellet). Til navnet, se *Tronget*.

Trongdalen [trång `dä:'l.n. / - `da:'l.n.] (**Trångdalen**, **Trangdalen**) (1) Liten dal, langstrakt søkk ved Elvål i Rendalen kommune, sørøst for garden Fonnås. Det ligger flere små daler etter hverandre i nord-sør-retning i

dette karakteristiske landskapet (fra øst mot vest): Trongdalen, Breddalen, Låvedalen, Husdalen (nærmest garden Fonnås). (2, *Trångdalen*) Liten dal ved grenda Snerta (øst for Snertmoen) i Engerdal kommune. (3, *Trångdalen*) Liten dal mellom Engerdalssætra og Risbakken i Engerdal kommune (sørvest for Sørhagen). (4, *Trångdalen*) Elvedal sørøst for Hummelvoll (Håmmålvoll) i Os kommune, nordøst for Brennvollan, nær grensen til Tolga. Dalen følger Humlas (Håmmålas) øvre løp et stykke fra kommunegrensen og nordover. (5, *Trangdalen*) Dal mellom Hodalen og Kåsa i Tolga kommune. (6, *Trangdalen*) Bekkedal (Bjørbekken) nordøst for Orkelbogen i Kvikne, Tynset kommune. Navnet er også kjent fra Trysil (*Trangdalen*), Oppdal, Midtre Gauldal og Holtålen. Navnet henspiller på den smale, trange passasjen som dalen danner på disse stedene.

Tronget [trång `e] (**Trongen**) (1) Fjellskar i Bråkdalen i Rondane, Sel kommune. (2) Smalt terrengparti nord for Aursunden (nordvest for Høgshaugen ved Engesvollen) i Røros kommune. (3) Smalt terrengparti i Tufsingdalen i Os kommune, ved veien mot Jonasvollen. (4, *Trongen*) Flere steder i Engerdal kommune (ikke kartfestet), bl.a. Elgådalen. Navnet *Tronget* fins også i Oppdal, Sel, Åmot og Holtålen, og kommer av adj. *trong* ('trang', 'smal'). Sml. *Tronga*.

Trongskona [trång `sjkårra] Fjellskar, kløft nordøst for Øvre Hyllingen i Røros kommune (på nordsiden av

Hyllingsvola). Til førsteleddet, se *Tronget*. Sisteleddet kommer av *skor*, s.d.

Tronsjøen [trå:n 'sjø:n / trånn' - / tronn' -] (1) Innsjø i Rendalen kommune, nordvest for Bergset. (2, med *Vesle Tronsjøen*) Innsjø i Tynset kommune, på Tylldalskjølen. Også gardsnavn (*Tronsjø*). Til navnet, se *Tron*. Det er merkelig at sjøen i Rendalen heter *Tronsjøen*, da fjellet Tron ligger langt unna. Det kan hende at et av fjellene i nærheten opprinnelig har hett *Tron* (sml. Venås 1987, 521). Forklaringen er trolig at navnet på sjøen kommer av fjellknausen som tidligere ble kalt *Tronskampen* (nå *Trønneskampen*, s.d.). At navnet på dette fjellet i sin tur har sammenheng med fjellet Tron i Tynset/Alvdal, er likevel ikke usannsynlig. Tronskampen kan ses på som en fortsettelse av fjellkjeden som går langs Tylldalens vestsida og ned i Rendalen (Tron - Holsetvola - Bellingan - Barkaldåsen - Kampan).

Tronsåa [trå:ns'å:a / trånn's' -] (med **Nordre** og **Søndre**) Bekk, mindre elv i Alvdal kommune. Renner fra Tron ned i *Glåma* (s.d.) nord for Alvdal sentrum. Til førsteleddet, se *Tron*. Jfr. *å*.

Trosttjønnan Se *Trasttjønnan*.

Trysil [try:s' il / tryss' -] Kommune øst i Hedmark fylke, sør for Engerdal. Til navnet, se neste art.

Trysilelva [try:s' ilælv / tryss' -] Elv i Trysil kommune. Tilhører vassdraget som løper fra Femunden til Väneren

i Sverige. Selve Trysilelva renner fra Sennsjøen (elva heter lenger nord *Femundselva*, s.d.) og inn i Sverige, hvor den heter Klarälven. Navnet kommer av bygdenavnet *Trysil*. Førsteleddet kan kanskje være et nå glemte elvenavn *tre* (subst.), men dette er usikkert. Sisteleddet er *sil*, kjent fra gammelnorsk i betydningen 'stilleflytende strekning i elv'. Jfr. moderne norsk *sile*, *sildre*, svensk *sila* ('smårenne', 'piple').

trø [trø:] f Inngjerdet jordstykke; inngjerding for krøtter (fra norrønt *trōð*). Gjerne brukt i lokale navn som *Kutrøa*, *Kalvtrøa* o.l. Ellers vanlig (i) gards- og slektsnavn (*Trøen*, *Trøan*, *Stortrøen*, *Myrtrøen*, *Nytrøen*, *Oddtrøen* m.fl.). Sml. *lykkje*.

Trønneskampen [trønn' eskampen] Berg, ås i Rendalen kommune, vest for Bergset, 813 moh. Også navn på høyde i Stor-Elvdal. Førsteleddet kommer fra gards- og slektsnavnet *Trønnes* i Stor-Elvdal. Dette er igjen sammensatt av elvenavnet *Trya* (av subst. *tre*?) og *nes* ('odde'). Til sisteleddet, se *kamp*. Kampen har opprinnelig hett *Tronskampen* (Bull 1916, 266-268), sml. *Tronsjøen* lenger nordvest.

Trønnesvollen [trønn' esvåll'n] (**Trønneshaugen**) Gard i Røros kommune, Djupsjølia (nord for Djupsjøen). Navnet kommer antakelig av *trø* og *nes* (s.d.). *Trønnes* også brukt som slektsnavn (sml. Veka 2000, 441). Til *Trønnes* i Stor-Elvdal, se forrige art.

Trångdalen Se *Trongdalen*.

Tufsinga (tufs`inga / tøfs`-) Elv i Tufsingdalen i Os kommune, med utløp i *Femunden* (s.d.) nordøst for Kvennvika. Navnet på elva henger etter manges mening trolig sammen med subst. *tufs* ('armod') og adj. *tufset* ('skrøpelig', 'puslet'), og kan hentyde til at elva renner stilt gjennom landskapet, uten å gjøre mye vesen av seg. Ifølge et annet forslag kan navnet heller komme av *tafs* (*tufs*) i betydningen 'trevle', 'flope' (jfr. adj. *tafset*). Dette kan i så fall sikte til det særegne landskapet med starr o.l. i deltaet nord for utløpet i Femunden. Jfr. *Kora*.

Tufsingdalen [tufs`ingda:'l.n.] (1) Dalføre, bygd i Os kommune, sørøst for Narbuvoll. Her finner vi *Tufsingdalseskeren*, en 13 km lang rygg av sand og grus etter siste istid. En del av denne inngår i naturreservatet av samme navn, opprettet i 1989. Til navnet på dalen, se *Tufsinga*. (2) Mindre dalføre nordøst for Feragen i Røros kommune (sørvest for sjøen *Tufsinga*, s.d.). På svenske side, øst for Femunden, finner vi *Töfssingdalen*.

Tufsingdalseskeren Se *Tufsingdalen*.

Tufsingdeltaet [tufs`ingdel*ta:e] Elvedelta i Os kommune, ved elva Tufsingas utløp i Femunden, opprettet som naturreservat i 1981. Her vokser bl.a. den sjeldne finnmarksstarren. Store gruntvannsområder med rikt fugleliv (observasjon av bl.a. horndykker og sivhauk). Til navnet, se *Tufsinga*.

Tufsinga [tufs`ingen] Innsjø mellom Feragen og Brekken i Røros kommune. Formodentlig har sjønavnet samme

betydning som elvenavnet *Tufsinga*, s.d.

Tufsinghåmmåren

[tufs`inghåmmå:'r.n.] Fjellknaus øst for Tufsinga i Røros kommune, 1055 moh. Til navnet, se *Tufsinga* og *håmmår*.

Tufthaugen [tuft`hòu'n] (1) Liten haug øst for Haveren i Tynset kommune, nord for Skardvangen. (2) Liten haug sør for Grashaveren i Tynset kommune, like øst for Hansmovangen på Hemstadvangen i Aumdalen. (3) Gard ved Bellingmo i Alvdal kommune (øst for Glåma, mellom riksvegen og jernbanen). Stedene skal etter folketradisjonen ha vært tilholdssted for *tufter*, dvs. småvokste underjordiske (Streitlien 1978, 362).

Tullodden [tull`ådd'n] (1) Nes på ei lita øy (ikke navngitt) sør for Stormolingas utløp i Aursunden, Røros kommune (vest for Hjulmakervollen). (2) Nes i nordre del av Orvsjøen, nordvest for Orvos i Røros kommune. Når kyr fra Nørdre Rugldalen kom utpå spissen her og det led til kvelds, ble de stående og raute mot land, uhuga på veien tilbake. Førsteleddet kan sikte til vanskelig terreng (?), av *tulle*, 'rote', 'surre'. Til sisteleddet, se *odde*.

Tunga [tong`a] Navn på terreng som har form som legemsdelen *tunge* (landtunge, bretunge); avlang, fremstikkende terrengformasjon. Fins i enkelte stedsnavn vest i vårt distrikt: *Tunga* (Rondane, nordøst for Glitterdalen i Nord-Fron), *Ultunga* (vest for Mysusæter, Sel), *Søre* og *Nørdre Tunga*,

Tunghovda, Tunglie (alle ved elva Depla, Folldal). Også gardsnavn (Nord-Fron, Dovre).

Tunna [tònn`a / tunn`a] (**Tonna**)

Elv i Tynset kommune. Kommer fra Kvikneskogen og renner ut i *Glåma* (s.d.) vest for Tynset sentrum. Elvenavnet er ikke sikkert tolket. Det har blitt satt i forbindelse med gammelnorsk *tønn* ('tann'), noe som kan sikte til at elva graver i elveleiet (S. Bugge). *Tunna* har også blitt knyttet til nynorskordet *tunn* ('virvel', 'ring'). I så fall kan navnet beskrive virvlene som lages av strømmen i elva, eller kanskje helst de store svingene elva lager i det flate landskapet før utløpet i Glåma. Jfr. NE, 339; NSL, 456; Nesset 1974, 135; Hovda 1975, 31.

Tunndalen [tònn`dä:l.n. / tunn`-]

Dalføre langs øvre del av elva *Tunna* (s.d.) i Tynset kommune (Kvikneskogen, sør for Myssmørdalsfjellet). Også brukt, i videre forstand, om dalføret lengre ned langs elva (forbi Magnillfossen og Lonåsen).

Tunntjønnan [tònn`kjønnän /

tunn`-] Tjern på Kvikneskogen i Tynset kommune, på nordsiden av Myssmørdalsfjellet. Førsteleddet kommer av elvenavnet *Tunna*, s.d. *Tunna* har sine kilder her. Tjernene er òg blitt kalt *Myssmørtjønnan*, et navn som trolig har sammenheng med mye jernrust langs strendene her, og at fargen dermed minner om *myssmør* (brunost). Se Streitlien 1978, 28.

Turaren [tu:r`a:r.n.] Bekk i Folldal kommune, med utløp i Slettabekken mellom Fallet og Streitlien. Navnet kommer av dial. *ture*, 'dure', 'larme'. En bekk i Dovre med nedløp i Avsjøen heter også *Turaren*.

Turrtjønnan [turr`kjønnän] Myr i Folldal kommune, mellom Stadsbuøyen og Grimsa. Det må ha vært tjern her tidligere, som (delvis) har tørket inn. Se ellers neste art.

Turrtjønnin [turr`kjønnin] Tjern i Rondane (nasjonalpark), sør for Veslkuva i Dovre kommune. *Turr* ('tørr') sikter vel til at tjernene delvis kan tørke inn sommerstid. Noen av tjernene er svært små. Det er interessant at vi ikke finner noen tjern som heter *Tørrtjønnan* e.l., som det ville hete lenger øst og nord i distriktet vårt (vi må helt til Rana i Nord-Norge for å finne dette navnet). Jfr. *Turrtjønnet* (Ringebu).

Turroyan [turr`øyän] Slette ved Atna i Nordre Atndalen, Folldal kommune (nord for Sandom). Atna gjør en stor sving her, og *Turroyan* danner egl. et nes. Navnet er sammensatt av *turr* ('tørr') og *øy* (s.d., 'slette ved vann').

Tutørkatjønnan [tu:`tør*kakjønna] Tjern i Røros kommune, øst for Korssjøen og Stortjønnan (nordvest for Grådalen). Navnet betyr 'tjernet som er tørket ut' (dial. *tu-tørka*: 'som er tørket ut', 'uttørket').

Tuvdansloken [tu:v`danslo:ken]

Lite tjern nordvest for Røragen

i Røros kommune. Navnet er sammensatt av *tuve* (dvs. *tue*, 'topp', 'liten forhøyning på marka', forkortet til *tuv* i sammensetning) + *dans* + *lok* ('vannpytt'). Navnet vil da bety 'vannpytten der en kan danse på tuene'.

Tuvdanstjønna [tu:v`danskjønna] Tjern ved Litlråsen i Engerdal kommune (øst for Litlrøa / Vidammen). Se forrige art.

Tuvengtjønna [tu:v`engkjønna] Tjern (kroksjø) ved Tunnas utløp i Glåma (Neby) i Tynset kommune. Navnet forteller at det er *tuvet* her (se *Tuvdansloken*). Til andreleddet, se *eng*.

Tuvloken [tu:v`lo:ken] (1) Myr nord for Hyddvollen og Hydda (sørøst for Torsvollen) i Røros kommune. Her har det antakelig vært et lite tjern som nå er gjengrodd. (2) Lite tjern (pytt) sørøst for garden Stormyra i Os kommune (ovenfor veien og jernbanen, øst for Fjordingsegga). Navnet tilsier at dette er el. har vært en *lok* (s.d.) i et terreng med tuer. Sml. *Tuvdansloken*. Navnet er også kartfestet fra Trysil, og er sikkert også brukt andre steder enn det offisielle kart viser.

Tuvslætte [tu:v`s.l.ætte] Seter sørvest for Rihåen i Røros kommune (på vestsiden av Glåma, sørvest for Elvavollen). Også navn på myrområde i Midtre Gauldal (Budalen). Til førsteleddet, se *Tuvdansloken*. *Slætte* (n) betyr 'eng', 'grasmark' (se *Brennslættloken*).

Tuvtjønna [tu:v`kjønna] (**Tuvtjønne**) (1) Tjern øst for Rien i Røros kommune, mot grensen til Tydal (ved Viglsjøen).

(2) Tjern på grensen mellom Folldal og Oppdal kommuner, nord for Kvittjønnan. (3, *Tuvtjønne*) Tjern i Nordre Atndalen i Folldal kommune, sørøst for Straumbu (nord for Bjorholen). Også navn på tjern i Stor-Elvdal. Navnet kommer av *tue*, 'topp', 'liten forhøyning på marka'. Det er *tuvet* (i Folldal: *tuvot*) ved disse tjernene. Ved (2) siktes det til ei tue i tjernet. Sml. også *Tovåstjønna* og *Tuvtjøna*.

Tuvtjøna [tu:v`kjønna] (med **Søndre** og **Nordre**) (1, *Nordre* og *Søndre Tuvtjøna*) Tjern i Tynset kommune, mellom Innerdalsvatnet og Stor-Gardsjøen i Kvikne. (2) Tjern øst for Yset (Kvikne) i Tynset kommune, mellom Ya og Storbekken. Til navnet, se *Tuvtjønna*.

Tverrelva [tværr`ælv] (1) Sideelv til *Vangrøfta* (s.d.) i Dalsbygda, Os kommune. Løper sammen med Vangrøfta ved Brøttet, sør for Håkonsgjeltvollen. (2) Sideelv til *Litjnøra* (s.d.) i Os kommune. Renner ut i Litjnøras øvre løp, nordøst for Sålekinna. Førsteleddet er som i *Tverråa*, s.d. Se også *Litltverrelva*.

Tverrfjellet [tværr`fjelle] (1) Fjell sørvest for Såttåhaugen i Os kommune, 1241 moh., mot grensen til Kvikne (Tynset). (2) Fjell vest for Engeren i Engerdal kommune, 1209 moh., på grensen til Trysil. (3) Dss. *Sørensfjellet* (s.d.) i Røros kommune. Også navn på fjell i Dovre (Hjerkinn; med betydelig gruvedrift 1968-1993) og Sør-Fron. Navnet tilsier at fjellet går omtrent på tvers av retningen til daler el. andre fjell i området.

Tverrfjelltjørn [tværr`fjellkjønnän] Tjern øst for Tjuvholdlægeret i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Os. Tjernene ligger nordvest for *Tverrfjellet* (1, s.d.) i Os.

Tverrflena [tværr`fle:na] Sidebekk til *Fle*na (s.d.) i Røros og Os kommuner. Til navnet, se *Tverråa* og *Fle*na.

Tverrgjelet Se *gjel*.

Tverrgjelskampen [tværr`jelskampen] Fjellknaus vest for Haldogsøyen i Nordre Atndalen, Follidal kommune, 1019 moh., nord for Perskampen. Navnet kommer av *Tverrgjelet* innenfor knausen, ei trang fjellkløft som går på tvers av stigningen opp mot fjellet vestenfor (se *gjel*). Til sisteleddet, se *kamp*.

Tverrhøgda [tværr`høgda] (**Tverrhøa**) (1) Høyde (888 moh.) sørvest for Tufsingdalen i Os kommune, nord for Kvennlia. (2, *Tverrhøa*) Fjell (1115 moh.) vest for Hodalen og Telsjøen i Tolga kommune. Også navn på høyde i Ringebru og Holtålen (*Tverrhøgda*). Til navnet, se *Tverrfjellet* og *hø*.

Tverrliehøe [tværr`li:hø:e] Fjell nordøst for Dalholen (vest for Smørbollen) i Follidal kommune, 1137 moh. Det heter *Tverrlie* nedenfor fjellet, mot sørvest. Se ellers flg. art.

Tverrlivola [tværr`li:vo:la] (1) Fjell (976 moh.) nordøst for Brekken i Røros kommune (vest for Njuanabaertie). (2) Fjell (1108 moh.) nord for Haustdalen i Alvdal kommune, nær grensen til

Follidal (nordøst for Vissmannkletten). Første delen av navnet sikter til lia som går (delvis) på tvers av fjellets el. dalens retning. Til sisteleddet, se *vol*.

Tverrviglen [tværr`vigg'l.n.] Fjell (1486 moh.) i Viglen i Røros kommune, nordvest for Storviglen. Til navnet, se *Tverrfjellet* og *Viglen*.

Tverrvola [tværr`vo:la] Fjell øst for Lonåsen og Lona i Tynset kommune, 949 moh. Navnet refererer kanskje til *Tverråa* (1, s.d.), som renner på øst- og sørsiden av fjellet. Fjellet har en litt annen retning enn bl.a. Svartberget i nordvest, så dette kan òg være grunnen til navnet. Til sisteleddet, se *vol*.

Tverrøa [tværr`rø:a] Elv vest for Orvos i Røros kommune. Renner ut i *Røa* (3), s.d. Til førsteleddet, se *Tverråa*.

Tverrotjøna [tværr`ø:kjøna] Tjern nordvest for Orvos i Røros kommune, mot grensen til Os og Holtålen. *Tverrøa* (s.d.) renner herfra.

Tverråa [tværr`å:a / tvær:r`-] (1) Bekk, mindre elv i Tynset kommune, med utløp i *Tunna* (s.d.) sørøst for Lonåsen. Også gardsnavn. Slektstavnet skrives *Tverråen* (dat.). (2) Bekk, mindre elv i Tyllaldalen, Tynset kommune, med utløp i *Tysla* (s.d.). (3) Bekk, mindre elv i Alvdal kommune, med utløp i *Tegninga* (s.d.). Navnet ('elva som går på tvers') viser til at bekken (elva) renner i om lag 90 graders vinkel på vassdraget den løper ut i. *Tverråa* er elvenavn også i Oppdal og Ringebru; i Holtålen gardsnavn. Jfr. *å*.

Tverråfjellet [tværr`åfjelle] Fjell (1334 moh.) sør for Øykjekletten i Alvdal kommune, mot grensen til Rendalen. Også navn på fjell i Holtålen. Til navnet, se *Tverråa* (3).

Tverråtjønnå [tværr`åkjønna / tvæ:r`-] (1) Tjern i Røros kommune, Ridalen (ved nordvestre enden av Rien). Det er merkelig at det heter *Tverråtjønnå* her, da *Tverråa* ikke er registrert på kartet. Navnet er trolig blandet sammen med *Kjerråtjønnå* (s.d.). (2) Tjern i Tynset kommune, øst for Lonåsen og Lona (Skarvdalen, på østsiden av Tverrvola). Også navn på tjern i Sør-Fron, Holtålen (*Tverråtjønnan*) og Ringebu (*Tverråtjønnnet*). Til navnet, se *Tverråa*.

Tveråen Se *Tverråa* (1).

Tvibotntjønnå [tvi:`bòtt`nkjønna] Tjern i Tynset kommune, nord for Tyllidalen. Det er også fire andre mindre tjern (loker) like ved. Det er visstnok to som kalles *Tvibotntjønnå*. Navnet kommer av at tjernet (tjernene) har to botner (bunner), dvs. at den første består av gjørme og planter, som en lett trækker gjennom. Ifølge et sagn skal en svenske ha gått gjennom isen her (Venås 1987, 525).

Tvillingtjønnå [tvill`ingkjønna] (**Tvillingtjønnan**) (1) Tjern i Engerdal kommune, øst for Hylleråsen (Rømarka). Tjernet ligger som en tvilling ved siden av et annet, som er uten navn. Begge tjernene har omtrent samme størrelse og form, men *Tvillingtjønnå* er størst. (2, *Tvillingtjønnan*) To tjern i Engerdal

kommune, nordvest for Femundshytta (Buhøgda). Her er det mange andre tjern, men disse skiller seg ut som noenlunde jevnstore (den lengst mot vest er likevel klart størst). De ligger tett ved hverandre. (3, *Tvillingtjønnan*) Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (sør i Litjnørdalen, nord for Stentjønnå). Dette er egl. ett tjern med et langt nes som nesten deler tjernet i to forholdsvis like deler. Samme navn på tjern i Tydal (*Tvillingtjønnå*) og Sel (*Tvillingtjønnin*). Sml. *Tritjønnan*.

Tvillingvarden [tvill`ingva:`r.n.] Varde, steinrøys øst for Unset i Rendalen kommune, like ved fjellvegen til Sølendalen (mellom Smikkjølbua og Hovardshøgda). Varden er reist til minne om to tvillinger som døde like etter fødselen her vinteren 1883-1884. Sørsamen Morten Hansen og kona Kaia, som var høygravid, hadde gått på ski fra traktene ved Nordre Spekesjøen sørover Rendalsfjella for å se etter vinterbeite til reinflokken. Undervegs røk det opp til et voldsomt uvær, og de rakk ikke tilbake til gammen før det ble mørkt. Kaia fødte tvillingene i ei hule i en snøskavl, men begge døde. "Fjellet tok att bānan sine," skal mora ha sagt. Jfr. Østigaard 2006, 56.

Tvilokfloen [tvi:`lo:kflo:`n] Myr, *floe* (s.d.) nord for Sølendet ved Aursunden i Røros kommune (nordøst for Skremtjønnå). Det ligger to mindre og ett litt større tjern her. Navnet (*tvilok*: 'to loker', se *lok*) kan sikte til de to minste lengst nord på myra.

Tydal [ty:ˈda:l] Kommune og dalføre i Sør-Trøndelag fylke, nord for Røros. Navnet kommer av elva *Tya* (sideelv til Nea), med usikker betydning ('den som sveller opp?'). Se NE, 339; NSL, 467.

Tylldalen [tyllˈdä:l.n.] Bygd i Tynset kommune, vest for Brydalen. Navnet kommer av elva *Tysla* (s.d.), som renner gjennom dalen.

Tyldalslokan [tyllˈdä:l.s.lo:kän] Tjern sørvest for Gloføkli i Engerdal kommune, nordvest for Langsjøåsen. Navnet kommer trolig av at tylldøler hadde fiskerett her (jfr. neste art.). Til sisteleddet, se *lok*.

Tyldalsvika [tyllˈdä:l.s.vi:ka] Vik nord for Buvika i Femunden i Engerdal kommune. Navnet henger trolig sammen med at folk fra Tylldalen har fisket her. Ifølge et sagn skal en fredløs tylldøl på flukt ha krysset elva Kora (Tufsinga) lenger nordøst, og oppdaget at elva var så stinn av fisk at han nesten gikk tørrskodd over. Han skal da ha våget seg tilbake til Tylldalen for å berette om fiskemengdene. Folket tok sjansen på å tro på ham selv om han var forbryter. Det viste seg å stemme at elva var rik på fisk. Fisket fikk navnet *Korfiskjet* (Kor-fisket). Selve Tyldalsvika ligger imidlertid et stykke sørvest for utløpet av Kora. Jfr. Østigaard 2006, 4-5.

Tynset [tynnˈsæt:] (**Tynnset**) Kommune og tettsted i Nord-Østerdal, Hedmark fylke. Førsteleddet i navnet kommer fra elvenavnet *Tunna* (s.d.). *Tunnuset* var opprinnelig navnet på en gard,

kanskje der prestegarden nå ligger. Til sisteleddet, se *set*.

Tynsetbekken Se *Tynsethøgda*.

Tynsetdalen [tynnˈse:tda:l.n. / tønnˈ-] (1) Dal sørøst for Glåmos (øst for Vintervollen) i Røros kommune. (2) Dalsøkk ved Urset i Tolga kommune, sør for sentrum. Navnet kommer av at veggen til Tynset gikk her.

Tynsethøgda [tynnˈse:thøgda] Fjell på grensen mellom Os og Tolga kommuner, mellom Tufsingdalen og Kåsa (1304 moh.). Sørøst for fjellet renner *Tynsetbekken* ut i Litjnøra i Os. Mot vest renner en bekk med samme navnet ut i Hallaråa i Tolga. Fjellnavnet skal visstnok komme av at folk fra Tynset fór over fjellet her på vei til Femunden på fiske (Eggen 1968 B, 505). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Tysktjønn [tysjkˈkjønna] Tjern i Røros kommune, nord for Botnet (Hagavika) i Aursunden. Tjernet kalles også *Littjønn*. Den direkte bakgrunnen for navnet er ukjent, men Kobberverket hadde periodevis stort behov for tysk gruveekspertise. Tysk bosetting har for øvrig påvirket rørosdialekten, bl.a. i uttalen av navnet på dette tjernet (sj-lyden tilsvarende tysk sch). Jfr. også *Tyskvollen* og *Tyskmyra*, begge Røros.

Tysla [tyll*ˈa (Tylldalen) / tøll*ˈa (Rendalen)] Elv i Tynset og Rendalen kommuner. Renner gjennom Tylldalen og løper sammen med *Unsetåa* (s.d.) ved Elvål; danner deretter elva *Rena* (s.d.).

Navnet kan ifølge S. Bugge (NE, 339-340) henge sammen med gammelnorsk *þísl* ('vognarm', 'vognstang'; NO, 655) og sikte til det forholdsvis rette elveløpet. Rimeligere synes forslaget til O. Rygh (Rygh 1900, 393), som setter elvenavnet til det lydmalende *þýss* ('larm', 'bråk'; NO, 669). Dette ordet er mer brukt enn *þísl*, som bare er kjent fra poetiske tekster. Navnet kan imidlertid òg henge sammen med *tuss* ('troll') el. *tusle* ('rasle'). Tolkningene er usikre.

Tytinghovda [ty:t`inghåvda] Ås (956 moh.) nord for Dalholen og Furuhovdan i Folldal kommune, ved vegen til Einunndalen. Nå også navn på hyttefelt på vestsiden av åsen. Navnet er sammensatt av *tyting*, dial. for 'tyttebær' (*Vaccinium vitis-idaea*) og *hovde* (s.d.). Jfr. *Tytinghaugen* i Holtålen (nordvest for Hessdalskjølen) og Tydal (sør for Stuggudalen).

Tytingneset [ty:t`lingne:se] Nes (s.d.), odde i Engeren nord for Hylleråsen i Engerdal kommune (like nord for Langtallneset). *Tyting* (sic) er et gammelt ord i målføret her for 'tyttebær' (se forrige art.), selv om de fleste nå sier *tyting* el. *tyttber*. Ordet *tyting* er kanskje oppstått med tanke på tyttebærlyngen, men så blitt overført til selve bæret.

Tyve [ty:v`e] (1) Gammelt navn på grassletter flere steder ved Tunnas utløp i Glåma i Tynset kommune (vest og sørvest for Neby). Tyve var trolig navnet på den aller eldste garden i Tynset, kanskje etablert så tidlig som rundt Kr.f. (2, med *Ytre Tyve*) Slette øst og nordøst

for Kivokset ved Hanestad i Rendalen kommune. Navnet er sammensatt av *tuv* ('topp', 'tuve') og den svært gamle endelsen *vin* ('naturlig eng', 'beite'), tilsv. *Tuveng*. Også gardsnavn i Oppdal (*Ner* og *Øver Tyve*). Sml. Rygh 1901, 189; Streitlien 1978, 94.

Tyvoll [ty:v`våll] (**Tyvollen**) (1) Garder i Galåa i Røros kommune. (2, *Tyvollen*) Gard nord for Ruglsjøen i Røros kommune. Også slektsnavn (*Tyvold*). Førsteleddet er utolket (sammenheng med elvenavnet *Tya*? Jfr. *Tydal*). Sisteleddet er det svært vanlige *voll*, s.d.

tæl [tæ:l] n/m Slak, vegetasjonsløs skråning i fjellet, naken fjellrygg (kanskje sammenheng med gammelnorsk *þeli*, 'tele' el. *þel*, 'grunn', 'botn'). Jfr. bl.a. *Tælet* (Os, Tynset, Folldal), *Tælpiggen* (s.d., Folldal), kanskje også *Bottølen* (s.d., Engerdal). Se også *Talet* og *Tålet*.

Tælpiggen [tæ:l`piggen] Spiss, mindre fjelltopp sør for Fatfjellet i Folldal kommune, 1152 moh. Til navnet, se *tæl* og *pigg*. Toppen kalles også *Bostin* el. *Bosten* lokalt (av dial. *boste*, 'kost', 'børste?').

Tøftan [tøft`än] Gard sør for Dalholen i Folldal kommune, vest for Folla (nord for Bekken). Navnet kommer av 'tuft', 'tomt'. Nord for *Tøftbekken* ligger *Gammel-Tøftan* og *Tøftaugen*. *Tøftan* er også gardsnavn i Oppdal. Jfr. *Tøfte* i Nord-Fron.

Tøllefsvollen [tøll`øfsvåll'n] Seter (*voll*, s.d.) i Vingelen i Tolga kommune, sørøst

for Langsæteråsen (vest for Lona og Gardsvollen). Til navnet, se neste art.

Tølløvstrøan [tøll`øfstrø:än] Setervoll ved nordvestsiden av Narsjøen i Os kommune. Navnet er sammensatt av mannsnavnet *Tølløv* (Torleif) og *trø* (s.d.). Stedet tilhører garden Nyvollen på den andre siden av sjøen.

Tømmerranden [tømm`erand'n / timb`rand`in] Jordrygg (ikke angitt på kartet) i Lonadalen (øst for Skansan), nordvest for sentrum i Folldal kommune. Stedet ligger utenfor leia for tømmerkjøring og -drift. Navnet, som er i ferd med å bli glemt, kan kanskje komme av kjøring av tømmer til setrene i Kakelldalen, og at stedet ble brukt til lunning av slikt tømmer (til byggemateriale). Til sisteleddet, se *rande*.

Tønnesbekktjøna

[tønn`esbekk`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, mellom Steinfjellet og Nupen. Navnet kommer av *Tønnesbekken*, som renner nordover herfra til Veslmistra. *Tønnes* kommer trolig av gammelnorsk *þyrnir*, 'torn(ebusk)', 'klunger' (NO, 669; Venås 1987, 527).

Tørresvangen [tørr`esvangen] (**Tørrisvangen**) Gardsbruk i Kvikne i Tynset kommune, nord for Stubbsjøen (på østsiden av riksvegen). Til navnet, se *Tørresvollen*. Sisteleddet er *vang*, s.d.

Tørresvollen [tørr`esvåll'n] Navn på gardsbruk flere steder i Røros kommune, bl.a. ved Aursunden (vest for Sakrisvollen). Også navn på seter

i Røros (*Tørresvollen*, *Tørresvollsetra*).

Navnet kommer av mannsnavnet *Torgils* (Torgeir), i målføret *Tørres*. Både *Tørres* og *Tørresvold* (-voll) er slektsnavn (Veka 2000, 446). Til sisteleddet, se *voll*.

Tørrtjønnan Se *Turrtjønnan*.

Tørråstjøna [tø:r`å:skjønna] Tjern i Rendalen kommune, vest for Snerta i Engerdal. Tjernet ligger i et myrområde nord for *Tørråsen* (*Tørråsene*, 849 moh.). Navnet forteller om skrint og tørt jordsmonn.

Tålet [tæ:l`e] Ås, fjellrygg nordøst for Brydalen i Tynset kommune, sør for Kvitkuven (ca. 935 moh.). Navnet er dss. *tæl* (s.d.), 'naken fjellrygg'.

Tålormslåraket [tålar'm`s.l.å:å:ke] Sti sør for Sæterberget i Haverdalen i Dovre kommune. Første delen av navnet er plantenavnet *tålar'm* (lushatt el. tyrihjel, *Aconitum lycoctonum* ssp. *septentrionale*). Denne planten er brukt i folkemedisinen, bl.a. som smertestillende middel og mot lus. De to siste leddene er *slå* ('avsats i fjellside') og *råk* ('sti', 'tråkk'). Se ellers *slå*.

Tåmmåsvollen [tåmm`åsvåll'n] (1, også kalt *Lunheimvollen*) Seter nordøst for Milskiftet i Tolga kommune (ved Pålsvollen). (2) Seter på vestsiden av Nedre Tallsjøen i Tolga kommune (Sjøvollan). (3) Seter i Seljeåsen i Os kommune, sørøst for Langen. Førsteleddet kommer av mannsnavnet *Tomas* (som gardsnavnet *Thomasgård* på Tolga). Til sisteleddet, se *voll*. Sml. *Tomasvollen*.

Tåtaftbekken [tå: 'taftbækken] Bekk i Dovre og Folldal kommuner. Renner fra Pilegrimstjønne og ut i *Folla* (s.d.) vest for Rydningsøyen i Folldal, ved grensen til Dovre. Til navnet, se neste art.

Tåtafttjønne [tå: 'taftkjønne] Tjern vest for Rydningsøyen i Folldal kommune, nær grensen til Dovre (på sørsiden av *Folla*). Offisiell skrivemåte er *Tåtefttjønne*, men Bjørg Lien (f. 1920), som vokste opp på Øyasætre like i nærheten, sier *Tåtafttjønne*, som må anses som korrekt form. Navnet kommer trolig av v. *tappe*, 'tømme', 'la renne', slik at det betyr 'tjernet som er tappet ned, drenert' (tjernet er ikke tørt, men mangler inn- og utløp). Bekken som renner forbi tjernet, heter *Tåtaftbekken* (feilskrevet *Tåteftbekken* på kart). Det kan hende at det er bekken som har gitt navn til tjernet, og ikke omvendt. Se også *Pilegrimstjønne*.

Uglåa [ugg 'lâ:a] (**Nordre og Søre**) Sideelv til *Unsetåa* (s.d.) i Rendalen kommune, nord og øst for Unset. Navnet er en sammensetning av fuglenavnet *ugle* og *å* (s.d.). Jfr. også *Uglålia* og *Uglåbørtet* i hhv. nedre og øvre del av elveløpet.

Uksan [uks 'än] Fjellvidde, slette i Rondane (nasjonalpark), Ringebru kommune, sør for Nørdre Bølhøgda. Navnet er flert. av dial. *ukse* (*okse*, storfe). Ettersom dette ikke er navn på fjell, men på fjellvidde, er det antakelig ikke noe jamføringsnavn. Navnet kan gå tilbake en særskilt hendelse med okse(r), el. at okser har holdt til i området. Jfr. også *Fremre* og *Indre Uksbekken* øst for Uksan.

Uksbekken Se *Oksbekken*.

Ula [u:l 'a] (**Store Ula og Vesleula**) Elv i Sel kommune. Store Ula renner fra Rondvatnet og ut i Lågen ved Selsverket, mens Vesleula renner ned i Store Ula vest for Mysusæter. Navnet kommer vel helst av subst. *ur* ('steinur'). En annen mulighet er å knytte elvenavnet til v. *ule* ('hyle', 'tute'), dvs. et lydmalende ord. Både subst. og v. uttales med tjukk l.

Ulset Se *Ølset*.

Ultjønne [u:l 'kjønne] (**Ultjønna**) Tjern i Nordre Atndalen, Folldal kommune, nær grensen til Stor-Elvdal (sørøst for Tostintjønne). Tjernet ligger på det store myrområdet nord for Atnsjøen. Navnet viser til *ur* ('steinur') oppe i den bratte lia like øst for tjernet.

Ulvdalen [ulv 'da:l.n.] (1) Dal, langstrakt søkk nordøst for Krokhaug i Folldal kommune, sør for Storhovde. (2) Fjelldal nordøst for Markbulia i Folldal kommune, øst for Snøfonnhøa. I disse traktene har det ifølge navnet vært mye ulv. Det kan også gå tilbake på en særskilt hendelse med rovdiret. Se også *Gråbeinhøa*, *Gråbendalen* m.fl.

Ulvfloen [ulv 'flo:n] Myr sørøst for Narbuvoll i Os kommune, mellom Engådalshøgda og Tynsethøgda. Til navnet, se *Ulvdalen* og *floe*.

Ulvmoen [ulv 'mo:n] Myrområde øst for *Ulvvatnet* (s.d.) i Kvikne, Tynset kommune.

Ulvmyre [ulv`my:re] Myr i Nordre Atndalen i Folldal kommune, vest for Myrbekken utløp i Grimsa (ved Holmtjønne). Til førsteleddet, se *Ulvdalen*.

Ulvplassen [ulv`plass'n] Tidligere gardsbruk på Plassen i Alvdal kommune (ved Folla, sørøst for Gjelten bru). Navnet skal komme av at garden lå ved en gammel trekkvei for ulv over elva. Se ellers *Ulvdalen*.

Ulvrøstfloen [ulv`røstflo:'n] Myrområde øst for Tufsingdalen i Os kommune (mot Jonasvollen). Det ligger flere tjern på myra. Navnet kommer av ei seter tilhørende Jonasvollen, *Ulvrøsta*, ved skogbandet litt lenger nord. Dette navnet er igjen sammensatt av dyrenavnet *ulv* og *røst* ('skogholt'). Jfr. *Ulvdalen*; *røst*; *floe*.

Ulvtjønnan [ulv`kjønnän] Tjern øst for Tyllaldalen i Tynset kommune (nord for Rivåsen). Til førsteleddet, se *Ulvdalen*.

Ulvvatnet [ulv`vatne / ôl`-] (**Ølvatnet**) Innsjø i Tynset og Rennebu kommuner, på grensen mellom Kvikne og Innset, øst for Orkla. Ut fra den offisielle skrivemåten ser det ut til at førsteleddet er dyrenavnet *ulv*, hvis det da ikke er mannsnavnet *Ulf* som ligger til grunn. Men navnet kan òg komme av *øl* ('varmedis', 'varme'), for skrivemåten til garden nede i bygda vest for vatnet har vært både *Ulvvassbekken* og (nå offisielt) *Ølvassbekken*. Den lokale uttalen av *øl* på Innset i betydningen 'varme' [ô:l] høver godt med dette siste forslaget (se Venås 1987, 529-530).

Ulvåa [ulv`å:a] Bekk, mindre elv i Engerdal kommune, med utløp i *Femundselva* (s.d.) nord for Femundsundet. Navnet er sammensatt av dyrenavnet *ulv* og *å* (s.d.). Kanskje har mye ulv ferdes her tidligere. Men det kan òg tenkes at det er fuglen *hubro* (også kalt *bergulv*) som ligger til grunn for navnet her. *Ulvåberget* sør for elva er kjent som tilholdssted for hubro. *Ulvåa* er også elvenavn i Åmot og Trysil.

Ulvåberget [ulv`å:bærje] Fjell (997 moh.) sørøst for *Ulvåas* (s.d.) utløp i Femundselva, Engerdal kommune. Til sisteleddet, se *berg*.

Ulvågrenda [ulv`å:grenna] Grend i Engerdal kommune, ved *Ulvåas* (s.d.) samløp med Femundselva. Tidligere kalt *Gjermundgrenda ved Ulvåa*, etter tre ved navn Gjermund som startet som bureisere her rundt 1915. Også benevnt (med et nyere navn) *Sølenstua*. Elva Sølna renner ut i Femundselva 2-3 km lenger nord.

Ulvåsen [ulv`å:s'n] (1) Ås (795 moh.) i Vingelen i Tolga kommune, sørvest for Gjeldalen. Navnet vitner om at åsen ligger i trakter der rovdyyret *ulv* har ferdes, kanskje knyttet til en særskilt hendelse.

Ummundsvollen [umm`unsvåll'n] Seter i Klettdalen (nord for Spekedalen) i Tolga kommune, øst for Heljesvollen. Ny seter er bygd i setergrenda Skardet nord for Nedre Tallsjøen i samme kommune. Navnet er etter første bruker, *Amund* (Ummund) Nilsen på 1600-tallet (Neset 2009, 56.195). Til sisteleddet, se *voll*.

Underjordshaugen [ond`ejo:r.s.hæugen] Også kalt *Vondjordshaugen*. Haug ved Døllisætran (øst for Fundin) i Folldal kommune. Haugen ligger ovenfor setrene og veggen, 150 m nordøst for den østligste setra. Her er gjort gravfunn fra merovingertiden (ca. 550 - 800 e.Kr.). Kanskje har minnet om gravhaugen senere i folketradisjonen blitt til et sagn om underjordiske. Det skal ha spøkt her, fortelles det (Streitlien 1943, 17). Se også *Bøljarhaugen*, *Skrømtbakken*.

Undliåstjønna [unn`li:å:skjønna] Tjern sør for Nordre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune. Navnet kommer av *Undliåsen* (926 moh.) nordøst for tjernet. *Undli* betyr 'under lia', 'nedenfor lia'.

Unna Se *Einunna* og *Unsetåa*.

Unnsetbrenna [on`setbrenna] Grend i Rendalen kommune, nord for *Unset* (s.d.). Sisteledet *brenne* (s.d.) vitner om skogbrann i området, jfr. *Brennkampen* øst for grenda. Den offisielle skrivemåten, *Unnsetbrenna*, er merkelig og inkonsekvent, ettersom både elva (*Unsetåa*) og nabogrenda (*Unset*) skrives med én n.

Unset [on`set] Grend i Rendalen kommune, nord for Elvål. Også gards- og slektsnavn (*Undset*, *Undseth*). Til førsteledet, se *Unsetåa*. Se ellers *set*.

Unsetåa [on`setå:a] Elv i Rendalen kommune. Renner sammen med *Tysla* (s.d.) og danner elva *Rena* (s.d.) ved Elvål. Førsteledet er antakelig

med tiden blitt forkortet fra et opprinnelig elvenavn *Unna* (kanskje fra gammelnorsk *unnr*, 'båre', 'bølge'). Jfr. *Unnr*, datter til havguden Ægir i norrøn mytologi (og et av Odins mange navn). Det er mindre trolig at det moderne kvinnenavnet *Unn* ligger til grunn for elvenavnet. Til andreledet, se *set*; til sisteledet, å. Jfr. Nystu 1974, 128; NO, 683. Se også *Einunna*.

Uppebekken [upp`ebækken] Bekk i Folldal kommune, med utløp i *Folla* (s.d.) ved Dalholen. Bekken renner forbi *Uppehovda* (s.d.).

Uppehovda [upp`ehåvda] Kolle, *hovde* (s.d.) nord for Dalholen i Folldal kommune, 886 moh. Kollen ligger like ovenfor garden *Uppheim* ('Oppheim'), også kalt *Deruppe*, og har vel navn etter denne.

ur (urd) Se *ole*.

Urda [u:l`a] (1) Fjell sørvest for Stai i Kvikne, Tynset kommune, 1093 moh. (2) Seter sørvest for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune. Vest for setra ligger *Urdtangen* (940 moh.). Navnebetydningen er som i *ole* (s.d.), dvs. 'ur', 'steinur'.

Urdlia [u:l`li:a] Bratt, steinet li i Alvdal kommune, sørvest for Bellingmo. Til førsteledet, se *Urda*. Jfr. *Urdlimoen* (gard), *Urdlikjølen* (seter) og *Urdlivola* (937 moh.). Gards- og slektsnavnet *Urstrømmen* ved Barkald har samme førsteledd (skrives både *Ur-* og *Urd-*).

Urdliklauva [u:l'liklô:va] Kløft, skar i Alvdal kommune, nordvest for Barkald. Til navnet, se *Urdlia*. Sisteledet er *klauv*, 'kløft' (jamføring med klauv på klauvdyr, f.eks. ku).

Urdsкарdbrottet [u:l' ska:lbrôtte] Fjellkant, steinur sørøst for *Urdsкарdet* (s.d.) i Alvdal kommune, ca. 800 moh. Til sisteledet, se *braut*.

Urdsкарdet [u:l' ska:le] Fjellkløft nordvest for Bellingmo i Alvdal kommune, vest for Blåvola. Til førsteledet, se *Urda*. Sisteledet er *skard*, s.d.

Urdsкарdtjønna [u:l' ska:lkjønna] Tjern i Alvdal kommune, vest for Blåvola. Tjernet ligger like vest for *Urdsкарdet* (s.d.) og nord for *Urdsкарdkampen* (1056 moh.). I selve Urdsкарdet er det også et tjern, men dette ser ikke ut til å være navnsatt.

Urdtangen [u:l' tangen] Fjell, ås sørvest for Søndre Hanksjøen i Dalsbygda, Os kommune, 940 moh. Til førsteledet, se *Urda*. Sisteledet er *tange*, s.d.

Urset [u:r' s.et] Garder i Tolga kommune, sør for sentrum (på vestsiden av Glåma). Navnet kommer av *Ølset* (s.d.) på Kvikne. Til sisteledet, se *set*. Også brukt som slektsnavn (*Urset*, *Urseth*).

Ursten Se *Sørsten*.

Usa [u:s'a] (**Usen**) Gard i Alvdal kommune (Brandvålen), også kalt *Brandvold nedre*. Navnet kommer av

Utistu (*Utistuggu*; se *Ustu*). I forhold til de andre gardene ligger denne garden lengst ute på elvebakken mot Glåma. Sml. *Borsa*, *Søsa*.

Ustu [u:s'stu / us'stu] (**Utstu**) Gardsnavn flere steder (bl.a. i Dalsbygda i Os kommune, sørøst for Johaugen). Navnet er en sammentrekning av *Utistu* (*Utistuggu*), dvs. 'den ytre (nedre) garden'. Sml. *Utby*.

Ustuloken [u:s'stulo:ken / us'-] (**Utstuloken**) (1) Mindre tjern i Os kommune, like nord for *Utstutjønna* (s.d.). (2) Mindre tjern nord for Vingelen i Tolga kommune (Smådalan, mot Bratthøa). Ytre Rød (Utstu) i Vingelen hadde utmarkslått her. (3) Mindre tjern øst for Sætersjøen i Os kommune, ved *Ustuvollen*, som har gitt tjernet navn. Til første del av navnet, se *Ustu*. Til sisteledet, se *lok*.

Ustutjønna [u:s'stukjønna] Tjern sørvest for sentrum i Os kommune, sørøst for Løneset. Garden *Ustu* (s.d.) hadde setervoll her (*Ustuvollen*).

Utby [u:t'by: / ybb'y:] (**Ybby**) Grendelag nord for Tynset kirke i Tynset kommune. Navnet betyr 'den ytre (nedre) garden' (av norrønt *býr*). Også etternavn. Jfr. *Neby*, *Østby*; *Ustu*.

vad [va:] n Vadested i bekk el. elv, grunt sted der en kan vade over. Jfr. f.eks. *Gruvvadet* (Tynset), *Borkhusvadet* (Folldal).

Vadkroken [va:ˈkro:kən] Tjern sørøst for sentrum i Follidal kommune, øst for brua over Folla. Tjernet henger nesten i hop med Folla, og danner en vinkel el. krok med denne. Til førsteleddet, se *vad*.

Vakkerfjellet [vakkˈerfjelle] Fjell i Rendalen kommune, øst for Finnstadsjøen, 1257 moh. Førsteleddet *vakker* kan henspille på selve fjellet el. på landskapet omkring.

Vakkerlifjellet [vakkˈer.l.i:fjelle] Fjell nordøst for Stor-Innsjøen i Kvikne, Tynset kommune, 953 moh. Det heter *Vakkerlia* sørvest for fjellet. Se ellers forrige art.

Vakkerlitjønna [vakkˈer.l.i:kjønnə] Tjern nord for Haustdalen i Alvdal kommune, mellom Volengvola og Grønvola. Tjernet er ikke navnsatt på kartet, men det er inntegnet fem små tjern i et myrområde kalt *Vakkerlia*. Navnet på tjernet er notert hos Venås 1987, 532.

Vala [va:lˈa] Elv ved svenskegrensen i Engerdal kommune. Renner gjennom Valhåen og Valsjøen og videre inn i Sverige, hvor den renner ut i *Dalälven*. Navnet er ikke sikkert tolket. 1. Elvenavnet kan henge sammen med *val* (fra gammelnorsk *vaðill*) med betydningen ‘vadedest’, ‘grunn vik’, ‘sund’ e.l. 2. Navnet kunne tenkes å komme av gammelnorsk *vōlr* (‘rund kjepp’), noe som i så fall sikter til rettlinjert elveløp. Dette passer ikke godt på denne elva, selv om den renner i ganske rett linje et stykke nord for Baklitjønn. 3. Navnet kunne kanskje

også komme av *varde*. Men heller ikke dette stemmer særlig godt med terrenget. I nærheten av Vala (på norsk side) er det ingen fjell med *varde* i navnet. Elvenavnet uttales dessuten ikke med tjukk l. Den første tolkningen er kanskje best.

Valdalen [vallˈd.a:l.n.] Gard og turisthytte i Engerdal kommune, øst for Elgådalen. Slektsnavnet herfra skrives både *Waldal* og *Valdal*. Merk at uttaleformen hverken har tjukk eller palatal l. Til navnet, se *Vala*.

Valhåen [va:lˈhå:n] *Hå* (s.d.), tjern ved svenskegrensen i Engerdal kommune, nordøst for Gutulia. Elva *Vala* (s.d.) renner gjennom håen. Merk at uttaleformen hverken har tjukk eller palatal l.

Valleråa [vällˈrå:a] Elv i Alvdal kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) vest for Kveberg. Navnet kommer ifølge K. Venås av *voll* (Venås 1987, 532). Dette kan da sikte til ‘grasslette’ el. ‘eng’ i allmen betydning, hvis det ikke er snakk om setervoll. Sisteleddet er *å* (s.d.). Jfr. *Valleråkjølen* og *Valleråttjønn*a i samme området. *Valleråmoen* (*Valråmoen*, *Walråmoen*) er tilsv. gards- og slektsnavn.

Valleråttjønna [vällˈrå:kjønnə] Tjern i Alvdal kommune, nordvest for Blåvola. Elva *Valleråa* (s.d.) renner herfra forbi garden Valleråmoen og ut i Glåma.

Valsettjønna [va:lˈs.etkjønnə] (1) Tjern i Røros kommune, sørøst for Vika ved Aursunden (sørvest for Klasberget). (2) Tjern i Røros kommune, nordøst for

Hitterdalen (nord for Langen). Tjernene har fått navnet fra Valset-gardene øst for (2), ved Botnet sørvest for Brekken. Valset var tidligere egen skolekrets. Navnet *Valset* kommer antakelig av 'varde' + *set* (s.d.). Førsteleddet kan også komme av norrønt *vaðill*, 'vadested', 'grunt sund'. Gardsnavnet kommer kanskje annetsteds fra (Kvikne 1957, 384; jfr. NSL, 478).

Valsjøen [va:l' sjø:'n (Engerdal) / va:' - (Rendalen)] (med **Søndre, Nordre**) (1) Innsjø i Engerdal kommune, nordøst for Gutulia. (2, *Søndre* og *Nordre Valsjøen*) Innsjø i Rendalen kommune, nordøst for Andrå (nordvest for Veksen). Nordre Valsjøen er betydelig mindre, som et tjern. Til navnet, se *Vala*.

Vamfjellet [vamm`fjelle] Fjell sørvest for Søndre Rensjøen i Rendalen kommune, 1055 moh. Til navnet, se *Vamma*.

Vamma [vamm`a] (**Vamåa**) Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Flena* (s.d.) sørøst for Åkrestrommen og Flenøya. Stedsnavn på *vam-* el. *vom-* kommer antakelig av *vom*, 'magesekk', og betegner ofte rundaktige tjern el. landskapsformer. Øst og sør for Vamma finner vi *Vamfjellet* og *Vamtjønna* (s.d.). Det er trolig fjellet el. tjernet som her har gitt navn til de andre navnene på *vam-* i området (*Vamtjønnebekken*, *Vammyra*, *Vamsætra* m.fl.). Se også *Vamåsen*.

Vamtjønna [vamm`kjønna] Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Søndre Rensjøen. Til navnet, se *Vamma*.

Vamåsen [vamm`å:s'n] (1) Ås vest for Søndre Rensjøen i Rendalen kommune, nordvest for Vamfjellet, 858 moh. (2) Naturreservat i Rendalen kommune, opprettet i 2005. Omfatter selve Vamåsen (se ovenfor) med bl.a. myrområder mot nord og øst. Eldre, fuktig naturskog av gran, samt gammel furuskog. Enkelte fuktighetskrevenne arter i bekkeløfter. Til førsteleddet i navnet, se *Vamma*.

vang [vang] m (1) Setervoll, inngjerdet grasmark ved seterhus; òg om setervoll inkl. seterhus. (2) Grasmatt, grasslette, åpen plass (av gammelnorsk *vangr*). Vanlig seternavn bl.a. i Alvdal og Tynset, f.eks. *Steivangan* (Alvdal), *Rundvangen*, *Milskiftvangen*, *Didriksvangen* (Tynset), *Klettvangen* (Alvdal, Folldal), *Telvangen*, *Ryvangen*, *Eidevangen* (Tolga), *Vangsvollen* (Os, Tolga). Også (i) gardsnavn el. slektsnavn: *Klettvangen/Kletvang* (Tynset), *Vangen* (bl.a. Tynset), *Østvangen/Østvang*, *Nordvang* (bl.a. Tolga, Os), *Kvilvangen/Kvilvang*, *Vangskåsa/Vangskåsen* (Os), *Øyvang* (Folldal) m.fl. Vanlig i navn på forsamlingshus og nyere bruk (*Follvang*, *Fjellvang*, *Solvang*). Jfr. NSL, 479; Caprona 2013, 234. Se også *sæter*, *voll*.

Vangdalen [vang`dä:'l.n.] Dal (bekkedal) på vestsiden av Tyllaldalen i Tynset kommune (sør for Nonsvola). Også kalt *Vangbekkdalen*. *Vangbekken* renner her. Til førsteleddet, se *vang*.

Vanghøa [vang`hø:a] Fjell vest for Stikkelen i Hodalen, Tolga kommune, 1150 moh. Førsteleddet *vang* kan sikte til seter el. setervang, selv om det heter *voll*

om 'seter' i målføret her. De nærmeste setrene heter *Nyvollen* og *Utistuvollen* (nede ved Stikkelen). Navnet kan øg sikte til 'grasvoll' e.l. i sin alminnelighet. Se ellers *vang* og *hø*.

Vangrøfta [vang`grøfta] (1) Elv i Dalsbygda, Os kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) vest for Os sentrum. (2) Grend i Dalsbygda, Os kommune. Førsteleddet er antakelig *vang* (s.d.), og viser til bruket *Vangen* (*Nordvang*, *Nordvangen*). Sisteledet i navnet er vanskeligere å tolke. Noen har gjettet på *rift* ('revne'; øg om 'vegstykke'), men det er mer rimelig at det er ordet *grøft* (jfr. gammelnorsk *grōptr*, 'graving', 'grop') som ligger til grunn (dvs. *Vang-grøfta*). Elvenavnet vil i så fall bety 'grøfta (med vann) som går forbi Vangen'. Jfr. NSL, 479; Gjermundsen 1999, 19.

Vangrøftdalen [vang`grøftdä:'l.n.] Seterdal langs elva Vangrøfta i Dalsbygda, Os kommune. Også del av *Vangrøftdalen - Kjurrudalen* landskapsvernområde i samme kommune, opprettet i 2001. Mange intakte setermiljøer, med utmarksbeite og slått. Til navnet, se *Vangrøfta*. Jfr. *Tjurudalen*.

Vangstjønna [vangs`kjønna] (1) Se *Mergeltjønn*a (Tolga). (2) Tjern i Sømådalen, Engerdal kommune. Også navn på tjern i Sel (*Vangstjønne*). Navnet kommer av *vang*, s.d. Tjernene i Tolga og Sel ligger i setertrakter, mens Vangstjønna i Engerdal (Sømådalen) ligger nede i bygda.

Vangtjønna [vang`kjønna] Tjern i Tynset kommune, ved Lomsjøen nord for Savalen. Navnet kommer av at det er setervanger like ved tjernet (*Livangan*). Se Venås 1987, 534.

Varden [va: `r.n.] (**Vardberget**) Bergtopp, knaus (1211 moh.) i Folldal kommune (høyeste punkt på *Einunnfjellet*, s.d.). Til navnet, se *Vardfjellet*.

Vardfjellet [va:l`fjelle] (1) Fjell nord for Dølbekksætran i Alvdal kommune, 1098 moh. (2) Fjell nordøst for Ulvågrenda i Engerdal kommune (sør for Bjertkjølen), 958 moh. Sml. *Gløtvola*. Samme navn også i Nord-Fron, Dovre og Stor-Elvdal. *Varde* ('merke på fjelltopp') i fjellnavn forteller at det er el. har vært en godt synlig varde på fjellet, el. at selve toppen kan minne om en varde.

Vardhammaren [va:l`hämmär.n.] Fjellknaus (ca. 550 moh.) nord for Lomnes i Rendalen kommune, vest for Lomnessætra. Til førsteledet, se *Vardfjellet*; til sisteledet, *håmmär*. Det ligger flere hamrer på rekke og rad i området nord for Lomnes, jfr. *Skordalshammaren* og *Ishammaren* (s.d.).

Vardhøa [va:l`hø:a] (**Vardhøe**, **Vardhøgda**, **Vardehøgda**) (1) Ås, fjellkam øst for Tyllaldalen i Tynset kommune (ved Kommeren), 965 moh. (2, *Vardhøe*) Fjell i Folldal kommune, sørvest for sentrum (nord for Streitkampen), 1135 moh. (3, *Vardhøe*) Fjell i Folldal kommune, ved Sletthøtangen nordøst for Dalholen, 1163 moh. (4, *Vardhøe*) Fjellrygg i Folldal

kommune, ved Smørbollen øst for Dalholen, ca. 1120 moh. (5, *Vardhøgda*) Ås i Røros kommune, nord for sentrum (Bergstaden), 798 moh. (6, *Vardhøgda*) Ås i Røros kommune, mellom Korssjøen og Rambergssjøen, 962 moh. (7, *Vardhøgda*) Fjellrygg øst for Vangsgjeltvollen i Tjurudalen i Dalsbygda, Os kommune, 964 moh. (8, *Vardehøgda*) Fjell på grensen mellom Tolga og Os kommuner, nordøst for Langsjøen, 1174 moh. Navnet også kjent fra Oppdal, Rennebu, Trysil (*Vardhøa*), Dovre, Sel (*Vardhøe*) og Stor-Elvdal (*Vardehøgda*). Til navnet, se *Vardfjellet* og *hø*.

Vardkampen [va:l'kampen]

Fjellhammer vest for Feragen i Røros kommune, 925 moh. (sørvest for Gjetsjøen). Navnet er sammensatt av *varde* (se *Vardfjellet*) og *kamp* (s.d., 'bratt fjelltopp'). Også kalt *Gjetberget* (1, s.d.).

Vardmoan [va:l' mo:än] (1) Slette sør for elva Sølva i Alvdal kommune, nordøst for Vardsætra. (2) Naturreservat (1989) i Alvdal kommune. Omfatter de egl. Vardmoan (se ovenfor) og den nordvestlige delen av Finnbudalen. Verneområdet inneholder terrasser i fire ulike høydenivåer, bevokst med lav- og lyngrik furuskog. Terrassene er avsetninger etter smeltevannselver fra siste istid. Navnet kommer av *varde* ('merke på fjelltopp', jfr. *Vardfjellet* lenger sør) og *mo* (s.d.).

Vardtjønna [va:l'kjønna] (1) Tjern på grensen mellom Tolga og Tynset kommuner, vest for Kvinnan. Ved tjernet er det en varde som markerer

grensen mellom kommunene. Den gamle allmannavegen gikk forbi her. *Vardtjønnebekken* renner østover og ned i Storbekken i Tynset. (2) Tjern nordøst for Høykuven i Alvdal kommune, sør for Sølva. Tjernet har antakelig navn etter *Vardfjellet* i sør. *Vardtjønnebekken* renner fra tjernet og ut i Sølva. Vest for tjernet ligger *Vardsætra*, kalt *Vardan* (Venås 1987, 535). Også navn på tjern i Sør-Fron, Midtre Gauldal, Rennebu og Trysil. Til førsteleddet, se *Vardfjellet*.

Varga [varj`a] (**Vargåa**) Mindre elv i Engerdal kommune, med utløp i *Grøvelåa* (s.d.) vest for Sylen. Navnet kommer helst av dyrenavnet *varg*, 'ulv' (jfr. NE, 291). Sml. *Verjåa*.

Vargekletten [værj`eklætt'n] *Klett* (s.d.) ved Langsjøen i Tolga kommune, 967 moh. Førsteleddet er som i *Varga* (s.d.).

Vargholet [varj`hø:le] Skogsområde sørvest for Rien i Røros kommune, vest for Langtjønna (nord for Bjørkli). Til førsteleddet, se *Varga*; til sisteleddet, *hol* II.

Varglibusta [varj`li:busta] Ås (841 moh.) nordvest for Bergstaden og Sundet i Røros kommune, sør for Røa. *Varglia* (av *varg*, 'ulv') ligger nord for åsen. Sisteleddet *bust* betyr her kanskje 'rygg', 'åsrygg' (Gjelsvik 1936, 256), hvis det ikke siktes til 'grastust', 'stivt gras'. *Busta* er også navn på en åsrygg øst for Fonnås ved Elvål i Rendalen samt høydedrag ved Sør-Depla i Follidal (*Buste*). Sml. også *Bustvola* i Tydal. Jfr. *Lurven*.

Vargodden [varj`ådd'n] *Odde* (s.d.), nes på sørsiden av Aursunden i Røros kommune, vest for Botnet (rett overfor Klokkarvollen). Til førsteleddet, se *Varga*.

Varpstensvika [vär*p`ste:nsvi:ka] Vik i Glåma midtveis mellom Barkald og Bellingmo i Alvdal kommune. Litt lenger nord ligger *Varpstensengen* og *Varpstensleite*. *Varp* sikter her trolig til kast med fiskegarn el. not.

Vartjørna [va:r`kjønna] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, mot grensen til Midtre Gauldal. Førsteleddet i navnet kommer antakelig av *varsemle* el. *varsimle*, dvs. simle (ho-rein) som holder vakt for reinsflokket og fører denne (sml. Donali 2007, 493). Tjernet ser ikke ut til å være navngitt på kartet, men er tatt med hos Venås 1987, 535. Det skal være godt reinsterreng her. Det er en mengde større og mindre tjern i denne delen av Kvikne, særlig øst for Stiftsvardhøgda. Mange av dem er ikke navnsatt.

Vassbekktjøna [vass`bekk'kjønna] (**Vassbekktjønnan**) (1) Tjern i Rendalen kommune, sør for Grøna (Nysæterkjølen). Ifølge kartet renner *Vassbekken* ut i tjernet fra nordøst. (2, *Vassbekktjønnan*) Tjern i Røros kommune, i Nordridalen ved grensen til Tydal (sørøst for Øvre Fjellheim). *Vasstjønnbekken* (sic!) renner fra det største tjernet og ned i Storelva. Også navn på tjern i Midtre Gauldal og Trysil. Navnet kan sikte til stor (og skiftende) vassføring i bekken som renner inn el. ut av tjernene.

Vassberget [vass`bæрге] Fjell i Rondane, Dovre kommune, 1855 moh. Førsteleddet sikter trolig til Dørålsvatnet, som ligger nordenfor fjellet. Men det kan òg komme av at berget er omgitt av Verkilsåe og Døråe med tilflytende bekker i sør og øst, samt Vassbekken i nord. Til sisteleddet, se *berg*.

Vasshuskollen [vass`hu:skåll'n] Fjell i Rondane, Dovre kommune (sørvest for Vassberget), 1783 moh. *Vasshus* betyr 'hus el. bu ved vann', men det er ikke innlysende hva dette sikter til. Det ligger tjern og vassdrag både på nord- og sørsiden av Vasshuskollen (jfr. *Vassberget*). Til sisteleddet, se *kolle*.

Vasskjelet [vass`sjele] Fjellparti sør for Falketinden i Rondane (Sel kommune), høyste punkt 1487 moh. Navnet betyr 'vannskillet'. Herfra renner Djupdalsbekken nordover, mens Kvannslådalsåe renner mot sørvest.

Vasskåsan [vass`kå:sän] Myrområde øst for Øversjøen i Øversjødalen, Tolga kommune. Det er ett mindre tjern og flere små loker på myra. Til navnet, se *Vasskåstjøna*.

Vasskåslia [vass`kå:sli:a] Li vest for Narbuvoll i Os kommune, nær grensen til Tolga (på østsiden av Galåa i Galådalen, sørøst for Øyvollen). Til navnet, se *Vasskåstjøna*.

Vasskåstjøna [vass`kå:skjønna] Tjern i Tolga kommune, sørøst for Blåkletten. Ei *kås* (s.d.) er et jordstykke med god grasmark. Førsteleddet tilsier at det er

godt med væte her. Jfr. Venås 1987, 536.

Vasspottjønn [vass`påttkjønna] Tjern (kulp) i Vassbekken sør for gardene på Kvilten i Engerdal kommune. Navnet kommer trolig av at gardene hentet vann til husholdningen her tidligere (*vasspotte*: 'bøtte', 'vasskar'?).

Vasstjønn [vass`kjønna] Tjern i Tynset kommune, Rødalen. Tjernet ligger like ved Søgardsvangen. Navnet kommer av at folk hentet vann fra tjernet til bruk på setra (Venås 1987, 536-537).

Vassvikjønn [vass`vi:k`kjønna] Tjern i Engerdal kommune, Røavassdraget (ved Øvre Roasten). Antakelig refererer navnet til den nærmeste vika i Øvre Roasten. *Vassvika* kan bety at vika er stor og rik på vann, el. at det er rålendt i området rundt.

Vatningsloken [vatt`ningslo:ken] (1) Tjern nordvest for Storjyltingen, øst for Sorken, i Engerdal kommune. (2) Tjern nordvest for Flensjøen i Røros kommune. Tjernene har tjent som vanningssted for husdyr (helst hest). Til sisteleddet, se *lok*.

Vattentjønn [vatt``nkjønna] Tjern i Engerdal kommune, sør for Svarttjønn på Kvisleflået. Tjernet har vært vanningssted for skogshester.

Vaula [væul`a] Elv i Røros kommune, med utløp i *Borga* (s.d.) sørøst for Brekken. Opphavet til og betydningen av navnet er uklart. Kanskje dss. *Vala* (s.d.) i Engerdal, dvs. 'vadested' (?). Jfr. *Vauldalen*.

Vauldalen [våll`da:l.n.] Gard, tollstasjon og grendelag i Røros kommune, øst for Brekken. Navnet henger tilsynelatende sammen med elvenavnet *Vaula* (s.d.), som har sitt utspring her (Storvolltjønn). I så fall vil navnet bety 'dalen ved vadestedet'. Den lokale uttalen er imidlertid annerledes (monoftong, samt palatal, ikke tjukk l), og kunne tyde på *voll* (s.d.) som førsteledd. Skrivemåten peker likevel i retning av at elva har gitt navn til dalen. Sml. NSL, 483-484.

Vedalen [ve:`däl.n.] Gammelt navn på vegen opp fra Neby og forbi Tynset kirke i Tynset kommune. Navnet kan skrive seg fra gammelnorsk *vé* ('blotsted', 'hellig sted'). Like i nærheten er det en haug som heter *Torshaugen*, som kanskje inneholder gudenavnet *Tor* fra førkristen tid (sml. Nesset 1974, 134-135). Denne forklaringen harmonerer godt med at gamle kirkesteder gjerne ble lagt til gudehov o.l.

Veddtrøa [vedd`trø:a] Vanlig navn på inngjerdet beiteområde for værer (saubukker), f.eks. i Vurrusjølia i Engerdal kommune. Stedene (og navnet) er nå i ferd med å bli glemt. Førsteleddet *vedde* (norrønt *veðr*) er i vanlig bruk i våre målfører for 'vær', 'hannsau'.

Vedhundbekken [ve:`hunnbekken] Bekk i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i Litl-Hiåsjøen (se *Hiåsjøen*). Bekken starter på nordvestsiden av *Vedhundbolhøgda* (s.d.).

Vedhundbolhøgda [ve:`hunnbol:høgda] Fjell (1235 moh.) i Kvikne, Tynset

kommune, mellom Falningsjøen og grensen til Midtre Gauldal. Ifølge navnet på fjellet skal det ha vært revehi her (*vedhund*: dial. for 'hvitrev'; *bol*: 'leie, bosted for dyr'). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Vedhundfløyet [ve: `hunnfløye] Myrområde i Rendalen kommune, nord for (Søndre) Spekesjøen (sør for Brennhoogda). Til første del av navnet, se *Vedhundbolhøgda*. Til sisteleddet, se *fløy*. Sml. også *Vedhundrobekken* i samme området.

Vedhundrobekken Se *Vedhundfløyet*.

Vedtjønna [ve: `kjønna] Tjern sør for Aursunden (Klemmetvollen) i Røros kommune, nord for Kvitstenshøgda. Også navn på flere tjern i Midtre Gauldal (*Vedtjønna*). Sannsynligvis er det *ved* i betydningen 'trevirke' navnet sikter til. Tjernene ligger til fjells, ovenfor skogbandet (hvitt område på kartet), men navnet kan komme av at det ligger gamle trestammer i vannet.

Veen [ve: `n / væ: `n] (**Ven**) Gard i Kvikne, Tynset kommune, sør for Kvikne kirke. *Veen* er dat.form. Tilsvarende nom.form er *Venna* (*E' ska' ne'på Venna*). Navnet er meget gammelt (navnetyper er fra førkristen tid), og kommer sannsynligvis fra norrønt *vin*, 'naturlig eng', 'beite'. En annen mulighet er at navnet kommer av *vé* ('hellig sted', se *Vedalen*). Ovenfor garden ligger *Veensberga*. Også slektsnavn, skrevet *Ween*. Til navnetolkningen, se Rygh 1900, 430; Veka 2000, 458, Kvikne 2001, 375. Jfr. *Breen*.

vehl- Se *Litl-Svuku*.

Veksen [vekks `n] Innsjø i Rendalen kommune, øst for Storsjøen og Andrå. Navnet har sannsynligvis sammenheng med *vekse* ('vokse', 'stige raskt'), og kan sikte til endring av vannstanden under gitte forhold, el. kanskje til at sjøen kan ese ut mot myrområdene sør for sjøen (slik Venås 1987, 537).

Veksenklavtjønna [vekks `nkla:vkjønna] Tjern nord for sjøen *Veksen* (s.d.) i Rendalen kommune. Tjernet ligger i en dal kalt *Veksenklaven* (av *klave*, 'bøyle' (?)).

Veltjønna [velt `kjønna] Tjern vest for Glåmos, sør for Arvedals gruve, i Røros kommune. Tjernet er beskrevet hos Gjelsvik 1936, 53-54, men ser ikke ut til å være navnsatt på alle kart (noen steder feilaktig skrevet *Vesletjønn*). Navnet kommer av *velte* (om noe som er veltet, lagt i haug).

Vensåsen [venns `å:s'n] (1, nå helst kalt *Klumpen*) Ås sørøst for Orvsjøen i Røros kommune, sør for Christianus Sextus gruve, 900 moh. (2) Ås sørøst for (1) ovenfor, øst for Kongens gruve, ca. 840 moh. Navnet kommer av gardsnavnet *Venna*, med samme betydning som *Veen* (s.d.). Se Gjelsvik 1936, 62-63.

Verjebekken Se *Verjåa*.

Verjåa [værj `å:a] Elv i Os kommune, med utløp i *Glåma* (s.d.) sørfra ved Os sentrum. Navnet kan komme av *varg* ('ulv'), men også av dial. *værjet*

(‘voldsom’, ‘herjende’). Ifølge den siste tolkningen kan navnet vise til at elva kan grave sterkt under vårflommen. En tredje mulighet bør kanskje også overveies: Elvenavnet kan henge sammen med det gamle ordet *verj*, brukt om tuftekaller (underjordiske), kanskje òg om finner el. sørsamer (Østigaard 1980, 66). I Alvdal finner vi samme leddet i *Verjebekken* (Søndalen). Sisteledet er *å*, s.d. Jfr. *Varga*.

Verket [vær**k*’e] Boligfelt nord for sentrum i Folldal kommune, øst for Gorbekken. Navnet viser til Folldal Verks gamle gruveområde. Sml. *Egne Hjem*.

Verkilsdalen [vær**kj*’ilsda:’l.n.] Dalføre vest for Trolltinden (Sagtinden) i Rondane, Dovre kommune. Her renner *Verkilsåe* (s.d.), som har gitt navn til dalen.

Verkilsdalsvatnet

[vær**kj*’ilsda:l.s.vatne] Tjern i Verkilsdalsbotn i Rondane, Sel kommune. Elva *Verkilsåe* (s.d.) renner herfra.

Verkilsåe [vær**kj*’ilså:e] Elv i Rondane, i Sel og Dovre kommuner. Utgjør øvre løp av *Døråe* (s.d.). Første delen av navnet ser ut til å være en sammensetning av *verk* (‘arbeid’) og avledningen *-il*, kanskje dss. *-illa* kjent fra andre elvenavn (se *Sivilla*). Det er mulig at elva opprinnelig het *Verkilla* (‘elva som arbeider’, dvs. graver seg ned i elveløpet). Sisteledet *å* (s.d.) kan være lagt til senere. Jfr. *Orkla*.

Verma [vær`ma] Mindre bekk (oppkomme) i Nordre Atndalen i Folldal kommune, med utløp i *Fisketjønne* (s.d.) sør for Blæsterdalen. Også navn på elv i Midtre Gauldal. Navnet sikter til (varmt) vann som ikke fryser til om vinteren. Se også *Merraverma*.

Veslboren [vell*’bårr’n] Fjell sørvest for Rødalen i Tynset kommune, 1070 moh. Det er flere fjell med *bor* (‘berg’, ‘fjell’) som sisteledd vest for Rødalen; dette er det minste av dem (til førsteledet, jfr. *Litl-Svuku*). Til betydningen, se ellers *Borga*.

Veslburu [vell*’burru] Bekk, mindre elv i Kvikne, Tynset kommune. Renner fra Vesl-Børsjøen og ut i Stor-Børsjøen (se *Børsjøen*). *Veslburua* er navnet på en bekk i Åmot. Til navnet, se *Litl-Svuku* og *Buru*.

Vesldøltjønne [vell*’dô:lkjønne] Tjern nordøst for Mjovassdalen i Folldal kommune. *Døl* (‘person fra dalen’) er her kanskje brukt om gudbrandsdøler, i forbindelse med at folk fra Gudbrandsdalen reiste gjennom distriktet på vei til slåttearbeid i Trøndelag (Venås 1987, 153) el. Østerdalen. Se òg *Dølplassen*. Tjernet ligger like ved *Stordøltjønne* (s.d.). Til førsteledet, se *Litl-Svuku*.

Vesle Lifjellet (Litl-Lifjellet) Se *Lifjelltjønna*.

Vesle Orkelsjøtangen

[likkj`år**k*’lsjøtangen] (**Litj-Orkelsjøtangen**) Fjellrygg (1123 moh.) nordvest for Staesvollen i Kvikne, Tynset kommune (mot grensen til Oppdal).

Navnet kommer av *Vesle Orkelsjøen* (se *Orkelsjøen*). Til sisteleddet, se *tange*.

Vesleberget [vell* bærge] (1) Fjell (1066 moh.) nord for Einunndalen og Småbakkan i Folldal kommune. Det er formodentlig det 300 m høyere *Setalberget* lenger nord som har ført til navnet. (2) Berg (739 moh.) vest for Nedre Tallsjøen i Tolga kommune. I sør ligger det noe høyere *Kottberget*. (3) Berg (ca. 695 moh.) ved Kveberg sørøst for sentrum i Alvdal kommune. Berget er her antakelig sammenlignet med *Kvebergsberget* i sørvest. *Vesleberget* fins også som navn på berg el. fjell i Sel og Dovre. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Til sisteleddet, se *berg*. Se også *Litlberget*; *Storberget*.

Veslebjørtjøna [vell* bjør:kjøna] Tjern nordøst for Bjørsjøen i Hodalen i Tolga kommune. Bekken *Veslebjøra* danner et langsmalt tjern her, og renner ut i *Bjøra* (s.d.) litt lenger nord. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslebyringtjøna Se *Byringen*.

Veslefjellet [vell* fjelle] (**Veslfjellet**) (1) Fjell (920 moh.) i Alvdal kommune, sørøst for Kvebergsberget (vest for Blanktjønnvola). (2, *Veslfjellet*, også kalt *Litlfjellet*) Fjell (1005 moh.) i Engerdal kommune, vest for sentrum (sørvest for Kvitvola). Fjellene er lavere enn andre fjell i området. Samme navnet fins i Dovre, Sel og Ringebu. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslegråhøgda [likkj`grå:høgda] (**Litjgråhøgda**) Fjell nordvest for

Narbuvoll i Os kommune, 1106 moh. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Fjellet er sett i forhold til Gråhøgda i Hummelfjellet, som er betydelig høyere. Se ellers *Gråhøgda* og *hø* (2).

Veslehøe [vell* hø:e] (**Veslehøgda**, **Veslhøgda**) (1) Fjell i Nordre Atndalen i Folldal kommune (øst for Straumbu), 1238 moh. (2, *Veslehøgda*) Berg øst for Galådalen i Tolga kommune (sør for Kula, mot grensen til Os), ca. 980 moh. (3, *Veslehøgda*) Knaus vest for Kåsa i Tolga kommune, 940 moh. (4, *Veslehøgda*) Knaus øst for Hodalen i Tolga kommune (sørvest for Brattangen), 1090 moh. (5, *Veslehøgda*) Fjell nordøst for Neksjøen i Rendalen kommune (ved Gråhøgda), 1222 moh. (6, *Veslehøgda*) Fjellrygg øst for Spekedalssætra i Rendalen kommune (ved Elgspiggen), 1073 moh. *Veslehøgda* også navn på fjell i Nord-Fron. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; til sisteleddet, *hø* (2). Se ellers *Veslhøa* og *Veslhøin*, samt *Litjhøgda*/*Litlhøgda*.

Veslekletten [vell*`klett'n] (1) Fjellknaus (947 moh.) sør for Hugudalsvangan i Tynset kommune (nordre del av Grønfjellet). (2) Høyde (867 moh.) øst for Finnstadhøa i Brydalen i Tynset kommune. (3) Fjellknaus (ca. 1025 moh.) nord for Haustdalen i Alvdal kommune, på sørvestsiden av Volengvola. (4) Fjellknaus (ca. 945 moh.) på sørvestsiden av Einståkkåkletten øst for Ytre Kolvet i Folldal kommune, nær grensen til Alvdal. (5) Dss. *Bjørsjøkletten* (s.d.) i Tolga kommune. Også navn på fjellknaus flere steder i Stor-Elvdal. I nærheten av disse (se *klett*) ligger

det en el. flere andre større kletter. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Vesleklettjønna [vell*`klettjønna] Tjern nord for Aumdalen i Tynset kommune (Grønfjellet). *Veslekletten* (1, s.d.) ligger nord for tjernet. En noe høyere fjellknaus (*klett*, s.d.) er *Lauvåskletten* (991 moh.) lenger øst. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Vesl-Elgevasshøe [vell*`ælgvasshø:e] Fjell på vestsiden av Nordre Atndalen i Folldal kommune, 1267 moh. Fjellet er adskillig lavere enn *Stor-Elgevasshøe* (s.d.) lenger vest, derav førsteleddet (se *Litl-Svuku*). Til navnet ellers, se *Elgevatnet* og *hø*.

Veslelttjønna [vell*`ær.t.kjønna] Tjern på grensen mellom Engerdal og Trysil kommuner, vest for Sennsjøen. Tjernet ligger sørøst for *Storelthøa* (s.d.), og inneholder samme mellomleddet som fjellnavnet. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslelægerkletten [vell*`læ:gerklætt'n] Fjell, *klett* (s.d.) vest for Musvorddalen i Rondane i Sel kommune, 1455 moh. Fjellet ligger like nord for *Veslelægerkvelven* (s.d.).

Veslelægerkvelven [vell*`læ:gerkvælven] Fjellknaus vest for Musvorddalen i Rondane i Sel kommune, 1428 moh. *Veslelægeret* ligger i sør, ned mot dalen (ca. 1225 moh.). Her har det vært hvileplass for folk og buskap (se *læger*). Sisteleddet er *kvelv* ('hvelv', 'søkk i fjellside'; se *kvølv*). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslenøra Se *Litjnøra*.

Veslepiggen [vell*`piggen] Fjellknaus (ca. 980 moh.) sørvest for Ytre Kolvet i Folldal kommune (vest for *Einståkkåkletten*). Se *Litl-Svuku* og *pigg*.

Veslesjøen [vell*`sjø:'n] Innsjø sørøst for Hanestad i Rendalen kommune, den minste av *Kivsjøen* (s.d.). De to sjøene er bortimot jevnstore, men den mot nordvest er noe mindre enn den andre. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslesleubekken [vell*`s.l.e:ubækken] Bekk i Nordre Atndalen i Folldal kommune, med utløp i *Atna* (s.d.) nord for Rånåtjønne. Navnet forteller at her har det vært fangst av fisk med *sleu* (en slags kasse for å fange fisk). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Jfr. også *Sleukampen*.

Veslesmeden [vell*`sme:'n] Fjell nordvest for Rondvatnet i Rondane, Dovre kommune, 2015 moh. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se ellers *Storsmeden*.

Veslesætertjønna [vell*`sæ:terkjønna] (1) Tjern i Tynset kommune, Fåset (mot Savalen). (2) Tjern i Rendalen kommune, nordvest for Bergset (ved Tronsjøen). Begge tjernene ligger ved ei seter kalt *Veslesætra*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Vesletjønna Se *Vesltjønna*.

Veslevola [vell*`vo:la] (**Veslvola**) (1) Fjell i Tolga kommune, nordvest for

Vingelen sentrum (ved Berghåmmåren), 1004 moh. (2) Fjell på grensen mellom Tynset og Alvdal kommuner (Gardvikåsen), vest for Savalen, 1050 moh. (3, *Veslvola*) Fjell på grensen mellom Tynset og Tolga kommuner, øst for Gammeldalen (sør for Teldaldsvola), 1048 moh. (4) Ås i Tynset kommune, øst for Tyllidalen, 945 moh. (5) Ås nordøst for Øvre Kolvet i Alvdal kommune, sør for Einabu, 967 moh. (6) Fjell, ås i Alvdal kommune, sør for Kveberg (ved Blåvola), 989 moh. Alle fjellene har en høyere *vol* (s.d.) e.l. i nærheten. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sml. *Storvola*.

Vesleåsen [*vell*`å:s`n*] (**Veslåsen**) Svært vanlig navn på mindre ås el. kolle, bl.a. i Tynset, Alvdal og Trysil. Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*. Sml. (det noe sjeldnere) *Litlåsen*, *Litjåsen*.

Vesleåta [*vell*`å:ta*] Fjell i Rondane, Dovre kommune, nord for Dørålsvatnet (1615 moh.). Navnet kommer antakelig av *åte*, 'lokkemat for rovdyr'. Jfr. *Storåtdalen* i nordøst (vest for Stygghøin), som inneholder samme ordet. Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*.

Veslfiskvika [*vell*`fiskvi:ka*] Vik i nordøstre enden av Sølensjøen i Rendalen kommune. Navnet kan bety at dette er et sted med små fisk, el. at vika er mindre enn en tilsvarende *Stor-Fiskvika* (evt. *Fiskvika*). Noen slik vik er imidlertid ikke markert på kartet, så den første tolkningen er trolig rett. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veshjerkinnshøe

[*vell*`sjær*kjinnshø:e*] Fjell på grensen mellom Folldal og Dovre kommuner, 1192 moh. Fjellet ligger sørøst for *Hjerkinn* (s.d.). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*; til sisteleddet, *hø*.

Veshundsjøen [*vell*`honnsjø:`n*] Innsjø, tjern i Tolga kommune, Vingelen (nordvest for Knausvola). Navnet kommer helst av *vedhund*, 'fjellrev' (Venås 1987, 251). Sjøen er adskillig mindre enn *Storhundsjøen* (s.d.). Sml. også *Hundsjøen* (Engerdal). Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*.

Veshøa [*vell*`hø:a*] (**Veshøe**) (1) Fjell vest for Savalen i Tynset kommune (sørøst for Rødalen), 1149 moh. (2) Fjell øst for Brydalen i Tynset kommune (en del av Spekehøan), 1050 moh. (3) Fjell sør for Sølen (Storsølknletten) i Alvdal kommune, 1208 moh. (4) Fjell på sørsiden av Einunndalen (sør for Blodstrupmosætra) i Folldal kommune, 1150 moh. (5) Fjell i Nordre Atndalen i Folldal kommune (øst for Straumbu), 1238 moh. (6, *Veshøe*) Fjell sørvest for Fatfjellet i Folldal kommune (sør for Hoggstabben), 1179 moh. Samme fjellnavnet fins også i Nord-Fron, Oppdal og Dovre (*Veshøe*). Navnet viser til ei *hø* (s.d.) som er lavere enn et annet fjell i nærheten. Dette trenger ikke nødvendigvis hete *Storhøa* (s.d.). Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*. Se også *Veslehøe/Veslehøgda*, *Litjhøgda/Litlhøgda*.

Veshøin [*vell*`hø:in*] Høyder, fjellknauser nord for Husom (sør for Bruvollskrabban) i Folldal kommune,

ca. 1070 moh. Navnet høver godt sett i forhold til fjellene lenger nord, bl.a. Gråhøe og Storchøe, som er mye høyere. Også navn på fjell i Dovre. Til navnet (her flert.), se forrige art.

Veslkampen [vell*`kampen] (1) Fjellknaus (1120 moh.) i Alvdal kommune, sørøst for Veslsølnas samløp med Sølva (en del av Kampan). (2, også kalt *Stenvola*) Fjellknaus (1224 moh.) nord for Haustsjøen i Alvdal kommune (en del av Kvitvola). Begge steder er navnet gitt ut fra en litt høyere fjellknaus (*kamp*, s.d.) kalt *Storkampen*. Til førsteleddet, se ellers *Litl-Svuku*.

Veslkletten [vell*`klett'n] Fjellknaus, berg (1105 moh.) nord for Brydalen i Tynset kommune, på grensen til Tolga. Samme navnet også i Stor-Elvdal. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sml. *Storkletten*. Se også *Veslekletten*, *Litlkletten*, *Litjkletten*.

Veslkneppet [vell*`knæppe] Fjellknaus nord for Bjørndalen i Einunndalen i Folldal kommune, ca. 1060 moh. Til navnet, se *Litl-Svuku* og *knepp* (= *knipp*). Sml. *Storekneppet*.

Veslkollen [vell*`kåll'n] (1) Fjelltopp i Folldal kommune, ved grensen til Dovre sørøst for Pikhetta, 1367 moh. (2) Fjelltopp, knaus øst for Bakkekampen i Nordre Atndalen i Folldal kommune, 1197 moh. (3) Kolle sørvest for Ytre Kolvet i Folldal kommune, ca. 965 moh. I Dovre finner vi det samme navnet (Grimsdalen); i Oppdal *Veslkolla* to steder (øst for Knutshøa samt vest for

Kongsvoll). Til navnet, se *Litl-Svuku* og *kolle*.

Veslkollhøe [vell*`kållhø:e] Fjelltopp, hø (s.d.) nordvest for Myldingsgjelet i Rondane, Folldal kommune, 1204 moh. Til navnet, se ellers *Litl-Svuku* og *kolle*.

Veslkringla [vell*`kringla] Fjell (1126 moh.) sør for Fallet i Folldal kommune, mellom Atna og Grimsa. Til navnet, se *Storkringla* (som ligger lenger vest). Ved Avsjøen i Dovre finner vi både *Kringla* og *Veslkringla*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslkuva Se *Kuvmillom*.

Vesl-Marsjøen [vell*`ma:r.sjø:'n] Innsjø på grensen mellom Folldal og Tynset kommuner, nord for Einunndalen. Sjøen er betydelig mindre enn *Marsjøen* (s.d.), og ligger om lag en mil sørøst for denne. Til førsteleddet i navnet, se *Litl-Svuku*.

Veslmistra [vell*`mistra] Sideelv til *Mistra* (s.d.) i Rendalen kommune. Renner ut i *Mistra* like nord for Søre Mistsjøen. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslmyldinga [vell*`myllinga / -e] (**Veslmyldinge**) Elv med utspring i Rondane, renner ut i *Atna* (s.d.) i Folldal kommune, nord for *Stormyldinga* (s.d.). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslmyrtjøenna [vell*`my:rkjøenna] Tjern ved Breisjøseter i Alvdal kommune. Tjernet ligger på ei lita myr sørøst for setra. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslskardhøe [vell*`ska:lhø:e] Fjell (1405 moh.) nordvest for Pikhetta i Follidal kommune, nær grensen til Dovre. *Veslskardet* er et fjellskar som går sør for fjellet. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslslettjøna [vell*`s.l.ettkjønna] Tjern nordøst for Savalbotn i Tynset kommune, ved Bratthøa. Navnet betyr 'tjernet ved (på) den vesle sletta'. Det er ellers bratt i området. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Veslsteitjøna [vell*`steikjønna] Tjern ved Breisjøen i Alvdal kommune (Søndalen). Navnet blir uttalt og tolket noe ulikt, men er vel en sammensetning av *Vesl* + *stei*. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. *Ste* betyr 'stigning' el. 'høyde' (se *Steia*). Dette passer godt med terrenget her. Det stiger, men ikke så mye, på øst- og vestsiden av tjernet. Tjernet kan tidligere ha hett *Nordre Klettsjøen* (jfr. *Søndre Klettsjøen*).

Veslsvulten [vell*`svul*`t`n] Fjell på grensen mellom Sel og Follidal kommuner i Rondane, nordvest for Bjørnhollia, 1579 moh. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Sisteleddet kan ifølge P. Hovda komme av *svelle*, 'svulme (opp)' (Hovda 1972, 74). Betydningen kan da bli 'den som er svulmet opp'. Jfr. *Storsvulten*.

Veslsølna Se *Sølna*.

Veslsøldalen [vell*`søl.n.dä:'l.n.] Dalføre mellom Veslsølnkletten og Storsølnkletten i Alvdal kommune. Òg

brukt om dalføret som følger Veslsølnas løp øst for Veslsølnkletten. Til navnet, se *Litl-Svuku* og *Sølen*.

Veslsølnkletten Se *Sølen*.

Veslsølnsjøen [vell*`søl.n.sjø:'n] Innsjø sør for Veslsølnkletten i Alvdal kommune. Til navnet, se *Litl-Svuku* og *Sølen*.

Vesltela Se *Tela*.

Vesltjøna [vell*`kjønna] (**Vesltjøna**, **Vesletjøna**) Vanlig navn på mindre tjern, særlig i Alvdal (4) og Tynset (4). Også bl.a. i Nord-Fron og Trysil. Det er ett el. flere større tjern (evt. en sjø) i nærheten. Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*. Se òg *Litltjøna*.

Vesltjønnvola [vell*`kjønnvo:la] Fjellrygg vest for Lomsjødalen i Alvdal kommune, 1013 moh. *Vesltjøna* (s.d.) ligger sørøst for vola, i retning Lomsjøen. Til sisteleddet, se *vol*.

Vesltron [vell*`trå:'n / -`trånn / -`tronn] (1) Fjelltopp (1220 moh.) sørøst for Flattron (del av Tron-fjellet) i Tynset kommune. (2) Fjellknaus (ca. 1045 moh.) på den nordlige delen av Tron-fjellet i Alvdal kommune (ved grensen til Tynset). Til førsteleddet, se *Litl-Svuku*.

Vesltronfloen [vell*`trånnflo:'n] Myrområde på nordsiden av Tron-fjellet i Alvdal kommune, nordvest for *Vesltron* (2, s.d.). Det ligger et lite tjern her. Kartet har merkelig nok knyttet navnet til tjernet, ikke til myra. Men en *floe* (s.d.) betyr i denne

delen av Nord-Østerdal alltid 'myrområde', ikke 'tjern'. I Engerdal kan derimot *floe* sikte til vann, men da i forbindelse med stilleflytende parti av elv e.l.

Veslvola Se *Veslevola*.

Veslvolaberget Se *Volaberget*.

Vestate [vest`atæ:] Nyere navn på grend på vestsiden av Glåma, sørvest for sentrum, i Alvdal kommune. Navnet er dial. for *vestenfor* (dvs. vest for elva). Jfr. *Baugen*, som er det opprinnelige navnet på grenda.

Vesterhogna [vest`erhångna / -hangna] Fjell ved svenskegrensen i Engerdal kommune, nordøst for Heggeriset, 1114 moh. Fjellet ligger (syd)vest for *Härjehogna* (s.d.). Til sisteleddet, se *hogn*.

Vesthåen [vest`hå:'n] *Hå* (s.d.) i søndre del av Sølensjøen i Rendalen kommune. Jfr. *Østerhåen*.

Vestsætertjønna [vest`sæ:terkjønna]
(1) Tjern i Engerdal kommune, Søre Elvdal (vest for Nymoene og Femundselva). *Vestsætra* ligger på sørsiden av tjernet. Navnet kommer vel av at setra ligger på vestsiden av elva.
(2) Tjern i Tynset kommune, nordvest for Aumdalen (sørvest for Haveren, sør for Geitryggen). Tjernet er en del av *Sætertjørnan* (merk ulike skrivemåter for 'tjern!'). Det er usikkert hvorfor navnet *Vestsætertjønn*a er blitt knyttet til dette tjernet (se *Sætertjørnan*, 6). Men det ligger flere setrer (vanger) lenger øst, bl.a. Haversvangan.

Vestutjønna [vest`ukjønna] Annet navn på *Veslsteitjønn*a (s.d.) ved Breisjøen i Alvdal kommune (Søln dalen). Navnet er oppgitt hos Venås 1987, 543, og er trolig en uttalevariant av *Veslsteitjønn*a.

Vetlelvdalen Se *Alvdal*.

Veundåa [ve:`unnå:a] Elv i Engerdal kommune, med utløp i *Snerta* (s.d.) sør for Granberget-grenda. Navnet (sml. også gardsnavnet *Veund* samt *Veundåsen*) er kanskje avledet av gammelnorsk *viðr* ('skog'), men dette er usikkert. Ordet kan også ha sammenheng med dial. *vedhund*, 'hvitrev' (jfr. bl.a. *Vedhundfløyet* i Rendalen). *Veunden* (*Veundsjøen*) er innsjønavn i Tydal kommune, hvor vi også finner elvenavnet *Veunda*. Til sisteleddet, se å. NE, 296; NSL, 490.

Vidammen [vi:`dammen] Badeplass i Litlrøa, sør for Litlrøasen i Engerdal kommune (nord for Sandviktjønn)a. Førsteleddet er plantenavnet *vier*, se neste art.

Vidjedalen [vi:`da:'l.n.] Dalstrøk i Rondane, Dovre kommune, sørøst for Dørålseter. Navnet kommer av *vier* (vidje, buskformede planter av slekten *Salix*), som det vokser mye av her.

Viertjønna [vi:`erkjønna] Tjern øst for Elvål i Rendalen kommune (nordøst for Haugsetkjølvollen). Til navnet, se forrige art.

vigge [vigg`e] f Snauffjell, lende ovenfor skogbandet (av gammelnorsk *viðr*,

‘skog’). Vanlig terrengbetegnelse i Øvre Følldal og Dovre.

Vigla Se *Viglåa*.

Viglen [vigg`el.n. / -`jel.n.] (**Vigelen**, **Viglan**) Fjellområde øst for Feragen i Røros kommune, mot svenskegrensen. Høyeste topp *Storviglen* (1561 moh.). Navnet henger trolig sammen med svensk *vigg* el. *vigge*, ‘kile’, ‘kjegle’ (også kjent fra norske dial.), og sikter til formasjonen på fjellene. Fjellnavnet kan imidlertid og komme av elvenavnet *Vigla* (= *Viglåa*, s.d.).

Viglfjella [vigg`lfjella] Fjellområde (høyeste topp 1340 moh.) i Tydal kommune, nordøst for Viglsjøen. Til navnet, se *Viglen* (som ligger adskillig lenger sør).

Viglpiken [vigg`lpi:ken] Fjelltopp (1361 moh.) i Viglen, Røros kommune, nordvest for Midtviglen. Til førsteleddet, se *Viglen*. Sisteledet kommer av *pik*, s.d.

Viglsjøen [vigg`lsjø:n] (sørsamisk **Guevtelsjaevrie**) Innsjø i Tydal og Røros kommuner, nordøst for Rien. Til førsteleddet i navnet, se *Viglen* (som imidlertid ligger adskillig lenger sør).

Viglskafte [vigg`lskafte] (1) Fjellrygg i Viglen i Røros kommune, 1144 moh. (2) Fjell ved Tufsingen i Røros kommune, 1001 moh. Til navnet, se *Viglen* og *skaft*. Jfr. også *Støvelskafte* i samme området som (1).

Viglstøten [vigg`lstø:t'n] Fjelltopp i Viglen i Røros kommune, 1386 moh. Til navnet, se *Viglen* og *Haftorstøten*.

Vigtjøna [vigg`lkjøna] Tjern i Viglen (mellom Tverrviglen og Midtviglen), Røros kommune. Til navnet, se *Viglen*.

Vigtjønnhøgda [vigg`lkjønnhøgda] (**Midtviglen**) Fjell i Viglen, Røros kommune, 1381 moh. Navnet kommer av *Vigtjøna* (s.d.), som ligger sørøst for toppen. Til sisteledet, se *hø* (2).

Viglåa [vigg`lå:a] (sørsamisk **Guevtelsjohke**). (1) Elv i Røros kommune. Renner fra *Viglsjøen* og ut i *Hyllingen* (s.d.). (2) Naturreservat (opprettet 2009) i Røros kommune, ved Viglås nedre løp og området nord og øst for Øvre Hyllingen. Reservatet inneholder et tilnærmet urørt bjørkeskogsområde med mangfoldig plante- og dyreliv. Slik navnet nå er skrevet (og uttalt), er det sammensatt av *Vigl* + *å*. Hvis dette er opprinnelig, kommer elvenavnet av *Viglen* (s.d.). Til sisteledet, se *å*. Elvenavnet er imidlertid skrevet *Vigla* tidligere (NE, 297). I så fall er elva navnsatt først. *Vigla* er tolket som ‘den som vingler, farer hit og dit’ (S. Bugge; NE, 342). Et lignende navn er *Rugla* (s.d.).

Vika [vi:k`a] (**Viken**) Grend ved Aursunden i Røros kommune, sørøst for Glåmos. Også gards- og slektsnavn (*Viken*). Aursunden danner ei stor vik (bukta) her.

Vikbutjønn [vi:k`bu:kjønna] (Nordre og Østre) To tjern sørvest for Femundsundet, Engerdal kommune (sør for Kvannholet, på sørsiden av fylkesvegen). Tjernene ligger like ved siden av hverandre. Det har stått ei gammel ljørbu her (enkel hytte med røkåpning i taket, brukt som overnattingssted for tømmerhoggere). Ljorbua stod i vika til det ene tjernet. Bua ble kalt *Vikbua*, og tjernet fikk så navn etter denne (Venås 1987, 544).

Vikliloken [vi:k`li:lo:ken] Tjern sør for Vika i Rørøskommune, vest for Akselvollen. Nordøst for tjernet ligger *Viklia*, 'lia som fører ned til (opp fra) Vika', dvs. *Vika* ved Aursunden. Til sisteleddet, se *lok*. Tjernet er lite.

Villa [vill`a] Elv i Rendalen og Åmot kommuner. Renner ut i *Nordre Osa* (s.d.) ved Villosei i Åmot. Navnet har kanskje sammenheng med gammelnorsk *villr* ('vill', 'vegwill'; 'kåt', 'styrløs').

Villsjøen [vill`sjø:n] Innsjø i Rendalen kommune, sørøst for Søndre Rensjøen. Navnet kommer av elva *Villa* (s.d.), som har sin kilde her.

Vingelen [vinn`il`n] Bygd i Tolga kommune, vest for sentrum. Når en ser bort fra endelsen *en* (bestemt form) og *-el/-il* (vanlig avledningsendelse, jfr. *Orkelsjøen*), står en tilbake med førsteleddet *ving* (etter uttalen: *vinn*). Dette har helst sammenheng med *vinde* ('vri', 'bøye'), slik at *Vingelen* kan bety 'kroken', 'bøyen'. Dette høver godt med formen på bygdas bebyggelse, som ligger

i en slags bue sør for Kletten. Også (i) gards- og slektsnavn: *Vingelen*, *Vingill*, *Vingelsgård*, *Vingelsgaard*. Se Nesset 1974, 138-139.

Vingelsgjelen, Vingelstrøen Se *Røkegga*.

Vingelsåsen [vinn`ilså:s`n] Garder (grendelag) i Tolga kommune, sørøst for Vingelen. Gardene ligger i åssiden på veggen opp mot *Vingelen* (s.d.) fra fylkesvegen.

Vinjeronden [vin`jerånd`n] Fjell øst for Rondvatnet i Rondane, på grensen mellom Folldal, Dovre og Sel kommuner, 2044 moh. Navnet er et nylaget "turistnavn", knyttet til dikteren *Aa.O. Vinje* (1818-1870). Til sisteleddet, se *Rondane*.

Vintertjønn [vint`erkjønn] (**Vintertjønn**) (1) Tjern i Øversjødalen i Tolga kommune, vest for Håmohåen. Tjernet er egl. en elveutvidelse (av *Hola*). (2, *Vintertjønn*) Tjern sør for Dalholen i Folldal kommune, mellom Gåsåe og Dagdylju (øst for Neremyran). Også navn på tjern i Stor-Elvdal (*Vintertjorn*, *Sollia*). Navnet kommer helst av at det har gått vintervei her. Se også *Kristoffertjønn*.

Vintervegodden [vint`erveiådd`n] Nes på sørsiden av Siksjøen i Os kommune, nord for Molia. Her har det gått en vinterveg.

Vintervegtjønn [vint`erveikjønn] Tjern ved Høsøya (vest for Storkroken) i Rørøskommune. Se forrige art.

Vintervegrika [vint`erveivi:ka] (1)

Vik på sørsiden av Rismosjøen i Røros kommune, nord for Åstjønna. (2)

Vik på nordsiden av Håsjøen i Røros kommune, øst for Bjørbekkens utløp. Se *Vintervegodden*.

Vintervollen [vint`erváll'n] Garder ved

Glåmos i Røros kommune, på østsiden av Glåma (sørøst for Kroken). Navnet forteller at dette har vært seter til å begynne med (se *voll*), der en siden overvintret, eller som ble brukt som seter deler av vinteren, f.eks. fram til jul. Slektsnavnet skrives både *Vintervold*, *Wintervold*, *Vintervoll* og *Wintervoll*.

Vissmannkletten [viss`mannklett'n]

Klett (s.d.) nordvest for Haustdalen i Alvdal kommune, 1098 moh., på grensen til Folldal. På flere kart feilskrevet *Vismannskletten* e.l. En folkelig forklaring med *vissmann* knytter navnet til fjellet som viktig vegmerke for fjellfarende i dette grenseområdet mellom Folldal og Alvdal. Den språklige bagrunnen er noe annerledes, men i sak likevel den samme: Førsteleddet *viss* kommer av gammelnorsk *vita* i betydningen 'være vendt mot', 'peke mot'. Dette samsvarer med den korte vokalen i førsteleddet i fjellnavnet. Fjellet fikk dermed navn etter funksjonen som vegviser i fjellandskapet, personifisert i en *mann* (Venås 1987, 546; jfr. Streitlien 1980, 10). I sør og sørøst ligger *Vissmannlia*, *Vissmannbekken* og *Vissmanntjønna*.

Vissmanntjønna [viss`mannkjønna]

Tjern nordvest for Haustdalen i Alvdal

kommune, mot grensen til Folldal. Til navnet, se *Vissmannkletten*.

vol [vo:l] (**vord**) f Flataktig fjelltopp, lavt snaufjell, rund ås; rygg av stein el. grus. Ordet kommer fra norrønt *varða*, 'varde', som igjen trolig henger sammen med sørsamisk *vaartoe*, *vaellie* og *vaerie*. Vanlig (del av) navn på rundaktige, lavere fjell over hele regionen. Jfr. *Vola* (bl.a. Alvdal), *Storvola* (bl.a. Tynset), *Storskarvola* (Folldal), *Nonsvola* (Tolga, Tynset), *Kvitvola* (Alvdal, Engerdal), *Barkaldvola*, *Naustervola*, *Volengvola* (Alvdal), *Nyrøstvola*, *Gutulivola*, *Sorkvola* (Engerdal), *Dagvola* (Røros), *Gråvola* (Tynset, Folldal), *Hanestadvorda* (Rendalen) m.fl. Ordet inngår også i navn som *Volsjøen*, *Volenget* osv. Se også flg. art.

Vola [vo:l'a] (1) Fjell (1113 moh.)

i Tynset kommune, nordøst for Finnstadsjøen. *Brennrabben* (1, s.d.) regnes trolig med til fjellet. (2) Ås (948 moh.) i Tynset kommune, nordvest for Brydalen (øst for Hugudalsåsen). (3, gjerne kalt *Første Vola*) Fjell (ca. 1125 moh.) i Folldal kommune, nord for Markbulia (øst for Gråsteinhøa). (4, gjerne kalt *Andre Vola*) Fjell (1128 moh.) i Folldal kommune, like nord for (3) ovenfor. (5) Fjell (1110 moh.) mellom Follandsvangen og Kjemsjøen i Alvdal kommune. (6) Fjell (1009 moh.) i Tolga kommune, nord for Kåsa og Trangdalen (østre del av Volfjellet). (7) Ås (889 moh.) i Engerdal kommune, nordøst for Drevsjø (sørvest for Furuknulen). (8) Ås (946 moh.) nordøst for Ruglsjøen i Røros kommune, nær grensen til Holtålen (nord

for Søvola). Navnet fins òg nordvest for Atnbrua i Stor-Elvdal (*Nordre og Søre Vola*) og i Trysil. Til betydningen, se *vol*.

Volaberget [vo:l'abærje] (1) Fjellknaus nord(øst) for Drevsjø i Engerdal kommune, ca. 860 moh. Navnet er sammensatt av *vol* (s.d.) og *berg* (s.d.). Det heter *Vola* (889 moh.) sør for selve berget. Lenger sør, rett øst for Drevsjø, finner vi *Veslvolaberget* (779 moh.). (2) Fjellområde nord og nordøst for Drevsjø, med Volaberget (se ovenfor) og omkringliggende skog, åser og knauser.

Volaberget og Kvemskjølen

Naturrestat nord og nordøst for Drevsjø i Engerdal kommune, opprettet i 2005. *Volaberget* (2, s.d.) har store arealer med urskogliggende furuskog. Betydelige forekomster av vedboende sopp knyttet til død ved av furu. *Kvemskjølen* (s.d.) er et stort myrområde med mange myrtyper og plantesamfunn.

Voldalen [vo:l'd.ä:'l.n.] Dalføre i Vingelen i Tolga kommune, sørvest for Båvola. Gjennom dalen renner *Volbekken*, med utløp i Gjera i vest. Navnet skriver seg kanskje fra *Trettengvola* (988 moh.) i øst, men kan òg komme av de andre høydene (volene) på nord- og sørsiden av dalen. Se ellers *vol*. Samme navnet fins også på en sidedal i Stor-Elvdal (vest for Atnbrua).

Volengvola [vo:l'engvo:la] Fjell sør for Dølplassen i Alvdal kommune, 1079 moh. Det heter *Volenget* ('grasmarka ved vola') øst for fjellet. Dette tyder på at fjellet tidligere het bare *Vola*, og at enget

fikk navn etter dette. Siden har fjellet fått "nytt" navn etter enget. Dermed har *vol* kommet med både som første- og sisteledd i navnet: *Vola* > *Volenget* > *Volengvola*. Se ellers *eng* og *vol*.

Volfjellet [vo:l'fjelle] (1) Fjell i Tolga kommune, nordvest for Kåsa og Trangdalen (øst for Storsjøen), 1046 moh. Til det samme fjellet hører *Volknollen*, *Midtvola* og *Vola*. Til førsteleddet, se *vol*. *Volfjellet* heter det også i Trysil.

Volkampen [vo:l'kampen] Fjelltopp (944 moh.) i Alvdal kommune, nordvest for Barkald. Sisteleddet *kamp* (s.d.) tilsier at dette er et forholdsvis bratt fjell (særlig mot sør og øst). Førsteleddet *vol* (s.d.) er lagt til fordi fjelltoppen utgjør en del av *Urdlivola* (se *Urdlia*).

voll [våll / vå:l (Røros, eldre)] m (1) Grasslette, grasmark. (2) Vang, grasmark ved seterhus; seter (av gammelnorsk *vǫllr*, jfr. svensk *vall*). Vanlig i gards- og seternavn, særlig rundt Aursunden i Røros kommune (*Brynhildsvollen*, *Jamtvollen*, *Kokkvollen*, *Ryttervollen*, *Sakrisvollen*, *Klasvollen*, *Ellenvollen* m.fl.), men også ellers i vårt distrikt (*Voll*, *Vollan*, *Nyvoll*, *Bonesvoll*, *Volden*, *Engåvoll* osv.). I nord og øst brukes helst *voll* om 'seter' (f.eks. *Storvollen*, *Storlivollen*, *Bekkvollen*, *Gjerstadvollen*, *Tallsjøvollen*, *Nygardsvollen*, *Gråsnsvollen*). Noen steder har vi "dobbeltnavn", som *Vollvollen* (Tolga og Os), *Vollsvollen*, *Volltjønnvollen* (Os), *Kokkvollvollen* (Røros), *Jakobsvollvollen* (Midtre Gauldal) el. *Vollvollan*

(Holtålen) m.fl. Det kan også forekomme kombinasjoner med *vang* el. *sæter* (*seter*), f.eks. *Vangsvollen* (Tolga, Os), *Vangsvollen* (Rendalen, Os), *Nordvangsvollen* (Os), *Vollsætra* (Rennebu, Oppdal, Nord-Fron), *Tørresvollsetra*, *Nysetervollen* (Røros). Lenger sør og sørvest (Tynset, Alvdal, Rendalen, Follidal), brukes helst *sæter* (s.d.). Mange steder ble det som opprinnelig var seter (voll), etter hvert eget bruk, særlig i Aursundsområdet i Røros. Her etablerte mange gardbrukere fra Ålen setrer som senere ble overtatt av rørosinger og opparbeidet til egne gardar. Sml. NSL, 498; Caprona 2013, 235. Jfr. *vang*, *sæter*.

Vollberget [våll`bærje] Mindre *berg* (s.d.) ved Glåmos sentrum i Røros kommune, ca. 645 moh. Til førsteleddet, se *voll*. Det er flere voller i nærheten, bl.a. Jensvollen sørvest for berget.

Volldalshøgda [våll`da:l.s.høgda] Fjell i Røros kommune, ved svenskegrensen sørøst for Vauldalen (1103 moh.), også kalt *Skråhogna*. Første del av navnet ser ut til å være en lydrett omskriving av uttalen av *Vauldalen* (s.d.). Til sisteleddet, se *hø* (2).

Vollfjellet [våll`fjelle] Fjell sørvest for Kåsa (sør for Skjæran) i Tolga kommune, 1081 moh. Navnet sikter helst til setrene (vollene) sørøst for fjellet (Svartdalssætran), men det kan også henge sammen med garden *Vollen* nede i Kåsa. Jfr. *Vollfjellet* i Holtålen.

Vollhåen [våll`hå:'n] *Hå* (s.d.), elveutvidelse nordvest for Roasten,

på grensen mellom Røros og Engerdal kommuner (Røavassdraget). Førsteleddet viser vel til *Røvollen*, ei seter som ligger nordøst for håen. Sml. *voll*.

Vollhåmmåren [våll`håmmå:'r.n.] Fjellhammer (1146 moh.) nordvest for Savalen i Tynset kommune, nord(øst) for Rødalshøa. Førsteleddet refererer antakelig til *Sparsjøvollan* nede ved Sparsjøen. Det heter *Vollholet* midtveis mellom Vollhåmmåren og Sparsjøen. Se ellers *voll* og *håmmår*.

Vollokan [vo:l`lo:kan] Tre (fire?) små tjern sørøst for Tamneset i Aursunden, Røros kommune, nordvest for Torpvola. Det største av tjernene er også kalt *Volloken* (s.d.). Navnet er sammensatt av fjellnavnet *vol* og *lok* (s.d.), 'flataktig fjelltopp' og 'lite tjern'.

Volloken [vo:l`lo:ken] (1) Se *Vollokan*. (2) Mindre tjern nord for Hitterdalen i Røros kommune, sørøst for Bekkosvola. Til navnet, se forrige art.

Vollskampen [vålls`kampen] Ås, knaus nord for Unnsetbrenna i Rendalen kommune, 786 moh. Førsteleddet *voll* (s.d.) kommer antakelig av grasslettene nede ved Unsetåa vest for åsen. Til sisteleddet, se *kamp*.

Volltjønnå [våll`kjønna] (1) Tjern i Tolga kommune, Kåsa (nordøst for Fjelltun). (2) Tjern i Tynset kommune, Kvikneskogen (ved Estensvollan). (3) Tjern i Rendalen kommune, ved Steinfjellet, øst for Elingsåkletten. (4) Tjern i Rendalen

kommune, vest for Åkrestrømmen. (5) Tjern i Rendalen kommune, sør for Renåvangen og Renåsætra. (6) Tjern i Engerdal kommune, sør for Ulvåberget (Femundsundet), nordøst for Bjørbekkåsen. (7) Tjern i Røros kommune, Vauldalen (ved svenskegrensen). Jfr. *Volltjørnene* i Stor-Elvdal. Navnet refererer til *voll*, 'grasslette', de fleste steder om setervoll el. seter. Jfr. *voll*.

Volpiggen [vo:l' piggen] Fjelltopp, knaus (943 moh.) sørøst for Baugsberget, øst for Gråvola, i Alvdal kommune. Førsteleddet (se *vol*) tilsier at selve fjellet der toppen ligger, har en avrundet form, mens sisteleddet *pigg* (s.d.) forteller at selve toppen er spiss og bratt.

Volsjøen [vo:l' sjø:'n] (**Volsjøan**) (1) Innsjø sør for Elgå i Engerdal kommune. Sjøen ligger øst for *Tjønnoddvola* (s.d.). Ifølge K. Venås har denne tidligere hett bare *Vola* (Venås 1987, 548). Men *Nyrøstvola* (s.d.) i sør kan også ha vært bestemmende for navnelagingen. (2, *Volsjøan*) Innsjøer i Femundsmarka, Røros kommune, sør for Mugga (mot svenskegrensen). Navnet kommer av *Gråvola* vest for sjøene. Se ellers *vol*.

Volsjøtjønnna [vo:l' sjø:kjønnna] Tjern sør for Elgå i Engerdal kommune, ved *Volsjøen* (s.d.).

Volsjøvola Se *Tjønnoddvola*.

Volskarven [vo:l' skårven] Ås (940 moh.) i Engerdal kommune, nordvest for Engerdalssætra. I dette området fins

flere navn på *vol*: *Volskafet* (832 moh.), *Volenget* m.fl. mot sørøst; *Volbrenna* og *Gløtvola* mot sørvest. Til førsteleddet, se *vol*; til sisteleddet, *skarv*.

Voltjønnna [vo:l' kjønnna] (**Voltjønnan**, **Voltjønnan**) (1) Tjern øst for Lomnessjøen i Rendalen kommune, ved Kvernnesvola. (2, *Voltjønnan*) Flere mindre tjern (nord)øst for Grøtådalen i Engerdal kommune. Tjernene ligger mellom Kratlvola og Nordre Litlevonsjøvola. (3) Tjern i Tolga kommune, mellom Storsjøen og Galådalen. Tjernet ligger oppe på Volfjellet. (4, *Voltjønnan*) Tjern øst for Børstusjøen i Tynset kommune. Nord for tjernene ligger Stenvola og Børstuvola. (5) Tjern i Alvdal kommune, nordvest for Barkald, opp mot Urdlivola. Som beskrivelsene viser, har tjernene navn etter ei *vol* ('flat fjelltopp', 'rund ås') i nærheten.

Vondtjønnna [vonn' kjønnna] Tjern i Sølndalen i Alvdal kommune, nord for Sølnsætra. Førsteleddet innebærer en nedsettende betydning av et el. annet slag, men bakgrunnen for navnet er ellers uviss. Tjernet er også kalt *Kattjønnna* (5, s.d.). Jfr. Venås 1987, 274.548.

Vonsjøen [vo:n' sjø:'n / vonn' -] (med **Litle Vonsjøen**) Innsjø i Engerdal kommune, på grensen til Sverige nord for Grøtådalen. Størstedelen av den største sjøen ligger i Sverige. Førsteleddet *von* kan tydes som 'håp', 'forventning' (om fiskefangst?). Det er likevel usikkert om førsteleddet opprinnelig er *von*.

Sjøen heter på svensk side *Våndsjön*. Dette kan være en forvanskning av opprinnelig *von*, men det kan også være at den eldste formen var *våndr* el. *vóndr*, dvs. 'vond'. Som lydskriften viser, kan førsteleddet også uttales med kort vokal. I så fall blir meningen at sjøen byr på vansker på en el. annen måte (sml. *Vondtjønna*). Uttalen (i Norge) gjør det mindre sannsynlig at navnet kommer av *vånd*, 'jordrotte', selv om dette ikke er utelukket.

Vonsjøgusten [vo:n`sjø:gust'n / vonn`-] Fjell (1002 moh.) ved Vonsjøen i Engerdal kommune, på svenskegrensen. Til navnets første del, se *Vonsjøen*. *Gusten* kan henge sammen med *gust* ('vindpust', 'svak vind'). Alternativt kan det bety 'kilde', av gammelnorsk *gjósa* ('bryte fram').

Vonsjøtjønna [vo:n`sjø:kjø:nna / vonn`-] Tjern på nordvestsiden av *Vonsjøen* (s.d.) i Engerdal kommune.

vord Se *vol*.

Vulua [vul`ua / vull`ua] Elv i Sør-Fron og Stor-Elvdal kommuner (delvis i Rondane nasjonalpark), med utløp i *Setningen* (s.d.) i Sollia. Navnet kan henge sammen med gammelnorsk *vqlr*, 'stav', 'stang', og sikte til det forholdsvise rette elveløpet (NO, 738; NSL, 502). Jfr. *Vulufjellet*, *Vuludalsråket* (Nord-Fron), *Indre* og *Fremre Vulutjønna* (Nord- og Sør-Fron), *Vuludalen* (Stor-Elvdal).

Vurru [vurr`usjø:`n] Innsjø i Engerdal kommune, sørøst for Drevsjø.

Førsteleddet har blitt satt i sammenheng med *varde*, men dette er lite trolig av språklige grunner. Kanskje er det et nå tapt elvenavn (*Vera*) som ligger til grunn for sjønavnet (NSL, 500). K. Venås peker på en tredje mulighet: Navnet kan komme av *vare* ('handelsvare', 'gods'), og gå tilbake på lasskjøring mellom Sverige og Røros via Drevsjø (Venås 1987, 549-550). *Vurru* kan i målføret òg bety 'opphold på et sted' samt 'reinbrems' (insekt, snylter på reinsdyr). Sikker tolkning er neppe mulig.

Værråa [væ:r`å:a] Elv i Tynset og Rendalen kommuner, med utløp i *Finnstadåa* (s.d.) ved Finnstad i Rendalen. Ifølge S. Bugge kan navnet komme av en gammel ordstamme (*ver*) med betydningen 'stille', 'rolig' (NE, 294), altså 'den stilleflytende elva'. Jfr. kanskje også *Verjåa* (s.d.). Til sisteleddet, se *å*.

Værråtjønna [væ:r`å:kjø:nna] Tjern i Tynset kommune, vest for Brydalen. Se *Veråa*, som renner herfra.

Våallantjaerhvie Sørsamisk (ikke offisielt) navn på *Blankåshamran* (s.d.) i Engerdal kommune. *Tjaerhvie* betyr 'lite, rundt fjell som ligger for seg selv i høyfjellet' (Bergsland/Magga 1993, 308). *Våallan* henger kanskje sammen med *vaale* ('varde') (?).

Våghalsloken [vå:g`ha:sjlo:ken] Tjern sørvest for Båtstadvika ved Aursunden (Botnet) i Røros kommune. Tjernet er lite, som en *lok* (s.d.), og ligger på ei myr kalt *Våghalsmyra*. Det ligger et lite tjern til her, som ikke navnsatt. Øst for myra

ligger *Vågshalshaugen*. Myra er antakelig til tider svært bløt, og vanskelig å komme utpå. Bare en *vågshals* ('svært vågal person') vil finne på å krysse ei slik myr.

Våkhåmmåren [vå:k`håmmå:r.n.]

Berg (827 moh.) sør for Brekken, øst for Hagavika, i Røros kommune. Førsteleddet er fuglenavnet *våk* (rovfugl, helst *fellvåk*). Se ellers *håmmår*.

vål [vå:l] m/n (1) Samling av brente røtter, stammer og kvister i utmark. (2) Sted hvor skogen er blitt ryddet ved at trær er felt og brent sammen med røtter i store hauger. Ordet fins i noen få stedsnavn i vårt område, jfr. *Brandvålen* (Alvdal), *Elvål* (Rendalen), kanskje også *Vålåa*, *Vålsjøen* m.fl. (Engerdal). Jfr. *brenne*, *sve*; *kås*.

Vålsjøen [vå:`sjø:n] Tjern øst for Drevsjø i Engerdal kommune, ved svenskegrensen nord for Lillebo. Til tolkning av navnet, se *Vålåa* (som renner gjennom tjernet).

Vålåa [vå:l`å:a] Elv nær svenskegrensen (ved Lillebo) i Engerdal kommune, med utløp i Strømmen mellom *Vurrusjøen* og *Fløtningsjøen* (s.d.). Betydningen av navnet er uklart, men henger helst sammen med *vål* (s.d.; jfr. Venås 1987, 551). Noen mener at det heller kommer av 'varde', men dette er lite sannsynlig av språklige grunner. Dessuten ville et elvenavn neppe vise til en varde (*Vålåberget* er dannet av elvenavnet, ikke omvendt). Til sisteleddet, se å. Til elvenavnet er dannet *Vålsjøen* (s.d.), *Vålåberget*, *Vålåtjønna* (s.d.) og

Vålåtjønnekjølen i samme området.

Vålåsjøen [vål`åsjø:n] Innsjø på Dovrefjell i Dovre kommune. Navnet er satt i forbindelse med norrønt *vǫlr*, som betyr 'rund stokk', 'stang'. Dette kan sikte til sjøens forholdsvis rette form, uten store kroker. Sjøen har riktignok en svak bueform, men kan gjerne minne om en stokk e.l.

Vålåtjønna [vå:l`åkjønna] Tjern nord for Vurrusjøen i Engerdal kommune. Herfra renner *Vålåa* (s.d.), som tjernet er oppkalt etter.

Våttåfjellet [vått`åfjelle] Fjell, høyde (928 moh.) i Røros kommune, nord for Feragen. Kalles også *Brekkfjellet* (s.d.). Til navnet, se *Våttån*. Samme fjellnavnet finner vi både i Rennebu og Selbu.

Våttåkletten Se *Osvåttåkletten*.

Våttån [vått`ån] Ås, mindre fjelltopp på nordsiden av Dagvola i Brekken, Røros kommune, 1095 moh. Navnet i denne formen er kjent fra mange andre steder i Trøndelag (bl.a. Tydal, Rennebu, Holtålen). *Våttån* kommer av gammelnorsk *viti*, 'vete' (vedstabel som ble tent på fjelltopp for å varsle om ufred), 'varde'. Det gammelnorske ordet betyr egl. 'viser', 'den som viser veg'. Jfr. NO, 735.

Våttåsen [vått`å:s'n] Ås i Tolga kommune, 796 moh., øst for Vingelen. Ifølge T. Nettet (1974, 139) kommer navnet av dial.ordet *våttå* ('merke til fiskegarn', dvs. treplate el. en slags flottør). Dette tilsvares *væta*, kjent fra

bl.a. Folldal. *Våttåsen* er navn på ås også i Holtålen og Midtre Gauldal, men der antakelig i betydningen 'vardeåsen' (se *Våttån* ovenfor).

Ya [y: 'a] Elv i Kvikne, Tynset kommune, med utløp i *Orkla* (s.d.) ved Yset. Elva starter ved grensen til Midtre Gauldal som *Storya*, og løper sammen med *Nordya* og *Midtya* til elva *Ya* lenger sørvest. Navnet kommer helst av gammelnorsk *yja* el. *úa*, 'yre', 'være full av' (her trolig om fisk; jfr. NO, 670; Vågslid 1963, 102). *Ya* er kjent som ei fiskerik elv. Sml. *Auma*.

Ybby Se *Utby*.

Ygletjøna [ygg`lekkjøna (Rendalen) / ygg`l- (Folldal)] (1) Tjern øst for Sjølisand i Rendalen kommune (øst for samløpet mellom Slemma og Storbekken). (2) Dss. *Lauvåstjøna* (4, s.d.) ved Grimsbu i Folldal kommune. Førsteleddet kommer av *igle* (leddorm av klassen Hirudinea), og er helst et jamføringsnavn. Begge tjernene kan etter formen minne om ei *igle* når en studerer kartet. Sml. *Iggeltjøna*.

Yset [y: `set] Grend i Kvikne, Tynset kommune. Første del av navnet kommer av elva *Ya* (s.d.), som renner ut i *Orkla* her. Også gardsnavn i Holtålen, hvor navnet vel tyder 'den ytterste garden' (ved utløpet av *Holta* i *Gaula* i *Haltdalen*). I navnet *Ysetet* i *Rennebu* (øst for *Berkåk*) kommer vel førsteleddet også av *ytterst*. Til sisteleddet, se *set*.

Ysterodden [yst`erådd`n] *Odde* (s.d.) på nordsiden av *Aursunden* i *Røros* kommune. Navnet, som betyr 'den østre odden', er trolig laget med utgangspunkt i *Sakrisodden*, som ligger litt lenger vest.

Ysterskardet Se *Østerdalsskardet*.

Ystertangen [yst`ertangen] *Åsrygg, tange* (2, s.d.) øst for *Finnflovika* ved *Rien* i *Røros* kommune. Litt lenger nord(vest) ligger *Tangen*; mot nordøst *Innertangen*. Se ellers *Ysterodden*.

Ytjøna Se *Sørytjøna, Nordre Ytjøna* (sic). De to skrivemåtene for 'tjern' reflekterer ulik tradisjon for henholdsvis *Kvikne* (*tjørn*) og *Midtre Gauldal* (*tjønn*) når det gjelder offisiell skrivemåte.

Yttersjøen [ytt`ersjø:`n] (1) *Innsjø* i *Engerdal* kommune, like sør for *Fjellgutusjøen*. (2) *Innsjø* i *Engerdal* kommune, sørøst for *Nordersjøen* og *Småsjøvollen*, vest for *Gutua*. *Sjøene* ligger i nærheten av hverandre. (1) ligger i "ytterkanten" av *Fjellgutusjøen*; den andre et stykke unna, "lengst ute", i forhold til *Nordersjøen*, kanskje sett fra *Småsjøvollen*. *Yttersjøen* ligger også noe lavere enn *Nordersjøen*.

Ælingsåa Se *Elingsåa*.

Ælingsåtjøna [æ'l`ingsåkjønna] (**Søndre** og **Nordre**) Tjern i *Rendalen* kommune, nordøst for *Lomnes*. Til navnet, se *Elingsåa* (tross ulik skrivemåte av *Æling/Eling*).

Ølset [ô:l.`s.et] (**Øvre, Nedre**) Garder i Kvikne i Tynset kommune, ved Orkla nord for Kvikne kirke. Ifølge O. Rygh kommer gardsnavnet av mannsnavnet *Qlvir* (Rygh 1900, 431). Men navnet henger trolig heller sammen med *øl*, 'varme', 'varmedis' (jfr. *Ulvvatnet*). Til sisteleddet, se *set*.

Ølvatnet Se *Ulvvatnet*.

ør [ø:r] (**aur**) f Banke av sand el. grus, særlig ved elveos (av norrønt *eyrr*). Jfr. *Øra* (mange steder, bl.a. Røros og Tydal), *Aursunden*, *Flatstenøra* (Røros), *Øran* (Tolga), *Langøra* (Os), *Auran* (Oppdal), *Einunnøra* (Folldal). Også som (del av) gardsnavn: *Øra* (Alvdal, Tynset), *Ørbakken*, *Ørvoll* (Alvdal) m.fl.

Ørdbekken [ô:l.`bekken] Bekk i Tolga kommune, med utløp i *Veslhundsjøen* (s.d.) nord for Vingelen. Øst for bekkens utløp heter det *Ørdet*. Til navnet, se *ørde*.

Ørddalen [ô:l.`d.ä.`l.n.] (**Syndre** og **Nordre**) Fjelldal i Tolga kommune, nord for Raudsjødalen. Førsteleddet kommer av *ørde*, s.d.

ørde [ô:l.`e] n Steinet fjellterreng; ur. Kjent bare fra Tolga og Tynset: *Ørdet* (Vingelen, Tolga; Brydalen og Månvangan, Tynset), *Skittenklettørdet* (Tolga) m.fl. Ordet er vel en variant av *ole* (s.d.).

Ørnberget [ø:r.n.`bæрге] *Berg* (s.d.) på sørøstsiden av Veslkringla i Folldal kommune, nord for Atna, ca. 1010 moh. Samme navnet fins også i Sel og Oppdal. Til førsteleddet, se *Ørnkletten*.

Ørnhammeren [ø:r.n.`håmmå:`r.n.] Fjellhammer, bratt knaus (ca. 855 moh.) på sørsiden av Gutulivola ved Gutulia, nær svenskegrensen i Engerdal kommune. Til førsteleddet, se *Ørnkletten*. Se ellers *håmmår*.

Ørnholet [ø:r.n.`hò:le] (**Ørnholet**) Fjellhulle nord(øst) for sentrum i Engerdal kommune, sør for Engerdal Østfjell. *Nordre* og *Syndre Ørnholbekken* renner på hver sin side av Ørnholet, et tilholdssted for ørn (jfr. *Ørnkletten*). Sisteleddet *hol* (dvs. 'hull') sikter antakelig til at fjellhylla ligger i en fordypning el. en slags grop i det bratte og ulendte terrenget.

Ørnhovda [ø:r.n.`håvda] (1) Ås, fjellknaus (1053 moh.) lengst øst i Grimsdalen i Dovre kommune, nær grensen til Folldal (vest for Fallet). (2) Ås (954 moh.) nordvest for Husom i Folldal kommune, sør for Bakkesætran. Til førsteleddet, se *Ørnkletten*. Se ellers *hovde*.

Ørnkjellhaugan [ø:r.n.`kjellhæuan] Knauser, hauger sør i Holtålsåsen nord for Orvos i Røros kommune. *Ørnkjell* sikter til fjellhulle med ørnereir. Samme navnet fins i Oppdal. Jfr. også *Ørnkjellaldalen* og gardsnavnet *Ørnkjellen* i Oppdal. Til førsteleddet, se ellers *Ørnkletten*.

Ørnkjöldodden [ø:r.n.`kjøllådd`n] *Odde* (s.d.) sør for Synnervika i Femunden, Røros kommune (vest for Bellingan). Til førsteleddet, se *Ørnkletten*. Mellomleddet *kjøld* kommer av *kjölle*,

'kilde'. En bekk renner ut i sjøen her, på sørsiden av odden.

Ørnkletten [ø:r.n. `klætt'n] Fjellknaus (1047 moh.) nederst i Einunndalen i Follidal kommune, vest for Markbulidammen. Det bratte og delvis utilgjengelige terrenget er et yndet tilholdssted for rovfuglen ørn. Se ellers *klett*. Nordvest for kletten ligger setergrenda *Ørnklettsætran*.

Ørnskardet [ø:r.n. `ska:le] Fjellkløft øst for Femundsenden og Kvemskjølen (sør for Kornanderskardet) i Engerdal kommune. Se *Ørnkletten* og *skard*.

Ørnlåkvean [ø:r.n. `s.l.å:kve:än] Grasslette ved vegen opp til Bakkesætran nordvest for sentrum i Follidal kommune. Stedet ligger i nærheten av *Ørnhovda* (2, s.d.). Andreleddet *slå* (s.d.) betyr 'grasslette i bratt terreng'. Sisteleddet er flert. av *kve*, 'innhegning for husdyr'. Det ble tidligere arrangert dansetilstelninger her (jfr. *Dansarhaugen*).

Ørsjøen [ô:r. `s.ø:'n] (**Nordre** og **Søre**) Innsjø i Rendalen kommune, sør for Sølensjøen. Også sjønavn i Trysil. Uttalen av førsteleddet (med mørk ø) tyder på at det er fiskeslaget *aure* det siktes til (se *aur* II).

Ørsjøtjønna [ô:r. `s.ø:kjønn]a (**Øvre** og **Nedre**) Tjern i Rendalen kommune, sørvest for Femundsundet (nordvest for Elvbrua). Tjernene har navn etter *Ørsjøen* (s.d.), som ligger lenger nord.

Ørsjøvola [ô:r. `s.øvo:la] Fjellrygg øst for Søre Ørsjøen i Rendalen kommune, 968 moh. Navnet kommer av *Ørsjøen* (s.d.) og *vol* (s.d.).

Ørvilla [ørv`illa / ø:r`villa] Elv i Tolga kommune. Renner ut i *Lona* (2, s.d.), nordvest for Vingelen. Førsteleddet kan tolkes som 'økende' (jfr. norrøn forstaving *ør-*, med intenstiv betydning). Sisteleddet kan være det samme som i *Sivilla* (s.d.). Navnet kan etter dette bety 'elva som vokser' el. 'elva som veller rikelig fram'. Ifølge kjentfolk øker Ørvilla kraftig ("frøser opp") i vårflommen. Alternativt kan elvenavnet henge sammen med nynorsk og dial. *ørvill*, 'svimmel', 'som går i ørsket' og sikte til de store svingene som elva gjør før samløpet med *Lona*. En tredje mulighet er å knytte elvenavnet til *Orva* (s.d.). Sml. NO, 748; NSL, 347 (*Orva*), 506 (*Ørvella*).

Ørvilldalen [ørv`illdä:'l.n. / ø:r`vill-] Dalføre langs elva *Ørvilla* (s.d.) nord for Vingelen i Tolga kommune, mot grensen til Os. Utgjør sammen med Londalen landskapsvernområdet *Londalen - Ørvilldalen* (s.d.).

øS Se *Os*.

Østagrenda [ôst`agrenna] Grend, bygdelag i Øvre Rendal i Rendalen kommune, (sør)øst for Bergset. Gardene ligger på østsiden av elva *Rena*.

Østby [ôst`by:] Grendelag nær sentrum i Tynset kommune (nord for Glåma, øst for Tynset kirke). Gardene er

trolig navngitt med utgangspunkt fra kirkestedet el. prestegarden, som ligger lenger vest. Sisteledet er et gammelt ord for 'gard' (av norrønt *býr*). Vanlig som etternavn. *Østby* finner vi som grendenavn også i Tydal og Trysil. Jfr. *Neby* og *Utby*.

Østelva [ôst`ælvə] Mindre elv i Tolga kommune. Renner fra området øst for Bratthøa sammen med flere andre mindre vassdrag ned i *Lona* (2, s.d.) nord for Vingelen. Elva utgjør en østlig gren av vassdraget, mot grensen til Os.

Østerdalen [øst`er.d.a:'l.n. / ôst`-] (1) Dalføre langs Glåma, fra Elverum i sør til Os i nord, med sidedaler og omkringliggende fjelltrakter. (2) Mindre dalføre øst for Rien i Røros kommune, nord for Strickertvollen. I (1) refererer navnet til at dalen ligger i den østlige delen av Innlandet, øst for Gudbrandsdalen. I (2) er navnet antakelig oppstått ut fra beliggenheten øst for sjøen Rien. Navnet finnes også på dalføre i Midtre Gauldal.

Østerdalsskardet [øst`erda:l.s.ska:le] (**Ysterskardet**) Fjellskar mellom Steinhøa og Stugulikampen sør for Einunndalen i Folldal kommune. En gammel ferdselsåre for turister til Kvikne gikk her. Skaret utgjorde dermed en forbindelse mellom Østerdalen og Trøndelag. Gjennom skaret har det også gått seterflyttingsvei. Navnet *Ysterskardet* ('Østerskardet') viser til at dette er ei østlig rute, sett fra f.eks. Fatfjellsætran. Til sisteledet, se *skard*.

Østerfjellet [øst`erfjelle / ôst`-] Fjell (1100 moh.) ved svenskegrensen i Engerdal kommune, øst for Litlrøåsen. Navnet kommer helst av at fjellet ligger lengst mot øst i denne delen av Engerdal.

Østerhogna Se *Härjehogna*.

Østerhåen [ôst`erhå:'n] Vik, *hå* (s.d.) lengst sør i Sølensjøen, Rendalen kommune. Like ved, mot vest, ligger *Vesthåen*.

Østertjønnå [ôst`erkjønnå] Tjern i Engerdal kommune, vest for Isteren (Sømåkvolve). Tre tjern ligger her forholdsvis tett i hop; dette er det østligste av dem. Pulltjønnå (Nedre Pulltjønnå) ligger riktignok like øst/sørøst for tjernet, og "forstyrrer" bildet. Tjernet er ikke nevnt hos Venås 1987. Sml. *Pulltjønnå*.

Østmannholmen [ôst`mannhólmen] Holme i Sølensjøen (nord for Stollvika) i Rendalen kommune. Navnet viser trolig til at fisket i sjøen i gammel tid ble drevet østfra, ikke bare av rendøler. Sml. Bull 1916, 135.

Øvensrabben [ø:v`ensrâbben] *Rabb* (s.d.) på grensen mellom Os kommune og Tolga kommuner (1013 moh.), øst for Langsfjellhogna. Førsteledet kommer trolig fra mansnavnet *Even*; sml. neste art.

Øvensvollen [ø:v`ensvåll'n] (1) Seter nordvest for Hodalen i Tolga kommune (Knappåsvollan, øst for Erlimovollen). (2) Setervoll (tidligere seter) øst for Hodalen i Tolga kommune (Småvollan,

Trongdalen; se Nesset 2009, 114). Navnet er sammensatt av mansnavnet *Even* (dial. *Øven*) og *voll* (s.d.).

Øverby [ø:v`erby: / yrr`by:] Gards- og slektsnavn i Tyllidalen i Tynset kommune. Navnet betyr 'den øvre garden' (av norrønt *býr*, 'gard'). Sml. *Neby*, *Østby* m.fl.

Øverloken [ø:v`er.l.o:ken] Tjern nordøst for Anvisåsen i Os kommune (Osvollan). *Øver* ('øvre') kan komme av Øvervollen, som ligger like sønnenfor. Men navnet kan også sikte til plasseringen i forhold til *Tollolloken* (s.d.), som ligger like ved. Til sisteleddet, se *lok*.

Øversjødalen [ø:v`sjøda:l.n.] Dalføre og bygd i Tolga kommune, nord for Langsjøen. Dalen har navn etter *Øversjøen* (s.d.).

Øversjøen [ø:v`esjø:n] (1) Innsjø i Øversjødalen i Tolga kommune, mot Svarthaugen. Sjønavnet skriver seg helst fra sjøens plassering høyere opp i terrenget enn gardene nede i bygda. *Kristoffertjønn* (s.d.) ligger like nedenfor sjøen, men dette er neppe sammenligningsgrunnlaget for navnet. *Øversjøen* er også navn på garden på nordsiden av sjøen, samt slektsnavn herfra. (2) Innsjø vest for Sølen i Rendalen kommune, øst for Tissvola. Sjøen er trolig navnsatt ut fra sammenligning med Søre Mistsjøen på sørvestsiden av Tissvola. (3) Innsjø i Røros kommune, Ridalen. Storelva (senere Glåma) renner gjennom Øversjøen og ut i Rien. Navnet sikter

her trolig til sjøens plassering nordenfor selve Rien, dvs. mot vannretningen.

Øversjøtjønn [ø:v`sjøkjønn] Tjern øst for Holøymoene i Holøydalen, Tolga kommune (på østsiden av Høla). Tjernet er svært lite, og antakelig nå borte (i forbindelse med nydyrking). Stedet ligger et godt stykke fra *Øversjøen* (1, s.d.), men navnet kan komme av at tjernet ligger ved veien dit.

Øversjøåa [ø:v`sjøå:a] Elv som renner fra Øversjøen og ut *Høla* (s.d.) i Øversjødalen, Tolga kommune. Til navnet, se *Øversjøen* og *å*.

øyje [øv`je] (**evje**) f Vik, bukt; gren av elv, bakevje (av norrønt *efja*). Òg om eng ved vik, bakevje o.l. Jfr. *Øvja* (ved Aursunden, Røros), *Evja* (Håsjøen, Røros), *Kviltøvja*, *Svendøvja* (ved Femunden, Os), *Ratevja* (Unset, Rendalen), *Kvarsevja* (sør for Bergset, Rendalen).

Øvre Langvatnet [ø:v`re lang`vatne] Tjern i Kvikne, Tynset kommune, nordøst for Falningsjøen. Tjernet er forholdsvis langt og smalt. *Langvatnet* fins også bl.a. i Nord-Fron, Sør-Fron og Sel.

Øvre Svåen [ø:v`re svå:`n] Stryk i Tufsingas nedre løp i Os kommune (Kalfloen), nord for utløpet i Femunden. *Svåen* kan ha sammenheng med et gammelt ord for kjøving (svelling pga. frost), el. kanskje heller norrønt *svað*, 'glatt sted' (?). Sml. NO, 611; Veka 2000, 414 (*Svanes*).

øy [øy] f (1) Slette, frodig eng ved vann (ofte ved elv) (av norrønt *ey*). Vanlig i stedsnavn (*Holøydalen, Erliøyan, Tolga, Meløya, Turroyan, Folldal, Høsøya, Hartzøyan, Jonasøya, Røros, Øyabekken, Tynset/Folldal, Flenøya, Rendalen, Øyan, Engerdal, Tolga, Folldal m.fl.*), særlig i helt lokale navn (jfr. uttrykk som *nordi øyom, nedi øyen* osv.). Mye brukt (i) gards- og etternavn (*Øien, Øyen, Øyan, Øybakken, Øygaard, Øynes, Øystad, Øyvang, Holøyen, Husomøyen (Husøy), Landfastøyen, Langøyen, Langøigjelten, Rydningsøyen m.fl.*). Også i seternavn, f.eks. *Øyvollen* (bl.a. Røros), *Storøyvollan* (Tolga), *Øyasætre* (Folldal). Et lignende fellesnavn er *fet* (s.d.). (2) Landområde (større enn holme) som er omgitt av vann på alle kanter.

Øyabekkfjellet [øy`abekkfjelle] Fjell (1005 moh.) i Kvikne i Tynset kommune, nordvest for Stor-Børsjøen. Navnet kommer av *Øyabekken*, som har sine kilder på østsiden av fjellet, med utløp i Orkla lenger nord. Bekkenavnet er også kjent fra Folldal og Rennebu. Til førsteleddet, se *øy*.

Øybrøstet [øy`brøste] *Høl* (s.d.), stilleflytende parti av Femundselta i Engerdal kommune, sørøst for Husfloen. Navnet kommer av at stedet ligger på framsiden av *Kviløya*, sett fra nordvest (*bryst/brøst* i betydningen 'framsiden av noe').

Øykjekletten [ø:kj`klett'n] (1) Fjellknaus i Alvdal kommune, sør for Tron, 1016 moh. (2) Fjell i Alvdal kommune, vest for Barkald, 1266 moh.

Førsteleddet kommer av *øyk* el. *øk* ('hest', 'gamp'). Begge klettene kan fra visse kanter minne om hest el. hestehode (jamføringsnavn). Navnet kan òg gå tilbake til en hendelse med hest(er). Sml. også *Øykjeklebbekken* og *Øykjegrubba* (Alvdal), *Øykjeklettjøna* (Tynset). Til sisteleddet, se *klett*.

Øykjeklettjøna [ø:kj`eklettjøna] (1) Tjern nord for Savalbotn i Tynset kommune. Det er merkelig at tjernet har dette navnet, da det ikke er noen klett som heter Øykjekletten her. Det er riktignok andre kletter (fjellknauser) i nærheten, jfr. *Mjovasskletten, Savalkletten*. (2) Tjern i Alvdal kommune, sør for Aumdalen. Det er ikke navnsatt på kartet, og informanter som kjenner navnet, er ikke sikker på nøyaktig hvilket tjern det er (Venås 1987, 556-557). Antakelig må det gjelde et av de mange små tjernene som ligger nord og nordøst for Øykjekletten, i retning Aumdalen (jfr. *Kløftjønnan*). Til navnet, se ellers *Øykjekletten*.

Øykjetjønne [øykjekjønne`e] Tjern øst for Dalholen, nord for Lonahovda, i Folldal kommune. Tjernet er lite, og kan tørke inn sommerstid. Navnet kommer av *øyk* ('hest', 'gamp'). Det har vært et gjevt beiteområde for hester (og andre husdyr) her.

Øykjetjønns hovde [øykjekjønns`håvde] Ås øst for Dalholen, nord for Lonahovda, i Folldal kommune, 1044 moh. Navnet kommer av *Øykjetjønne* (s.d.). Til sisteleddet, se *hovde*.

Øykletten [øy`klett'n] Knaus (626 moh.) sørøst for Langodden i Alvdal kommune, øst for Aumas utløp i Glåma. Navnet er sammensatt av *øy* (s.d., 'lette ved vann') og *klett* (s.d., 'fjellknaus').

Øyungen [øy`ongen] (1) Innsjø i Holtålen kommune, nordøst for Forollsjøen. (2) Landskapsvernområde i Holtålen og Røros kommuner, opprettet i 2001. Området består av mange sjøer, hvorav Øyungen er den største, samt setervoller og kulturminner. Navnets første del er *øy* ('landområde omgitt av el. ved vann'), mens *-ungen* er en svært gammel endelse i innsjønavn. Endelsen henger kanskje sammen med *-angr* ('fjord', 'vik'), som i *Orkanger*, *Stavanger* etc., men har i likhet med *-angr*, *-ing* m.fl. siden blitt et rent formelement med glemt meningsinnhold (se NSL, 508, Øyangen; Indrebø 1924, 245-255). Jfr. *øy* (2); *Settungen*.

å [å:] f Mindre elv, større bekk (av norrønt *á*). Jfr. *Sømåa* (Engerdal), *Renåa* (Rondalen), *Verjåa*, *Litleåa* (Os), *Døråe* (Rondane/Dovre), *Gåsåe* (Folldal) m.fl. Ellers vanlig i gards- og slektsnavn som *Aaen*, *Åen*, *Aaeng* (Alvdal, Tynset), *Elgaaen/Elgåen* (Engerdal), *Aamo* (Os).

Åarjelgaejsie Sørsamisk navn på Sørskardsfjellet i *Skardsfjella* (s.d.) i Tydal kommune, 1469 moh. Navnet betyr 'Sørtoppen' (av *aarjel*, 'sør', 'sørlig' og *gaejsie*, 'fjelltopp').

Åbbor- Se også *Abbor-*, *Åbbår-* og *Åbor*.

Åbborholet [åbb`århò:le] (1) Tjern ved nordenden av Rien, Røros kommune (sørøst for Storhåen, ved Råvollen). (2) Tjern mellom Langtjønnna og Åbbårsjøen i Røros kommune, sørvest for Rien. Til navnet, se *Åbbårtjønnna* og *høl*.

Åbborsjøen Se *Åbbårsjøen*.

Åbbortjønnna [åbb`årkjønna] (med **Søndre** og **Nordre**; **Åbbortjønn**) (1, *Søndre* og *Nordre Åbbortjønnna*, òg kalt *Åbbortjønnan*) Tjern i Tynset kommune, nord for Auma (Stormyra, vest for Lunde). (2, *Åbbortjønn*) Tjern i Engerdal kommune, vest for Drevsjø og Sørsjøen. Jfr. *Åbbortjønn* (Sel), *Åbbortjønnnet* (Ringebu). Til navnet, se *Åbbårtjønnna*.

Åbbår- Se også *Abbor-*, *Åbbor-* og *Åbor*.

Åbbårsjøen [åbb`årsjø:'n] Mindre innsjø, tjern ved Rien i Røros kommune (sør for Langvika). I Ringebu finner vi *Åbbårsjøen*. Til navnet, se *Åbbårtjønnna*.

Åbbårtjønnna [åbb`årkjønna] (1) Tjern i Røros kommune, nord for Korssjøen. (2) Tjern i Røros kommune, nordøst for Nordvika (Femunden). (3) Tjern i Røros kommune, nord for Muggsjølia. (4) Tjern i Røros kommune, like sør for Brekken. (5) Tjern i Røros kommune, like nord for Brekken, ved Borgosen. Jfr. også samme navn på tjern i Nord-Fron. *Åbbår* er dial. for fiskearten *abbor*, sml. *Abbartjønnna*, *Åbbortjønnna*, *Åbortjønnna*. De mange ulike skrivemåtene gjør det vanskelig å få oversikt over alle tjern med fisken *abbor* i navnet.

Åborhullet Se *Åborhølet*.

Åborhølet [åbb`århø:le] (1) Vik i søndre enden av Djupsjøen i Engerdal kommune, sørøst for Elgå. (2) Vik, smal arm sørvest i Sorksjøen i Engerdal kommune, (nord)øst for Sorken. Til navnet, se *Åbbårtjønna* og *høl*.

Åbortjønna [åbb`årkjønna] (1) To tjern i Rendalen kommune (Nordre Osa), mellom Osdalssætra og Illvålssætra. Det er 1-2 km mellom tjernene. (2) Tjern i Rendalen kommune, øst for Elvål. (3) Tjern i Engerdal kommune, sør for Femundsanden. Jfr. også *Åbortjønna*, *Åbortjønning* i Nord-Fron og *Åbortjønna* i Sør-Fron. Til navnet, se *Åbbårtjønna*.

Åfløyholet [å:`fløyhole] Skar, passasje øst for Borkhussætra i Setaldalen, Folldal kommune. Navnet kommer av at de gammelt drog båtene (*åfløy*: 'båt med flat bunn') over skaret til Marsjøen el. Sandtjønna. Til sisteleddet, se *hol* II.

Åkersteinen [å:k`er.s.te:n'n] (**Åkersten**) Ås (685 moh.) sør for Otnes i Rendalen kommune. Navnet viser til garden Åkre lenger sørøst (se *Åkrestrommen*). Til sisteleddet, se lignende navn som *Sten*, *Storsten* m.fl.

Åkersåa [å:k`er.s.å:a] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Rena* (s.d.) vestfra, ved garden Åkre sør for Lomnessjøen. Til førsteleddet, se *Åkrestrommen*. Se ellers *å*.

Åkertrøtjønna [å:k`ertrø:kjønna] Tjern ved Lønset sørvest for sentrum i Os

kommune (nordvest for Abborpiken). Navnet knytter seg til Åkertrøa på nordsiden av tjernet (se *trø*). På enkelte kart kan det se ut til at tjernet tilhører *Åbortjønna* (6, s.d.), med disse ligger litt lenger unna Glåma, mot øst. Se kart hos Gjermundsen 2001 A, 182.

Åkeråa [å:k`erå:a] Bekk i Rendalen kommune, med utløp i *Sø lensjøen* (s.d.) sør for Fiskevollen. Navnet tyder på at det kan ha vært åkerbruk med korndyrking her i gammel tid (se *Akshaugen*, som ligger i samme området). Til sisteleddet, se *å*.

Åkrestrommen [å:k`restrømmen] Tettbebyggelse i Rendalen kommune, ved Mistras utløp i *Rena* nord for Storsjøen. Garden *Åkre* (dat. av *akr*, 'åker', 'dyrka jord') lenger nord har gitt stedet navn. Sisteleddet sikter til sterk strømføring i elva *Rena*.

Ålbusætra [ål`bu:sæ:tra (Folldal) / æl` - (Oppdal)] Seter ved Orkla i Oppdal kommune (nord for Orkelkroken, nær grensen til Folldal og Tynset). Gards- og grendenavnet *Ålbu* i Oppdal kommer antakelig av det gamle mannsnavnet *Óli* + *bu* (Rygh 1901, 187). Til andreleddet, sml. *Grimsbu*. Se ellers *sæter*.

Ålbyggjønna [å:l`byggkjønna] (1) Tjern nordvest for Orvsjøen i Røros kommune, øst for nordre del av Fjellsjøen. Tjernet er òg kalt *Lomtjønna* (14, s.d.). (2) Tjern ved Rørosgård (Trøan) i Røros kommune. Dette tjernet er lite og rundt, og ligger lengst øst på *Ålbyggmyra*. *Ålbygg* betyr 'innbygger fra

Ålen. Navnet henger antakelig sammen med at ålbygger hadde fiskerett her.

Ålen Se *Holtålen*.

Åmetartjønn Se *Ametartjønn*.

Åmot [å:ˈmot] Kommune i Sør-Østerdal, Hedmark fylke. Navnet betyr 'møte mellom elver' (dvs. Rena og Glåma). Jfr. *å*.

Ånestjønn [å:ˈne:skjønnän] Tjern i Engerdal kommune, øst for Sorken (nordvest for Staupådalen). Tjernene er oppkalt etter en som het *Åne* (Arne). Han skal ha hatt seter her. Den samme Åne druknet i Sorksjøen i 1805, på veg hjem fra spilljakt om våren. Nord for tjernene heter det *Ånesmyran*. Jfr. Andersen 1966 A, 522; Venås 1987, 561.

Årasjøen Se *Arasjøen*.

Årevja [å:rˈøvja] Lon, stilleflytende elveparti i Rendalen kommune, nord for Sølensjøen (mellom Sølna og Arasjøen). Navnet er sammensatt av *å* ('elv') og *evje* ('bakevje', 'sidegren av elv'). Årevja utgjør siste del av bekken (elva) som renner fra Arasjøen og ut i Sølna.

Århovden [å:rˈhåvd'n] Ås, bergpynt i Sømådalen i Engerdal kommune, nordvest for Bjørnfjorden, 791 moh. Førsteleddet er helst gen. ent. av gammelnorsk *á* ('å', 'elv'), og kan sikte til elva *Sømåa* (s.d.) som renner i dalbotnen vest for åsen. Til sisteleddet, se *hovde*.

Århovdtjønn [å:rˈhåvd'kjønna] Tjern i Sømådalen i Engerdal kommune, øst for *Århovden* (s.d.).

Åroa [å:ˈro:a] Vik lengst nordvest i Sølensjøen, Rendalen kommune. Navnet betyr 'elvekroken', sammensatt av *å* og *ro* (s.d.). Sølna renner ut i sjøen her. På kartet står det *Åroe*, som må være trykkfeil. Sml. Venås 1987, 562.

Årøvja Se *Årevja*.

Åsan [å:sˈän / -ˈan] (1) Grend, bygdelag i Vingelen, Tolga kommune. (2, *Ytre Åsan*) Setergrend i Tynset kommune, vest for Telneset. Også vanlig lokalt navn ellers. Navnet (flert.) viser til to el. flere åser el. høydedrag.

Åsfjellet [å:sˈfjelle] Fjell (970 moh.) i Kvikne, Tynset kommune, nord(vest) for Orkelbogen. Navnet refererer antakelig til *Storåsen* (822 moh.) nordøst for fjellet, nær riksvegen. Også navn på fjell i Stor-Elvdal (øst for Storgrytdalen).

Åsgardfloen Se *Askarstjønn*.

Åshøgda [å:sˈhøgda] (med *Øvre Åshøgda*) Høyde sørøst for Narjordet i Os kommune (sørvest for Borr-fjellet), 978 og 1019 moh. Til sisteleddet, se *hø* (2).

Åslauvollen [å:sˈlæuvoll'n] Setervoll øst for Tamneset ved Aursunden i Røros kommune (ovenfor Småkåsan, øst for Tamnesbekken). Første delen av navnet er trolig sammensatt av *ås* + *laue* ('løe'). Til sisteleddet, se *voll*.

Åslifjellet [å:s`li:fjelle] Fjell (1195 moh.) nord for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. Navnet kommer av *Åslia*, nordre dalsida av Vangrøftdalen.

Åslitjønnan [å:s`li:kjønnän] Tjern nord for Vangrøftdalen i Dalsbygda, Os kommune. Tjernene (ett stort tjern med mange vikar samt flere mindre tjern el. loker) ligger oppe på *Åslifjellet* (s.d.), et godt stykke nord for selve *Åslia*.

Åsloken [å:s`lo:ken] Tjern ved Vangrøfta i Dalsbygda, Os kommune. Åsen det vises til i navnet, er *Nonsåsen* (766 moh.) sørvest for tjernet. Til sisteleddet, se *lok*.

Åsmyrjtønna [å:s`my:rkjønnä] Tjern nordvest for Åkrestrømmen i Rendalen kommune. Tjernet ligger på ei myr kalt Vollmyra. Navnet på tjernet kommer av at denne myra ligger oppe på Fuglåsen.

Åstjønna [å:s`kjønna] (1) Tjern ved Gruva i Dalsbygda, Os kommune. Sml. *Gruvetjønna*. (2) Annet navn på *Kvernbekktjønna* (s.d.) i Os kommune.

(3) Annet navn på *Storåstjønna* (3,s.d.) i Rendalen kommune. (4) Tjern sørøst for Femundsanden i Engerdal kommune. (5) Tjern nordøst for Sorken i Engerdal kommune. (6) Tjern ved sørenden av Rismosjøen i Røros kommune. (7) Tjern i Bergstaden sentrum (vest for Bergstaden Ziir), Røros kommune (nå tørrlagt?). (8) Tjern nordvest for Korssjøen i Røros kommune, nord for Storrtjøenna. Også navn på tjern i Stor-Elvdal, Nord-Fron (*Åstjønning*) og Midtre Gauldal. Navnet viser til en el. flere nærliggende åser el. høydedrag.

Åsvelta [å:s`væl*ta] Tømmervelteplass sør for Femundsundet i Engerdal kommune (nordvest for Granberget-grenda og Stenbekkjølen, øst for Søndre Gresbukjølen). Sisteleddet *velte* (subst.) betyr her 'velteplass', 'sted der en velter el. legger i haug'.

Åtjønna [å: `kjønna] Tjern vest for Tufsingdalen i Os kommune (sør for Sæterstjønna, ved Saubua). Førsteleddet *å* ('mindre elv', 'bekk') sikter til Litleåa, som renner gjennom tjernet.

SØRSAMISKE TERRENGORD

I likhet med andre samiske språk har sørsamisk en mengde presise ord og uttrykk for terreng og naturforhold. Den følgende listen er selvsagt ikke uttømmende, men inneholder de viktigste sørsamiske ord som beskriver utmarks- og fjellterreng. Sørsamisk er i bruk fra Helgeland og Umeälven i nord til Femundstraktene og Idre i Dalarna i sør, på begge sider av riksgrensen. Dialektforskjellene er naturlig nok

ganske store. Nordlige former er utelatt i listen, mens enkelte er i bruk bare sørpå, dvs. i vårt distrikt.

Ordforklaringene er hovedsakelig hentet fra Knut Bergsland og Lajla Mattsson Magga: *Åarjelsaemien-daaeroen baakoegærja. Sydsamisk-norsk ordbok* (1993) og Lajla Mattsson Magga: *Norsk-sydsamisk ordbok. Daaeroen-åarjelsaemien baakoegærja* (2009).

aaaha Liten bukt med trangt innløp; stilleflytende parti av elv.

aajege (aajeh) Kilde, oppkomme (på myr). Sml. *gaaltije*.

aajeh-eatneme Sumpområde, våt mark.

aajeh-johke Bekk med drikkevann (egl. 'kilde-bekk').

aajeske dajve Sump, gjørmet område (f.eks. bløtmyr).

aallije Bergheller, løs stein som heller utover og danner *lihpie* (s.d.) som man kan gå inn under.

aarege (aareh) Steinur, område med grus og stein (av norrønt *eyrr*, ør).

aavjere Bløtt, sumpig myrland på fjellet.

aavroe Ur som er vanskelig å forsere pga. store steiner.

aavroške Steinete terreng med grasbakke innimellom. *Aavroske dajve*: Strekning med storsteinete ur.

aavtja Skog. *Aaksj-aavtja*: Ung, tett bjørkeskog, småskog. Jfr. *skoekke*.

abpere Elvebredd, helling ned mot elv. Jfr. *johke-beala*.

aejrie Eid, landstripe mellom to vann.

aernie-sijjie Ildstedplass.

aesie Skogkledd ås. Jfr. *beetsetje-gielese*, *goes'-aesie*, *såekie-aesie*.

aevjie (aevtie) Frodig eng på forlatt reinhage el. tomt etter gamle. *Giedtie-aevjie*: Eng, grasslette på gammel gjerdeplass for rein.

baahkoe Bratt helling, fjellside.

baalka Sti.

baamere (baamere-raedtie) Kanten av et fjell; bratt skråning utenfor strandområdet i en sjø.

baarmerh-laante Bakket landskap, kupert terreng.

baarmoe (baarma, baarmoe-raedtie) Framkanten av et fjell som går bratt ned.

baektie Brattberg, hammer.

baektie-klaajpoe Bergkløft.

baektie-skåare Bergrevne, bergsprekk.

bahke Bakke; mark.

balnege (balnerge, balneske) Tuet.

balneske pluevie Myr med tuer.

balse Tue, forhøyning på marken. Jfr. *belnie*.

barsje Fjellkant, sted man kan se både mot fjelltoppen og ned i dalen.

beetse (beetsetje, beettsuve) Furuskog, furuholt, furumo.

beetsehke Furuskog.

beetsetje-gielese Ås med furuskog. Sml. *aesie*.

belnie Tue; liten haug.

bertie (bertie-raedtie, bertien-raedtie) Tregense, skogband; kanten av fjellet.

bertiel Tørr mo med mange ubevokste områder (*jaame-goebleh*).

biekere (biekere-pluevie) Moltemyr. Sml. *laadth-biekere*, *laadth-pluevie*, *muerjie-biekere*.

biekere-laante Myrlendt terreng, myrland (med mosetuer).

bierje Berg, høyde med nakent fjell.

bierje-gaske Bergsprekk, mellomrom mellom berg.

bierje-klaajhpe Tynn berghelle; bergkløft. Jfr. *baektie-klaajpoe*; *gierkie-klaajpoe*.

bierje-spaenjie Stupbratt berg, (ikke særlig høyt) berg med mose og gras oppå og med bratt, loddrett side.

bijjie-lapte Avsats i fjellside.

bijjies Høyt beliggende. *Bijjies-durrie*: Øvre skar, skar høyt oppe (i fjellet). *Bijjies-vuemieh*: De øverste skogdalene.

bilhtie-baahkoe Bergside.

boelte Bjørkeli, vegetasjonsområde for løvtrær.

boelte-hagke Li med (frodig) løvskog.

bossestahke Avblåst sted (dvs. der snøen har blåst bort) på fjellet vinterstid.

burrie Snau bergrygg (der snøen blåser vekk); stor fjellknaus. *Burrie-baahkoe*: Fjellskråning.

burtie Bergrygg. Jfr. *tjuvvelge*, *tjårroe*.

byjje Li, dalskråning; bygd. Jfr. *ræjroe*.

bæjjadahke Høydedrag, øvre del av landskap.

bæjjaldahke Øvre del av noe; fjellband.

båarhke (båarhke) Fjellpass, skar.

båatsoe-dajve Reinbeitedistrikt.

båavkedh-laante Lende med mose der det er tungt å gå.

båvloe (bavla) Flatt, skogløst lavland (mellom fjell el. mellom skog og fjell).

båvne (bavne) Snau åsrygg; lavt, snaut fjell omgitt av skog.

daelie Dal (helst i stedsnavn).

dajve Område, trakt; terreng; strekning.

darte Stykke langs kant i terrenget. *Johken darte*: Landbakke, kant langs elv.

deava Haug, bakke; mark. *Tjårroe deava*, *tjarrah deava*: Haug med stein og reinlav (uten grasbeite). Sml. *bahke*.

deava-gaske Mellomrom mellom to hauger.

diedtjie (diëdtje) Våtmark, bløtt område.

diehtie Isbre, stor snøbre (som ligger utover sommeren)

doedtere Høyfjell.

doedtere-vaerie Forblåst fjell.

durrie Skar, dal mellom fjell. Jfr. *Durrie (Skarddøra)*, Tydal.

durrie-mahkeldh Enden av et skar.

durrie-mehkie Det innerste av et skar, enden av et skar.

dåedtjies johke Stilleflytende elv. Jfr. *vealma*, *galkeme*.

dårretje Mindre skar, liten fjellkløft.

eabjoe-pluevie Ufremkommelig (bløt) myr.

eatneme Landskap; distrikt.

fuersie Foss. Sml. *garse*, *gertjie*.

fååhpere (fååhper) Stup, brattheng.

gaajhroe Skrånende avsats i fjellside; steinrygg som deler elv el. bekk i to løp (under vårflom).

gaajsh-baahkoe (gaajsh-baahka)
Fjellside med bregner.

gaaljoe (gaalja) Oppholdssted for rein; sti som er opptrampet av rein (særlig i skog).

gaaloe (gaalove) Vadested, grunt sted i elv el. bekk.

gaaltije Kilde, oppkomme.

gaaltijen-åerie Åre, oppkomme.

gaave Krok, sving i elv el. bekk.

gabpe Flat haug, flataktig forhøyning på fjellet (mot skoggrensen); forhøyning på flatt land.

gaejsie Tind, bratt fjelltopp. Jfr. *Gihpergaejsie* (Haftorsstøten), Røros, *Gaejsietjahke* (Skardsfjella), Tydal.

gaelmie Grav ute i marken.

galkeme (galkenimmie) Parti av elv med sterk strøm.

galkije Strøm i bekk. *Galkije johke*: Rennende bekk.

garhpa Senkning i terrenget.

garhpe Bergkløft, gjel, utilgjengelig bekkedal.

garre-deava Hard bakke, fast grunn.

garse (1) Foss, stryk i elv. (2) Fjellskar, dyp senkning i berg.

gasngese-goelpene Einermo, slette med einerbusker.

gasngese-hagke Tett kratt av einer.

geajnoe (geajna) Veg.

gealta Sammenhengende langstrakt fjelltopp; (snødekt) fjelltopp.

geavtse (geavtje) Lav fjellkam mellom to fjell.

gertjie Stryk el. foss i bekk el. elv.

giedtie Reingjerde, reinhage, trø.

gieles (gielese) Kjøl (på fjell), fjellrygg; ås med bjørkeskog; bakket og tørt område.

gierkeske (gearkeske, geadkeske)
Steinet, som er full av steiner.

gierkie-aare Område med store steiner.

gierkie-aavroe Steinur.

gierkie-klaajpoe Berghelle, uframkommelig bergkløft. Sml. *bierje-klaajhpe*.

gierkie-vyjreme Steinras.

gïeve Gjørme, mudder.

gïevege Søkkmyr (som er umulig å komme over).

gilkuve Stryk, strøm mellom stillere partier i elv el. bekk.

gille (gylle) Grasbevokst, skogløs knaus.

goeble Bratt senkning i fjellet (der snøen kan ligge lenge).

goelpe (goelpene) Mo, tørr slette.

goebpere-eatneme (goebpere-laante) Område der det vokser sopp.

goerpesje-laante Område der det har vært skogbrann.

goes'-aesie (goese-tjuvvelge) Ås med granskog. Jfr. *aesie*.

goese-framhte Grankjerr.

goese-hagke Tett smågranskog.

goese-råhtoe (goese-råhta) Granskog.

goese-stråantje Grankjerr i fjellbandet.

goesetje Granmo; liten ås med granskog.

golle Liten, ufremkommelig kløft, innsnevring mellom to berg.

govre Skar, kløft. Jfr. *durrie, dårretje*.

gualijes (gualijs) Fiskerik (om sjø).

guevtele Snaufjell, fjellvidde; midten av noe (f.eks. en sjø).

györte (1) Avsats i fjellside. (2) Lang, smal ås med utsikt til begge sider, åsrygg. *Györte-raejkie*: Lang, stor renne i fjellside.

gåatome-dajve Beiteområde, trakt med beite (for rein).

gåatome-laante Beiteland (for rein).

gåeblie (gåebleme, goebleme) Hengefonn, snøskavl. Jfr. *Goebletjahke* (Digerhogna), Engerdal.

gåelvie Større juv i fjellterreng, med stupbratte fjellvegger og isbre i bunnen.

gåetie-sijjie (gööth-sijjie) Gammeplass, kåteplass, -tuft.

haevtie Stort, dypt hull i berg (el. sandjord).

hyölmesje (hyölmedahke) Den nederste delen av et fjell.

hårsoe (hårsa) Bjørkekratt med grove grener.

ielmie Trakt, egn, område.

ientje Voll, dyrket eng. Jfr. *sietere-ientje*.

jaame-derhviogoeble Bakke med torv uten grasvekst (*jaame*: 'død', 'dødt').

jaame-goeble Ubevokst område i fjellet; ubevokst fjeldal.

jaavretje Liten sjø. Se ellers *jaevrie*.

jabpe Lavtliggende slette mellom to elver; liten, kuvet flate på en større høyslette el. på en lavslette; flatt, knudret fjell.

jaevrie Innsjø, sjø, vann. *Guelie-jaevrie*: Fiskevann, fiskerik sjø. *Skaalnje-jaevrie*: Langt, avlangt vann. *Saajve-jaevrie*: Hellig vann der underjordiske holder til. *Måskoer jaevrie*: Innsjø med lite tilløp og avløp. *Latjke-jaevrie*: Isfritt vann, sjø. Jfr. *Raarhkovejaevrie* (Fjellsjøen), Røros.

jalkadahke (jalkede) Slette, slett mark.

jalla Flat, åpen dal inn mot fjellet.

jallatjomes Det høyeste av et fjell el. fjellområde.

jalloe (jalla) Høyde.

jarhta Stygt, vilt landskap med stupbratte berg og trange, dype daler.

jarngen-vaevlie Se *vaevlie*.

jeanoe (jeana) Stor elv, hovedelv.

jiehkje Snøfonn i fjellet om sommeren; snøbru over bekk el. elv; isbre.

jieneme Land, område (i stedsnavn); jordbru (jordstykke som elv el. bekk renner under).

joeve Strekning dekket av ur; steinur.

johke Elv, bekk. Sml. *Guevtelsjohke* (Viglåa), Røros m.fl.

johke-beala Elvebredd.

johketje Liten bekk.

johke-gaske Land mellom to elver.

johke-krohke Bekkedal, liten elvedal.

johke-skåarhte Dypt, ufremkommelig bekkedar, bekkekløft. Sml. *skåarhte*.

johke-tsirketje (johke-tsirkije) Liten bekk.

jåarta Jord(eiendom).

jålladahke (jalladahke, jolledahke) Høyde, kolle, forhøyning.

klaabpere Lende med steiner og tuer (og som dermed er vanskelig å ta seg frem i).

klaajpoe (1) Bergspiss som stikker opp av et vann el. henger utover et bratt berg; bergkløft. (2) Tørt land med reinmose langs elv (i skogen).

klaasa Holme (i elv).

klahtja Dal el. kløft som er så smal at reinsflokken ikke kan spre seg til sidene.

klaejpie Trang, farbar kløft, pass.

klihte (klihtie) Avsats, berghyll. Sml. *litnje*.

kloemese Grop.

klohtjege (Terreng) som har små, trange daler.

klåvva (klavva) Sund, smalt farvann; smal tange mellom to vann.

kraavhpe Gryte i terrenget.

kraavhpehke Meget kupert.

kraavhpijes (kraavhpijs) Kupert, bakkete.

kraejhpie Kupert terreng med mange berger og skorter.

kraesie-goeble Grasbevokst parti i fjellside.

kraesie-pluevie Grasbevokst myr.

krahtjoe Bergkløft (i fjellet). Jfr. *saaleme, skåarhte* m.fl.

kräense Grense (òg om riksgrensen mellom Norge og Sverige).

krobpe Grop. *Krobpe-låemie*: Dyp dal.

krobpijes laante Kupert landskap, landskap med mange groper og fordypninger.

kroepte Grop, grav.

krogke Grop, gryteaktig senkning i terrenget. Sml. *kråave*.

krogkege (krogkerge) Kupert, med groper.

krööpte Grøft, grop.

kröövve Krok, sving (på bekk el. veg).

kråave Gryte, større fordypning i terrenget.

laadth-biekere Moltemyr, molteflo.

laadth-pluevie Moltemyr.

laante Land, egn, distrikt, område.

lantja Vannpytt. Sml. *leabpoe, leasjoe* m.fl.

lapte (låpte) Avsats i fjellside (òg om loft, andre etasje i hus). Jfr. *bijjie-lapte*.

leabpoe (leabpa) Vann uten avløp og innløp, vannpytt.

leaka Mindre dalsenkning i fjell, hvelv. Sml. *låetie*.

leasjoe (leasja, sleasja) Vannpytt, vannhull; lite tjern.

lehkie Kant, egn, sted.

liedtjie Flatformat, dalaktig landskap; flataktig senkning.

liekie (lyöke) (Langstrakt) grop, fordypning i terrenget.

lihpie Bergheller. Jfr. *aallije*.

litnje (liknje) Liten avsats, hylle i fjellside. *Litnjege laante*: Landskap som er fullt av avsatter.

loebpele Lite tjern, lok. *Guelie-loebpele*: Fiskevann, fisketjern. *Loebpele-gåervie*: Krok av lite tjern.

loekte Vik, bukt. Jfr. *Tjeehpesloekte* (Svartvika i Feragen, Røros).

lopme-lihpeditimmie Utoverhengende snøskavl.

lopme-vyjreme Snøskred.

lovve-bahke (lovve-deava) Hvileplass for rein.

lovve-pluevie Bløtmyr.

lovve-sijjie (lyvve-sijjie) Se *lovve-bahke*.

luspie Elveutløp fra innsjø.

låemie Liten grasdal, (grasbevokst) senkning mellom hauger.

låetie Grasbevokst dalsøkk, dalsenkning mellom fjell (hvelv). Sml. *leaka*.

maadtege Foten av et fjell; lavere fjellpass. Jfr. *vaerien-maadtege*.

mahkeldh Enden av en dal el. bekk.

maskaldahke Lukket dal. Jfr. *meskie*.

mehkie Bukte; krok; (dal)botn; ende. *Jaevrien mehkie*: Enden av et langt, smalt vann. *Durrie-mehkie*: Øverste del, enden av et fjellskar.

meskie (1) Dalbotn, innerste del av en lukket dal. (2) Liten avsats, platå

i fjellside (gjør det lettere å passe på reinsflokken).

morhteske-pluevie (morhte-pluevie) Svart bløtmyr.

morhte-saajse Myrhull med svart, bløt jord (uten vegetasjon).

moskese Terreng der en ikke kommer videre, uvegsomt lende.

muerhkie Tange mellom to sjøer.

muerjie-biékere Moltemyr.

nalhte Kolle, liten haug (frittstående på en fjellslette).

nalhtege-dajve Område med mange *nalhth* (koller og hauger).

nallehks laante Område med lite vegetasjon.

njaarke Større utløper av et fjellparti, fjellrygg (òg om halvøy).

njeamehke (njeemehtje) Sleipt, fuktig svaberg.

njeeruve Tørrlendt, grasbevokst voll el. lysning i bjørkeskog (gjærne ved elv).

njeeruve-dajve Land med gras og sandjord.

njoeje Nedoverbakke, unnabakke. Jfr. *praare-njoeje*.

njuana (njeana) Tange, nes (mellom to elver); tange som stikker ut i et vann; òg (i stedsnavn) om fjellrygg, ås o.l. Jfr. *Njuanabaahke* (Tydal), *Njuanabaertie* (Røros). Se også *skirtje*.

njuenie (Fjell)nese, utløper av fjell.

njuvveske johke Strømstrid elv.

njuvvie Strøm (i elv el. bekk).

njæptje (snjæptje) Fremstikkende, flat ende av vol; fjellrygg.

njåålmedahke (njåålmedh) Bekkeos, elveos (òg om begynnelsen av en dal).

plaajhkije Flat, skogløs strekning mellom fjellet og skoglandet.

plaassa Stor stein som stikker opp av jorden el. vannet.

plaegkie Flat, liten vidde.

pleahkoeh (pleahkah) Flat og skogløs (om myr). *Pleahkoeh jaevrie*: Stor sjø med flatt landskap rundt.

pliehkje (plaehkie) Tørt, flatt landskap; mindre, åpen slette.

pliehtje Flat, slett; flatt sted.

plierehke Småtjern mellom større vann.

ploehtije Stor, milelang myr el. myrområde (i skog).

ploehtoe Stor myr.

pluaveske Myrlendt.

pluavetje Liten myr.

pluevie Myr. *Dielmehth-pluevie*: Hengemyr, dissemyr. *Tjagkere-pluevie*: Myr med fast grunn. *Sapmere-pluevie*: Myr med dyp mose. Se også *lovve-pluevie*, *såångke-pluevie* m.fl.

pluevie-slihtse Vannholdig myrsig (der det vokser gras).

praare-njoeje Bratt skråning, unnabakke.

praare-rieme Utoverhengende berg over bekk.

praarehke Bratt bakke.

preanna Avbrent område, avsvidd mark.

priennedahke Område hvor det har vært skogbrann.

prijre Svaberg.

prijrie Bratt skogli.

pronte (pronhte) Lite, dypt tjern (i skog el. myr). *Aajeh-pronhte*: Lite tjern med oppkomme på myr.

raame Liten, bratt fjellvegg (1-2 m), skråning.

rieme Sted på fjellet under et berg der det er ly for vær og vind.

ronhtje Fjellrygg, framspring i landskapet; langstrakt sandbanke.

rosse Fjellrygg, fjellkam. Også brukt om Kjølen (grensefjellene mellom Norge og Sverige).

rovhtetje Mindre fjellknaus, ås.

rovpe Lang ås el. lav haug, bevokst med ris, einer o.l. Jfr. *Rovpe* ved Riasten i Holtålen.

ruhtjenimmie Trangt landskap, kløft hvor elva går hvit i stryk.

ruhtjie Trang, dyp dal.

runhtjie Innbukting, "rynke" i landskapet.

ryöjnesje-sijjie Gjeteplass, sted for gjeting av rein.

ræjroe (ræjra, ræjda) Fjellside med høyvokst granskog; bjørke-, gran- og furuli; granskog.

råabpe (råape) Rygg el. knaus i ujevnt landskap; stygt landskap med berg og daler. *Råabpe-baahkoë*: Ujevn og steinet haug el. fjellrygg på inntil 1 km. *Råabpeske laante (råapeske laante)*: Uvegsomt, stygt landskap med berg og daler.

råevie Område der det har vært skogbrann og småbjørk har begynt å vokse.

råhtoe (rahta) Tett granskog, granli; tett skoglandskap.

rånhtjoe Egg, skarp fjellrygg.

rånhtjoeh-vaartoe Vol, fjell med skarpe, tverrgående rygger. Jfr. *vaartoe*.

rååse Liten myrbekk, bekk gjennom myr.

saadteske Sandstrand; tørr sandgrunn ved vann.

saadteske-deava Sandbakke.

saadtesth-gaedtie Sandstrand.

saajse (saajse-dajve) Sumpaktig terreng med dyp mose; bløtmyr, svartmyr.

saajse-laante Myret og tuet terreng.

saajse-pluevie Bløtmyr, svartmyr.

saaleme (saeleme) Sprekk, kløft (i snøskavl, isbre el. fjell).

saaleme-vaerie Fjell med dype sprekker.

saaleske tjahke Fjell med mange revner, sprekker.

saarke Tett, nesten ufremkommelig skog, område med kratt og kjerr.

saedtie-skåahte Sandstrekning i fjellet.

saedtie-åårke Sandbanke, sandhaug, sandrygg.

saeliedimmie Sprekk i isbre el. snøskavl; mindre bergrevne.

salhke-jiegiekie Hengemyr.

sapte-johke Skummende, frådende elv.

semhkie Tett løvskog.

sermie Småskog, kratt.

sierkestahke Kratt med vier.

sietere-ientje Setervoll, setervang.

sijte Reinbeitedistrikt; samegruppe. Jfr. *Svahken sijte* (Elgå reinbeitedistrikt), *Gæbrien sijte* (Riast/Hylling reinbeitedistrikt), *Saanti sijte* (Esand/Essand reinbeitedistrikt).

sjaare (sjaarege) Steinete område (ovenfor vegetasjonsbeltet), ofte med store, spisse steiner.

sjaare-guevtele Steinete fjellvidde. Jfr. *guevtele*.

sjaare-tjahke Fjell med stor stein, ur.

sjaareske Steinete, med spredt ur.

sjiele-gierkie Offerstein.

sjiele-sijjie Offerplass, offersted.

sjoerte Bratt skråning utenfor stranden i sjø el. elv; dypet (av sjø), dypeste sted (av tjern, vann).

sjovhpe Brådyp i sjø.

skirtje Liten tange, odde. *Njuanan skirtje*: Spissen av en tange som stikker ut i vannet. Jfr. *njuana*.

skoeke (skovke, skåake, skååke, skååve) Skog.

skåabpoes Ulendt, ufremkommelig (f.eks. om steinur).

skåarhte Bergkløft, skorte (som er lite fremkommelig).

skåarnje Bergkløft (som ikke er fullt så utilgjengelig som *skåarhte* el. *garhpe*).

skårnjoe (skarnjoe, skarnje) Kløft, trang og ufremkommelig dal mellom fjell.

sleaja Slett terreng, slette. Jfr. *jalkadahke*.

sleapes-laante (sleapedh-laante) Område med dårlig beite slik at reinen ikke blir værende; trakt med slette fjell slik at reinen lett sprer seg og drar langt av sted når den har dratt i en retning.

slintje Vannpytter, dammer (strødd utover landskapet). *Slintje-eatneme*: Våtmark, vått land.

sluehtie Slått, utslått (hvor en kan slå gras).

sluntje Vanndam, pytt.

snjadtse Snau, bar (om berg el. høydedrag).

snjurhtjie Høy, spiss fjelltopp.

snorrestahke (snorresth) Område med bare smått bjørkeris (nedenfor fjellet).

snurrie Småskog i overgangen mellom skog og snaufjell.

snurrie-raedtie Øverste del av skogbandet.

sorreske dajve Område med tett skog.

sorrestahke Tett (løv)skog.

sovvene (såvvoen) Lon, stilleflytende utvidelse av elv, hå. Jfr. *vealma*.

spænjie Svaberg, berg som stikker opp av jorden.

speanjoe Glatt, hellende bergflate, berghele.

speatnoe (speatna) Snøfonn, snøskavl (som ligger utover sommeren, og hvor en kan oppbevare kjøtt).

staabreh (staabrege, staabrehke) Område med vekslende små høyder og daler.

stræjmie Strøm (i større elv el. sjø). Jfr. *galkije*.

stromhpestahke (stromhpesth) Vegetasjonsområde (krattskog) mellom løvskog og vidjekratt.

stråantje Kratt, kjerr på myr.

ståapoe-sijjie Hustuft.

svaalke Bergkløft, bergsprekk, revne.

såafoe (såafa) Frodig område med løvtrær mellom elver som løper sammen; lysning, grasslette i bjørkeskog. Sml. *njeeruve*.

såekie-aesie Ås med bjørkeskog. Sml. *aesie*.

såekie-boelte Bjørkeskog.

såekie-brijrie (-prijrie) Bjørkeli.

såekie-hagke Tett skog av småbjørk, bjørkekjerr.

sååle Øy, holme.

sååle-vaerie (såalah-vaerie) Ensomt, avsides fjell.

såångke-pluevie Bløtmyr. Jfr. *lovve-pluevie*.

tjaangeldahke Flytteveg, bestemt plass i terrenget der en driver reinen ned.

tjaatj-aesie Høy, rund ås med (bjørke)-skog omkring.

tjaatsije dajve Våtmark; sted hvor det er mye vann.

tjaerhvie Lite, rundt fjell som ligger for seg selv i høyfjellet.

tjagkere Tørrlende, tørt og fast land.

tjagkere-deava Fast mark (jord, bakke).

tjagkere-laante Tørr og fast mark.

tjagkeres dajve Tørt og fast terreng.

tjahke Fjell, fjelltopp. Jfr. *Rihkedtjahke* (Storhøgda), Røros. Se også *tjårhto*, *vaerie* m.fl.

tjalle Lavt snaufjell, vol.

tjiekere Beitemark som er gravd opp (vinterstid).

tjirries gaaltije Oppkomme med friskt vann.

tjonne (tjönne, tjierne) Tjern, lite vann. Jfr. *leasjoe; loebpele*.

tjuahpa Hogstfelt.

tjuegkele Stein

tjuekie Isskorpe på marken.

tjuvvelge (tjivvelge) Ås, bergrygg. Jfr. *aesie*.

tjåagkehts laante Land hvor rein kommer fra hverandre pga. terrenget.

tjåalh Knaus, lite fjell.

tjåelmie Sund, passasje (mellom to vann). Sml. *klåvva*.

tjårhto Fjelltopp.

tjårhto-baaktetje Liten bergtopp, knaus.

tjårhto-gierkie Stein som rager opp på avstand, stein på toppen av fjell el. knaus.

tjårroe (tjårra, tjarra) Fjellrygg, bergrygg. *Vaerien tjårroe*: Skarp fjellrygg på lavlandet, der fjellet slutter.

tsehkie Bratt, spiss bergtopp (i skogsområde).

tsoeptse Isbre (med snø på).

tsoevtse (Større) snøskavl, snøbre, snøfonn som ligger igjen om sommeren (òg om snøbru).

tsohtes Snøbru over bekk.

tsåakele Grunt parti i elv (vann).

vaadtere Skrinn, steinet slette; rabb.

vaagka-sijjie Sted der ulv har drept en rein.

vaagkeske-pluevie Myr med små rabber.

vaajja Lite, skogløst dalstrøk i fjellet, senkning over et fjell.

vaale Varde.

vaalje Glenne, åpen plass i skog; tynn, glissen (om skog). Se også *vaeljie*.

vaaretje Lite fjell.

vaarta (vaartoe) Vol, lavt snaufjell omgitt av krattskog. Jfr. *njæptje*.

vaartoe Varde, oppmurt steinrøys.

vaegkie Bred dal, lavtliggende slette (med litt gras).

vaeljie (vaeljehke) Glenne, åpen plass i skog.

vaellie Utløper av fjell, der fjellet går over i flater parti. Dette ordet er antakelig senere blitt innlånt i nordisk fra samisk, jfr. *vol* (*vord*, *vor*) og *vål* i norsk og svensk om flataktig fjelltopp, lavt snaufjell o.l.

vaerie Fjell, fjellområde.

vaerie-kluptie Fjellkløft.

vaerie-tjalle Fjellforhøyning.

vaerie-tjuvvelge Fjellrygg, (øverste del av) langstrakt fjell.

vaerien-maadtege Fjellfot, nederste delen av et fjell.

vaevlie Den dypeste rennen (dypålen) i elv el. sjø.

vasjnjesth Tett skog av småbjørk.

vealma Stille, dypt parti av elv el. bekk.

vealmeske johke Elv el. bekk med stille, dype partier.

viedtere Bratt skråning mot elv, elvemel, uthult elvebredd.

viere (viere-bahke) Bratt bakke, bakkekam.

voemesje Skogkledd dal, dal mellom skogkledde berg.

vuelie-laante Lavland.

vuemie Vid dal med skog.

vuemie-raedtie Område fra der løvskogen (*boelte*) begynner og ned til vassdraget.

våaltese Vid, åpen plass i lavlandet; trebart område (med vidt utsyn).

våaltestahke Bakke med fritt utsyn.

yörhke Skyggesiden (av f.eks. fjell).

åanghke (håanghke) (Dyp) kulp, høl. *Åanghkege johke*: Elv med mange kulper.

åarka Dal med bjørke- og furuskog.

æjjie Rund fjelltopp, hovde.

åelkie Fjellaksel, fjellrygg.

åårke Smal, flataktig landrygg; åsrygg med sand og småstein.

KILDER

Skriftlige

- Aasen 1873 Aasen, Ivar: *Norsk Ordbog med dansk Forklaring*. Kristiania 1873/Oslo 1997 (elektronisk utg., se nedenfor, Internett).
- Alander 2013 Alander, Arild: "Vikingtidsfunn i Grimsdalen," *Folldals Marked* 9/2013, 11.
- Andersen 1966 A Andersen, Ottar: *Bygdebok for Engerdal*. I. Elverum 1966.
- Andersen 1966 B Andersen, Ottar: *Bygdebok for Engerdal*. II. Elverum 1966.
- Andersen 1969 Andersen, Ottar: *Bygdebok for Engerdal*. III. Elverum 1969.
- Aspaas 1974 Aspaas, Kristen (red.): *Rørosboka*. Bind 5. Røros - Trondheim 1974.
- Barth 2009 Barth, Edvard K.: *Fangstanlegg for rein, gammel virksomhet og tradisjon i Rondane*. 2. utgave (digital). Trondheim 2009.
- Beito 1949 Beito, Olav T.: *Norske sæternamn*. Oslo 1949.
- Beito 1954 Beito, Olav T.: *Genusskifte i nynorsk*. Oslo 1954.
- Bergsland 1943 Bergsland, Knut: *Røros-samiske tekster*. Oslo [1943] 1992.
- Bergsland 1946 Bergsland, Knut: *Røros-lappisk grammatikk*. Oslo 1946.
- Bergsland 1987 Bergsland, Knut: *Sørsamenes historie språklig belyst*. Utredning for Samerettsutvalget. Oslo 1987 (upublisert).
- Bergsland/Magga 1993 Bergsland, Knut; Magga, Lajla Mattsson: *Åarjelsaemien-daaroen baakoegærja. Sydsamisk-norsk ordbok*. Indre Billefjord 1993.
- Bergsland 1994 Bergsland, Knut: *Sydsamisk grammatikk*. 2. utg. Indre Billefjord 1994.
- Bergsland 1995 Bergsland, Knut: "Om sydsamiske dialekter og stedsnavn," i: Sverre Fjellheim (red.): *Fragment av samisk historie. Foredrag saemien våhkoe Røros* 1994. Røros/Snåsa 1995, 9-21.

- Bergstøl 2008 Bergstøl, Jostein: *Samer i Østerdalen? En studie av etnisitet i jernalderen og middelalderen i det nordøstre Hedmark* (dr.avh.). Oslo 2008.
- Bondevik 1975 Bondevik, Kjell: "Truer og førestellingar i stadnamn," i: Bottolv Helleland (red.): *Norske stedsnavn/stadnamn*. Oslo 1975, 132-144.
- Braseth 2014 Braseth, Leif: *Samer sør for midnattssola. Sørsamenes historie, kultur og levemåte*. Oslo 2014.
- Bull 1916 Bull, Jacob Breda: *Rendalen, dens historie og bebyggelse*. I. Kristiania 1916 (ny utg. Oslo 1971).
- Caprona 2013 Caprona, Yann de: *Norsk etymologisk ordbok. Tematisk ordnet*. Oslo 2013.
- Collinder 1964 Collinder, Björn: *Ordbok till Sveriges lapska ortnamn*. Uppsala 1964.
- Dalen m.fl. 2008 Dalen, Arnold; Hagland, Jan Ragnar; Hårstad, Stian; Rydving, Håkan; Stemshaug, Ola: *Trøndersk språkhistorie. Språkforhold i ein region*. Trondheim 2008.
- Danielsen 2014 Danielsen, Sigrid Marie Fjellheim: *Reindriftssamenes rettstilstand. En studie av makt og rettigheter i sørsamisk område*. Trondheim 2014 (Norsk senter for bygdeforskning, Rapport 2/2014).
- Donali 2007
Edda-kvede Donali, Ingeborg: *Oppdaling. Ord og uttrykk*. Oppdal 2007. *Edda-kvede*. Omsett av Ivar Mortensson-Egnund. Oslo 1985.
- Eggen 1968 A Eggen, Eystein: *Vingelen. Sogeminner frå heimbygda*. Oslo 1968.
- Eggen 1968 B Eggen, Eystein: *Tolga. Hodalen - Kåsa - Holøydalen - Øversjødalen. Gards- og slektshistorie*. Bind 1. Tolga/Elverum 1968.
- Eggset 2011 Eggset, Alf: *Bygda og nordmed Glåma. Alvdal bygdebok*. Bind 1. Alvdal 2011.
- Eggset 2013 Eggset, Alf: *Vestate, Moan og Plassen. Alvdal bygdebok*. Bind 2. Alvdal 2013.
- Eggset 2014 Eggset, Alf: *Steia, sentrum og opp langs Folla. Alvdal bygdebok*. Bind 3. Alvdal 2014.
- Eriksen 2011 Eriksen, Alf: *Ord og uttrykk frå Dovre*. 2. utg. Dovre 2011.
- Espelund 2005 Espelund, Arne: *Fra berggrunn og jordsmonn i Rørostraktom – med tillegg fra Folldal – Alvdal i sør til Tydal i nord*. Trondheim 2005.

- Falkenberg 1982/83 Falkenberg, Johs.: "Samiske bruksområder og stedsnavn i Rørostraktene," *Åarjel - Saemieh - Samer i sør* 1 (1982/83), 66-79.
- Femundsmarka 2002 *Buer i Femundsmarka* (utg. ved Røros museums- og historielag). Røros 2002.
- Fjellheim 1999 Fjellheim, Sverre: *Samer i Rørostraktene*. Snåsa 1999.
- Fjellheim 2012 Fjellheim, Sverre: *Gåebrien sijte. En sameby i Rørostraktene*. Røros 2012.
- Galten 2008 Galten, Leif: *Karplantefloraen i Engerdal*. Tynset 2008.
- Gjelsvik 1936 Gjelsvik, Ottar B.: *Fjellnamn frå Røros-bygdene*. Oslo 1936 (hovedoppgave ved Universitetet i Oslo, uttrykt).
- Gjelten 1920 Gjelten, Elias: *Et og andet fra Dalsbygden og omegn (Dovres føljeton)*. Røros 1920.
- Gjermundsen 1999 Gjermundsen, Jon Ola: *Bygdebok for Os. Bygda og folket*. I. Os i Østerdalen 1999.
- Gjermundsen 2001 A Gjermundsen, Jon Ola: *Bygdebok for Os. Bygda og folket*. II. Os i Østerdalen 2001.
- Gjermundsen 2001 B Gjermundsen, Jon Ola: *Bygdebok for Os. Bygda og folket*. III. Os i Østerdalen 2001.
- Gjermundsen m.fl. 2011 Gjermundsen, Jon Ola; Steinbakken, Amund Haugen; Sørensen, Thea: *Tolga og Os gjennom tidene. Fra steinalder til om lag 1840*. Tolga/Os i Østerdalen 2011.
- Grandum 1997 Grandum, Bjarne: *Tylldalen - Brydalen bygdebok*. Bind I. *Gard og ætt*. Tylldalen 1997.
- Grandum 1999 Grandum, Bjarne: "Skjerp på Fåsten i Tynset," *Årbok for Nord-Østerdalen* 18 (1999), 66-67.
- Guttu 1985 Guttu, Tor: *Norsk rettskrivningsordbok. Bokmål - lærebokformer og moderate sideformer*. Oslo 1985.
- Hagen 1951/1952 Hagen, Olav Tryggve (red.): *Kvikne. Ei bygdebok*. I - II. Oslo 1951-1952.
- Hedblom 1945 Hedblom, Folke: *De svenska ortnamnen på säter. En namngeografisk undersökning*. Lund 1945.
- Helleland 1975 Helleland, Bottolv (red.): *Norske stedsnavn/stadnamn*. Oslo 1975.
- Hjertager m.fl. 2013 Hjertager, Audun; Ekeli, Kees Oscar; Fekjan, Jan (ill.): *Norges fisker. Saltvanns- og ferskvannsararter*. Oslo 2013.
- Hovda 1966 Hovda, Per: *Norske elvenamn. Eit tillegg til O. Rygh "Norske elvenavne"*. Oslo 1966.
- Hovda 1972 Hovda, Per: "Namn frå Trollheimen, Romsdal, Dovrefjell og Rondane med tilgrensande strok," i:

- Til fots i Rondane – Dovrefjell - Trollheimen*. Gyldendals ferie- og fritidsbøker. Oslo 1972, 68-79.
- Hovda 1975 Hovda, Per: “Vatn og øyar og tusen fjell. Namngjeving av norsk natur,” i: Bottolv Helleland (red.): *Norske stedsnavn/stadnamn*. Oslo 1975, 21-47.
- Hummelvoll 1980 Hummelvoll, Olav: *Pilegrimsvegene. Nordvestover Vangrøftdalen, Budalen, Støren til Nidaros*. Røros 1980.
- Indrebø 1924 Indrebø, Gustav: *Norske Innsjønamn I. Upplands fylke*. Kristiania 1924.
- Jordhøy 2013 Jordhøy, Per: *Rondane. Fjellfolk og villrein*. Lesja 2013.
- Krahe 1953 Krahe, Hans: *Alteuropäische Flussnamen*. Heidelberg 1953.
- Krahe 1964 Krahe, Hans: *Unsere ältesten Flussnamen*. Wiesbaden 1964.
- Kuhn 1969 Kuhn, Hans: “Gewässernamen in Siedlungs- und Bevölkerungsnamen,” *Zeitschrift für deutsches Altertum und deutsche Literatur* 98 (1969), 161-171.
- Kvikne m.fl. 1942 Kvikne, Anders m.fl. (red.): *Rørosboka*. Bind 1: *Natur, folk, næringsliv*. Trondheim 1942.
- Kvikne 1957 Kvikne, Olav (red.): *Rørosboka*. Bind 3: *Røros landsogn - Brekken. Gårds- og slektshistorie*. Trondheim 1957.
- Kvikne 2001 Kvikne. *Gårds- og slektshistorie* (ved Kvikne bygdeboknemnd, forfatter(e) ikke angitt). Kvikne 2001.
- Liavik 1999 Liavik, Kristin: “Økologiske forhold på sommerboplassene i Mahkalahke og Tjerrålia,” i: Sverre Fjellheim: *Samer i Rørostraktene*. Snåsa 1999, 149-169.
- Lid 2005 Lid, Johannes; Lid, Dagny Tande: *Norsk Flora*. 7. utgåva. Red.: Reidar Elven. Oslo 2005.
- Lindberg 1941 Lindberg, Carl: *Terrängordet köl (käl, kielas). En betydelsehistorisk och - geografisk undersökning*. Uppsala 1941.
- Lintoft 1989 Lintoft, Kari: *Øvre Rendal. Gardenes og slektenes historie* (bind II). Øvre Rendal/Elverum 1989.
- Magga 2009 Magga, Lajla Mattsson: *Norsk-sydsamisk ordbok. Daaroen-åarjelsaemien baakoegærja*. Indre Billefjord 2009.
- Midtdal 1991 Midtdal, John: *Tufsingdalen. Gårder og slekter*. Flekkefjord 1991.
- Midtdal/Kvilvang 2001 Midtdal, John; Kvilvang, Magne: *Narbuvoll, Holden og Kvilvang. Gårder og slekter*. Os i Østerdalen 2001.
- Modin 1949 Modin, Erik: *Härjedalens ortnamn och bygdesägner*. Stockholm 1949.

- Mortensson-Egnund
1920 Mortensson-Egnund, Ivar: "Gamle namn på ymse vatn og lende," i: Ivar Sæter: *Foldalen*. Kristiania 1920, 52-57.
- Muri 1975 Muri, Alv: "Skjemt og alvor i stadnamn," i: Bottolv Helleland (red.): *Norske stedsnavn/stadnamn*. Oslo 1975, 119-131.
- NE Rygh, Oluf: *Norske Elvenavne. Udgivne med tilføiede Forklaringer af K. Rygh. Med Tillæg af Sophus Bugge*. Kristiania 1904.
- Nergaard 1921 Nergaard, Sigurd: *Gard og grend. Folkeminne fraa Østerdalen I*. Kristiania 1921.
- Nesset 1974 Nesset, Trygve: "Namn langs den gamle almannvegen frå Tynset til Os," i: Ola Skogstad (red.): *Austlandsmål. Språkarv og språkbruk på indre Austlandet*. Oslo 1974, 134-145.
- Nesset 1999 Nesset, Trygve: "Tre elvenamn i Nord-Østerdal og Sør-Trøndelag," *Årbok for Nord-Østerdalen* 18 (1999), 72-76.
- Nesset 2001 A Nesset, Trygve: "Fjellet Herbensen i Elgådalen," *Årbok for Nord-Østerdalen* 20 (2001), 47-48.
- Nesset 2001 B Nesset, Trygve: "Mela og Marsjøen – er det ein samanheng mellom elvenamnet og sjønamnet?" *Årbok for Nord-Østerdalen* 20 (2001), 49-50.
- Nesset 2007 A Nesset, Trygve: "Gammelbusteaen nordmed Femund," *Årbok for Nord-Østerdalen* 26 (2007), 30.
- Nesset 2007 B Nesset, Trygve: "Koversjøen – eit interessant namn i Vingelen!" *Årbok for Nord-Østerdalen* 26 (2007), 31.
- Nesset 2009 Nesset, Trygve: *Setertrakter i Tolga. Setrer og seterbruk, hytter og ø-voller i utmarka til Eidet, Erlia og Toljebygda*. Tolga 2009.
- NO Heggstad, Leiv; Hødnebo, Finn; Simensen, Erik: *Norrøn ordbok*. Oslo 2012.
- NSL Sandnes, Jørn; Stemshaug, Ola (red.): *Norsk stadnamnleksikon*. Oslo 2007 (= 4. utg. 1997).
- Nystu 1947 Nystu, Nils: *Busetnad, landnåm og samferdsle i Rendalen, bygd på stadnamn*. Hamar 1947.
- Nystu 1974 Nystu, Nils: "Stadnamn seier si soge," i: Ola Skogstad (red.): *Austlandsmål. Språkarv og språkbruk på indre Austlandet*. Oslo 1974, 124-133.

- Olsen 1926 Olsen, Magnus: *Ættegard og helligdom. Norske stedsnavn sosialt og religionshistorisk belyst*. Oslo 1926.
- Olsen 1995 Olsen, Leiv: "Stadnamn på Finn-. Spor etter samisk aktivitet i Sør-Noreg?" i: Margit Harsson og Botolv Helleland (red.): *Stadnamn og kulturlandskapet. Den 7. nasjonale konferansen i namnegranskning*. Oslo 1995, 105-128.
- Reinton 1961 Reinton, Lars: *Sæterbruket i Noreg III*. Oslo 1961.
- Reitan 1926 Reitan, Jørgen: *Tynnsetmålet*. Oslo 1926.
- Reitan 1932 Reitan, Jørgen: *Rørosmålet*. Trondheim 1932.
- Ross 1895 Ross, Hans: *Norsk Ordbog. Tillæg til 'Norsk Ordbog' af Ivar Aasen*. Christiania 1895.
- Ryen 2012 Ryen, Jon Olav: *Oss må tåla meir um detta. Ordbok for dialektane i Folldal*. Folldal 2012.
- Ryeng m.fl. 2008 Ryeng, Widar; Nordset, Jens; Holen, Oddvar; Bakken, John Oddleif: *Busettinga i Nedre Folldal. Jordbruk og sæterdrift*. Grimsbu 2008.
- Rygh 1900 Rygh, Oluf: *Norske Gaardnavne III. Hedemarkens amt*. Kristiania 1900.
- Rygh 1901 Rygh, Oluf: *Norske Gaardnavne XIV. Søndre Trondhjems amt*. Kristiania 1901.
- Rygh 1905 Rygh, Oluf: *Norske Gaardnavne XVI. Nordlands amt* (utg. ved Karl Rygh). Kristiania 1905.
- Røst 1887/1981 Røst, Olaf: *Bygdehistorier fra Tønset*. Et skriftstykk frå 1880-åra. Gjenfortalt 100 år etter av Bjarne Grandum. Tynset 1981.
- Sandnes/Tylden 1968 Sandnes, Jørn; Tylden, Per (red.): *Namn i fjellet*. Oslo 1968.
- Sjaggo 2011 Sjaggo, Ann-Charlotte: *Vad berättar ortnamnen i Härjedalen? – en studie av ortnamn med samisk anknytning på fjällkartan Z8*. (<http://www.samiskarummet.se/aktuellt/samiska-ortnamn-iharjedalen-och-jamtland.html>) [PDF-fil, 2011]
- Spangen 1996 Spangen, Amund: *Øst på dalom, langs en gammel ferdselsvei i Os*. Os i Østerdalen 1996.
- Steimoeggen 1952-1966 Steimoeggen, Einar: *Alvdal. Ei bygdebok*. I-III. Elverum 1952-1966.
- Steinsland 2014 Steinsland, Gro: *Dovrefjell i tusen år. Mytene, historien og diktningen*. Oslo 2014.
- Stemshaug 1973 Stemshaug, Ola: *Namn i Noreg. Ei innføring i norsk stadnamngranskning*. Oslo 1973.

- Stemshaug 1987 Stemshaug, Ola: *Vitnemål om sørsamisk tilhald og gjeremål i norskspråklege stadnamn*. Utredning for Samerettsutvalget. Oslo 1987 (upublisert).
- Streitlien 1943 Streitlien, Ivar A.: "Frå Folldal gjennom Setalskaret til Kvikne," *Trondhjems turistforening. Årbok* (1943), 15-21.
- Streitlien 1972 Streitlien, Ivar A.: *Tynset bygdebok. I. Gard og ætt*. Elverum/Tynset 1972.
- Streitlien 1973 Streitlien, Ivar A.: *Tynset bygdebok. II. Gard og ætt*. Elverum/Tynset 1973.
- Streitlien 1978 Streitlien, Ivar A. (red.): *Tynset bygdebok. III. Topografi, geologi, historie*. Trondheim/Tynset 1978.
- Streitlien 1980 Streitlien, Ivar A.: *Bygdebok for Folldal. III. Natur - historie - jordbruk*. Elverum/Folldal 1980.
- Streitlien 2000 Streitlien, Ivar A.: *Bygdebok for Folldal. I. Gard og ætt*. Revidert utg. ved Arild Alander. Folldal 2000.
- Streitlien 2001 Streitlien, Ivar A.: *Bygdebok for Folldal. II. Gard og ætt*. Revidert utg. ved Arild Alander. Folldal 2001.
- Sundet 2008 Sundet, Olav: *På Kjølens rand i krig og fred. Natur, kultur og historie rundt Femunden, Engerdalen og tilgrensende områder*. Lesja 2008.
- Sæter 1920 Sæter, Ivar: *Foldalen*. Kristiania 1920.
- Til fots* 1971 *Til fots i Femundsmarka og Sylene*. Gyldendals ferie- og fritidsbøker. Oslo 1971.
- Til fots* 1972 *Til fots i Rondane – Dovrefjell – Trollheimen*. Gyldendals ferie- og fritidsbøker. Oslo 1972.
- Veka 2000 Veka, Olav: *Norsk etternamnleksikon. Norske slektsnamn – utbreiing, tyding og opphav*. Oslo 2000.
- Venås 1987 Venås, Kjell: *Norske innsjønamn III. Hedmark fylke*. Oslo 1987.
- Vigerstøl/Frøstrup 2006 Vigerstøl, Nils Petter; Frøstrup, Johan Christian (red.): *Forollhogna: Historie, natur, kultur*. Arendal 2006.
- Vogt/Eikeland 2001 Vogt, Judith; Eikeland, Inger E. M. (utg.): *Svensk-norsk blå ordbok*. Oslo 2001.
- Vågslid 1963 Vågslid, Eivind: *Stadnamntydingar I*. Oslo 1963.
- Vågslid 1974 Vågslid, Eivind: *Stadnamntydingar II*. Oslo 1974.
- Vågslid 2013 Vågslid, Torgils: *Nytt om gamle namn. Norske stadnamn sett med skarpt blick på lende og lokalitet*. Oslo 2013.
- Wahlberg 2003 Wahlberg, Mats (red.): *Svenskt ortnamnslexikon*. Uppsala 2003.
- Wegge 1997 Wegge, Bjørn (red.): *Villreinen i Rondane*. Otta 1997.

- Wegge 2006 Wegge, Bjørn: *201 buer og burester i Follaldsfjella*. Follald 2006.
- Østigaard 1980 Østigaard, Arne Dag: "Sørsamane eller finnane i Nord-Østerdalen" (del 1, fram til 1650), *Årbok for Nord-Østerdalen 2* (1980), 59-71.
- Østigaard 1993 Østigaard, Arne Dag: *Arne og Hulda på Kolbotnen*. Sollia 1993.
- Østigaard 2002 Østigaard, Arne Dag: *Østerdalsulven. Fortellinger og sagn om ulvene i Østerdalen*. Røros 2002.
- Østigaard 2006 Østigaard, Arne Dag: *Fleire sagn frå fjellheimen*. Røros 2006.
- Østigaard 2007 Østigaard, Arne Dag: *Eventyr og folkeminne frå fjellheimen*. Røros 2007.
- Øverby 1974 Øverby, Joleik: "Østerdalsmål," i: Ola Skogstad (red.): *Austlandsmål. Språkarkv og språkbruk på indre Austlandet*. Oslo 1974, 46-77.

Elektroniske (Internett)

- Allkunne* (Nynorsk digitalt oppslagsverk) <http://www.allkunne.no>
- Artsdatabanken* (Nasjonal kunnskapskilde for biologisk mangfold) <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no>
- Bergstaden Røros og Kobberverket* <http://www.bergstaden.org/no/kobberverket>
- Elektronisk ordbok, bokmål og nynorsk* <http://nob-ordbok.uio.no/perl/ordbok.cgi>
- Finn.no* (Kartsøketjeneste) <http://kart.finn.no>
- Fjelltur* (Turkart, løyper m.m.) www.fjelltur.no
- FNs niende konferanse (2007) om standardisering av geografiske navn* (Rapport om norske forhold v/ Bottolv Helleland og Anne Svanevik) http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/ungegn/docs/9th-uncsgn-docs/econf/9th_UNCSGN_econf-98-124-add1.pdf
- Geodatasamarbeidet i Nord-Østerdal* <http://www.nord-osterdal.no>
- Grenselandet* (Rogen, Femundsmarka, Långfjället) <http://www.graenslandet.se>
- Kartverket* (Statens kartverk) <http://www.statkart.no/>
- Lokalhistorisk fag- og forskningswiki* <http://lokalhistoriewiki.no/>
- Miljødirektoratet* (faktaark, naturbaser) <http://www.miljødirektoratet.no/>
- Norges geologiske undersøkelse, Malmdatabasen* www.ngu.no/no
- Norges nasjonalparker* <http://www.nasjonalparker.org/>
- Norgeskart* (Kartverket) <http://www.norgeskart.no>
- Norsk biografisk leksikon* http://meta.snl.no/Norsk_biografisk_leksikon
- Norsk institutt for kulturminneforskning* <http://www.niku.no>
- Norsk Ordbog* (Aasen 1873/1997)

<http://www.aasentunet.no/?module=Articles&action=Article.publicOpen&id=4435>
Norsk Villreinsenter <http://www.villrein.no/>
Norske Gaardnavne (Rygh 1900) http://www.dokpro.uio.no/rygh_ng/rygh_felt.html
NVE Norges vassdrags- og energidirektorat <http://www.nve.no>
Rendalen jakt og fiske <http://www.rendalenjaktogfiske.no/fiske/fiskeplasser>
Språkrådet <http://www.sprakradet.no/>
Stadnamnarkivet ved Universitetet i Oslo
<http://www.edd.uio.no/perl/search/search.cgi?appid=20&tabid=589>
Store Norske Leksikon <http://www.snl.no>
UT.no (Den Norske Turistforening og NRK, turkart m.v.) <http://ut.no/>
Wikipedia – Elver i Hedmark http://no.wikipedia.org/wiki/Liste_over_elver_i_Hedmark
Wikipedia – Elver i Oppland http://no.wikipedia.org/wiki/Liste_over_elver_i_Opland
Wikipedia – Innsjøer i Hedmark
http://no.wikipedia.org/wiki/Liste_over_innsj%C3%B8er_i_Hedmark
yr.no (Meteorologisk institutt og NRK) <http://www.yr.no/>

Muntlige

Innsamling av muntlig informasjon med tanke på denne boka startet sommeren 2013. Opplysninger fra enkelte av informantene stammer fra egne eller andres notater fra tidligere år. I tilfeller der informanter har flyttet inn i distriktet fra andre kanter av landet, er “oppvekststed” sløyfet.

<i>Navn</i>	<i>Oppvekststed</i>	<i>Kommune</i>	<i>Fødselsår</i>
Aaseng, Svein	Heidal	Sel	1966
Alander, Arild	Krokhaug	Folldal	1958
Alander, Maj Britt	Innset	Rennebu	1956
Andersen, Anna Oline	Hylleråsen	Engerdal	1932
Andreassen, Håkon	Hanestad	Rendalen	1927
Bakken, Alf	Dalen	Folldal	1940
Bakken, Arne	Hodalen	Tolga	1948
Bakken, Brede	Tufsingdalen (Siksjølia)	Os	1943
Bakken, John Oddleif	Grimsbu	Folldal	1943
Bakken, Nils	Hodalen	Tolga	1938
Bekken, Arne I.E.	Kvikne	Tynset	1933
Bekkos, Kåre	Aursunden	Røros	1942
Bergebakken, Per A.	Plassen	Alvdal	1927

Bihaug, Tore	Plassen	Alvdal	1928
Bjørsgård, Per	Kvikne	Tynset	1944
Blæsterdalen, Ola	Nordre Atndalen	Folldal	1923
Botillen, Finn	Sjøli	Rendalen	1938
Brandsfjell, Lars Aage		Røros	1958
Brandsnes, Erling	Verket	Folldal	1945
Brennmoen, Jon	Moan	Tolga	1937
Brynhildsvoll, John	Aursunden	Røros	1943
Brænd, Berit	Atnbrua (Sollia)	Stor-Elvdal	1957
Dahlen, Stein	Dalen	Folldal	1945
Dalen, Ingvald	Husom	Folldal	1940
Dalløkken, Ola	Verket	Folldal	1928
Donali, Ingeborg	Nordskogen	Oppdal	1943
Dragåsen, Ola	Dalen	Folldal	1918
Eide, Egil	Dalen	Folldal	1958
Eide, Elinor	Drivdalen	Oppdal	1939
Eide, Gunnar	Egnund	Folldal	1924
Elgevasslien, Solveig	Dalen	Folldal	1966
Elgåen, Johan Halstein	Elgå	Engerdal	1946
Engan, Rolf	Øvre Ålen	Holtålen	1947
Engebakken, Bjørg	Tufsingdalen	Os	1931
Engzelius, Magnus	Hådalen	Røros	1961
Femundshytten, Milda	Tufsingdalen	Os	1936
Feragen, Rolf L.	Hagan (Bergstaden)	Røros	1958
Fjellheim, Anders	Ridalen	Røros	1930
Fjellheim, Sverre	Ridalen	Røros	1937
Furuhovde, Torbjørn	Dalen	Folldal	1941
Galten, Leif Persen	Nordre Elvdal	Engerdal	1949
Garmager, Ola	Dalen	Folldal	1941
Gjelten, Ola Fr.	Brekken	Røros	1930
Gjermunds, Jo	Heggeriset	Engerdal	1931
Gran, Aud Ingerid	Kvikne	Tynset	1942
Haugen, Anders		Engerdal	1950
Haugland, Kjell		Oppdal	1942

Hjerkinn, Ove	Dalen	Folldal	1935
Hoel, Oddvar	Drivdalen	Oppdal	1918
Holden, Martin S.	Narbuvoll (Holla)	Os	1927
Holen, Oddvar	Grimsbu	Folldal	1941
Høisen, Borgar	Nøra	Os	1940
Jordet, Dag Øistein	Vingelsåsen	Tolga	1958
Jordet, Kirsti	Tufsingdalen	Os	1932
Jordet, Magne N.	Holøydalen	Tolga	1947
Jordet, Ola	Eide	Tolga	1957
Joten, Ola	Sømådalen	Engerdal	1934
Kjønsberg, Magne	Grimsbu	Folldal	1924
Kokkvoll, Johannes	Brekken	Røros	1930
Krokmoen, Heidi	Grimsbu	Folldal	1966
Kvilten, Sindre	Kvilten	Engerdal	1959
Langen, Odd	Hådalen	Røros	1933
Laulo, Reidar	Bergstaden	Røros	1934
Lien, Bjørg	Dalen	Folldal	1920
Lillebo, Peder	Lillebo	Engerdal	1937
Lillegjelten, John G. Holm	Nøra	Os	1949
Lillestu, Joh	Heggeriset	Engerdal	1932
Lohn, Bård Høisen	Nøra	Os	1967
Løken, Jens Tore	Øvre Rendal	Rendalen	1954
Løkås, Arne		Rendalen	1951
Mathiesen, Per Olav	Unset	Rendalen	1952
Meli, Jon J.	Dalsbygda	Os	1935
Midtdal, John	Tufsingdalen	Os	1921
Mistereggen, Kåre O.	Misterdalen	Rendalen	1932
Moen, Eivind	Sentrum	Tolga	1956
Moen, Kjell Birger	Sjølisand	Rendalen	1940
Moen, Olav	Kvikneskogen	Tynset	1944
Morken, Sverre	Nordre Atndalen	Folldal	1945
Narbuvoll, Tor Olav	Narbuvoll	Os	1945
Nesset, Trygve	Sentrum	Tolga	1932
Nordset, Jens	Grimsbu	Folldal	1941
Nygielten, Per	Hodalen	Tolga	1943
Nygård, Jens	Øversjødalen	Tolga	1944

Nygårdshaug, Gert	Utby	Tynset	1946
Nyplass, Johan	Orvos	Røros	1930
Næsteby, Ola Aaeng	Bellingmo	Alvdal	1959
Oddløyken, Reidar	Grimsbu	Folldal	1944
Prytz, Arvid	Galåen	Røros	1942
Paaske, Trond Idar		Alvdal	1954
Randen, Amund	Husom	Folldal	1924
Ridal, Olav	Rien	Røros	1928
Rindal, Ola	Dovreskogen	Dovre	1962
Rindal, Paul Magne	Dovreskogen	Dovre	1955
Ryen, Asbjørn	Narjordet	Os	1945
Ryen, Brit Vingelsgaard	Vingelen	Tolga	1944
Ryen, Jon Skjølvold	Rugldalen	Røros	1945
Ryen, Knut A.	Narjordet	Os	1939
Ryen, Margit J.	Narjordet	Os	1930
Ryeng, Widar	Grimsbu	Folldal	1951
Røe, Gerd	Tyllaldalen	Tynset	1941
Sakrisvoll, Anders	Aursunden	Røros	1932
Sandom, Hans	Nordre Atndalen	Folldal	1945
Sevalberget, Aud I.	Savalen	Tynset	1933
Sevatdal, Ole Didrik	Hådalen	Røros	1950
Skott, Ove	Brekken	Røros	1950
Sletten, Hans	Dalen	Folldal	1940
Slåen, Geir Olav	Dalen	Folldal	1959
Slåen, Jostein	Dalen	Folldal	1935
Slåen, Odd	Dalen	Folldal	1925
Solstad, Jan Olav	Vinstra	Nord-Fron	1957
Strømbu, Harald	Nordre Atndalen	Folldal	1939
Strømhaug, Jørgen	Husom	Folldal	1960
Strypet, Olav	Strålsjøåsen	Alvdal	1958
Stuedal, Magne	Verket/Husom	Folldal	1948
Sæter, Liv Jorunn	Narbuvoll/Narjordet	Os	1948
Sæter, Per Jarle	Tufsingdalen	Os	1944
Sæteren, Arne	Dalen	Folldal	1948

Tallerås, Kirstine P.		Folldal	1944
Tallerås, Ole	Dalen	Folldal	1937
Tollefshagen, Per Arne	Vingelen	Tolga	1962
Tronsmoen, Ola	Strømmen	Alvdal	1928
Trøen, Erik O.	Øvre Rendal	Rendalen	1937
Trøen, Liv Tone	Øvre Rendal	Rendalen	1967
Trøen, Marit	Tylldalen	Tynset	1942
Trøen, Solveig	Brydalen	Tynset	1921
Vangen, Annar	Tunndalen	Tynset	1942
Vingelen, Jon	Vingelen	Tolga	1938
Vingelen, Solveig	Røsebygda/sentrum	Tolga	1944
Volden, Åse K. Bjørndal	Aunområdet	Oppdal	1942
Øian, Lars Morten	Krokhaug	Folldal	1953
Østbø, Torleif	Kvikneskogen	Tynset	1938
Østgårdsgjelten, Arne	Dalsbygda	Os	1934
Østigaard, Arne Dag	Sentrum	Tynset	1942
Øverby, Joleik	Tylldalen	Tynset	1937
Øvergaard, Jo	Atnbrua (Sollia)	Stor-Elvdal	1954
Øyen, Johannes	Nordre Atndalen	Folldal	1946
Øyen, Storm J.	Nordre Atndalen	Folldal	1947
Øynes, Arne Dagfinn	Bellingmo	Alvdal	1947